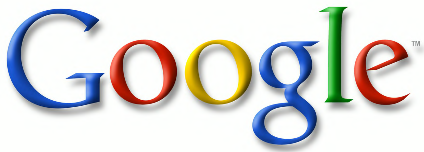
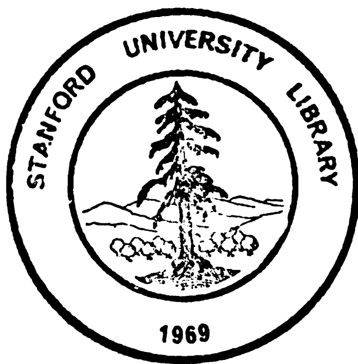
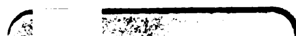

STANFORD UNIVERSITY LIBRARY
1969

KORIJENI

S RIJEČIMA OD NJIH POSTALIJEM

U HRVATSKOM ILI SRPSKOM JEZIKU

NAPISAO

GJ. DANIČIĆ

NA SVIJET IZDALA JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U ZAGREBU 1877

U KNJIŽARNICI L. HARTMANA NA PRODAJU

Tisak dioničke tiskare u Zagrebu.

Rad sam bio u ovoj knjizi pokazati korijene svijeh riječi srpskoga ili hrvatskoga jezika sa značenjem koje dolazi riječima od korijena.

Po sebi se razumije da sam se postavljajući korijene pomagao kako sam znao djelima drugih ljudi, a najviše Fikovijem rječnikom: Vergleichendes Wörterbuch der Indogermanischen Sprachen von August Fick. I—IV. Göttingen 1874—76. Nekim korijenima mislim da treba još bolje da izvide i odrede obličje oni koji se bave poregjenjem jezika indoevropskih.

Kod svakoga sam korijena stavljao sve riječi koje su od njega postale ili koje samo mislim ili samo može biti da su od njega postale, a nahode se u Vukovu rječniku, gdje gdje samo dodajući po koju riječ koje ondje nema. A sve sam ih, i složene i od drugih postale, stavljao za to što se mnoge i glasovima i značenjem tako razlikuju od drugih da se ne može lasno znati megju koje pripadaju a po tom ni postanja kakoga su, — i što je u mnogih takovijeh riječi — složenijeh ili postalijeh od drugih — značenje prostije, iz kojega se razvilo značenje drugima, te su potrebne da bi se potvrdilo što o značenju govorim, — a svrh svega stavljao sam ih sve još i za to što mislim da može veoma korisno biti kad se lakim načinom može pregledati kako su neki korijeni ili riječi više a neki manje rodni, kako od jednijeh ima više riječi a od drugih manje.

Osim riječi prešlijeh iz tugjinstva, kojima ovdje nije mjesta, ostalo ih je malo samo nespomenutijeh, koje nijesam mogao razabrati jesu li narodne ili tugje.

Gdje mi se činilo prijeko potrebno, napominjao sam riječi i drugih jezika slovenskih i ostalijeh indoevropskih. Može biti da će mi tko zabaviti što nijesam to činio mnogo češće. Ali riječi jezika srodnijeh sa slovenskima može tko hoće lasno naći za svaki korijen u pomenutome Fikovu rječniku; a što se tiče riječi drugih slovenskih jezika, meni je žao bilo i vremena i truda potrebnoga da bi se ovaj posao njima dopunio, jer mi oboje treba za druge poslove; a najposlije ja sam ovijem poslom htio samo pokazati što ima u našem jeziku, i kod svijeh nedostataka, ne samo napomenutijeh, ako su nedostaci, nego i drugih, kojih će jamačno biti mnogo, ja ću biti zadovoljan ako se mogbude reći da je i ovo od mene dosta.

A, glas kojim se uzvikuje i korijen pronominu za prvo i treće lice.

1. produljujući se glasi u slovenskim jezicima a:

a) uzvik: a! — *on se sastavlja ozad s uzvikom* i *(vidi korijen* I*) tako da samoglasno* i *iza samoglasnoga* a *postaje suglasno* j, *te biva:* ȁj! — *tako sastavljenom dolazi ozad još jednom isti uzvik* a, *te biva:* ȁja, àja (non); *dolazi mu ozad i* bo: ȁj bo (non). — *sam uzvik* a *sastavlja se ozad s korijenom* RA *(koji vidi), kojemu suglasno u slovenskim jezicima glasi* l *(od koga je i* lele*) te biva:* alà! — *sastavlja se i s uzvikom* vaj *(vidi kod kor.* VA 2*)*: àvâj. — *samomu* a *dolazi ozad i pronomen u srednjem rodu* to, *te biva:* àto (ecce). — *sa samijem* a *sastavlja se ozad korijen* NA *(koji je u drugoj poli pronomina* o-naj*), kojemu samoglasno u slovenskim jezicima biva* i: ȁni (ecce).

b) savez: a (at). — *pridijeva mu se sprijeda* j: ja (at); ja — ja (aut — aut). — *i samomu* a, *i kad mu je pridjeveno sprijeda* j, *pristupa ozad još i riječca* li *(vidi kod kor.* RI*), te biva:* ȁli (sed, aut), jȁli (aut). — *sastavlja se ozad s pronominalnijem korijenom* KA *(koji vidi, od koga je* tko *i* koji*), kojemu samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: ako (si).

c) s nastavkom ma *biva riječca kojom se kazuje mjesto:* ȁmo (huc).

d) pronomen za prvo lice, ali je samo u nom. jed. od toga korijena: sprijeda mu se pridijeva u slovenskim jezicima j, *a ozad se sastavlja s korijenom* GHA *(koji vidi, od koga je i riječca* zi *u* njoj-zi*), kojemu suglasno u slovenskim jezicima glasi* z, *ali je taj dometak otpao u nas, te je sada:* jȃ *(staro* азъ*).*

2. kratko budući glasi u slovenskim jezicima o:

a) uzvik: o! — *on se sastavlja s uzvikom* i *onako kao pod 1, a, te biva:* ȍj!

b) savez, ali samo sastavljen ozad s riječcom li *(vidi pod 1, b):* ȍli (aut).

c) pronomina za treće lice (demonstrativna), ali je u njima korijen sastavljen s drugim korijenima, i to sa NA, *te biva:* ȍn *(vidi još*

kod korijena NA*),* — *sa* VA, *te biva:* ȍvâj *(vidi još kod korijena* VA*).*

3. slabeći glasi u slovenskim jezicima e, *te biva uzvik:* ȇ! — *on se sastavlja ozad s uzvikom* i *onako kao pod 1, a, i 2, a, te biva:* ȇj! — *tako se sastavlja i s riječcom* ja (ita, *koju vidi kod kor.* JA 1), *te biva:* éja (ita). — *sastavlja se i s drugim korijenima demonstrativnih pronomina tako da im samoglasno na kraju glasi* o, *i to sa* VA *(koji vidi, koji je u* o-vo): ȅvo, — *sa* TA *(koji vidi, od koga je* to*):* ȅto, — *sa* NA *(koji vidi, koji je u* o-no*):* ȅno. — *ovijem zadnjim korijenima svjema trima samoglasno slabeći glasi i* e: ȅvê, ȅtê, ȅnê. *pošljednjemu samoglasno glasi i* i: ȅni *(isporedi pod 1, a,* ani*).*

AK (1), vidjeti.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: ȍko, ȍkce, ȍšce; ȍči, ȍčicę; ȍkat; ȍčit, ȍčitovati; ȍčinjî; ȍčnî, ȍčnîk, očànîk, ȍčnjâk; ȍčâri; ȍkno; óka; — bȕljook, cȑnook, čȁrnook, plȁvook, vrljȍok; cȑnooka, čȁrnooka vrànôka, žȕtôka; bȕljookast, čȁrnookast, vȑljookast; žȕtočak; crnȍčić; zlȍočnîk; — bȅzočan, nȁzočan, bȅzočnîk, nȁočnîk, bȅzočnica, bezočȁnstvo, bȅzočnjâk, nȁočnjâci, nȁočâri, nȁočit; uȍčiti, suȍčiti, obȅzočiti, ubȅzočiti se; — nȁočicê, nȁočiglêd, naočiglȅcê; — očevȉdnî, očiglȅdnî.

AK (2), viti, plesti.

Korijen dobiva ozad n *(od nastavka* na*), koje mu se premješta do samoglasnoga, te glasi* ank, *pa se* an *u slovenskim jezicima sastavlja u* ѫ, *od koga je u nas čisto* u: pä-ûk, päûkov, päučina, päučljiv.

AK (3), zujati, vikati.

1. samoglasno slabi u i, *koje produljirši se glasi u slovenskim jezicima* i: íkâvka. ȉcati se.

2. korijen dobiva ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* i, *kao pod 1, pa se sa* n *sastavlja u slovenskim jezima u* ѧ, *od kojega je u nas* e: jêk; jȅka; jéknuti, odjéknuti; jéčati, pojéčati, uzjéčati, zajéčati; jȅcati. jéko, jȅcav, jȅcalo. jȅktati. jȅckati.

AK̨ (1), prodirati, bosti; stizati, hvatati, imati.

I. suglasno u slovenskim jezicima glasi k, *koje se po zakonima slovenskih jezika i mijenja.*

1. samoglasno produljivši se glasi u slovenskim jezicima a, *i premješta se za suglasno kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem: značenje bosti, sjeći:* kȁm; kȁmi; kamíčak, kaméčak; kȁmên, kamȅnčić, kȁmênje, kamȅnjâk (locus saxosus), kamȅnica, kamȅnâr, kȁmenâr, kamȅnît; kȁmen (adj.), kȁmenit, Kȁmenica, kȁmenjâk, kamȅnjâk; ȍkamenjâk, ȍkamenica. kȁmeniti se, ȍkameniti se, skȁmȅniti se, zȁkameniti se.

2. korijen dobiva na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* i, *pa se s njim sastavlja u* ѧ, *od koga je u nas* e: *značenje prelazi od prodiranja i stizanja na dobivanje i uživanje:* jȅčam (ѩчьмъ), jȅčmen (adj.), jȅčmenica, jȅčmenjača; jȅčmîšte, jȅčmača. *u prenesenom značenju:* jȅčmên *(na oku);* ječmȅnîk; ječmíčak, *i okrnjeno:* čmíčak, čmíčac. *i bez* n *a sa samoglasnijem ne promijenjenim nego produljenim tako da i u slovenskim jezicima glasi* a: jȁčmen *(na oku),* jačmíčak.

II. suglasno glasi u slovenskim jezicima s.

1. samoglasno produljivši se glasi u slovenskim jezicima a: *značenje prelazi od prodiranja i stizanja na brzinu:* jȁstrijeb[1], jastrȅbast, jastrȅbuša, Jastrébac; jȁstroka[2].

2. samoglasno kratko budući glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet po zakonima slovenskih jezika i mijenja na* a: *značenje bosti:* ôsje; ȍsti, ȍšći, ȍhći; ȍstve, ȍšće, ȍstvîšte; ȍstan, ȍstanj, ostȁnce. — *sa skorašnjom promjenom glasa* s *na* š *u našem jeziku:* ȍštar, ȍštrika, oštrȉna, oštȑljat, zaoštȑljat; oštrȍuman; ȍštriti, izȍštriti, naȍštriti, podȍštriti, zaȍštriti; zaoštrávati, podoštrávati. *ali i bez te promjene:* ȍstrica, ostríce; uȍstriti se. — *s promjenom glasa* o *na* a: podáštrati. — *ovamo će takogjer ići u istom značenju:* ȍstroga (paxillus; calcar); ȍstroška; ȍstruga[3] (calcar; rubus); Ȍstrovica *(visoka glavica).* — *takogjer će ovamo ići u značenju bosti, prešlom u stršiti:* ȍstrva[4] *(„kao stuba udarena u zemlju pred kolibama, te se vješaju puške").*

[1] Drukčije Hehn, Kulturpflanzen 526. — Drukčije i Miklošić vergl. gram. 2, 378.

[2] Misli se da je složena; vidi i u Miklošića vergl. gram. 2, 397; ali može biti i da nije. S njom ne može biti u svezi jasan, ako njegovo s pripada nastavku, kao što ja uzimam; vidi kod korijena I (2).

[3] Drukčije u Osnovama i za ostrogu i za ostrugu; ali pod ovaj korijen uzima i Miklošić vergl. gram. 2, 280—1. 284.

[4] Drukčije u Osnovama; ali isporedi češko ostrev, koje Geitler o slov. kmen. na u 35 pravo dovodi od ostr.

AĶ (2), korijen neznana značenja u broju.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *a suglasno glasi* s: ȍsam, ôsmî, ȍsmica, ȍsmâk, osmàkinja, ȍsmâčka, ȍsmina, osmànîk, ȍsmero, ȍsmoro, ȍsmori, osmèrica, osmòrica; osmerònožica.

AG, gnati, voditi; probijati, cijepati; promicati, svijetliti, gorjeti.

1. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a, *pa mu se pridijeva sprijeda* j; *a suglasno glasi:*

a) g: *značenje gnati ili voditi:* jȁgnje, jȁgnješce; jàgnjećî, jagnjèćî; jàgnjetina; jȁgânjci, jagànjčići; jàgnjić; jàgnjica, jàgnjičica; jȁgnjâd; jȁgnjilo; jȁgnjîvo; jȁgnjiti, ìzjagnjiti, òjagnjiti, òbjagnjiti; prvòjagnjenica, drugòjagnjenica, trećòjagnjenica. — *i bez* g *pred* nj: jȁnje, jȁnješce; jànjećî; jànjetina; jánjac, jánjčevina; jànjčići; jȁnjâd; sjȁnjan; jȁnjîvo; jȁnjiti, ìzjanjiti, òjanjiti. — *značenje gnati prelazi u cijepati:* jágla; pazjàgliti se. — *značenje gnati prelazi u promicati, a odatle u svijetliti:* jȁgoda, Jȁgoda; jȁgodica, jȁgodice (genae); Jȁgodnjâ; jȁgodnjâk, jȁgodnjača; Jȁgodina, Jagodínac, Jagòdînka, jagòdînskî. — jàgnjêd; jàgnjeda. — *i bez* g: jânj[1]. — *isto će značenje biti i u ovijeh:* jàglika, Jàglika; jàglac, jagóčevina (*go stoji mjesto* gao, *a to mjesto* гль), jàgôvčina (v *je umetnuto, mjesto* jagočina, *a to mjesto* jagaočina), jagórčevina (r *će biti umetnuto po što se pravo obličje riječi zaboravilo).*

b) z: *značenje će biti preneseno od jagnjeta na njegovu kožu a od njegove na svaku kožu (isporedi* ѩзьно*), a po tom i na drugo živinče, od kojega se koža uzimala:* jȁzavac[2], jȁzavčjî. — *vidi još pod 6.*

2. *samoglasno glasi takogjer* a *u slovenskim jezicima, ali će sprijeda biti prijedlog* na, *kojemu je otpalo* a *pred istijem glasom od korijena: tako će biti u značenju gnati:* nâgao[3], náglôst; nágliti.

3. *samoglasno kratko budući glasi u slovenskim jezicima* o: *značenje gnati, vrtjeti:* ôs[4] (axis; *korijenu je otpalo suglasno pred* s *od nastavka);* osòvina. — *značenje svijetliti, gorjeti:* òganj, ògnjîc, ògnjica, ògnjilo, ògnjîšte (ògnjište), ògnjen, Ògnjen, ognjèvit, ògnjan, Ògnjan, Ògnjana, Ògnjanin, ògnjanit, ognjàrica, ognjùština.

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e, *kome se pridijeva sprijeda* j, *a suglasno glasi* z: *značenje prelazi od gnati u voziti:* jȅzero, jȅzêrce, jezèrskî, jȅzêrkinja; Jèzava *(ime rijeci).*

5. *samoglasno slabi u* i, *koje produljivši se glasi u slovenskim jezicima* i: *značenje gnati skakati, vrtjeti se:* ìgra; ìgrîšte, po-

ìgrîšte; ìgrâč, igràčica, ìgrâčka; ìgralo (n.), ìgralica, ìgralîšte; ìgrati, doìgrati, izìgrati, naìgrati, nadìgrati, obìgrati, odìgrati, poìgrati, proìgrati, razìgrati, sìgrati (herabtanzen), uzìgrati, zaìgrati; doigrávati, izigrávati, nadigrávati, obigrávati, odigrávati, poigrávati, proigrávati, razigrávati, uzigrávati, zaigrávati. ìgrâcija. — *značenje probijati:* ìgla[5], ìglica; iglènî, iglènica; ìglâr. — *može biti da ovamo ide u značenju gnati, probijati, prijedlog:* iz.

6. samoglasno oslabivši u i *širi se u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ, *a njemu se pridijeva sprijeda* j, *te od* ѣ *biva* a: *značenje cijepati:* jâz, pòdjâznica, jäzbina; jâža; vodòjaža, pòdjâžje; jáziti, najáziti, odjáziti, prejáziti, projáziti, zajáziti.

7. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje gorjeti:* ügalj, ügljên, üglijen, ugljènčić, ugljíčak, üglijev, ùgljêvlje; ùgljâr, ùgljara, ùgljârskî; Ȕglješa.

8. korijenu dolazi takogjer ozad n, *koje se premješta do samoglasnoga, ali samoglasno slabi u* i, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*) a njemu se pridijeva sprijeda* j: *značenje cijepati i sjeći prelazi u tresti, drhtati, bolovati:* jéza, jèziv, jèzivôst.

[1] U Osnovama drukčije o njemu.
[2] Drukčije Geitler o slov. kmen. na u 80.
[3] Isporedi Fick, vergl. wörterb. 2, 592. Drukčije Miklošić, vergl. gram. 2, 94.
[4] Tako Fick, vergl. wörterb. 1, 478; drukčije u istoga 1, 279 i u mojim Osnovama.
[5] Isporedi Fick, vergl. wörterb. 2, 11. 296. Miklošić vergl. gram. 2, 102. Drukčije u mojim Osnovama.

AGH, stezati, sapinjati, stiskivati.

Suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g *i* z, *od kojih opet po zakonima slovenskih jezika postaje i* ž.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *tako može biti da je u značenju od stezati razvijenom u praznu biti, neimati (isporedi* egere*):* ògota, ogótina, ögotân, ògoče.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *kojemu se pridijeva sprijeda* j: jêž, jéžev, Jéževica, jèžina; jéžiti se, najéžiti se; jéžnja.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono se sastavlja s njim u slovenskim jezicima u* ѫ *(od koga je u nas* u*):* ügor[1]. — ügal, ügao, *i s dometnutim sprijeda* n: nügao, nüglić. — úže[2]; ùžâr. — s-üžanj, süžânjstvo (süžanjstvo), süžanjskî,

sûžnjičâr; òsužnjiti se, zàsužnjiti; sužnjèvati. — pò-uz, zäû‹i, pòuzak; ùzica, ùzičica; s-ûznîk, pa-ùznica; ùzao, ùzlić, ùzlenjača. — ùzak, ùzačak, ùzan, uzìna, užìna; úziti, súziti; sužívati.

4\. *korijenu takogjer dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, kao pod 3, ali samoglasno biva* e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*), pa mu se pridijeva sprijeda:*

a) j: jègulja.

b) v: vésti (vézêm), dovésti, izvésti, navésti, ovésti, podvésti, razvésti, uvésti; vêz *(gen.* vêza, pictum per acum*)*; vêz *(gen.* vèza, *brijest, isporedi češ.* vaz*)*, vèzov, vèzovina; pòvez, svëz; pödveza, svëza; vézak, nàvezak, zàvezak; pödvezica, zàvezice; vèzilac, vèzilica, vèzílja; vezítak; vèzidba; zävežljâj; svëžanj; súveznîk; vèzâč, povèzâč, privèzâč, povèzača; vezànija. vézati, navézati, nadvézati, obavézati, odvézati, povézati, podvézati, privézati, svézati, savézati, uvézati, zavézati; navezívati, nadvezívati, odvezívati, povezívati, podvezívati, privezívati, uvezívati, zavezívati; nadovezívati, pozavezívati.

[1] Teško će ovamo ići ime žensko Ùgrinja, nego će biti prema muškom Ugrin.

[2] Teško je doznati ide li ovamo Ûžice (n.), Ûžičanin, Ûžička, ùžičkî.

AT, ići.

Dolazi samo u prijedlogu, u kom mu je promijenjeno u nas t *na* d; *samoglasno glasi* o: od. *sa* t *nalazi se (osim gdje se opet* d *mijenja na* t*) još samo:* otvrsti, oteti, otimati, otići.

ATA, djetinji glasovi a i ta.

Prvo samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *a drugo prolazi kao završetak osnovi pred nastavkom:* òtac (отьць), öčići; öčin, öčînstvo; òčevina; òtadžbina, òtadžbenîk; òtačkî; otačànstvo; öčûh; óco, ócin. pòočiti. pòočim; pòočimiti.

AD (1), jesti[1].

1\. *samoglasno slabi u* e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: jësti, dòjesti, ìzjesti, nàjesti, òjesti se, òbjesti se, pòjesti, prèjesti se, pròjesti se, ràzjesti, ùjesti, zàjesti, zaùjesti se; naijèdati, ojédati se, prejédati se, preijèdati se, razijèdati, ujédati, uijèdati, zajédati; *s umetnutim* v: ùvjesti, uvijèdati; — jëtkati. — òbjed, òbjedovati; mèdvjed, mèdvjegjî, mèdvjedina, mèdvjedica, mèdvjedov, Mègjednîk; — jëdîvo; vukòjedina, suhòjedica; solòjednîk; jêdnjâk; — jèdljiv, pojèdljiv, pojèdljivac; — jëgja, mëso-

jegje, mesùvegje, mĕsvijegje, nakòjegja; näijest (f.); — jëstvina, jëzbina; — jestíva; — jëlo, ìzjelica; — jëša, ìzješa, jëšan, ïziješan.

2. glasu ѣ, *postalom kao pod 1, pridijeva se sprijeda* j, *te od* ѣ *biva* a: jäsli; jäsle.

[1] Isporedi korijen koji ide za ovijem.

AD (2), nabubriti, nabujati, naduti se, oteći[1].

1. samoglasno slabi u i, *a to se širi u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ: jèdro, jèdrce; jèdriti, dojèdriti, prejèdriti, ujèdriti, zajèdriti; — *s dometnutim s prijeda* n: njëdra, njëdârca. — ïjed, jêd; ïjedan, jêdan; ïjedak, ijèdak; jedòvit. ijèditi, jéditi, naijèditi, razijèditi; ozlojéditi, *i s umetnutim* v: ozlovijèditi; opajéditi se, opajegjívati se, pajédnica.

2. glasu ѣ, *kad postane kao pod 1, pridijeva se sprijeda* j, *kojega radi od* ѣ *biva* a: jäd, jädan, jàdnîk, jàdnica, jadníče; zàjadnjî; játka; jädâš; jädôvnî, jädovnîk, jadòvit; jàdikov, jàdikovac, jàdikovina, jàdikovati; jàdinjî; jädati, ìzjadati; jäditi, dòjaditi, ìzjaditi, òjaditi, pòjaditi se; òjagjenîk, òjagjenica; jädovati; òjagjelî, òjagjelica.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono oslabivši u* i *sastavlja se sa* n *u* ѧ *(od koga je u nas čisto* e*), a sprijeda mu se pridijeva* j: jédar, jedrìna; jèdrati, najèdrati, zajèdrati.

4. korijenu dolazi takogjer n, *koje mu se premješta do samoglasnoga kao pod 3, ali u slovenskim jezicima* n *otpada, a sprijeda dolazi prijedlog* sa, *pa jedno od dva* a, *koja se tada sastanu, otpada, a koje ostane glasi u slovenskim jezicima* ъ: zdräv *(mjesto* съдравъ*)*, nèzdrav; zdrâvlje, zdrâvljice; zdràvac, zdràvica; zdrävljâk; zdrävcît; Zdrávko; zdràvinjâk; — pözdrâv, ödzdrâv, pòzdrâvlje, zdrävica, nàzdravica; — zdräviti, ìzdraviti, nàzdraviti, òzdraviti, pòzdraviti; nàzdravljati, pòzdravljati.

[1] Mislim da je ovaj korijen jedan s prednjim, ali se ne mogu domisliti zajedničkomu značenju iz kojega se značenje onomu i ovomu razvilo; može biti da je nabijati, puniti.

ADH, bosti.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono se sastavlja s njim u slovenskim jezicima u* ѫ *(od koga je u nas* u*)*: üdica.

AN (1), korijen prijedlogu kojim se poriče ili kazuje udaljavanje.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kome se pridijeva sprijeda* v: van *(od* вънъ*)*, vänka, ȉzvan, ȉzvanka, ȉzvanjî.

AN (2), korijen prijedlogu kojim se kazuje prodiranje tako da ono što prodre bude opkoljeno onijem u što prodre; a iz toga se značenja razvijaju i druga, a od prijedloga postaju i druge riječi.

1. samoglasno se u slovenskim jezicima sastavlja sa suglasnijem u ж *(od koga je u nas* u*)*: ȕtroba. — *s prijedlogom* u (въ), *za kojim dolazi još i* n: u-n-útra. unútar, ȕnutrašnjî. *prijedlog se u odbacuje ali* n *opet ostaje:* nȕtarnjî, nȕtrast, nȕtrak, iznútra.

2. samoglasno slabi u i, *koje se sa suglasnijem sastavlja u* ѧ *(od kojega je u nas čisto* e*), a tomu se glasu pridijeva sprijeda* j: **jêtra, jêtrica.**

3. korijenu otpada suglasno, a samoglasno biva u slovenskim jezicima ъ, *kome se pridijeva sprijeda* v: *tako biva staro slovensko* въ, *koje u nas i sada gdje gdje glasi:* va, *ali kako je glasa* ъ *nestalo u našem jeziku, te ostalo samo* v, *od njega je opet postalo:* u *(prijedlog s akusativom i lokativom).*

4. korijenu otpada suglasno a samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te biva slovensko* оу: u *(prijedlog s genitivom).*

5. korijenu dolazi ozad a, *pa mu prvo samoglasno otpada, a drugo produljivši se glasi u slovenskim jezicima* a: na *(prijedlog s akusativom i lokativom). — od njega je opet prijedlog:* **nad, iznad.**

AN (3), dihati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *kome se pridijeva sprijeda* v: vȍnj; vȍnja; blagovȍnje (n.); vȍnjati, povȍnjati, privȍnjati, uvȍnjati se, uzvȍnjati se, zavȍnjati.

2. samoglasno se sastavlja sa suglasnijem u ж *(od koga je u nas* u*)*: ȕtva; Ȕtvija; ȕtina. — *istom se glasu pridijeva sprijeda* j, *pred koje je dolazilo još i* n *kad je naprijed bio prijedlog, ali je prijedlog u nas odbačen, a* n *opet ostalo:* njȕšiti, nȁnjušiti, prȉnjušiti; nanjúšiti, onjúšiti, obnjúšiti, prinjúšiti; njȕškati; njûška (njúška).

ANA (1), djetinji glasovi a i na (isporedi ata i ava).

Prvo samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kome se pridijeva sprijeda* v; *glasa je* ъ *u nas nestalo, pa je ostalo samo* v, *a od*

njega opet postalo u; *drugo samoglasno prolazi kao završetak osnovi:* ȕnuk *(od* **въноукъ***)*, ȕnuka, ȕnučići, ȕnuče, ȕnučâd, präunuk.

ANA (2), sastavljena dva korijena pronominalna, a i na, koja vidi.

1. prvo samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *a drugo se mijenja kao završetak osnovi:* ôn (ön); — ȍnâj (ȍnî); — onàkî, onàkovî, onàkovac, onàkvîk, onàkvica; — onolìkî, onolìkâčkî, onolìšnî. — ȍndan (on dan); ȍnčas (on čas); onomádne (onom dne), onȍmadnašnjî, onȍmadašnjî; ȍnovečeri; ȍnomlâni, ȍnomlanjskî. — ȍnostranac, ȍnostranskî. — ȍnda, ȍndâj, ȍndâjke, ȍndâk, ȍndâr; ȍnadâ, ȍnadâj, ȍnadâr; ȍnadê, ȍnadêr, ȍnadijer; ȍdondâ; ȍndašnjî. — óndje, óngjen, ónjen, *s premještenim glasovima:* nódje; ȍdândê (ȍdandê, odándê), ȍdânlê (ȍdanlê, odánlê), *s premještenim glasovima:* ȍndâlê (ȍndalê); ȍndolê, ȍndolên, *odbacivši* n: ȍdolên; dȍndê, dȍnlê, dȍndolên. — ȍnamo. — ȍnud, ȍnudâ, ȍnudije.

2. drugo samoglasno otpada, a za njim je otpalo u slovenskim jezicima i n, *pa ostavši samo* a *glasi u slovenskim jezicima* ъ, *kojemu se pridijeva sprijeda* v, *pa kako je u nas nestalo glasa* ъ *postalo je od suglasnoga* v *samoglasno* u: ȕtôrnîk (**въторьникъ**); útorak (ȕtorak).

AP, stizati, hvatati, moći, silnu biti.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *pa mu se pridijeva sprijeda* v *ili* j *ili ostaje bez i kakoga dometka: značenje moći i silnu biti daje se vodi pa se po njoj naziva i vlaga kaka god, a po njoj i zadah i boja: a) samoglasno bez dometka:* äpa (odor). — *b) samoglasnom se domeće* v: vâp *(*vapor *u Stulića, u starom slovenskom* **вапъ** color*)*; väpa *(*vapor *i* halitus *u Stulića, u starom slovenskom* humor*)*, Vápa *(ime rijeci)*; vápno (calx). — *c) samoglasnom se domeće* j: jápno (calx), jàpnenica; jäpâd (f., locus opacus), jäpâdno. — *ovamo ide značeći boju, i to crvenu:* zàjapriti se. — *značenje stizati prelazi u zijati:* jápiti, odjápiti, *koje sastavivši* d *i* j *u* gj *glasi i* ogjápiti. — *ovamo može biti da idu i ove riječi u kojima bi značenje korijenu prelazilo od hvatati u vezati, zajedno biti, i u kojima bi* p *od korijena otpalo pred* t *od nastavka:* jäto[1], jätnîk.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pa mu se pridijeva sprijeda* v: *značenje moći, jaku biti:* vëpar[2].

3. od istoga će korijena biti prijedlog u jezicima indoevropskim apa *(natrag, dolje), kojemu prvo samoglasno u slovenskim jezicima*

glasi o, *a drugo otpada pred nastavkom, te će od njega biti:* òpljen *(istočno* òplen*) i sa* j *mjesto* lj: òpjen.

[1] Drukčije Miklošić, vergl. gram. 2, 161.
[2] Isporedi Fick, vergl. wörterb. 1, 490 i 2, 19.

ABH, nabubriti, nadimati se, zakruživati, zbijati. — korijen glasi i AB.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *kome se pridijeva sprijeda* j: jäbuka, pòdjabuka; jäbuko; jäbučica; jäbukov, jäbukovac, jäbukovača, jäbukovîk, jäbukovina; jäbučić; jäbučâr. Jabùčilo (m.). — jäblân, jäblânov, jäblanskî, Jäblanîk, Jäblanica.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: ob *(prijedlog:* ob dan, ob noć). — o *(prijedlog s akusativom i lokativom).* — öba, òboje, òboji, obòjica. — öpćî (**обьшть**), öpćenî, u općeno, öpćina, öpćinskî, *i sa* št *mjesto* ć *prema starom slovenskom:* öpštî, öpština, öpštinâr, öpštinskî. — òbil[1], ìzobîla, òbîlje, izòbîlje, òbilan, ìzobîlan, obílnôst; obìlat; òbilovati, izòbilovati.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, gdje stojeći pred* bh *biva* m, *te glasi* ambh, *pa se* am *sastavlja u slovenskim jezicima u* **ѫ** *(od koga je u nas* u*):* Ûb; übao; Ûbli (pl.).

[1] Drukčije Miklošić, vergl. gram. 2, 94.

AM, hvatati.

1. samoglasno slabi u i, *pa se sa suglasnim sastavlja u slovenskim jezicima u* **ѧ** *(od koga je u nas čisto* e*):* òtêti, ùzêti[1], preòtêti, izùzêti se, naùzêti se, obùzêti, odùzêti, podùzêti, preùzêti, zaùzêti; uzétinja; rükovêt, *i sa* d *mjesto* t: rükovêd, rukovèdati, izrukovèdati. — *može biti da ovamo ide i* türovêt.

2. samoglasno oslabivši u i *glasi u slovenskim jezicima* **ь**: *kako je toga glasa u nas nestalo, mjesto njega se umeće* a *kad treba:* vàzam (**въꙁьмъ**), vazmènî, vazménac; ùzma; ötmica, ötmičâr. *tako je u sad. vr. glagola pomenutijeh pod 1:* ùzmêm, *itd.* — *glasu se* **ь**, *kad stoji u početku ili iza samoglasnoga pridijeva sprijeda* j, *koje se sastavlja s njim u* i, *od koga opet biva u nas suglasno* j *(isporedi* ide *i* dogje *mjesto* dojde*), pa se onda megju* j *i* m *umeće* a, *kad treba:* nájam *(od* **нꙗмъ***)*, sájam, újam, zájam; pójma; jämiti (capere, auferre), nàjamiti; dójmiti, nájmiti, pójmiti se, prímiti *(*j *je otpalo iza* i*)*, potprímiti se, újmiti, obújmiti, odújmiti, zájmiti, pozájmiti, prizájmiti, uzájmiti; nàjamnîk *(i* nàjamlîk), nàjamnica *(i* nàjamlica), nàjamnîče; nàjmenîk, pozajmènîk (pòzajmenîci*)*; prîman (prîmna;

j *je otpalo iza* i); sȁjmîšte; pȍzajmicê, ȕzajmicê. — jȁmac, jȁmačno; ȕjamak; jȁmčiti, pȍjamčiti, pȍdjamčiti se, ȕjamčiti; — jȁmati; jȁmatva. — *iza suglasnoga ostaje* i: podnímiti se, snímiti *(isporedi* zajmiti*)*; *prema tome stoji jednom* i *i iza samoglasnoga:* poímiti.

3. samoglasno oslabivši u i *produljuje se, te glasi u slovenskim jezicima* i: ìmati; nȁimati, ȍtimati, pȍimati, snímati, ȕzimati, zȁimati; izȕzimati se, naȕzimati se, obȕzimati, odȕzimati, poȕzimati, podȕzimati, preȕzimati, zaȕzimati, preȍtimati; pozȁimati, uzȁimati. imávati, zaimávati. ìmatan, ìmatnîk, imáće; ȕzimalo, neìmalica; imánje, neimánje, ìmânje, neìmânje; neìmaština; otìmâč; podlìmača (l *stoji mjesto* n); ìmašan, ìmâšan; ìmovina; imútak, ìmûć, imúćan, imúće. — i *sa* i *od prijedloga sastavlja se u jedno:* prímati. — *iza* ne *može* i *postati suglasno* j: nḗjmati; *a tada najviše otpada:* némati. — *može biti da je ovoga korijena:* ìmela[2], imèlâš, *i odbacivši* i: mèla, mèlica.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *kome se pridijeva sprijeda* j: jèmati; jèmatva; jèmâč, jemȁčica, jèmâčkî; — jȅmac; jȅmčiti (affigere *i* vades accipere), pȍdjemičiti se, ȕjemčiti (affigere).

[1] Gdje gdje se umeće *s* prema drugim glagolima: ȕzesti.

[2] Isporedi u Miklosića vergl. gram. 2, 108. i u Ficka vergl. wörterb. 2, 518. — Vidi i Hehn, Kulturpflanzen 528.

AR, dizati, gnati, trčati, letjeti, vijati se; u takom kretanju rastavljati ili cijepati, stizati, taknuti, udariti, segnuti se, zahvatiti, zataknuti, zadjeti; tako radeći lupati, a po tom puštati kakav god glas; radnja kaka je u letjeti i vijati se prelazi u plamati, gorjeti, a od tuda u svijetliti.

I. suglasno glasi u slovenskim jezicima r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *pa mu se pridijeva sprijeda* j: *značenje zadjeti, uhvatiti:* járam (ıарьмъ), jȁrmak, jȁrmac; jarmènica, jȁrmenjâk, pȍdjarmica; izjármiti, ujármiti; ujarmljívati. — *značenje ili trčati (isporedi koza) ili uhvatiti, zadobiti, imati (isporedi stoka):* jȁrac[1], jȁrčina, jȁrčjî, jȁrčevina, jȁrčić; jȁrica (capella), jȁričica; jȁre, jȁrećî, jȁrešce, jarénce, jȁrići, jȁrâd. — *negda je bilo ime i ovci, od tuda i sada:* jȁrina (lana agnina), jarènica (lana agnina). — *ovamo može biti da ide u značenju letjeti:* jȁrêb, jarèbica, jarèbičjî. *vidi i dalje pod 5 jerebica.* — *takogjer može biti da ovamo pripada u značenju cijepati (isporedi jaz):* jȁrak, jȁruga, jȁružica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima takogjer a, *ali do korijena dolazi suglasno od nastarka, za to se* a *premješta za* r: *značenje gnati, stizati, udarati, sjeći:* rät (f. i m.), rätnî; zàratiti; rätovati. — räna; räniti, ìzraniti, ȍraniti, ȍbraniti, ränjenîk, obranjávati. — *značenje segnuti se, zahvatiti:* rämo; räme; dȍramak, nàramak, pȍramak; rämenjača; ȍbrâmnica, ȍbrâvnica (v *stoji mjesto* m *pred* n), àbravnica, obràmnjača; pȍramenica, prekȍramica. — *značenje cijepati, parati (koje je u orati; vidi pod 3):* rätâj, rätâr, rätârev, rätârov, rätarskî; räl, rälo, rälica, räonîk.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *od kojega po zakonima slovenskih jezika biva i* a: *značenje gnati, letjeti, vijati se:* ȍrao, ȍrlić, ȍrlina; ȍrlâš, orlùšina, orlùšica, orlùšić; ȍrlov (órlov), ȍrlovići; Ȏrlja lúka; Ȍrljava. — *značenje cijepati, parati:* ìzor, râzor; ȍrati, izȍrati, naȍrati, obȍrati, odȍrati, podȍrati, preȍrati, priȍrati, razȍrati, uzȍrati, zaȍrati; oborávati, odorávati, podorávati, preorávati, priorávati, razorávati; preorívati; ȍrâč, oràčica, oráčev, ȍrâčkî; ȍraćî, oràćica; ȍralo; oránica; ôrnî, órnica; ȍritak, ȍrićak; prȅorica. — *značenje prelazi od cijepanja i udaranja na svaljivanje:* rázor (eversio); ȍriti se (corruere), obȍriti, razȍriti[2], sȍriti; sôrcati. — *značenje prelazi na glas koji biva od udaranja:* ȍriti se (resonare), zaȍriti se, sȍriti se. — *Od* o *biva opet* a: obárati.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *koje se premješta za suglasno, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem (isporedi i pod 2): kako je glasa* ъ *nestalo u nas, samo* r *postaje samoglasno, ili ostaje suglasno pa se onda izmegju njega i suglasnoga od nastavka umeće* a: *značenje dizati se u vis i ići naprijed:* ȓt; Rât, Ŕćanin, rćànskî; R̂tanj; Râtnja; r̀tnîk, r̀tnica. — *značenje udjeti, zadjeti:* r̀tmača *(isporedi latica pod II, 2).*

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *kojemu se pridijeva sprijeda* j: *značenje letjeti:* jerȅbica, jerȅbičica, jerȅbičjî *(vidi i naprijed pod 1 jarebica). — ovamo može biti da ide u značenju od podizanja prenesenom na hranjenje, ali je vrlo nepouzdano:* jèrîšte (pultis genus).

6. samoglasno glasi takogjer e *u slovenskim jezicima, ali se premješta za suglasno, jer dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem: značenje koje je pod 1 u jaram:* rȅmên[3], rȅmênje, rèmîk.

7. samoglasno postavši e *produljuje se u* ѣ *i premješta se za* r *pred nastavkom koji se počinje suglasnijem:* rijȅdak[4], ȍbrijedak; prorijȅditi, razrijȅditi.

II. suglasno glasi u slovenskim jezicima l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *kojemu se sprijeda pridijeva* j: *značenje može biti rastaviti, isprazniti:* jälov, jalóvac, jälovica, jàlôvka, ìzjalôvče, jalòvînje; jäloviti, ìzjaloviti, ùjaloviti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima takogjer a, *ali se premješta za suglasno kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem: značenje gnati, trčati, teći:* läne, lȁnâd *(vidi i dalje pod 5 jelen).* — lâgja[5] (ладии), lagjíca, làgjâr, làgjârskî, lagjùrina, lagjènî. — *značenje zadjeti, udjeti:* làtica — *značenje hvatiti:* lätiti, zàlatiti; läćati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje ili ostaje tako ili mu se pridijeva sprijeda* v: *značenje sijati:* ölovo, ölôvan, olóvnica, olóvnjača, ölovskî. — *značenje cijepati, čupati, ljuštiti:* ȍljvina. òloš. — *značenje koje je naprijed pod 1 u jaram, a korijenu se pridijeva sprijeda* v: vô, voluj *(stari adj.)*, Vòluja, vòlujâk, volùjâr, volùjara, volùjârka, vòlûjskî, vòlovskî; vòlâr, vòlârskî; vòlak, vóko, vóčić; vòlikac; völâš; dvòvolica, dvòvônî, bèzvônî; volòvodnica.

4. samoglasno glasi takogjer o, *ali se premješta za suglasno pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje može biti gorjeti:* lònac, lònčâr, lònčârnica, lončàrica, lònčina, lónčić, lóna.

5. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *kojemu se pridijeva sprijeda* j: *značenje gnati, trčati:* jèlen *(isporedi naprijed pod II, 2 lane)*, jèljen, jelénak, jèlênče, jèlenjî, jèlenskî; jëlâš; jélonja; *i s pridjevenim sprijeda* l: ljèljen, ljèljênko. — *značenje dizati se, rasti:* jéla, jèlov, jèlovina, Jèlovica, jèlika, jèlîk; jëlša, jèlâšje. *s promjenom glasa* l *na* o *u našem jeziku (isporedi* соховьць *u mom rječniku kod* кльховьць*), po kojoj je i* e *pred* o *odbačeno:* jóha, (jóva), jòhov (jòvov), jòhovina (jòvovina), jóšje, jòšîk, jóšić; jòvljâk, jòšljâk *(biće mjesto* jošjak *s umetnutim* l*)*; Jóševica *(ne upravo od joha nego od jelša)*, Jósanica[6].

6. samoglasno glasi takogjer e, *ali se premješta za suglasno pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: tako može biti da je u značenju udjeti (isporedi pod II, 2 latica):* lëtva.

[1] U Osnovama drukčije, ali radi lat. aries, lit. èrys mislim da je ovako bolje; samo može biti da je od *a* najprije postalo *e*, a to se produljilo u ѣ, kojemu se pridjelo sprijeda *j* pa od ѣ postalo *a*.

[2] Gdje gdje se govori i *u* mjesto *o* (može biti pometnjom): razùriti, razùrati.

[3] Drugi misle da je tugja.

[4] Slaže se s lit. retas kao tvrd s lit. twirtas; od lat. rarus razlikuje se samo nastavkom.

[5] U Osnovama sam uzimao da *d* pripada korijenu kao determinativa; sada mislim da pripada nastavku.

[6] Moglo bi se misliti da joha i druge za njom spomenute riječi nijesu od starijega ѥлъха, nego od ольха istoga korijena; ali što u spomenicima našim ne dolazi ni jedan put ольха a ѥльха u ѥльшаниця dolazi više puta i što se stara Ѥльшаниця sada zove Jošanica, za to se ne može primiti ta misao.

ARK, od AR, u njegovijem značenjima istijem i dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje cijepati, krojiti:* rákno *(rubac). — značenje rascijepljenu biti, zahvatati, ustavljati, braniti:* ràkâč; räklje, räkljice, räkljast; räčve, räčvice, räčvast; räšlje *(š će biti mjesto* č *pred* lj*),* räšljast. — *značenje može biti cijepati:* ràkita (salix caprea), ràkitovina, Ràkita, Ràkitnô. — *značenje cijepati prelazi u slagati, uregjivati, od tuda u htjeti:* ráčiti se, proráčiti se, razráčiti se. — *značenje cijepati prelazi u vikati (isporedi derati i derati se):* rákoliti se, razrákoliti se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vikati (vidi i pod 1):* ròktati, sròktati se, zaròktati. — *značenje prelazi od vike na govor:* rôk, nárok, òbrok, prórok, srôk *(znak, upravo će biti ugovoren znak),* ùroci, ùzrok *(i odbacivši* u: zrök*),* zárok; ròčište; próročica; próročkî; nàročito, sröčit (conveniens); nàročno, sröčan (conveniens), ùzročan, ùročnìk, ùročnica; próroštvo; ùrokljiv. ròčiti, sròčiti *(složiti, isporedi* сълласити*)*; prórokovati; ùzrokovati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje govoriti (vidi i pod 2 rok):* rèći, izrèći, narèći, obrèći, odrèći, porèći, podrèći, prorèći, razrèći, srèći, urèći, zarèći se; brzòrek; rèčêć; poréklo; prekòrečica *(može biti da je tako samo po istočnom govoru, a tada ide pod 4)*; obrečénje; porèknuti.

4. samoglasno postavši e *(kao pod 3) produljuje se u* ѣ: *značenje koje je pod 3 u reći:* rïječ, rijèčca, rjëčit, rïječan; ljepòrječica; rïjeti, rïjeći; podrijètlo (d *je dometnuto pred* r *kao u driješiti a* k *je zamijenjeno glasom* t[1]); rïjek, ïzrijekom; rijèčati se, sporijèčiti se, spòrečkati se.

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: narìkača; narícati, obrícati, odrícati, porícati, prorícati, srícati, zarícati se.

6. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas čisto* u*): značenje*

gnati prelazi u hvatati, zahvatati: öbrûč, òbrûčje, obrùčân, obrùčić; obrùčati, naobrùčati. — *isto značenje hvatati prelazeći i u zauzimati, slágati, namještati, uregjivati:* 'rúka, nërûka (nerúka), rùčica, rùčina, ručètina, ručùrina; rùčnî, rùčnîk, ručnîk; näručâj; náručje, pòdrûčje; náručan, pòdručnîk, pòdručnica; — rùkâv, rukàvić, zàrukâvlje; rukávac, rukàvica, rukàvina, nàrukvica; — rùkatka, rùkačica; — rukùnica, rukùničâr; — rúcelj; — rúja; — zlatnòruk, zlatòruk, ljevòruk, praznòruk, pustòruk; — ìzručkê, objèručkê, obadvjèručkê; — rukòbojina, rükovêt, rükovêd, rukodávac, rukodávalac, rukòdâvnîk, rukodávânje, rukodáće, rukòstâvnîk; — záručan, zàručnîk, zàručnica; — náruka, pöruka, ötporuka, prëporuka; pòruk *(jemac; isporedi: posegnuti za koga);* náruč, nàrudžbina; prëporûčan; — rukòvati; — rúčiti, izrúčiti, narúčiti, porúčiti, prerúčiti, zarúčiti, isporúčiti, otporúčiti, preporúčiti; izručívati, naručívati, poručívati, preručívati, zaručívati, otporučívati, preporučívati; — rúčak *(značenja radi isporedi pod 2 obrok, vidi i u Osnovama 283),* dòručak, prèdručak, ručkònoša, rùčanô, rùčanica; rúčati, dorúčati, narúčati se, porúčati; ručávati; dòručkovati.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od gnati prelazi u zahvatati (isporedi pod I, 6 ruka):* lâkat; ùlaktiti. — *značenje od hvatati i uzimati prelazi u željno uzimati, grabiti, težiti za čim:* läkom, läkomac, läkômčina, läkomica, lakómstvo; läkomiti se, pòlakomiti se, släkomiti se; läčan.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje hvatati, grabiti, željno uzimati:* lòkati, izlòkati, nalòkati, polòkati, podlòkati, prolòkati, razlòkati; lökuuti; čorbòlok, krvòlok, krvòločnîk. — *značenje od zahvatati i obuhvatati prelazi u savijati se, a od tuda u sagibati se, ugibati se (isporedi dalje pod 5 uleknuti se):* lökva, lökvica, lokvètina; lòkvânj. — *ovamo će ići s dometnutim* j *iza* l *u značenju braniti, odbijati:* ljök, ljòke; ljökati, òdljokati; ljöknuti, òdljoknuti; ljòkâč.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje prelazi u braniti (isporedi pod I, 1): tako može biti da je:* lïjek, lijèčak, ljekòvit, ljèkâr, ljekàrica, ljekàrina, ljekàrije; lijèčiti, izlijèčiti, zalijèčiti.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sustavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje zahvatati, zahvatajući savijati se:* lûk, öblûk, òbluk, òblûčje, lùčić, lúčac, òblučac, dvòlučan; naoblúčiti se. — *značenje zahvatati prelazi*

u braniti, držati: lúka, lùčica, Bânja Lúka, Banjolúčanin, **Banjò-lûčka**, banjòlûčkî. — *značenje zahvatajući savijati se prelazi u kriviti se, krivu biti:* lùkav, lùkâvstvo, lùkâvština, Lùkavica; izlùkaviti, ulùkaviti se. — *značenje cijepati i rastavljati (kao što je u lučiti) prelazi u odregjivati, naregjivati (kao što je u odluka) i oba se nalaze u jednoj riječi (kao odlučiti); a značenje zahvatati prelazi u zadobivati (kao u polučiti); i značenje stignuti i taknuti (koje izlazi iz gnati) prelazi u dogoditi se, zbiti se: sva se ta značenja nalaze u riječima jednako postalim, za to se ovdje ne rastavljaju jedne od drugih po značenju:* ödluka; slüčâj, slüčâjno; lúčiti, odlúčiti, polúčiti, razlúčiti, slúčiti se, zalúčiti; odlučívati, razlučívati, zalučívati; slučávati se.

5. *korijenu dolazi takogjer ozad* n, *koje se premješta do samoglasnoga, ali samoglasno slabi u* i, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas čisto* e*): značenje ugibati se (isporedi i pod II, 2):* uléknuti se, ulèći se (deprimi), uléći se (deprimi). *tako može biti da je i* päko-lêč *(prvu polu vidi kod kor.* PA 1*).* — *isto značenje prelazi u padati, a to u razboljeti se:* lécati se.

6. *korijen se širi dobivajući ozad* t *(koje upravo pripada nastavku) pa pred njim otpada korijenu* k[2]; *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e, *koje se opet i produljuje u* ѣ: *značenje dizati se, gnati:* lêt, nálet, zálet; polètâr, poletárac; nàletica; lètija; polètîš; lèto; lëtka, lečànîk, lëtnjâk; lècelica; lètjeti, dolètjeti, nalètjeti, oblètjeti, odlètjeti, polètjeti, podlètjeti, prelètjeti, prilètjeti, prolètjeti, razlètjeti se, slètjeti, salètjeti, ulètjeti, uzlètjeti, zalètjeti; lëtnuti, dolètnuti, polètnuti, prelètnuti, slètnuti. — e *se produljuje u* ѣ: prölijet; ljêtnîk *(dušnik, upravo prolaz, isporedi lèto);* lijètati, dolijètati, izlijètati, nalijètati, oblijètati, odlijètati, polijètati, prelijètati, prilijètati, prolijètati, razlijètati se, slijètati, salijètati, zalijètati; poslijètati.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 98.

[2] Vidi u Miklošića lex. pod летѣти, i u Ficka vergl. wörterb. 2, 648 pod lak.

ARG, i u drugom obličju, sa gh mjesto g: ARGH, od AR u njegovijem značenjima istijem i dalje ili drugačije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje rastavljati:* raz *(prijedlog s kojim se sastavljaju druge riječi, kao* raz-biti *itd.). od njega su:* ràzma; ràzlit *(*l *stoji mjesto* n *kao u zlamenje)*[1]. — *značenje cijepati, sjeći, probijati:* râz; rázati; poráziti; rážanj, ràžnjić; ràžnjati, uzràžnjati se. — *značenje sljati:* ȍbraz, ȍbraščić, ȍbrazina, ȍbrazan, bezȍbrazan, bezȍbraznîk, bezȍbraznica, mekoȍbrazan, bezȍbraština; obezȍbraziti, preȍbraziti, preȍbražênje; preobražávati se. — *značenje takogjer sljati, samo korijenu otpada suglasno* g *pred nastavkom:* räno, rânî, rànîk, rànica, rânka, rânjka; pȍdranak, ȕranak; räniti, dȍraniti, pȍraniti, pȍdraniti, ȕraniti; podranjívati; ränilo, ränilac, ranoränilac.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje gnati i zahvatati prelazi u pružati se, stršiti, bosti:* rôg[2], dvȍrog, vitȍrog, dìvorog, zlatnȍrog, kȑnjorog, kȑnjoroga; rögobâtan; rȍgat, dvȍrogast; rȍgôv; Rȍžâj; pȍrôžje; rȍžan (rȍžana, adj.), rôžnî, róžnjâk; rȍžina, rȍžac, rȍščić; pärožak, pärošćić, petorȍšćići; rȍgâč, rȍgâčica, rogàčić; rógonja; rȍgalj, rȍgljac; rȍgulja, rȍgulje, rȍguljice, rogȍljača; rôgoša, rȍguša; rogȕšica *(čeperak).* róžiti, porȍžiti se; rogúšiti, narogúšiti; razrogáčiti; porogobátiti se, uzrogobátiti se. — rȍgoz, rȍgozan, rȍgožina; rȍgoziti, narȍgoziti. — rözga[3], rözgva, rȍzgvati, porȍzgvati. — *isto značenje prelazi u smrskati, nabrati:* zarózati (succingere), narózati se (corrugari), srózati se.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje cijepati, sjeći:* pörez, prírez, srëz, zárez, novȍrez; pöreza; ìzrezak; rèzâč; ȕrijezan (adj.), rëznica, ȕreznîk, nâreznica; rëžanj; rèzidba; obrèzotina, zarèzotina; porèšćija; rezánci. rëzati, ìzrezati, nàrezati, ȍrezati, ȍbrezati, ȍdrezati, pȍrezati, pȍdrezati, prèrezati, prìrezati, prȍrezati, ràzrezati, srëzati, sàrezati, ȕrezati, zàrezati; izrezívati, narezívati, orezívati, obrezívati, odrezívati, porezívati, podrezívati, prerezívati, prirezívati, prorezívati, razrezívati, srezívati, sarezívati, urezívati, zarezívati, isprorezívati, naprerezívati; sarijèzati; rëskati, ìzreskati, nàreskati; réziti.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje kao nàprijed pod 2 u rog:* ȍ-rûžje[4]; orȕžati.

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje pružati, upravljati, uregjivati, prelazi u praviti, opravljati:* rȉza *(*vestis; *isporedi oprava),* rȉznica (vestiarium, aerarium, *isporedi njem.* reich).

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje od udarati i ticati prelazi u podurati se, pristajati, po volji biti:* nèlagôd, nèlagodan. — *značenje sjeći prelazi u obaljivati, gomilati:* lȁz (silva caesa), lȁzina *(gomila).* — *značenje gnati prelazi u ići:* dȍlaz, ȉzlaz, prijèlaz, rázlaz, zálaz; dȍlazak, ȉzlazak, ȍblazak, ȍdlazak, pȍlazak, prȍlazak, slȁzak, ȕlazak; pȍlaznîk; ȍblaznica (?); lȁzila; ȕholaža *i sa* č *mjesto* ž: uhȍlača; pȍlažâj, pȍlažâjnîk; prelȁžljiv. lȁziti, dȍlaziti, ȉzlaziti, izȁlaziti, nȁlaziti, ȍblaziti, ȍdlaziti, pȍlaziti, prèlaziti, prȉlaziti, prȍlaziti, rȁzlaziti se, slȁziti, sȁlaziti, ȕlaziti, zȁlaziti, pridȍlaziti, iznȁlaziti, prinȁlaziti, pronȁlaziti. *s dometnutim* i *glagola* ići, *kao da bi njemu pripadalo:* izȉlaziti, nadȉlaziti, obȉlaziti, odȉlaziti, podȉlaziti, razȉlaziti se, sȉlaziti, uzȉlaziti, zaȉlaziti, prevazȉlaziti.

2. samgolasno glasi u slovenskim jezicima o, *ad koga opet po zakonima slovenskih jezika biva* a: *značenje pružati se:* lȍza, lôzje, lȍzovina, Lȍzan, Lȍznica, Lȍzničanin, lȍzničkî, lȍznac. — *značenje pružati, koje prelazi i u stavljati:* lôg, nálog, ȍblog, pȍlog, prílog, prijèlog, rázlog, slȍg, úlozi, zálog[5]; náloga, pȍdloga, slȍga, nèsloga, záloga; prȉložak; pȍdložica; zȁlogâj, zalogájak; úlož; lóža; podlȍgâč; polȍžâr, podlȍžara; rázložit; pȍdložine; slȍžan, nèsložan, lȍžnica, pȍdložnîk, pȍdložnîci, pȍložnica, prȉložnîk, rázložnica, sȕložnîk, sȕložnica; pȍdlôžanj, pȍdložnjâci; polȍškê; — lȍžiti, izlȍžiti, nalȍžiti, oblȍžiti, odlȍžiti, polȍžiti, podlȍžiti, prilȍžiti, razlȍžiti *(od ložiti),* rázložiti *(od razlog),* slȍžiti, salȍžiti, ulȍžiti, zalȍžiti. — *samoglasno se mijenja na* a: izlágati, nalágati, odlágati, polágati, podlágati, prilágati, razlágati, slágati, ulágati, zalágati, naslágati; zȁlagâj; pȍdlâžanj.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *koje se opet produljuje u* ѣ: *značenje pružiti se, prostrijeti se:* lèći, nalèći, odlèći se (resonare), polèći, podlèći, prilèći, razlèći se, slèći, zalèći; slègnuti; lègalo, docnolègalac; polegȕškê. — lèžati, izlèžati se, nalèžati se, oblèžati, odlèžati, polèžati, prelèžati, razlèžati se, zalèžati se; odležávati; lȅškati, poleškívati, leškáriti; — hlȁdolež, hladȍlež, ȕvolež; lèžâk, ležȁčina; upoležáčiti se; lèžâvkinja; ležáje; zȁležâj; lȅžnica; — ležèćiv. — *samoglasno* e *produljeno u* ѣ: lijègati, nalijègati, odlijègati, polijègati, prilijègati, razlijègati se, ulijègati, zalijègati. — *vidi još dalje pod 4.*

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje koje je naprijed pod II, 1 u laziti: a) korijenu drugo suglasno glasi* z: *koje se po svojim zakonima mijenja:* ȉz-ljesti (s *stoji mjesto* z *pred* t),

nàljesti, prèljesti, sljȅsti, ùljesti, zàljesti; ùljez, ȕvoljêz, nagùzljez, ùljezina; ljȅstve. — *b) korijenu drugo suglasno glasi* g, *koje se po svojim zakonima mijenja:* ìz-ljeći (ć *stoji mjesto* gt), nàljeći, prèljeći, ùljeći, zàljeći; nàlježe; nálježba. — *vidi još pod 3.*

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ь, *koga je u nas nestalo, pa se mjesto njega umeće* a: *značenje gnati prelazi u skakati, hitjeti, brzu biti (pa se prenosi i na ono što može brzo biti, za čim ne treba hitjeti):* lȁk *(od* льгъкъ*)*, lȁkac, lakòća, lȁgan, lȁgûn, lȁgahan, lȁgačak, lagúšan; slȁhak, pȍlako, pȍpolako, nȃjlak, pònȃjlak, ponájlak; làgâno, polàgâno, polagáčicê; lánuti, odláhnuti, odláknuti, olàkšati, oblàkšati, odlàkšati, ulàkšati; oblakšávati; polakšánje.

6. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje sìjati, koje prelazi i u slabo sijati, tamnjeti: tako mislim da je:* lûg (nemus)[6], pòlûžje, pòdlûžje, lùžina, lùžanj, lùžnjaka, lùgâr, Lȕžâni, lȗžanskî, Lùžnica, lȗškî, pòlûškî, Lȗštica.

7. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono oslabivši u* e *(kao pod 3) sastavlja se s njim u* ѧ *(od koga je u nas* e*): značenje koje je naprijed u ležati, dano kokoši kad leži na jajima:* léći, izléći, naléći, razléći se, uléći se, zaléći; léglo.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 160.

[2] Drukčije u Osnovama po Ficku vergl. wörterb. 1, 547; ovako isti 2, 640.

[3] A. Fick u Beiträge zur kunde der indog. sprachen herausg. v. A. Bezzenberger, 1, 172 uzima i *g* iza *z* u korijen, koji bi glasio ARGS, te bi *s* bilo premješteno pred *g*.

[4] Isporedi Fick, vergl. wörterb. 2, 640; drukčije u Osnovama 81.

[5] Ovamo će ići i pár-log, párložiti, upárložiti.

[6] Isporedi star. ind. „raṅga farbe; rajas nebel, dunkel, staub, staubiges land, bebautes feld" u Ficka vergl. wörterb. 1, 189. — Miklošić lex. poredi sa njem. loch, a tome je kor. RUG lomiti (Fick vergl. wörterb. 3, 274), pa bi trebalo takogjer da mu dogje *n*, ali je sumnja da se *un* sastavlja u ѫ. Taj sam korijen uzeo i ja u Osnovama.

ART, od AR, u značenju od gnati razvijenom u značenje ići naprijed, doći pred koga.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Samoglasno oslabivši u e *produljuje se u* ѣ: ob-resti se (obretem se)[1]; s-rȇsti, prèsresti, prìsresti, sùsresti; srȅtati, prèsretati, sùsretati; srijètati; súsret; srȅtalac, srȅtaoština, srȅtilac; Srȅten, Sréto, Sréćo, Srèćan, Srȅćko; Òbreten; — srȅća, nèsreća, zlòsreća,

sùsreća; srèćan, nèsrećan, srètan, nèsretan, srètnjî, nèsretnjî; zlòsrećan, zlòsretnjî, dobròsretnjî; nèsretnjîk, nèsretnjica, zlòsretnjîk, zlòsretnjica, dobròsretnjîk, dobròsretnjica; nèsretnjić; — ùsrećiti.

[1] Obrete se. Vuk u Djel. apost. 8, 40. Nalazi se i bez *t* u korijenu: obreti se, obrim se (u Vukovu rječniku).

ARD, teći, kvasiti, krijepiti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje kvasiti:* róda, ródin, ródičâd.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje kvasiti, topiti se:* lêd, lèdan, lèden, ledènica, ledènjâk; lèdôjka; lèditi, olèditi se, polèditi se, prelèditi se, slèditi, zalèditi.

ARDH, od AR, dizati, truditi se oko čega, njegovati, pomagati, ugagjati; dizati se, napredovati, zadovoljavati se, veseliti se.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: râd, nèrâd, râdnî, râdnîk, rádnja, nerádnja, râdin, nèrâdin, ràdljiv; rágja, ràgjevina, ràdilica; ráditi, izráditi, naráditi, obráditi, odráditi, priráditi, proráditi, uráditi, uzráditi, zaráditi; izragjívati, obragjívati, odragjívati, priragjívati, zaragjívati. — râdi *(prijedlog s genit.)*[1], pòrâdi, zàrâdi, bogòrâdnîk, bogoráditi. — räd (adj.), zlòrad; rädôst, nèradôst, rädostan, nèradostan; rädovati *(uživati; kao posvojiti)*, rädovati se, òbradovati, ràzradovati, zàradovati[2]. *s umetnutim* j: râjdati se, zàrâjdovati se. — Òbrad, Prèrad, Mìlorad, Rädoba, Rädovân, Radovánac, Rädovac, Ràdôvče, Radòvâšnica, Radòvâšničanin; — Rädosav, Räosav, Ràdisav; Rädomîr; Rädman; Ràdmil; Rádo, Ráde, Ràdan, Räden, Ràdênko, Ràdin, Ràdînko, Radínko, Rädûn, Rädonja, Rädeta, Rädota, Rädoje, Radòjica, Radójko, Rädâk, Radùkân, Rätko, Ràdič, Ràič, Rädul, Radùlîn, Ràdas, Radùsîn, Ràdoš, Rägjen, Rájo, Rájko, Râjko, Râjčeta, Räjâk, Räjica, Ràjin, Ráko, Rälen, Rášo, Räško; — Ráda, Ràdana, Rädna, Ràjdôjka, Ràduka, Ràdula, Râjka, Râjna, Ráša. — Rágjevina, Rágjevac, Rágjêvka, rágjevskî. — Rädoina *i* Radòînja *(ime selu; izmegju* o *i* i *ispalo je* h[3]*)*. — Räovina *(izmegju* a *i* o *ispalo je* h, *s kojim je bilo ime*

Raho od Radosav kao Vlaho od Vlasije). — može biti da ovamo ide u značenju veseliti, zabavljati: narádati, narádalo, naràdâljka.

2. samoglasno glasi takogjer a, *ali korijenu dolazi na kraju još* t, *koje je iznajprije pripadalo nastavku, pa se pred* t *mijenja* dh *u* s *u slovenskim jezicima:* rástê (adv., erectus); rásti (rast-em), izrásti, obrásti, odrásti, porásti, podrásti, prirásti, prorásti, razrásti se, srásti se, uzrásti, zarásti; — izrástati, obrástati, prirástati, prorástati, razrástati se, srástati se, zarástati; ✝ rástjeti. — *nije pouzdano da ovamo ide* rástiti *i* rástiti se (coire), *jer može biti da je sprijeda otpalo* n; *isporedi* narast *kod korijena* NARS. — râst, pörâst, üzrâst, sämorâst, pödrâst (f.), prèrâstao (adj.), ȉzrâstao (f.), naráslica, obràslica, podráslica, sráslica, proràšljika, sràšljika, stràšljika (t *je umetnuto megju* s *i* r), ràstilo, näraštâj, prȍrâšće. — *Može biti da ovamo ide* Räcko *mjesto Rasko od* Растько, *a to od* Растиславъ, *s promjenom glasa* s *na* c *pred* k *(kao u Atanacko); ali bi moglo biti i od Raco (koje se istina sada ne govori ali je negda bilo[4]), a to bi opet moglo biti ne samo od* Rastislav *nego i od* Radosav.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet po zakonima slovenskih jezika mijenja i na* a: rôd, ìzrod, národ, nèrod, ȍdrod, pòrod, žitȍrod; rodìna, rödan, nèrodan, srödan, ljubȍrodan; národnî, srödnîk, bèzrodnica, nèrotkinja, bèzrotkinja; domȍrodac; rödica, nèrodica, pòrodica, sȕrodica, ȕrodica, samȍrodica, bogȍrodica, bogȍrodičin; rȍditelj, rȍditêljka, rȍdilica, rȍdȉlja, porȍdȉlja; rodbìna; rȍdljiv; rögjâj, pörogjâj; novȍrogje; rögjâk, rȍgjaka, rogjákati se, rogjáčiti se, porogjáčiti se; rógjo, rógja; srȍdstvo. — rȍditi, izrȍditi, narȍditi se, odrȍditi se, porȍditi, prerȍditi se, prirȍditi, srȍditi se, urȍditi, zarȍditi se; srogjávati se; — rožànstvo; — *samoglasno* o *promijenjeno na* a: rágjati, narágjati, odrágjati se, porágjati se, srágjati se.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): tako mislim da je u značenju dizati se, stršiti:* rüda *(*lana spissa et crispa, *i neka trava),* rüdica, rüdast, rúdonja. — *značenje pustiti, ostaviti (isporedi dalje pod II ledina):* rudìna (pratum), Rüdine, rudìnica, rùdača, rúdnjača *(neka pečurka). tako će biti i* rúditi *(„mlijeko goruždom, t. j. surutku, po što se prevari, kao presipati, da se ne pokvari“).*

5. korijenu dolazi takogjer ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*): značenje rastavljati (vidi kod* AR*) prelazi u na-*

mještati, slágati, udešavati: rêd, nërêd, rëda, rédak, šestòredica, rèdara, rèdarin, rèdílja, rèduša; náredba, rázredba, ùredba, òredine, redínče, pöredan (parvus), pöredno (parum), ùredan, neùredan, náredník, porèdník, sporèdník, urèdník, rédnja, rédnjí, redòvník, poredòvník; — réditi, izréditi, naréditi, obréditi, odréditi, pòrediti, ispòrediti, upòrediti, razréditi, sréditi, uréditi, prenaréditi, oneréditi se, zaréditi; — régjati, izrégjati, narégjati, porégjati; — naregjívati, obregjívati, odregjívati, razregjívati, sregjívati, uregjívati, zaregjívati, prenaregjívati; — redòvati; — pöred, spöred, pörede, pöredo, näporedo, ùporedo, ùsporedo, pörêdom, näizrêd, naìzredicê, ìzrêdom, ùrêd.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*): tako će biti u značenju pustiti, ostaviti:* lèdina, ledìna, ledínak, ledìnjâk. — *tako može biti da ovamo ide u značenju puštati, popuštati, razvijenom u mekšati, meku biti:* légja (ЛАДЕНИѦ), lègjine, pòlegjina, legjàšca; zalègjati; nalegjaškê, nalèćkê (ć *stoji mjesto* gj *pred* k).

[1] Prijedlog se govori i okrnjen: rad, a tada mu u nekim prilikama otpada i *d*: râšta, pörâšta, zärâšta.

[2] Ne ide ovamo radoš, nego je tugja riječ.

[3] Vidi St. Novakovića Pomenici 143.

[4] Vidi Raca u St. Novakovića Pomenicima 96.

ARBH, od AR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od gnati i zahvatati prelazi u zadobivati i imati, od tuda u dobivati radom, a od tuda u raditi:* rába[1], ràbota, ràbotan, ràbotník, ràbotnica, ràbotâr, rabòtâš; rábiti; rabòtati, uzrabòtati. Rábo[2].

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje hvatati, uzimati, osvajati:* röb, pòrob, rôblje, ròbak, röpkinja, ròpče, röpčâd, röbinja, röbinjin, röbinjica, ròbija, robìjâš; ròbiti, naròbiti, poròbiti, zaròbiti; robòvati.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje kao da od zahvatati prelazi u savijati se:* rèbro, rebàrce, rebrànî (laterarius), porebàrac, porèbruša; ìzrêbar, ìzrêbra, porebàrkê; rébriti (deviare).

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga i došavši pred* bh *mijenja se na* m *pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od*

koga je u nas u*): značenje prelazi od cijepati na krojiti, zacijepljenu biti, visiti, na kraju biti, završivati:* rûb (pannus; sutura), òbrub, pòrub, pòdrub, rùbište, rûblje, rùbina, rùbinica, rubètina, rùbača, rúbac; zàrubast; rúbiti, obrúbiti, odrúbiti, porúbiti, zarúbiti; porubljívati, zarubljívati. — *značenje otimati, uzimati (isporedi pod 2):* rubàčina.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje cijepati, čupati, ljuštiti:* labùdina. — *značenje sijati:* läbûd, läbûdov, labùdić, labùdica.

[1] Nema Vuk, ali imaju stari pisci.

[2] Ako mu nije sprijeda otpalo h. — Ne ide ovamo *rabadžija*, nego je turska riječ.

ARS, od AR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet po zakonima slovenskih jezika i mijena na* a:

a) suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje teći, kvasiti, kropiti:* ròsa, ròsica, rösan, rösnat, ròsnica, pòrosnica, pòrosica, ròsulja; ròsiti, izròsiti, oròsiti, poròsiti, uròsiti, zaròsiti se; ròsjeti, obròsjeti. — *s promjenom glasa* o *na* a: porášati.

b) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h: *značenje cijepati, derati:* röhav, róvo (v *stoji mjesto* h)[1].

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *suglasno* s *glasi* h, *koje se opet mijenja na* š: *značenje rastavljati, lučiti:* rešèto[2], rešètâr, rèšêtka; rešètati, izrešètati. — *vidi još i pod 3.*

3. samoglasno slabi u i, *koje se širi u* ai, *te od njega biva u slovenskim jezicima* ѣ: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *pa se po svojim zakonima i mijenja na* š: *značenje rastavljati:* rëha (lana rara), rëhav[3], rèhulja. — *značenje takogjer rastavljati, odlučivati:* drijèšiti (d *je dometnuto pred* r), odrijèšiti, razdrijèšiti; odrješívati, razdrješívati; òdrešito.

4. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono oslabivši u* e *sastavlja se sa* n *u* ѧ *(od koga je u nas* e*): suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje pridjeti, koje se razvija u visiti i nakititi:* résa, rèsica, rësast, rësnat, drägoresa, ȕzrêse; rèsati; — ȕres, résiti, narésiti, podrésiti, urésiti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *a) suglasno* s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje gnati, brzo se micati:* lása[4], läsica, läsičica, läsičić, läsičjî, läsast. — *u istom značenju (prem da bi moglo biti i od* RAS *zujati):* lásta, lástin, lästavica, lästavičica, lästavičjî, lästavičić; lästovica. — *značenje zadijevati, sklapati:* lästavica (*„na glavčini ona jama u koju se uglavi spica"*), lästavicnjâk, lästavičiti; — lästovica (*„sastavljeni rogovi u kuće, na kojima šljeme stoji"*). *isporedi dalje pod 5 lijes.* — *b) suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h: *značenje mahati, vijati:* lavòriti (v *mjesto* h).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglasno* s *glasi* h, *od koga opet biva* š: *značenje cijepati prelazi u odlučivati, isprazniti, oslabiti:* loš, náloš, olòšati, polòšiti se. *ovamo će ići u istom značenju s dometnutim* j *glasu* l: ljöhav[5].

3. samoglasno slabi u i, *od kojega u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *suglasno* s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje ići, zalaziti, pretjecati, varati:* prelástiti (*isporedi lat. err-are, njem. irr-en*), prelašćívati; làstisati.

4. samoglasno slabi takogjer u i, *ali se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *a) suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje gnati, brzu biti:* lȉst (celer)[6], lȉsto, lȉstom. — *isto značenje prelazi u mahati, ljuljati se, letjeti:* lîst (folium)[7], zȉmolîst, lȉšće, lîsje (*isporedi grozje*), lístak, zàlistak, lȉska (folium), lìstina, lìstić, lȉsnîk, zalístavac; lȉstopâd; lìstati, izlìstati, podlìstati (*aktivno*), prolìstati, ulìstati. — *b) suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *od koga biva i* š: *značenje ići, koje se razvija u proći, otići, nestati, nedostati i u prijeći, preteći:* lȉh (adv.), lȉho (adv.), líhati se, lihòper, zálišan; líšiti (privare; non ferire, deerrare), izlíšiti (sufficere); lišávati se; lȉšma (imprimis). — *značenje može biti cijepati, derati (isporedi naprijed pod I, 1 rohav):* lȉšâj, lišàjić, lišàjiv, lišàjiviti se.

5. samoglasno oslabivši u i *širi se u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ: *a) suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje cijepati:* lȉjes (*silva; vidi i dalje*), lȉsen (*ligneus, po zapadnom govoru*); lijèska, ljèskov, ljèskovac, ljèskovača, ljèskovina, lȉješće, ljèštârka; tròlijeska; ljȅšnîk, Ljȅšnica, Ljȅšničanin; Lȉješnica. — *značenje isto prelazi u sklapati:* lȉjes (tecti contignatio; aratrum et jugum). — *značenje sklapati prelazi u viti, plesti:* ljȅsa, ljȅsica, ljesètina. — *b) suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *od koga opet biva i* š: *značenje ići, pružati se:* lijèha[8], ljèšica.

[1] Drukčije Matzenauer Cizí slova 297, ali se ne može odvojiti od rohav.
[2] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 9.
[3] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 112. 221. 286. i Geitler O slov. kmen. na u 99. 117.
[4] U Osnovama 50 i 331 drukčije; ali će ovako biti bolje.
[5] Drukčije u Osnovama 88, ali mislim da će ovako biti bolje.
[6] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 80. 112. — Miklošić vergl. gram. 2, 160 poredi sa lasan, koje uzimam pod korijen ras.
[7] Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 648. — Isporedi Miklošića vergl. gram. 2, 160.
[8] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 286.

AV, gnati, hvatati, željeti, paziti, doznati, obznaniti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *pa mu se pridijeva sprijeda* j: *značenje prelazi od gnati i hvatati u primati, od tuda u doznati, a od tuda u obznaniti:* jâv, jáva, jâvan, jávi; jáviti, dojáviti *(ovce, idući pred njima dovesti ih),* izjáviti, najáviti, objáviti, odjáviti, pojáviti, prejáviti, prijáviti, projáviti; jávljati; objavljívati, prijavljívati; jävnuti se; jävkati; bogojávljenje, bogojávljenskî. — *značenje od gnati prelazi u letjeti, u kom su značenju od toga korijena u drugim jezicima riječi za pticu i po njoj za jaje, a u nas se sačuvala samo ova druga:* jáje, jájce, jȁjinjî, jȁjara, jȁjača, jednȍjajac; Jájce, Jájčanin, jȁjačkî.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje hvatati može biti da je razvijeno samo u brati (što se nabere) a može biti i dalje u imati i uživati (isporedi ječam):* ȍvas, ȍvsen, ȍvsenica, ȍvsîk, ȍvsîšte; *ovamo može biti da ide i sa* p *mjesto* v *pred* s: Ȍpsenica. — *značenje može biti hvatati (pripitomiti), čuvati*[1]*:* óvca, ȍvčica, ȍvčina (augm.), ȍvčina (pellis ovina), ȍvčjî, ȍvčevina, ȍvčâr, ȍvčara, ovčȁrica, ȍvčârskî; — ȍvan, óvan, óvnov, ȍvnovina, ȍvnûjskî, ȍvnećî, ȍvnić, ȍvnina.

3. suglasno v *biva samoglasno* u, *te od* au *u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje hvatati prelazi u obuhvatiti, navlačiti, oblačiti:* ȉz-uti, ȍb-uti; izúvati, obúvati, preobúvati; ȍbuća, ȍbućina, ȍbućica, obȕvaćî; *s umetnutim* z: nȁzuti, nazúvati, nȁzuvak *(i sa* b *mjesto* v: nȁzubak*),* nazȕvača, nȁzuvica. — *značenje gnati i hvatati prelazi u primati, paziti, doznavati:* ȕho, ȕši, ȕšice (f. pl.), ȕšatka, ȕšara, zȁušak, prȉušak, zȁušnîci, zȁušnica, zȁušnice (f. pl.), ušnjáci, zȁušnjâci; ȍbušica, ȍbuška; ȕvolež, ȕvoljêz, ȕholaža, uhȍlača; ȕšimicê; ȍbušiti, obȅušiti *(iza* e *otpalo je* z*),* prȉušiti; ȕšati; — ûm, rȁzûm, ûmlje, bȅzûmlje, ûman, rȁzûman, nȅrazûman, nȁuman, bȅzuman, kratkȍuman, oštrȍuman, bȅzumnîk, jednȍumac; ȕmiti,

bèzumiti, izbèzumiti, obèzumiti, ìzumiti (decipere), nàumiti, ȍdumiti, pȍumiti, prèumiti, razúmiti, orazúmiti, urazúmiti, sȕmiti, dvȍumiti; razumljívati, orazumljívati; — sȕmati; sumávati; — ȕmjeti, izȕmjeti, razȕmjeti; razumijèvati; ȕmjetan, neumijèće, ȕmiješan, ȕmještina, neȕmještina.

[1] Drukčije značenje nalazi Fick, vergl. wörterb. 1, 25; još drukčije 1, 502 i 2, 309.

AVA (1), djetinji glasovi a i va (isporedi ata i ana).

Samoglasno drugo otpada pred nastavkom koji do njega dolazi, a ostatak se sažima, te u slovenskim jezicima glasi u: ȕjâk, ȕjac, ȗjčevina, újo, újin, újko, újkov; ȗjna, ȗjnica, ȗjnin.

AVA (2), sastavljena dva pronominalna korijena A i VA, koja vidi.

Prvo samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *a drugo se mijenja kao završetak osnovi:* ȍvâj; ovàkî, ovàkovî, ovàkovac, ovàkvîk, ovàkvica; ovolìkî, ovolìkāčkî, ovolìčkî, ovolìšnî, ovolìhnî, ȍvčas (овъ часъ); ȍvostranskî, ȍvogodišnjî, ȍvogodnjî; — ȍvdâ, ȍvadâr, ȍvdašnjî; — óvdje, vódje, óvdjen, óvdjenâ, óvdjenâk, ôdik; dȍvdê, dȍvlê, dȍvlên; ȍdâvdê, odávdê, ȍdavdê, ȍdâvlê, odávlê, ȍdovlê; — ȍvamo; — ȍvudâ, ovȕdâ, ovȕdije, ȍvudije, ȍdovud *(i okrnjeno:* ȍdud*)*, ȍdovudâ. — *vidi i kod* A.

AVA (3), prijedlog koji se sastavlja s drugim riječima i znači udaljavanje.

Drugo mu samoglasno otpada, a ostatak onda glasi au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: ú-jam, ȕ-brus, ȕ-kloniti, ȕ-miti, ȕ-bog itd.

AS, metati (u značenjima: bacati, puštati, stavljati), stajati, ležati, sjedjeti, biti (esse), ustajati se, sušiti se.

I. suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *kojemu se pridijeva sprijeda* j: *značenje može biti bacati u vis, dizati:* jȁsên, jàsênje, jasènîk, Jasènica, jasénak, jasènov, jȁsenov, jasènovina, jȁsenovac, Jasènovac, jȁsenovača. — jàsika, jàsîk, jàsičica, jàsičić, jàsikov, jàsikovina, jàsikovac, jàsikovača. — *i bez suglasnoga od korijena:* jȁnj *(jasen; isporedi* jȁnj, *jagnjed).*

2. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e, *kome se pridijeva sprijeda* j: *značenje koje je naprijed u jasen:* jèsên (m., jasen). — *značenje sušiti se:* jèsên (f.), jèsênjî, jèsênjača, jèsênskî; jesènas, jesènaskê, jesènašnjî; jesèniti se. — *značenje izmetati, stršiti, bosti:* jèsetra. *može biti da ovamo ide i* Jȅstrâk. — *značenje izmetati, izbijati, vrcati, prskati, u kom su od istoga korijena u drugim jezicima riječi za krv:* jézgra *(izmegju* s *od korijena i* r *od nastavka umetnuto je* d, *koje se zamijenilo glasom* g, *a pred njim se* s *promijenilo na* z*)*, jezgàrica, žgàrica. — *značenje stajati prelazi u biti* (esse)[1]: jèsam, jèsi, jȅst *itd.*

3. *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje biti (jesam; vidi pod 2):* ȉstî, ȉstina, ȉstinî, ȉstinitî, ȉstinskî; istòvetnî *(isporedi staro* истовъ*)*, istòvetnôst; dòista, zàista, zàisto, òbista, òdista.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje razmetati se:* òhol, ohòla, òholica, òholit, òholôst; pohòliti se.

[1] Fick vergl. wörterb. 1, 26 dovodi to značenje od sjedjeti, ležati; — Whitney Leben u. Wachsthum der sprache 91 veli: etweder athmen oder sitzen. — Isporedi postati i existere.

I (1), glas kojim se uzvikuje i korijen pronominu za treće lice.

Produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi i:

a) uzvik: udvojen îì. — *vidi i kod korijena* A.

b) savez: i (et)[1]. — *pristupa mu ozad riječca* li: ȉli. — *tako se sastavlja i sa* pak: ȉpâk.

c) kao pronomen za treće lice dolazi samo sastavljen s korijenom pronominalnim NA *(koji vidi), a od toga bivaju i druge riječi:* ȉno, înjî; ìnoča, ìnočica, inòkosan, inòkoština; inòvjerac, inòvjêrka, Ȉnogor (?), inòkrâjnî, inostránac; ȉnâko, ȉnâče, preinácˇiti. — jȅd-în[2] *(vidi kod kor.* DA *i* JA*)*, jèdînitî, jedínak, jedínac, jedìnica, jedínče, jedínstvo; zȁjedîn (f.); jedinodûšno; jȅdîtî; izjedíniti, ojedíniti, ujedíniti; — *u toj riječi* (jedin) *slabi* i *u* ь, *mjesto koga se u nas umeće* a *kad treba:* jèdan, nijèdan, jèdnôš, jèdnôč, jèdnôm; jȅdnâk, nȅjednâk, jednákôst; jednáčiti, izjednáčiti, ujednáčiti; jȅdnâk (illico), jedànak, jedànakak; zȁjednica, zȁjedničan, zȁjedničkî; jednòglavac, jednogòdišnjîci, jednòjajac, jednòlik, jednòljetkinja, jednomjèsečići, jednomùžatica, jȅdnostâvan, jednòumac, jednòžičan; jednòglasicê, jednògrlicê, jednòličkê; jednòničiti, jednòuditi.

[1] Fick vergl. wörterb. 2, 637 dovodi od kor. JA.
[2] Vidi u Osnovama 138.

I (2), ići, ići za čim, uhvatiti, osvojiti, zadobiti, silnu biti.

1. produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi i: ìti, otíti; *samoglasno* i *iza samoglasnoga biva suglasno* j: nájti, pójti, prójti; *suglasno* j *sastavlja se sa suglasnim koje je za njim, i tako je najobičnije:* dóći *(mjesto* dójti*)*, izáći, náći, nadáći, obáći, póći, podáći, príći, prijèći, próći, sáći, úći, záći, pridóći, iznáći, prináći, pronáći, snáći, popróći. *od takih složenih prelazi* ć *i u jednostavni:* ići, *i po njemu opet u složene:* izíći, naíći, naìći, nadíći, obíći, otíći, òtîći, odíći, podíći, proíći, razíći se, síći, uíći, uníći, uzíći, zaíći, prevazíći. — *za neke oblike sastavlja se s prvijem glasom korijena* DHA *(djeti):* idem, dogjem *itd.; od tuda opet:* obidívati, obidòvati; nedògjija, nedògjîn; *iz sadašnjega vremena prelazi tako sa* d *i u infinitiv:* ìsti, doìsti, izìsti, naìsti, obísti, òisti, otísti, òtîsti. — *od istoga korijena može biti da je u značenju od ići prešlom u skakati, otpadati:* ȉvêr, ivérak, ivèrčić, ìvêrje. — *takogjer u značenju padati:* ȉvica *(kraj).*

2. samoglasno se i *širi u* ai, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* oj: *značenje prelazi od ići u pružati, upravljati:* óje, ójca (f.), òjîšte.

3. i *se širi kao pod 2, ali pred suglasnijem od* ai *biva u slovenskim jezicima* ѣ, *a njemu se pridijeva sprijeda* j, *kojega se radi* ѣ *mijenja na* a: *značenje silnu biti:* jȁra, járôst, jȁrič, jȃrko, jȁrka (copia); járiti se, podjáriti, prijáriti, razjáriti se, sjáriti; sjarívati; — ojarìčati se. — jȁka (copia), jȃk (firmus), nȅjȃk (adj. i subst.), nejȁčak, jačìna, jȁkostan (jȁkosan), jakòta, nȅjačica, nȅjȃč, jȁkača; jȁčati, nadjȁčati, objȁčati, odjȁčati; nadjačávati. — jȁtôran. — *značenje ići, promicati, svijetliti se:* jȃs *(u Mikalje i u Stulića)*, jȁsan, jasnòta; Jȁsna, Jásna.

IK, vidi AK (3).

IĶ, vidi AĶ (1).

IG, vidi AG.

ID, vidi AD (2).

IDH, vidi kod I (2).

IS, mahati, bacati, gnati, trčati, hitjeti, (od AS, koje vidi).

1. samoglasno se širi u ai, *od čega pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* ѣ: *suglasno* s *u slovenskim jezicima glasi* s, *pa se pred* d *od nastavka mijenja na* z: *značenje trčati, hitjeti:* jézda[1] *(u zapadnom govoru* jizda *u starijeh pisaca),* jèzditi[2] *(u zapadnom govoru* jizditi*),* dojèzditi, odjèzditi, pojèzditi, prejèzditi, projèzditi; jèžgjeti *(u južnom govoru mjesto* jèzdjeti*);* Pòjezda, Prìjezda; Jèzdimîr, Jézdo, Jelàšin *(od osnove koja je u* Jezdimir, *okrnjene do prvoga samoglasnoga; vidi u Osnovama 127).*

2. samoglasnomu ѣ, *postalom onako kao pod 1, pridijeva se sprijeda* j, *kojega se radi* ѣ *mijenja na* a: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h: *značenje kao pod 1:* jähati[3], dòjahati, ìzjahati, nàjahati, òbjahati, òdjahati, pòjahati, prèjahati, pròjahati, ràzjahati, sjähati, ùzjahati; jàhaćî; jàšaćî; jähalica, ja(ha)lka; dojahívati, najahívati, odjahívati, prejahívati, projahívati, sjahívati, uzjahívati; pòjahnuti, ràzjahnuti, ùzjahnuti.

3. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati prešlo ili u klizati se ili u bacati, sipati: tako mislim da je odbacivši suglasno* s *pred* n *od nastavka:* înje *(u starom slov. znači i* stilla*).*

[1] Drukčije u Osnovama 255; drukčije i drugi; ali ne sumnjam da je ovako bolje.

[2] U starom slov. ѣздити pridjeveno je sprijeda *j* glasu ѣ, te pripada dalje pod 2.

[3] U ruskom ѣхать nije pridjeveno sprijeda *j*, te pripada naprijed pod 1.

ISK, gnati, ići za čim, tražiti, željeti (od IS[1]).

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje tražiti, željeti:* ìskati, izìskati, poìskati, zaìskati.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ, *a tome se pridijeva sprijeda* j, *te se* ѣ *mijenja na* a: *značenje gnati prelazi u skakati:* jäšterica[2] (pustula in lingua; *u star. slov.* lacertus, musculus; *za značenje isporedi* gušter).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *kojemu se pridijeva sprijeda* j, *a* je *se u nas promijenilo na* jo *(isporedi* joj *sa* ѥи*): tako mislim da je u značenju koje je pod 1:* jöšte (ѥште; št *mjesto* sk), jöšter jöšt, jöš.

[1] Ili, kako Miklošić vergl. gram. 2, 480 veli, upravo od I ići.

[2] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 88.

U, vikati.

1. produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi **ы**, ***kome se pridijeva sprijeda*** **v: vȉti[1] (вытн), zȁviti; vȉjati, zȁvijati; vȉjalȉšte; vijúknuti.**

2. širi se u **au,** ***a od toga u slovenskim jezicima biva*** **u: úljevi[2], uljànîk, ȕlîšte, ȕlište. — újati, proújati, zaújati; ȕjnuti; ȕjkati.**

Vidi UK *(vikati).*

[1] Jednostavnoga, bez prijedloga, nema u Vukovu rječniku.
[2] Isporedi Hehn, Kulturpflanzen 505.

UK (1), od U, vikati.

1. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi **ы:** ***kome se pridijeva sprijeda*** **v: vîk, vȉka, vȉkâč, víkalo; víkati, dovíkati, izvíkati, navíkati se, nadvíkati, odvíkati, povíkati, províkati, svíkati, zavíkati; víknuti, navíknuti, povíknuti, podvíknuti, privíknuti; dovikívati, povikívati, podvikívati, privikívati.**

2. samoglasno se širi u au, *a od toga u slovenskim jezicima biva* u: **ûk, ȕka, ȕčka, ȕkâč, úkalica; úkati, zaúkati; úknuti; poukívati; — proúčati, zaúčati.**

UK (2), vidi VAK.

UKS, vidi VAKS.

UG, vidi VAG.

UD, vidi VAD.

UDH, napeti se, nabubriti, najedrati.

Samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima biva **ы,** ***kome se sprijeda pridijeva*** **v: vȉme** *(korijenu je otpalo* dh *pred* m *od nastavka),* **vȉmešce.**

UR, vikati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u, *ali u riječima koje će prije biti od tugjih:* **ȕrlati, zaȕrlati; urlákati, urlíkati.**

US, vidi VAS.

KA (1), korijen pronominu kojim se najviše pita, ali i pokazuje.

Samoglasno u slovenskim jezicima različno glasi kao završetak osnovi: tkȍ *(mjesto* **кътο***) i bez* t: kȍ; njȅtko *(mjesto* nje *običnije* ne: nȅtko*) i bez* t: nȅko; nȉtko, nȉko, nìtkôv, nȉtković; kȍgović, nȉkogović, nikògodić; — kòkalo (m.); kȍkša; — kòjî; njȅkî (nȅkî); nȉkojâko; — čìji, njȅčiji (nȅčiji), nȉčiji; čȉgov; — kàkî, njȅkaki (nȅkakî), nȉkakî; kàkov, njȅkakov (nȅkakov), nȉkakov; kàkav, njȅkakav (nȅkakav), nȉkakav; kȁko, njȅkâko (nȅkâko), nȉkâko; kao *(izmegju* a *i* o *izbačeno je* k; *isporedi* preo *i* preko*);* — kàda (**кѫда**), kàde, kȁd, njȅkada (nȅkada), njȅkad, njȅgda (nȅgda); nȉkadâ, nȉkad, nȉgda; svȁkad, svȁgda; kàdašnjî, njȅkadašnjî (nȅkadašnjî), njȅgdašnjî (nȅgdašnjî); vȁzdakadnjî; — gdjȅ (**кѫдѣ**), njȅgdje (nȅgdje), nȉgdje; — kȁmo, nȅkamo, nȅkmoli; — kùde[1], kùdije, kùda, kȕd; nȅkudâ, nȅkud; nȉkudâ, nȉkud; svȁkudâ, svȁkud; kùdâr, kùdijen, kùdijer; kȕgj, kȕj; — kȍli; kȍlik, kòličak, kòlišan, kolìšan; nȅkoliko, nȅkolicina, nȅkolicinja; — kȍlje; dȍkôlan; dokòljeti; oklijèvati, oklijèvalo; — dȍklê, dòkâlê, dòneklê, nȉdoklice; dȍk, dȍka, dȍke, dogòd; — ȍtklê, òtkâlê, òdaklê (òdâklê, odáklê), ȍklê, òd svaklê, pòklem; — dȁklê[2], dȁklêm.

Sastavlja se sprijeda s riječcom a *(vidi kor.* A*), te biva savez:* ako.

Od toga će korijena biti ko *i u* tòkorse, tòkoršnjî.

Od istoga je korijena ka, ke *i* k, *što se dodaje kad kad drugim riječima kao da bi im se utvrdilo značenje:* meneka, tebeka, menika, tebika, njemuka, sadeka; — danaske, ljetoske, proljetoske, tujke, ondajke, čini mi s' ke; — ondak, ovgjenak, odik, polak (po), napolak.

Isti korijen tako utvrgjujući značenje nalazi se sastavljen s drugima sprijeda, glaseći ko[3] *i* ča *i* če: u-ko-vìtlac; ko-vȑljâk, ko-vȑljati, ko-vȑtâč, kȍ-vȓtanj, za-ko-vŕnuti, kò-vrčiti, kò-vrčast; — ča-vȑljati, ča-gȑljati, ča-gŕtati, ča-vŕzgati; — če-vȑljuga, čȅgȓst, če-rùpati. — *može biti da je istoga postanja* ku *u* ku-veo *(uvenuo)*.

Može biti da je istoga korijena i prijedlog s dativom: k (**къ**), ka.

Vidi još KI.

[1] Može biti da je od toga: kudécati.

[2] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 104.

[3] U starom slovenskom i ka: **кагрълнүништь**.

KA (2), tražiti, iskati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: **kȁjati (ulcisci), kȁjati se (poenitere), ȉskajati se, pȍkajati, pȍkajati se, rȁskajati se; pȍkâjnice.** — *može biti da ovamo ide i* ȍt-kaviti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi takogjer a, *a pred njim* k *glasi* č *(može biti što se samo u izgovoru tako promijenilo dobivši glas* j *i s njim se sastavivši u* č *ili što je samoglasno postalo* e *[vidi pod 3] pa se pred njim* k *promijenilo na* č, *a poslije se* e *produljilo u* ѣ, *koje se opet stojeći iza* č *promijenilo na* a*)*: **čȁjati, ȍčajati (manere), očȁjati (desperare); Nȅčaja, ȍčâjnîk, ȕčâjnîk.**

3. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj; samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: **dȍček, dȍčekljiv, dočȅkâč; čȅkati, dȍčekati, ȉščekati, nȁčekati se, pȍčekati, prȉčekati, sȁčekati, ščȅkati; dočekívati, iščekívati, očekívati, pričekívati, sačekívati; čȅknuti.**

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega kad treba umeće* a: *tako mislim da je u značenju koje je u čekati, zastajati, oklijevati:* **kȁsno, kȁsniti, zȁkasniti**; *kad glasovi* k *i* s *nijesu rastavljeni glasom* a, *onda se premještaju, i* s *došavši pred* k *mijenja se na* c: **dȍckan**; *po tom kad ni glasovi* ck *nijesu rastavljeni od* n *glasom* a *(koje je umetnuto), onda* k *izmegju* c *i* n *otpada:* **dȍcne, pödocne, docnolȅgalac, dȍcniti, odȍcniti, pridȍcniti se, zadȍcniti.**

KAK (1), vikati, smijati se.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: **kákotati, otkákotati, raskákotati se; — kakodákati.**

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: **kokȍtati, raskokȍtati se; kökôt, kokȍtac, kokȍtić, kokȍtinja, kokȍtuša; kokótiti se; kökôš, kokȍšjî, kokȍšica, kokȍšinjî, kokȍšinjâk, kokȍšâr, kȍkôška, kokȍščina; kóka, kókica.** — *može biti da ovamo ide i* **Kȍkîrna** *(ime brdu).*

3. samoglasno glasi takogjer o, *ali se iza prvoga suglasnoga domeće* v: **kvöčka**[1], **kvočȅtina; kvöcati, rȁskvocati se.**

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *a iza prvoga se suglasnoga domeće* v *kao pod 3:* **kvëka; kvéknuti; kvéčati.**

[1] Moglo bi se misliti da pripada korijenu koji je za ovijem (KAK 2) u značenju koje je u čečati i čučati; ali po star. slov. **квоүчти** adulari mislim da bolje pristaje ovdje.

KAK (2), viti, obaviti, vezati, savijati, kriviti. — vidi i SKAK.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) suglasno prvo glasi u slovenskim jezicima k: *značenje savijati, kriviti:* zàkačka (uncus); nàtkačiti, òkačiti, skäciti, zàkačiti.

b) prvo suglasno glasi takogjer k *u slovenskim jezicima, ali mu se domeće* v: *značenje kao pod a.:* kväka.

c) prvo suglasno glasi u slovenskim jezicima č: *značenje kao naprijed:* čáklja[1] *(isporedi* čekljun *pod 2).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje koje je i naprijed:* čèkljûn[2] *(isporedi* čaklja *pod 1, c).* — *značenje savijati se, sagnuti se:* čéčati (conquiniscere); načéčiti se. — *isporedi dalje pod 4.*

3. samoglasno slabi u u, *pa se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje viti, viti se, uvijati se (može biti i vezati):* kȉka, kíkonja, kìkilo; kìkati se, pokìkati se. — *značenje takogjer viti, previjati se:* kîčma, kìčmenica, kičmènjača. — *značenje savijati se prelazi u stiskivati, odatle u napinjati se, nadimati se, duhati, odatle u gizdati se:* kičèljiv[3], kičèlji(v)stvo; pokičèljati se; kîcoš, kîcošiti se.

4. samoglasno oslabivši u u *(kao pod 3) širi se u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u:

a) prvo k *glasi i u slovenskim jezicima* k: *značenje koje je pod 3 u kika:* kükma, kükmast, kùkmârka; raskùkoren. — *značenje savijati, kriviti:* küka, kukònosast, kükast, küčast, pòkučast[4], kùkara, kúkac, küčica, kükica; ökuka, zäkuke, ökûč; küčên; nedokùčljiv; dokúčiti, natkúčiti, pokúčiti, prikúčiti, raskúčiti, skúčiti (in angustias compellere; *isporedi* skoliti), zakúčiti; dokučívati, natkučívati se, pokučívati, prikučívati, raskučívati, zakučívati. — *ovamo će ići u značenju savijati se, stiskivati se*: skúcati se (enervari). — *značenje stršiti, dizati se:* Küč[5], Küči; Küčevo, Küčêvkinja; Kùčaja, kùčajinskî. — *može biti da ovamo ide u značenju neznanu:* kùkinja (trnjina), kùkinjica; kùkovina (vitis nigra). — *isporedi dalje pod 5.*

b) prvo k *glasi u slovenskim jezicima* č: *značenje koje je pod a. u kuka:* čûkalj, čukljàjiv. — *značenje savijati se:* čúča, čúčavac; čúčati, načúčati se; čüčnuti. — *ovamo će ići u značenju savijati se, okruglu biti:* čüka *(ime mnogim brdima s kakvijem adjektivom:* Ostra Čuka, Gola Čuka, Vrška Čuka*).*

5. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): tako će biti u značenju pobliže neznanu:* kúkolj (кѫколь).

[1] U Osnovama megju tugjima.
[2] U Osnovama megju tugjima.
[3] Fick, vergl. wörterb. 2, 327 poredi кычити sa hauchen.
[4] Vidi u Osnovama 214.
[5] U Osnovama drukčije, ali nema potvrde da *u* stoji mjesto ѫ.

KATVAR, broj neznana korijena.

Prvo a *u slovenskim jezicima glasi* e, *pa pred njim* k *glasi* č: čȅtiri; čȅtvero, čȅtvoro, četvѐrica, četvȍrica, čȅtvȏrka, čȅtvȏrnî; čȅtvȑtî, čȅtvȑt (f.), četvȑtin (m.), četvȑtâlj, četvȑtina, četvȑtâk, četvȑtak; četȑnaest, četȑdesêt, četȑdesnica; četverȍstruk, četvorȍstruk, četvorȍcjepan, četveronȍškê, četvoronȍškê, četveronóžiti se, načetveronóžiti se, početvorȍnožê; počȅtvȏrkê.

KAN, postati, nastati, činiti da što postane, truditi se oko čega, poimati se, odlučiti, narediti, učiniti, svršiti, svršiti se, prestati[1].

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje odlučiti, pregnuti, naumiti:* nákan; kániti se, nakániti se, okániti se, otkániti se, pokániti, skániti se, ukániti se, zakániti se; nakanjívati se, pokanjívati, skanjívati se, zakanjívati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje postati, nastati, ali preneseno na kraj, koji može biti i prednji (početak) i stražnji (svršetak), obraća se i u svršiti:* kön (od kona do kona), ȉskon, nakon, pokon, näpokôn, pȍkonj, näpokônj, näpokônje *(mjesto čega ima i* näpokôjne*); s promjenom glasa* n *na* d *(kao u* девѧть *prema* novem*):* kod *(mjesto starijega* конь*). — značenje svršiti:* dokȍnati; kȍnac (finis); dokȍnčati, skončánje. — *značenje odlučiti, urediti:* zákon, bezákonje, bezákonîk, bezákonica, bezákonjâk; zakȍnoša[2]; pozákoniti se. — *značenje prelazi u malu biti, mladu biti (isporedi pod 3)*[3], *a odatle u tanku biti, tanjiti:* kȍnac (filum), kónčić; kȍnčati, iskȍnčati.

3. samoglasno slabi u e, *koje se sa* n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѧ *pred nastavkom koji se počinje suglasnijem; pred* ѧ *se mijenja* k *na* č *(a od* ѧ *je u nas* e*): značenje činiti da što postane:* dȍčêti, nȁčêti, pȍčêti, prȉčêti, zȁčêti, otpȍčêti, prepȍčêti, zapȍčêti; počétak, začétak, započétak; živonȁčêlnî; náčelnîk. — *značenje po-*

stati prelazi u malu biti: čědo, čèdija, čědânce; brätučed, brätučeda; pȑvobrätučed, pȑvobrätučeda.

4. samoglasno oslabivši u e *(kao pod 3) biva u slovenskim jezicima* ь, *pred kojim se* k *mijenja na* č *(a* ь *je u nas nestalo): tako je u sad. vremenu glagola pomenutijeh pod 3:* pòčnêm *itd.*

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje koje je pod 3 u početi:* čînj[4]; čínjati, nàčinjati, pòčinjati, zàčinjati, otpòčinjati, prepòčinjati, zapòčinjati. — *značenje koje je pod 1 u kaniti se:* ščínjati se (cunctari). — *tako može biti u značenju tanjiti (vidi pod 2) prešlom u zašiljivati, šiljastu biti:* pòčinak *(konjski klinac)*, počínjati (exacuere clavum).

[1] Korijen još dosta taman; značenje iz koga su se sva ova razvila može biti da je isticati. Isporedi SKA, SKAN, koji može biti da je s ovijem isti korijen. Isporedi i kor. KA (2) tražiti.

[2] Ne će biti složeno, kako je u Osnovama rečeno. Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 341.

[3] U tom značenju može biti da ovamo ide *nàkônče*, koje glasi i *nàkônjče* (isporedi star. ind. kanâ djevojčica; grč. καινός nov, mlad), prem da Vuk u Kovčežiću 81 veli da se tako zove za to „jer se djevojci daje na konja". Da bi se moglo presuditi, valjalo bi znati istoriju običaju bolje nego što je sada znamo.

[4] Vidi u Vukovu rječniku i isporedi s onijem što se kaže ondje kod riječi plojka.

KAP, savijati, ljuljati, dizati, spuštati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje dizati se i spuštati prelazi u skakati: tako može biti da je odbacivši korijenu suglasno* p *pred* s *od nastavka:* kâs, kàsâč, käsalo, samdòkas; käsati, dòkasati, pòkasati, prèkasati, pròkasati, skäsati; dokasívati, prokasívati; käskati, dokaskívati, pokaskívati, prokaskívati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje dizati se kao što se diže para, puštati iz sebe paru, biće prešlo u dihati, a od tuda u vonjati:* kȍpar (копръ).

3. samoglasno slabi u u, *a to se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje dizati, gomilati:* küp *(zbor)*, ìskup, sküp, sàkup; kúpa *(gomila)*; cjelòkup, cjelòkupan; sküpština, sküpštinâr, sküpštinskî; Küpić *(ime planini)*; skùpa, pòskupak, pòskupac, pòskupica; küpiti, ìskupiti, nàkupiti, òkupiti, pòkupiti, pòtkupiti, prìkupiti, sküpiti, sàkupiti, priòkupiti, zaòkupiti; küpilac, küpilica, kùpikrastâvčić, kùpivôjska; iskúpljati, okúpljati, potkúpljati, prikúpljati, skúpljati, sakúpljati. — *ovamo će ići u značenju koje se iz dizati i spuštati razvilo u mjeriti:* òtkup, zákup, drägokûp; kùpo-

vina, kùpôvnî, kúpac, prèkupac, kúpnja, kùpljevina, zàkupnîk, zákupština; kúpiti[1], iskúpiti, otkúpiti, potkúpiti, prekúpiti, zakúpiti; otkupljènîk; iskupljívati, otkupljívati, potkupljívati, prekupljívati, zakupljívati; kupòvati, nakupòvati, pokupòvati.

4. samoglasno postavši u, *kao pod 3, produljuje se te u slovenskim jezicima glasi* ы: *značenje dizati se, skakati:* kípjeti, iskípjeti, pokípjeti, uskípjeti.

5. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od kojega je u nas* u*): značenje spuštati i dizati, roniti:* kúpati, nakúpati se, okúpati, prokúpati se; kùpalo (n.).

[1] Misli se da je od njemačkoga kaufen, koje je opet postalo od lat. cauponari; ali ako i može njemačka riječ biti postala od latinske, nema potvrde da je i slovenska postala od njemačke ili latinske.

KAM, savijati, kriviti, obavijati, pokrivati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje savijati se, kriviti, strmu biti:* Kȍm *(ime brdu)*, kòmac, Kòmača, Kòmić, òkomito, kȍmicê, nàkomicê, òkomicê. — *iz toga se značenja razvija udarati, ticati, upirati, kretati:* okòmiti *(oko na što);* kòmati (trudere), kȍmnuti; komèšati se[1], prokomèšati, uskomèšati se. — *značenje obavijati prelazi u pokrivati, a od tuda u skidati čim je što pokriveno, ljuštiti:* kȍm (komina), kòmov, kòmovača, kòmovica, kȍmina, òkominja, òkomak, komùšina, kòmuškina[2], kòmûšje, kòmidba, kòmilac; kòmiti, nakòmiti, okòmiti; komìnati, komìnjati; komíčiti se; komìšati, komìškati; komùšati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje može biti savijati, vezati, stezati, uditi:* čȅmêr, čȅmêran, čemèrika, čemèrikast; očemèriti se; čemèrikovati.

[1] Drukčije Miklošić lex. pod кѣ.

[2] Biće pogrješka mjesto komuškinja.

KAR, vidi SKAR.

Riječi su se ovoga korijena izjednačile u glasovima s riječima korijena SKAR *za to što je ovome drugom u mnogim riječima otpalo* s, *a ni po značenju se ne mogu raspoznati jedne od drugih: za to ih sve stavljam pod korijen* SKAR.

KAS, grepsti, bosti, cijepati, sjeći, udarati, zbijati, savijati, sklanjati, pokrivati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) suglasno k *glasi u slovenskim jezicima* k: *značenje grepsti preneseno na glas:* kȁšalj, kàšljiv; kàšljati, iskàšljati, prokàšljati se; pokašljívati; kašljúcati; òkašljaviti. — *može biti da ovamo ide u značenju grepsti (ako nije jednoga korijena sa* kiseo*):* kȁštar. — *ovamo može biti da ide u značenju zbijati, miješati:* káša, kȁša.

b) suglasno k *glasi u slovenskim jezicima* č:

aa) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h: *značenje prelazi od udarati u savijati, pokrivati:* čà(h)ura, čà(h)urica.

bb) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* š: *značenje kao pod aa.:* čȁša[1], pòčašnica *(i sa* s *mjesto* š: pòčasnica*)*; ìščašiti, ùčašiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet mijenja na* a; *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s, *koje se po svojim zakonima i mijenja: značenje bosti prelazeći u sjeći i cijepati:* kòsa (falx), kòsica, kòsnî, kòsac, kòsâč, kòsîšte, kòsidba, kòsor, kòsijer, kòševina; zákos, òkos, òtkos, skôsje, sjenòkos, sjenòkoša; kòsiti (metere; kòsiti se: kosi se sukno; kose se nerastovi, pčele), iskòsiti (metere; iskositi se, *vidi* kositi se), nakòsiti, otkòsiti, pokòsiti, potkòsiti, prekòsiti, prokòsiti, raskòsiti, ukòsiti, zakòsiti. *s promjenom glasa* o *na* a: pokášati, ukášati. — *ovamo može biti da ide i* kôšlje[2]. *bez sumnje ovamo ide:* kȍškati se *(isporedi kositi se).* — *značenje bosti prelazi u stršiti[3]:* kòsa (coma), crnòkos, dugòkos, svilòkos, srebròkos, zlatòkos, debelkósa, dugòkosa, kòsica, kòsat; Kòsmâj, kȍsmat, kòsmatica, kòsmura, kòsmôv; mladòkosan (?), ùkosnîk, kȍsnat. *može biti da ovamo ide i* Kòsana, Kósa. — *značenje isto:* kȍstrijet, kòstrika, kòštrika, Kòstrikovica; kòstreš, Kòstreš, kostrijèšiti se, nakostrijèšiti se: kòštreba. — *značenje takogjer stršiti prelazeći i u isprliječiti:* kòsa (montis genus)[4], kòsica, kosànjica; kȍso, kosòglav, kòsnik; iskòsiti se *(na koga)*, okòsiti se *(na koga; na pušku)*, ùskošen. — *s promjenom glasa* o *na* a: okášati se. *toga će značenja biti i* kòšljiv *(košljivo vrijeme, t. j. ružno). ovamo će ići i* Kȍsâjnica, Kòsâjčić. — *značenje bosti (prelazeći može biti i u tvrdu biti):* kôst, kòstilo, kòšljiv *(košljiva riba)*, koščica, kòštica; kȍcka, kȍckâr, kȍckati se; ȍkošt; kȍštan (adj.), kòštan (subst), kòštanj, kòštunj[5], koštùnjav, koštùnjavac, koštúnjak, kòštûrnica, kòštac, kòšćela *(*kòstjela, *neko drvo)*, kòšćelica; kostòbolja, kostòlomiti. — *značenje bosti i grepsti prelazi u dražiti:*

ráskoš, ráskôšje, ráskošit; ráskošiti. — *može biti da je u tom značenju i* kòšuta, kòšutin, kòšutica, kòšutnjâk. — *značenje od udarati prelazi u savijati, plesti, zaklanjati, pokrivati (isporedi naprijed* čaša*):* köš, kòšîc, kòšić, kòšina, košìnčić, köšak, zàkošak, köšâr, kòšara, köšnica. — *takogjer u značenju pokrivati:* kòšulja, kòšuljica, košúljac, kóša. — *značenje grebsti može biti da je preneseno na glas (isporedi naprijed* kašalj*):* kôs, kosòvić, kosòvljî, Kösovo, kösovskî, Kösovac, Kösôvka, Kösovica, kosòvica.

3. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: *tako može biti da je u značenju udarati, dosagjivati:* ukàhnuti se *(isporedi u mom rječniku* камнити *mjesto* къмнити*).*

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e, *pred kojim se* k *mijenja na* č:

a) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s *i* š: *značenje grepsti:* čèsati, čèšati, iščèšati, očèšati, počèšati, raščèšati; čèšalj, čèšljić, čèšljâr, češljàrica; čèšljati, isčèšljati, načèšljati, očèšljati, pročèšljati. — *značenje bosti:* čéšlja *(isporedi* čkalj*),* čèšljîk, čèšljika, čèšljuga, češljùgârka. — *značenje grepsti prelazi u cijepati:* čèsno, čèsan, čèšanj, čèšnjâk.

b) suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h: *značenje koje je naprijed u česno:* čè(h)no, čè(h)njača *(nekaka kisela jabuka);* očè(h)nuti, raščè(h)nuti.

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* i, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje cijepati:* čìjati *(perje;* j *stoji mjesto* h*).* — *tako mislim da je sa* f *mjesto* h: čifùnjati *(kukuruze).*

6. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje od udarati prelazi u sabijati:* čêst (densus)[6], čestìna, čèsta, čèstina, Čestòbrodica; začéstiti; učèstati.

[1] U Osnovama drukčije.
[2] U Vukovu rječniku stoji kod te riječi: vidi plotina; a kod plotine su tri značenja; ima li sva tri i košlje, koje li ima, ne mogu znati, samo mislim da će biti okresine.
[3] Drugi nalaze drugo značenje.
[4] U Osnovama drukčije.
[5] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 142.
[6] U Osnovama drukčije; ali isporedi Fick vergl. wörterb. 2, 536.

KI, od pronominalnoga korijena KA, koji vidi.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *i mijenja. se kao završetak osnovi, a pred njim se* k *mijenja na* č, *koje se opet u nas kad treba mijenja na* š: štȍ *(mjesto* чьто*)*, štȁ, njȅšto (nȅšto), nȉšta, ȕništiti, uništávati, iznȉštati; nȉštav, nȉštavac, ništȁvilo, iznȉštaviti; ništȁrija; svȁšto, svȁšta, svaštȍznanac; štókati; štȍgod, štȍno, štȍtko (štȍko), štȍkoji, štȍčiji, štȍgje, štȍkad, štȍšta; čȇsov, nȅčesov, nȉčesov, svȁčesov; čȅgović.

KU (1), vikati.

1. samoglasno se širi u au, *od čega po što se prvi glas produlji u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* av; *suglasno* k *glasi* č: čȃvka (чавъка), čȃvčica, čȃvčjî.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *te u slovenskim jezicima pred suglasnim glasi* u: kurétati, kurétalo. — kȕrikov, kȕrikovina (evonymus), kȕrkov, kȕrkovina.

3. korijen se udvaja tako da glasi kuk: *samoglasno mu se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: kȕkati, ȍkukati, prȍkukati, rȁskukati, zȁkukati; kȕkav, kȕkavac, kȕkavica, kȕkavičjî, kȕkavičica, kȕkavičić, kȕkavičkî; kȕkȃvan; kȕknjava; — kukȕtati; — kukurijȅkati, kukurijȅknuti; kukȕrijek (helleborus foetidus), kukȕrjȃk.

KU (2), udarati.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov: kȏv, ȍkov, ȍtkov, pȍtkov, mirȍkov, Sȁmokov, hladnȍkov, starȍkov (adj.); pȍtkova, Ȍkovica, pȍtkovica, ȕkovica; starȍkȏvka, starȍkovan, stȁrokȏvan; kóvnica, ráskȏvnîk, nȁkȏvanj; kȍvȃč, kováčev, kovȁčica, kȍvȃčkî, kȍvȃčnica, kovȁčina (1. augm. kovač; 2. stricturae ferri), Kováči, Kováčanin; zakovánica; kȍvȃran, kovárstvo; kȍvati, nakȍvati, okȍvati, otkȍvati, pokȍvati, potkȍvati, prekȍvati, prikȍvati, raskȍvati, skȍvati, sakȍvati, ukȍvati, zakȍvati.

2. samoglasno se širi takogjer u au, *a od toga u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *tako je u sad. vr. glagola pomenutijeh pod 1:* kȕjȇm *itd.*; *tako:* kȕcati, ȉskucati, pȍkucati, skȕcati, ȕkucati, zȁkucati; prikȕcalo; iskucávati, pokucávati, zakucávati; kȕcnuti; kȕckati, ȉskuckati, skȕckati; kȕckalo; pokuckívati; kucȕkati, kȕcukati; rasku(j)ívati; — *s premještenim glasovima:* cȕkati, zȁcukati. — *ovamo će ići i* kȕtao[1], kȕtlina, kȕtlovac, kȕtlača, kȕtlačica.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: okívati, otkívati, pokívati, potkívati, prekívati, prikívati, raskívati, ukívati, zakívati, isprekívati; prikìvâčka; — kȉjâk, kijàčić, kìjača, kìjačica, kìjâčkî.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 175.

KUK, vidi KAK i KU (1).

KUG, od KU (2), udarati.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *suglasno* g *glasi* z: *značenje koje je u kovati:* kuzòlica. — *suglasno* g *glasi* g, *suglasno* k *glasi* č *u slovenskim jezicima:* čûg.

KUD, od KU (1), vikati.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: pökuda[1]; küdîti, òkuditi, pòkuditi, sküditi; küdilac; kugjènîk.

[1] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 71.

KUD, od KU (2), udarati.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje udarati prelazi u trgati, čupati i bacati:* prêkîd, ráskida, kìdljiv, òtkidak, kȉdaonica; kȉdati, ìskidati, nàkidati, òkidati, pòkidati, ràskidati; — otkídati, potkídati, prekídati, prokídati, raskídati, skídati, ukídati, uskídati, zakídati, poskídati, poisprekídati; — zakidívati; — kȉnuti se, ìskinuti, òkinuti, òtkinuti, pòtkinuti, prèkinuti, pròkinuti, ràskinuti, skȉnuti, ùkinuti, ùskinuti, zàkinuti.

KUN, vidi KNI.

KNI, od KUN, koje glasi i KVAN, smrdjeti.

Suglasno se k *promijenilo u slovenskim jezicima na* g.

1. samoglasno se širi u ai, *koje u slovenskim jezicima glasi* oj: gnôj, gnöjav, gnöjavica, gnojànica; gnòjiti, nagnòjiti, ognòjiti se.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: izàgnjiti, obàgnjiti, sàgnjiti; sagnjívati, ugnjívati; gnjȉo, gnjȉla, gnjilìna; gnjíliti, ugnjíliti.

ĶAK, dizati, dizati se.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: sòkô (соколъ)[1], sokòlov, sokòlica, sokòlić, sokòlak, sokolàrina, Sokòljanin, Sòkôskî; sokòliti.

[1] Drukčije Hehn, Kulturpflanzen 516.

ĶAT, otići, gnati, hvatati.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* k.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: čëta[1], čëtovogja, čëtnîk, čëtedžija; čëtovati; nàčetiti se.

[1] Drukčije Miklošić lex. i vergl. gram. 2, 162; ali isporedi lat. catena i s njim сътєтати.

ĶAR, sjeći, bosti, stršiti, mrznuti. — isporedi SKAR.

I. suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje bosti i stršiti prelazi u gnjeviti se:* ösôran, òsôrljiv.

2. samoglasno slabi u u, *pa se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem (ili se korijen širi dobivajući determ.* u *i po tom gubeći svoje* a*), a* u *se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *megju glasove* s *(od* ķ*) i* r, *koji dolaze jedan do drugoga, umeće se u slovenskim jezicima* t: *značenje stršiti:* strüna[1], strün (строунынъ), strünâr, strüničâr; strùnja, strúnja, strünjica, strùnjara, strünjav.

B. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *ali se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje bosti, stršiti, dizati se:* släma, slâmka, slâmčica, släman, slämnica, slämnjâk, slämnjača, slämen. — *značenje bosti i stršiti prelazi u ukočiti se, mrznuti:* slána (pruina).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se i mijenja na* a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje kao pod 1 u slana: sólja, sòlika.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje kao pod a. u solja: slöta *(susnježica)*. — *značenje bosti prelazi u stršiti, veliku biti:* slòta (res immensae magnitudinis). — *značenje sjeći prelazi u savijati, pregibati:* náslon, záslon[2]; naslòniti, oslòniti se, podslòniti se, prislòniti, zaslò-

niti; nȁslonjati, ȍslonjati se, prìslonjati, zàslonjati. — *s promjenom glasa* o *na* a: nȁslanjati, ȍslanjati se, prìslanjati, zȁslanjati.

3. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ѣ, *ali se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje stršiti, podizati se:* šljeme (слѣма)[3].

II. suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* k.

A. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *ali se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje bosti, stršiti:* **krȃva**, **kráva** (hyp.), **krävica**, **krävȃr**, **kravùrina**, **kravètina**, **krävina**, **krȃvljî**, **'krävljȃk**, **krävljača**, **kravàčac**; **kravȍsica** *(drugu polu vidi kod sati), i bez* v: **kràosica**.

B. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mrznuti (vidi naprijed* solja, slana*):* prìkala; — **káliti**, **iskáliti**, **nakáliti**, **okáliti**.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 117. — Ja mislim da je u svezi s lat. crinis i njem. haar.

[2] Isporedi zaklon kod korijena SKAR, od kojega korijena može biti da je i postao ovaj.

[3] Mislim da je jednako s lat. culmen, kao slama sa calamus i njem. halm.

ĶARD, mahati, skakati, vrtjeti se[1].

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje skakati, vrtjeti se, prelazi i u opkoljenu biti:* sȑce (срьдьце), sȑdȃšce, sȑdašce, sȑdȃhce, sȑdahce, milȍsȓgje, ùsȓgje, ùsrdan (оусрьдъ), svèsrdo, svèsrdno, velèsrdno, sȑčan (sȑčana, animosus), Sȑdan; sȑdačka, srčànîk, srčànica, srčènjȃk, srčènjača; srdȍbolja, srdȍbônî, srdȍmasi[2]. — *značenje vrtjeti se, skakati, prelazi u gnjeviti se:* sŕda, sŕdnja, sŕdôst, sȑdit, sȑditko; sŕditi, nasŕditi, osŕditi se, rasŕditi; ràsrdnuti se; sȓčan, (sȓčna), sŕčko, sȑžba (ž *stoji mjesto* č), sȑdžba (dž *stoji mjesto* č); sŕčiti, nasŕčiti, rasŕčiti se.

2. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje od vrtjeti se prelazi u opkoljenu biti:* srijèda, sredìna, srèdina, srèdica, Ȍsredak, srëdnjî, ösrednjî, srȉjegj, Srëdoje, sredȍpošće, sredȍposnî, srëdoviječan, sredȍzîmnî, sredȍzîmci, srëd (praep.), srȉjed, srédi, ȉsred, posrëd, prekosrëd.

[1] Isporedi kor. SKARD, od kojega može biti da je ovaj postao.

[2] Ne će biti složeno.

ĶARM, od ĶAR, mučiti se.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: srâm; srámiti se, posrámiti, zasrámiti, sramòvati; srâman; sramòta, sramòtiti, osramòtiti, sramotòvati, srȁmotan; srámež, sramèžljiv, srȁmêć; — *megju* sr *nalazi se i umetnuto* t: stramòta.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ: srȉjemuž (crataegus torminalis), srȉjemuža, srȉjemuš, srȉjemuša, sȕsrêmčina. — *megju* sr *umeće se* t: sȕstrimak, sȕstremina.

ĶARS, od ĶAR, bosti, stršiti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s. — *Suglasno* s *glasi* h, *koje se opet mijenja na* š *i* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* sȑšljên. *megju* sr *umeće se* t: stȑšljên; stŕšiti, nastŕšiti se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *megju* sr *umetnuto je* t: strâh[1], strahòta, strahòća, strahòvinja, strȁhotan, strahòvit, strášan, strȁšiv, strȁšivac, strȁšivica, strȁšljiv, strȁšljivac, strȁšljivica, strȁšljivôst, strȁšilo, Strȁhinja, Strȁhić; strȁšiti; strahòvati[2]. — *ovamo mislim da ide sa* v *mjesto* h: strȃva (terror; *u Stulića* straha)[3].

[1] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 111.
[2] Nema u Vukovu rječniku.
[3] Isporedi straviti se kod kor. TRU.

ĶAS, cijepati.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s. — *Suglasno* s *glasi* h. *Samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: sòha, sòšica; rȁsohe *(gdje se* h *ne govori, ondje glasi i* rasove *i* rasoje*)*, rȁsovast *(sa* v *mjesto* h*)*.

ĶI (1), korijen pronominu kojim se pokazuje.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s: *tako je stari pronomen* cь[1], *koji u nas sada već nije sam u običaju, nego se nalazi dometnut drugim riječima i nalaze se od njega postale druge riječi:* sȉnôć, sȉnoćnî; — jȕtrô-s, jutrošnjî, jȕtrošnjica; dȁnas, dȁnašnjî; nòćas, nòćašnjî; ljȅtos, ljȅtošnjî; jesènas, jesènašnjî; zȉmûs, zȉmûšnjî;

— tòkorse, tòkoršnjî. — sàde (сьдє), säd, säda, sàdanjî, sàdašnjî, pòsad, sadéka, sadékar, sadekárena; — òdsele (òsele), pòsele; — dòslije, pöslije[2], pöslijed, pöslijen, pöslim, pöšlje; pòšljednjî, pòšljedak; — *može biti da ovamo ide i* naopòslen (*„u napredak; od istoka k zapadu, kao što sunce ide"*), naopòslom.

[1] Od toga korijena dovodi ga Fick, vergl. wörterb. 1, 549; drugi misle da mu je korijen SJA.

[2] Isporedi i korijen PAS.

ĶI (2), kretati, gnati, ići, promicati, svijetliti, gorjeti[1].

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje kretati, gnati:* sìla, sîlje, silìna[2], sìlan, samòsionî, vasìonî, silnòvit, sìlenî, silòvit, sìlôvan, nàsilica, silèsija; devè-silj, nevè-silj (*prva je pola* devet, *koje se tu nalazi i sa starijim* n *mjesto* d); sìlodŕčan; sìledžija; sìlimicê; — sìlite se, nàsiliti, òsiliti, pòsiliti se, prèsiliti, zàsiliti; presiljávati; sìlovati, ùsilovati; — silàcati se (*skitati se*). — *značenje ići, otići, prelazi u ostaviti:* sìrâk, siràčić; siròta, siròtica, siròtân, sìrotan, siròče, sìročâd, siròtinja, siròtinjskî; osiròtjeti, posiròtjeti; sirotòvati; — siròmah, siromášak, siròmašica, siròmašan, siròmaškî, siròmaština, siròmaštvo; osiròmašiti. — *značenje od gnati prelazi u hvatati:* dosínuti se (*dokopati se*). — *značenje gnati, promicati (isporedi pod 2) prelazi u svijetliti:* sìv, sìvast, sìvac, sîvčev, sívonja, sívonjin, sìvâlj, sìvulja, sìvuljin; — prò-sinac; sînjî, sìnjav, sìnjaviti, sìnjast, Sìnjac, sìnjgav, sìnjgavica, Sìnja(j)evina; — sìjati, usìjati, zasìjati se, sìjavica; sínuti. *češće se izbacuje* i *pred* ja: sjäti, obàsjati razàsjati se, ùsjati, zàsjati se; ùsjao; sjájati, zasjájati; obasjávati, presjávati se, usjávati; odsja(j)ívati, prosja(j)ívati; sjájan, sjájnôst; sjákati, sjáknuti; sjàhtiti se.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ *pred suglasnijem: značenje kao pod 1 u siv i sijati:* sijèvati (*prostije značenje promicati još se drži:* sijeva od kuće do kuće; *a to prelazi i u trzati:* sijeva u nozi), odsijèvati, zasijèvati; sijèvnuti; sijèvak. — sìjed, pròsjed; sijèdjeti, osijèdjeti, osijègjelica. — *značenje takogjer svijetliti, prelazeći može biti u kojoj riječi i u gorjeti:* sìjer, sìjeri, sjëra; sijèrak, sjërčanî, sjerčànî, sjèrčanica. — *značenje gorjeti prelazi u sušiti se:* sìjeno, sjenòkos, sjenòkoša, sijènce, sjènina, sjènjâk. — *značenje sìjati, slabo sijati, svjetlucati:* sjèn, òsin (i *biće po zapadnom govoru mjesto* ѣ), öpsjena, zäsjena, sjênka, zásjenak, zàsjenac, sjenòvit, sjënica, sjënjâj (*nišan na pušci*); sjè-

niti se, ȍsjeniti, ȍpsjeniti, zȁsjeniti; *isto značenje preneseno na boju:* sjȅnica (parus), sjenȉčić, sjȅničjî. — *značenje koje je naprijed u sila:* sjȅnit (robustus), — *značenje gnati prelazi u svladati, zadobiti (isporedi pod 1 dosinuti se), zadovoljiti se, od tuda u počivati, a od tuda u ležati: tako mislim da je:* sȅn („*gvožgje što na njemu stoji paprica u vodenici*"; e *biće mjesto* ѣ), násjenica („*greda krajem na kojoj krajevi drugih greda stoje*"). — *značenje gnati, ići za čim, prelazi u željeti, čeznuti, od tuda u tužiti:* sjȅta, sjȅtan; ȍsjetiti se (contristari), sjȅtovati.

3. samoglasno se takogjer širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnijem biva* oj: *značenje koje je naprijed u sijati:* ȍsoje, prȉsoje, prȉsôjnica, prȉsôjkinja; ȍsôvštiv (v *stoji mjesto* j). — *ovamo bi mogla ići* sôjka *(ako nije tugja).*

[1] Vidi kor. SKI, od koga će ovaj biti postao.
[2] Nema u Vukovu rječniku.

ĶU, nadimati se, siliti se, silnu biti, šuplju biti. — isporedi SKU.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* k, *koje se opet po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje naduti se:* kȉla, kȉlav; kiláviti, iskiláviti, ȍkilaviti, pȍkilaviti.

2. samoglasno kao pod 1, ali suglasno dobija u izgovoru glas j, *s kojim se sastavlja u* č, *pa za njim od* ы *biva* i: *značenje naduti se, oteći: tako može biti:* čȉr, čȉrić. — *tako može biti da je u značenju siliti se, silnu biti (isporedi pod 4), ali od korijena udvojena:* čȉča, čȉčin, číka, číkin.

3. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣв: *značenje naduti se, šuplju biti:* cȉjev, dvȍcijevka, cjȅvčina, cjȅvčica, cjevȁnica, cjȅvnjâk.

4. korijen se u značenju silnu biti sastavlja sprijeda s korijenom SVA *u riječima:* svȅ-kar, svȅ-krva; *vidi kod* SVA.

ĶRU (1), čuti, činiti da se čuje, t. j. govoriti.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnijem biva* u: *značenje čuti, slušati:* slúga, slúgin, slȕžica, slúšče, slȕškinja, slȕškinjin, slȕškinjica, slȕžâr, slȕžâvka, slȕžâvnîk; pȍsluga, zȁsluga, záslužan; slȕžba, prȉslužba, pȍslužbica, prȉslužbica, slȕžbenîk, slȕžbenica; slúžiti, doslúžiti, islúžiti, naslúžiti, odslúžiti,

opslúžiti, poslúžiti, preslúžiti, prislúžiti, zaslúžiti; doslužívati, odslužívati, opslužívati, poslužívati, preslužívati, prislužívati, zaslužívati. — *značenje izlazi iz govoriti:* slȕta (stupidus; *upravo koji govori koješta)*, slúta (ominator), slùtôv, zlöslût, zlòslutan, zlòslutnîk, zlòslutnica, slútnja; slútiti, doslútiti, naslútiti; doslućívati.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *ali od njega pred samoglasnijem biva u slovenskim jezicima* ov: *značenje govoriti:* slövo, slóvce, Slóvac, blägoslôv, blägosôv, blagoslòven, blagosòven, blagoslòvina, blägoslôvno, blagoslòviti, blagosòviti, praznòslov, bogoslóvac, čäslovac, časlóvac, pòslovica, pòslovičkî; proslòviti.

3. *samoglasno se širi a* au, *kao pod 2, pa od toga u slovenskim jezicima biva* av: *značenje čuti prelazi u čuvenu biti:* släva, prìslava, prȍslava, vàslava; slâvan; släviti, pròslaviti; prìslavljati, pròslavljati; Slävoljub, Slavòljub, Slávko, Slävica, Slâvna. — *iza* s *izbacuje se* l: Bèrisav, Bògosav, Bùdisav, Dòbrosav, Drägosav, Gjȕrisav, Kràjisav, Ljȕbosav, Mìlisav, Mȉlosav, Milòsav, Mȉrosav, Miròsav, Ràdisav, Rädosav *i bez* d: Räosav, Skòrosav, Stànisav, Vlàdisav *i bez* d: Vlàisav, Vùkosav; — Dìkosava, Gjȕrisava, Kràjisava, Ljȕbosava, Mìlisava, Mìrosava, Skòrosava, Stànisava, Stòjisava, Tànkosava, Vìdosava, Vùkosava. *tako može biti da je izbačeno* l: Sâvka, Sáća.

4. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ӥ: blagoslívljati, *i bez* l *iza* s *i bez* v: blagosíljati.

ĶRU (2), obarati, slágati, gomilati, od ĶAR.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s; *suglasno* r *glasi* l.

1. samoglasno se širi u au, *od čega pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* av: *tako će biti:* osláviti *(oslavio snijeg*, invalescere*)*. — *tako može biti da je u značenju od gomilati prešlom u sipati, točiti:* slàvina.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: *tako će biti u značenju slágati, odbirati:* slúcati (seligere)[1].

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 473.

ĶRUS, od ĶRU (1), čuti.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s. — *Suglasno* s *glasi* h, *koje se opet mijenja.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnijem biva* u: pöslûh, pöslûšan, nëposlûšan, poslȕšnîk, po-

slùšnica, prislùšnîk, slùšâč; slûšati, nàslušati se, pòslušati, prèslušati, sàslušati, zàslušati; osluhívati; osluškívati, prisluškívati; slùhtiti, *i sa* k *mjesto* h: slùktiti.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi **u**: slîšati; ùsližiti.

ĶVAN, nadimati se, jedrati, rasti, jačati, praznu biti; od ĶU s determ. A i N.

Suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

Samoglasno slabi u e, *pa se sa* n *sastavlja u* **ѧ** *pred nastavkom koji se počinje suglasnijem (a od* **ѧ** *u nas je* e*): značenje nadimati se prelazi u jačati, silnu biti:* svêt; svétiti, osvétiti, posvétiti; osvećívati; svèštati; osvèštati; sveštávati, osveštávati; svétôst, svétac, svetàčac, svèčâr, svèčârskî, svèčanî, svèčanîk, svèčanica, svètačkî, světkovina, světkovati; ȍsveta, osvètljiv; svètitelj; svétinja, svétinjica, svétinjâk; svetògorac, svetògorskî; svèštenîk, svèštenskî.

ĶVIT, sìjati, bijeljeti; od ĶVI, a to od ĶU gorjeti.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi **ь**, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se* a, *i to ili iza* sv *ili megju te glasove:* svànuti (t *je otpalo pred* n), osvànuti, rasvànuti se; svanúće; svanjívati, osvanjívati. — *megju* sv *umetnuto* a; osàvnuti; *pred* n *promijenjeno* v *na* m: sàmnuti, osàmnuti.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: ȍsvît, ràsvît, osvítak, rasvítak, svítac, svìtâljka; svȉtati, ȍsvitati, ràsvitati se.

3. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* **ѣ**: svȉjet, pòsvjet, svjètina, svjetòvnî, svjètskî; svijèća, svjèćica, svȉjetnjâk, svjèštilo; svȉjetao, svjȅtlôst, svjètlac, svjètlica; svijètliti, osvijètliti, posvijètliti, prisvijètliti, prosvijètliti, zasvijètliti; osvjètlati; svjetlùcati; svjetlomŕcati, svjetlomŕcnuti.

GA (1), zujati, vikati, pjevati, govoriti.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) suglasno glasi u slovenskim jezicima g: gä-vrân[1]; — gäka, gàkuša, gàčac, gákati; — gátati[2], progátati, gàtâr, gatárev, gàtara, gatàrina, gátalo, gátalica, gátnja, gâtka.

b) suglasno u slovenskim jezicima dobiva j, *te se s njim sastavlja u* ž: žâmor. — *glasu se* ž *pridijeva sprijed* d *u našem jeziku,*

pa se s njim sastavlja u jedan glas (ų): **džäkati**, **zàdžakati**. — *vidi i pod 3.*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: **räz-go-vijetan**[2]; **na-go-vijèstiti**, **nagovješćívati**.

3. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj, te glasi gag; *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a, *a suglasno na prvom mjestu glasi*

a) g: **gàgalica**, **gàgula**.

b) ž, *čemu se u nas pridijeva sprijeda* d, *pa se s njim sastavlja u jedan glas* (ų, *kao pod 1, b*): **džàgara**; **džâgor**, **džâgoriti**.

4. korijenu udvojenom kao pod 3, dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): tako može biti da je u značenju vikati, mrmlati, prešlom u prestati mrmlati:* **ogùglati**.

[1] Drugo značenje nalazi Geitler, litauische stud. 66.
[2] Drukčije Geitler, litauische stud. 54.
[3] Drukčije u Osnovama; — drukčije i Geitler O slov. kmen. na u 72.

GA (2), ići.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: **gäće**, **gäćice**, **gàćân**, **gàćânka**, **gàćânčica**, **gäćnîk**, **gätnjîk**, **gaćùrine**, **gaćètine**, **ràzgaćiti se**.

2. samoglasno pred n *od nastavka otpada (ne samo u slovenskim jezicima nego i u drugim):* **gnjât**.

3. može biti da je od toga korijena prijedlog: **za**, *i od njega postale riječi:* **näzâd**, **näzâda**, **ȍdzâda**, **ȍzâd**, **ozádi**, **nâjzâd**, **unàzâd**, **nàzadan**, **nàzadovati**, **zâdnjî**, **zädnjica**.

GAD, od GA (1), zujati, govoriti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: **gâdlje**, **gâdlji** (f.), **gàdljâr**, **gadljárev**, **gàdljârskî**; **gàdljati**.

2. korijenu dolazi ozad n, *koje se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*):* **gúdjeti**, **zagúdjeti**; **gùdâč**, **gùdalo**; **gùdilo**; **gùdnjava**; **güsle**, **güsli** (f.), **güslice**; **gùslati**. — *glasu* d *biće dometnuto u nas sprijeda* n: **gündoriti**; **gúndelj**, **gúndo**; **gùngjati**. — *tako će biti i s promjenom glasa* g *na* z: **zundàrača**.

GADH, kvariti.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: **gäd**, **zgâd** (f.), **gädan**, **gàdljiv**; **gäditi**, **ȍgaditi**, **sàgaditi**, **zgäditi**.

GAN, tvoriti, roditi, postati; vidjeti se, sìjati, gorjeti; vidjeti, znati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *a pred njim se mijenja* g *na* ž: *značenje roditi, ragjati:* žèna, žènin, žènînstvo, žènica, prvòženac, žênka, ženètina, žentùrina, žènâr, žènba, òženba, žènidba, žènidbenî, žènidbina, žènskî, žènskînje, žènskara, žènstvo, žènîk (*mjesto* женихъ); mladòženja, mladòženjskî; žèniti, ižèniti, ožèniti, prižèniti, ražèniti se.

2. samoglasno glasi e, *kao pod 1, ali se sa* n *sastavlja u* ѧ *pred nastavkom koji se počinje suglasnijem (a od* ѧ *je u nas* e*); suglasno* g *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje od roditi prelazi u sroditi se, biti u rodu:* zêt, nèzet, zêtov, zêtovskî, sùzetica; domàzet, domàzetović, domàzetstvo; prìzetiti, pridomàzetiti.

3. korijenu otpada n, *a samoglasno produljivši se glasi i u slovenskim jezicima* a: *značenje roditi:* zätore (*vime svinjeće*)[1].

4. korijenu takogjer otpada n, *a samoglasno slabi u* e, *pa se produljuje u slovenskim jezicima u* ѣ: *značenje od postati prelazi u vidjeti se, a od tuda u vidjeti:* zjënica.

5. korijen se širi, sastavljajući se ozad s prvijem glasom korijena DHA *(djeti, činiti) i pred njim odbacujući svoje* n; *tada mu suglasno* g *glasi* z, *a samoglasno slabi u* i, *koje*

a) ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima ь, *mjesto koga se u nas kad po zakonu našega jezika treba umeće* a: *značenje tvoriti, činiti, praviti, graditi:* zâd (зьдъ, murus); sà-zdati, sazdánje; samosàzdânî; Sàzdana.

b) produljujući se glasi u slovenskim jezicima i: *značenje kao pod a:* zîd, sùhozîd, zìdina, zìdâr, zìdârskî; zídati, izídati, nazídati, obzídati, podzídati, sazídati, uzídati, zazídati; nazigjívati, podzigjívati, uzigjívati, zazigjívati.

6. korijen se širi dobivajući ozad a, *a tada mu njegovo* a *otpada, te glasi* gna:

a) samoglasno produljujući se glasi u slovenskim jezicima a, *a suglasno* g *biva* z: *značenje vidjeti prenosi se na umno vigjenje, t. j. znanje:* znâti, dòznati, pòznati, prìznati, razàznati se, sàznati, ùznati, zàznati, pripòznati, raspòznati, spòznati, supòznati, upòznati, zapòznati se; znávati, doznávati, poznávati, priznávati, pripoznávati, raspoznávati, upoznávati se; — znâk, znáčiti, naznáčiti; naznačívati; — znàmênje, znämenit, *i sa* l *mjesto* n: zlàmênje, zlämenovati; — znája, nèznâjša; sebèznao, mnogòznalî, nèznalović,

mnogòznalica, svèznalica; Pòznan, Pòznana, nèznân (f.), znãnac, svaštòznanac, pöznanìk, pöznanica, poznánstvo, priznánje; obznániti, obeznániti se, obneznániti se, obznanjívati; — neznàbožac, neznàbožačkî, neznàboštvo; — nèznadoša.

b) samoglasno g *otpada u slovenskim jezicima i u drugim, za njim otpada i suglasno* n *ne samo u slovenskim jezicima nego i u gdjekojima drugim, a tada u slovenskim jezicima samoglasno glasi* i: *značenje isto koje je pod a. u znati i znak:* ìme, prèzime, bèzimenî, ìmenjâk, prèzimenjâk, imènjaka; poimèncê; nàdimak; ìmenovati, ìmentovati.

7. *korijen se širi kao pod 6, ali* a *slabi u* i *(kao naprijed pod 6, b), te glasi* gni:

a) i *se širi u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj: *značenje vidjeti se prelazi u sìjati, od tuda u gorjeti, grijati:* znôj, znöjav, znöjan (ʒнонιιъ), znöjak; znòjiti se, oznòjiti, zaznòjiti.

b) i *se takogjer širi u* ai, *ali od toga pred suglasnijem od nastavka biva u slovenskim jezicima* ѣ: *značenje kao pod a.:* gnjëv, gnjêvan, gnjèvljiv; gnjéviti, prognjéviti, razgnjéviti.

8. *korijen se udvaja tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj, a* n *mu otpada, te glasi* gag:

a) samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *pred kojim se* g *mijenja na* ž: *značenje gorjeti, grijati (isporedi pod 7):* žèći, ožèći, požèći, podžèći, ražèći, sažèći, zažèći; òžeg, žëga, Pöžega, Pöžêžanin, Pöžeškinja, pöžeškî, Žègara, žëžak, pòžeglica.

b) samoglasno slabi u i, *koje ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima* ь, *pred kojim se* g *mijenja na* ž: *značenje kao pod a.:* prì-žgati (при-жьгати), ùžgati, žgánci, žgànica. — *glasu* ž *može se u nas pridjeti sprijeda* d, *koje se s njim sastavlja u jedan glas* (џ): prì-džgati (urgere). — *kad od drugoga* g *u slovenskim jezicima bude* ž, *tada od dva žž, koja se u nas nagju jedno do drugoga, biva* žd: pòžditi, prìžditi, sàžditi, ùžditi, uzàžditi, zàžditi.

c) samoglasno oslabivši u i *(kao pod b) produljuje se te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje kao pod a. i b.:* žîg, žìgavica, žìža, žížak, žìška, žìščica, žìžljiv, užìžljiviti se; žígati; žìgnuti; žigòvati; žìgosati; nàžizati, pòdžizati, sàžizati, ùžizati, zàžizati; — žìcnuti *(pred* c *odbačeno je* g*)*.

d) samoglasno postavši i *(kao pod b) širi se u* ai, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* ѣ: *prvo suglasno dobiva za sobom glas* v *i glasi u jezicima slovenskim (ne svijem)* z, *drugo suglasno glasi* z; *značenje sìjati:* zvijèzda[2], zvjèzdica, zvjèzdâr, zvjè-

zdast, zvjèzdan *(s pomjerenim glasovima* zd *u zapadnom govoru:* zvìždan*)*, Zvjèzdana.

[1] Isporedi star. ind. jaṭhara, grč. γαστήρ, lat. venter.
[2] Drukčije u Osnovama.

GAP, zijati, padati, uzmicati.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a; *suglasno* g *glasi* ž: *značenje padati prelazi u uzmicati, trzati se:* žápa; žápati se; žäpnuti se, ùžapnuti se.

GABH, zijati, cijepati, gristi, jesti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *a suglasno* g *glasi* ž: *značenje zijati, vikati:* žäba· žäbica, žábac, žäbić, žabètina, žabùrina, žäbljî, Žäbljâk, žäbnjâk, žabòkrečina, požàpkê, pòžapkê.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *a suglasno* g *glasi* z: *značenje gristi, jesti:* zôb (m.), zôb (f.), zópca, zobènî, zobènica, zöbnica, zòbîšte, òzobina, konjòzobica; zòbati, izòbati, nazòbati se, ozòbati, pozòbati; zòbiti, nazòbiti, uzòbiti.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u slovenskim jezicima u* ѫ *(od koga je u nas* u*):*

a) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje gristi:* gübica (os), gübičina, gübac. — *značenje takogjer gristi:* güba (lepra), gübav, gübavac, gübavica, gübâlj, gúbo; gübati, ògubati[1], ràzgubati.

b) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje cijepati, gristi:* zûb, zúbak, zùbić, zùbac, zàzubica, zùbat, zùbatac, zùbatka, zùbača, zúbnî; krèzub, krèzubica; názuban, zázubno, òzubina; zùbati, pozùbati; zúbiti, nazúbiti, pozúbiti.

4. korijenu dolazi ozad n, *kao pod 3, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*); suglasno* g *glasi* z: *značenje može biti gristi:* zëba, zëbica. — *značenje cijepati, trzati:* zépsti (zebem), nazépsti, ozépsti, pozépsti, prezépsti, prozépsti, uzépsti; isprozébati; názeba, näzêb (f.), näzêbao (f.), òzêbao (f.), ozébličina. — *značenje može biti takogjer cijepati (isporedi klijati):* zénuti[2] (germinare; *pred* n *otpalo je* b*)*.

[1] Nema u Vukovu rječniku.
[2] Nema u Vukovu rječniku.

GAM (1), ići, od GA, ići[1].

1. *samoglasno u slovenskim jezicima biva* ъ, *koje otpada, a suglasno* g *glasi*

a) z: zmìja, zmìjica, zmìjić, zmíjče, zmìjinjî, Zmìjanj, zmìjanjskî, zmijòglav; — zmâj, zmäjev, Zmäjevac, zmajèvskî, zmajèvit, zmajògôrčev.

b) g: *tako može biti da je:* gmíljeti, *i odbacivši* g: míljeti, izmíljeti, odmíljeti, pomíljeti, smíljeti, umíljeti.

2. *korijen se udvaja tako da za cijelijem stoji još jednom prvo suglasno i pred njim samoglasno: na prvom mjestu samoglasno biva u slovenskim jezicima* ъ, *a na drugom slabi u* u, *od koga u slovenskim jezicima biva* ы; *suglasno* g *na prvom mjestu glasi* g *a na drugom* z: gmìzati (гъмызати), ìzgmizati; gàmizati (a *je megju* g *i* m *umetnuto u nas),* izgàmizati; gàmziti; gmíza, Gmìza. g *može i otpasti:* Mìza.

[1] Isporedi korijen koji je za ovijem.

GAM (2), stezati, stiskivati[1].

1. *samoglasno slabi u* e, *pred kojim se* g *mijenja u slovenskim jezicima na* ž, *pa se* e *sa* m *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*):* žêti (constringere), ìžêti, izàžêti, òžêti, prèžêti, pròžêti, sàžêti, zàžêti.

2. *samoglasno slabi u* i, *te u slovenskim jezicima biva* ь, *pred kojim se* g *mijenja na* ž *(a u nas je* ь *nestalo): tako je sad. vr. glagola spomenutijeh pod 1:* žmêm *itd.* — *tako:* žmúra[2], žmúriti, zažmúriti, žmurèćkê, zažmùrkê; — žmìre, žmìrav, žmìrati, nàžmirati; žmíriti, zažmíriti.

3. *samoglasno postavši* i *produljuje se te u slovenskim jezicima biva* i: ìžímati, izàžimati, òžimati, prèžimati, sàžimati, zàžimati[3].

4. *korijen se udvaja tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraju, te glasi* gamg:

a) samoglasno se sa m *sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*); suglasno* g *na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima* g *a na drugom biva* ž: gûžva, gûžvica, gùžvara, gùžvača; gùžvati, izgùžvati, ugùžvati, zgùžvati; gužvèljati, izgužvèljati, zgužvèljati.

b) samoglasno slabi u e, *pa se sa* m *sastavlja u* ѧ *(kao pod 1), pred kojim se* g *mijenja na* ž; *na drugom mjestu suglasno* g *glasi* ž: žéželj.

[1] Može biti da je jedan korijen s prednjim; značenje objema zajedničko ne bi bilo teško naći.

[2] U Osnovama drukčije, ali je ovako bez sumnje bolje.

[3] Miješajući ove glagole sa -živati (od жьвати) govori se mjesto njih i ižívati, sažívati.

GAR, satirati, zbijati, starjeti; lupati, kliktati, vikati, govoriti.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje prelazi od satirati u starjeti (isporedi dalje pod 7): ȕgâr, ugáriti. — *značenje zbijati prelazi u ticati, udariti:* gȁrnuti.

b) premješta se korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem:

aa) suglasno g *glasi i u slovenskim jezicima* g: *značenje prelazi od zbijati u gomilati, dizati se u vis:* Gramàda. — *značenje di zati se u vis prelazi u biti na vrhu, a od tuda u biti na kraju, stršiti, ići na stranu:* grána, grȁnčica, grànina, grȃnje, Hristògrȃnje, grànat, ògranak (frons), zàgranak, razgrànati se, granájlija; grànica *(krajina)*, gràničâr, grànièiti; grànica (quercus genus), grànièev, grànièevina; grȁnièast *(govori se za neku svilu)*. — *značenje satirati i zbijati prelazi u savijati, obarati, mučiti (isporedi pod 2, a, aa. gora* epilepsia*):* zgránuti se, zgrànôv, zgranjívati se. — *značenje satirati prenosi se na glas, te biva lupati, a od tuda prelazi u kliktati, vikati:* grája, grȁja; grájati, zagrájati; grȁjati, zàgrajati.

bb) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* ž, *pa se megju* ž *i* r *umeće* d: *značenje kliktati (vidi pod aa. graja):* ždrȃl, ždrȁo, ždrȃlj, ždrȁlinjâk, Ždràlica, ždràljika.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *od koga po zakonima slovenskih jezika biva i* a:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje dizati se u vis (vidi naprijed pod 1 Gramada), biti na vrhu:* gòra (mons), gòrica, gȍrnat, goròvit, gòrskî, gòrštâk, gòran (m.), gòranin, gòrjanîk; goròsjeèa; pȍdgôr, Ògôrje, pòdgôrje, zàgôrje, Vȑgorac, zàgorac, zàgôrka, zàgôrkinja, nàgôrkinja, nȉzgorica, ȕzgorica, Pòdgorica, Pòdgorièanin, pòdgorièkî; sitnògorica, Crnògorac, Fruškògorac, Svetògorac, Crnògôrka, Fruškògôrka, crnògorskî, fruškògorskî, svetògorskî; — gȍre (supra, sursum), gôrnjî, gòrnjâk, gòrnjica, gornjòzemac, gornjòzemskî; ȕzgori, nàgoricê; òzgôr, òzgô, odòzgô. *u tom se adverbu mijenja* o *na* a: òzgâr, òzgâra. — *značenje di-*

zati se u vis prelazi u visoku biti: gorȍstasan. — *značenje satirati i zbijati prelazi u savijati, obarati, mučiti (isporedi dalje pod II, 3 zao):* gȍrî (peior), gȍružda *(pogrda čovjeku).* — *značenje isto (isporedi naprijed pod 1, b, aa. zgranuti se):* gȍra (epilepsia), gȍrica, gȍrskâ bolest, gȍropâd, gorȍpadan, goropadnîk, gorȍpadnica; poropáditi se, pogoropáditi se, razgoropáditi se, zgoropáditi se.

bb) suglasno g glasi u slovenskim jezicima z: *značenje starjeti (vidi naprijed pod 1, a.; i dalje pod 7):* zȍren.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem: značenje kao naprijed pod 1, b, aa. u Gramada: gromúla; grȍmila, gromìlati; grȍmôran, gromȍradan. — *značenje zbijati prelazi u stiskivati, tijesnu biti (isporedi dalje pod 3 i 6 grlo i ždrijelo):* grôt, grótlo, grȍtlo; Grȍckâ (c *mjesto* ts), Grȍčanin, grȍčanskî, Grȍčica. — *značenje stiskivati prelazi u opkoljavati (isporedi dalje pod 5 grivna):* grótulja *(niz), i s umetnutim* n: gróntulja. — *značenje zbijati, zbijenu biti (isporedi dalje pod III, C, 1 grozd):* grȍnja (ramulus cerasi plenus), grȍnjica. — *značenje sabijati, obarati:* grȍnuti *(kiša, suze; isporedi dalje pod III, C, 1 grozne suze).*

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ *i premješta se korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem; a kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) suglasno g *u slovenskim jezicima glasi* g: *značenje zbijati prelazi u stiskivati, tijesnu biti:* gȑlo[1], bjelȍgrlî, gȓlat, gȓlîć, gȓlîn, ogȓlina; grȍnîk *(od* грълникъ*)*, grônica, grôničav, ȍgrônčati se; ȍgrlica *i okrnjeno:* ȍgrica, gȑoce, gȑlâšce, gȑlašce, jednȍgrlicê, gȓljat, ogȓljâk, pȍdgrljača, gȓljâs, gȑša *(vidi u Osnovama 364)*, **gȑšak**; gȑliti, ȉzgrliti, ȍdgrliti se, prȉgrliti, zȁgrliti; prigrljávati; — gȓkljan; gȑcati, zȁgrcnuti se; — *ovamo će ići i* gȓcati *(po snijegu) i* nagȓcati se (accumulari). — *značenje stiskivati, savijati (isporedi pod 2 gora epilepsia):* gȑč, gȑčiti. — *značenje kliktati:* gȑlica, gȑličica, gȑličić, gȑličjî; gŕle, gŕlja. — *značenje lupati: s dometnutim sprijeda* ča *i* če *(koje vidi kod* KA*)*: ča-gȓljati, ča-gŕtati, ča-gȓtâljka; če-gȓtâljka, če-gȓtâš. *(isporedi* GART*).*

b) suglasno g *u slovenskim jezicima glasi* ž, *pa se megju* ž *i* r *najviše umeće* d: *značenje koje je naprijed pod a. u grlo:* ždŕlo (n.). — *značenje od satirati prelazi u jesti, gutati:* prȍždrlica, prȍždrličina, proždȓljiv, proždȓljivôst; *tako u nekim oblicima glagola proždrijeti:* proždr-o *itd.; tako:* ždȑknuti, ždȑkljâj. — *značenje*

satirati: žȓvanj (*od* жрънъвь), žȉrvnjati, užȉrvnjati, Žrnóvnica. — *i s umetnutim* d *i s promjenom glasa* v *na* m *pred* n: ždȓmnji.

c) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje satirati:* zȓno, zȓnce, zȓnje, zȑnȇvlje; ȍzrnica; ȍzrniti; zȉrnjkati; — Zŕna, Zȓnka, Zȓnjka.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* g *mijenja na* ž: *značenje kliktati (vidi pod 1, b, bb. ždrao):* žȅrȃv, Žerávinja, žerávinjskȋ, Žerávija. — *značenje od satirati prelazi na jesti, gutati: uz druge riječi istoga korijena i značenja, u kojima glasovi* ž *i* r *stoje jedan do drugoga, pa se megju njih u slovenskim jezicima umeće* d *(isporedi pod 6), umetnuto je u nas* d *i kad su glasovi* žr *rastavljeni glasom* e: ždȅrati, naždȅrati se, proždȅrati; hljebȍžder; ždéro, ždéronja; ždȅralica.

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* i:

a) ostaje na svom mjestu, pa se pred njim mijenja g *na* ž, *ali se u nas još umeće* d *onako kao pod 4 u žderati:* prȍždirati, prȍždiralo.

b) premješta se korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnijem; suglasno g *ostaje glaseći* g: *značenje stiskivati prelazi u opkoljavati:* grȋva, grȉvast, grívo, grȉvȏv; grȋvna, grȉvnjȃš; grȋnja *(grivna)*, grȋnjica. — *značenje satirati:* grȉnja (tinea), sagrȉnjati (tineis corrodi), grȉmica (tinea). — *značenje sabijati, obarati (isporedi naprijed pod 2, b. gronuti) prelazi u padati:* grȉnuti (irruere); — *u tom će značenju biti i* grȋč (declivitas).

6. samoglasno slabi u e *(kao pod 4), ali se premješta korijenu na kraj i produljuje u* ѣ *pred nastavkom koji se počinje suglasnijem; suglasno* g *glasi* ž, *pa se izmegju njega i* r *umeće* d: *značenje koje je naprijed pod 3 u grlo:* ždrijȅlo, ȍždrijelje. — *značenje koje je naprijed pod 4 u žderati:* prȍždrijeti.

7. *samoglasno ispada pred nekim nastavcima: suglasno* g *glasi u slovenskim jezicima* z, *izmegju* z *i* r *umeće se kad kad* d: *značenje satirati prelazi u starjeti (isporedi naprijed pod 1):* zrȅti (maturescere), zdrȅti, dȍzreti, prȅzreti, sȁzreti, ȕzreti; zrȅo, nȅzreo, nȅzdreo, nedȍzreo, prȅzreo, zrelȉna; zrijȅvati; zrȅnuti, sȁzdrenuti. — *tako ispada samoglasno i u sad. vr. glagola pomenutoga pod 6, u kom suglasno* g *glasi* ž: prȍždrȇm.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a:

a) ostaje na svom mjestu: tako može biti u značenju koje je naprijed u žderati: gȁljuh.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje dizati se u vis, na vrhu biti, naprijed biti (isporedi naprijed pod I, 2), prelazeći i u silnu biti: gláva (caput, fons; *i u duge puške*), glàvica *(dem. glava i* collis*)*, glàvičica, glàvičine, glavètina, glàvura, glavùrina, glàvûrda, glàvina, glàvčine, glàvat, glàvatica, glävit, glàvoč, glàvoča, glàvuča, glàvâr, glavàrina, glâvan, glàvnô, glävno *(mnogo)*, glâvnica, glàvnica *(kapital)*, glâvničâr, glávonja; — öglâv, öglava, prëglava, Prïglava, üglava, ùzglâvlje, pòglavica, pòglavičkî, prijèglavica; náglavak, òglavak (collis), pòdglavak, príglavak, ùzglavak, záglavak, zglävak, priglàvčić, priglàvčina, zglàvac; oglàvâr, poglàvâr, poglavàrica, poglàvârskî, poglavárstvo; òglavina, oglàvina; bèzglâvan, dòglâvnî, dòglâvnîk, oglàvnîk, ùzglâvnica; pòglavit; — *adj.:* bućòglav, gològlav, kosòglav, krivòglav, tròglav, tupòglav, tvrdòglav, vrtòglav, zlatòglav, zmijòglav; — *subst.:* Lüpoglav, plosnòglav, psòglav, Stològlav, Tròglav, vïjoglav; čičòglava, vïjoglava; — crnòglavac, jednòglavac, pünoglavac, vrtòglavac; tvrdoglávstvo; vrtòglavica, crnòglavak; crnòglâvka; — gláviti, izgláviti, nagláviti, razgláviti, ugláviti, zagláviti, zabjelòglaviti se; izglavljívati, naglavljívati, razglavljívati, uglavljívati, zaglavljívati; glàvati; glavŕnjati, zaglavŕnjati; glàvičiti se; glavìčati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o:

a) ostaje na svom mjestu:

aa) suglasno g *glasi* g: *značenje koje je naprijed pod I, 2 u goro-stasan:* gòlem[2], gölijemno *(i sa* v *mjesto* m: gölijevno*)*.

bb) suglasno g *glasi* z: *značenje može biti zujati:* zólja.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje zbijati, smiješati: glöta (familia *i* pauperes *i nekako smeće u žitu*)[3], glòtina, glötan. — *može biti da ovamo ide u značenju lupati, izbacivši* l *(kao u kobasica i čovjek):* göč[4], gočòbija.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ*:*

a) ostaje na svom mjestu, a kako je toga glasa (ъ) *u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a; *suglasno* g *glasi* z: *značenje koje je naprijed pod I, 2 u gori* (peior): zäo (ꙁълъ), zlö, pòzliti, pròzliti se; zálac, zlïca, zlíko, zlíkovac, zlïčina; zlòba, zlöban, zlòbiti, pozlòpcê; Zlöta; zlòća, zlóćo, zlîć, zlíće; bezàzlen, bezàzlenôst; zlijèditi, pozlijèditi, požljegjívati; žljë; zläradicê; zlòćud, zlòćudan, zlòćudnôst, zlòčest, zločínac, zlòglasnica, zlògodnica, zlögûk, zlòhran, zlòkop, zlomišljenîk, zloočnîk, zlöpâk, zlòpâmtilo,

zlòpata, zlòpatnîk, zlopòglêgja, zlòprêlja, zlòrad, zlòslût, zlòslutan, zlòslutnîk, zlòslutnica, zlòsreća, zlòsrećan, zlòsretnjî, zlòsretnjîk, zlòtkâlja, zlòtrbica, zlòtvor, zlòvâran, zlòvolja, zlòvôljan, nàzlobŕzović, žljèûdno, zlèûdno; ozlojéditi, ozlovijèditi, dozlogŕditi, zlòpatiti, zlostáviti.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem:

aa) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje koje je naprijed u proždrijeti:* prȉguta, gȕtljâj; gùtati, nagùtati se, progùtati; gȕnuti, prògunuti; gȕcati; gȕcnuti. — *značenje sabijati:* gȕka; gȕkati se, pògukati se; gȕčiti, sàgučiti, zgȕčiti; — *značenje isto:* gȕta (otok), gȕtav, gúto; gȕtoljiti.

bb) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* z; *za njim* l *ostaje suglasno, pa kako je* ъ *u nas nestalo, umeće se* a *megju dva suglasna* (zl): *značenje od stiskivati prelazi u sastajati se, družiti se, u zajednici biti:* zȁova (злъва), zȁovin, zȁovica; o *se izjednačuje s prednjim* a, *te se dva* a *sažimaju u jedno:* zâva, zâvica.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* g *mijenja na* ž: *značenje sabijati, okruglu biti, oblu biti:* žȅlûd (glans), želùdara, željûd; — žèludac (stomachus).

5. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje zbijati, dizati se u vis ili okruglu biti:* Glȉva *(ime planini)*. — *glas je* l *dobio* j, *s kojim se sastavio u jedan glas: tako može biti u značenju zbijati:* gljȉva, gljivètina, gljivùrina.

III. korijen se udvaja:

A. udvaja se tako da dva puta stoji cio: na prvom mjestu samoglasno se premješta korijenu na kraj i glasi u slovenskim jezicima a, *a na drugom ostaje u srijedi i glasi* o; *suglasno* r *na oba mjesta glasi* l: *značenje vikati, govoriti:* glagol, glagòljâš.

B. udvaja se korijen tako da najprije stoji samo suglasno prvo sa samoglasnijem, a za tijem cio korijen: samoglasno na prvom mjestu glasi a *a na drugom otpada pred nastavkom; suglasno* r *glasi* r: *značenje satirati:* gàgrica, gàgričav.

C. korijen se udvaja tako da mu prvo suglasno dogje i na kraj, te glasi garg, *ali se tada samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta megju njih, te glasi* grag:

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *suglasno* g *na prvom mjestu glasi* g *a na drugom* z: *značenje zbijati, zbijenu biti:* grôzna *(kiša, suze)*; — grôzd (uva, copia, chorus)[6], grózdak, gròzdić,

grôžgje *(i bez* d: grozje *kao* lisje *bez* t*)*, grôzdan, Gròzdana, Grozdljânka, Grózda. — *značenje mučiti (vidi naprijed pod I, 2 gorska bolest):* gróza, gròziti se (horrere), zgròziti se, zȉmogrôzan, gròznica, gròzničav; grója; ogròzničaviti. — *značenje vikati, prijetiti:* gròziti se, gròžnja.

2. samoglasno glasi takogjer o, *ali suglasno* r *glasi* l, *a suglasno* g *na oba mjesta glasi* g, *pa se na drugom mjestu i mijenja: tako može biti u značenju sabijati, tvrdu biti:* glȍg, glògov, glògovina, glògovac, glògovača, glòginja, glôžje, glòščić, glòžjâk. — *značenje može biti vikati:* glòžiti se.

3. samoglasno slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ; *suglasno* g *na prvom mjestu glasi* g *a na drugom* z *(kao pod 1): značenje satirati (kako je naprijed u žrvanj, zrno, žderati):* grȉsti (grizem), ìzgristi, nàgristi, òdgristi, pòdgristi, prègristi, prògristi, ràzgristi, ùgristi, zàgristi, zgrȉsti; nagrízati, odgrízati, podgrízati, pregrízati, razgrízati, ugrízati, zagrízati, zgrízati, ispregrízati, rgjogrízati; grȉskati; — grîz, grȉža, ùgrizak, zàgrizak, grìzina, ògrizine, grȉska, grȉzica, grȉznica, grȉzlica; zimogrìžljiv; grìzalo, čangrízalo, čangrízalica.

4. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ; *suglasno* g *na prvom mjestu glasi* ž *a na drugom* z: *značenje zbijati, tvrdu ili okruglu biti (isporedi naprijed želud i guka):* žlijèzda.

5. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno; suglasno* g *na oba mjesta glasi* g: *značenje koje je naprijed pod I, 3, a. u grlica:* grgútati, zagrgútati; grgútnuti. — *značenje zbijati prelazi u tiskati, ticati, od tuda u čačkati:* gr̀gati. — *Ovamo bi mogle ići s umetnutim* a *megju* gr *(ako ne budu od tugje):* gàrgati, izgàrgati, gargàšati, izgargàšati; gàrgača, gàrgaša.

6. korijen dobiva ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* e, *te se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): suglasno* g *na prvom mjestu glasi* g *a na drugom* z: *značenje zbijati (kao naprijed u glota i grozd):* grȅz; grȅznuti, nàgreznuti, ògreznuti, pògreznuti, ùgreznuti.

IV. korijenu se iza suglasnoga g *umeće* v; *suglasno mu* g *glasi u slovenskim jezicima* z; *samoglasno glasi* ъ *i premješta se korijenu na kraj kad dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje zujati:* zvȑka, zvŕka, zvr̀čina, zvŕčak, zvȑčka, zvȓčka; zvŕknuti; zvrkét-

nuti; zvŕčati; zvȑcati; zvȑcnuti; zvȑckati, zvȑckalo. — *mjesto* z *dolazi i* ž: žvȓk.

[1] Dȑugi nalaze da je i tu značenje koje je dalje u grlica.
[2] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 72.
[3] Geitler u Radu 34, 116 dovodi od голъ; ali mislim da je u značenju familia i pauperes prosto gomila, turba, a po tom u trećem značenju sumjesa i da nema ništa sa značenjem koje je u go.
[4] Moglo bi biti i od GA (isporedi gakati).
[5] U Osnovama drukčije.

GARK, od GAR, vikati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: grákati; gráknuti; gràktati, zagràktati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: gròktati, zagròktati.

GART, od GAR, sabijati, vikati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje sabijati:* gȓst *(korijenu je promijenjeno* t *na* s *pred* t *od nastavka),* prëgȓšti (š *stoji mjesto* s); — gȑtati, ìzgrtati, ògrtati, òdgrtati, pòdgrtati, prìgrtati, ràzgrtati, ùzgrtati, zàgrtati, zgȑtati, zaògrtati; gŕnuti, izgŕnuti, nagŕnuti, ogŕnuti, odgŕnuti, podgŕnuti, prigŕnuti, razgŕnuti, sagŕnuti, uzgŕnuti, zagŕnuti, zgŕnuti, zaogŕnuti; ogȑtâč, gȑnalo, ogȑnâč, ogȑnjâč. — *značenje vikati (isporedi čagrtati kod* GAR *pod I, 3):* čë-gȓst (altercatio; s *stoji mjesto* t *kao naprijed u grst; če- vidi kod* KA).

GARDH, od GAR, u njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenijem. — Glasi i GHARDH.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno a *glasi u slovenskim jezicima* a: *značenje zahvatati, opkoljavati, zatvorati, utvrgjivati, čuvati, a to prelazi u praviti, činiti:* grâd[1], gràdskî, grägjanin, grägjânka, grägjânče, grägjanskî, grádac, Gradàčac, Gràčac, gràdačkî, Gradàščević, Gràčanin, Gràčanica, Gràdište, Gràdiška, gràdić, gràdîć, gràdina *(augm. grad i sepes i hortus),* gràdinica; zágrad, zàgragje, pòdgragje; ögrada, zägrada, zgräda, ögradica, zgrädica, ògradak, prègradak, prègračić, zàgradnice; grâgja, ögragja, zägragja; gràgjevina; gràdljika; na-

gràgjača, nagràgjuša; gráditi, dográditi, nagráditi, ográditi, obgráditi, pográditi, pregráditi, prigráditi, razgráditi, sagráditi, zgráditi, ugráditi, zagráditi; dogragjívati, nagragjívati, ogragjívati, obgragjívati, pogragjívati, pregragjívati, prigragjívati, razgragjívati, ugragjívati, zagragjívati; Ògragjenica; — vìnogrâd, vinográdac, vìnogradskî, vinogràdâr; Biògrad, Biògradac, Biògratka, biògradskî, Biògragjanin; Cärigrâd, Cärigragjanin, Cärigragjânka, cärigradskî, Cärogragjanin.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje vikati, prijetiti, strašiti, ružiti:* grd; nágrda, pögrda, gŕdan *i* gȑdan, grdòba, gŕdinja, gŕdnja, gȑdilo, gȑdulja, grdùljina, grdósija; grdòmâjčić; gȑgjî, gȑgjević; Gȑdan, Gŕde (f.); gŕditi, izgŕditi, nagŕditi, pogŕditi, zagŕditi; pogrgjívati; dogŕdjeti; dozlogŕditi.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje zahvatati prelazi u težiti za čim, željeti:* glâd (m. *i* f.), gládan, glàdnîk, glàdnica, glàdîš, glâgja, glägjan; glàdnjeti, izglàdnjeti, oglàdnjeti; gladòvati[2].

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje satirati (kao u gristi, koje vidi kod* GAR*):* glòdati, izglòdati, oglòdati, preglòdati; glöckati; glöcnuti; glóca; glögjva.

3. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje željeti (kao pod 1):* pöžuda, žûdan, pöžudan, žúdnja; žúdjeti, požúdjeti.

III. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga:*

1. *samoglasno se* a *sastavlja sa* n *u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje opkoljavati, zatvorati:* grûdi (f. pl.).

2. *samoglasno slabi u* i, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje zahvatati i zatvorati prelazi u prirječiti ili samo pružati se:* gréda, grèdica, gredùrina, gredòvit; grédelj. — *značenje zahvatati prelazi u pružati se, ići za čim, po tom i samo ići:* grèsti (gredem); mìmogrêd, ȕzgrêd, stȑmogrêd.

[1] Ovo i drugo ovako o čemu ovdje i na drugim mjestima velim da je u slovenskim jezicima, mislim da pripada svijem jezicima slovenskim, a što je u nekih drukčije, ono su njihove novije osobine, bez dubljega značenja, onako kako je n. pr. u našem jeziku umetanje samoglasnoga medju dva suglasna na kraju riječi, gdje ih drugi podnose (n. p. *vjetar*) ili gdje i drugi umeću samoglasno (n. p. naše *pojut-a-rje,* mjesto поютрие, rus. подзем-е-лье mjesto подъземлие), ili kako i drugi novi jezici pred više

suglasnijeh u početku domeću samoglasno, n. p. franc. *espèce* prema lat. *species*, itd.; ništa više ja ne mogu vidjeti u ruskom городъ itd., poslije svega i pored svega što je o njemu pisano.

[2] Tako bi moglo biti u značenju koje je naprijed u graditi: glada (koliba), ali će biti tugja.

GARP, gledati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi a: *tako može biti da je:* ně-z-grâpan *(isporedi* гляпати*).*

GARBH, od GAR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili drukčije razvijenim. — Glasi i GARB i GHARBH.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje zbijati prelazi u zahvatati, uzimati:* gräbiti, nàgrabiti, ògrabiti, pògrabiti, ràzgrabiti, ùgrabiti, zàgrabiti, zgräbiti; gràbikapa; gräblje, gräbljîšte, gràbljiv; gràbilo, gràbulje, grábež, grabèžljiv, grábac, gràbûs, nagrabúsiti *(naići na grabus, gdje se grabe, t. j. na zlo). — značenje koje je u grabiti prelazi u zadirati:* gräcnuti. — *značenje pritiskivati (isporedi dalje pod II, 2 globa):* gräba *(robija).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje koje je naprijed u grabiti prelazi u kopati:* gröb, grôblje, gròbôvlje, gröbnî, gröbnica, gròbak; božògrobac.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje zbijati:* gȑba, gȑbav, gr̀bina, gr̀bača, gȑboša, Gȑbovica; gŕbati se; ògrbaviti.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje koje je naprijed u grabiti prelazi u kopati i odatle u zadirati:* grèpsti (grebem), izgrèpsti, nagrèpsti, pogrèpsti, pregrèpsti (promere), razgrèpsti, zagrèpsti; ògrebati; grëb *(grob)*, ògreb, pògreb, súgreb, Zágreb, zágrebačkî, Zágrepčanin; grëblje *(groblje)*, grèbak, ògrebak, grèbača, ogrèbača, grëbice (f. pl.), grëbîšte, ogrèblo, grèbulje, grèbanica, grëbên, grebènati, grebènâlja, grebènâr, grebénac, Grebènîk, grebènîšte, ògrebine, pògrebnî, ògrebnica; uzagrèpcê; grebòder[1].

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje koje je u grabiti:* grîb (retis genus); gríbiti, zagríbiti.

6. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ:

a) suglasno g *glasi* g: *značenje grabiti:* pregrijèbati. — *značenje kopati:* nagrijèbati.

b) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* ž, *pa se megju* ž *i* r *umeće* d: *značenje od uzimati prelazi u primiti, a to u začeti:* ždrȉjebe, ždrȅbâd, ždrebèćî, ždrebèćâk, ždrebénce (ždrȅbênce), ždrȅbeŝce, ždrijèbac, ždrèpčić, ždrepčànîk, ždrèbica, ždrèbičica, ždrȅban, sùždreban, Ždrebànîk; ždrijèbiti, iždrijèbiti, oždrijèbiti. — *značenje primiti, dobiti:* ždrȉjeb; ždrèbati, *i bez* d: žrèbati.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje od grabiti prelazi u čupati, gristi:* glȁbati, ìzglabati. *vidi i dalje pod 2.*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se po zakonima slovenskih jezika i mijenja na* a: *značenje zbijati, sastavljati:* zglȍb (žlȍb), zglȍbi (f. pl.), ȍglôblje; razglòbiti, uglòbiti, zglòbiti; uglobljávati, zgloblјávati. *i s promjenom glasa* o *na* a: razglábati. — *značenje od stiskivati prelazi na mučiti onako kako se čini krivcu, po tom preneseno na uzimanje novca za krivicu:* glòba, glòbâr, glòbiti; globljávati; globívati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje od stiskivati prelazi u ugibati se:* glȉb, glȉbav, glíbonja; zaglíbiti se; zaglibljívati se.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ:

a) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje koje je naprijed u grepsti:* glijèto *(pred* t *otpalo je korijenu* p*)*, glijèce.

b) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje koje je naprijed u zglob:* žlȉjeb; žlijèbiti, *i s umetnutim* d *(kao što se umeće megju* ž *i* r*):* ždlȉjeb.

III. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono se sa* n *sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje zbijati, krutu biti, nezgodnu biti:* grûb, grubàhan, grubòća; ogrúbiti; pogrúbjeti; grubìjân, grubijánstvo; — Grȕbac, Grùbâč, Grùban, Grȕbeša, Grùbiša, Grȕbeta, Grúјo, Grȕjica.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 279 uzima ovamo i grȅbeškô gvozgje, a po tom i grebèštâk; meni je sa svijem tamno.

GARS, od GAR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a; *suglasno* s *glasi* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje zbijati, okruglu biti:* grȁh[1], grášak, grȁšac, grȁška, grȁščica, grȁšina, gráša, grȁ-

hov, grähovina, grähovîšte, grähovica, Grähovo, gràšara, grähor, grahòrovina, grähorina, grähorica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o; *suglasno* s *kao pod 1: značenje lupati, vikati:* gröhot (cachinnus), grohòtati (concrepare), grohòtati se (cachinnare), grohítati (concrepare), gròktati (vibrissare; k *mjesto* h).

II. samoglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi* a, *suglasno* s *glasi* s: *značenje vikati:* glâs, glasònoša, pòglâsje, glásak[2], glàsina, glàsit, glasòvit, gläsan, bèzglasan, glàsnîk, oglàsnîk, glásnica, glàsnica, zlòglasnica; jednòglasicê; glásiti, oglásiti, proglásiti, razglásiti; gläsnuti; oglašívati, proglašívati, razglašívati; oglasívati; glàsati se.

[1] Drukčije u Osnovama. — Drukčije Hehn, Kulturpflanzen 190.
[2] Ne znam kako je i neki vez nazvan glásak, glàsati.

GARSK, od GAR, grabiti.

Samoglasno imajući za sobom više suglasnijeh premješta se za najbliže, i glasi a: gràštiti (št *mjesto* sk *pred* i).

GAS, iznemoći, prestati, nestati, učiniti da čega nestane.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: gásiti, pogásiti, ugásiti, zagásiti; zagašívati; ùgasit, zàgasit; gorogàšljiv; gàšljikov.

GI, micati se, siliti se, podizati, gnati, osvajati; živjeti, držati ili čuvati u životu, hraniti. — vidi i GIV.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i, *a pred njim se* g *mijenja na* ž: žȉla, žȉoka, žȉlav, žílo, žȉlica, žílj, ožíljak, požíljak; žȉliti, ùžiliti; žȉočiti, pòžiočiti. — žȉca, žȉčica, jednòžičan, dvòžičnî. — ùžiti (užijem), užívati; žȉto, žȉtan, žȉtnica, žȉtâr, žȉtara, žȉtarica, užítak, žíće; Žitòmišljić, *može biti i* Žȉča. — žȉr, žȉrôvan, žiróvnica, žiròvnjâk, žȉrka, žȉrčica; žíriti, nažíriti, užíriti. — ȕžina, užȉnara; ȕžinati, užinávati. — žídak[1] *(iz padeža u kojima* d *i* k *dolazi jedno do drugoga, te pȓvo glasi* t, *prelazi* t *i u nom. sing. masc.:* žítak; *jelo,* dilutus; *prut,* flexilis, *gdje je značenje micati se još dobro sačuvano),* židȉna, žičȉna.

2. samoglasno se i *širi u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj, *a* o *se opet po zakonima slovenskih jezika i mijenja na* a:

a) gôj (*staro* pax); ȍgoja, ȍdgoja, gôjan (гоинъ), gȍjâzan, gôjka; gòjiti, nagòjiti, odgòjiti, razgòjiti, ugòjiti; Gòjislav *(staro),* Gójko, Gôjko, Góšo, Gȍšna.

b) gâj, gȁjskî; — gáјiti, odgáјiti, podgáјiti; odgáјati. — *ovamo može biti da ide s promjenom glasa* g *na* z, *a u značenju micati se, bježati:* zȁjac, Zȁječâr (Zäečâr; *isporedi* ѫаѩць), *i od* ѫаѩць (zajec) *sažeto:* zêc, zȅčica, zȅčić, zȅčevina, zȅčina, zéčjî, zéjo; — *ne znam je li u kakvoj svezi s njim:* zéčak *(grašak).*

3. suglasnomu se domeće v, *te korijen glasi* gvi:

a) samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ; *suglasno* g *glasi* z: *značenje siliti se, osvajati, otimati:* zvȉjer[2] (m., f.), zvȉjerje, zvijȅre, zvjȅrâd, zvijȅrac, zvjȅrka, zvȉjerin (adj.), zvjȅrinac, zvjȅrînje, zvjȅrinjâk. — *značenje micati, brzo micati:* zvjȅrati (očima), ȕzvjerati se.

b) samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i; *suglasno* g *ostaje glaseći* g: *značenje micati, obraćati, upirati:* gvíriti (oculos defigere), gvírati; *običnije* g *otpada:* víriti, izvíriti, nadvíriti se, privíriti, zavíriti; izvirívati, nadvirívati se, privirívati, zavirívati; izvirkívati, zavirkívati; zavírnuti.

[1] Drukčije Fick, vergl. wörterb. 2, 562.
[2] Drukčije u Osnovama.

GIV, od GI, u njegovijem značenjima.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima i, *pred kojim se* g *mijenja na* ž: žívsti, dožívsti, nažívsti se, nadžívsti; žîv *(čovjek; pijesak, uz koji je još najprostije značenje: micati se):* žȉva *(takogjer s najprostijim značenjem);* žívjeti, dožívjeti, nažívjeti se, nadžívjeti, ožívjeti, požívjeti, prežívjetí, prožívjeti; ožíviti; oživljávati; oživljívati; žȉvnuti; živȍvati; živúcati; živúriti; žȉvot, živȍtina, živȍtinja, žȉvotan, životáriti, žȉvahan, žȉvâd, živȉna, živȉnica, živínče, žívac, živȉca, živȉčav, nȁživičiti, žȉvić, Žȉvâr, samožívilica; Žȉvân, Živȁnica, Živȁnčić, Živȁdin, Žȉvko, Žȉvka, Živȍjin, Žȉvota, Žíko, Žíka, Žíca.

GU (1), vikati.

1. samogasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnijem biva* ov:

a) suglasno g *glasi i u slovenskim jezicima* g: gȍvôr, dȍgovôr, ȉzgovôr, nȁgovôr, ȍdgovôr, pȍgovôr, prȉgovôr, prȍgovôr, rȁzgovôr, ȕgovôr; rȁzgovôrci; dȍgovôran, rȁzgovôran, odgovȍrnîk, ugovȍrnîk; govȍrljiv, govȍrljivac, govȍrljivica; govȍruša; govȍrdžija; govȍriti, dogovȍriti, izgovȍriti, nagovȍriti, nadgovȍriti, ogovȍriti, odgovȍriti, pogovȍriti, podgovȍriti, prigovȍriti, progovȍriti, razgovȍriti, ugovȍ-

riti, zagovòriti; gòvorkati; dogovárati se, izgovárati, nagovárati, nadgovárati, ogovárati, odgovárati, pogovárati, podgovárati, prigovárati, progovárati, razgovárati, ugovárati, zagovárati. — gòvedo, gòvedina, gòvegjî, gòvegjina, gòveče, govečáca[1], govèdâr, govedàrica, govèdârka, govedárče, govèdârskî, govedàruša, govedàrina.

b) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* ž, *pa je za njim promijenjeno* o *na* e: žëvkati (latrare leniter), ževkáriti. — *glas* o, *mjesto kojega je tu* e, *produljuje se u slovenskim jezicima, te biva* a; *suglasnome* ž *domeće se sprijeda u nas* d, *koje se s njim sastavlja u jedan glas* (џ); *tako mislim da je:* po-džavèljati se.

2. samoglasno se širi u au, *kao pod 1, ali pred suglasnim biva od njega* u:

a) suglasno g *ostaje i u slovenskim jezicima* g: gûk, gùka, zlògûk; gúkati; gúknuti.

b) suglasno g *glasi* ž: žùrica *(neka ptica, po glasu tako nazvana).*

3. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj: samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u: gùgût, gùgutka; gugútati.

Vidi i GHU.

[1] Vidi u Osnovama 346. — Nije dobro o toj riječi u Miklošića vergl. gram. 2, 313.

GU (2), micati, micati se, ići, gnati, sabijati.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnijem biva* u:

a) suglasno glasi u slovenskim jezicima g: *značenje gnati, brzo ići:* gúja, gùjina, gùjana, gùjavica, gùjić, gùjinjî. — *značenje biće takogjer gnati prelazeći u sabijati, zaokruživati:* gúmno. — *značenje sabijati:* ògumak, zaògûmčiti se; gùmati *(jesti naglo)*, nàgumati se. — *značenje sabijati, okruglu biti:* gùra[1], gùrav, gúro; gùriti se, pòguriti se, zgùriti se. — *značenje sabijati prelazi u tiskati:* gúrati, izgúrati; gùrkati; gùrnuti; gùrimicê. — *značenje zbijajući zadirati, čupati:* gúliti, izgúliti, nagúliti, ogúliti, pogúliti, podgúliti, zagúliti, zgúliti; podguljívati, zaguljívati, zguljívati; gùlidba. — *može biti da ovamo ide u značenju od gnati prešlom u dosagjivati, gaditi:* gùviti se.

b) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* ž: *značenje zbijati:* žùra (homo parvus et macer; morbus quidam equinus), žùrav. — *značenje gnati, hitjeti:* žúriti se, požúriti se, žùrba. — *značenje koje je naprijed u guliti:* žúliti, ožúliti, požúliti; žùljati *(gumno),*

ožùljati. — *značenje zbijati, oteći:* žûlj[2], žùljav, žuljàjiv; žúljiti, nažúljiti; žúljati, nažúljati.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *čemu se opet* o *i produljuje u* a *ili biva* ъ:

a) ov *od* u: *značenje zbijati prelazi u jednačiti, ugagjati i u tanjiti, oslabiti:* ugòveti (satisfacere; marcescere).

b) ov *produljeno u* av: *aa) suglasno glasi* g: *tako će biti:* gävêz (symphytum officinale). — *bb) suglasno* g *glasi* ž: *tako će biti u značenju koje je naprijed u guliti:* žävka *(koža).*

c) ъв *od* u: *suglasno* g *glasi u slovenskim jezicima* ž, *pa se za njim mijenja* ъ *na* ь *(kojega je u nas nestalo): značenje sabijati, stiskivati, gristi:* žvälo (жьвало), žväoce, žvälênce, žväle (f. pl.), žvälice (f. pl.), žvälav; žväliti, zàžvaliti; — žvátati, sažvátati; žvákati; žvákalica.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы:

a) suglasno glasi u slovenskim jezicima g: *značenje micati (isporedi pod 1):* gìcati se, zagìcati se.

b) suglasno glasi u slovenskim jezicima ž, *za kojim se* ы *mijenja na* i: *značenje koje je pod 2, c. u žvatati:* prežívati[3]. — *ovamo će ići i bolest koja se zove:* živìna.

[1] Drukčije u Osnovama.

[2] U Osnovama drukčije.

[3] Neke ovako postale riječi uzimaju se mjesto onijeh koje postaju od žeti, žmem: ižívati, sažívati.

GUB (1), od GU, vikati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima stojeći pred suglasnim glasi* u; *suglasno* g *glasi* ž: žûbor (susurrus), žübor, žüber, žubòrika; žüboriti, žubòriti, zažubòriti, žùborkati.

GUB (2), od GU, gnati, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

1. samoglasno se širi u au, *koje stojeći pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* u:

a) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje micati prelazi u savijati, previjati:* dvò-gub, peterò-gub. — *značenje gnati prelazi u činiti da čega nema:* dàn-guba, dàngubica, dànguban, dàngubiti, izdàngubiti, dušògubac, gubòdušnica; gubítak; gùbiti, izgùbiti, pogùbiti, sagùbiti, zgùbiti, zagùbiti.

b) suglasno g *glasi* z: *tako može biti u značenju gnati prešlom u cijepati:* zȕblja, zȕbljica.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы:

a) suglasno g *glasi i u slovenskim jezicima* g: *značenje micati, micati se prelazi u savijati, savijati se:* zgȋb, prȅgibak, pregìbalo, prȅgȋbao (f.), gìbak, gȋban (gibna), gìbanica; gíbati, nagíbati, pregíbati, sagíbati, ugíbati se; gȉpkati se. — b *otpada pred* n *ili* nj: nàginjati, pòginjati se, prèginjati, prìginjati, ùginjati se; pregìnjāč. — *značenje koje je pod 1 u gubiti:* pȍgȋbao (f.), pogìbija; ispogíbati *pred* n *otpada* b: gȉnuti, ìzginuti, pòginuti, ùginuti.

b) suglasno g *glasi* z: *značenje micati prelazi u mahati, ljuljati:* ȍzȋb; zìbati; zȉbnuti.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo pa se mjesto njega umeće kad treba* a: *značenje kao naprijed u gibati:* b *otpada kao naprijed:* gànuti, ugànuti; nàgnuti, odàgnuti, pògnuti se, prègnuti (inflectere; decernere), prìgnuti, sàgnuti, ùgnuti se, posàgnuti; pregnúće, pregnùtina; prègalac *(oba su* a *umetnuta u našem jeziku; isporedi naprijed pod 2 preginjač). — takogjer bez* b *prema prednjima:* sâg (inclinatio).

GUR, od GU, vikati.

Samoglasno se širi u au, *te glasi u slovenskim jezicima* u:

a) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: gȕrȋt, gurìtati, gurítnuti; guríkati, guríkalo. *(vidi žurica kod* GU*).*

b) suglasno g *glasi* z: *tako može biti u značenju od vikati prešlom u zijati:* zúriti; zȕrla *(koji zja).*

GUS, od GU, gnati.

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u:

a) suglasno g *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje gnati, tiskati: tako može biti da je:* gȕša, gȕšica, gȕšav, gȕšavac, gȕšavica, ògušaviti, gúšo, gȕšān, zágušljiv; gúšiti, odgúšiti, pogúšiti, progúšiti, ugúšiti, zagúšiti; odgušívati, ugušívati, zagušívati.

b) suglasno g *glasi* ž: *značenje od gnati prelazi u hitjeti, ustajati oko čega:* žȕstar.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje gnati prelazi u razmetati se, ponositi se, kititi se:* gízda[1], gȉzdav; gízdati, nagízdati.

[1] Drukčije Geitler, lit. stud. 64.

GUSK, od GU, gnati, brzo se micati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: gùštêr (lacerta *i* musculus; *isporedi guja pod* GU; št *stoji mjesto* sk), gùšterica.

GNAT, tiskati (od GAN, tvoriti).

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *koje se produljuje te biva* ѣ: *u nas je* n *dobilo* j, *a za njim samoglasno ostaje* e: nagnjèsti (na-gnjetem; гнести); gnjècati, gnjècav, gnjècôvan; gnjéčiti, izgnjéčiti, nagnjéčiti, pognjéčiti, prignjéčiti, razgnjéčiti, ugnjéčiti, zgnjéčiti.

GNUS, mučiti, dosagjivati.

Samoglasno se širi u au *te u slovenskim jezicima biva* u: gnùsan, gnùsník, gnùsnica, gnusnìčina, gnusòba; gnúsiti, izgnúsiti, ognúsiti, ugnúsiti.

GRAK, vidi GARK.

GRAM, vlažiti.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno; ali je suglasno* g *u nas zamijenjeno glasom* k: kȑmêlj (star. slov. гръмѣждь), krmèljiv, krmèljati, zàkrmeljiti.

GRU, zujati, od GAR.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *suglasno* g *glasi* z: *tako može biti da je:* zríjavac, zríkavac.

GHA (1), korijen pronominu, od kojega su ostale riječce koje se dodaju drugima utvrgjujući ih.

1. suglasno glasi u slovenskim jezicima g *a samoglasno* a: ga (teško si ga meni. šta ga je ovaca. žlje ga sjeli).

2. suglasno kao pod 1, a samoglasno glasi o: ne-go, ne-go-li.

3. suglasno glasi z *a samoglasno* i: njoj-zi; jedni-zi, koji-zi; ja sam zi vidio tu zemlju. — *tako u starom slovenskom sa samoglasnim* ъ: азъ; *vidi kod kor.* A.

4 suglasno glasi ž, *koje se u nas promijenilo na* r, *a samoglasno glasi* e, *koje se najviše odbacuje:* jêre; ništare; jêr, *i s dodanim* a:

jêra; ništar; tàdâr, tàdêr, tàdijer; tùdâr, tùdijer; öndâr; svägdâr; tàkôgjer; sadékar; menékar, tebékar. — *tako može biti da je i u:* do-ri, da-vò-ri, davor', davòrije; tòkorse, tòkoršnjî.

GHA (2), zijati, rastupiti se.

1. samoglasno produljivši se glasi u slovenskim jezicima a: gât, zagátiti, zagaćívati; Gàcko, Gàtačkî, Gàšćica, Gàštica.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: zȉjati; zȉnuti, òbzinuti; — *češće se u nas izbacuje* i *pred* ja: zjäti, zàzjati, zjälo; prizjávati, zazjávati.

3. samoglasno postavši i, *kao pod 2, širi se u* ai, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* ѣ: zȉjev, zijèvati, zijèvalica, zijèvnuti, zéuuti; zijèhati, zijèhavica, zijèhnuti.

GHAGH, ići, stupati.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a; *suglasno na prvom mjestu glasi* g, *a na drugom* z, *koje se opet mijenja:* gâz; gäziti, dògaziti, ìzgaziti, nàgaziti, pògaziti, prègaziti, prìgaziti, prògaziti, ràzgaziti, ùgaziti, zàgaziti, zgäziti; gàziblato; kalògaža, zágažnja; — gàcati.

GHAD, hvatati, obuhvatati, stezati, sabijati.

Korijenu dolazi s kraja n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*):* gûst (d *promijenjeno na* s *pred* t), gustȉna, gùstica; güšta, gùštara; dogústiti; zgüsnuti se.

GHADH (1), pristajati, podurati se, milu biti.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet mijenja na* a: gôd[1]; nágoda, prȉgoda, zgöda, nèzgoda, Nègoda; zàgogje, nàgodba, pògodba, ùgodba; ògodan, pògodan, nepògodan, ùgodan, neùgodan, ùgodnîk, zlògodnica, òvogodnjî, godòvnô; dvògoče, trògoče; ùgodljiv; gódet[2]; Gòdeč; — gödina, gödinica, godínjak, gòdište, gòdišnjî, òvogodišnjî, ovogòdišnjî, tregòdišnjî, gòdišnjâk, gòdišnjica, jednogòdišnjîk, polugòdišnjica; — gòditi (decernere; prodesse; goditi se, videri, accidere), dogòditi, nagòditi, odgòditi, pogòditi, prigòditi, razgòditi, sagòditi, zgòditi, ugòditi; godòvati; gödinovati, pregòdištiti; — göd, göde, gödêr, gödijer, gögj, gögje; — *s promjenom glasa* o *na* a: gágjati, dogágjati, nagágjati, odgágjati, pogágjati, prigágjati se, razgágjati, zgágjati, ugágjati; — dögagjâj; pogàgjâč, pogagjàčica.

[1] U Osnovama drukčije.
[2] Miklošić vergl. gram. 2, 189 veli da je tugja.

GHADH (2), željeti (od GHA, zijati).

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* i, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*):* *pred njim suglasno* gh *glasi* ž: žȇgja, žȇgj, žégjca, žéca; žédan, žȅgjan; žȅdnjeti, ožȅdnjeti; ožȅdnjati, požȅdnjati.

GHAN, udarati, tjerati, obarati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet mijenja na* a: gȍn, nágon, pȍgon, prijȅgon, rázgon, ȕgon[1] *(u rječniku* ȗgon*)*, zágon, zgȍn; pȍgona, nágonica, nágoničâr, pogȍnâš; gȍnčin, zgȍnčić, zȁgonit; pȍgonja, vjetrȍgonja; zágonačkê, zágonačkî; gȍniti, dogȍniti, izgȍniti, nagȍniti, obgȍniti, odgȍniti, odagȍniti, pogȍniti, podagȍniti, pregȍniti, prigȍniti, razgȍniti, razagȍniti, sagȍniti, ugȍniti, zagȍniti, zgȍniti. — gónati; gȍnêta, gonétati, odgonétati, ugonétati, zagonétati; gonétalica, zagȍnêtka, ȍdgonetljâj; gonénuti, odgonénuti, ugonénuti, zagonénuti. — *biće odbačeno* go *u:* nénuti se. — *s promjenom glasa* o *na* a: gánjati, progánjati, ugánjati (invenire).

2. samoglasno u slovenskim jezicima biva ъ, *ili ispada:* gnȁti, dȍgnati, ȉzgnati, izȁgnati, nȁgnati, ȍbgnati, odȁgnati, pȍgnati, podȁgnati, prȉgnati, razȁgnati, sȁgnati, zgnȁti, ȕgnati, zȁgnati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* g *mijenja na* ž, *a* ž *opet u nas često biva* r: *tako je u sad. vr. glayola pomenutijeh pod 2:* žȅnȇm *i* rȅnȇm[2].

4. samoglasno se sastavlja sa n *u* ѫ *(od čega je u nas* u*) pred nastavkom koji se počinje suglasnim: tako može biti u značenju gnati, letjeti:* gȕska, gúsak, gȕšče, gȕščâk, gȕščići, gȕščevina, guščȅtina, gȕščica, gȕščâr, gȕščjî, gúsa, gȕsân.

5. samoglasno slabi u i:

a) i *se sa* n *sastavlja u* ѧ, *kad bi* n *ostalo nakraj sloga; pred* ѧ *(od koga je u nas* e*) mijenja se* g *na* ž: žȅti, dȍžeti, nȁžeti, nȁdžeti, pȍžeti; žȅtva, žȅtvenî; žȅtelac, žȅtelica, žȅtelačkî.

b) i *kratko budući postaje u slovenskim jezicima* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: nážanj, zážanj. *tako u sadašnjem vr. glagola pomenutih pod a.:* žnjȇm, zȁnjȇm. — *iz sadašnjega je vr. opet prešlo* n *u infinitiv i u druge oblike u kojima je* n *reć sastavljeno sa samoglasnim u* ѧ *(vidi pod*

a.): žnjěti, nàžnjeti, nàdžnjeti, pòžnjeti, sàžnjeti; žnjětva, žnjětvâr, žnjetvàrica, žnjětvarskî; dožnjévati, nadžnjévati, žnijèvati.

c) i se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi i: dòžinjati.

6. korijenu otpada skraja n; *a samoglasno mu se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* a: žălac, žăoka; — žăcati; žăcnuti.

7. korijen odbacivši s kraja n, *kao pod 6, udvaja se tako da mu prvo suglasno dogje i na kraj pa na oba mjesta glasi* ž: žăžalica.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 116 veli da je od оүгънѫ (ugnuti); ali za cijelo mislim da nije tako; značenje je izbiti, isturiti.

[2] Prema takome sadašnjem vr. mjesto pravoga njegova infinitiva (gnati) načinjen je: dorenuti, izrenuti itd. u Vukovu rječniku, i sa žd od zž: iždenuti i prema njemu izaždenuti; ja sumnjam da se taki infinitiv govori.

GHAP, zijati, vikati, od GHA, zijati.

Samoglasno glasi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ы; *suglasno* gh *glasi* z: zipàrati. — *može biti da ovamo ide u značenju od zijati prešlom u stršiti:* zîpa *(kamenica).*

GHAM, neznana značenja.

Samoglasno slabi u slovenskim jezicima e, *suglasno* gh *glasi* z: zèmlja, zèmljica, zemljùrina, zèmljâk, zemljàkinja, zĕmljan, prìzemljast, pozèmljuša, zemàljskî; Zĕmûn, Zemúnac, Zèmûnkinja, zemùnskî; zemùnica. — *od osnove postale ne nastavkom* ja *(s kojim je* zem-l-ja*), nego s nastavkom* a: donjòzemac, gornjòzemac, tugjòzemac, donjòzêmka, tugjòzêmka, donjòzemskî, gornjòzemskî, našòzemskî.

GHAR, savijati se, ugibati se, ljuljati se, drhtati, plamtjeti, gorjeti, grijati, sìjati, vidjeti se, vidjeti.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje savijati se i drhtati prelazi u plamtjeti, odatle u gorjeti:* gâr, gàrište, ŭgarak, ùgarica, gàrevina, gărav, gàrôv, gàruša, gára, gáriu, sùgare[1]; găriti, nàgariti, ògariti, zàgariti se. — *može biti da ovamo ide i* Gărevica, Gàrač, Zàgarač.

bb) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* ž: *značenje kao naprijed:* žâr, pòžâr, žára, žàrâč, žârko, žărkast, žarkòvit, žàrilo; Pôžarevac, Požarévčanin, pòžarevačkî; Žárko; žáriti, nažáriti, ožáriti, požáriti, prižáriti, ražáriti, užáriti, zažáriti, zapožáriti.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem:

aa) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje od gorjeti prelazi u sìjati:* grànuti, ogrànuti, ògranak *(sunca).*

bb) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje isto:* zrâk, zräka, zräčica, zräkav. *megju* z *i* r *umeće se* d: zdräka. — *mjesto* z *govori se i* ž: žrâk, žräka. *megju* ž *i* r *umeće se* d: ždrâk, ždräka; zdräknuti; iždráčiti.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o:

a) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje kao naprijed pod 1, a.:* gòrjeti, dogòrjeti, izgòrjeti, nagòrjeti, ogòrjeti, pogòrjeti, pregòrjeti, progòrjeti, razgòrjeti se, sagòrjeti, zgòrjeti, ugòrjeti, zagòrjeti; — zagorijèvati; — zägorijel (f.); izgòrjelina, pogòrelac, ogòrjelica, pogòrjelica, zagòrjelica, ogòrjelîšte. — *značenje isto samo preneseno na osjećanje koje biva na jeziku:* górak, gorčìna, gòrčika; gòraknuti; gorùšica, gorùšičnî. — *ovamo će ići i* Góro, Göroje, Gòran, Gòrânsko, Görâš, Gòrčile. — *mislim da ovamo ide i* Górde, Gòrdulja, Gòrdana, Gòrdica. — *može biti da ovamo ide i* görocvijet[2], görocvijeće, pàligôrka.

b) suglasno gh *glasi* z: *značenje koje je naprijed pod 1, b.:* zòra, zòrica, zórac, bèzôrje, praskòzôrje, zôrnjâk, zórnjača, Zôrka, Zòrica, Zòrana; zòriti. — *isto značenje (sìjati) prelazi u vidjeti se, vidjeti:* názor, pòzor, pròzor, zázor, zázoran, nezázoran, ùzorit, názorljiv; nàzoricê, nazòrcê.

Ovamo bi išlo sa samoglasnim premještenim korijenu na kraj, ako r *nije umetnuto:* rázrok[3].

3. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e, *a suglasno pred njim* ž: *značenje koje je naprijed u gorjeti:* žèrava, žèravica, žerátak.

4. *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje kao naprijed u pozor:* nàzirati, nàdzirati, òbzirati se, obàzirati se, prèzirati, prìzirati, pròzirati, zàzirati; öbzîr; bezobzìrkê, bezobzìrcê. — *može biti da ovamo ide* Zîr *(ime brdeljku).*

5. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem; a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje koje je naprijed u gorjeti:* gȑnac, gȑnčara, gȑne, *može biti i* ùgrk *(isporedi žìžak).* — *značenje kao naprijed u gorak:* gȓk, nágrk, grčìna, gȑčica; gȑknuti, ògrknuti; zagŕčiti; zagrčívati. — *značenje gorjeti*

svijetliti, preneseno na boju zelenu: gȑm, gȑmên, gȑmīk, gȑmina, gȑmić, gȑmov, gȑmovina, gȑmljâk, gȑmuša.

b) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje kao naprijed u pozor:* zȓcalo.

6. samoglasno u slovenskim jezicima ispada:

a) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje koje je u gorjeti prelazi u topliti:* grȉjati (грѣяти), ìzgrijati, nàgrijati se, ògrijati, pògrijati, pòdgrijati, prìgrijati, ràzgrijati, ùgrijati, zàgrijati se, zgrȉjati; grȉjalica, grijàčina, Grȉjâk; — razgrijávati; — ògrjev, pògrijevci, pòdgrijevci, prìgrevica; pogrijèvati, podgrijèvati, prigrijèvati, razgrijèvati, ugrijèvati.

b) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* ž: *značenje koje je naprijed u nazirati:* nàzreti, nàdzreti se, obàzreti se, prèzreti, prìzreti, pròzreti, zàzreti. *megju* z *i* r *umeće se* d: prìzdreti, zàzdreti.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje koje je u gorjeti prelazi u gorjeti za čim, čeznuti za čim:* gáliti; galìcati. — *značenje sìjati prelazi u vidjeti se, odatle u činiti da se vidi:* zàgaliti, razgáliti; razgaljívati; zagàlaćiti. — *značenje sìjati prenosi se na boju, plavu i crnu: plava:* gâlica, gȁličast; *crna:* gàlîn, gàlić, gálonja, gâloš, gȁlûn, galòbela, galòvran.

bb) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* ž: *značenje ugibati se:* žàlica *(rit).* — *značenje gorjeti prelazi u gorjeti za čim, htjeti ga, pa ne imajući ga tužiti za njim (isporedi pod aa.):* žȁliti, dòžaliti se, òžaliti, pòžaliti, prèžaliti, ràžaliti se, sàžaliti, zàžaliti; sažaljávati; pȍžala, žàlba, žȁlôst, žȁlostan, žȁlostiv, ožalòstiti, ožàlostiviti, žalòvit, òžalovati, sàžalovati, žȁlovânje; žȁo.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim:

aa) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* g: *značenje koje je u gorjeti:* glàvnica (uredo), glàvničav; glávnja[4], glàvnjica. — *značenje sìjati:* glȁditi, ìzgladiti, pògladiti, prògladiti, ùgladiti, zàgladiti; glàdibȓk, glȁdilo, glȁdilica, glȁdionica, glàdîš, gladìšika, glàdûn, glȁdak, gladina, uglàčati, glàdac; glȁcnuti se.

bb) suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* z: *značenje sìjati:* zlȁto, zlátan, zlátnica, zlàtan (subst.), zlàtâr, zlàtara, Zlatàrica, zlàtârka, zlàtârskī, Zlàtibor *(prva je pola stari adj.),* zlȁtka, zlàtica;

zlatòglav (subst.), zlatòglav (adj.), zlatòkos, zlatòpêrnî, **zlatòpernî**, zlatnòkrilî, zlatnòrog, zlatnòruk, zlatájlija; pözlata; **zlátiti, pozlátiti**, poz^laćívati; zlátniti se; Zlätko, Zlätka, Zlätoje, Zláta, **Zlàtana**.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: ***suglasno*** **gh** ***glasi*** g: *značenje koje je naprijed pod 1, a, aa. u galicati:* **golìcati**. — *značenje sjati prelazi u vidjeti se:* go (голъ)[5], **golòbrad, gològlav**, gologlàvkê, golòkrak, golòtrb, golòvrat, golòbradast, **golòbradica**, golòbrače, golòkapica, golòmrazica, golòvran; **golòkud, golòkudina**, golòkudan, golòkudnica; gölcât; góljo; Gòlija, Gòlijanin; **gòlâć, gò-lîć**, gòlôv, golòtinja, gölêt, gölêtan; gölijen, golènica; **Gòleč, Gòleš**, Gòlîš; golùšav, golìšav; ogòljeti; ogolúzniti; golùždrav, **goljùždrav**; zgölja (prorsus); — *značenje od golotinje prelazi na* ***deranje****, a odatle na vikanje (koje je i u deranju):* goljúždriti se.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e:

a) suglasno gh *glasi* ž: *značenje savijati se, ljuljati se:* **želka** *(kornjača). — značenje gorjeti prelazi u gorjeti za* ***čim****,* ***htjeti ga*** *(isporedi pod 1, a, bb.):* žèljeti, nažèljeti, požèljeti, **užèliti** se, zažèljeti, použèljeti se; žèlja, žèljan; žèljkovati; ***može biti da ovamo*** *ide i* Žèljîn, Žèljava.

b) suglasno gh ***glasi*** z: *značenje sjati preneseno na boju:* **zèlen**, zèlên (f.), zelènilo, zelènîk, zelènika, zèlênko, **zèlênka, zèlenkast**, zelénac, zelénjak, zelènoša, zelèmbâć; zelèniti, ozelèniti; **zelènjeti**, ozelènjeti, pozelènjeti; zêlje, zëljan (adj.); zéljo, zëlja, **zéljin, zè-ljin**, zèljôv, zèljoš, zëljûg, zèljuga, zëljûgov; zéko, **zèkâlj, zèkan**, zëkûn, zékonja, zëkast.

4. ***samoglasno*** *u slovenskim* ***jezicima glasi*** **ъ** ***i premješta se kori-jenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim; a kako je toga glasa u nas nestalo,*** *samo* l *biva samoglasno* ***glaseći*** u; ***suglasno*** gh ***glasi*** ž: ***značenje sjati prenosi se na boju:*** **žût, nážut, žútac, žù-tica, žutìna, žùtilo, žùtilica, žutèlji, žùtarica; žutòvôljka, žùtokora, žùtôka (žutooka), žùtočak** *(mjesto* **žutoočak***);* **žùćanica, žùćâk, žùć-kast, žùćkarast; žújo, žùja, žùjân; žútjeti, požútjeti, užútjeti, za-žútjeti; žútiti, ožútiti, požútiti, zažútiti; zàžutnuti. — žûč, òžučiti. — žúnja, žúnjin, žúnjić, žúja. — žumànce, žumánce** *(ī sa* **v** *mjesto* **m: žuvànce), žumánac, žumánjak, žújce.**

III. korijen se udvaja:

1. ***udvaja se tako da najprije stoji*** *samo* ***suglasno prvo sa samo-glasnim, a za tijem cio korijen:*** *samoglasno* ***na prvom mjestu glasi*** a ***(može biti*** ь, ***pa je u nas mjesto njega umetnuto*** a), ***a na dru-gom otpada pred nastavkom;*** *suglasno* gh ***na prvom mjestu glasi*** ž

a na drugom g; *suglasno* r *glasi na oba mjesta* r: *značenje gorjeti prelazi u žeći, paliti:* ȍžagriti (amburere), zȁžagriti *(očima).*

2. udvaja se korijen tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj, pa se imajući za sobom dva suglasna premješta megju njih i glasi e; *suglasno* gh *na prvom mjestu glasi* g *a na drugom* z, *gdje se nastavka radi mijenja na* ž; *suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* l: *značenje savijati, pregibati:* glȅžanj.

3. korijen se udvaja tako da za cijelijem stoji još jednom prvo suglasno i pred njim samoglasno: na prvom mjestu samoglasno glasi u slovenskim jezicima e *a na drugom se produljuje* e *u* ѣ; *suglasno* gh *na prvom mjestu mijenja se pred* e *na* ž, *a na drugom glasi* z; *suglasno* r *glasi* l: *značenje sìjati:* žȅljezo (желѣзо), Žȅljeznîk.

[1] Ako je doista crno jagnje, o čemu sumnjam; može biti da pripada korijenu GAR u značenju starjeti, zreti; isporedi ugar.

[2] Tako misli Miklošić vergl. gram. 2, 498; ali mislim da ne će biti upravo „ardens flos“, nego da će u tom imenu (Adonis vernalis) korijenu biti značenje koje je dalje u željeti prelazeći u ljubav.

[3] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 413.

[4] U Osnovama drukčije, ali zbog glavnice (uredo) mislim da valja ovamo uzeti.

[5] Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 71.

GHARD, od GHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje od savijati prelazi u lomiti, a odatle u glas koji biva lomljavom, praskati:* grȁd, sȕgradica, gradȍbitina.

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* i *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*); suglasno* r *glasi* l: *značenje od sìjati prelazi u vidjeti (vidi nazreti kod* GHAR): nȅ-glêd, pȍglêd, ȕglêd, stȑmoglêd; nȅglêdan, ȕglêdan, oči-glȅdnî; mȑkoglêgja, stȑmoglêgja, zlopȍglêgja; oglèdalo, proglèdalo, preglédalica; zaglèdâč, zagledàčina; glèdêće; nègledûša; glȅdati, dògledati, ìzgledati, nàgledati se, nàdgledati, ògledati, pògledati, prègledati, prìgledati, prògledati, ràzgledati, sàgledati, zglȅdati, ùgledati, zàgledati; izglédati, nadglédati, oglédati, poglédati, preglédati, priglédati, proglédati, razglédati, zaglédati, zglédati se; pogledívati, pregledívati, sagledívati; glȅdnuti, pòglednuti. — *može se* d *izmegju* e *i* a *izbaciti, pa se onda umeće* j: pòglejati. *po što se izbaci* d, *može se* e *izjednačiti sa* a, *te ostaje jedno* a: glâti,

ògláti, pògláti, pròglâti, ùglâti. — *može biti da ovamo ide u značenju sìjati:* glëgja, glegjèisati.

GHARS, od GHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim. — isporedi GHRUS.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *suglasno* s *glasi* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje savijati se prelazi u dohvatati, od tuda u čupati, biti:* ògrâšje. *može biti da ovamo idu i glagoli:* nagràisati[1], ogràisati, *izgubivši u nas* h *i dobivši tugj nastavak*[1]. — *značenje sìjati, prosijavati:* grähorast *(kokoš, oči,* versicolor). — *značenje sìjati prelazi u veseliti:* ògrašiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglosno* s *glasi* h: *značenje od savijati se i pružati se prelazi u stršiti:* gröhot (saxum), grohòtuša, grohòtljika.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, pa samo* r *biva samoglasno: značenje od stršiti (vidi pod 2) prelazi u kočiti se, trnuti, neugodnu biti:* gr̀stiti se[2], gȑštiti se (š *stoji mjesto* s), zgȑštiti se.

4. samoglasno slabi u i, *od kojega u slovenskim jezicima biva* ъ: *suglasno* s *glasi* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje od savijati se prelazi u zastranjivati, zalaziti, mimoilaziti:* grȉjeh, grjehòta, grjëšan, grȉješan, grjëšník, grjëšnica, grȉješka, pògrješka; bèzgrješan, bèzgrješnôst; griješiti, ogrijèšiti, pogrijèšiti, sagrijèšiti, zgrijèšiti; pogrješívati; grjehòvati.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i; *suglasno* s *glasi* s: *tako može biti da je u značenju savijati se:* glísta.

III. korijenu se do prvoga suglasnoga umeće v; *samoglasno glasi* ъ, *kao pod I, 3; suglasno* gh *glasi* z; *značenje kao pod I, 2 u grohot:* zvȓst (lapis quidam).

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 478 misli da su od turske riječi.

[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 444; ali isporedi horrere.

GHAS (1), od GHAN, udarati, bosti, zadržavati, ustavljati, ustavljati se, ukočiti se, stršiti.

1. samoglasno slabi u i, *od čega u slovenskim jezicima biva* e: *značenje stršiti, kočiti se, činiti da se što ukoči:* žésta, žȅstika, žȅstikov, žȅstikovina, žȅstok, žestìna; žéstiti se, prežéstiti se, užéstiti se.

2. samoglasno oslabivši u i *(kao pod 1) širi se u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ; *suglasno* gh *glasi* ž, *pa se za njim* ѣ *mijenja na* a: *značenje činiti da se što ukoči prelazi u strašiti:* džȁs (џас, *mjesto* žas, *čemu je u nas pridjeveno sprijeda* d, *koje se sa* ž *sastavlja u jedan glas:* џ); žȁcati se.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u slovenskim jezicima u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje bosti:* gȕsjenica *(upravo: koja ima bodlje)*[1], gȕsjeničav. *ovamo će ići i* gȕsomača *(nekaka trava; riječ može biti da nije složena) i* Gȕsinje, Gȕsinjanin, Gȕsinjskî.

4. korijenu se do suglasnoga gh *umeće* v *(isporedi* zvijezda, zvijer); *suglasno mu* gh *glasi u slovenskim jezicima* g; *samoglasno glasi* o: *značenje udarati, bosti, stršiti (isporedi pod 3):* gvȍzd *(pred* d *promijenilo se* s *na* z), Zȁgvozd, gvȍzdac, gvȍzden, Gvȍzden *(u značenju* hastatus, armatus), gvȍzdênka, gvozdènjâk, gvȍžgje, gvȍžgja, gvȍžgjâr, gvȍžgjara, gvȍžgjârskî, gvožgjȕšina.

[1] Mislilo se (vidi u Osnovama 330) i Miklošić još u vergl. gram. 2, 295 veli da je od жсъ; ali ne samo glas *g* sprijeda smeta toj misli, nego još mislim za cijelo da se ova riječ ne može odijeliti od lat. has-ta, got. gazdas (stachel), koje vidi u Ficka vergl. wörterb. 1, 79.

GHAS (2), jesti, hraniti.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: gôst, gȍšća, gȍstinskî, gȍstinica, gȍstionica, gȍzba, gȍzbina; gȍstiti, ugȍstiti; gostòvati; gozbòvati. — *isti korijen sastavljen s korijenom* PA *(koji vidi):* gȍs-pô-d, gȍspodnjî, gospòda, gospòdin, gȍspodskî, gospòština, gospòdstvo, gospòdičić; gospòditi se, pogospòditi se; gospodòvati; gospòdâr, gospodàrica, gospòdârskî; gospodáriti; gòspâr; gȍspogja, gȍspogjica, gȍspogjin, gospòjina; góspa, góspin; — gósa, gósin, gósinica.

GHI, neznana značenja, može biti gnati.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i; *suglasno* gh *glasi* z: zíma, zimìna, zîmnî, zímnjača, zimòvnîk, zi-

mòvîšte, zimìca, zìmica; pòdzimak; òzîmî, özîm (f.), ozímac, òzîmče, ozìmača, òzimačna, ozìmica, ozìmkulja; názima; názime[1], nàzimâd, nàzimac, nàzimica, nazìmčić; sredòzîmnî, sredòzîmci; zîmi, zìmûs, zìmûšnjî; zimogrìžljiv, zìmogrôzan, zìmolîst, zìmomôran, zimomórnica; zímiti, prezímiti zazímiti, zimòvati. — *misli se da je od toga korijena z u ovijem riječima:* dvì-zâk, dvízac, dvìzica, dvìska (z *promijenjeno pred* k *u* s), dvîze, dvìzôrka.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 405 veli za *na*: „scheint mit ѥнъ unus zusammenzuhängen"; — ja mislim da je prijedlog kao *o* u ozimi.

GHU, vikati.

Suglàsno gh *u slovenskim jezicima glasi* z.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva:*

a) ov: ùzov (въꙁовъ), ùzôvne, zövnuti; *tako u sadašnjem vr. glagola zvati i složenijeh (vidi dalje pod 4):* zòvêm, dozòvêm *itd.*

b) ъv, *čemu je u nas nestalo* ъ, *pak se mjesto njega umeće* a: ùzâvnica *(isporedi* ꙁъвъ*)*.

2. samoglasno se širi takogjer u au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: zújati, prozújati, zùjâk, zùjača, zújalica; zûk, zùka, zazúkati, zúčati, zúknuti, zùcnuti; pròzuknuti (acescere *valja da za to što prije nego uskisne u vrenju zuji; to je značenje i u nekih riječi koje idu)*, zùkva, zùkvača, zùkvara, zùkvaja, zùkvan.

3. samoglasno se produljuje te biva u slovenskim jezicima ы: pöziv, nazìvalo; dozívati, izazívati, nazívati, odzívati, pozívati, prezívati, prozívati, sazívati, zazívati; zìvkati; zìvnuti.

4. samoglasno u *biva suglasno* v *pred nastavkom samoglasnim:* zväti, dòzvati, izàzvati, nàzvati, òdzvati, odàzvati, pòzvati, prèzvati, prìzvati, pròzvati, sàzvati, ùzvati, zàzvati; zvânîk, zvänica.

5. korijen se širi dobivajući determinativu a, *pa mu onda otpada prvo* a, *a pred drugim samoglasno* u *biva suglasno* v, *tada drugo* a

a) glasi u slovenskim jezicima o: zvöno, zvónce, zvònâr, zvònârka, zvonàrica, zvònârskî, zvònîk, zvònič; zvòniti, zazvòniti; zvôncati; — zvöcati, zvöcnuti.

b) slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: zvìjûk, zvijúknuti.

Vidi i GHVAK.

GHNU, tiskati, pritiskivati, od GHAN.

Do suglasnoga n *umeće se* j, *koje se s njim sastavlja.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov, *a od toga*

a) o *se produljuje te biva* a: *tako će biti:* gnjáviti, prignjáviti, ugnjáviti.

b) o *se iza* nj *mijenja na* e: *tako mislim da je:* gnjevétati; gnjevétalȏ.

2. samoglasno se širi takogjer u au, *ali od toga pred suglasnim biva* u: *tako može biti da je:* gnjúrac[1]; zagnjúriti se, zagnjurívati se, pognjȕrcê.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы, *koje se iza* nj *mijenja na* i: *tako može biti da je:* gnjíriti (oculos defigere), *a tome se i odbacuje* g: njíriti.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 310 misli da je istoga korijena kojega je *norac* i *ponirati* (vidi NAR) i da je sprijeda dometnuto *g*.

GHRAM, praskati, od GHAR. — isporedi GHARD.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r:

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: grȏm, grȍmȏvnī, grȍmovnī, grȍmovnīk, grömȏtan.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* gȑmjeti, pregȑmjeti, progȑmjeti, zagȑmjeti; gȑmjelica; gȑmljava, gȑmljavina.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno glasi* o: glömȏt.

GHRU, od GHAR, kojemu značenje sabijati prelazi u lomiti, otale u lupati, praskati, otale u smijati se, šaliti se, igrati.

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l; *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: glúmac.

GHRUD sabijati, od GHRU, a to od GHAR.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: grüda, grüdva, grüdica, grüdnjača; grüdati se, ȕgrudati se. — grüm *(pred* m *otpalo je* d*)*, grümên, grȕmênje, grumȅnčic, grumíčak.

GHRUS, od GHRU, a to od GHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet mijenja na* š: *značenje sabijati prelazi u udarati, lupati, praskati, od tuda i u lomiti, kršiti:* grúhati, izgrúhati, ogrúhati, razgrúhati, zgrúhati; grühnuti; grúšiti, progrúšiti, ugrúšiti, zgrúšiti; grüškati, ìzgruškati. — *značenje sabijati:* grȕšati se, progrȕšati se, ugrȕšati se, zgrȕšati se; grȕšalina, grȕšavina, grȕševina.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno kao pod I; tako i suglasno s: *značenje od sabijati i pružati se prelazi u stršiti, ukočiti se, trnuti, ne micati se, ne osjećati:* glûh, náglüh, gluhȍta, gluhȍća, glúhac, glȕhâk, glȕhâć, glúho, glȕhara, glȕhârka, glȕhnâ, glȕšnica; zäglûh, ȍglušak; glühnuti, oglȕhnuti, poglȕhnuti, zàgluhnuti; zaglúšiti, oglúšiti se; zaglúšati; oglúviti (v *mjesto* h *po nekim krajevina).*

GHVA, od GHU, gdje vidi.

GHVAK, od GHVA, a to od GHU, u njegovu značenju.

Suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* z; *korijenu dolazi na kraju* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* i *(vidi kod* GHU*), koje se sa* n *sastavlja u* ɛ *(a od toga je u nas* e): zvêk, zvëka, zvéčak, zvëčka, zvȅkan, Zvȅčan, zvȅčanskî; zvéčati, zazvéčati; zvéknuti, podzvéknuti; zvëknuti; pozvekívati; zvëkêt, zvekȅtati, zazvekȅtati, zvȅktati; zvëcnuti, zvëckati; zvëckâc.

GHVAGH, od GHVA, a to od GHU, u njegovu značenju.

Korijen će biti udvojen tako da je korijenu GHVA, *postalom od* GHU *(vidi kod* GHU*), došlo i na kraju prvo suglasno.*

1. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi* i *(vidi kod* GHU*); suglasno* gh *na oba mjesta glasi* z, *pa se na drugom po svojim zakonima i mijenja:* zvȉzda, Pözvîzd; zvȉzga; zvȉznuti, zvíznuti; Zvîžd; zvíždati, zazvíždati; zvȉždûk, zviždúkati, zazviždúkati; zvȉzgac.

2. samoglasno ostaje glaseći a; *suglasno* gh *na prvom mjestu glasi* g, *a na drugom se mijenja glasova radi koji za njim idu: tako može biti da je:* nagvážđati (ineptire).

TA (1), korijen pronominu za treće lice.

Samoglasno mu se mijenja i s drugim glasovima sastavlja kao nastavku: tâ (тъ), tâj[1]; tögović; potómak; tò-bože, tòbožnjî; tòkorse, tòkoršnjî; — tôli (to li); — tò-prv; — në-tom; ü-tomâ *(na sumce)*; tàkî, tàkô, tàkôgjer, tàkovî, tàkav, tàkvica; — tolìkî, tolicìna, tolicìnja, tòlicinja, tolìšnî, tòlišnî; tàdâ (тъда), täd, tàdâj, tàdâr; tàde, tàdêr, tàdijer; tàdašnjî; — tämo, pötamo, tämošnjî; — tû, tûj, tûjke; *sastavlja ozad s korijenom na:* túna, túne; *udvaja se:* tùte, tùtena; *tako će udvojeno biti i u* tùtilo; — tùdâ (тяда), tùdâr, tùdijer, tùgjer (тажде же), òtudâ, òtud; — òtolê, òtolên, òtolêm; ötlê, ötlên, òtâle, òda-tlê, òdâtle, odátle; dötlê, dötlên, dötlêm; pötlê, pötlje, nâjpotlje; pòtonjî[2]; tòlîč, òtolîč, *i izbacivši* l: otòič, òtoič, otòičke, òtoičke; — *od toga će korijena biti i* tînjî čas[3]. — *Od pronomina postaju uzvici, savezi i riječce kojima se samo utvrgjuje govor: uzvici:* tä; *sastavlja se sprijeda s korijenom* A *(koji vidi):* ë-to, è-tê; *tako i s korijenom* NA *(koji vidi):* nü-to; — *savezi:* të *(idi, te ga zovi)*, tër, tëre, tërem, tërno; — *riječca kojom se samo utvrgjuje:* ti *(čarna goro, puna ti se hlada)*; *sastavljena sa* ni: nìti; *u tom je poslu i u* nü-ti, ili-ti, kakono-ti, kaono-ti.

[1] Genitivu s prijedlogom od: od toga (koje se izgovara o- toga) gdje gdje dodaju još jednom prijedlog (kao u od-o-zgo), te govore: od-o- toga, pa tako sa *o* prenose i u druge padeže: za o- to.

[2] Miklošić vergl. gram. 2, 157 veli da je od *po tom*; ja mislim da je od „по тома“, koje vidi u mom rječniku 3, 295.

[3] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 121.

TA (2), djetinji glas, koji se udvaja, te bivaju imena za starije.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: täta, táta, táto, tätin, tátin, tätica; tájko, tâjko, tâle.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: téta, tétin, tëtica, tëtka, tëtkin; — tétak, téća, tëčić.

3. glasu t *domeće se* j, *te se oba sastavljaju u* ć: *samoglasno glasi* a: ćäća, ćäćin, ćáćko, ćäćko; ćáko; ćále, ćâle; ćàlôv *(subst.)*.

TAK, tiskati, otiskivati se, pružati se, ići, teći; udarati, sabijati, slagati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje tiskati i otiskivati se prelazi u ići i teći:* tèći, dotèći, istèći, natèći, otèći,

optèći, potèći, pretèći, pritèći, protèći, rastèći, stèći, utèći, zatèći; prètek, prěteka, prětêč, těcîvo, tèkovina, tèčevina, tědžbina, těkûn, tekùnica, téčan (jucundi saporis), stěčnîk, ùtecište.

2. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o, *koje se po zakonima slovenskih jezika i mijenja na* a: *značenje kao pod 1, samo što se u nekim riječima življe javlja značenje tiskati prelazeći i u mahati, vrtjeti se:* ìstok, ötôk, ötok, ȍptok, pȍtok, ütok, sämotôk, samȍtok; ötoka, pätoka, stöka, ùtoka, üstoka; nátoč (unatoč), zátoč (m.), pötôč (f.), prötôč, cȓvotôč; pȍtočić, pȍtočâr, potȍčara; tȍčilo *(„gdje se drva otiskuju niz brdo")*; ùtočîšte; tȍčak (fistula putei; rota); potóčak; tȍčac, Otȍčac, ȍtočkî; crvȍtočina, krvȍtočina; ìstočnî, stöčan, ìstočnîk, pötočnîk *(od potoč)*, zȁtočnîk; potočánjak; točájlija; tȍčiti *(osim ostaloga znači i oštriti na tocio)*, dotȍčiti, istȍčiti, natȍčiti, otȍčiti, optȍčiti, pretȍčiti, protȍčiti *(osim drugoga znači i cribrare, isporedi protak)*, rastȍčiti, utȍčiti; töknuti; — töcio (schleifstein), töcîlj, tocíljiti *(oštriti na tocilj, isporedi točiti)*, töcokljûn; tocíljati se (in glacie decurrere), stocíljati, tocìljâjka, tocìljâvka. — *s promjenom glasa* o *na* a: dotákati, istákati, natákati, otákati, optákati, pretákati, protákati, rastákati, stákati se; prötâk *(isporedi protočiti)*.

3. *samoglasno oslabivši u* e *(kao pod 1) produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje kao pod 1):* tìjek; dȍtjecati, ìstjecati, ȍtjecati, ȍptjecati, pȍtjecati, prȍtjecati, prìtjecati, prȍtjecati, rȁstjecati, stjěcati se, ùtjecati, poùtjecati. — *mjesto* je (ѣ) *govori se i* i: ùticati.

4. *korijenu se iza prvoga suglasnoga umeće* v *(kao korijenu* GI *i* GHAS *itd.), te glasi* tvak:

a) glasovi va *sažimaju se u* u, *od kojega u slovenskim jezicima biva* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: *značenje tiskati prelazi u udarati, dodijevati se:* täk (trabs), zȃtka, prítka, prìtkâš, pričànîk; täklja, potȁkljati; täčka, tȁčkâš; — tȁknuti, dotȁknuti se, istȁknuti se, potȁknuti, pritȁknuti, rastȁknuti, stȁknuti, ustȁknuti, zatȁknuti, spotȁknuti se; — nȁtnuti *(ispalo je* k*)*; — dotȁći se, istȁći se, natȁći, potȁći, pritȁći, rastȁći, stȁći, ustȁći, zatȁći, spotȁći se. — *značenje od udarati prelazi u sabijati:* tkäti, dȍtkati, izȁtkati, nȁtkati, ȍtkati, pȍtkati, sȁtkati, ùtkati; dotkívati, potkívati, utkívati; nědôtka, pôtka, pöutka, pȍučica, potpȍučiti se; ötak (adj.); tkâlja, zlȍtkâlja, tkälac, tkánje, tkänica *(i odbacivši* t: känica*)*, tkäničica. — *značenje podudarati se, slagati se:* tâk, tâko (par), tákati se; tȁkî (odmah); ùta-

kmicê; **prîča** (t *je otpalo pred* č, *koje je postalo od* k), **príčati, ispríčati, natpríčati, popríčati, raspríčati se; príčalo.**

b) od va *postavši* u *produljuje se, te* u *slovenskim jezicima glasi* ꙑ: *značenje koje je pod a. u taknuti:* **ȍtîk, sȕtika; otìkâč, natìkača; tícati, dotícati; nàticati, pòticati, prìticati, stìcati, ȕsticati, zàticati, ponàticati, spòticati se; tȉk** (paene). — *značenje koje je pod a. u tkati:* **tìkâč**[1].

c) korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga; suglasno* v *ispada:*

aa) samoglasno se sa n *sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje zbijati:* **tȕča.**

bb) samoglasno slabi u i, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje koje je pod a. u taknuti:* **téknuti; tȅk, tèkâr, ȉstekâr, tȅke, tȅker.**

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 330.

TAKS, od TAK, u njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

I. suglasno k *pred* s *otpada u slovenskim jezicima.*

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje od udarati prelazi u sjeći:* **ȍtes, pòtes, upòtesiti, tȅsla, tȅslica, tèslâr, tèšnjâk; tèsati, istèsati, otèsati, protèsati, stèsati, zatèsati; zatesívati.**

2. samoglasno oslabivši ꙋ e *produljuje se u slovenskim jezicima te biva* ѣ: *značenje zbijati:* **tijèsan** (**тѣсьнъ**), **tjesnòća, tjèsnac; tijèsniti, otijèsniti, pritijèsniti, stijèsniti; otjèšnjati;** — **tȉjest;** — **tȉjesto**[1], **tjȅstâvan, tjȅštan.** *(isporedi dalje pod II, 2).*

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje biće isto kao pod 1:* **tȉs, tȉsić, tȉsov, tȉsovina, Tȉsovac;** *može biti i* Tȉsa *(ime planini).* — *ovamo može biti da ide u značenju zbijati, navaljivati:* **ȕstisati** (instare, urgere).

4. samoglasno oslabivši u i, *kao pod 3, ostaje kratko te u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje koje je u tesati prelazi u praviti, odatle u roditi:* **tâst** (**тьсть**), **tȁstov, tȁzbina, tȁšta, tȁštin.**

II. glasovi ks *premještaju se u slovenskim jezicima tako da* k *dogje za* s:

1. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje zbijati, stezati, ticati:* **prȉtîsak**[2], **prȍtîsci, stîsak, zàtisak; prȍtîsli** (k *je ispalo izmegju* s *i* l), **tîšnja** (k *je takogjer ispalo*); **tȉskati, nàtiskati, pòtiskati, pròtiskati; zatískati; istiskívati,**

natiskívati, otiskívati, potiskívati, pritiskívati, protiskívati, rastiskívati, stiskívati, utiskívati, zatiskívati; tȉsnuti (k *je ispalo izmegju* s *i* n), ȉstisnuti, nȁtisnuti, ȍtisnuti, pȍtisnuti, prȉtisnuti, prȍtisnuti, rȁstisnuti, stȉsnuti, ȕtisnuti, zȁtisnuti; tíštati (št *stoji mjesto* šč *od* sk), istíštati se, potíštati, pretíštati; — tȉšma (*ispalo je* t *izmegju* š *i* m).

2. samoglasno slabi u e, *a to se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje zbijati, stezati:* tȉjesak, Sütjeska, tjeskȍba, tjȅskoban, tjeskȍta, tjȅskotan; tijȅštiti, istijȅštiti.

[1] Isporedi Miklošića vergl. gram. 2, 161. i Geitlera slov. kmen. na u 80.

[2] Fick vergl. wörterb. 2, 569 uzima pod kor. TARSK; ali ne može tako biti.

TAG, drugo obličje korijena TAK, tiskati, pritiskivati, stiskivati, vući, podnositi, mučiti, raditi.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga.*

1. samoglasno se sastavlja sa n *u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje stiskivati prelazi i u dosagjivati:* túga, dötuga, prȉtuga, tȕžica, ȍtužica, tugȁljiv, tȗžan, bȅstužan (negligens), ȍtužan, tȕžnjava, tȕžba, tȕžbalica, tȕžljiv, tȕžȁljka, tȕškinja, stȗž (f., stega); túžiti, dotúžiti, natúžiti, otúžiti se, optúžiti, potúžiti se, pritúžiti, protúžiti, satúžiti se, stúžiti se; dotúžati; natužívati, optužívati, pritužívati, stužívati se; tugȍvati, tȕgovina.

2. samoglasno slabi u i, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje tiskati prelazi u vući, s kojim se često sastavlja i mučiti, dosagjivati, mučiti se, raditi:* têg (tractus, pondus, *i uragjeno što: usjev, povjesmo)*, nätêg, nâtêg, pötêg, zätêg, sämotêg, nátega, nätega, pötega *(u kola sa značenjem vući; znači i dosada kao naprijed dotuga)*, prëtega, stëga, ütega, nȁtežica, natȅgača, natȅgačica, potéžnica, stëža, natézavica, zátežljiv; téžiti, udugotéžiti, samȍtežiti; dotégnuti, istégnuti, natégnuti, otégnuti, potégnuti, pretégnuti, pritégnuti, protégnuti, rastégnuti, stégnuti, utégnuti, ustégnuti, zatégnuti, popritégnuti, poutégnuti, zaustégnuti; potéći; istézati, natézati, otézati, potézati, pretézati, pritézati, protézati, rastézati, stézati, utézati, ustézati, zatézati, zaustézati; tȅzmati; tëglica; tëgliti, ȉstegliti, pȍtegliti, prȍtegliti; nȁtegljȁj, rȁstegljȁj, prȍtegljast. — *značenje pritiskivati:* tegȍba, tegȍta, têža, težȉna; dotȅžati, otȅžati; téžak, teškȍća, dotȅščati, otȅščati, zatȅščati, dotȅštati, stȅštati se; tȅškati se; — *značenje raditi (vidi naprijed teg), truditi se:* tȅžatan, tȅžatnȋk, težátak, tȅzȃk, težáče, tȅžȃčkȋ, tȅžina; tëžiti, pȍtežiti *i* pȍtežiti se *(potruditi se).*

TAN, pružati, protezati, micati se, teći, padati, leći.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje pružati se ili može biti teći:* záton (sinus maris), zâtonj. — *značenje kao da prelazi od protezanja u proregjivanje i nestajanje:* súton.[1] — *značenje teći, vlažnu biti, preneseno na vonju od vlage:* tȍnj, tònja, tònjati.

2. samoglasno slabi u e, *te od njega biva u slovenskim jezicima* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje protezati:* tȁnak, tânka, tânčica, tankòća, tȁnkôst, tȁnan, tanúšan, tankòvit, tankòvija, tankòvijast, tankòvrh, Tànkosa; istȁnčati, otȁnčati; tánjiti, istánjiti, otánjiti, protánjiti, rastánjiti, utánjiti. — *može biti da ovamo ide u značenju micati, micati se i tiskati, navraćati:* tânčiti *(tentati, koje vidi pod 3),* nàtânčiti.

3. samoglasno glasi e: *značenje koje je pod 2 u tančiti: tako može biti:* tèntati (deambulo otiosus; induco), natèntati. *može biti da ovamo ide u istom značenju:* tènac, tènčina, poténčiti se, ténjac.

4. korijenu otpada krajnje suglasno (ne samo u slovenskim jezicima nego i u drugim); tada

a) samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje teći, padati:* tȁjati.

b) samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje padati prelazi u opirati se, podupirati: tako može biti da je:* tòjaga, tojaškê, tòjaškî; tòljaga, tòljaškê, tòljaškî; tólja; tóljati *(„kositi da upravo pada").*

c) korijen se udvaja tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj, a samoglasno glasi:

aa) o: *tako može biti da je u značenju protezati:* ototánjiti. *tako bi moglo biti u značenju pružiti:* ototòliti.

bb) e: *značenje padati, jedva se držati:* tetùrati, dotetùrati. — *tako će biti u istom značenju prešlom u truditi se oko čega:* tètošiti.

cc) i: *značenje koje je pod bb. u tetošiti:* tȉtoriti *(konja).*

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 115 dovodi obje riječi od korijena od koga je topiti (vidi TAP).

TAP, udarati, pritiskivati, mekšati, grijati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po zakonima slovenskih jezika mijenja na* a: *značenje udarati:* ùtopak, *(u puške ono u što udara kremen),* ùtopac. — *značenje prelazi od udaranja u lupanje:* tȍpôt, topòtati, tòptati. — *značenje pritiskivati u vodu, tijem činiti da odmekne, a po tom činiti da i u ognu*

odmekne: pòtop, prítop, prijètop, zátop; tòpiti *(u vodi i vodom i u ognju)*, istòpiti, natòpiti, otòpiti se, potòpiti, pretòpiti, rastòpiti, utòpiti, zatòpiti; tònuti (p *je otpalo pred* n), potònuti, utònuti; tȍn; ùtopnik, ùtopljènîk, topljènica. *s promjenom glasa* o *na* a: natápati, potápati, pretápati, rastápati. — *značenje koje je naprijed u topiti (u ognu) prelazi u grijati:* tȍpal, tòplica, tòplîk, toplìna; tòpliti, otòpliti se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje udarati:* tèpsti se *(isporedi potucati se)*; tȅpati *(jezikom udarati)*, pròtepati; tȅpav, tȅpavac, tȅpavica; Tèpan; tȅpka *(neka kruška).*

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje prelazi od udarati u ticati, pipati:* tȉpav.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga:*

a) samoglasno se sa n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje udarati, tiskati:* tûp, tupòća, tùpan, tùpara, tupòglav; túpiti, istúpiti, utúpiti, zatúpiti; zatupljívati; — dȍtupâvan *(značenje udarati prešlo je u dogoniti)*, nȅdotupâvan.

b) samoglasno slabi u e, *koje se u slovenskim jezicima sastavlja sa* n *u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje tiskati prelazi u natezati:* tetíva[1] *(korijenu je otpalo* p *pred* t *od nastavka)*, tȅtîvo, tetìvika.

[1] Drukčije u Osnovama. — Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 226. — Vidi u Ficka vergl. wörterb. 2, 568.

TAB, drugo obličje korijena TAP.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje udarati:* tàbati, pòtabati, ùtabati; tȁpkati, pòtapkati, prìtapkati, ùtapkati, zàtapkati; pòtapsati (negare).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje od pritiskivati prelazi u visiti, spustiti: tako može biti:* tòbalica, tòbolac, tòbôčic, otòboliti.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje udarati:* tȕpkati. — *značenje udarati, tiskati:* zàtubast.

TAM, stiskivati, daviti, mračiti se.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se po zakonima slovenskih jezika i mijenja na* a: *značenje pritiskivati:* tòmiti, potòmiti, zatòmiti. — *s promjenom glasa* o *na* a: *tako može biti da je* dotamániti se, utamániti, zatamániti; utamanjívati.

2. *samoglasno slabi u* e, *od čega u slovenskim biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se kad treba mjesto njega* a: *značenje mračiti se:* tmä, tmȉna, tmȉca, tmȍra, tmüša, nȁtmušiti se, nȁtmuriti se, natmúriti se, pötmûran[1]; táma[2], táman, tâman, tȁmnica, tȁmničâr, tȁmničârka, tȁmničnî, tȁmničkî, tȁmnilo; potȁmnjeti; tamnȍvati. — *sa* v *mjesto* m *pred* n: tȁvnîk. *ovamo može biti da ide i* Tȁmnava, Tȁvnava, Tamnávac, tȁmnavskî, Tävna *(rijeka).*

3. *samoglasno glasi* e: *tako može biti:* Tȇmnić.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 362 misli da će biti mjesto *podhmuran*; ali mislim da se ne može odijeliti od *natmuriti se,* za koje i Miklošić 92 veli da je u svezi sa *tma.*

[2] Kad znači mnoštvo, onda misli Fick vergl. wörterb. 2, 572 da je od kor. TU, od koga je *titi* (тъти); ja ne mogu na to pristati.

TAR, promicati, trti, prolaziti, prelaziti, probijati, razbijati, prenositi, nositi, dizati, čuvati, dopirati, stizati, gnati, dohvatiti, osvojiti, mahati, udarati, lupati, vikati, govoriti.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje trti: târ (stramentum comminutum), tära (scoria; *znači i razboj,* machina textoria, *i tada je značenje iz koga se i značenje trti razvilo, t. j. promicati: u tom je značenju i ime rijeci:* Tära), tärak (pectinis linarii genus, *isporedi trti lan),* ȍtarak *(otirač),* täranj (scalpri genus vietorum), tärkati; tȁrnuti, stȁrnuti; satáriti, satarívati. — *isporedi pod 3.*

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje trti i satirati prelazi u mučiti, mučnu biti, nemilu biti, otužnu biti: prijȅtran[1]. trälje (laciniae)[2], träljav, tränje, tränjav.

2. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o: *značenje trti prelazi u gaziti:* tôr, tôrnî, tȍrina. — *značenje isto prelazi u kvariti, gaditi:* tȍriti, natȍriti. — *značenje trti prelazi u rezati, žlijebiti, uglaviti, utvrditi:* ütor, ütore, ȕtôrnî, ütornjâk, tôrna. — *značenje promicati prelazi u odlaziti:* tȍrnjati se. — *značenje trti prelazi u mahati, od tuda u udarati, lupati, govoriti kojekako:* torȍkati, rastorȍkati se, torȍkuša, torȍgonja[3].

3. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavcima koji se počinju suglasnijem; kako je*

u nas nestalo toga glasa, samo r *biva samoglasno: značenje promičući pritiskivati ili zadirati ili razbijati ili samo brisati:* tȑti, ìstrti, nȁtrti, ȍtrti, pȍtrti, prȅtrti, prȍtrti, rȁstrti, razȁtrti, sȁtrti, ȕtrti, zȁtrti; tȑnuti *(malo protrti);* trvènîk, utrvènîk; tŕljati, natŕljati, potŕljati, protŕljati, rastŕljati; istŕcati, otŕcati. — *iz toga se značenja razvijaju druga:* tŕlo *(značenje koje je u tor),* tȑliti *(lan, što i trti; u igri: značenje stizati, hvatati),* ȍtrliti, ȕtrliti, tȑlica, trlìčati; tȑlja *(koji trli u igri),* tȑljin. — *značenje promicati:* tȑljati (incedo temere), natȑljati. — *značenje prodirati, bosti:* tȓn, trnȍkop, trnȍmet, trnȍmetiti, tȑnov, tȑnovača, Tȑnovica, Tȑnava, tȑnić, tȑnica *(pastirska koliba),* tȓnje, tȑnjâk, tȑnjan, tȑnjina, tȑnjinica; tŕniti, zatŕniti; zatrnjívati; Vȕčitȓn, vȕčitrnskî. — *značenje promicati prelazi u prodirati, probijati, šuplju biti:* tȑbuh *(isporedi njem.* darm), tȑbušina, tȑbušči*ʌ*, tȑbušat, potȑbušina, potȑbušicê, potȑbuškê, tŕba, tŕbonja, tȑbulja, trbȕljika; trbȍbolja; golȍtrb, šarȅntrba, zlȍtrbica, ozlȍtrbiti. — *kad kad se* r *uzima u nas kao suglasno pa se onda izmegju njega i* t *umeće* a: *tako je u nekim oblicima glagola trti:* tärêm; *tako:* tȁrigora, tȁrikamen. *tako* a *može biti da je i u kojoj riječi pomenutoj pod 1.*

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: *značenje prolaziti prelazi u gnati (isporedi pod 5):* tèrba, kolȍter, tèrânka, tèrâncija.

5. *samoglasno postavši* e *produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ѣ:

a) ostaje na svom mjestu: značenje prolaziti prelazi u gnati: prijȅtjer, pȍtjera; tjȅrati, dȍtjerati, ìstjerati, nȁtjerati, ȍtjerati, ȍptjerati, pȍtjerati, prȅtjerati, prȉtjerati, prȍtjerati, rȁstjerati, sȁtjerati, stjȅrati, ȕtjerati, zȁtjerati; dotjerívati, istjerívati, natjerívati, optjerívati, potjerívati, pretjerívati, pritjerívati, protjerívati, rastjerívati, satjerívati, stjerívati, utjerívati, zatjerívati; tjȅralica, protjeránica.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje isto koje je naprijed pod 3 u trti: zȁtrijeti.

6. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* i: *značenje koje je pod 3 u trti:* ȍtirati, pȍtirati, prȅtirati, rȁstirati, sȁtirati, ȕtirati, zȁtirati[4].

7. *samoglasno slabi u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima stojeći pred suglasnim glasi* u: *značenje pomicati, tiskati:* tȕriti, dȍturiti, ìsturiti, nȁturiti, ȍturiti, pȍturiti, prȅturiti, prȍturiti, rȁsturiti, stȕriti, ȕturiti, ȕsturiti, zȁturiti; túrati, dotúrati, natúrati, otúrati, potúrati, pretúrati, protúrati, rastúrati, stúrati, utúrati, ustúrati, zatúrati; oturívati; tȕrnuti, ȍturnuti; tȕrkati, dȍturkati.

8. samoglasno ispada u nekim prilikama: značenje koje je u trti: pȍtra, trȉce, trȉčav, trȉčan, tričàrija, pȍtrica, sȁtrica, sȁ-s-trica (?), pȍtričâr; trȉna, ȕtrina, trȉnica[5], trȉniti, ȉstriniti. — *tako u nekim oblicima glagola trti:* trêm, trêš *itd.*; trȅn, *i od tuda* trènica, nȁtrenîk, utrènîk.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje prelazi od prenositi u ravniti, slágati, polagati, sleći se:* tȁlac *(upravo založeni,* obses), tȁostvo; tálog (sedimentum), táložina (locus opacus), utáložiti (sedare). *isporedi dalje pod 2 toliti.* — *značenje prenositi:* tàljige, tàljižice, tàljiške, taljìgâš. — *značenje govoriti kojekako:* taljízgati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje od prolaziti, pronositi prelazi u ravniti:* pòs-tô (gen. pos-tola; *prvu polu vidi kod kor.* PAD); pòstola. — *značenje od ravniti prelazi u umiriti:* tòliti, utòliti *(isporedi pod 1 utaložiti),* tòlava *(ime kokoši),* tòlâš *(u zagoneci).*

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *pa se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje govoriti:* tȕmâč, istumáčiti[6].

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje od trti prelazi u mekšati, meku biti, nejaku biti:* tèle, tèlećî, tèletina, telèćâk, tèlešce, telénce, tȅlâd, télac, tȅoci, stȅona, prvòteoka; tèliti, istèliti, otèliti. — *značenje prenositi prelazi u ravniti, jednačiti:* tèljig, tèljiga.

5. samoglasno biva u slovenskim jezicima ь, *kojega je u nas nestalo: značenje ravniti (isporedi pod 2):* tlȍ, tlȉ, tlȅ.

6. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *od čega pred suglasnijem biva u slovenskim jezicima* u: *značenje dizati, držati, metati:* túlac, túljac, túljak, tulàjica; zatúljiti, zatuljívati. — *značenje svladati (isporedi pod 2 toliti):* túliti, potúliti, utúliti; túljiti se (verecundari). — *ovamo će ići i* pàs-tulja (decipula; *to je osim drugoga i tuljac; prvu polu vidi kod kor.* PAD).

III. korijen se udvaja:

1. udvaja se tako da najprije stoji samo prvo suglasno sa samoglasnijem, a po tom cio; samoglasno se cijelom ili premješta na kraj glaseći ъ *(kao pod I, 3), ili otpada (kao pod I, 8), a na prvom mjestu samoglasno glasi u slovenskim jezicima:*

a) o: *značenje preneseno na glas:* totŕkati.

b) e: *značenje kao pod a.:* tètrijeb. — *tako može biti u značenju promicati, drhtati, treptjeti:* tetȑljan *(isporedi pod c. titrica).*

c) i: *značenje promicati prelazi u bacati, mahati, treptjeti:* tȉtra, tȉtrica, tȉtrati se, tȉtralica, titrèike.

2. udvaja se korijen tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj, a tada se samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta megju njih i glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje promicati tamo amo, vrtjeti se:* tȑtica, tȑćka; tŕćiti se, natŕćiti se. — *značenje preneseno na glas:* tȑtositi, tŕto.

3. udvaja se korijen tako da cio stoji dva puta: na prvom mu se mjestu samoglasno premješta na kraj i glasi u slovenskim jezicima a, *a na drugom ostaje u sredini i glasi* o: *značenje može biti treptjeti (isporedi pod 1 b, c):* trätor, trätorak[7].

[1] Mislim da je jednako sa star. slov. при-траиъ, koje Miklošić vergl. gram. 2, 124 dovodi od toga korijena. — U Osnovama drukčije. — Ali bi moglo biti u svezi sa star. slov. объ-ѩтрити; tada bi pripadalo drugom korijenu; isporedi Geitler, O slov. kmen. na u 105.

[2] U značenju feretrum biće tugja.

[3] Tugje će biti: tòrlak, tòrlâk, tòrlati, tȑlačiti.

[4] Tugje je bez sumnje *tir*.

[5] U Osnovama 316 griješkom trinjica.

[6] Iz tugjega je jezika došlo: tolmačiti, pa je *l* izbačeno: tòmačiti, tòmačitelj.

[7] Ima neki cvijet koji se zove *strator* i može biti da je isti; vidi kod kor. STAR.

TARK, od TAR, u njegovijem značenjima dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje promicati prelazi u mahati, vrtjeti se, savijati se:* trâk, tráčak, tràkatnica, träkalica, trakánac.

2. samoglasno ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje trti prelazi u tiskati, ticati, zaticati:* tȑklja[1], tȑkljâš; tȑkljati, otȑkljati, potȑkljati, zatȑkljati. — *značenje promicati prelazi u teći, ići brzo:* tȑk, pötȑk, tȑka, öptrka, zâtrka; tȑčati, dotȑčati, istȑčati, natȑčati, optȑčati, potȑčati, pretȑčati, pritȑčati, protȑčati, stȑčati, utȑčati, ustȑčati, zatȑčati se; tȑčkati, trčkàrati, trčkáriti, trčúljak, unátrč, tȑčilaža; dotrčávati, istrčávati, natrčávati, optrčávati, pretrčávati,

utrčávati, ustrčávati, zatrčávati se; tŕkati, dotŕkati, istŕkati, optŕkati, pretŕkati, stŕkati, rastŕkati, zatŕkati se; tȑkalo, tȑkalîšte, potȑkalîšte, natȑkušica, potȑkušica; dotrkívati, natrkívati, optrkívati, utrkívati se, zatrkívati se. — *značenje ravniti prelazi u namiriti, pomiriti (vidi kod kor:* TAR *pod II):* ȕtrkmiti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje trti, gaziti (isporedi potra kod kor.* TAR*):* tláčiti (calcare), potláčiti. — *značenje koje je u trti, satirati, prelazi u mučiti, truditi se:* tláka (opera serva), tláčiti (praestare operam servam).

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje promicati tamo amo ili trti prelazi u mahati, udarati, ticati:* tući, dotúći, istúći, natúći, otúći, potúći, pretúći, pritúći, protúći, rastúći, stúći, utúći, zatúći; tȕk, pȍtûk, ȕtuk, ȕstuk, sȍlotûk, sȕtuka, sútuka; tȕčiti se (concurrere); potȕkâč *(isporedi potucati se, potući se po svijetu)*, pretȕkâč; tučènîk, tučènjâk; túčnica; tȕkoluk; tȕknuti *(u značenju smrdjeti isporedi udarati)*, nȁtuknuti *(isporedi natucati)*, ȕstuknuti, ȕtuknût; tȕcati, natúcati *(isporedi njem.* gebrochen*)*, potúcati se; tȕcalo, pritȕcalo (m.), tûcanj, potúcnja, tȕcak, tȕcačkî, nȁtucak (nad-); tȕckati; tȕčkati se. — tȕčin dan *i* tȕcin dan *(značenje će biti samo taknuti, sretati).*

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 106 veli da je mjesto taklja; ali ne mogu vjerovati.

TARG, od TAR, u njegovu značenju dalje razvijenu.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih i glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje od trti prelazi u brisati, od tuda u sušiti, žednjeti:* trijèzan (adj.), otrijèzniti, rastrijèzniti.

TARGH, od TAR, u njegovijem značenjima dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje promicati prelazi u prenositi, prevoziti, nositi, voziti:* tȓg[1], tŕžiti, tržáriti, trgòvati, tȑgovina, tȑgovac, tȑgovačkî, trgòvčić, tȑgôvka, tȑgôvkinja. — *značenje prelazi u vući, potezati, a potežući i lomiti, odvajati:* prȅtȓg, ȍtržito; tȓgnuti, ȉstrgnuti, ȍtrgnuti, pȍtrgnuti, prȅtrgnuti, rȁstrgnuti,

ùtrgnuti se, ùstrgnuti; tȑgati, ìstrgati, nàtrgati, pòtrgati, tr̀galac, trgánci; tȑzati, òtrzati, pòtrzati, ràstrzati; tr̀zmati se; trgovláčiti.

[1] Isporedi кєшть od korijena od koga je voziti.

TARP, od TAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje promicati prelazi u ići, gaziti:* trâp *(kola na široki ili uzani* trap *i na dugački* trap), tràpati, nàtrapati. — *značenje promicati, vrtjeti se prelazi u prevrtati, jedno na drugo metati, pokrivati, zakopavati (isporedi pod 2 trpati):* trȁp, trȁpiti, pòtrapiti, ràstrapiti, ùtrapiti. — *isto značenje vrtjeti se prelazi u prèzati, uznemiriti se (isporedi dalje trepet):* trȁpovijesan. — *značenje promicati, prenositi prelazi u čuvati, a od tuda u braniti, sititi, po tom u jesti, blagovati:* trȁpiti *(srijedu i petak)*, trȁpava *(nedjelja) i* trȁpavica *(koja se zove i pretila).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje gaziti (vidi pod 1) prelazi u cijediti:* trȍp[1], tròpina, tròpine. — *ovamo može biti da ide u značenju koje je naprijed u natrapati i dalje u trpati, prešlom u pasti:* stropòštati se.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te je samo* r *samoglasno: značenje vrtjeti se prelazi u prevrtati (vidi pod 1), jedno na drugo metati, nabijati:* tr̀pati, natr̀pati, potr̀pati, str̀pati, zatr̀pati; tr̀panac; zatrpávati. — *značenje vrtjeti se, trzati se, drhtati (vidi pod 4) prelazi u zastati, ukočiti se:* tŕpjeti, otŕpjeti, potŕpjeti, pretŕpjeti, pritŕpjeti, stŕpjeti, ustŕpjeti se; tŕpež, trpùljina, tr̀pija, str̀pljiv, nestr̀pljiv; tŕnuti, pretŕnuti, protŕnuti, utŕnuti. *isto aktivno:* tȑnuti *(vatru, svijeću)*, ìstrnuti, pòtrnuti, ùtrnuti.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje promicati prelazi u vrtjeti se, trzati se, drhtati:* trȅnuti *(korijenu je otpalo* p *pred* n *od nastavka)*, trènûće, trenúće, trȇn; trȅpavica, trèpača, trȅpčânî, trepčánica; trȅpêt, trepètati, trepètljika; trèptati, ustrèptati, zatrèptati; trèptjeti, potrèptjeti, zatrèptjeti; trepèriti; trèpêljka *(peteljka).*

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje trti prelazi u mahati, od tuda u udarati, lupati, govoriti koješta:* tlápa, tlápnja, tlápiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, pa samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *ovamo će ići u značenju koje je pod 1, 3 u trpati razvijenom u gomilati (koje je u star. slov.* тлъпа, *rus.* толпа*) a po tom u debljati:* tûst *(izmegju* p *od korijena i* t *od nastavka umetnuto je* s *a po tom* p *otpalo*[2]*),* tustìna; tûšta, tûšte.

[1] U Osnovama megju tugjima; isporedi Matzenauer Cizí slova 6—7. — Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 25.

[2] Isporedi star. ind. trpta, grč. θρεπτός, lit. tréptas; po tom nema ništa s lit. tirsztas.

TARBH, od TAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje lomiti, koje je u trti, prelazi u značenje lomeći čistiti (krčiti), odvajajući čistiti, uregjivati:* trijèbiti, istrijèbiti, otrijèbiti, rastrijèbiti; rastrebljívati; òtrebine; trȅbežina *(krčevina),* trȅbežnîk. *u tom će značenju biti i* Trèbinje, Trèbinjanin, trèbinjskî; Trȅbjesa, Trȅbiješ, Trèbišnjica. — *značenje prenositi i nositi prelazeći u držati i čuvati razvija se u namirivati, tražiti čim bi se namirilo:* trijèba, pȍtreba, pȍtrebit, pȍtreban, trȅbnîk, pȍtrebnjâk, potrèbâč; trȅbati, trȅbovati, pòtrebovati; opòtrebiti; upotrébiti, upotrebljávati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od trti prelazi u mahati, udarati, lupati, govoriti koješta (isporedi kod kor.* TARP *tlapa):* tràbûn (f.), trabúniti, trabùnjati.

TARS, od TAR, u njegovijem značenjima istijem ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet i mijenja na* š: *značenje trti, satirati, prelazi u razbijati, sitniti, manjiti, slabiti, činiti da čega nestane:* trȍha, trȍšica, trȍšicê; trȍšak, pòtrošak, trȍšan, trȍšadžija; tròšiti, istròšiti, natròšiti, potròšiti, stròšiti, satròšiti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje trti:* ùtrs[1]. — *značenje promicati prelazi u pružati se, stršiti:* tȑs (vitis), tȑsje, tȑsnat (*i* tȑšnat), tȑsati se; — tȑst, Trstènîk, Trstènica, tȑstika, tȑšljika, tȑska, tȑskovac, tȑskovača, tȑščan. — *značenje od pružati se prelazi u žuriti se, na kraj stizati, svršivati:* tȑsiti *(svršiti),* òtrsiti;

tȑsiti se *(brinuti se). kad kad se* r *uzima za suglasno, te se megju dva suglasna umeće* a: *tako može biti i pred* r *i za njim:* **otàrasiti.**

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga:*

a) samoglasno se sastavlja sa n *u* ꙋ *(od čega je u nas* u*): značenje promicati prelazi u razmetati, posipati, tijem zaprzniti:* **potrúsiti, Trȕsina.** — *značenje trti prelazi u tresti (vidi pod b):* **trȕckati se** (c *stoji mjesto* s *pred* k), **trȕckavica.** *u tom će značenju biti:* **sȕtrûsan** *(isporedi otrijeskati se kod kor.* TARSK*)*, **trȕsovina.**

b) samoglasno slabi u e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od kojega je u nas* e*): značenje promicati prelazi u mahati, činiti da što dršće:* **trésti, istrésti, natrésti, otrésti, potrésti, pretrésti, protrésti, rastrésti, strésti, utrésti, zatrésti**[2]; **três, Ȍtres, pòtres, kȕkotrês; trèsâč, trȅsavica, trèsilac, ìstresine, òtresine, trȅsêt** *(zove se i treskavica)*, **tréšnja, trèsigaća; trȅskavica** *(neka igra i treset)*, **trȅskavac; trȅsnuti, prìtresnuti; istrésati, otrésati, potrésati, pretrésati, protrésati, rastrésati, strésati; natresívati.**

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 319 dovodi upravo od *tar*, uzimajući *s* u nastavak.

[2] Nema u Vukovu rječniku.

TARSK, od TARS, a to od TAR, u njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom više suglasnijeh premješta se za najbliže.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje promicati prelazi u mahati, od tuda u udarati, lupati, govoriti koješta (vidi i kod kor.* TAR*):* **tráskati, tráskalo.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje trti, satirati, drobiti:* **trȍska** (scoria). — *značenje može biti koje je u tresti:* **trȍskôt.**

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje tresti prelazi u razbijati, cijepati, udarati, po tom i praskati (u najviše je riječi i praska uz drugo):* **trȉjes** (k *je otpalo*), **trȉjesak, trȅska** (sarmentum *i* strepitus), **Trijèska, trȉješće, trèština, trȅšljen** *(otpalo je* k *pred* lj; geniculum, *kao gdje je odijeljeno)*, **Treštènîk.** — *znaznačenje biće udarati, natresti, nabiti (vinom):* **trȅšten** *(jako pijan)*, **otrijèskati se** *(jako se opiti; isporedi sutrusan kod kor.* TARS*)*.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l; *samoglasno glasi* ъ, *a kako je njega u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u:

značenje udarati, zbijati, zgusnuti se: nàtuštiti se (št *od* sk), stȕštiti se. — *značenje koje je naprijed pod 2 u troska:* tùska. — *može biti da ovamo ide i* tûšt *i odbacivši* t: túšac.

TU (1), korijen pronominu za drugo lice.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ы: tî (ты); *otpada:* te-be, ti (tibi), to-bom; *postaje suglasno* v: tvoj; — *pred* v *otpalo* t: vî[1], vȁš.

[1] Vidi u Osnovama 218; — neki misle da nije od toga korijena nego od kor. VA (od koga je o-vaj); isporedi G. Meyer, zur geschichte der indogerm. stammbildung 8—9.

TU (2), nadimati se, napinjati se, siliti se, jačati.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje jačati, debljati:* tȉti (тыти), ùtiti, prètio, pretilìna, pretilìnica, oprètiliti, *i izbacivši samoglasno (isporedi pamtiti od pamet):* prȅtljî (compar.), oprètljati; — tìlût, tìluticê, zàtilak, zàtiljak, pòtiljak[1]; — tȉkva, tȉkvica, tikvètina, tikvùrina, tȉkvina, tikvènî, tȉkvić; — tȉć (stolo), tȉćiti se (stolones agere *i razmetati se),* rastićiti se; — *ovamo može biti da ide u značenju od siliti se prešlom u množiti se (isporedi mnogo i sila):* tȉsuća, tȉsućnîk; *tako može biti da je i* tȉsa *(„nijesam tisa i vijek", t. j. nikad).* — *značenje jačati i silnu biti prelazi u čuvati:* tȉn, prètin, prètinac, tíniti; tȋnj, tínjiti, optínjiti, pretínjiti; optinjívati, pretinjívati. — *značenje jačati prelazi u zadovoljavati se, umiriti se, počinuti: tako će biti izbacivši samoglasno (kao naprijed u opretljati):* zàtljati *(pola zaspati).*

2. samoglasno se širi u au, *od čega pred samoglasnim u slovenskim jezicima biva:*

a) ov: *značenje koje je pod 1 u titi:* tôv, tôvan; tòviti, utòviti.

b) av: *značenje titi prelazi u rasti:* òtava[2]. — *značenje rasti prelazi u živjeti: nalazi se samo u umanjenom značenju:* tàvoriti (miseram vitam vivere), ìstavoriti, prètavoriti, pròtavoriti.

3. samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim biva* u: *značenje jačati umom, pamtiti:* tùviti, ùtuviti; tȕbiti, ùtubiti. — *suglasnom* t *domeće se u slovenskim jezicima* j, *koje se s njim sastavlja po svojim zakonima (u nas u* ć, *u star. slov. u* št*): značenje silnu biti, moći:* ćȕd, ćùdljiv, ćudòvit, pòćudan, dobròćud, zlòćud, zlòćudan, zlòćudnôst; ćȕdati se, ućúditi se. — *značenje koje je u titi prelazi u zadovoljavati se, a od tuda u osjećati i najposlije u mu-*

čati (isporedi pod 1 zatljati): ćútjeti (diligere; sentire; silere), oćútjeti (animadvertere; obmutescere), prećútjeti, ućútjeti; poćútiti; ćútati; ćútalicâ; ćȕtkati, ȕćutkati, oćutkívati, oćućívati; ćȕtljiv; ćȕtkê, ćȕtkac; Ćȕtko. — *može biti da ovamo ide u značenju napeti se:* ćȕba, ćȕbica, ćȕbast, ćùbača, ćúba; ćúla, ćúlati se, ćúliti, naćúliti, ćȕlav; ćùlumak; ćȕma, ćȕmica; ćútak; — ćûk, ćúkati, ćúknuti, proćúkati se (inaudiri); ćȕknuti, ćȕkati. — *može biti da ovamo ide u značenju napinjati se prešlom u duhati:* ćúriti (flare; *u Stulića* delirare).

4. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj:

a) samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje jačati:* tȉtnjati.

b) samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje mirovati prelazi u raditi što tajno ili iz tiha, metati krišom, poticati potajno:* tȕtkati, nȁtutkati, tȕtnuti; tȕtoljiti; potȕtkâč; tȕtljav.

c) samoglasno glasi kao pod b., a suglasno na oba mjesta dobiva j, *onako kao pod 3: značenje umiriti se:* šćućúriti se. — *značenje duhati (vidi pod 3 ćuriti):* išćúćati *(izvjetriti).*

[1] Kao da bi *i* bilo po zapadnom govoru, govori se gdje gdje *je* (ѣ) mjesto *i*: záćelak. — teže je razumjeti kako se govori i *e* mjesto ы: *tèlûće*, za koje Vuk u rječniku veli da je turska riječ.

[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 222.

TUS, od TU, u njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim. — vidi i TVAS.

Suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet mijenja u* š.

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima stojeći pred suglasnim biva* u: *značenje kao u titi, debljati, debelu biti:* tȕšika *(u jaja zatubasta strana). — značenje od zadovoljiti (vidi kod* TU*) prelazi u umiriti, od koga biva i umrtviti:* túšiti, potúšiti, utúšiti; tȕšnuti *(kao kradom — tiho — metnuti); — u nas je otpalo* h: tȕnjav, tȕnjavôst; tȕnjati *(kradom — tiho — tražiti).*

2. samoglasno kao pod 1, ali suglasno t *dobiva u slovenskim jezicima* j, *s kojim se sastavlja po svojim zakonima (vidi i kod* TU*): značenje napinjati se prelazi u duhati:* ćȕh, ćúšak; ćúša; ištȕvati (št *stoji mjesto* šć *od* zć), šćȕhati se *(raskuhati se).*

TRA, od TAR, u njegovijem značenjima istijem ili dalje razvijenim.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje promicati, koje je u trti, prelazi u čuvati, ne prestajati, ostajati:* **trȃjati, dòtrajati, ìstrajati, pòtrajati**[1] **,zàtrajati; — trȃg, trȃga, ȉstraga, pȍtraga, prȅtraga, tràžina, potràguše, potràgljiv, òtražbine; nȁtrȃg, natràgogja, natràškê, ùnatrȃge, ùznatrȃge, strȃga, strȁžnjî, strȁžnjica, òstrȃg, ostrágu; nàtragati se; trážiti, istrážiti, optrážiti, potrážiti, pretrážiti, zatrážiti; istražívati, pretražívati.** — *značenje satirati, potirati, gubiti:* **trȃtiti, strȁćiti; strȁć**[2]**, stràćara.** — *značenje trti kako je u utrina (vidi kod* TAR*):* **trȁtina.**

[1] Nema u Vukovu rječniku.

[2] Miklošić, vergl. gram. 2, 187 veli da je tugja.

TRAD, od TRA, a to od TAR, u njegovu značenju dalje razvijenu.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): tako mislim da je u značenju od promicati i trti prešlom u mahati, a odatle u duhati, nadimati se, napeti se, oteći:* **trȗd** (m. *i* f., boletus igniarius); — **trúdna** *(žena,* gravida*),* **zatrùdnjeti.**

TRAM, od TRA, a to od TAR, u njegovijem značenjima dalje razvijenim.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje satirati prelazi u drhtati:* **trȍm.**

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje promicati, pomicati se:* **tȑmizati.** — *značenje od prenositi, nositi, dizati prešlo u čuvati, zaklanjati:* **tȓmka; trmùnjina.**

3. samoglasno se sastavlja sa m *u* ѫ *pred nastavkom koji se počinje suglasnim (a od* ѫ *u nas je* u*): značenje od vikati prelazi u zujati (vidi kod* TAR*):* **trȗt, trùtina; trùntâš** (n *je naš umetak*).

TRI, broj.

Samoglasno se različno mijenja kao završetak osnovi: **trî, trȉca, trîždi, trîž, trîš, trȉputac; tregòdišnjî; — trȅćî, trèćina, trèćâk, trećàkinja, trećòjagnjenica; — tròbok, tròglav, Tròglav, tròkrak, tròpol, tròpônî, tròstruk, tròdramica, tròkoska, tròljetnî, tròljetnica,**

tròsnopica, troprònjan; — tröje, tröji, tròjâk (m.), tröjâk (adj.), trojáčiti, tròjica, tröjica, tröjičin, tröjičinskî, ùtrojičiti se, trôjka, trójstvo, trojìnôm.

TRU, od TAR, u njegovijem značenjima istijem ili dalje razvijenim.

1. samoglasno se širi u au, od čega pred suglasnim u slovenskim jezicima biva u: *značenje trti, satirati, uditi:* trûn, trúnak, trûnka, trûnčica, trûnje; trúniti, istrúniti, istrúniti se *(izgubiti se)*, natrúniti, otrúniti, potrúniti, strúniti se *(1. kad spadne želudac, 2. pobješnjeti)*, utrúniti; strunjívati se; trünja, trünjica, trünjav; — *može biti da ovamo ide i* trüćiti *(baciti)*, trüćati.

2. samoglasno se širi takogjer u au, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima:*

a) ov: *značenje satirati:* trôv, òtrov, ötrôvan, òtrôvnîk, òtrôvnica, otròvit; tròvati, otròvati, potròvati, zatròvati.

b) av: *značenje potirati, trošiti:* tráva, tràvica, Tràvica, trâvka, trâvčica, tràvara, travàrina, travùrina, tràvljača, travùljina, trâvnî, trâvnina, trâvnîk, Trâvnîk, Trâvničanin, trâvničkî, trâvanj; otráviti, zatráviti; zatravljívati, travìnjati *(često jesti)*. — *značenje satirati prešlo u uditi, i u tom sastavljajući se sa strašiti:* strava *(u Stulića* incantatio)[1], stràvičan (terribilis), stráviti se (pf., terrefieri), postráviti se (a fera perire), prestráviti (terrore in morbum conjicere), prestravljívati.

[1] Isporedi strava kod kor. ĶARS.

TRUD, od TRU, potirati, tiskati, dosagjivati.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: trûd, trûdan, trùdba, trùdbenîk; trúditi, potrúditi, utrúditi, zatrúditi; zadrugjívati.

TRUP, od TRU, satirati, razbijati, kršiti, prelamati, udarati.

Samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* u: trûp, trûplje, trùpina, trùpica, trùpac *(nekaka čibuljica)*, trüpka (gradus tolutilis), trüpkalica; trùpačkê, trùpačkî, pòtrupačkê.

TRUS, od TRU, satirati, razbijati, kršiti. — isporedi TARS.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima stojeći megju dva suglasna glasi* u: *značenje satirati:* trȕšnī (furfureus), trȕšnica, ȍtrušnica. — *značenje takogjer satirati, satirati se, rasipati se (sagnjivši):* truh[1]; trȕhnuti, ȉstruhnuti, ȍtruhnuti, pȍtruhnuti, rȁstruhnuti se; trȕo *(mjesto* truhao*)*, nátruo, truhlȉna, trú(h)lež, trȕhlôst, truhládak; trȕhliti, ȉstruhliti, ȍtruhliti, pȍtruhliti, rȁstruhliti se; trȕ(h)lja, trȕ(h)ljâr.

[1] Nema u Vukovu rječniku, ali vidi poslovicu: „Lijep kao tru(h) u po noći".

TVAK, vidi TAK.

TVAR, stiskivati, sabijati, slagati, činiti, praviti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje sabijati i slagati prelazi u činiti, praviti:* tvôr, tvör (emplastrum), ȍtvor, prítvor, stvör, ȕtvor, zátvor, dȍbrotvor, zlötvor, zlötvorskī, samȍtvor (adj.); pötvora, ȕtvora; tvórac (creator), čudotvórac, tvȍrac (emplastrum), stvöre, rukȍtvorina, stvorénje, stvȍritelj, samostvȍritelj, tvȍrilo, prȅtvorica, ȕtvorica; samȍtvoran, čudȍtvôran, pȍtvôrština; tvȍriti, otvȍriti, potvȍriti, pretvȍriti, pritvȍriti, rastvȍriti, satvȍriti, stvȍriti, utvȍriti se, zatvȍriti; ȍtvorati, pȍtvorati, prȉtvorati, zȁtvorati. — *s promjenom glasa* o *na* a: tvâr, stvâr, sätvâr, stvárca; ȕtvara, sütvara; pretvárati, rastvárati, stvárati, utvárati se, postvárati; — tvarízati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim; kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje stiskivati, sabijati, sabijenu biti:* tvȓd, tvrdȍća, tvrdȉna, tvȑdac, tvȑdica, tvȑdija, Tvȑdoš, pötvrda, tvȓgja, tvȑgjava; tvrdȍglav, tvrdȍsan, tvrdȍust, tvrdoglávstvo, tvrdȍkôrka; tvŕditi, potvŕditi, pritvŕditi, utvŕditi; ȍtvrdnuti, stvȑdnuti se; potvrgjívati, pritvrgjívati, utvrgjívati; tvrdȍvati.

TVAS, od TVA, a to od TU (titi) u njegovijem značenjima dalje razvijenim. — isporedi i TUS.

Suglasno v *ispada u slovenskim jezicima.*

1. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i:

a) suglasno s glasi u slovenskim jezicima h, *koje se opet mijenja na* š: *značenje umiriti (vidi kod kor.* TU *i* TUS*):* tȉh[1], tišìna; stȉšati se[2], utȉšati; tȉškati; ȉstiha, tȉjom (j *mjesto* h); potȉjati (j *mjesto* h; durare, postȁjati), stȉjati se (stišati se); *ovamo će ići izgubivši* h *u nas:* pȁ-tinuti *(prestati); tȉnjati[3] (slabo gorjeti, prestajati gorjeti),* stȉnjati se.

b) suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje kao pod a. u patinuti:* pȁtisak, pȁtisati.

2. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje kao pod 1, a. u tih:* ȕtjeha; tjȅšiti, ȕtješiti; utješávati; Ȕtješen; Tésо *(od staroga* Тѣхомилъ, *a i od* Teodor*),* Tȅšan, Téca.

3. samoglasno oslabivši u i *biva u slovenskim jezicima* ь, *kojega je u nas nestalo, pa se mjesto njega umeće* a: *značenje kao pod 1, a. u tih:* tašȕnati (sopire infantem), tȁšun.

[1] Fick vergl. wörterb. 1, 95, 603; 2, 373 dovodi od TUS uzimajući da je pred *u* umetnuto *j*, te od *u* postalo *i*; ali mislim da tako ne može biti, jer bi se *j* sastavilo s prednjim *t* po svojim zakonima. — Obličje korijenu koje ja stavljam isporedi sa TVI i TVIS u Ficka 1, 336.

[2] Vidi u Vukovu rječniku kod stijati se.

[3] Drȕkčije Miklošić vergl. gram. 2, 462.

TVASK, od TVA, a to od TU, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno v *otpada u slovenskim jezicima; samoglasno glasi* ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, umeće se mjesto njega* a, *ili kad se* a *ne umetne, otpada* t *pred glasovima postalim od* sk: *značenje nadimati se (vidi kod kor.* TU*) prelazi u praznu biti:* tȁšt[1] (št *od* sk), tȁština, ȉstaštiti, nȁ tašte, nȁ šte *(nije umetnuto* a, *pa je i* t *otpalo),* nȁština; tȁšće (šć *mjesto* št *po nekim krajevima); —* štȅta *(takogjer nije umetnuto* a, *pa je otpalo* t), štȅtan, štȅtnīk; štȅtiti, ȉštetiti, ȍštetiti, pȍštetiti; štȅtovati; štetovávati; štetočínac, štetȍčinja, štetȍčinjast.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 159 veli da je od тъштъ; ali tako bi moglo biti samo u starom slovenskom jeziku.

DA (1), korijen pronominu za treće lice, od kojega su ostale neke riječce, koje se i same govore i sastavljaju s drugima.

Samoglasno u slovenskim jezicima različno glasi: do *(prijedlog)*, **dȍri**, **dȍvdê**, **dȍndê**, **dȍklê** *(vidi kod kor.* VA, NA, KA*)*. — **da**[1] *(riječ kojom se potvrgjuje rečeno i savez megju rečenicama)*, **danü**, **däli**, **däklê** *(vidi i kod kor.* KA*)*, **davȍri** *(vidi i kod kor.* VA*)*, **ȅ-da**, **jȅdîn** *(vidi kod kor. pronom.* I *i* JA*)*, jèdan, jèdva.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 4, 260. — Drukčije Jagić Archiv f. slav. filolog. 1, 420.

DA (2), dati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: däti, dòdati, ìzdati, nàdati (fugam petere), nàdati se (succedit bene aut male), nádati se[1] (sperare; *isporedi* uzdati se), òdati, pòdati, prèdati, prìdati, pròdati, ràzdati, ùdati, üzdati se (confidere, *isporedi* nádati se), zàdati, pridòdati, prepròdati, raspròdati, poùdati, preùdati se, razùdati, pòuzdati se; ȉzdaja, ȍdaja, prȅdaja, prȍdaja, ȕdaja; ìzdâjnîk, ìzdâjnica; ìzdajica; — dodávati, izdávati, nadávati, odávati, podávati, predávati, pridávati, prodávati, razdávati, udávati, zadávati, nadodávati, ispredávati, isprodávati, rasprodávati, poudávati, preudávati se; prìdavak, prodávac, rukodávac, dàvâč, udàvača, zadàvača; bȍgodâvan, rukòdâvnîk, rukodávânje; dávalo, dávalac, rukodávalac, preprodávalica, pridávalica; — dának, nȅnâdan, ȕzdân, ȕzdanica, pȍuzdân, pòuzdânje; Prȍdân, Pròdana, Próko *(može biti i od* Prokop*)*; — blagòdat, dodátak, ùdadba, ùdadbenî, ùdadbenica, nadòdadba, podàtljiv, odáće, rukodáće; dâća, däća, nèdaća; dàša, nèdaša, ȉzdâšan, pȍdâšan; — dâr, dárak, ùzdârje, dàrilo, nadáriti, obdáriti, podáriti; därîv, darívati, obdarívati; daròvina, därôvnî, darovnìna, daròvnîk, darôvnica, dòrôc *(od* darovac*)*, daròvati, podaròvati; dácija.

2. u nekim riječima uzet je samo prvi glas od korijena: prîd, nâd (spes), náda[2], Nȅnâd, Néšo, Nȅško, Néco.

3. samoglasno slabi u i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje prelazi u dijeliti, imati dio, biti u zajednici:* djȅvêr, djevérak, djevèrskî, djevérstvo, djevèruša, djevèrušin, djevèrična, djevèričić, djéšo; djevèriti, odjevèriti; djeverívati.

[1] Taj je glagol upravo od kor. DHA (djeti), te je glasio надѣꙗти сѧ, ali se je u nas izjednačio s ovijema.

[2] Isporedi naprijed *nádati se.*

DAĶ, dati, ugoditi, pogoditi, složiti, zateći, naći, — dijeliti, razbijati, gristi.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *a suglasno* ķ *glasi* s: *značenje dati razvijeno u ugoditi, pogoditi, a odatle u složiti i zateći:* ùdes, ùdesan; dèsiti, dodèsiti se, nadèsiti, pridèsiti, udèsiti, zadèsiti; udešávati; Dèsimîr; — dèsnî, dèsnica, dèšnjâk. — *značenje dati prelazi u dijeliti, od tuda u razbijati, gristi:* dêsni. — *značenje po svoj prilici složiti:* dèsêtî, dȅsêt, desètina, desétak, dèsetkovati, desèčâr, desèčanî, desètâk, desètâčka, desetàkinja, desètica, dȅsetoro, dȅsetori, desetòrica; zadesétiti, razdesétiti *(u zagoneci);* dvádeset, dvádesetî, dvádest, dvàest, dvadèstina, dvaèstina, dvádestero, četr̀desnica; dvánaest, dvánaestî, dvánaestoro. — *korijenu je otpalo sprijeda* de, *a od glasova* an, *od kojih je u* deset *postalo samoglasno iza* s *(star. slov.* ѧ, *u nas* e), *otpalo* n, *pa od* a *postalo* ъ, *kojega je u nas nestalo:* stô (съто), stȍtina, stòtinica, stotínjak, stòklasa, stòkoža, stòkuća, stòkućânka, stònoga, stòparac, stòstruk.

DAGH, pružati se, ticati, zahvatati, savijati se.

1. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u): *značenje pružati se, zahvatati, držati:* dȕga, dȕžica.

2. korijenu dolazi ozad n, *kao pod 1, ali samoglasno slabi u* i, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e) *i još otpada sprijeda* d *(ne samo u slovenskim jezicima), pa kako tada ostaje samoglasno s početka, pridijeva mu se* j; *suglasno* gh *glasi* z: *značenje pružati se, ticati:* jèzik, jezíčak, jèzičac, jèzičić, jèzičina, jèzičan, jèzičnîk, jèzičnica, jéza, jèzikovati; — *s premještenim i promijenjenim glasovima govori se gdje gdje i* zàik.

DAM (1), vezati, svladati, ukrotiti.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: dôm, dȍma (domi), udòmiti, dòmak, domája, dòmovina, dòmâćî, domàćin, domàćica, domàćičin, odomáćiti se, udomáćiti se, dòmâšnjî; domàzet, domàzetović, domàzetstvo, pridomàzetiti, domòrodac; domàdâr.

DAM (2), zujati, bučati.

Samoglasno slabi u e, *pa se sa* m *sastavlja u* ѧ: *tako je star. slov.:* ДѦТЛЪ; *ali je u nas korijenu otpalo* m, *a* e *se produljilo u* ѣ: djètao, djètlić.

DAR, cijepati, biti, ticati, slagati, praviti, mučiti se svlačiti, guliti, vikati.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje biti, ticati, slagati: ȕdâr, ȕdarac, ȕdariti, odȕdariti, podȕdariti se, sȕdariti se, zaȕdariti; ȕdarati, podȕdarati se, zaȕdarati; nȁdariti; dȁrnuti.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje cijepati: drȁča, dračȅvile, Drâča, Drȁčevac. — *značenje vikati:* drânčiti *(isporedi dalje pod 3 drljančiti).*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o:

a) ostaje na svom mjestu: značenje koje je naprijed u udarati i cijepati, svlačiti: ȍdor, rázdor, Prijȅdor, ȍdora, ȕdorac, zádorica, udȍrdžije.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje cijepati: drónjak, drȍnjav, drónjo.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim; a kako je glasa* ъ *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: tako u nekim oblicima glagola pomenutijeh pod 5:* dr-o, drla, drt, — *i odatle:* dȑtina. — *značenje cijepati:* dȑvo, dȓvce, dȓvlje, dȑvljâd, drvljànîk: dȑvêće, drvȅtina, bȅzdȓvan, dȑven, dȑvenast, drvȅnica, drvenàrija, drvènjâk, drvènjača, dȑveniti se, ȍdrveniti se, dȑvâr, dȑvara, drvàrina, drváriti, drvȍdjelja; — dŕljati, izdŕljati, nadŕljati, podŕljati, dȑljača; dŕljiti, razdŕljiti, razdrljívati, dŕljo, dȑljav, dȑljavac. — *značenje taknuti:* dŕnuti *(isporedi pod 1 darnuti).* — *značenje vikati:* dȑljânčiti, izdȑljânčiti. — *značenje ticati prelazi u tresti:* dȑmati, ȉzdrmati, prȍdrmati, rȁzdrmati, ȕzdrmati se, zȁdrmati, dȑmnuti, Dȑmâlj, Dȑmanovina; dŕnda, dȑndati, ȉzdȓndati, dȑndalo, dȑndâr, dȑndârskî; — dȑnjkati. — *značenje takogjer tresti:* dȑcati dȑcnuti, sȉlodȓcan; dȑče.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e:

a) ostaje na svom mjestu: značenje cijepati, guliti, biti, ticati, dȅrati, izdȅrati, odȅrati, podȅrati, predȅrati, prodȅrati, razdȅrati, sadȅrati, zadȅrati, zdȅrati; dȅrnuti *(isporedi pod 1 darnuti);* ȉzder, prȍder, grebȍder, kožȍder, kozȍder, kučkȍder, mačkȍder, šipȍder, volȍder, živȍderac; déra; dȅrâč, deràčina, pȍderina, vodȍderina, supȍderica. — *značenje vikati:* derati se, *i još u nekih izmegju spomenutijeh složenijeh glagola; tako:* dȅrnjava; *tako može biti i*

dêrnî; *u tom značenju može biti da je i* dèrište[1], dèran, dérle, dërlâd.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje vikati: drëka, drékavac, dréčati, drekènjati se. — *značenje cijepati*: drëča (densi frutices; *isporedi pod 1 drača).*

5. samoglasno oslabivši u e *produljuje se u slovenskim jezicima u* ѣ *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: značenje koje je naprijed u derati:* drijèti, drijèti se (clamare), ìzdrijeti (lacerare; aufugere; laborare), izàdrijeti, nàdrijeti, òdrijeti, òdrijeti se *(vikati)*, odàdrijeti, podàdrijeti, prèdrijeti, pròdrijeti, ràzdrijeti, sàdrijeti, zàdrijeti. — *značenje koje je naprijed u drvo:* drȉjevo; drȉjen, drènov, drènovina, drènovac, drènovača, drènîk, drènić, drènjina, drènjâk, pàsidrenovina; Drênka; Drènica.

6. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje koje je naprijed u drijeti:* ödîr; dȉra, díra, dȉra, dîra; ìzdirati, izàdirati, nàdirati, pòdirati, podàdirati, prèdirati, pròdirati, zàdirati; izdȉralo (n.), ìzdiralo (m), ìzdîrša. — *značenje ticati:* dírati; dodírnuti; zadirívati; dȉrkati, dȉrkalo; dodirkívati, zadirkívati, zadirkívalo.

7. samoglasno u nekim prilikama otpada u slovenskim jezicima: tako u nekim oblicima glagola pomenutih pod 5: drêm *itd.*, nàdriknjiga, zàdrijaka[2]; — *tako u značenju slagati, praviti, namještati:* odar (одръ; *u nas je umetnuto* a), odrènî, ödrina, ödrinja, ödrîšte.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje cijepati, odvajati: dalèko, odáliti, dâlj (f.), daljìna, dâljnî, událjiti, udaljívati.

b) premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: značenje cijepati, rasklapati, otvorati: dlän, dlànić, dlánce, pòdlanica. — *značenje koje je u derati, guliti:* dläka[3] *(upravo mijeh ili koža, za koje su i u drugim jezicima riječi od toga korijena a i u starom slovenskom dolazi dlaka i u tom značenju; od toga je značenja prešla riječ u sadašnje)*, dläčica, dläkav, dläkavica, dläkaviti; vukòdlak.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje cijepati:* zdjëla, zdjëlica; djëljati, nàdjeljati[4], òdjeljati, sàdjeljati; drvòdjelja, djèljača, djèljaonica, djëljkati.

[1] Ali može biti da je u svezi sa star. ind. dhâru; tada bi išlo pod kor. DHA dojiti.

[2] Miklošić vergl. gram. 2, 244 uzima da je -aka nastavak.

[3] Drukčije u Osnovama.
[4] Miklošić vergl. gram. 2, 471-2 uzima *lj* u nastavak; ja poredim s lat. dolare.
[5] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 311.

DARP, od DAR, cijepati, derati, čupati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: drápati, dräpav, àdrapovac *(prvo* a *biće mjesto* o *kao u* abravnica*).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* dŕpati, izdŕpati, odŕpati; dȑpiti, zdȑpiti se; dȑpnuti; ȍdrpina, odȑpulja, odrpánica; ȍdrpaviti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: drȍp[1]. *tako može biti u značenju od udariti prešlom u pasti:* drȍpiti.

[1] U Osnovama megju tugjima. — Isporedi *trop* kod kor. TARP.

DARM, spavati (od DAR, koji se u drugim jezicima nalazi u istom značenju).

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: drȉjem; drijèmati, prodrijèmati, razdrijèmati, zadrijèmati, pozadrijèmati; drèmljiv, drȅmôvan, drijèmež, drijèmalo, drèmovac, podrimúnak *(po zapadnom govoru).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* dŕmiti.

DI, gnati, vȉjati, sȉjati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima biva ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: *značenje od gnati, promicati prelazi u sijati:* dân, dänak, dnȋna, dànȋšte, danòvȋšte, dànȋk, dànica, dàničin, dânjȋ; dániti, predániti, zadániti, objelodániti, danjívati, danòvati; nädnica, nädničâr, nädničârka, nädničârskȋ, nädničiti, òbdanica, prȅzdânka, mègjudnevnica, megjùdnevica, mègjudnevičkȋ, megjùdnevičkȋ; vàzdanak; pódne, pládnȇ, plândȋšte *(glasovi* d *i* n *premješteni),* lândȋšte *(sprijeda otpalo* p*),* plândovati; dànguba, dàngubica, dànguban, dàngubiti, izdàngubiti; dänju; dànjôm; dànas, dànašnjȋ; onomádne, onòmadnašnjȋ, onòmadašnjȋ.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje takogjer sijati:* díka, dȉkica, dikìca, dȉčan, dȉčiti, podȉčiti; díkati se; Dìkosava.

DIV, od DI, u njegovim značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje sijati prelazi u vidjeti, gledati, a to u čuditi se:* dîvan, divòta, Dîvna; díviti se, udíviti se, zadíviti se, udivljávati se; dìvôr. — *značenje gnati, vijati, bježati:* dìvljî (*govori se i neodr.* divalj), divljìna, divìna, dìvljâk, dìvljaka, divljàkinja, dȉvljâčan, dȉvljâč, divljàčina, dìvljan, dìvljetina, dìvorog; dìvljati, podìvljati; divljáčiti se. — *iz tugjega će jezika biti došlo, prem da istoga korijena:* dȉv, dȉvskî.

DU, ići, proći.

1. *samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* av: *značenje proći:* dávno, òdâvno, pȍdâvno, davnìna, dâvnašnjî.

2. *samoglasno* u *postaje suglasno* v: *značenje može biti ići s kim, biti zajedno:* dvâ, dvâš, dvâžde; dvògub, dvòrog, dvòstruk, dvògrošac, dvònožac, dvògoče, dvòkoska, dvòcijevka, dvòkolice, dvòpetica, dvòvolica, dvòcjepan, dvòkrîlnî, dvòličan, dvòlučan, dvòplatan, dvòvônî, dvòžičnî, dvòkatnica, dvòrogast; dvòličiti, dvòumiti; — dvȍje, dvȍji, rázdvoj, dvòjica, dvojìnôm, dvôjka, dvójnice, dvónjak, dvòjba, dvȍjâk, dvojáčiti, dvòjiti, odvòjiti, predvòjiti, razdvòjiti, odvájati, predvájati, razdvájati; dvìžâk (*vidi kor.* GHI), dvízac, dvìzica, dvȉska, dvîze, dvìzôrka. — *sprijeda biće otpalo* d: vȉle[1], nàviljak, nàvȉljčiti, unàvȉljčiti, vȉljuške, vȉlica, vȉličiti, zàviličiti.

[1] Miklošić wurzeln 5 misli da bi moglo biti od korijena od koga je viti.

DRU, trčati, ići za kim ili s kim, stjecati se (od DAR, koji se u drugim jezicima nalazi u istom značenju).

1. *samoglasno se širi u* au, *te od njega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: drûg, drúga, zádruga, zádružan, sùdružan, drùžica, drùgâr, drugàrić, drugàrica, drùžina, drùžinica, drùžba, drùžbenîk, drùžbenica, drùžbina, drùžbinica, drȕžêvan, družèvskî, drúštvo; drugòvati; drúžiti se, pridrúžiti, razdrúžiti, sadrúžiti, zdrúžiti, udrúžiti se, pridružívati, razdružívati; — drȕgî, drȕgojâko, drugojàčiji, drugovàčiji, drùkčijî, predrugojáčiti; pódrug, Pódrugović; drȕgda, drȕgdâš, drȕgdje, drȕgôvgje, drȕkud, drȕkuda, drȕže (alibi).

2. *samoglasno se širi takogjer u* au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov, *ali kao da se iza* r *umeće* j, *pa se može biti za to mijenja* o *na* e: starò-drêvan.

DVAK, kretati, tiskati, ići, teći (od DU).

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje će biti teći (ili stiskivati, izažimati, isporedi star. slov.* двєкл ruminatio): dvěka (axungia).

DVAGH, kretati, tiskati, ticati (od DU ići).

Samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i; *suglasno* gh *glasi* g *i* z; *suglasno* v *iza* d *otpalo je u nas:* dìgnuti, ìzdignuti, nàdignuti, òdignuti, pòdignuti, prìdignuti, ùzdignuti; dĭći, ìzdići, nàdići, òdići, pòdići, ùzdići; dìzati, ìzdizati, nàdizati, òdizati, pòdizati, prìdizati, ùzdizati; dìzalo.

DHA, staviti, metnuti, činiti, raditi, roditi, othranjivati, hraniti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenja se miješaju sva (osim othranjivati i hraniti):* izàdjeti, nàdjeti, òdjeti, prèdjeti, prìdjeti, sàdjeti, izòdjeti, preòdjeti, priòdjeti, zaòdjeti; *iz sadašnjega vremena, gdje se korijen udvaja, prelazi* d *u infinitiv i ondje pred* t *biva* s: djèsti (impf.), djësti (pf.), dòdjesti se, ìzdjesti, izàdjesti, òdjesti, prèdjesti, prìdjesti, sàdjesti, zdjësti, ùdjesti, zàdjesti, izòdjesti, priòdjesti, zaòdjesti, zapòdjesti; — djënuti, dòdjenuti se, ìzdjenuti, nàdjenuti, òdjenuti, prèdjenuti, sàdjenuti, ùdjenuti, izòdjenuti, preòdjenuti, priòdjenuti, zaòdjenuti, zapòdjenuti; — zadìjati se (concipi); dòdijati, dodijávati; — dijèvati, dodijèvati, izdijèvati, nadijèvati, odijèvati, podijèvati, predijèvati, pridijèvati, sadijèvati, udijèvati, zadijèvati, nazadijèvati; nádjev, zádjeva, zádjevica, prìdjevak, prijèdjevak, nadjèvâč[1]; — òdjeća, òdjelo, odijèlo; — djëlo, dëlati, ùdelati, nèdjelja, nèdjeljica, nedjéljak, nèdjeljnî, Nèdjêljko, Nèdjêljka, ponèdjeljak, ponèdjeljnîk, ponèdionîk, ponèdioničâr; — blagòdet, blagòdetan; — dë, dër, dëla, dèdê, nüdê, nüdêr, dékati, déknuti. — dïo (pars *i* mons *onako kao što i strana znači i brdo*), rázdio, pödjela, pödjelica, ùdjelak, rázdjeljak, diòba, diònica, òdjelit, djelàdžija; dijèliti, izdijèliti, podijèliti, razdijèliti, udijèliti; podjeljívati, razdjeljívati. — *značenje činiti, roditi:* dijète, djètešce, djètênce, djeténce, djètetina, djètić, djètićak, djètînci, djètinj (praegnans), djètinjî, djètînjstvo, djètînjskî, zdjëtan, dèčâk, dëčko; djèca, djèčica, djèčina, djëčin (adj.), dječúrlija; dijètiti se, podijètiti se, djètinjiti, zadjètinjiti; — djéva, djèvica, djèvôjka, djèvôjče, djevòjčica, djevòjčina, djevòjčura, djevojčùrina, djèvojaštvo, djèvojačkî, djèvôjčin;

djevòvati; djèvôjčiti, zadjèvôjčiti se; Dèvič; dèkla, dèklić, dȉkla. — *može biti da ovamo ide u značenju hraniti (kao pića):* djètelina. — *može biti da ovamo ide od nadjeti (napuniti; isporedi depiti kod kor.* DHAP): nadékati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet mijenja na* a: *značenje othranjivati, hraniti:* dòjiti, nadòjiti, odòjiti, podòjiti, pridòjiti, zadòjiti; dôjka, döjkinja, dôjnica, pòdôjnica, òdôjče, dòjilica, dòjȉlja, dòjȉlje, opòdôjčiti. *s promjenom glasa* o *na* a: odájati, pridájati, zadájati.

3. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj, a samoglasno glasi:

a) ѣ: *značenje hraniti:* djȅd, djèdov, djèdovina, djedètina, prȁdjed, prȁdjedov; dȅda, dèdînstvo; djéko, šukundéka. — *ovamo ide staro ime* Дѣдомиръ *i od njega staro* Дѣянь, sada Dȅjân.

b) a: *značenje kao pod a.:* dáda, dàdȉlja, dájo[2], dájko, dâjka.

c) o: *značenje isto:* dóda, dödola, dödolskî.

[1] Od tugje će riječi biti dènjak.

[2] I od tugjega daidža.

DHAGH, gorjeti.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*):* dúga[1].

[1] Da je toga korijena, mislim da potvrgjuje značenje riječi дѫгатъ i дѫгнатъ, a one znače šaren. — Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 13.

DHAP, pritiskivati, udarati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: dèpiti, dèpnuti, zdépati; dèpna; zdèpast *i* zdèndast *(vidi u Osnovama 213).*

DHABH, od DHA, staviti, pristajati, podudarati se, slagati, prilikovati, biti za što, — tvrdo stajati, utvrditi.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje pristajati, biti za što:* döba, dôb (f.), nepòdoba, pòdoban; dòbar, pödobar, dobrìna, Döbrinja *(mjesto),* Dòbranja *(planina),* dobráno, pödobrano, Dòbrava *(rijeka),* dobròta, dobròća, Döbrota, Döbroćanin, Döbroćânka, döbrotskî, dòbrić, dobrìčina, dobrìčava (adj.), dobrìčanova, dobrčanova, Dòbrsko, Dòbrštica, dòbre (adv.); odòbriti, podòbriti se, prodòbriti se, udòbriti se; odobrávati, udobrávati se; dobròćud, döbrovôljan, dobròvoljan, odobròvoljiti se, dobròdošlica, dobròdošna,

dobrȍdošnica, dobrȍsretnjī, dobrȍsretnjīk, dobrȍsretnjica, dȍbrotvor, dobročínac, dobrȍčinac, dobročínstvo; Dȍbrovûk, Dȍbrosav, Dóbro, Dȍbrica, Dobrȁšin, Dȍbrilo, Dȍbrilovina, Dobríković, Dȍbrićevo, Dȍjčin, Dóko; Dôbre (f.), Dȍbrana, Dȍbrija, Dóka, Dóca.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje tvrdo stajati:* déblo; *isto značenje prelazi u jačati, krupnu biti:* dȅbeo, debelkósa, Debȅljâk, debéljko, nadȅbeliti se, debljìna, dȅbljati, odȅbljati.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje stajati upravo, tvrdo stajati:* dûb[1], dûblje, Dùbovica, dúbak, dúbac, dùbačac, dùbâjka; dúbiti, dúpkom, dúpkê, dùpčići; dùbrava, Dùbravac *(ime muško)*, Dùbrôvnīk, Dùbrôvka, Dùbrôvkinja, Dùbrôvčanin, dùbrovačkī.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 46 i 85. i Geitler O slov. kmen. na u 89.

DHAM, duhati.

1. samoglasno se sastavlja sa m *u* ѫ, *kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim (a od* ѫ *je u nas* u*):* dùti, nȁduti se; ȕdunuti[1].

2. samoglasno slabi u u, *koje ostaje kratko te u slovenskim jezicima biva* ъ, *a kako je u nas toga nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: ná-dam; nȁ-dmê se.

3. samoglasno postavši u *(kao pod 2) produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi* ы: dímati, nadímati se.

[1] U pisaca prošloga vijeka ima u istom značenju i *udimati*, koje ide dalje pod 3.

DHAR, držati, nositi, biti pod čim.

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: dô (долъ), dóla, prȍdô (f.), prȍdôl (f.), dȍlac, dólac, dóčić, dolìna, dolìnica, dólica, nīzdolica, rȁzdôlje, Dȍljâni, Krušȅdol, Krušedólac, dubȍdolina, dobȍdolina; dȍlje, dôljnī, dônjī, dȍnjâk, donjȍzemac, donjȍzemskī, donjȍselac, dȍljenâ, ȍzdo (od-s-dolje), odȍzdô, pȍdolje. — *značenje držati prelazi u svladati:* nadȍljeti, odȍljeti; odolijȅvati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo* ъ, *samo* l *biva samoglasno glaseći* u: dùmača.

DHARGH, od DHAR, u njegovijem značenjima **dalje** ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje nositi prelazi u hvatati, imati u ruku ili u vlasti:* **dȑžati, dodȑžati, odȑžati, obdȑžati, pridȑžati, sadȑžati, zdȑžati, udȑžati, uzdȑžati, zadȑžati; održávati, obdržávati, pridržávati, zadržávati; dȑžava, dȑžavica, dȑžavina, dȑžâvnî; dŕžak, dȑščić, dȑžalo, držȁlica, držálje, držȁjica, krivȍdȑška, sokȍdržica, vukȍdržica, podȑžnîk.** — *značenje koje je dalje pod 2 u dražiti* (irritare): **dȑškati.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi **a**: *značenje koje je u držati prelazi u čuvati, paziti, milu biti, mnogo vrijediti:* **drâg,** Prědrâg, drȁgac, drágôst, dragȍća, drȁgan, **drȁgana; drȁgokûp,** drȁgoljûb, drȁgomîlje, drȁgoresa, drȁgovôljno; **Drȁgomîr, Dragȍmira,** Drȁgosav, Drȁgoljub, Drágo, drágović, **Drȁgić, Drȁgoje,** Drȁgôjlo, Drȁgôjla, Drȁgâš, Drȁgoč, Dragáčevo, **Dragȕtin, Drȁgâlj** *(mjesto),* Drȁgija (m. *i* f.), Drȁkša, Dráža (m.), **Dráško, Drȁžeta,** Drážev vrt, Drȁjilo[1]; drȁžati, uzdrȁžati, zadrȁžati; zadrážiti se; razdrȁgati; razdražívati (delectare). — *značenje držati prelazi u vući, pružati se:* drȁga, drȁžica, dražȅtina. — *značenje vući prelazi u mučiti, uznemirivati:* drážiti, nadrážiti, podrážiti, pridrážiti, razdrážiti; nadražívati, podražívati, razdražívati (irritare); **drȁživaška, Kȕmodrâž** (f.), **Vȕkodrâž.**

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje držati prelazi u silnu biti, jačati, tvrdnuti:* zȁdrigao *(isporedi zadrizgati kod kor.* DHARGHS*).*

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga:*

a) samoglasno se sa n *sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje držati prelazi u tvrditi:* drȕga (fusus duplicandis filis), prídruga *(„kolac gdje se ljese sastavljaju“).*

b) samoglasno slabi u e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e): *značenje može biti držati, zagraditi:* Samȍdreža.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje držati prelazi u vući, protezati, pružati se:* dȕg, dȕžica *(duguljasta smokva),* dužìna, dûž (f.), Dûži, dugȍvetnî, dugȍvjetan *(nije složeno),*

dȕgačak, dugȁčak (*i sa* d *mjesto* g) dudačak, dȕgonja, dȕgûlj, dugȕljat, dugȕljast, dugájlija, Dugȍbrâgjić, dugȍbrče, dugȍkos, dugȍkosa, dugȍnokat, dugȍrep, dugȍrepica, dugȍvječan; zȁdugo, pȍzadugo, ȕzdûž; udugotéžiti; prodúžiti, produžívati. — *značenje držati, pripadati;* dûg, dúžan, dȕžnîk, dúžnôst, pȍdužice, starȍdužine; dugȍvati; dúžiti, odúžiti, udúžiti, zadúžiti; odužívati, zadužívati.

[1] Isporedi u St. Novakovića srpski pomenici 62 Draja.

DHARGHS, od DHARGH, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se za najbliže. — Suglasno s *premješta se pred* gh, *pa se pred njim mijenja na* z.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vući prelazi u trzati, trgati, čupati, ljuštiti:* drȍzgav, drȍzgina *(neka trava);* drȍžda (žd *od* zg), drȍždina. — *isto značenje prelazi u razbijati:* razdrózgati, zdrózgati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje držati prelazi u silnu biti, jačati:* zȁdrizgati *(isporedi zadrigao kod kor.* DHARGH*).*

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje može biti ljuštiti se kao naprijed pod 1 u drozgav:* drȉjezga *(neka trava; isporedi pod 1 drozgina).*

4. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u *(isporedi i kor.* DHRUGH*): značenje koje je pod 1 u razdrozgati:* razdrúzgati, zdrúzgati.

5. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje može biti držati, zagraditi:* Drêzga *(isporedi star. slov.* дрѧзга silva). — *značenje držati, ustavljati, stajati:* dréždati (žd *od* zg).

DHARBH, satirati, cijepati, kopati (od DHAR).

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje satirati, sitniti:* drôb, drȍbac, pȍdrobac, pȍdrobak, drȍbina, drȍbljên, drȍban, drȍbnjača, Drȍbnjâk, drȍbnjâčkî; drȍbiti, izdrȍbiti, nadrȍbiti, podrȍbiti, razdrȍbiti, udrȍbiti, zadrȍbiti, zdrȍbiti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te je samo* l *postalo samoglasno glaseći* u: *značenje cijepati prelazi u kopati:* dúpsti, izdúpsti, zadúpsti se, dubènica; dùbok, dubìna, dubljìna, dùbâč, dubȍdolina *(i sa* o *mjesto* u: dobȍdolina*)*, dubȍvalina, Dùbica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ: *značenje koje je pod 1 u dupsti:* dlijèto[1], dlijèce.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 161 za star. slov. длато.

DHU, duhati, mahati, tresti, trčati, teći.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: dȉm, dìmljiv, dȉmnica, dȉmnjâk (*i sa* lj *mjesto* nj: dȉmljâk), dȉmnjača, dimàrina; dȉmiti, nàdimiti se, ȍdimiti, zàdimiti, zdȉmiti. — *ovamo će ići u značenju od duhati razvijenom u mirisati:* dȉnja, dȉnjica; dȉnjka.

2. samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: dȕti (dujem), dȕlac; dúnuti, odúnuti, zadúnuti *(vidi i kod* DHUS*); ovamo ide i* duvati, *ali što se u nas* h *zamjenjuje glasom* v, *izjednačilo se sa* duhati, *koje vidi kod* DHUS. — *značenje isto prelazi u sisati:* dȕtliti (sugo fortiter). — *može biti da ovamo ide u značenju od trčati prešlom u truditi se, mučiti se:* dȕčiti se. — *ovamo će ići i* Dȕmica *(ženski nadimak).*

3. samoglasno se takogjer širi u au, *od čega, po što mu se* a *produlji, biva u slovenskim jezicima pred samoglasnim* av: *značenje od duhati prelazi u činiti da ko izdahne (isporedi* dušiti*):* dáviti, podáviti, pridáviti, udáviti, zadáviti, samodáviti se.

4. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj; samoglasno kao pod 2: značenje mahati prelazi u micati se: dúdati, dúdati se. — *značenje duhati:* dúda, dùdâljka, dùduk, dudúkati. — *do samoglasnoga biće umetnuto* n: dȗndoriti, dùndara, dúnda, dùndača.

DHUGH, dojiti, sati, musti, koristovati (od DHU, duhati).

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ; *kako je toga glasa u nas nestalo, a od* gh, *na koje se korijen svršuje, i* t, *kojim se počinje nastavak, biva svojim načinom u nas* ć *(u star. slov.* шт*), tada* dh *pred* ć *ili otpada ili od njega pred* ć *biva* h, *koje opet biva ili* k *ili* š: ći, kći, šći (дъшти), ćérka, ćérčica, ćérkin, ćérca, šćérca, ćerèšina, Ćèrana *i* Kćèrana.

DHUGHS, od DHUGH, musti, sipati.

Suglasno s *premješta se u slovenskim jezicima pred* gh *pa se pred njim mijenja na* z.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: dȃžd *(do korijena je nastavak* ja, *pa je od* zg-j *u slovenskim jezicima postalo svojim načinom* žd)[1], dȁždîc, dȁždiv, dȁždevica, dȁžda; dȁždjeti *(star. slov.* дъждити*)*[2], izdȁždjeti se, podȁždjeti, zadȁždjeti.

2. samoglasno se širi u au, *od kojega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: dȕždevnjȃk (žd *kao pod 1 u dažd, i značenje isto).*

3. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi ы: dȉždevica (žd *kao pod 1 u dažd, i značenje isto).*

[1] Malo drukčije u Osnovama 58, gdje vidi i druge misli.

[2] U nas je pomjereno *daždjeti* mjesto *dažditi*, jer iza *žd* postaloga od *zgj* ne bi moglo biti ѣ.

DHUP, pritisnuti, udariti, uleknuti se, šuplju biti (od DHU, duhati, mahati).

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje od duhati prelazi u šuplju biti:* dúplja, dȕpljȃš[1]. — *značenje prelazi u udarati:* dȕpac, dȕpiti; Dȕpilo, Dȕpiljani, dȕpioskî.

[1] Biće od tugje dȕplȃš (konj omalen čvrst).

DHUB, drugo obličje korijena DHUP.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje šuplju biti:* dȕbilo.

2. samoglasno ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo pa se mjesto njega umeće kad treba* a: *značenje uleknuti se, dolje biti:* dnȍ *(korijenu je otpalo* b *pred* n *od nastavka),* zádno, dánce, bȅzdan, bȅzdana, bȅzdanica, bȅzadnjî, bȅzadnjica, ȉzdan, ȉzdanak, pȍdanak, prȉdanak; odȁdniti, zȁdniti; zadnívati.

DHUS, od DHU, duhati, vonjati.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u; *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *od kojega opet biva* š: dȗh, dȕh, zȁdȗh, zdȕha, milȍduh (subst.), svetȍduh (adj.), dȕhovnî, dȕhovník, dújo, dȕhat, slabȍduhast, dȕhalo,

zdùhâč, dúšak, òdušak, prèdušak, òduška, dùšnîk, dušnjáci; **dúša**, dùšica, dùšina, dûšêvan, dúško, pòdûšje, zàdužbina, bèzdušan, bèzdušnîk, bèzdušnica, bogòdušan, zàdušnî, zàdušnice, pòdušnice, gubòdušnica, dušògubac, jedinodûšno: Dùšan, Dušànija, Dûjân, Dûjâk; dúhati, nadúhati, odúhati, podúhati, razdúhati, zadúhati se; *tako može biti sa* v *mjesto* h: dúvati, *ali vidi kod* DHU; dúšiti, izdúšiti, nadúšiti se, odúšiti, podúšiti, predúšiti, pridúšiti, udúšiti, uzdúšiti, zadúšiti; odušívati, predušívati; duhòvati; dúnuti *(mjesto* duhnuti, *ali i bez* h, *vidi kod* DHU).

2. *samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ; *suglasno* s *glasi* h *i* s: díhati, zadíhati se; díhnuti; dìhtati; dísati, ìzdisati, òdisati, prèdisati, ùzdisati, zàdisati *(disati i vonjati)*; ûzdisâj.

3. *samoglasno ostajući kratko biva u slovenskim jezicima* ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega kad treba* a: ûzdâh, zâdâh *(tu prelazi značenje dihati u vonjati)*; zâdaha; dàhnuti, izdàhnuti, nadàhnuti, odàhnuti, predàhnuti, uzdàhnuti, zadàhnuti; dàhtati; *u nas je ispalo* h *pa se mjesto njega umetnulo* j: zàdajati. — *nije umetnuto* a: *tada* d *došavši pred* h *promijenilo se na* t, *a poslije se* h *zamijenilo glasom* v: tvör, tvôr *(mjesto* дъхорь; *značenje kao u zadah)*.

DHRASGH, vidi DHARGHS.

DHRUGH, oboriti, tresti, smesti.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo je* r *postalo samoglasno;* gh *dolazeći pred* t *mijenja se u nas u* h *i* k: dȑhat (gen. dȓhta; *star. slov.* дръгътъ), dȑkat; dȑhtati, dȑktati, uzdȑhtati se, zadȑhtati; uzdrhtávati se; dȑhtalice. — *isporedi* DHARGH *i* DHVAR.

DHVAR, izlaziti, prodirati, skakati, trčati, smesti, varati.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje izlaziti, vanka biti, još se drži u riječima:* nâ dvôr (foras), na dvóru (foris), s dvóra, nàdvôrnî (externus). — *značenje biće s mjesta oko kuće, kuda se izlazi iz kuće, preneseno na cijelu kuću s takim mjestom zajedno:* dvôr, dvórîšte, dvòrište, dvòrskî, dvòranin, dvörkinja, dvörkinjica, pòdvôrnica, Prìdvorica. — *značenje trčati prelazi u ustajati oko koga, služiti, po tom i laskati (koje značenje može biti*

i naprijed u kojoj riječi): dvòriti, dodvòriti se; izdvòriti, podvòriti, udvòriti se; udvorávati se; dvòrba, ȕdvôran, prȉdvorica, ȕdvorica.

2. samoglasno slabi u i, *od čega u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje izlaziti:* Zȁdvârje *(osnova u starom* дврь, *vrata, kuda se izlazi).*

3. glasovi se va *sažimaju u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje skakati, vrtjeti se, prelazi u uznemirivati se, pomamiti se:* dûran[1], durnòvit, dȕrljiv; dúriti se, dúrnuti se.

4. od va *postavši* u, *kao pod 3, ostaje kratko te u slovenskim jezicima glasi* ъ, *kojega je u nas nestalo pa samo* r *postalo samoglasno: značenje kao pod 3:* dȑnôv, dȑnôvan, drnòvit; dŕnuti se, sȕdŕnut, drnjívati se.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno kao pod I, 3: značenje izlaziti, daleko biti, protezati se: dȕlji, dûlj (f.), duljìna, dúljiti, odúljiti, prodúljiti, udúljiti; dȕljati; produljívati.

2. samoglasno postavši u, *kao pod I, 3, produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ꙑ: *značenje kao pod II, 1:* dȉljê, dȋljka, *i sa* v *mjesto* lj: dȋvka.

[1] Isporedi lit. durmas ungestüm, got. dvalas toll, u Ficka vergl. wörterb. 2, 640.

[2] Drukčije Miklošić, vergl. gram. 2, 324, koji jednači sa *dug*; drukčije i Geitler u Radu 34, 117, koji nalazi da *u* stoji mjesto лъ.

NA (1), riječca kojom se odriče.

Samoglasno glasi u slovenskim jezima e: ne. — *sastavlja se sa* go *(vidi* GHA*):* nego, *čemu se u nas i odbacuje* g *(kao* k *u* preo *mjesto* preko), *pa se* e *izjednačuje sa* o *te biva i* nô *(u istom značenju).* — *sastavlja se sa* i, *pa onda otpada* e: ni[1]. — *tako sastavljena sastavlja se sa* ti *(vidi kod* TA*):* ni-ti, *i s riječima pronominalnoga korijena* KA: nȉtko, nȉkuda, nȉgdje, nȉšta *itd.* — *pomenuto* ne *sastavlja se sa* вѣ *od glagola* вѣдѣти *tako da od* ne *otpada* e *a od* вѣ *otpada* в, *te biva* нѣ[2], *koje se sastavlja s riječima pronominalnoga korijena* KA, *i u nas običnije glasi* ne *mjesto* nje: njȅtko, nȅtko, nȅkî, nȅgdje, nȅkoliko *itd.*

[1] Miklošić vergl. gram. 4, 170.

[2] Miklošić, vergl. gram. 4, 172. 2, 376.

NA (2), korijen pronominu za treće lice i u nekim padežima za prvo.

Za treće lice sastavlja se sprijeda s korijenom A, *te biva* on, onaj; *vidi više kod* ANA *i* A. — *nesastavljen s korijenom* A *biva riječ kojom se pokazujući pruža:* nâ! nâj! *i riječca koja se dodaje drugima kao utvrgjujući im značenje:* kojino, štono, kadno, gdjeno, kakono, kaono, kâno, terno. *tako je sastavljeno i s riječcom* e *(vidi i kod kor.* A*):* ȅno. *u tom poslu samoglasno joj glasi i* a: túna, óvdjena, *i* e: túne, ènê *(vidi i kod kor.* A*), i* i: ȅni. *i okrnjena, bez samoglasnoga:* óndjen, óvdjen, dȍvlên, dȍtlên, ȍtlên, ȍtolên. *i s promjenom glasa* n *na* m: ȍtolêm, dȍtlêm. — *može biti da je istoga korijena sastavljeno s pronominalnim* KA: nȅka, nȅk. — *može biti da je isti korijen udvojen tako da mu suglasno dolazi i na kraj, pa se krajnje* n *sastavlja sa* a *u* ѫ *(od čega je u nas* u*):* nȕ (нѫ), nȕto, nȕti, nȕdê, nȕdêr, danȕ. *od istoga* nu *biće:* nȕkati, pȍnukati; ponukívati. — *isporedi i kor.* NU.

Za prvo lice u množini: nas, nam *itd., po tome i* nȁš, nȁški, nȁšinski, nȁšîš, nȁšînka, nȁšînstvo, našȍzemskî.

NA (3), djetinji glas, koji se udvaja, te bivaju imena starijemu.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: nána, nánin.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: néna, nénin.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: Níno *(od staroga* Нинославъ; *isporedi* Дѣдомиръ*),* Nînko, Nȉna; *može biti da je od toga i* Nȉkac, Nikȁšin.

NA (4), vezati, stezati[1].

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *tako može biti da je:* nȁtra, nȁtrica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: nȉt (m. *i* f.), nȉtiti, nȁnititi, prȅnititi.

3. može biti da ovamo ide sa samoglasnim ѣ: nȉjem (нѣмъ), nijèmac, njèmica, nijèmjeti, onijèmjeti, obnijèmjeti, zanijèmjeti; Nijèmac, Njèmčina, njèmačkî, Njèmica, Njèmičica, Njèmičina, Nijèmče, Njemȁdija, Njemčȁdija; nijèmčiti, ponijèmčiti; njèmčati.

[1] Isporedi kor. SNA.

NAĶ, dosegnuti, prispjeti, činiti da što prispije (nositi), svršiti se, iščeznuti, nestati, poginuti.

I. suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* k.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi **a**: *tako može biti da je u značenju od svršiti se prenesenom na kraj, a odatle na zad:* **nȁuz-nâk, nȁuznâko, naȕznačicê.**

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se mijenja na* **a**: *značenje nestajati: do suglasnoga* **k** *dolazi* t, *te od njih svojim načinom biva u nas* ć *(u star. slov.* **шт**)*:* **nôć, nȍćca, nȍjca, nȍćīšte, nȍćnī, nȍtnjī** (t *pred* nj *mjesto* ć), **nöćno, nȍćnīk, nȍćnica, nȍćničav, noćúrak; nȍću, nȍćas, nȍćašnjī; sȉnôć, sȉnotnjī, sȉnotnjica; nȍćiti, prenȍćiti, zanȍćiti; unȍćati se; noćívati.** — *s promjenom glasa* o *na* **a**: **náćati.**

II. suglasno ķ *u slovenskim jezicima glasi* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *koje se i produljuje u* ѣ: *značenje činiti da što prispije:* nèsti. — *tako u sadašnjem vremenu i u drugim oblicima istoga glagola složenoga:* donèsêm, donèsoh *itd.* — *a u kojim im oblicima otpada* s, *u onijem im se produljuje* e *u* ѣ: dȍnijeti, ȉznijeti, nȁnijeti, nȁdnijeti, ȍbnijeti, ȍdnijeti, pȍnijeti, pȍdnijeti, prènijeti, prȉnijeti, prȍnijeti, rȁznijeti, snijèti, ȕnijeti, ȕznijeti, zȁnijeti; dȍnijeh; dönio, dönijela *itd.*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se i mijenja na* a: *značenje kao pod II, 1:* nȍsiti, donȍsiti, iznȍsiti, nanȍsiti, nadnȍsiti, obnȍsiti, odnȍsiti, ponȍsiti (pf.), ponȍsiti se (impf.), podnȍsiti, prenȍsiti, prinȍsiti, pronȍsiti, raznȍsiti, snȍsiti, unȍsiti, uznȍsiti, zanȍsiti, poizodnȍsiti; — nósati, pónósati, pronósati; dȍnos, ȉznos, nános, pȍnos, pȍdnos, prínos, prijènos, prȍnos, snös, zános, grabȍnos, ikȍnos, nȍsac, dȍnosac, bogȍnosac, grabȍnosac, nedȍnošče, knjigȍnošče, ȉznosak, prȍnosak, nȍsila (n. pl.), nȍsilac, nȍsīlja, pȍnosit, pȍnosan, nësnosan, bogȍnosnī, mirȍnosnica, ponȍšljiv, uznȍšljiv, nȍšnja, bremènoša, čabrȍnoša, glasȍnoša, knjigȍnoša, kotlȍnoša, krstȍnoše, ručkȍnoša, torbȍnoša, vodȍnoša, nöšâj, nöšīvo. — *s promjenom glasa* o *na* **a**: donášati, prinášati.

NAG, čistiti, svjetlati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: nâg, zȁnâgo (certe, *isporedi zgolja* prorsus).

NAGH, bosti, grepsti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: nòga, nòžica, nògavica, nogári, nogáči, nògače, nožùrina, nòžûrda, nòžanj, nožàujac, nogòbolja, pòdnôžje, pödnôži (f. pl.), pòdnožnîci; bosònog, krivònog, pütonog, pütonogast, bjelònoga, stònoga, dvònožac, osmerònožica, nóna *(vidi u Osnovama 26)*; četveronóžiti se, načetveronóžiti se; početvorònožê, četveronòškê. — nökat (ногътъ), nòktić, nòktâš, nòkatac, zànoktice, nòkîlj *(vidi u Osnovama 132)*, nòkilja, nòktilja, dugònokat[1]. — nôž, nòžić, nóžak, nòžina, nôžice, nòžâr, nöžnica[2].

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje bosti, nabadati:* nîz, nániz, nìzić, níza, nìzija; nízati, nanízati, obnízati, podnízati, prenízati, raznízati, snízati; obnizívati, podnizívati, prenizívati, raznizívati, snizívati.

[1] Da li ovamo ide *nakòjegja*, ja veoma sumnjam; isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 388.
[2] Ne mogu pouzdano reći da ovamo idu i Bratònožići.

NADH, naslanjati se, pomagati se, tražiti pomoć, bez pomoći biti, u nevolji biti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *tako može biti da je u značenju tražiti pomoć približenom k značenju raditi i iskati:* ònoditi (1. facere; 2. zanovijetati)[1] *i u značenju od pomagati prešlom u davati a odatle u dijeliti:* razònoditi (dividere).

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje pomoć davati i sklanjati koga na što:* pönude; nüditi, pònuditi, prìnuditi; ponúgjati; ponugjávati, prinugjávati; nütkati, pònutkati.

[1] Drukčije Miklosić vergl. gram. 2, 446.

NAP, korijen neznana značenja, od kojega su imena za natražje.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *suglasno* p *otpada pred* t *od nastavka:* nëćâk *(mjesto* нетиикъ, *gdje gdje još* netjak*)*, nëćâkov, nèćaka, nećàčica, nèćakin.

NABH, zastirati, pokrivati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: nëbo (coelum; palatum), nèbesnî, nèbesnica, nèbeskî, nèpce.

NAR, ulaziti, prodirati, unutra biti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: pònor, ùbrac; ùbriti, zanòriti; *i sa* nj *mjesto* n: njòriti; *i s premještenim glasovima:* pòron, rònac (urinator), ròniti (urinari)[1], podròniti, uròniti, zaròniti; poròniti.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: pònirati, ùnirati.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *ali se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako se tada riječ počinje glasovima* nr, *umeće se megju njih u nas* a: národ. — *toga umetka nema, kad je sprijeda prijedlog sa samoglasnim na kraju, samo je onda u nas promijenjeno* n *na* m: pämrâk *(nekakav crv). — u drugoj riječi sprijeda je* po, *kojemu je u nas pomjereno samoglasno te stoji* u *mjesto* o, *a megju glasove* nr *umetnuto je* d: pündrâv.

4. samoglasno slabi u e, *pa se produljuje u* ѣ *i takogjer premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim; megju* nr *umetnuto je u nas* e *(kao što je pod 3 umetnuto* a*): tako će biti:* Nèrêtva; nerèdôv *i s promjenom glasa* n *na* m: merèdôv.

[1] Ne ide ovamo *roniti* devolvere; vidi kod kor. RAN.

NARS, od NȦR, ulaziti, prodirati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *megju glasove* nr, *kojima se počinje riječ, umeće se u nas* e *(vidi kod* NAR *pod 4):* nërâst[1], nerastòvit. — *mjesto* e *umeće se i* a *u našem jeziku (vidi kod* NAR *pod 3): tako mislim da je:* nárast[2] (coitus galli); — *kad se ne umetne ni* a *ni* e, *onda se* n *pred* r *odbacuje: tako će biti:* rástiti (de coitu avium; *isporedi dalje pod 2*), rástiti se, narástiti. — *Isporedi kod kor.* ARDH.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: n *pred* r *mijenja se u nas na* m *(isporedi kod* NAR *pod 3):* mrȉjest (ova pisciculorum)[3], mrijèstiti se (de coitu avium), omrijèstiti se; *i s promjenom glasa* s *na* š *u nas:* mrijèštiti se (de coitu piscium).

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 47. — Isporedi Geitlera u Radu 34, 117.

[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 47. — Drukčije o prvom *a* Geitler u Radu 34, 117.

[3] Isporedi lit. narszas laich u Ficka vergl. wörterb. 2, 593.

NAVAN, broj, kojemu je sam korijen neznan.

Samoglasno na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima e, *na drugom mjestu slabi takogjer u* e, *ali si sa* n *sastavlja u* ɪ *(od čega je u nas* e*); suglasno* n *sprijeda promijenilo se u slovenskim jezicima u* d: dȅvêt (*i* dȅvet), dѐvêtî, dȅvetero, dȅvetoro, devetѐrica, devétak, devѐtâk, devѐčâr, devѐčanî, devѐtina, devѐtica; devѐsilj *(druga je pola od* sila*)*, devѐsîlje, *i sa sačuvanim* n: nevѐsilj. — *valja da ovamo ide i* devѐtati, izdevѐtati, nadevѐtati se; — zadevétiti, razdevétiti.

NAS, sastajati se, baviti se, s kim zajedno biti.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: nôs[1] *(jer je razdvojen, te je dvoje zajedno)*, nѐsić, nѐsak, nѐsac, nѐsina, nѐsat, kukѐnosast; nȍzdra (d *je umetnuto megju* s *od korijena i* r *od nastavka, pa se* s *pred njim promijenilo na* z*)*[2], nȍzdrva; nȍstvica, nȍsvica.

2. *samoglasno slabi u* i, *od čega u slovenskim jezicima biva* ɪ: *tako mislim da je* s *domenutim sprijeda* g *(može biti od* ga *ići)*: gnijѐzdo[3], gnijѐzditi, nagnijѐzditi, ugnijѐzditi se.

[1] Drukčije Fick vergl. wörterb. 1, 650.

[2] Što megju *sr* nije *t* umetnuto, za to može biti da riječ ne pripada ovamo nego ka korijenu NAGH (bosti); tako da bi bila upravo samo rupa.

[3] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 18.

NI, dolje težiti, dolje biti.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: niz *(prijedlog s akusativom)*, nȉzbrdit, nȉzbrdica, nȉzgorica, nȉzdoli, nȉzdolica; — nȉže *(adv. i prijedlog s genitivom)*, snȉže, pȍponiže; — nȉzak, snȉzak, nѝzok, nîz (f.), nizìna, pȍnîzan, pѐnizan, ponîznôst, pѐniznôst; ponîziti se, ponizívati se. — nȉšt[1]; nȉštiti se (se demittere), pѐništiti se, ѝništiti se (se demittere), uništávati (affligere).

[1] O nastavku vidi u Osnovama 229. — Drukčije o nastavku Miklošić, vergl. gram. 2, 172. — Drukčije o korijenu Fick, vergl. wörterb. 2, 394. 594. i Geitler O slov. kmen. na u 78.

NIK, pružati se na koju god stranu, dizati se, padati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: nѝknuti, ѝzniknuti, prѝniknuti, prѐniknuti, ѝzniknuti; nѝći, ѝznići, ѐdnići, pѐnići, prѝnići, prѐnići, ѝznići; nȉcati, ѝznicati, prѝnicati, prѐnicati; sȁmonîk, ȉznîkao (f.), pȍnîkao, samѐniklica; nîk, nîkom, nȉčicê, nîčkê; Pѐnikva, Pѐnikve, Pѐnikvica. — *ovamo će ići u značenju podizati se, oteći:*

nicìna, *i s promjenom glasa* n *na* m: micìna, míca. — *ovamo mislim da ide u značenje koje će biti prešlo od pružati se u mahati (isporedi: jedan mah):* jednòničiti *(isporedi jednouditi).*

NIG, prati, čistiti.

Samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: njȅga, njȅgovati, nànjegovati, pònjegovati; Njȅgûš *(od staroga* Нѣгославъ *ili* Нѣгомиръ); Nȅgovân, Nȅgotîn, Negotínac, Negòtînka, nȅgotînskî, negòtinskî.

NU (1), drugo obličje pronominalnom korijenu NA (2).

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima pred samoglasnim glasi* ov, *čemu se* o *opet produljuje u* a: *pokazivanje koje je u korijenu obraća se na vrijeme:* nȍv, novìna, nȍvine, nȍvínâr, nòvica, nòvâk, Nòvâk, Nôvko, Nôvka, nȍvljâk, prìnovak, pònovac, nȍvcât, nȍvcît, nòvac, nòvčine, nóvčić, nòvčan, onóvčiti se, nȍvajlija, novòrogje, Novopazárac, Novopazàrlija, novopàzarskî, Novòsagjanin, novòsadskî, Nováci, Nȍvî, Nȍvîn, Nȍvljanin, nȍvljanskî, Nȍvkinja, Nòvčica, Nòščica *(novska);* ìznova, ìznovicê; obnòviti, ponòviti, prinòviti. — *s promjenom glasa* o *na* a: obnávljati, ponávljati, prinávljati, zanávljati.

2. samoglasno biće se produljilo, te u slovenskim jezicima postalo ы *(isporedi* нынѣ*), a iza glasa* n *biće se dometnulo* j, *za kojim se* ы *promijenilo na* i, *a* j *se sastavilo sa* n *u* nj: *tako može biti da je:* njȉva *(isporedi lat.* novale*),* njȉvica, njȉvskî, njȉviti.

NU (2), obrtati, obarati, klonuti.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov: *značenje obrtati se približuje se k značenju izvijati, a značenje klonuti približuje se k značenju prenemagati se:* zȃnovijet[1], zanovijètati, zanovijètalo, zanovjètâš.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *tako će biti od korijena udvojena:* níni (vox sopientis infantem), nínati *(djetinjski mjesto spavati).*

3. samoglasno kao pod 2, ali se suglasnom n *domeće* j, *za kojim se* ы *mijenja na* i, *a* j *se sa* n *sastavlja u* nj: *značenje obrtati prelazi u ljuljati, njihati, njegovati, gajiti:* njíviti, odnjíviti, podnjíviti.

[1] Poredim sa навь (morbus), češk. unaviti (fatigari), star. slov. оунывати (animum despondere).

NUK, od NU, obrtati, teći, plivati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: näćve[1] *(od* k *od korijena i* t *od nastavka* tva *postalo je u nas* ć, *u star. slov.* шт*),* näćvice. *s premještenim glasovima:* nävće. *s dometnutim sprijeda* m *i s promjenom glasa* n *iza* m *na* l: mläćve.

[1] Isporedi star. njem. nacho, nov. njem. nachen, i lat. navis, koje je od samoga NU.

NUS, od NU, obrtati.

Samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima biva ы; *suglasno* s *glasi* h: *tako mislim da je u značenju od obrtati prešlom u ljuljati:* níhati; — *ali je običnije u istom značenju da se glasu* n *dometne* j, *pa se za njim* ы *mijenja na* i, *a* j *se sastavlja sa* n *u jedan glas* nj: *tako mislim da je:* njíhati, nanjíhati se, odnjíhati, zanjíhati.

NUSK, vikati, od NU, koji u tom značenju dolazi u drugim jezicima.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы, *ali se glasu* n *domeće* j, *pa se za njim* ы *mijenja na* i, *a* j *se sastavlja sa* n *u* nj: *tako mislim da je:* njìsak (gen. njiska), njìska, njíštati (št *stoji mjesto* šč *od* sk), njísnuti (k *je otpalo izmegju* s *i* n).

PA (1), korijen prijedlogu i drugim riječima, od kojih opet postaju druge riječi (isporedi PAS).

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: pâ (tum); päbirak, päljetak, pätoka, päûk, pävedrina, pävečera, pävît, pävlaka, päondân *itd.;* — pâk, pâka, pâke, päkolêč, Päkovrâće, ìpâk; päkôst[1], päkostan, päkostiti, páčiti (nocere); öpâk[2], opáčiti se, izopáčiti se, opakívati, Ȍpačica, näopâk, näopâko, naopàčkê; zlöpâk.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: po; pòbiti, pövelik, pövlaka *itd.* — pod (prijedlog), ispod, preìspodnjî; pöd (m.), pödina, pödnica, popòditi.

3. dolazi mu ozad nastavak na, *kojemu samoglasno otpada, a* n *se sa prednjim samoglasnim, koje slabi u* e, *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*) pred nastavkom koji se počinje suglasnim:* òpêt[3], òpêtena.

[1] U Osnovama drukčije; vidi dalje *opak*.

[2] U Osnovama 20 drukčije; onako i Miklošić vergl. gram. 2, 28; ali mi se čini da se ne može rastaviti od toga *pa, pak, pakost*, i tu mi je teško misliti da je samo otpalo *o* sprijeda; isporedi u Ficka vergl. wörterb. 2, 605.
[3] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 166; isporedi *pak* i *opak*.

PA (2), piti.

Samoglasno slabi u i.

1. samoglasno oslabivši u i *produljuje se te u slovenskim jezicima glasi* i: pȉti, ìspiti, nàpiti, nàtpiti, òpiti, òtpiti, pòpiti, prèpiti, prìpiti, ùpiti se, zàpiti se, ponàpiti se, podnàpiti se; pínuti; ispíjati, napíjati, natpíjati, opíjati, otpíjati, prepíjati, uspíjati; pijúcati, pijúckati; — krvòpija, vinòpija, vodòpija; pȉjavica, pȉjavičâr; napìjâč; pȉjan, pȉjanica, pijánac, pȉjânčina, pȉjânčiti, pȉjânčovati, pȉjânka, pijánstvo, pijàndura; *u pošljednjim riječima (*pijan *itd.) može se izbaciti* i: pjȁn, òpjaniti se, pòpjaniti, pjȁnac, pjȁnčina, pjȁnica, pjánstvo, pjȁnôst, pjanàdžija; — pȉvo, pívnica, pȉvâr, pȉvara[1]; — píće[2], pȉtak (adj.), napítak; — pȉlo *(piće)*, pȉlac, krvopílac, pòpilica; — pȋr, pírak, pȉrnîk, pȉrnica, piròvati.

2. samoglasno oslabivši u i *širi se u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj, *a tome se opet* o *produljuje u* a: nápoj, zápoj, vodòpoj, sùpôjnîk, nápôjnica, pòjîšte, nàpojîšte, pòjilo; pòjiti, napòjiti, otpòjiti, zapòjiti. — *s promjenom glasa* o *na* a: napájati, zapájati.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 71 uzima pod ovaj korijen i pìtije (f. pl.), ali se govori i pihtije i turska je riječ.
[2] Ne mogu pouzdano reći ide li ovamo: Pȉva, Pȉvljanin, Pȉvljânka, pȉvljanskî.

PA (3), čuvati, hraniti, pȉtati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: pân.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: gȍs-pô-d, gos-pòdin, gos-pò-dâr, gos-pò-da, — *više vidi kod kor.* GHAS.

3. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj: samoglasno glasi a: pȁpa *(otac)*, pápa *(hljep)*, pȁpati *(jesti)*.

PAK, peći.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: pèći, dopèći, ispèći, napèći, opèći, popèći, potpèći se, prepèći, pripèći, upèći se, zapèći se; Pècirêp; — ìspek, prijèpek, čelòpek, pȅka (vas pistorium), ȍpeka, prȅpeka, prȉpeka, pȅkna, pȅkâr, pekàrina, pȅkârnica, pèčâk,

pòpečak, pečènica, prepečènica, pèčênka, pečènjâk, pěcîvo, pècara; — pêć, pěćka, pèćâr, pećàrica, zàpećak, pěćnjâk, pětnjâk; pèćati, upèćati. — *značenje peći prelazi u bosti, ticati:* pěcati (pungere; hamo captare), nàpecati; pěckati, pěckalo; pěcnuti; pěčiti.

2. samoglasno postavši e *produljuje se u* ѣ: prèpjecati.

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: ùpicati se.

4. samoglasno oslabivši u i *ostaje kratko te od njega biva u slovenskim jezicima* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje koje je u peći prelazi u variti, od tuda u topiti: tako mislim da je:* pàkao (pix *i* infernus), pàklenî, pàklenîk, pàklenjača, pàklina; opàkliti.

PAĶ, hvatati, vezati, čupati.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s:

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje vezati:* pâs (cingulum)[1], pàsić, pàsina, pä̀sast, pòtpasak, potpàsâč, pàsaćî, prìpaša, pötpašâj, pášnjača, zapášnjača, pripášnjača; päsati, òpasati, òtpasati, pòtpasati, prìpasati, ràspasati, zàpasati; opasívati, otpasívati, potpasívati, pripasívati, raspasívati; — päsmo, päsâmce, päsmenjača.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *do korijena dolazi najprije nastavak* da, *pa se* s *od korijena pred* d *od nastavka mijenja na* z: *tako mislim da je u značenju čupati (isporedi lat. pectere od istoga korijena):* pòzder[2], pòzdêrka, pòzderljiv, pozdèrljiv.

[1] U značenju naraštaj vidi kod kor. PAS.
[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 360.

PAG, vezati, savijati (može biti da je samo drugo obličje korijenu PAĶ[1]).

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a; *suglasno* g *glasi* z: *tako će biti:* päzuho[2]. — *ovamo može biti da ide u značenju od saviti prešlom u zaći, zastraniti:* pàzmati *(pameću)*, spàzmati *(s pameti).*

[1] Isporedi Fick, vergl. wörterb. 2, 141.
[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 290—291, i u mojim Osnovama.

PAT (1) od PA, hraniti.

Samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: pìća; pȉtati, nàpitati; pìtom, pȉtôm (f.), pitomìna, pìtomina, pìtomiti, pripìtomiti, pripitomljávati.

PAT (2), širiti, prostirati, dopirati, nailaziti, dohvatati, padati, letjeti (može biti od SPA).

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje dopirati i nailaziti prelazi u dohvatati, dobavljati:* pätiti, nàpatiti, zàpatiti, zàpaćati; zàpatak. — *značenje prostirati se prelazi u letjeti:* pätka, pátak, pátkov, pätkin, päčjî, pačići, päče, päčica, päčinjâk. — *značenje dopirati prelazi u pripadati:* pätriti. — *značenje dopirati, dohvatati, držati, sastavljati:* pätalica *(samarna štica)*. — *značenje dopirati i prostirati se prelazi u pružati se, isticati se, stršiti:* pätȑlj (stipes). — *značenje koje je naprijed u patiti prelazi u raditi čim, imati posla s kim:* patȑgati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje nailaziti prelazi u padati:* ȕpotan (ȕpotna, *adj., nezdravijeh nogu)*. — *značenje prostirati se, pružati se:* ȕpotica *(uzao; isporedi njem.* faden *istoga korijena)*, ȕpotljiv, ȕpoćak.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje širiti, prostirati:* pût, ràspût, pútak, pûće, bèspuće, ràspuće, križòpuće, starȍputine, pûtan, bèsputan, pûtnîk, pûtnica, pûtnîčkî, pòpûtnina, putànja, putànjica, trìputac, ràsputica, stràmputica (m *mjesto* n *pred* p); napútiti, propútiti, upútiti, zapútiti; napućívati, upućívati; putòvati; pȍpût, ȕpût[1].

4. korijenu dolazi ozad n, *kao pod 3, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od kojega je u nas* e*): značenje nailaziti prelazi u dogoditi se, činiti da se što dogodi:* pripétiti, pripétiti se.

5. samoglasno slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima bira* ы: *značenje nailaziti prelazi u tražiti: tako mislim da je:* pítati[2], ispítati, napítati, raspítati, upítati, zapítati, priupítati; ispitívati, pripitívati, raspitívati, upitívati, zapitívati; pripitòvati, upitòvati; zapitkívati.

6. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo: značenje tražiti (vidi pod 3) prelazi u njušeći tražiti i naći:* nàptati, ȍptati. — *značenje dopirati, ticati prelazi u tiskati, zatisnuti:* zàptiti[3]; zaptívati; zaptìvâč.

[1] Sumnjam ide li ovamo pùtina (nugae), pùtinica.
[2] Isporedi lat. petere, njem. finden.
[3] Tugje je zäpt, zäptiti, ùzaptiti.

PAD, padati, ići.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: pästi (padoh), dòpasti, ìspasti, nàpasti, òpasti, òtpasti, pòpasti, pòtpasti, prèpasti, prìpasti, pròpasti, ràspasti se, spästi, ùpasti, zàpasti, napòpasti, spòpasti, zapòpasti; pädati, dòpadati, ìspadati, nàpadati, òpadati, òtpadati, pòpadati, pòtpadati, prèpadati, prìpadati, pròpadati, ràspadati se, spädati, ùpadati, zàpadati, usprópadati se; pädnuti, òpadnuti, prèpadnuti, ràspadnuti se, zàpadnuti; pänuti, prèpanuti, prìpanuti, pròpanuti, zàpanuti; — öpâd, ötpâd, prîpâdom, zäpâd, lîstopâd, západ (f.), zäpâd (f.), göropâd (f.), otpáditi, otpagjívati, goropáditi se, pogoropáditi se, zgoropáditi se, zäpadnî, òtpadnîk, òtpadnica, goròpadan, goròpadnîk, goròpadnica, snjegòpadan, zäpadnjî, žiròpagja, Pàdež, ùpadak, opàdâč, pädavica, pädalica, pädalîšte, spàdljiv, pròpalica; nápast, öpâst, pröpâst, späst, propàstina, nápasnîk, nápašnjâk, upropástiti, napopástiti, upropašćívati, nápastovati. — *može biti da je isti korijen u istom značenju u prvoj poli riječi:* pàs-tulja *(drugu polu vidi kod kor.* TAR).

2. *samoglasno slabi u* e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima bira* ѣ: pjèšâk[1] *(korijenu je otpalo* t *pred* š *od nastavka),* pjèšac, pjèšâčkî, pješáčiti[2], pješàdija, pjëše, pjësicê, pjèškê.

3. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: pòs-tô (gen. postola; *drugu polu vidi kod kor.* TAR), pòstola.

[1] Tako i Miklošić, vergl. gram. 2, 286. — Drukčije Fick, vergl. wörterb. 2, 607.
[2] Nema u Vukovu rječniku.

PAN, koji glasi i PA, vikati, pjevati.

I. korijen sa n: *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a: *značenje vikati, kuditi:* pänjkati, nàpanjkati, òpanjkati.

II. korijen bez n:

1. *samoglasno slabi u* e, *koje se produljuje te bira u slovenskim jezicima* ѣ: pëti *(u istočnom govoru mjesto* пѣти*);* — pjëvati, dòpjevati, ìspjevati, nàpjevati se, nàtpjevati, òtpjevati, pòpjevati, prèpjevati, prìpjevati, pròpjevati, ràspjevati, spjëvati, zàpjevati; — natpijèvati, otpijèvati, popijèvati, pripijèvati, propijèvati, zapijèvati; — spjevávati; — pjëvnuti, pijèvnuti; — pjevúšiti; — prípjev, pòpijevka, prìpijevka, zàpijevka, zápjevka, pijèvac, pjèvčić, pjèvica,

pjèvâč, pjevàčica, pjèvačica, pjèvânka, pjèvalo, pjëvalište, pijèvnica; — opijèlo; — pijètao, pjètlić, pijètlov; — pjësna, pjësma, pjësmica, pjesmàrica.

2\. *samoglasno slabi u* i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* oj: **pòjac** *(gen. pojca)*, **pòjâč; pòjati, opòjati, otpòjati, propòjati, zapòjati; opojávati.**

PANKAN, broj neznana korijena.

Prvo samoglasno slabi u e, *pa se u slovenskim jezicima sastavlja sa* n *u* ѧ *(od čega je u nas* e*); mjesto zadnjega* an, *koje pripada nastavku, dolazi drugi nastavak pred kojim otpada* k: **pêtî, pêt, pétak, pètâk, petàkinja, pètica, pètina, pètinja, pëtero, pëtoro, petòrica, pètôrka, peterògub, petorògub, peteròstruk, petoròstruk, petòprsta, petòprstac, petòprsnica, petoròšćići; dvòpetica; Pëtâk, Pëtko, Pêtka, Pètkana, pétkovača, pétkovica, Pëtoje, Pètoš.**

PAP, naduti se, napeti se.

1\. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: **pápak** (ungula), **päponjak, pâpoš.** — *značenje napinjati se prelazi u raspadati se, od tuda u činiti da se raspadne, gnječiti:* **päpula**[1], **spapùljati.**

2\. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*):* **pup**[2], **púpa, púpiti, napúpiti; púpak, püpak, püpčić, püpčast, püpčiti, ìspupčiti se, nàpupčiti, propùpčati, pùpakvica; püpoljak, pùpuljica, pùpùška; püpav, òpupaviti.**

3\. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o, *ali se prvo* p *za mijenilo glasom* t: **topòla, topòlov, topòlovina, topòlîk, topòljâk.**

[1] Drukčije Matzenauer Cizî slova 270.

[2] U Mikalje i u Stulića.

PAR, vidi SPAR.

Iz kojih uzroka riječi korijena KAR *i* SKAR *stavljam zajedno kod* SKAR *(vidi naprijed kod kor.* KAR*), iz istijeh i riječi korijena* PAR *i* SPAR *stavljam zajedno kod* SPAR.

PAS (1), korijen prijedlogu koji znači za, iza. — ispo-redi PA.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *tako će biti nastavkom* da, *pred kojim se korijenu promijenilo* s *na* z, *postala osnova (u star. slov.* позд**ъ***), od koje je opet nastavkom* na: **pözan** (gen. pozna,

od поздьнъ, *čemu je u nas otpalo* d), pȍžnjaka, požnjȁkinja; opȍzniti[1].

[1] Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 597.

PAS (2), udarati, tiskati, trti, satirati, ragjati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje od tiskati prelazi u ragjati, u rodu biti:* pȃs *(naraštaj)*, pȁsma, pȁsmina, pȁsmena; — pȁstorak[1], pȁstôrka, pȁstôrče, pȁstorčād; — pašánac, pašȅnog; — pȁstûh (admissarius), pastȕšast; — pȁsti se (de coitu equi), ȍpasti.

2. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje trti, satirati:* pijȅsak, pjeskȍvit, pjȅskulja, pjȅskuša, pjȅskôvnica.

3. samoglasno slabi u i, *od kojega u slovenskim jezicima biva* ь, *kojega je u nas nestalo, pa se kad kad mjesto njega umeće* a: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s *i* h, *koje se opet mijenja: s umetnutijem* a: ȍpah (alica)[2]. — *značenje satirati prelazi u kvariti, ružiti:* psȍvati, ispsȍvati, napsȍvati se, opsȍvati, zapsȍvati; psȍvâč, psovȁčica, psôvka, psövkinja; zapsívati.

4. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od kojega je u nas* e*): značenje udarati:* pêst, pésnica.

5. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje tiskati, zatiskivati:* prȉpušiti, zȁpušiti; zapušávati; zapȕšāč.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 256. 359. i Geitler O slov. kmen. na u 92.

[2] U Osnovama drukčije.

[3] Drukčije u Osnovama. Drukčije Curtius grundzüge (1873) 287; drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 400.

PASK, od PAS, sabijati, stiskivati, tiskati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega* a: *tako mislim da je:* pȁskvica (solanum; *isporedi star. slov.* пъштькъ), pȁsvica *(izbačeno je* k*); tako će biti u značenju od tiskati i tiskati se prešlom u žuriti se, truditi se:* pȁštiti se (št *mjesto* šč *od* sk), pȍpaštiti se, prȉpaštiti se. — *Vidi i* PISK (2).

PI (1), vidi PA (2).

PI (2), pištati, od PAN (koje vidi).

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: pîle, pìlećî, pilèćî, pilénce, pîlići, pîlica, pîličica, pîličjî, pîličnî, pîličnîk, píla (hyp.), pîlâd, pîlež, pìljuga; pîjûk *(pijukanje)*, pijùkati, pijúknuti.

2. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj: samoglasno kao pod 1: pípac, pîple.

PIK̦, rezati, kititi, šarati.

Samoglasno k̦ *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: nàtpis, pòtpis, prijèpis, ráspis, zápis, rùkopîs; písac, pîsâr, pìsâr, pisàrina, pìsâljka, pisàljica, pisànija, písmo, pisàmce, ìspisnâ, ùpisnî, prèpisnîk; — písati, dopísati, ispísati, napísati, natpísati, opísati, otpísati, popísati, potpísati, prepísati, raspísati, spísati, upísati, zapísati; dopisívati, ispisívati, natpisívati, opisívati, otpisívati, potpisívati, prepisívati, raspisívati, spisívati, upisívati, zapisívati; piskàrati.

2. samoglasno ostajući kratko biva u slovenskim jezicima ь, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: *značenje koje je pod 1 u pisati prelazi u šarati:* pästrva, pästrma, pästrmica, pàstȓmka, pàstruga. *s promjenom glasa* s *na* š *(kaka je i u oštar):* Päštrovići, Päštrôvka, Päštrovskî. — *ovamo mislim da ide u značenju rezati prešlom u kiselu biti:* päsôvnî šípak *(nekakav šipak „pola kiseo“)*[1].

[1] Značenja radi isporedi od istoga korijena ποικίλος šaren i πικρός gorak.

PIG (1), drugo obličje korijena PIK̦.

Samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: pjëga, pjëgav, pjëgavica, pjëgast.

PIG (2), mrziti, od PI, koji u istom značenju dolazi u drugim jezicima.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: pîzma[1], pîzmen, pìzmâtor; pîzmiti se, ìspizmiti se, òpizmiti se.

[1] Isporedi Fick vergl. wörterb. 2, 407. 606. — Drukčije u Osnovama.

PIP (1), pištati, vidi kod PI (2).

PIP (2), mahati, ticati, hvatati (biće od PAP nadimati se).

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati:* pípak (cirrus). — *značenje ticati, hvatati:* pȉpati, nàpipati, ȍpipati, pȍpipati; pȉpnuti; pȉpavica. — *tičući uzimati:* pípati, opípati; pȉpkoliti.

PISK (1), pištati, od PI (2).

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: pȉsak, cȑvopîsak, pȉska, pȉskati, pȉsnuti (muttire)[1], písnuti, pȉsnîk; píštati, propíštati, zapíštati; píštalina, píštalinica.

[1] Isporedi kor. SPAS.

PISK (2), od PASK, tiskati, tiskati se, brzo se micati, omicati se.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: pȉskor[1] (muraena), pîskor *(nekaka šljiva koja se zove i migavac, dakle joj je i ovo drugo ime od omicanja),* pȉskorac, piskȍrić, pȉskavica.

[1] Isporedi lat. piscis, njem. fisch.

PU, mahati, udarati, utvrditi, tvrdo stajati; od njega su i riječi za malo što.

1. samoglasno se u slovenskim jezicima pred samoglasnim od nastavka cijepa u ъv, *a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *došlo je* p *i* v *jedno do drugoga, te su se oba sastavila u* f: *značenje tvrdo stajati prelazi u oslanjati se, uzdati se:* ȕfati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo: značenje misli se da je malo što:* ptȉca, ptȉčica, ptȉčina, ptičȅtina, ptičȕrina, ptȉčjî, ptȉčâr, ptȉče, ptȉć. *i s promjenom glasa* p *pred* t *na* v: vtȉca *itd., i bez* p: tȉca. *po nekim krajevima, kao da bi* i *bilo po zapadnom govoru, govori se mjesto njega* je: tjȅca.

3. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje malo što:* púšo *(dijete do 5—6 godina),* pȕšče (parvulus); *tako može biti da je i* Púljo; *a po tome može ovamo ići i* pȕle *(za koje se misli da je od tuđje riječi),* pȕlâk.

4. korijen glasi i piu *(isporedi* su *i* siu*), pa mu u slovenskim jezicima otpada* u, *a* i *se produljuje te glasi* i[1]: *značenje mahati, udarati, sjeći:* píla, píliti, ȍpîljci. — *može biti da ovamo ide i* pȉjûk (harpago), pijȕčina.

[1] Fick vergl. wörterb. 2, 607 veli da je slovensko *i* postalo od *ju;* ali bi tada bilo umetnuto *l* iza *p*.

PUK̦, bosti, od PU, udarati.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы; *suglasno* k̦ *glasi* s: pȉska *(neko drvo; isporedi lit.* puszis, *njem.* fichte, *grč.* πεύκη*).*

PUG, duhati, naduhati se, naduti se, od PU mahati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u; *suglasno* g *glasi u slovenskim jezicima* z: pȕzdro (d *je umetnuto izmegju* z *i* r), pȕzdra[1], *i s promjenom glasa* z *na* ž: pȕždra.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 86.

PUR, vidi kod SPAR.

PUS, vidi kod SPAS i PAS (2).

PRI, ugagjati, ljubiti.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: prȉjati, prȉjatelj, nèprijatelj, prèprijatelj, prijatèljica, prijatéljstvo, neprijatéljstvo, prijatèljskî, neprijatèljskî, prijatèljiti se, oprijatèljiti se, rasprijatèljiti, sprijatèljiti se; prijatèljati se; prijateljòvati; prijateljášiti se; — príja, príjin, prȉjân, prȉjâk, prijàšin, príko, príšo, prìšić; — prìjatan; — *staro:* prijazan.

PRU, ići naprijed, prodirati, teći, mahati, duhati, nadimati se (od PAR, vidi kod SPAR).

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: *značenje ići naprijed, prodirati, parati:* plȕg, plȕžiti. *tako može biti da je u značenju od mahati prešlom u savijati:* plȕžina *(koliba). — značenje teći, micati se vodom:* plût, plȕto, plȕta, plùtati. — *značenje duhati, nadimati se:* plûća, plûćica, plûćnjâk.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *ali od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *čemu se opet* o *produljuje te biva* a:

a) ov: *značenje micati se vodom:* plòviti, doplòviti, isplòviti, naplòviti, otplòviti, preplòviti, uplòviti; plòvac; plôvka, plôvčjî, plôvče.

*

b) av: *značenje kao pod a. i dalje razvijeno:* pòplav, pȍplâv, splâv, vȍdoplâv, náplava, náplavak, pòplavica, vȍdoplâvan, splâvanj; plȁviti, òplaviti, pòplaviti, prèplaviti, splȁviti, zàplaviti. — *može biti i* Plȁv.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva ꙑ: *značenje kao pod 2, a.:* plȉti, prèpliti, splȉti se; plínuti, poplínuti, rasplínuti se; plȉvati, dòplivati, ìsplivati, nàplivati, òtplivati, prèplivati, zàplivati; plìvâč, plivàčica; — plȉma[1]; — plítak, plićina, plitàrica, plìtica, Plȉtvica.

[1] Isporedi Šuman wurzel spar 27. — U Osnovama megju tugjima kao u Matzenauera Cizí slova 279.

PRUSK, od PRU, teći, sipati, liti, pružati se, stršiti. — isporedi SPARSK.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: *značenje teći, oteći, naduti se:* prîšt (št *mjesto* šč *od* sk), prìštić; opríštiti se, potpríštiti se.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, *pa mu se dodaje* j, *te glasi* lj (љ).

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje sipati, liti:* pljûsak, pljȕske, pljȕskavica, pljȕskavice *(nekake kraste; isporedi prišt),* pljȕskača; pljȕskati, ìspljuskati; pljúskati; pljúštati; uspljuskívati se, zapljuskívati; pljȕsnuti, òtpljusnuti, zàpljusnuti; pljȕskac. — *značenje teći prelazi u pružati se, stršiti:* pljȕšt.

BA, djetinji glas, koji se udvaja, te bivaju imena starijemu i djetinjske riječi.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: bȁba, prȁbaba, bábe (f.), babòličan, bȁbin, bȁbine, bȁbinje, bȁbica, babètina, babùrina, babùskara, bȁpskî, zbȁban, zbȁbast; bȁbiti, òbabiti, pòbabiti; bȁbovati; bȁbičiti; obabìnjati se; zbȁbati se. — bábo, bábović, bábin, bápko, bàbajin, bàbâjko, bàbâjkov. *od osnove okrnjene:* báka, bákin, bákonja, báto, bȁća, bȁština (št *po starom slovenskom mjesto* ć), bâč, báča, bàčija, bàčina *(bačija),* bàčica, báša; Bájo, Bájko, Bâjčeta.

2. samoglasno glasi u slovenskim jecicima e: béba, bébica, bêpka.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i *(isporedi kor.* NA 3)*: dolazi samo od osnove okrnjene do prvoga samoglasnoga (isporedi pod 1):* bíka *(nena).*

BAB, naduti se, okruglu biti, ispeti se, prsnuti, praskati, lupati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a*: značenje naduti se:* babùrača *(neka žaba),* babùrina; bàbušina. — *značenje naduti se prelazi u okruglu biti:* bábac *(krupan orah),* bàbaje *(neke trešnje),* bàbuška *(šešarica).* — *značenje nadimati se prelazi ispinjati se, stršiti:* bábak *(na kosištu),* bäpka.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o*: značenje okruglu biti i ispinjati se:* bóba, bóbica, bòbara, bobárac, bobàrica, bòblija; bóbati se. — *značenje nadimati se:* böbûk (bulla). — *značenje nadimati se prelazi u prsnuti, raspasti se, od tuda u praskati, lupati, zujati:* bobòtati. — *Isporedi kor.* BHAB.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u)*: značenje napeti se, okruglu biti:* bùba, bùbina, bübica, bübâr; bübla, bùbûlj, bubùljica; bùbalo *(bubreg),* bùbreg, bùbrežak, bùbreščić, bùbrežnjâk; nàbubriti. — *značenje lupati (vidi pod 2):* búbati, izbúbati, nabúbati se, zbúbati; bübnuti; búbalo, búbalica, bùbota, bùbotak; bûbanj, bùbnjâr, bùbnjati.

BARB, mucati, nerazgovijetno govoriti. — isporedi BHAR.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, samo* r *biva samoglasno:* bȑblati, zabȑblati, bŕblo; bȑbljati, zabȑbljati, bȑbljav; bȑbosati.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: blebètati, blebètalo, blebètâš, blebètuša.

BASD, smrdjeti.

Samoglasno slabi u e, *od koga u slovenskim jezicima biva* ь, *a mjesto njega se u nas umeće* a; *suglasno* s *pred* d *mijenja se na* z: bàzdjeti, izbàzdjeti; ubàzdjeti se, zabàzdjeti; bàzdrk, bazdŕkati.

BU, duhati, nadimati se, napinjati se, prsnuti, praskati, lupati, udarati. — isporedi BUK.

Samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnijem biva u slovenskim jezicima* u: *značenje nadimati se:* bûjan, bujica, bùjati, nabùjati, prebújati, uzbújati. — *značenje naduti se prelazi u prsnuti, od tuda u praskati, zujati:* bújati *(bučati)*. — *značenje duhati prelazi u sparati:* bújiti *(djetinja riječ)*. — *značenje prsnuti biće prešlo u razmetati se:* bȕjâd *(paprat)*, bujàdina, bùjatka, bujádnjača. — *značenje naduti se, napeti se:* nabúćiti se, bućòglav. — *isto značenje prelazi u isticati:* izbúćiti. — *značenje nadimati se prelazi u srditi se:* búćiti se. — *značenje prsnuti, raspasti se, prelazi u praskati, lupati, udarati:* bȕćkati, bȕćnuti, bûćka, bȕćkalo. *u istom značenju može biti da su i* bȕći. — *tako će biti u značenju od nadimati se prešlom u dizati se, dizati, uznemiriti, smesti:* búna, pȍbuna, ȕzbuna, zábuna, bȕnôvan; búniti, pobúniti, podbúniti, uzbúniti, zabúniti, zbúniti; pobunjívati, podbunjívati, zabunjívati, zbunjívati[1].

[1] Od tugje će riječi biti *buntovnik*, prem da bi *t* moglo biti umetnuto onako kao u *imentovati*.

BUK, od BU, u njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje nadimati se prelazi u dizati se, ustajati, siliti se (isporedi* bùjati *kod* BU): búknuti *(buknu vatra; buknula djevojka, t. j. uzrasla; svi će buknuti na tebe, t. j. ustati)*, bùknjati, bùktjeti. — *značenje siliti se, silnu biti:* bùkara; bùkariti se (subare), bȕćôvan, (subans). — *značenje takogjer nadimati se prelazi u vreti, nemirnu biti, zujati:* búčati *(buče usta, buči glava, buči more, buče ljudi)*. — *značenje prešavši u vreti razvija se u kisnuti, kiselu biti:* uzbúčati; bùčevina. — *značenje nadimati se prelazi u prsnuti, raspasti se, od tuda u razvrći, razmetati:* búkati (disjicere), razbúkati; búcati; odbúčiti, razbúčiti; odbúciti, razbúciti. — *značenje prsnuti prelazi u praskati, rikati, vikati:* búkati, zbúkati se; búknuti; bûk, bȕka, bùkâč, búkavac, bùkalište. — *isto značenje prelazi u lupati, udarati:* bûčka *(isporedi bućka kod* BU).

BUP, od BU, lupati.

Samoglasno se širi a au, *te u slovenskim jezicima biva* u: búpati; bȕpiti, bȕpilo.

BHA (1), korijen pronominalni.

1. sastavlja se s drugim korijenima pronominalnim, vidi kod SA *i* SVA *i* TU.

2. od njega je riječca kojom se utvrgjuje što se govori: bo, jerbo, ajbo, to-bo-žnji.

3. od njega će biti riječca koja se kad kad nalazi sprijeda s drugim riječima sastavljena: ba-vȑljati *(vidi kod kor.* VAR*),* bä-vȓlj, *i odbacivši* b: ävȓlj. — *tako može biti da je i u* u-ba-vijȅstiti *(isporedi* na-go-vijestiti, *gdje je dodana druga riječca* go*).*

BHA (2), sȉjati, grijati.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: bänja, bänjica; bänjati se, ȍbanjati Bänjâni, Bänjanin, Banjánac, bänjskî, Bänjskâ.

BHA (3), koji glasi i BHAN, zujati, udarati[1].

I. korijen sa n.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje zujati prelazi u govoriti koješta:* bánati. — *značenje udarati:* bánati se, zabánati. — *značenje isto razvijajući se u biti se, vojevati:* bân, Bânja Luka, Banjolúčanin, Banjȍlûčka, banjȍlûčkî, bânović, bánović, bânovica, bánovica, bȁnovina, bȁnica, Bȁničina, bânskî, bánstvo, muškȍbana, muškȍbanast; báníti se; banȍvati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje govoriti koješta (isporedi pod 1), ludovati:* bëna, béno, bënast, bënav, benáviti se; benétati, benétalo.

II. korijen bez n.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje od zujati prelazi u govoriti:* bȁjati, ȍbajati, prȅbajati, prȍbajati, bäjalo, bäjalica; bäsna, bäsma. — *značenje udarati, iz koga se razvijaju i značenja lupati, teško ići, vrći:* bät, bȁtić, bȁtina, bȁtinica, batȉnati, batáljak, bȁtâljka, batȁljica; — bátati (pulsare), dobȁtati *(jedva doći),* bätiti se (recellere), rögobâtan, porogobátiti se, uzrogobátiti se; batȑgati se (calcitrare); — báciti, dobáciti, izbáciti, nabáciti, nadbáciti, odbáciti, pobáciti, podbáciti, prebáciti, razbáciti, ubáciti, uzbáciti, zabáciti, zbáciti; bȁcati, nabȁcati, pobȁcati, razbȁcati, pozbȁcati; dobacívati, izbacívati, nabacívati, nadbacívati, odbacívati, pobacívati, podbacívati, prebacívati, razbacívati, ubacívati, uzbacívati, zabacívati, zbacívati; .bacȁkati se; bȁcâljka; bâcanj. — *može biti da ovamo ide u značenju od udarati prešlom u bosti, od tuda u podbadati:* bátriti. — *ovamo takogjer može ići ali u zna-*

čenju koje ne znam kako se razvilo (isporedi dobatati): **bàtnjača**[1] *(pogača što se daje polazniku).*

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: *značenje zujati preneseno na životinjski glas:* **bêka, bêkica, békavica, bèkarica, béknuti.**

3. *samoglasno slabi u* i:

a) i *se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje udarati:* bȉti, ìzbiti, nàbiti, nàdbiti, ȍdbiti, pȍbiti, pȍdbiti, prèbiti, prìbiti, prȍbiti, ràzbiti, sàbiti, zbȉti, ùbiti, ùzbiti, zàbiti, iznèbiti, spȍdbiti, obùzbiti, zaùzbiti, sùzbiti; izbíjati, nabíjati, nadbíjati, obíjati, odbíjati, pobíjati, podbíjati, prebíjati, pribíjati, probíjati, razbíjati, sabíjati, zbíjati, ubíjati, uzbíjati, zabíjati, obuzbíjati, zauzbíjati, suzbíjati, isprebíjati, ispribíjati; gočȍbija, nabìjâč, podbìjâč, probìjâč, uzbìjâč, nabìjača, sirzbíjalo; ubívalac; ubijénje, Pobjènîk, ubíće, bȉtka, gradȍbitina, rgjȍbitina, ubístvo, ubílac; — bȉlo (1. montes continui; 2. u grabalja ono u čemu zupci stoje; 3. arteria; 4. klepalo. *sva su se značenja razvila iz* biti; *isporedi:* bije voda iz kamena); bȉla; bȉlja, bȉljica; bȉč, bičálje, bičkàrati, bičkâš. — *može biti da ovamo idu i* bìkulje (cirri).

b) i *se širi u* ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj: bôj, Pȍbôj, pȍdbôj, príbôj, prijèboj, rázbôj (1. locus ubi proelium fuit; 2. effractura; 3. machina textoria), sàbôj; zbôj, úboj, ùbôj, vȉnobôj, bȍjak, zböjak, bȍjac, prȍbojac, rázbojac; nábojit, ùbojit, ùbojica; rázbojîšte, ràzbojîšte; rukȍbojina; bôjnî, ùbôjnî, bȍjnîk, ùbojnîk, bôjnica, ùbôjnica, bȍjnîčkî, pȍdbôjnača *(vidi u Osnovama 352).*

4. *samoglasno slabi u* u:

a) u *ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima* ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, umeće se kad kad mjesto njega* a: *značenje zujati:* pčèla *(pred* č *promijenilo se* b *na* p; *a može se i odbaciti:* čèla), pčélac, pčèlica, pčèlinjâk, (p)čèlina ljubica. — *s umetnutim* a: *značenje bukati:* bäk, bäčina, bakȍvit.

b) u *se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы: *značenje bukati:* bîk[3], bȉka, bìčić, bíče, bikȍvit, subìčina; bikȍvati.

[1] Biće jedan korijen s prednjim, a zajedničko im značenje vrtjeti se.
[2] Drukčije u Osnovama.
[3] Vidi u Osnovama 261.

BHAG, obraćati, pružati, davati; obraćati se, bježati, teći; sìjati. — isporedi BHA.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje obraćati se, vrtjeti se, prelazi u sìjati:* bàgrena.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje davati, dijeliti:* bôg, bóga, bȍžjî, bȍgov, bogȍvetnî, božȁnstvo, bȍškî (adv.), bȍžić, bȍžićnî, bȍžitnjî, pȍbožićnî, bȍgiša, bȍžole, bȍžûr, bȍžura, božȕrica, božúrak; bogȍvati; bȍžiti[1]; bȅzbožan, bȅzbožnîk, bȅzbožnica, bȅzbožničkî, bȅzbožnjâk, bȅzbožnôst, pȍbožan, pȍbožnôst; bogobȍjâzan, bȍgodâvan, bogȍdušan, bogojávljenskî, bogȍmolja, bogȍmoljac, bogomóljac, bogomóljstvo, bogȍnosac, bogȍnosnî, bogȍrodica, bogȍrodičin, bogoslóvac; bogoráditi, bogȍradnîk; neznȁbožac, neznȁbožačkî, neznȁboštvo; božȍgrobac; mȉrbožati se, mȉrbožiti se; bȍgme, bȍgmati se, *može se* g *i izbaciti:* bȍme, *i sa* r *mjesto* g: bȍrme; — Bȍžidâr, Bogȍljub, Bȍgoljûb, Bȍgdân, Bȍgosav, Bȍgoje, Bȍgôjno, Bȍgić, Bȍgelj, Bóžo, Bȍško, Bȍžićko, Bȍžana, Bȍžica, Bójo, Bȍjin, Bȍjica (m.), Bôjčeta, Bója (f.), Bȍjana *(ime žensko).* — *značenje takogjer davati (kome je dato, koji ima):* bȍgat, bȍgatstvo, bogȁtûn, bogȁtâš, bȍgâtoš; bȍgatiti, obȍgatiti. — *s prijedlozima kojima se odriče biva značenje protivno:* ȕbog, ȕbožan, ȕboštvo, ȕbožak (adj.), ȕboština, ȕbožâr, ȕbogac, obubȍžati, obȕbožati; nȅbog *(voc.* nȅbore *mjesto* nȅbože, *s promjenom glasa* ž *na* r); *bez* u, *da bi se ublažilo pravo značenje, koje je s njim:* bȍgac, bȍžjâk, bȍgâlj, bogȁljast[2].

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, pa se kad kad umeće mjesto njega* a: *značenje sijati (vidi pod 1):* báza, bzóva, *može se* b *i odbaciti:* zóva, zóvina; *s promjenom glasa* b *pred* z *na* v, *sastavljeno sprijeda s prijedlogom* o: ȍvzovina, *isto s premještenim glasovima a bez promjene glasa* b: zȍbovina, *od tuda će biti i* zóba *(boba).*

4. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje obraćati se, brzo ići:* bȉjeg, prȅbjeg, zbjȇg, bjéga, bjȅgac, Pribjȅgâr, Pribjȅgor, pȍbjegljiv, dobjȅgalac, dȍbjeglica, bjegúnac, bjegȕnica, bjegúnče, Bjȅžan, bjȅzân (f.), bježȕnâr; — bjȅžati, dobjȅžati, izbjȅžati, zbjȅžati se; bjȅgnuti, ȉzbjegnuti, ȍdbjegnuti, pȍbjegnuti, prȅbjegnuti, prȉbjegnuti, ȕzbjegnuti; dȍbjeći, ȉzbjeći, ȍdbjeći, pȍbjeći, prȅbjeći, prȉbjeći, rȁzbjeći se, ȕbjeći, ȕzbjeći, zȁbjeći, zbjȇći se; pribjegávati; probježívati.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 144 uzima ovamo i bóginje, boginjav; ali mislim da je od tugje pocke.

[2] Značenje davati prelazi u hraniti: u tom je značenju od istoga korijena grč. φηγός, lat. fagus, njem. buche, pa je od Nijemaca došlo k Slovenima: bukva, od čega je opet: bukvica, bukvina, bukvetina, bukvić, bukvik, bukov, bukovina, bukovac, bukovača, bukvan, bukvar, bukvarac.

BHAGH (1), množiti, zbijati, krijepiti.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi **a**: **bàgûn** (porcus crispus), **bagúnac**, **bàglja** (fasciculus), **bàgljić**, **bàgljica**; **bàgljati**, **zbàgljati**; **zabàglati**.

BHAGH (2), korijen prijedlogu kojim se kazuje da je što izvan čega drugoga.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: bez.

BHADH, kopati, tiskati, mučiti, dosagjivati, vezati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima i mijenja na* a: *značenje kopati, tiskati:* **bòsti**, **izbòsti**, **nabòsti**, **nadbòsti**, **obòsti**, **pobòsti**, **podbòsti**, **pribòsti**, **probòsti**, **ubòsti**, **zabòsti**, **zbòsti**; **bôd**, **bòdâč**, **bòdež**, **bòdac**, **bóca**, **bôčka**, **bödva**, **bódlja**, **bôdalj**, **bòdljiv**, **bòdljača**, **bòdljika**, **bòdljikav**, **bòditelj**, **nàbodica**, **bödimicê**; **bödnuti**; **böcati**, **nàbocati**; **böonuti**; **böckati**; **bòdriti** (acuere). — *s promjenom glasa* o *na* a: **bádati**, **izbádati**, **nabádati**, **nadbádati**, **pobádati**, **podbádati**, **pribádati**, **probádati**, **zabádati**, **ispribádati**, **isprobádati**; **pröbâdi**; **bädalo**, **probàdalo**, **podbàdâč**, **bâdalj**, **bâdelj**, **bàdalj**, **bâdlje**; **bäcati**, **bäcnuti**, **bäckati**. — *ovamo može biti da ide i* **badrljica** (caulis) *i s umetnutim* z: **bazdrljika**.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *značenje tiskati, stiskivati, stezati, vezati:* **bàdanj**[1], **bàdnjić**, **bàdnjara**, **bàdnjev**.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje vezati, sastavljati:* **bèdro**, **bëdra**, **bèdrica**, **bedrènî**, **bedreníci**, **bèdrenica**, **bèdrinica**, **bèdrika** *(nekaka jabuka)*, **prìbedrica**.

4. samoglasno oslabivši u e *produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje tiskati prelazi u dosagjivati, mučiti, navaljivati:* **bijèda**, **pöbjeda**, **pòbjedljiv**, **bïjedan**, **bïjednîk**; **bijèditi**, **obijèditi**, **pobijèditi**; **pobjegjívati**. — *može biti da ovamo ide i* **bïjest**[2] (d *pred* t *promijenjeno na* s), **öbijest**, **uzobijèstiti se**.

5. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako može biti da je u značenju mučiti, dosagjivati, prešlom u gaditi:* **bûgj**, **bügja**, **bügjav**, **bügjavina**, **bùgjara**, **pòbugjaviti**.

[1] Isporedi u Osnovama 200.

[2] Drukčije u Osnovama. — Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 167.

BHAN, vidi BHA (3).

BHAB, okruglu biti. — isporedi BAB.
Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: bȍb, bȍbac, bȍbica, bȍbov̄, bȍbovina, bȍbovnîk, bȍbovnjâk, bȍbut *(neka trava)*, bȍbnja *(kao zelena paprika)*.

BHAR, dizati, nositi, micati, tiskati, udarati, vrtjeti se, sȉjati, zujati. — isporedi BHUR.
I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.
1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:
a) ostaje na svom mjestu: značenje vrtjeti se prelazeći u mutiti: bȁra, bȁrica, barȅtina, barȕština, bȁreš, barȍvit, Nȁdbârje, ȕbariti, bȁrečina *(što god gamiže)*. — *značenje nositi prelazi u držati, hraniti, sititi, jesti (isporedi* brav *kod kor.* BHARV): bára *(ime kozi)*, bȁrak *(nekako pseto)*. — *značenje udarati, ticati:* bȁrkati *(u zagoneci)*. — *tako može biti da je u značenju nositi, dati:* bâr (saltem, *isporedi lat.* fere), bârem.
b) premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak, koji se počinje suglasnim[1]*: značenje nositi prelazi u uzimati:* brȁti, ȉzbrati, izȁbrati, nȁbrati, ȍbrati, ȍdbrati, odȁbrati, pȍbrati, prȅbrati, prȉbrati, prȍbrati, rȁzbrati, razȁbrati, sȁbrati, zbrȁti, ȕbrati, ȕzbrati, uzȁbrati. — *značenje nositi prelazi u čuvati, hraniti, sititi:* brȁšno, brašȁnce, brȁšnav, brašnènî, brȁšnenî, brȁšnenîk, brašnjènîk, brȁšnjenica, brȁšanica (брашњеница), brašánčevo, brȁšnâr, brȁšnara, brȁšnârka. — *značenje isto:* brȁt, nȅbrat, polȕbrat, brȁtov, brȁtskî, brȁtstvo, brȁtstvenîk, bratstvènjâk, brȁtac, brȁtić, brȁtanić, brȁtanica, brȁtjenac, brȁtinac, brȁtin (adj.), brȁtinskî, brȁtînstv̄o, bèzbratnica, pȍbratstvo, brȁtîmstvo, pȍbratim, pȍbratîmstvo, póbro, pôbre, brȁtučed, brȁtučeda, bráto, brátin, brȁtko, Bratònožići, Brȁtić *(od staroga* Bratoslav), brȁća, brȁćica, brȁćînci; brájo, brȁjan, brȁjen, brájin (adj.), brâjko, bráco, brȁca, brácin, brȁcin, brâle; brȁtiti, pȍbratiti, prȉbratiti, rȁzbratiti, zbrȁtiti; brȁtimiti, pȍbratimiti; brȁtičina *(nekaka trava)*, brȁtkovina *(nekako bijelo grožgje)*. — *značenje micati prelazi u tiskati, od tuda u udarati, a od tuda u cijepati, razbijati:* brána (occa), brȁnati, pobrȁnati. — *značenje nositi prelazi u držati, čuvati, zaklanjati, odbijati, nedati:* zábran, brána *(u vodenice,* moles), ȍbrana, zȁbrana, brȁnîk, brȁnič, Brȁničevo (?), Brȁničevac, Brȁničêvkâ, Brȁničêvkinja, brȁničevskî, brȁnjevina, branjȅnica; bráuiti, obrániti, odbrániti, zabrániti; zabranjívati; Brânko

(od staroga Branislav *ili* Branimir), Brȁjica *(od istoga ili od staroga* Bratoslav). — *značenje vrtjeti se prelazi u sijati (isporedi pod 2, b):* brȁnjûg *(isporedi dalje* brljak *i kod* BHARV bravenjak).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o:

a) ostaje na svom mjestu: značenje koje je pod 1, b. u brati: ìzbor, nábor, ȍdbor, rázbor, sábor, zbȍr, bóra, bȏrnî, sábornî, zbórnî, ràzborit, ràzboritôst, sàborit, zbôrîšte; sáboriti, sabòrisati. *s prijedlogom* s *značenje razvijeno u sastavljati i zajedno biti, prelazi u razgovarati se, po tom u govoriti:* zbȏr, zbȍriti, nàzboriti se, pròzboriti. — *značenje tiskati prelazi u udarati, biti:* bòrba; bòriti se; Bòrisav, Bȍroje, Bȏrković. — *značenje može biti od sijati prešlo u gorjeti:* bȏr, bòrika, bòrîk, bȏrje, Pòdbȏrje, bòrov, bòrovina, bòrovica, boróvnica, Boròvnîk; *tako može biti i* Bòranja, Bòrač, Bȏrča.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem: značenje vrtjeti se prelazi u sijati: brȍć, brȍćast, ìzbroćine, Bròćno, Bròćanac, brȍtnjâk, bròćiti, obròćiti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ:

a) ostaje na svom mjestu, a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega a: *značenje koje je pod 1, b. u brašno:* bȃr (бъръ).

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnijem, a kako je u nas nestalo glasa ъ, *samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti se, valjati se:* bŕlog, bŕložiti, bȑljaga, obȑljuga (mulier squalida); bŕljati (conturbare), izbŕljati, obŕljati, pobŕljati, ubŕljati. — *značenje vrtjeti se prelazi u smesti se, smetenu biti:* bȑljav (stupidus, *upravo smeten).* — *značenje vrtjeti se prelazi u sijati (isporedi naprijed pod 1, b. branjug):* bŕljak; bŕnja, bŕnjo, bȑnjast, bȑnjâš, bȑnješa[2].

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje koje je naprijed pod 1, b. u brati: tako je u sadašnjem vr. toga glagola i njegovijeh složenijeh:* bèrêm, nàberêm *itd.; tako:* bérba, bèrâč, beràčica, bèrâčkî; Bèrisav, Bȅćko, Béke (f.), Bȅkna, Bèrkasovo.

5. samoglasno glasi takogjer e, *ali se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koje se počinje suglasnim, pa se produljuje u* ѣ: *značenje nositi:* brȅme, brȅmenit, brȅmenica, bremènoša.

6. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje koje je naprijed pod 1, b. u brati:* bírati, izbírati, nabírati, obírati, odbírati, pobírati, prebírati, pribírati, pro-

bírati, razbírati, razabírati, sabírati, zbírati; probirívati; pröbîr, ìzbirak, òbirak, òdbirak, päbirak, päbîrčiti, izbìrâč, obìrâč, biráčiti, nabiráčiti.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje vrtjeti prelazi u bacati: bäle (f. pl.), bälav, bälavac, bälavica, bálo, bálonja; bäliti, ìzbaliti, òbaliti, zàbaliti; bälega, bäležica, balègati, pobalègati se; *s premještenim glasovima:* gàlebina. — *značenje isto preneseno na nesklapan govor (isporedi dalje pod III, 2 brabonjak i brabonjčiti):* baljèzgati (ineptire). — *značenje vrtjeti se prešlo u sijati:* Bälj, bäljav *(crne glave)*, bäljast, bälješka, bäljota.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje vrtjeti, vreti, mutiti (isporedi pod I, 1, a. bara): bläto (lacus; lutum), blätânce, blätan, blatòvit, blàtište, blätîšte, blatùšina.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati, tiskati, cijepati:* bôl, prèbol, bölan, bôlnîk, bônîk, bölêst, obolèstiti se, bölestan, bolèsnîk, bolèsnica, bolèšćina, bolèština, bolèšljiv, bolínak, bolèzanja, bolèžljiv, bòlêćî, bolèćica; bólja, glavòbolja, glavòboljan, kostòbolja, nogòbolja, srdòbolja, srdòbônî, trbòbolja; glavòbôlje; boljètica; bòljeti, dobòljeti, izbòljeti, obòljeti, pobòljeti se, razbòljeti se, ubòljeti, zabòljeti; pobolijèvati, prebolijèvati, isporazbolijèvati se, poizrazbolijèvati se; bolòvati, izbolòvati, odbolòvati. — *značenje dizati se, veliku biti, veličinom nadmašati a po tom i dobrotom:* bòljî, böljma, boljínak, bòljâr, bòljârka, bòljârkinja, bòljârskî.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje može biti vrtjeti, savijati:* biòčug[3]. — *značenje vrtjeti se prelazi u sijati:* bȉo[4] (bijèla), bȉjel, sùbjel, sùbjelast; bjël, bjèlov, bjèlovina, pòdbjel, pòdbio, bjéla, bjèlôv, bijèlac, bȉjelka, Bȉokova, Bȉokovo, Beòcîn, biòce, bjèlica, bjèlìka, bjelìčast, bjèličast, bjèlača, biòna, bjelànce, bjelìna, bijèlonja, Bjelàsica *(vidi dalje bjelasati se)*, Bjëlâš, Bjèlâšnica, Bjèloš, bjèloša, bjelùšast, bjelùšina; bjèleg, bjèljeg, bìljeg, bìljega, bìlješka, bìljêžje, obìljêžje, bìljeţiti, obìljeţiti, zabìljeţiti; bjëlûg, bjèluga, bjelútak, bjelàjica, bjèlilo, bjèlîlja, bjèlidba, bjèlija, belìjânka; bȉjelj, bjèljina, Bjèlja, bijèljka, Bȉjeljina, Bȉjeljinac, bȉjeljinskî; bjèljâr, bjèljara, bjeljàrica; bȉlja, bȉljin, bílja, bíljin, bìljac, biljètina, bìljača; bjëlobȑk, bjelògrlî, bjelòlik, bjelònoga, bjelòkorac, Bjelòpoljac, bjelòšljiva, bjelòšljivača, bjelògrab, bjèlojabuka, bjelòjug,

bjelòdano, Biògrad, Biògradac, Biògratka, Biògrače, Biògragjanin, biògradskî, zabiògraditi se, zabjelòglaviti se, objelodániti; bijèliti, nabijèliti, obijèliti, podbijèliti, ubijèliti, zabijèliti; bijèljeti, izbijèljeti, obijèljeti, pobijèljeti, zabijèljeti; bjelàsati se *(isporedi naprijed Bjelasica)*.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *ali je premješteno korijenu na kraj (može biti da je korijen raširen determinativom* i, *pa mu je* a *ispalo a od* i *postalo* e*): značenje udarati prelazi u lupati, odatle u zujati:* bléjati, izbléjati, zabléjati se. — *vidi i* BHARK.

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *koje se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim; pa kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* l *biva suglasno glaseći* u: *značenje može biti vrtjeti, smésti:* bûn, bùnika. — *tako može biti da je u značenju vrtjeti prešlom u bacati (isporedi naprijed pod II, 1 bale, balega):* bùnina[5], bùnište, bùništâr, bùnjîšte, bùnjâk.

III. korijen se udvaja:

1. udvaja se tako da mu najprije stoji samo suglasno sa samoglasnijem a za tijem cio:

a) samoglasno na prvom mjestu slabi u i *te u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a; *samoglasno na drugom mjestu ispada pred nastavkom* a; *suglasno* b *na prvom mjestu zamijenjeno je u nas glasom* d[6]*: značenje vrtjeti se, mutiti se prelazi u mrku biti:* dăbar, Dàbrina.

b) samoglasno na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima e, *ostalo kao pod a.: značenje isto:* Dèbrc.

2. udvaja se korijen tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj; tada se samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta megju njih, i glasi

a) a: *značenje vrtjeti prelazi u bacati, pa se prenosi i na nesklapan govor (isporedi pod II, 1):* brabònjati, pobrabònjati se, brăbonjak, brăbônjčiti, zàbrabônjčiti.

b) ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje ticati, vrtjeti, miješati, pa se prenosi i na glas koji od toga biva:* bȑblati (mit dem rüssel durchsuchen), bȑbljati *(u istom značenju)*, bȑboliti, brbòtati, brbótati, brbúkati, brbúčiti *(„tumariti u što rukom ili glavom“)*; *može se* r *uzeti i kao suglasno pa se onda izmegju njega i prednjega suglasnoga umeće* a: barbúkati.

[1] U nekim prilikama može biti da je *a* nakraj korijena nastavak, pred kojim je u samom korijenu ispalo *a* ili — kako drugi misle — oslabilo u ь: tako može biti da je u *brati* (colligere).

[3] Tugja će biti brnjica (suknja prtena, koja se zove i brhan); u drugom značenju vidi u Osnovama 318.
[3] U Osnovama uzeh da je složeno, ali ne će biti.
[4] Miklošić vergl. gram. 2, 95 uzima da je korijen samo bha.
[5] Matzenauer Cizí slova 124 dovodi od nov. grč. βουνί; ali u riječi koja bi od Grka došla k nama ne bi grčko β bilo u nas b.
[6] Vidi u Osnovama 39.

BHAṚK, od BHAR, u njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se iza najbližega.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje tiskati prelazi u zbijati, tanjiti, zaoštriti, zašiljiti, šiljastu biti, stršiti:* bȑk (1. cincinnus barbae; 2. „ono zemlje što se uvuklo u vodu"), bȑčić, bȑčina, bȑčīšte, bȑkat, obȑkatiti, bŕko, bŕkonja, bjȅlobȑk, šȉšobȑk, dugȍbrče; — bŕčjī, bŕčnī *(pero; ručak);* bȑkica; bȑklja, bȑkljača; bŕčiti, nabŕčiti; Bȑčkô. — *značenje tiskati, zbijati, vrtjeti, miješati, mutiti, i glas koji od toga biva:* bŕkati, pobŕkati, razbŕkati, zabŕkati, zbŕkati, bȑkaonica; bȑč (copia), bȑča (copia); nȁbrčica (homo litigiosus), nȁbrčko, nabŕčati (offendere); bȑčak, bȑčkavica, bȑčkati, bȑčnuti; bȑcnuti, prȍbrcnuti se[1].

2. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od koga je u nas* e*): značenje zbijati, stegnuti, stisnuti se, napeti se:* zabréknuti, zabréći; *može biti da je u tom značenju i* brȅkinja, brȅkinjov. — *značenje udarati prelazi u zujati:* brȅka[2], bréčati, brȅktati, podbrektívati[3]. — *značenje baciti s takom zukom:* brȅčiti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje zujati (ispo-redi kod kor.* BHAR *pod II, 4):* blêk, blȅka *(blejanje i luda),* bléka *(luda),* blékuuti.

2. samoglasno glasi takogjer e, *ali se suglasnom* l *domeće* j, *te biva* lj (љ): *značenje se približuje onomu koje je naprijed pod I, 1 u brčkati:* bljȅčkati se, bljȅčkavica.

[1] Može biti da ovamo ide u značenju ticati: lȁ-brcnuti, la-bŕcnuti; ali je slog *la* taman; isto tako ča-la-bŕknuti, ča-la-bŕcnuti, ča-la-bŕcati, ča-la-bŕčak.
[2] Drukčije u Osnovama.

[4] Ne idu ovamo nego su od tugjega *bre:* brȅkati se, brȅcati se, nabrekívati, nȁbreknuti, nabrecívati se, nȁbrecit.

BHARG, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *suglasno* g *glasi* z: *značenje udarati prelazi u cijepati, parati:* brázda, brȁzdâš; brázditi, obrázditi, ubrázditi, zabrázditi; obražgjívati, ubražgjívati, zabražgjívati; brazdìčati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: suglasno* g *glasi* g *i* z, *koje se opet mijenja po svojim zakonima: značenje vrtjeti se prelazi u hitjeti:* bȓgo (adv.), bȓz, brzìna, br̀zelj, br̀zâk, br̀zac, br̀zîć, brzìca, bȑzovat; brzȍlov, brzolóvac; nȁzlobȓzović; br̀zati, bȓziti, ubȓziti; pribr̀žati, br̀žâj! br̀žâjte! bȓže (adv.), bȑže; brzdìca *(biće od osnove postale od korijena nastavkom* da*). — isto značenje prenosi se na nerazgovijetan glas:* br̀gljati, br̀gljalo.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *suglasno* g *glasi* g *i* z, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje sijati:* brȅza, brȅzica, brȅzov, brȅzovina, brȅzovac, brȅzovača, brèzîk, brȅzić. *može biti da ovamo ide (s promjenom glasa* z *pred* t *na* s*)*[1]*:* brȉjest, brȅstov, brȅstovina, brȅstovac, brȅstovača, brȉješće, Brȅsnîk. — *značenje zujati, cvrčati:* bregùnica[2].

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od sijati prelazi u gorjeti, od tuda u željeti, željenu biti:* blâg, blâgo, blášce, blágôst, bláško (adv.), blâgoš (adv.), Blȁgâj, blȁgâjskî, Blȁgoje; blagȍvati, nablagȍvati se; blážiti, razblážiti, ublážiti, zablážiti; razblažívati; blážen, blaženstvo; blagočȁstivî, blagȍdet, blagȍdetan, blȁgoslôv *(i bez* l: blȁgosôv*)*, blagoslȍviti (blagosȍviti), blagoslívljati, *i bez* l *iza* s *i bez* v: blagosíljati, — blagoslȍven, blagȍvonje.

[1] Ili pripada korijenu BHARS.

[2] U Mikalje po zapadnom govoru: brigunica. — Isporedi lat. fringilla, frigulare, frigutire.

BHARGS, od BHARG, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *premješta se u slovenskim jezicima pred* g *i pred njim se mijenja na* z.

Samoglasno imajući za sobom više suglasnih premješta se za najbliže i slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ы: *značenje tiskati prelazi u bacati, sipati, liti, puniti:* brȉzgati, nàbrizgati (*„kad se krava u jutru pomuze, pa u veče nema mlijeka, onda kažu: nije nabrizgala“)*[1]. — *značenje zujati, vikati:* bríznuti, brížditi (plorare; žd *od* zg)[2].

[1] Isporedi rus. брызгать spargere.
[2] Isporedi rus. брюзга fremitus.

BHARGH, od BHAR, u njegovijem značenjima dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje dizati u vis:* brȉjeg, brèžina, brȅščić, brežúljak, ìzbrežak, brijèžnjača, Zȁbrežje, Brȅgava, Brȅgovo.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje nositi, čuvati, pomagati, prelazi u starati se:* brȉga, nèbriga, brȉžan, brȉžljiv, bèzbrižan; brȉžiti, ùbrižiti se; brȉnuti se, ùbrinuti se, zàbrinuti se.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje dizati se:* blàzina, blàzinja. — *značenje vrtjeti prelazi u smesti, prevariti, zaluditi:* sȁblâzan, sablažnjávati; blázniti (*„milovati rukom“).*

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje udarati i tiskati prelazi u zbijati, stiskivati, sastavljati:* blȉzu, ȕblîzu, ȍbližnjî; priblížiti, približávati, približívati; blȉzna, blȉzni, bliznàjiv, bližnjàjiv; blȉznovi, blizànac, blizànak, blìznâk, blȉzânka, blizànica, blȉzne, blȉznâd, blȉjûn[1], blízniti se, oblízniti se.

[1] Vidi u Osnovama 173.

BHARDH, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje dizati se, pružati, isticati se, napinjati se:* bráda, bràdica, bradètina, bradùrina, bràdat, obràdatiti, bràdâš, bradàjaga, bradòvatica, golòbrad, golòbradast, golòbrače[1], kozjòbrad, pòdbradak, pòdbradnjîk, ubràdâč; bràdati; podbráditi se, ubráditi, podbragjívati se, ubragjívati; bràdavica, bràdavičica. — *značenje udarati ili stršiti, oštru biti:* brădva, bradvètina, bradvùrina, bradvènî; brădviti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje dizati se (kao što se plitko mjesto diže iz vode ili čovjek idući preko takoga mjesta ili na kakvom god mjestu stojeći dupke):* brôd, brodàrina, Čestòbrodica; bròditi, prebròditi.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno: značenje tiskati, udarati:* bȑdo (pecten textorium), bȉrdila (n. pl.), bȑdâr, zàbrdnjača, zábrdnjača. — *značenje dizati se u vis, stršiti:* bȑdo (mons), bȑdâšce, brdéljak, bȑdina, bȑdnî, bȑdskî, brdòvit, Bȑgjanin, Bȑgjânka, bȑgjanskî, Brgjànija, pòbȑgje, zàbȑgje, nȉzbrdica, ȕzbrdica, nȉzbrdit, ȕzbrdit.

4. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje tiskati, nabijati, puniti:* brěgj, zabrègjati.

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje udarati, bosti, oštru biti:* brídjeti; brȉtka sablja[2], brȉckinja.

III. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje sijati, slabo sijati:* blȉjed, bljedòća, bljěgjan, blijèdjeti, poblijèdjeti, preblijèdjeti, prebljegjívati.

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje vrtjeti se prelazi u smesti se, smesti, zaluditi:* blûdnî, blûdnîk, razblùdnîk, razblùdnica, blúditi *(maziti)*, razblúditi.

[1] Nema u Vukovu rječniku, ali vidi u Kovčežiću 89.

[2] Drukčije u Osnovama.

BHARV, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje nositi i držati prelazi u čuvati, hraniti, pitati:* brâv, bràvetina, brávac, Brávac, brävljî, brávče, pòbravica, bravàrica. — *značenje vrtjeti se, smesti se:* bràvati (*„ići bez pameti“*), zabràvati. — *značenje vrtjeti se prelazi u sìjati, svijetliti se:* bravènjâk (*isporedi branjug i brljak kod kor.* BHAR)

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti se prelazi u smesti se, od tuda u zgranuti se:* bȑvljiv (*„n. p. ovca, t. j. bolesna pa sve ostaje od ostalijeh ovaca i ponajviše se obrće u naokolo, i tako vrluda dok ne crkne“*), obȑvljiviti se.

BHARS, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva suglasno: značenje podizati se, isticati se, stršiti:* bȓst (frondes), bȑstina, bȓsnat; bȑstiti, nabȑstiti, obȑstiti.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *suglasno* s *glasi* s *i* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje vrtjeti se prelazi u smesti se, smetenu biti:* blèsan, blësast, blëska; zàblehnuti se, zabléšiti se.

BHARSK, od BHAR, sìjati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. — Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: blijèska[1], blijèštiti (št *od* sk), blȉješnjâk (*izmegju* š *i* nj *ispalo je* t, *koje je u* bliještiti).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: blìstati (st *stoji mjesto* sc *od* sk).

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 15. — U Osnovama drukčije; isporedi u Ficka vergl. wörterb. 1, 152.

BHAS (1), sìjati, od BHA (2).

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: **bôs, bosòtinja, bosònog; obòsiti.**

BHAS (2), udarati, lupati, zujati, govoriti, od BHA (3).

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s i h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje udarati razvija se u nailaziti, iz nenada doći, ići „ne gledajući kuda“:* bàsati, nabàsati, zabàsati; bàhnuti; iz ùbaha. *po tome će biti i nespretan hod:* baùljati (*„za malu djecu kad još ne mogu upravo da idu“;* h *biće ispalo). tako će biti i* pobàûčkê (*ići, t. j. na rukama i nogama;* h *će takogjer biti ispalo). — značenje udarati prelazi u ići lupajući, ići vičući, plašiti, dosagjivati:* bȁh (*ne bi bahom; udariti bahom),* bàšina; nabàhnuti, nabahívati; bȁhat (*drugo je* a *naš umetak mjesto* ъ; *govori se i* bâkat *i* bât), bàhtati, bàhtati se. — *značenje zujati prelazi u govoriti, od tuda u vračati (isporedi bajati kod kor.* BHA): bȁhorica, bȁhoriti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje zujati prelazi u govoriti:* bèsjeda, bèsjediti, probèsjediti.

3. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u:

a) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje udarati:* búsati se, bȕsnuti se, zabùsati, pobùsati (figere). *isto značenje prelazi u navaliti, dosagjivati:* nabusívati (invehi), nàbusit (iracundus). — *značenje udarati prelazi u zbijati, zbijenu biti:* bûs, bûsje, bȕsên, bùsênje, busènica, Bùsôvnîk, Bùsovača; bùsati, pobùsati, bùsati se, ubùsati se, pobušávati, pòbušenî ponedjeljnik.

b) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje udarati, s lupom pasti, napasti, zadesiti, pritisnuti, zatajati:* bȕšiti (*„kad što padne pa lupi“*) zàbušiti (ferire; supprimere), nèbuh (iz nebuha), nèbušica (iz nebušice), òbušica (iz obušice). — *značenje udarati, tiskati, prelazi u stiskivati, od tuda u napinjati se, nadimati se, naduhati se:* nàbuhnuti, pòdbu(h)nuti, nàbušiti se, bȕhav, bȕhavac, bȕhavica, bȕhâvan, búša, bùšâk, bȕšav, bùšat, bùšina (*pogrda ovci*[1]). — *značenje naduhati se prelazi u šuplju biti, šupljiti:* búšiti, izbúšiti, probúšiti, bùšotina, búšak (*probušen lješnik).*

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *značenje udarati, pobijati, prelazi u poricati, tajiti, kriti:* bȁh (udariti u bah, negare); bàšiti, pobà-

šiti, zabàšiti; zabašúriti — *ovamo može biti da ide izgubivši u nas* h: ùba (non nihil), prὸuba.

[1] I nekaka trava; ali u tom značenju može biti da ne ide ovamo nego da je u svezi sa *buha.*

BHI (1), udarati, vidi BHA (3).

BHI (2), strašiti, strašiti se, u strahu biti.

1. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj: bòjati se, pobòjati se, ubòjati se; pobojávati se, pribojávati se; bȍjâzan (f.), bȍjâzan (adj.), nȅbojâzan, bogobȍjâzan, bojàžljiv i bojàzljiv *(od* боꙗзньливъ, *isporedi boležljiv);* nèbôjša; bôjse, bôjske.

2. samoglasno se takogjer širi u ai, *ali od toga u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* ѣ: bȉjes[1], bjesòmučan, bijèsan, ȍbijesan, bjesnòća, bjèsnilo, bjèšnjeti, pobjèšnjeti, pobjèsniti.

[1] Tako Fick vergl. wörterb. 2, 618. — U Osnovama drukčije.

BHU (1), zujati, rikati, od BHA, vidi BHA (3).

BHU (2), biti (jesam), rasti.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: bȉti (быти), dòbiti, pòbiti, pròbiti, zàbiti, zbȉti se, snèbiti se, pridòbiti, zadòbiti; bívati, dobívati, izbívati, prebívati, probívati, zbívati se, snebívati se; pridobíjati, zadobíjati; biće, dȍbît, dobítak, pròbitačan, pròbitačnôst; dobívalac; zbȉlja[1]; — bȉlje, bȉljka, biljàrica. — Prȉ-bi-sav *(staro ime),* Prȉ-bić *(od prednjega),* Dà-bi-živ, Dá-bo *(od prednjega).*

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* av: zábava, bȁviti se, dòbaviti, ȉzbaviti, nàbaviti, prȉbaviti, pròbaviti, zàbaviti; dòbavljati, ȉzbavljati, nàbavljati, zàbavljati; nabàvljâč. v *pred* lj *može i otpasti:* zàbaljati, zàbaljkati.

3. samoglasno u *pred samoglasnijem od nastavka biva suglasno* v, *koje iza glasa* b *otpada*[2]*:* bòraviti, pobòraviti, probòraviti, zabòraviti, pozabòraviti; poborávljati, zaborávljati, pozaborávljati: zȁborâv, zabòravak, zȁborâvan.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *mjesto kojega se u nas umeće megju dva suglasna* a: bȁš (plane; *isporedi pod 1 zbilja).*

[1] Ovamo bi išlo *bitisati,* ali će biti iz turskoga jezika; isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 477.

[2] Vidi u Osnovama 85. — Drukčije Geitler O slov. kmen. na u 97.

BHUDH, paziti, stražiti.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: búditi, izbúditi, probúditi, razbúditi; búdan, bùdionîk; Bùdoš *(planina)*; Rădobûd, Bùdisav, Bùdimîr, Búčo(vić).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, umeće se mjesto njega* a: bàdar; bădnjî, bădnjâk, badnjàčica.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *tako će biti s promjenom glasa* d *pred* t *od nastavka na* s, *u značenju od paziti prešlom u ići za čim, žuriti se, brzu biti, a od tuda prenesenom na vid, vidjeti se, jasnu biti:* bȉstar, bistrìna, bistròća, bìstrica; bìstriti, izbìstriti se; Bȉstra *(ime žensko)*.

BHUR, vrtjeti se, vreti, nadimati se, od BHAR.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: bȕra, bûran, bûrnîk, bûrnjâk, bȕrav, búro, Bùrâć; búriti se, nabúriti se; òburiti. — *značenje vreti prelazi u vikati, zujati:* burlíkati (plorare), bùrljati (crepare *i* brljati), uzbùrljati.

2. samoglasno otpada kad do korijena dolazi nastavak u, *od koga u slovenskim jezicima pred samoglasnim novoga nastavka biva* ъv: *značenje vrtjeti se prelazi u savijati se:* bȑv (бръвь), bȑvina; bŕvno, bȑvnâš, bȑvnati, pobȑvnati; Bȑvenîk; ȍbrva, ȍbrvica.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno kao pod I, 1: tako može biti da je u značenju nadimati se, napinjati se, isticati: búljiti, izbúljiti, bùljook, bùljookast, bùljioka, bùljina, bùlješ.

BHUS, vidi BHAS (2).

BHRASG, vidi BHARGS.

BHRI, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje od udarati prelazi u sjeći:* brȉtva, brȉtvica, britvètina, britvùrina, britvènî, Brȉtvići; òbritviti; bríca *(britva i berberin)*; brìjati, izbrìjati, òbrijati, pobrìjati, podbrìjati, probrìjati, zbrìjati, zaneobrijániti; izbrijávati, pobrijávati, podbrijávati; obrìvati, zaneobrivániti; bríčiti, obríčiti.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj, *a tome se opet* o *po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje brati, sabirati:* brôj; bròjiti, izbròjiti, nabròjiti, odbròjiti, pobròjiti, prebròjiti, pribròjiti, razbròjiti, zabròjiti; bròjâč, brojànice, brojènice. — *s promjenom glasa* o *na* a: nabrájati, odbrájati, pobrájati, prebrájati, pribrájati, razbrájati, zabrájati.

BHRU, od BHAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje vrtjeti se, vreti, prelazi u zujati:* brújati, zabrújati. — *značenje zujati prelazi u ružiti, rugati se:* brüka, brükati se, òbrukati, òbrukanac, òbručiti, milòbruka.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno kao pod I: značenje vrtjeti se prelazi u smesti se, smetenu biti, smeteno govoriti: blúna; blútiti, blùtiš. — *značenje vrtjeti se, mesti se, prelazi u mutiti se, pokvariti se:* bluta (mucor *u Stulića)*, uzblútiti se (mucescere). — *suglasnome* l *domeće se* j, *koje se s njim sastavlja: značenje vrtjeti prelazi u izbacivati (isporedi bale kod kor.* BHAR): bljùvati, izbljùvati, nabljùvati, pobljùvati, ubljùvati; bljuvának, bljùvotina; bljünuti; bljütav *(što valja izbaciti)*, òbljutaviti, bljütak. — *ovamo može biti da ide odbacivši sprijeda* b *a ne dometnuvši* j *(kao naprijed u bluta):* lütav *(bljutav).*

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva ы: *tako može biti da je u značenju izbacivati:* blíjati.

BHRUS, od BHRU, u nekim značenjima korijena BHAR, od koga je i BHRU, dalje razvijenim.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje vrtjeti prelazi u trti, tarući gladiti:* brûs, brùsina, brùsić, brúšnjača; brúsiti, nabrúsiti; *značenje utrti, tarući snimiti:* ùbrus[1], ùbrusac, ùbruščić. — *ovamo će ići u značenju ticati, kvariti, potrti:* òbrusiti *(lice, t. j. obljubiti).*

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva ы: *značenje koje je pod 1 u ubrus:* brìsati, ìzbrisati, òbrisati, ùbrisati; ubrisívati.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo je* l *postalo suglasno glaseći* u: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje vrtjeti se, praćati se, skakati:* bùha, bùhara, bùhâč, bùhinjî. *ovamo može biti da ide i* bùšina *(nekaka trava).*

[1] Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 622.

BHRUSK, od BHRU, u nekim značenjima korijena BHAR, od kojega i BHRU, dalje razvijenim.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti prelazi u trti, promicati, tekući brisati (isporedi kod kor.* BHRU*):* bȑskut *(brzica). — značenje vrtjeti se, uvijati se:* bȑštan (št *mjesto* šč, *od* sk), bȑšljan (k *je ispalo izmegju* s *i* lj, *pa se* s *pred* lj *promijenilo na* š)[1].

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l, *kojemu se još domeće* j, *te biva* lj: *samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje kao pod I u brštan:* bljûšt (št *mjesto* šč *od* sk). — *značenje vrtjeti prelazi u izbacivati, gaditi se (isporedi bljutav kod kor.* BHRU): bljúštiti.

[1] U Osnovama malo drukčije.

MA (1), korijen pronominu prvoga lica za neke oblike.

Samoglasno samo i sastavljajući se s nastavcima različno glasi: me-ne; m-nom (мъ-ноѭ); mi; me (мѧ); môj, mȏjski, omòjiti.

MA (2), koji glasi i MAN, micati, mahati, udarati, raditi, udešavati, slagati, mjeriti, misliti.

I. korijen bez n:

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje micati prelazi u mahati:* ȍmaja, prȍmaja[1]. — *značenje udešavati, uregjivati, raditi:* mäti, nèmati, mäterin, mäterînstvo, materèšina, mäteriti, mäterica, mätêrnica, mätêrničav; mäćaha (*i* mäćâ), mäćeha; mätica, màtičnjâk, bèzmatak, obèzmatičiti; mája, májka, mâjka, pòmâjka, mâjčica, mâjčin, májkin, mâjkin, màjčina, majčètina, majčùrina, mâjčići, grdòmâjčić, mȁjković; Májda; mâle. — *značenje udešavati prelazi u mjeriti:* mätor *(koji je došao do neke mjere),* matorìna, matórac, màtôrka, mätornjâk; mätoriti, òmatoriti[2], zàmatoriti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje udešavati, desiti, ugagjati, jednačiti, mjeriti:* námjer (casus), prímjer, mjȅra, námjera (occursus; casus), ȍmjera, obȕmjera, zámjera (offensio), mjȅrica, mjȅričica, mjéra, rázmjerak, ȍmijerka, námjerna, mjèrâč, mjeràčina, mjèrila, smjèren, smjȅran, smjȅrnôst; mjȅriti, ìzmjeriti, nàmjeriti, ȍmjeriti, ȍdmjeriti, pȍmjeriti, pȍdmjeriti, prèmjeriti, ràzmjeriti, smjȅriti, ùmjeriti, zàmjeriti; odmjérati, pomijèrati, smjȅrati, zamjérati; namjerávati, podmjerávati, razmjerávati, umjerávati, za mjerávati; mȅrkati. — *značenje udešavati prelazi u davati jedno za drugo ili jedno mjesto drugoga stavljati:* mijèna, ȉzmjena, ȍdmjena, prȍmjena, rȁzmjena, zȁmjena, zȁmjenîk, zȁmjenica, nepromjènit, promjènljiv, mjènjâč, naizmjèncê; mijèniti se, izmijèniti, omijèniti, odmijèniti, promijèniti, razmijèniti, zamijèniti; mijènjati, izmijènjati; izmjenjívati, odmjenjívati, promjenjívati, razmjenjívati. *isporedi još dalje pod II, 3. — značenje koje je u mijenjati:* mjȅsêc, mjesèčić, mjȅsečina, mjȅsečnî, mjȅsečnîk, mjȅsečnjâk, mjȅsečârka, jednomjèsečići. — *značenje udešavati, mjeriti prelazi u misliti, od tuda u težiti:* smjȅti, nèsmjelica.

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje micati se, ići, proći:* mimo, mimoìći, mimóći, mimoìlaziti, mȉmogrêd, mimòhodac; mínuti, odmínuti, podmínuti, premínuti, promínuti, sumínuti, umínuti, zamínuti, odumínuti, odomínuti; kolȍmija. — *značenje udešavati, slagati, zadovoljiti, utišati:* mîr, nȅmîr, ȕmir, míran, nȅmîran, mirnȍća, mírnôst, ȕmirnîk, mirȍvnâ, mirȍta, pȍmirîšte, ràzmirica, míra, mirȍkov, mirȍnosnica; míriti, domíriti, izmíriti, namíriti, pomíriti, podmíriti, primíriti, smíriti, umíriti, zamíriti, uznemíriti; domirívati, izmirívati, namirívati, podmirívati, smirívati, zamirívati, uznemirívati; mirȍvati; mìrbožati se, mìrbožiti se; Mȉrosav, Mirȍsav, Mȉrodâr, Mȉren, Mírko, Nȅmîrko, Mírkovača, Mîrčeta, Mȉško; Mìrosava, Míra.

II. korijen sa n:

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje udešavati prelazi u tvoriti, obličje davati:* Rȁd-man[3], Turȍman, Vȕkman, Vukȍman, Vȕzman, crnȍmanjast. — *značenje udešavati prelazi u misliti a to opet u varati (isporedi pod I, 1): tako može biti da je* Nèmanja. — *iz značenja varati izlazi na prazno, za ludu, bez plate:* zàman, zàmanicê. — *značenje koje je naprijed u mijenjati, prešlo u odmjenjivati:* zȁmanica, uzamàncê *(zasopce).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo: značenje biće mjeriti:* mnȍgî[4], množìna, mnozìna, mnozìnja,

mnoštvo, mnògulja, mnogòznalica, mnögâšt; mnòžiti, namnòžiti, umnòžiti. *mjesto* n *iza* m *govori se i* l: mlogi.

3. samoglasno slabi u e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje misliti:* päuiêt, paméća, pämetan; opamétiti, opamećívati, pämetovati; *i izbacivši* e: pâmtiti, ùpâmtiti, zàpâmtiti, pâmtilo, zlòpâmtilo; — poménuti, napoménuti, opoménuti, spoménuti; pömên, spömên, poménak, öpomena, üspomena, nepomènîk, nepomènica, nepomènuše; spomenívati, spomenjívati.

4. samoglasno oslabivši u e *produljuje se u* ѣ: *značenje misliti:* namijèniti, primijèniti; namjenjívati; namȉjènica. *sa* e *mjesto* ѣ: menòvati se. — *značenje varati prelazi u zakinuti, lišiti: takogjer sa* e *mjesto* ѣ: mëntovati (t *je iza* n *umetnuto).*

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje koje je pod 3 pomenuti:* pòminjati, napòminjati, opòminjati, spòminjati.

6. samoglasno oslabivši u e, *ili u* i, *postaje u slovenskim jezicima* ь, *kojega je u nas nestalo: značenje misliti:* mnȉti, mnȉjenje; mnívati, mnjávati; pòmnja, pòmnjiv, súmnja, súmnjati, posúmnjati. *mjesto* n *iza* m *govori se i* l: mlȉti. *mjesto* nj *iza* m *govori se i* lj: pòmlja, pòmljiv, súmlja, súmljati. — *značenje micati se prelazi u ići, od tuda u gaziti, a od tuda u sabijati, stiskivati: tako može biti da je:* mnäda (chalybs[5], *isporedi* мѧти, мьнѫ, comprimere), *može se* m *pred* n *i odbaciti:* näda (chalybs), nädo (chalybs; caverna murium; *znači i „sve čim se svinje same hrane", a tu može biti da je značenje ići, gaziti, nalaziti),* näditi (chalybe inducere), zànaditi. — *značenje ići, proći, prelazi u nestajati, iščezavati, umaliti:* mänjî, mànja, mánjak, mánjo, mànjičav; mänj, mänjma; mánjiti, umánjiti, smànjati se, umanjívati; smàniškati, premànkati, sumànkati, mànjkati, pomànjkati, manjkávati. *i sa* j *mjesto* nj: pomàjkati. — *može biti da ovamo ide u neznanu značenju:* mànić (gadus lota).

III. korijen bez n *udvaja se tako da mu suglasno dolazi i na kraj:*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje koje je naprijed pod I, 1 u mati:* máma, mámin, mämica, mämičin. *od osnove koja je u* mama *ali okrnjene od prvoga samoglasnoga a u značenju koje je dalje pod 2 u moma:* màkinja, màšuta[6]. — *značenje varati:* ömâm (esca), mâma (esca), nämama, námama, zämama, mámak, mámac, màmljiv; mámiti, domámiti, izmámiti, namámiti, omámiti, odmámiti, pomámiti, premámiti, primámiti, smámiti, zamámiti; domamljívati, izmamljívati, namamljívati, omamljívati, pre-

mamljívati, primamljívati, smamljívati, zamamljívati; mâ-mä (sonus alliciendi vaccam). — *značenje varati prelazi u zaluditi, ludovati, poludjeti, pobješnjeti:* mäma (furor), pömama, pömâman, màmenî, pomàmilo, pömamicê; mámiti, pomámiti, raspomámiti se, pomamljívati, raspomamljívati se. — *ovamo će ići u značenju ludovati i* màmlaz[7].

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udešavati, raditi, koje je i u mati, preneseno na mlado čeljade:* möma, mömica, mômkinja; mòmak, mòmčić, mòmčina, momčúljak, momčèkanja, mòmče, mòmačkî, mòmaštvo, mömčâd, momčàdija; mômčiti; momkòvati; Mömîr, Mòmčilo, Mòmčil.

[1] U Vukovu rječniku: promaha.
[2] Nema u Vukovu rječniku.
[3] Miklošić vergl. gram. 2, 238 uzima da je u tijem imenima *man* nastavak.
[4] Miklošić vergl. gram. 2, 209 misleći da znači *náda* spes, dovodi je kao i nju dodajući da joj je sprijeda došlo *m* prema *mnjavati* (мьнѣти).
[5] Miklošić vergl. gram. 2, 201 uzima da su ove riječi od *mala*.
[6] U Osnovama drukčije; ali prema češkom mamlas ići će ovamo; ispoređi Miklošića vergl. gram. 2, 320.

MAK (1), mumlati, drečati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: mëka, mëčka, mëče; méknuti; méčati.

MAK (2), od MA, mahati, udarati, satirati, gnječiti, kvasiti; varati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u trti, satirati:* mäk, màkov, mäkovina, màkovača, mäkovîšte, makòvskî. — *Vidi još pod 2.*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje mahati prelazi u udarati, od tuda u gnječiti, a od tuda u kvasiti:* mökar, mokrìna, mòkraća; mòkriti, smòkriti se; móča, mòčina, möčâr (f.), möčâran, močàrina; mòčiti, pomòčiti, smòčiti, umòčiti, zamòčiti; mòčilo, mòčionica, mòčivuna; mòčati, pomòčati, Mòčao, mòčalina. *s promjenom glasa* o *na* a: umákati, zamákati, izumákati; ümâk.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: *značenje udarati prelazi u praviti, činiti, opčiniti:* zamàštati *(isporedi* мъчьтa; *u nas stoji* š *mjesto* č *pred* t).

4. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e: *značenje mahati prelazi u varati, mamiti (vidi kod kor.* MA): méka (mamac); naméčiti se *(navaditi se).*

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ь, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *značenje od mahati prelazi u udarati, od tuda i u sjeći:* mäč, màčina, màčìc; mȃkalj *(obarača),* mäklja, mäkljica, mäkljiti, màkljati, omàkljati.

6. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje satirati:* múka (farina), mȗčnica, mȗčnjȃk, Mȗčanj (?), omúčiti se. *ovamo će ići u istom značenju:* mùkinja *(nekako drvo; isporedi češ.* moukyně mehlbaum). *takogjer će ovamo ići u značenju koje je naprijed u mokar:* mùkljiv *(„n. p. drvo, t. j. vlažno iznutra“).* — *značenje satirati, dosagjivati:* müka (cruciatus), müčan, bjesòmučan, müčenìk, müčenica; müčiti, ìzmučiti, nàmučiti, òdmučiti, pròmučiti, ùzmučiti se, zàmučiti; izmúčati, odmúčati.

7. *korijenu dolazi takogjer na kraju* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje satirati:* mèkinje. — *značenje gnječiti:* mȇčka *(muljalo),* méčiti, oméčiti, priméčiti, sméčiti; — mȇk *(od* мѧкъкъ*),* mëkan, mekòta, mèkača, mèkuša, mekúšac, Mèkìš, mekšìna, mekòkȏrka, mekoòbrazan, mekòput, mekòust; mëknuti, òdmeknuti, ùmeknuti; mèkšati, namèkšati, umèkšati; umekšávati; mécati, namécati, umécati. — *značenje će biti prešlo od udarati u sabijati:* mëkna (mulier crassa).

MAGH, davati, krijepiti, podizati, rasti.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje davati, ugagjati:* máza, mázan, máziti, razmáziti. — *ovamo će ići, može biti u značenju rasti:* màginja (arbutum; *isporedi kod kor.* MAK). — *vidi još pod 2.*

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje krijepiti, siliti se, silnu biti:* mòći (mogu), izmòći, odmòći, pomòći, premòći, smòći, potpòmoći, pripomòći, zanemòći, iznemòći, prenemòći; mȏć, nëmȏć, pömȏć, möćan, nëmoćan, slabòmoćan, nemòćnìk, pomòćnìk, nemòćnica, pomòćnica; onemòćati; mògȗć, mogúćan, mogúćnȏst, mogúćstvo, nemògoša; nèmȏj *(od ne mozi).* — *s premještenim glasovima, u značenju od silnu biti prešlom u veliku biti:* gòmila, gomìlati, nagomìlati. — *s promjenom glasa* o *na* a: odmágati, pomágati, smágati, pot-

pomágati, pripomágati, prenemágati se; pomàgâč, zapomágati, pomàganja.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi **ѣ**: *značenje ugagjati, maziti:* mljèzinac (l *je umetnuto po južnom govoru*), mljèzinica, mèzimac (e *po istočnom govoru*), mèzimica.

4. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* **ѫ** *(od koga je u nas* u*)*: *značenje krijepiti, siliti se, jačati, rasti, dorasti:* mûž[1], Mûževa pećina, mužèvljî, mùžić, mùžjâk, mùžača, mùžatica, jednomùžatica, mûškî, muškòbana, muškòbanast, mùškara, muškárac, mùškînje, mùškîć.

[1] Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 628. i Geitler O slov. kmen. na u 12. — Isporedi i u Miklošića vergl. gram. 2, 72.

MAT, od MA, mahati, vrtjeti, savijati, bacati, paziti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u bacati, odatle u stavljati (isporedi dalje pod 3 metati):* kölo-mât, okolomátiti, okolomaćívati. — *značenje mahati prelazi u vrtjeti, savijati (isporedi dalje pod 2 motati):* màtuzica *(biće složeno tako da je druga pola uzica).* — *isporedi i pod 2.*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje mahati prelazi u vrtjeti, savijati:* mòtati, namòtati, omòtati, obmòtati, odmòtati, razmòtati, smòtati, umòtati, zamòtati, presmòtati; namotávati, omotávati, obmotávati, odmotávati, razmotávati, smotávati, umotávati, zamotávati; smötak, polùmotak; zamotùljati, zamotúljak, smotúljak; motòvilo, motòvioce, Motàjica. — *značenje mahati prelazi u udarati:* mötka, möčica, motòruga, mòtika, mòtičica, mòtični. — *značenje mahati prelazi u bacati, a od tuda u stavljati (isporedi metati dalje pod 3):* môst, mòštanica, Mòstâr, Mostárac, Mostáranin, mòstârskî; podmòstiti, premòstiti; podmošćávati. *pošljednje značenje prelazi u ugagjati:* umòstiti. — *značenje mjeriti (vidi kod kor.* MA*) prelazi u paziti:* mòtriti, namòtriti, promòtriti, razmòtriti, smòtriti, umòtriti, zamòtriti; — *s promjenom glasa* o *na* a: razmátrati, smátrati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje mahati, vijati, sipati, bacati:* mèsti (verrere; mete snijeg, mèsti se, conturbari), izmèsti, omèsti, pomèsti, razmèsti, smèsti, zamèsti; — òmet, smêt, badžòmet, trnòmet, ömeta, ümeta, pòmetnô, Pometènîk; mètla, mètlica, mètlovina, mètlâš, smètlîšte, omèlo; mètâlje *(očinja bolest)*, mèćava. — *značenje bacati, koje prelazi i u stavljati:* mètnuti, dòmetnuti, ìzmetnuti, nàmetnuti, nàdmetnuti, òdmetnuti, pò-

metnuti, pòdmetnuti, prèmetnuti, prìmetnuti, pròmetnuti, ràzmetnuti, smètnuti, ùmetnuti, ùzmetnuti, zàmetnuti, nadòmetnuti; mètati, domètati, izmètati, namètati, nadmètati, odmètati, pomètati, podmètati, premètati, primètati, promètati, razmètati, smètati; umètati, uzmètati, zamètati, nadomètati, iznamètati, poispremètati; — mêt, mët, dòmet, ìzmet, námet, òdmet, prèmet, prijèmet, ràzmet, rázmet, puškòmet, vjetròmet, dòmetak, ìzmetak, nàmetak, pòdmetak, smëtak, ùmetak, zàmetak, ìzmeče, pòmetina, šaròmetan, òdmetnîk, mètnica, òdmetnica, nàmetnica, mètanj, nàmetkinja, ràzmetkinja, podmètača, primètača, odmetàčina, premetàčina, mètalo, promètalo, mètâljka, izmètâljka, smètljika, prömećûran. — *značenje mahati, sobom mahati, praćati se:* mètîlj, metìljav, metíljiti se, metìljati se, pometìljati se. — *isto značenje prelazi u letjeti:* metòpir.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje koje je naprijed pod 2 u motriti:* zamijètiti. *ovamo će ići u istočnom govoru:* méta.

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje savijati, previjati (isporedi pod 2 motati):* premìtača; presamítiti *(isporedi pod 2 presmotati istoga značenja),* presamićívati; sùmit (usùmit)[1], sümiticê, sümicê *(pred* c *otpalo je* t); *pošljednjemu otpada* i: nasùmcê.

6. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje vrtjeti, miješati:* mútiti, izmútiti, pomútiti, promútiti, razmútiti, smútiti, uzmútiti, zamútiti; smüta, mútan, Mùtnica, mútnja, smútnja, mútež, mùtljiv, mùtljivac, smùtljivac, mùtljivica, mùtljâg, mùtljaga, mùtljati, múćak, òmućine, mücnuti, razmućívati, müćkati, pròmućkati, smüćkati. *od staroga imena* Mutimir *okrnjena do prvoga samoglasnoga:* Múšo, Mùšika, Mušicki *(mjesto Mušitski od imena koje nije u običaju* Mušita, *koje je takogjer od Mušo). — ovamo će ići u značenju tiskati, ticati, isticati se:* mütvica (palmes; *isporedi češ.* moutev, pistillum, *polj.* mątew, *s kojim se sastavlja i značenje mutiti).*

7. korijenu dolazi takogjer na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, ali samoglasno slabi u* e, *te se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje vrtjeti, miješati:* mésti (metem), izmésti, omésti, pomésti, podmésti, razmésti, smésti, umésti, zamésti; ométati se, podmétati, smétati; sméteník, smétenica, sméteňjâk, smétnja, métež, zámetljiv, mêća, mećàjica, mećàvica.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 414.

MAD, naduti se, oteći, razljevati se.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *tako može biti da je u značenju koje je dalje pod 2 u modar, prešlom od boje u znak (isporedi bijel i biljeg):* mȁdež *(glasi i* mlȁdež *može biti uz mlad),* madȕnica *(ime kozi).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje nadimati se prelazi u razljevati se, pa se prenosi na boju slabo svijetlu:* mȍdar, modrȉna, mȍdrina, mȍdrica, mȍdrice, mȍdrikast; mȍdriti, omȍdriti, pomȍdriti.

MADH, udešavati, ugagjati, mjeriti, znati, učiti. — korijen sastavljen od korijena MA, koji glasi i MAN, i korijena DHA, po čemu dolazi i sa N iza MA i bez njega.

I. korijen sa n *(glaseći* mandh*):*

Samoglasno se sastavlja sa n *u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje mjeriti prelazi u misliti, znati:* múdar, mudàrac, mȕdrica, mȕdričina, mȕdrôst, prȅmudrôst, mudrȍta, mudrȉna; mȕdrati, omȕdrati; mudrȍvati; nadmúdriti, omúdriti, nadmudrívati.

II. korijen bez n:

1. samoglasno slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы: *značenje mjeriti prelazi u mjeriti umom:* mîsao (мыслъ), dȍmîsao, pȍmîsao; prȍmîsao (m.), smîsao; misalan; mȉsliti, dȍmisliti se, ȉzmisliti, nȁmisliti, ȍmisliti se, pȍmisliti, prȅmisliti, prȍmisliti, rȁzmisliti, smȉsliti, zȁmisliti, predȍmisliti se; domíšljati se, izmíšljati, omíšljati se, pomíšljati, premíšljati, promíšljati, razmíšljati, smíšljati, predomíšljati se; domišljávati se, izmišljávati, promišljávati, razmišljávati; pȍmišljâj, izmȉšljâč, izmíšljalo, domȉšljan, domȉšljânka, domȉšljat; Mȉšljen, Mȉšljenovac, zlomȉšljenîk; *može biti da ovamo ide i* Žitȍmišljić.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje mjeriti:* mȅgja, mȅgjica, mȅgjâš, sȕmegja, trȍmegja, ȍmegjak, ȍmegjina, suhȍmegjina, pomȅgjâš, pomȅgjâškî; mȅgjiti, razmȅgjiti, razmegjávati; megju *(prijedlog s akus. i instr.),* megjȕdnevica, mȅgjudnevica, megjȕdnevičkî, mȅgjudnevičkî. — *značenje udešavati prelazi u ugagjati, ugodnu biti:* mȇd, mȅden, medȅnica, medȅnjâk, medȅnjača, mȅdan, mȅdnica, Mednjáci, mȅdâr, mȅdârnica, mȅdûn, medȍvina, mȅdljika (robigo), mȅdica; mȅditi, zamȅditi, omȅditi (robigine corrumpi, *isporedi medljika);* mȅdljati, zamȅdljati; mȅdvjed, mȅdvje-

dica, medvédak, mèdvjedina, Mègjednîk, médo, médići, médonja, mèdulja, Mědâk.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *tako će biti u značenju mjeriti:* odmástiti[1] (s *mjesto* d *pred* t).

[1] Isporedi u Miklošića lexic. kod riječi мьсть.

MAN, vidi MA (2).

MAR, od MA, mahati, promicati, isticati, trti, satirati, sìjati, grijati, vidjeti se, znati, znati se, zvati se.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje promicati prelazi u sìjati, a odatle u grijati (kao u usijati, usjati):* ȍmara; prìmariti, prȍmariti, ràzmariti. — *značenje koje je dalje pod 2 u more:* Mãrica *(ime rijeci).* — *značenje promicati, vrtjeti se prelazi u ustajati oko čega, brinuti se (isporedi dalje pod III, 2* mramoriti, curare): *tako mislim da je:* mâr[1], màrljiv, màrljivôst, máriti, nèmâr, nemàrljiv, nemàrljivôst, nemàrljivac, nemárnôst, nèmarîš.[2]

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje trti, satirati, dosagjivati, ubijati:* môr, ȍdmor, pȍmor, ȕmor, kozȍmor, mišȍmor; mȍra, konjȍmora, ljudȍmora; ȍdmôran, ȕmôran, zìmomôran, umórnica, zimomórnica, ȍdmorak, mȍrija; mȍriti, odmȍriti, pomȍriti, smȍriti, samȍriti, umȍriti, iznemȍriti se *(iznemoći)*[3]. *s promjenom glasa* o *na* a: odmárati. — *značenje satirati prešlo u gnječiti, mekšati, od tuda u žitku biti, teći (tako da riječ koja ide upravo znači samo vodu*[4]*; isporedi mokar kod kor.* MAK): mõre, mõrina, mórac, mȍrskî, pȍmorac, pȍmorskî, prekȍmorac, prekomȍrlija, prekȍmôrka, prekȍmorskî, prìmôrje, prìmorac, prìmôrkinja, prìmorskî, prìmôrskî; Mȍrava, Morávci, pomorávac, pomorávljanin, pomȍravljanin, pomȍravskî; Mȍrača, Mȍračanin[5].

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *pa se premješta kojenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* r *biva samoglasno: značenje trti, tarući prljati (isporedi dalje pod II, 4 meljati):* mŕljati, izmŕljati, umŕljati, zamŕljati. — *značenje trti, vrtjeti, prenosi se na nerazgovijetan govor (isporedi dalje pod III, 1 mrmlati):* mȑnjkati, mȑndžati (dž *mjesto* č), smȑndžati. *u tom će značenju biti i nadimak* Mȑnjâš, *i prezime* Mȑnjâvčević. — *značenje satirati,*

drobiti: mȑva, mȑvica, Mȑvâlj, Mȑveta; mȑviti, ìzmrviti, nàmrviti, smȑviti; mȑvo, mȑvicê, mŕvcê, mŕvkê, mŕvčicê, mrvíčku. — *značenje satirati prelazi u ubijati (isporedi naprijed pod 2 mor i dalje pod 5 mrijeti):* mȑtav, mȑtvac, mȑtvačkî, mȑtačkî, mrtvàčina, mȑtâvština, mȑtvan, mȑtvina, mŕtvina, mȑtvilo, mȑtvîk, mȑtvica, mȑtviče, mȑtvičâd, mȑtvičina, mȑtvuša, umŕtviti se, mrtvopúhalo, mrtvȍuzicê, mrtvȍuskê, mrtvȍuzačkî; umŕće, ȕmŕlî, mrlȕtina, mrlèdina; smȑt, sȁmrt, smȑca, smȑtan, sȁmrtan, bèsmrtan, sȁmrtnîk, smȑtnjâk, bèsmrtnôst, pȍsmrče, sȁmrština, ȍsmrtiti, ȕsmrtiti.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje trti prelazi u gnječiti, mekšati (pri ognju; isporedi naprijed pod 1 primariti):* mërati, ȕmerati. — *značenje mahati, udarati:* mérati.

5. samoglasno slabi u e *pa se produljuje u* ѣ *i premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje kao pod 3 u smrt:* mrijèti, obàmrijeti, pȍmrijeti, sȁmrijeti, ȕmrijeti, zàmrijeti, izȕmrijeti, obȕmrijeti, razȕmrijeti se.

6. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje koje je naprijed pod 2 u mor i pod 5 u mrijeti:* obàmirati, ȍdmirati, pȍmirati, ȕmirati, obȕmirati, mirúcati. — *značenje promicati prelazi u sijati, odatle u vidjeti se, znati se, zvati se: sa* i *mjesto starijega* ѣ: Bȕdimîr, Gȍdomîr, Dèsimîr, Drägomîr, Jèzdimîr, Kàzimîr, Ljübomîr, Rädmîr, Rädomîr, Rüsmîr, Stànimîr, Stràtimîr, Tätomîr, Vèlimîr, Vîtomîr, Vlàdimîr, Vükmîr, Zvȍnimîr; Dragȍmira, Kàzimira, Rȕsmira, Vȕkmira.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje trti, satirati, drobiti (isporedi naprijed pod I, 3 mrva) prelazi u mekšati, meku biti, nježnu biti: mâlî, malìna, màlen, ȍmalen, Mälen, màlîn, Màloš, Màleš, màlîš, Màliša, Mäleta, màlahan; máliti, omáliti, umáliti; omaljívati; málko, maèčak, maècak, ȍmaečak, majúšan; malȍvječan, malȍvijećnîk; máljo, Mäljen, maljènica. — *značenje satirati ili mahati, udariti:* mâlj, màljić, màljîc, màljica, màljuga. — *značenje trti, prljati, crniti (isporedi naprijed pod I, 3 mrljati):* mälje, mäljav. — *može biti da ovamo ide u značenje od trti prešlom u sijati:* màlina, Màlînka.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje mahati, udarati: mlât, sümlata, zàmlatnica, mlàćenica, mlátiti, izmlátiti, namlátiti, omlátiti, pomlátiti, primlátiti, promlátiti, smlátiti, umlátiti, zamlátiti; mlàtati; mlätnuti; zamlaćívati; mläviti, ìzmlaviti, smläviti, Mläv, Mläva.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje satirati:* mòljac, mòljak. — *značenje promicati, isticati:* pömôl, pòmolak, pòmolac; izmòliti, namòliti se, pomòliti, promòliti. *s promjenom glasa* o *na* a: izmálati, promálati; pomáljati. — *značenje od satirati prelazi u umekšavati, blažiti:* mòliti, domòliti se, izmòliti, namòliti, odmòliti, pomòliti se, umòliti, zamòliti; moljákati; mòlba, móba, mòbâr, mobàrica, mòbârskî, móbiti; mòlitva, mòlitvenî, mòlitvenîk, molȉtvati; bogòmolja, bogòmoljac, bogomóljac, bogomóljstvo *(i sa* j *mjesto* lj: bogomójstvo), möljnica.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *koje se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je glasa* ъ *nestalo u nas, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje promicati samo ili prelazeći u sijevati (isporedi i sijevati: sijeva od kuće do kuće):* múnja. — *značenje promicati, brzo proći, brzo ući:* múnuti. — *ovamo može biti da ide u značenju promicati i vrtjeti se, prešlom u brzu biti, a od tuda u varati:* mȕnîtva *(prijevara).*

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e:

a) ostaje na svom mjestu: značenje koje je dalje pod 5 u mljeti: tako je u sadašnjem vremenu toga glagola: mëljêm, sàmeljêm *itd.; tako u istom značenju:* meljáva, meljáviti, pomeljáviti, pomèljâr, pomeljárac, mëljîvo; preméljati. — *značenje gnječiti, prljati (ispored naprijed pod I, 3 mrljati):* méljati, izméljati, uméljati.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje koje je naprijed u meljem: mlêvo; *i s umetnutim* a *megju prva dva suglasna:* malènica *(mlinica).*

5. samoglasno oslabivši u e, *produljuje se u* ѣ, *pa se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje trti, satirati:* mljëti, nàmljeti, prèmljeti, pròmljeti, sàmljeti, ùmljeti. — *značenje satirati prelazi u mekšati, meku biti, žitku biti, teći:* mlijèko[6], mlȉječan, mlijèčnica, mlijèčac, mljèčika, mljèčâr, mlijèčer, mljèkâr, mlȉječ, nàmlječak; umlijèčiti, zamlijèčiti, zamlječívati.

6. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i:

a) ostaje na svom mjestu: značenje koje je naprijed pod 2 u pomol: mílati, izmílati, omílati se, pomílati. — *značenje koje je naprijed pod 5 u mljeti:* izmílati, namílati se, pomìlâr, prèmilak. — *značenje trti prelazi u umekšavati, meku biti, odatle u blagu biti, ugodnu biti:* mȉo, nèmio, milòta, mȉlôst, nèmilôst, mȉlostiv, nèmilostiv, mȉlostîvan, ùmilostiviti, mȉlostan, milòsnîk, milòsnica, mȉlo-

stinja, mȉlošća, mȉlošta, mȉlanî, mȉlenî, milìna, milínak, mȉlče, Mȉlâj, mílje, dragòmílje, ȕmiljat, nèmilo, nèmilicê; mȉliti se, smȉliti se, ȕmiliti se; òmiljeti; umíljati se, umiljávati se; mȉlovati, òmilovati, pòmilovati, smȉlovati se, zàmilovati; mȉlokȑvan, milòduh, milòsrgje; Milòsav, Mȉlosav, Mȉlisav, Mílo, Mȉlan, Milánko, Mȉlen, Mȉlênko, Milénko, Mílin, Mȉlînko, Milínko, Mȉlûn, Mȉlâk, Milàdin, Mȉlat, Mȉleta, Milùtin, Mȉlâš, Milàšin, Mȉloš, Mȉleš, Mȉlûš, Mȉlić, Mȉlija, Mȉlijâš, Mȉloje, Milójko, Mílj, Vùkmílj, Mȉljen, Míljko, Mȉljacka (c mjesto ts), Miljèšêvka; Míjo, Mȉjân, Mȉjâk, Mȉjuško, Mȉjat; Mȉlisava, Míla, Mȉlana, Mȉlena, Mȉlûnka, Mȉluka, Mȉlica, Mȉličica, Mȉluša, Mȉleva, Mȉlija, Mȉlôjka, Mílja, Míljka, Mȉljana, Mȉjana.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje koje je naprijed pod 5 u mljeti: mlȋvo, bèzmlȋvnica; mlȋn[7], mlȋnac, mlȋnica, mlȋnâr, mlinàrica, pomlȉnâr.

III. korijen se udvaja:

1. udvaja se tako da prvo suglasno dolazi i na kraj, a tada samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi ъ, *pa kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje promicati, vrtjeti se, micati se brzo:* mŕmak. — *značenje trti preneseno na nerazgovijetan glas:* mȑmlati, promȑmlati, smȑmlati, zamȑmlati; mȑmljati, promȑmljati, smȑmljati, zamȑmljati.

2. udvaja se tako da dva puta stoji cio, pa na prvom mjestu samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih:

a) samoglasno na prvom mjestu glasi a, *a na drugom* o, *suglasno* r *na oba mjesta glasi* r: *značenje od promicati prelazi u svijetliti:* mrȁmôr, mràmôrje, mrȁmoriti se, smrȁmoriti se. — *značenje vrtjeti se prelazi u hitjeti, ustajati oko čega, njegovati:* mrȁmoriti (curare).

b) samoglasno na prvom mjestu glasi ъ, *pa kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno; a na drugom mjestu samoglasno glasi* o; *glas* r *na prvom mjestu glasi* r *a na drugom* l: *značenje kao pod 1 u mrmak:* mȑmoljak.

[1] Isporedi u Osnovama 16.

[2] Od tugje će riječi biti *namȕrica* (sjekira).

[3] Prema tijem riječima može biti da je postalo: mórati, primórati, primorávati.

[4] Drugi uzimaju da znači isto što moriti, tako da bi more bilo mrtva voda.

[5] Od tugjega mor (fuscocoeruleus) bi će mòreša (ime kozi).

[6] Kako drugi misle vidi u Osnovama 262; u Miklošića vergl. gram. 2, 30; u Jagića Archiv f. slav. filol. 1, 157.

[7] Fick vergl. wörterb. 2, 630 veli da *i* stoji mjesto jъ; ali onda ne bi u nas bilo *l* nego *lj*.

MARK, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje trti i promicati prelazi u svjetlucati, od tuda u slabo svijetliti, tamnjeti:* mrâk, mráčak, mráčan, sȕmrâk, sumráčak, sȕmrâčje, sȕmračina; mráčiti se, pomráčiti se, sumráčiti se, umráčiti se, zamráčiti, posumráčiti se; sumračávati se; umračívati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje koje je naprijed pod 1:* mȑknuti, ȍmrknuti, pȍmrknuti, smȑknuti se, zȁmrknuti; ȍmrći, smȑći se, zȁmrći; mȑklî, mȑklica; pomŕčati, pȍmrčina; ȍmrcati, prȉmrcati, smȑcati se, zȁmrcati, pozȁmrcati, svjetlomŕcati, svjetlomŕcnuti; smrkávati se; smrknjívati se; — mȑk, mȑkoglêgja, mȑčan, mȑčina, mȑkolast, mȉrkâlj, mȉrkulja, mȉrkuljin, mȑkonja, mȑkonjin, mȉrkuša, mȉrkušin, Mȑkša, mȉrkôv, mrkȍvljev, mȉrčava; mȑčiti, ȉzmrčiti, ȍmrčiti, pȍmrčiti, zȁmrčiti, ȉzmrčenica. — *značenje promicati prelazi u treptati, trenuti: u tom je smislu:* pȍmrknuti (očima), pomrkívati (očima). — *značenje satirati prelazi u ubiti, ginuti, iznemoći:* mŕčati *(mrči mi glava)*, mȑčiti *(koga puškom, ubiti iz puške)*, mȉrcina, mȉrcin, mȉrciniti, omȉrciniti. — *značenje trti prelazi u ragjati:* mȓk (coitus ovium), mŕkati se. — *značenje trti, vrtjeti se, prenosi se na nerazgovijetan govor (isporedi kod kor.* MAR): mŕčati *(na koga)*.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od trti prelazi u gnječiti, mekšati, odatle u žitku biti, teći (isporedi kod kor.* MAR *mlijeko):* mlȁka[1]. — *značenje sijati prelazi u grijati:* mlâk, mlačȉna, mlakȁjica *(toplo vrijeme)*, mlâkva *(voda ili bara koja se zimi ne smrzava)*; mláčiti, pomláčiti, smláčiti, uzmláčiti, uzmlačívati. — *značenje od mekšanja prelazi na slabost i kvar:* mlȁkav *(mlitav; bljutav)*, mlákonja.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, samo je* l *postalo samoglasno, te glasi* u: *značenje satirati prešavši u ginuti, iznemoći, prenosi se na glas, te biva prestati govoriti:* ȕmuknuti, zȁmuknuti, zȁmući; izmúknûti, promúk-

nuti; izmúći, promúći; múčati, zamúčati; ùmučkati; umučkávati; zamukívati; mûk, múkavica, múkao, ìspod mûkla, pòdmûkao, pròmûkao, podmúkalac, podmúklica, podmúkličina, podmúklôst, mûčkê; mücati, múco, múca, mücav, mücavac.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 240 uzima da *k* pripada nastavku.

MARG, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje trti prelazi u stiskivati, sažimati:* mȑgoditi se, nàmrgoditi se; mȑgodast; Mȑgûd. — *značenje satirati prelazi u gubiti, ginuti, iznemoći:* mȑznuti, òdmrznuti se, pòmrznuti se, pròmrznuti, ràzmrznuti se, smȑznuti, smȑznuti se, zàmrznuti; smrzávati se, zamrzávati; smȑzao (съмръзлъ), smŕzlo, smŕzlica, pömȓzao (f.), smȓzao (f.), smrzlútak. — *isto značenje prelazi u uditi, dosagjivati:* òmrznuti; mŕziti, pomŕziti, zamŕziti; pomŕzjeti; mŕžnja, mȑzak, mŕzôst, mȓzan, mrznovòljavac, mrznovòljâvčina.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje koje je naprijed pod 1 u mrznuti:* mräz, mräzov, mräzovac, mräzovnîk, mrazòvit, golòmrazica. — *značenje koje je naprijed pod 1 u mrziti:* ömraza, òmrazit, mrȁžnja; mräziti, òmraziti, smräziti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje trti prelazi u vlačiti, brisati, stezati, sažimati:* mrëža, mrëžica, mrèžale, mrèžotina (ruga), Mrijèžnica; prèmrežiti, zàmrežiti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje trti prelazi u brisati, stiskivati, stezati, ožimati:* müsti, ìzmusti, nàmusti, pòmusti, ùmusti, zàmusti; múza, mùzara, mùzîlja, müzlica, müzôvnâ, müzga, sùmuzga, müža, jêmuža *(prvu polu* je- *vidi kod kor.* JA), jômuža, jêmužan, jômužan.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje koje je naprijed u musti:* mlȃž, zámlaz, zamláziti.

MART, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje trti prelazi u mekšati, odatle u slabiti: tako mislim da je:* mlëčak.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje kao pod 1:* mlȉtav, ȍmlitaviti, mlítonja.

MARD, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje promicati, micati tamo amo, po tom i zlo raditi:* mȑdati, mȑdnuti, mȑdalo, mȑdan, mrdȅljača, Mȑgjen.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje trti prelazi u mekšati, meku biti, nježnu biti:* mlȃd (adj.), mlȃd (f.), mlȃda, mlȃdica, mlȃdin, Mlȁden, mlȁdenac, mlȁdijenci, mladȉna, mladúnče, mládonja, mlȁde, mlȁdić, mlȁdȏst, mlȁdika, mlȁdikovina, mlȁdica, mlȁdačna (adj.), mlȃgj, mlágja, mlȁgjȃk, mlȁgjan, mlȁgjen, Mlȁgjen, mlȁgjaničan, mlȁgjahan, mlagjȅšina; ȍmladak, pȍdmladak, ȍmladina; mladȍkosan, mladȍlik, mladȍženja, mladȍženjin, mladȍženjskī; mláditi, omláditi se, pomláditi, podmláditi se, zamláditi se; omlagjívati se, pomlagjívati, podmlagjívati se, zamlagjívati se; mladȍvati, namladȍvati se; mladȉnjati se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje meku biti (isporedi pod 1) prelazi u oslabiti, ološati:* mlȇdan[1] (macer), omlȅdnjeti, smlȅdnjeti.

[1] Drukčije u Osnovama.

MARS, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje trti, stiskivati, tarući nabirati:* mrȁse (verrucae), mrȁsav.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje trti prelazi u ticati, doticati se, dodijevati se, pomjeriti, pomésti:* mr̂s[1], mŕsan, mŕsak, ȍmrsak, ȍmršâj; mŕsiti *(jesti mrsno; mrsiti lonce, ovce)*, izmŕsiti, omŕsiti, premŕsiti; premŕšívati; mȑsipêtka; — *isto značenje prelazi u smésti, smiješati, splesti:* mŕsiti *(konce,* intricare), odmŕsiti, pomŕsiti, razmŕsiti, zamŕsiti; zȁmrsak; razmršívati, zamršívati. — *značenje satirati prelazi u uditi, ološati: suglasno* s *glasi* h, *koje se opet mijenja na* š: mȑša, mȑšav, mŕšo, mŕša, Mȑško; mȑšati, mȑšaviti.

[1] U Osnovama drukčije, ali ovako mislim da će biti bolje; isporedi lit. mirszti zaboraviti; isporedi i kor. MARSK.

MARSK, od MAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se za najbliže.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: značenje trti prelazi u tiskati, stiskivati, sažimati:* mȑska *(lat.* ruga), smȑskati, mȑštiti se, nȁmrštiti se. — *značenje satirati:* razmŕskati, smŕskati. — *značenje trti prelazi u škripati:* mŕštati *(krčati)*; mŕštalica (cartilago).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje kao naprijed u smrskati:* smréskati (contundere).

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l, *kojemu se još domeće* j *te glasi* lj: *samoglasno glasi* e: *značenje satirati preneseno na glas koji od toga biva:* mljȅskati (manducans labrorum crepitum edo).

MAS, od MA, trti, promicati, mahati, duhati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje micati, promicati prelazi u značenje koje je u mahati a s njim se kad kad sastavlja i baciti i udariti, ticati, i mahnuvši mimoći, ne pogoditi:* mâh[1], mȁh (ictus; ȍd maha, ȍdmah, ȍmâh, nȁmâh, mȁhom), mahòvit, prȍmaha *(isporedi* promaja *kod kor.* MA); máhati, umáhati, zamáhati; mȁhati; máhnuti, izmáhnuti, namáhnuti, omáhnuti, odmáhnuti, pomáhnuti, smáhnuti, samáhnuti, uzmáhnuti, zamáhnuti; domahívati, namahívati, omahívati, promahívati, smahívati, uzmahívati, zamahívati; máhalica, mȁhâljka, mȁhanica, mȁhâč, mȁhača;

mäšiti, **dòmašiti**, **pòmašiti**, **prèmašiti**, **pròmašiti**, **ùmašiti**; **domášiti**, **nadmášiti**; **mäšati se**, **dòmašati**, **prèmašati**, **pròmašati**; **mäša** (error), **mäška**, **mâška** (ictus), **zämašâj**, **zämâšan**, **izmàšiv**, **zàmašit**, **òmašit**, **òmaškê**, **ìzmašičkê**. — *značenje mahati prelazi u duhati, naduhati se, napeti se:* **màhuna**, **màhunica**, **mahùnati se**.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje koje je pod 1 u mahuna:* **mòhuna**; **mösnje**, **mösnjice**.

3. *samoglasno u slovenskim jezima glasi* e *(ili može biti* ѣ, *kao dalje pod 4, pa je u nas* e *mjesto* ѣ*): značenje kao pod 1 u mahuna:* **mèhuna**.

4. *samoglasno slabi u* i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje kao pod 1 u mahuna:* **mȉjeh**, **mjèšina**, **mješètina**, **mjèšče**, **mjèščić**, **mjèšinica**, **mijèšnica**, **mjèšnica**; **mjëhûr**, **mjëhîr**, **podmjehúriti se**.

5. *samoglasno oslabivši u* i, *kao pod 4, ostaje kratko te u slovenskim jezicima glasi* ь, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *tako mislim da je u značenju od trti prešlom u gnječiti, mekšati, a od tuda u močiti, kropiti:* **másak**, **màska**, **màšće** *(ispo-redi* mazga *kod kor.* MASG).

6. *korijenu dolazi na kraju* n, *koje mu se premješta do samo-glasnoga, a samoglasno slabi u* e *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje može biti da je od trti prešlo u mekšati, meku biti, od tuda u močiti, sočnu biti:* **mêso**, **mèsce**, **mèsina**, **mésa** (hyp.), **mèsan** (**mèsana**, adj.), **mèsan** (m.), **mésnî**, **mésna** (f.), **méšnjača**, **mësat**, **mèsâr**, **mèsârnica**, **mèsârskî**, **mësojegje**, **mesùvegje**, **mësuvegje**, **mësvijegje**, **méska** *(„korijenje od rogoza koje svinje jedu"; isporedi* mezga *kod kor.* MASG).

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram., 2, 14. — U Osnovama 350 od samoga MA.

MASG, od MAS, trti, gnječiti, mekšati, močiti.

Suglasno s *pred* g *mijenja se u slovenskim jezicima na* z.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje trti, gnječiti, prelazi u meku biti:* **mözak** *i* **môzak** (k *stoji mjesto* g; *gen.* mozga), **mòždina** (žd *mjesto* zž *od* zg), **möždâni**; **moždànîk** *(biće nazvan samo po tome što je u srijedi, kao u kosti moždani).* — *značenje gnječiti, satirati:* **mòžditi**, **smòžditi**.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e *(ili može biti* ѣ *[isporedi star. slov.* мѣзга*] pa je u nas* e *mjesto* ѣ*): značenje gnječiti prelazi u meknuti, od tuda u močiti i mokru biti (isporedi pod 1):*

mézga, mèzgati, podmèzgati; mézgra[1], **mèzgrati, podmèzgrati.** — *može biti da ovamo ide u značenje gnječiti s pridjevenim sprijeda (još nepoznatim)* g: **gméždìti, gmeždènîk,** *i bez* g: **meždènîk.**

3. *samoglasno slabi u* i, *te u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *značenje močiti (vidi pod 2) prelazi u kropiti: tako će biti:* màzga[2], màzgôv, maždže (ždž *mjesto* zž; *vidi* maska *kod kor.* MAS, *i isporedi* meska *kod istoga korijena i naprijed pod 2* mezga).

4. *samoglasno slabi u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje trti prelazi u brisati, svlačiti: tako će biti:* smúždìti (stringere, *prut šumnat, grozd).*

5. *samoglasno oslabivši u* u, *kao pod 4, produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi* ы: *tako će biti u značenju gnječiti:* premizgívati (*„jesti bez volje"*).

6. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a, *ali suglasno* g *glasi* z, *pred kojim otpada prednje* z (*postalo od* s), *a ono se opet po svojim zakonima i mijenja: značenje močiti, kvasiti:* **námaz, pömâz, kölomâz, mäzalo** (m.), **mäzalica; mäzati** (schmieren, schmeicheln, stark schlagen), **nàmazati, òmazati, pòmazati, pòdmazati, prèmazati, ràzmazati, smäzati, ùmazati; zàmazati; omazívati, pomazívati, podmazívati, premazívati, razmazívati, zamazívati; mäznuti; umáckati, umacùpati;** — **mâst, mástan, màšćina, mašćùrina; mástiti, omástiti, zamástiti; zamašćívati; mäslo, màslina, màslînka, maslènjâk, maslàčak, màsônica, màšljika, màšljikovina.** — *značenje koje je u mazati prelazi u svijetliti se, a od tuda se prenosi na boju:* **mâst** (color), **mástiti, omástiti, màstilo, màstilac, másnica.**

[1] U Osnovama 106 drukčije, ali je ovako bez sumnje bolje.
[2] U Osnovama 33 drukčije.

MI, vidi MA (2).

MIĶ, od MI, a to od MA (2), vrtjeti, mésti, miješati.

Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s, *koje se opet po svojim zakonima mijenja.*

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: **mijèsiti** (parare panem), **namijèsiti, podmijèsiti, razmijèsiti, umijèsiti, zamijèsiti; mjěšâj, mješája, mješàjica, mjèšaonica, mijèšnja; podmješívati, razmješívati, zamješívati;** — **smjèsa** (mixtura), **sùmjesa; mijèšati** (miscere), **izmijèšati, pomijèšati, promijèšati, smijèšati, umijèšati, uzmijèšati; mjèšavina, mješànija, mješòvit, mjěšovit.**

MIG, od MI, a to od MA (2), micati, promicati, trti, brzo micati, treptati, trenuti.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje micati brzo očima:* mîg[1]; nàmignuti; namigívati, namigívalo, nàmìguša, podmìgljiv. — *značenje brzo se micati, vrtjeti se:* mȉgavac *(nekaka mala crna ptica),* mígavac *(neka okrugla šljiva; zove se i piskor);* mígoljiti se, mȉgoljiti se, izmígoliti se, izmígoljiti se.

2. samoglasno ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima ь, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *značenje koje je pod 1 u mig:* namàgnuti.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e *(ili može biti* ѣ *[isporedi star. slov.* съмѣжити oculos claudere*], pa je u nas* e *mjesto* ѣ*): značenje trti, micati tamo amo, prelazi u tiskati, stiskivati, sažimati:* namežùrati se, smežùrati se. — *značenje koje je naprijed pod 1 u migoljiti se:* mȅškoljiti se (š *stoji mjesto* ž *pred* k).

[1] Nema u Vukovu rječniku.

MIGH, od MI, a to od MA (2), trti, gnječiti, močiti, vlažiti, kropiti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće* a: *značenje kropiti, vlažiti:* màgla, màglica, maglùština, Màglâj, maglòvit, màglac *(u zagoneci),* ȉzmâgao, ìzmaglica; màgliti, zamàgliti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje isto:* mìžati (mingere), pomìžati.

MIT, od MI, a to od MA, ići, dolaziti, baviti se. — isporedi MAT.

Samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje promicati, vrtjeti se, prelazi u baviti se:* mjȅsto (t *od korijena pred* t *od nastavka promijenjeno na* s), mjȅstav, mjȅstičav, mjȅsnîk, mjȅštanin, mjȅštânka, mjȅštânčica, mjȅštanskî, mjȅstimicê; námjesnîk; nàmjestiti, pòmjestiti, prèmjestiti, smjȅstiti, ùmjestiti, zàmjestiti; nàmještati, nàmješćati, pòmještati, prèmještati, ùmještati, zàmještati, ponàmještati; nàmještalo; nàmještâj.

MIN, vidi MA (2).

MIS vidi MAS.

MU (1), zujati, govoriti nerazgovijetno.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: mûtav.

2. korijen se udvaja tako da mu suglasno dolazi i na kraj: samoglasuo glasi kao pod 1: mùmlati, promùmlati, smùmlati, promùmljati, smùmljati; mûmonja, mûmonjiti.

MU (2), mahati, prati, micati, tiskati, davati, plaćati, mijenjati.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje mahati, mahati kroz vodu, prelazi u prati (isporedi prati kod korijena* SPAR): mȉti, ȉzmiti, ȍmiti, ȕmiti; izmívati, umívati; pȍmije, pomȉjara, mȉlo, neumivȅnica, umȉvaonica. — *značenje tiskati prelazi u mijenjati, davati:* míto, mît, pȍdmita, mîtnîk, mîtnjâk, bȅzmîtnî; mítiti, podmítiti; podmićívati. — *značenje mijenjati:* mitáriti se, omitáriti se.

2. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje tiskati, gnječiti:* mûlj *(muljalo)*, mûljati, smûljati, mûljalo. — *značenje koje je naprijed u miti:* mûlj *(„što nanese voda kad protječe kroz granje ili kaku rešetku“).*

MUK (1), od MU (1), rikati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: múkati; múknuti.

MUK (2), od MU (2), kretati, tiskati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega kad treba* a: màći, domàći, izmàći, namàći, omàći, ȍmći, odmàći, pomàći, podmàći, premàći se, primàći, promàći, prȍmći, razmàći, smàći, umàći, uzmàći, zamàći, zȁmći, poodmàći; màknuti, izmàknuti, namàknuti, odmàknuti, pomàknuti, premàknuti se, primàknuti, promàknuti, razmàknuti, smàknuti, sumàknuti se, umàknuti, uzmàknuti, zamàknuti, zȁmknuti; dȍmčati se; dȍmak, ȉzmak, rázmak, smäk, ȕzmak, zâmka, zâmčica, ômče, ömčit.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: mȉcati, ȉzmicati, nàmicati, ȍmicati, ȍdmicati, pȍmicati, pȍdmicati, prȅmicati, prȉmicati, prȍmicati, ràzmicati, smȉcati, ȕmicati, ȕzmicati, zàmicati, pȍsmicati; mȉce, smȉcâljka, micànîk; omickívati.

MUD, micati se, vrtjeti se, veseliti se.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: mäst[1], màstika.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 159 dodaje: „wenn das wort nicht entlehnt ist“.

MUS, od MU, mahati, micati, brzo se micati.

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje promicati, brzo se micati tamo amo:* mùha[1], mûhati se, ùzmuhati se, mùhâr, muhàrica, mùšica, omùšičaviti se. — *isto značenje prelazi u bješnjeti, poludjeti:* smùšiti se, smùšen, smùšenîk.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje isto koje je pod 1 u muha:* mîš[2], mîšina, mîšić, mìševina, mîšica (brachium, lacertus, mus femina), mišètina, mîška (brachium), mîšjî, mîšjâk, mîšjakinja, mîšâr, Mîšâr, mîšarskî, mišòlôvka.

3. samoglasno ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo te se mjesto njega umeće megju dva suglasna* a: *značenje kao da je od mahati prešlo u savijati, a od tuda u pokrivati:* mâh (мъхъ, muscus), mäh, mášak, màšina, mähovina.

[1] U Osnovama drukčije, ali će bez sumnje ovako biti bolje. Isporedi Šuman, wurzel spar 33.

[2] U Osnovama sam uzeo (kao i drugi) da mu je značenje krasti, koje se je i razvilo iz micati; ali sada mislim da se samo po značenju *brzo se micati* može protumačiti za što je *mišica* i mus femina i lacertus i brachium; ona u oba pošljednja značenja nije po mišu nazvana (što bi nedokučljivo bilo osobito kad bi mišu bilo značenje krasti), nego je objema riječima značenje zajedničko.

MRU, od MAR, promicati, brzo se micati.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov, *pa se* o *produljuje u* a: mrâv, mrávak, mràvić, mràvinjî, mràvinjâk, mrävâr, mràvič *(nekaka trava).*

JA (1), korijen pronominu za treće lice.

Pronomen trećega lica i od njega postale riječi: njèga; njègov, njègovskî; njên, njézin; njìhov, njìhan, njìn. — *isti pronomen u srednjem rodu postao je savez:* jêre, jêr, jêra; *taj se savez govori i bez* re *pa mu se i* j *odbacuje:* e; *tada mu se opet dodaje* li *i okrnjeno* l: ëli, ël, *i sa* j *sprijeda:* jël.

Od toga će korijena biti: jèdîn, jèdan *(vidi kod pronominalnoga korijena* I); jèdva, jèdvicê, jèdvînjî; *i riječca kòjom se kazuje želja i pitanje, a kojoj je odbačeno sprijeda* j: ëda; *njoj se može izba-*

citi d *(isporedi Vlaisav od Vladisav), pa se onda umeće zijeva radi* j: ȅja. — *istoga će korijena biti, takogjer odbacivši sprijeda* j: ȅle (itaque); ȅla (age). — *ovamo ide i staro* ѥлѣ, *i od njega u nas s promjenom glasa* e *na* o, *sastavljeno sprijeda s riječju* i: ìole; *od iste stare riječi koja je glasila* ї ѥль: jê-muža, jêmužan, jô-muža, jômužan[1].

Od toga će korijena biti riječca kojom se potvrgjuje: ja (ita: „jest ja"; „ja bogme"; „gdje si ja?"). *ona se sastavlja sprijeda s riječcom* e *od korijena pronominalnoga* A *(koji vidi):* éja (ita). — *istoga je korijena u značenju kojim se samo pokazuje:* jàko *(sad),* jàkošnjî, dojàkošnjî.

Od toga je korijena: jür (юже), jùrve.

Od toga će korijena biti i glas j, *koji se nekim riječima domeće na kraju:* tâj, tàdâj, ȍndâj, tûj.

[1] Vidi u Osnovama 59.

JA (2), ići, prolaziti (od I).

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: jârî (vernus), jâr, jarìna (fruges vernae), jàrîk, jàrica.

JAK, korijen neznana značenja od koga su u drugim jezicima riječi za jetru.

Samoglasno u slovenskim jezicima biva ъ, *koje se s prednjim* j *sastavlja u* i: ȉkra (ova piscium), ìkrâš.

JAM, držati, zaklanjati, pokrivati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: jäma, jämica, jamètina, jamùrina, jämić, Jämnica, jamíčak *(biće od jamik, koje se ne govori a značilo bi motiku kojom se kopaju jame);* jämiti *(kopati jame).*

2. suglasno m *otpada u slovenskim jezicima a samoglasno glasi* a: pȍjata, pȍjatica, pojátak.

3. samoglasno slabi u e *pa se sa* m *sastavlja u* ѧ *(od čega je u naš* e*): značenje držati prelazi u sastavljati, zajedno biti:* jêtrva, jêtrvica, jêtrvin.

JAS (1), optočiti, opasati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: pö-jâs, pojàsić, pojàsina, pripòjasnice, raspòjas, pojàsast, pojàsica, pojàskê, popojàskê.

JAS (2), vreti, vrtjeti se, skakati, isticati se.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *tako će biti u značenju isticati se, promicati, sastavljeno sprijed s* ko *(koje vidi kod kor.* KA 1): kò-jasiti se (praeteriens saluto), kòjasnuti se. *isto značenje prelazi u dogoditi se:* prikòjasiti se (accidere). *značenje vrtjeti se prešlo u padati:* prekòjasiti se (epilepsia corripi).

JASK, od JAS (2), vreti, kipjeti, usijati se, skakati.

Samoglasno biva u slovenskim jezicima ъ, *koje se sa* j *sastavlja u* i: *tako će biti:* ìskra, ìskrica.

JU (1), braniti, čuvati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: jùnâk, junákov, junàčina, junàčić, jùnâčkî, jùnâštvo; junáčiti se, nadjunáčiti; jùnoš. — *značenje od onoga koji može braniti prelazi na onoga koga treba braniti, ko je nejak, mlad:* júnac, jùnčjî, jùnčić jùnica, jùničica, júne, junèćî, jùnâd.

JU (2), sastavljati, miješati.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u: júha, jùšica, jùhat.

RA (1), baviti se, počivati, radovati se, uživati, imati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: râj, râjskî.

RA (2), zujati, vikati. — isporedi AR.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *tako može biti da je:* ròtiti se (jurare); romòriti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: lȁjati, dòlajati, ìzlajati, nàdlajati, òblajati, òdlajati, ràzlajati se, zàlajati; lȁjav, lȁjavac, lȁjavica; lànuti, izlànuti se; lávež. — *značenje vikati:* laloka (maxilla). — *isti će korijen biti u drugoj poli uzvicima:* a-la, de-la, e-la.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: lȅle, lȅlêk, lelèkati, zalelèkati.

RAK, vidi ARK.

RAG (1), vidi ARG.

RAG (2), zijati, vikati, kuditi (od RA 2).

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga.*

1. samoglasno se sa n *sastavlja u* ѫ *(od kojega je u nas* u*):* rûg, rúga, rûgo (adv.), rugòba, rúžan, rúžnôst, orúžnjeti, porùžnjeti, rùgâč, pòruga, podrùgljiv, podrùgljivac; rúgati se, narúgati se, podrúgati se; podrugívati se; pòdrugnuti se; rúžiti, izrúžiti, narúžiti, obrúžiti.

2. samoglasno slabi u i, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od kojega je u nas* e*):* rȅga, réžati, zaréžati, régnuti, poregívati.

RAN, od AR, teći, omicati se, padati, obarati.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet mijenja na* a: ròniti (devolvere)[1], izròniti, obròniti se, odròniti, zaròniti; òbronak; *s promjenom glasa* o *na* a: odránjati.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *tako može biti da je u značenju teći, prolaziti:* láni, lâni, lânih, ònomlâni, prȅklâni, lànjskî, ònomlanjskî. — *ovamo će ići u značenju vrtjeti se i vrtjeti jezikom:* làndati, izlàndati, ulàndati, landàrati, làndav. — *u značenju obarati, bacati:* slàndariti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje uzmicati, zastajati:* lȉjen[2], lijènôst, ljèniv, ljènivac, ljènivica, lijènština; lijèniti se, olijèniti se, oblijèniti se, ulijèniti se. — *isto značenje prelazi u zadržavati, pridržavati:* lȉjenka.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje koje je pod 1 u slandariti:* slìndariti. — *značenje opadati, venuti, gubiti dlaku, a po tom i biti (isporedi derati):* lìnjati (tabescere; verberare), lìnjati se (pilos amittere), izlìnjati se; lȉnjâk, linjàčić.

4. samoglasno a *sastavlja se sa* n *u* ѫ: *tako može biti da je u značenju vrtjeti se:* lùtka, lùče. *tako će biti u istom značenju prešlom u ići koje kuda:* lútati, zalútati, Lúto.

[1] Ne ide ovamo *roniti* (urinari), vidi kod kor. NAR.

[2] Drukčije u Osnovama.

RAP, od AR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te samo* r *biva samoglasno: značenje dizati se:* ȑpa, ȑpica, ȑpnjâk, ȑpîšte.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *tako može biti da je u značenju mahati (isporedi dalje pod II, 3):* rêp, répak, rèpić, rèpat, repètina, rèpina, répnî, rèpâč, nàdrepina, òrepina, pòdrepina, pòdrepnica, nàdrepak, pòdrepak, vȉjorêp, crnòrep (m.), dugòrep (adj.), dugòrepica; porépiti, podrépiti se, podrepljívati se.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje pružati se, puzati:* rȅpa, rȅpica, rȅpnî, rȅpîšte, repùrina; rèpûh, repùšina.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje udarati, obarati prelazi u padati, ugibati se:* lâp. — *isto značenje prelazi u spljoštiti, plosnu biti (isporedi dalje pod 2 lopata):* làpatke (*„burag", upravo će biti listovi u njemu);* làpâcke. — *značenje udarati, lupati:* lapàtljiv[1] *(govorljiv).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati prelazi u spljoštiti, plosnu biti:* lòpata, lòpatica, lopàtara, lopàtâš; lòpâr, lopàrić, lopàrica, lopárac; lòpûh, lopùšina, lòpušac. — *može biti da ovamo ide u značenju udariti, sa dodanim* j *glasu* l: ljȍpiti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje mahati, praćati se, treptjeti:* lȅper, lȅperica, lȅpîr, lepìrić, lepìrica; lepètati; lȅptîr[2], leptìrić, leptìrica; *ovamo mislim da ide s promjenom glasova* pt *na* bd: lèbditi. *takogjer će ovamo ići:* lepȑšati se *(postalo kao* kotȑškati se, *samo što pošljednje ima još i* k-), lepúnuti *(proći, t. j. umrijeti). ovamo će ići može biti u značenju plosnu biti, t. j. plitku biti:* Lèpenac *(ime rijeci).*

4. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje uzimati, grabiti, naglo jesti, lizati:* lȋs *(korijenu je otpalo* p *pred* s *od nastavka),* lísac, lìsica, lìsičica, lìsičić, lìsičina, lìsičjî, lìsičiti; lìsice, lȉsičine; líja, líjati, dolíjati[3].

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 227 misli da je sprijeda otpalo *h;* tada ne bi riječ išla ovamo.

[2] U Osnovama drukčije griješkom; isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 93.

[3] U Vukovu rječniku ima i *lij* (lisac), ali ja sumnjam da tako glasi u nom. jed., ili može biti da je tako načinjen samo prema ženskom *lija.*

RAB, drugo obličje korijenu RAP.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje padati, raspadati se:* lȁbav (laxus), ȍlabaviti, rȁzlabaviti[1]. — *značenje padati prelazi u teći:* Lȃb *(ime riječi).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje po svoj prilici raspljoštiti (isporedi lopuh kod kor.* RAP): lobȍda.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje padati, ugibati se, ljuljati se:* lìbati. — *isto značenje prelazi u stidjeti se:* ulíbati se; líbiti se, políbiti se. — *značenje padati prelazi u teći i liti, i u baciti, odujmiti:* odlìbati *(odliti; odlakšati)*, prelìbati *(prelijevati).*

[1] Ovijeh riječi nema u Vukovu rječniku, ali se govore.

RAM, ȯd AR, cijepati, udarati; dizati se; teći, prskati, kropiti.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *tako će biti u značenju od teći prešlom u prskati, kropiti:* romȉnjati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *tako će biti u značenju dizati:* reméžiti se *(kostriješiti se)*, nareméžiti se. — *značenje dizati, pomještati:* porȅmetiti.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *ovamo može biti da ide žensko ime:* Lȁmȇnka.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet mijenja po svojim zakonima na* a: *značenje udarati, cijepati:* lȏm, pȍlom, prȍlom, slȍm, úlom, kostȍlom, vratȍlom, lȍmina, lȍminica, lȍmilica, lȍmača, ȍlomak, ȍdlomak, ȕlomak, zȁlomak, ȍdlȏmčina, lȍmljava, lȍman, lȍmigora; lȍmiti, izlȍmiti, nalȍmiti, oblȍmiti, odlȍmiti, polȍmiti, podlȍmiti, prelȍmiti, prolȍmititi, razlȍmiti, slȍmiti, salȍmiti, ulȍmiti, zalȍmiti; lȍmkati; *s promjenom glasa* o *na* a: oblámati, odlámati, polámati, prelámati, prolámati, razlámati, slámati, zalámati, isprelámati, naprelámati, poisprelámati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje cijepati:* lȅmeš. — *vidi i dalje pod 4.*

4. samoglasno oslabivši u e *produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ȥ: *značenje cijepati kao pod 3:* ljȅmeš, *i s premještenim glasovima:* jȅmlješ, *a to opet i bez* l: jȅmješ. — *značenje udarati:*

lijèmati, izlijèmati. — *značenje udarati prelazi u pritiskivati:* ljêmêz, ljèmêzje.

RAS, od AR, baviti se, počivati, radovati se, ljubiti.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a; *suglasno* s *glasi takogjer* s: *značenje ljubiti, ljubav pokazivati:* **làskati, òblaskati,** *i sa* c *mjesto* s *pred* k: làckati. — *ovamo mislim da ide u značenju počivati*: làsan (facilis; *upravo što se može učiniti ne moreći se, bez truda)*, lâsan (idoneus); lâst (facilitas, *upravo besposlenost, besposlica)*, lástan (otiosus), làstac *(last)*, lastòvati (otiari).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e; *suglasno* s *glasi* h: *značenje počivati prelazi u čamati:* leínjati (h *je u nas ispalo iza* e).

RASK, od AR, udariti, lupiti, pasti s lupom.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l; *samoglasno glasi* o; *suglasnomu* l *još se domeće* j, *koje se s njim sastavlja u jedan glas* (љ): ljȍskac; ljȍsnuti *(i sa* u *mjesto* o*:* ljȕsnuti); **naljóskati se** (vino se obruere; *isporedi otrijeskati se)*.

RI, puštati, rastavljati, teći, — od AR.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje puštati, tiskati:* rȉnuti, nàrinuti, òdrinuti, pòrinuti, srȉnuti se, ùrinuti, zàrinuti; rìvati, pòrivati, ùrivak. — *isto značenje prelazi u udarati, bacati se:* rítati se, rȉtiti se, rȉtnuti se. — *značenje puštati i rastavljati, prelazi u cijepati, raspadati se:* **rȉta**[1], **rȉtav,** ríto, rȉtinâr.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* ѣ: *značenje koje je naprijed pod 1 u rivati:* porijèvati.

3. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* oj: *značenje pustiti, ispustiti, izasuti:* rôj, ròjiti se, pärojak, pärôjčiti se, nèrôjka.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno kao pod I, 1: značenje puštati i rastavljati prelazi u teći i točiti: lȉti, dòliti, ìzliti, nàliti, òbliti, obàliti, òdliti, pòliti, pòdliti, prèliti, prìliti, pròliti, ràzliti, slȉti, sàliti, ùliti, zàliti; línuti; krvopròlitník, krvoprolíće; krvòlija; záliv, lívnica; — lítati, polí-

tati, ulítati, lȉtnuti, lítonja, sulítnja. — *značenje tiskati (isporedi pod I, 1) prelazi u lomiti, padati:* lȉt[2] (praecipitium), lȉtica. — *ovamo će ići u značenju pustiti, dopustiti:* li[3], *koje se sprijeda i s drugim riječima sastavlja:* ȉli, ȁli, ȍli, dȁli.

2. *samoglasno kao pod I, 2: značenje koje je naprijed u liti:* ljȅvati, dȍljevati, ȉzljevati, nȁljevati, ȍbljevati, pȍljevati, prȍljevati, rȁzljevati, sȁljevati, ȕljevati, zȁljevati; izlijȅvati, nalijȅvati, oblijȅvati, podlijȅvati, prelijȅvati, prolijȅvati, razlijȅvati, slijȅvati, salijȅvati, ulijȅvati, zalijȅvati; poljȅvaćî; lȉjev (infundibulum), prȍljev, zȁljeva, lȉjevak, dȍljevak, nȁljevak, ljȅvčić, pȍlijevka. — *značenje puštati prelazi u spuštati se, klonuti, padati, drhtati:* lȉjevî, ljȅvâk, ljȅvaka, ljȅvica[4], ljevȍruk. — *tako može biti u značenju tiskati, upirati (isporedi pod I, 1):* lȉjevča[5] *(upora).* — *ovamo će ići u značenju neznanu:* Lijȅvač, Lévač, Lévčanin, Lévčânka. — *značenje teći, prolaziti:* ljȅto *(isporedi* jari *od* JA *ići)*[6], ljȅtnî, ljȅtîšte, ljȅtovîšte, ljȅtôs, ljȅtošnjî, ljȅtina; ljȅtovati; ȍljetiti se, prȅljetiti, zȁljetiti; prȅljetnî (quod aestatem perduravit), ȍbljetnica, ȕljetnica; pȁljetak *(isporedi ljetina)*, pȁljetkovati; prȍljeće, prȍljetnî, prȍljetôs; premȁljeće, prȅmaljeće, premȁljetnî[7]; jednȍljetkinja, trȍljetnî, trȍljetnica; lȉtorêst *(po zapadnom govoru).* — *ovamo će ići i riječca kojom se utvrgjuje poricanje (isporedi naprijed pod II, 1 li):* lje[8].

3. *samoglasno se takogjer širi u* ai, *a od toga pred samoglasnim u slovenskim jezicima biva* oj: *značenje koje je naprijed u liti:* lȍj, lȍjan, lȍjâr, lojȁrica, pȍlojito; lȍjiti.

4. *korijen se udvaja tako da cio dolazi dva puta: značenje ljuljati se:* lelȅjati se, lelȉjati se.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 163 uzima pod kor. RU, može biti bolje, ali potvrde nemam.

[2] Prema lat. *ripa* moglo bi se uzeti da je od kor. RIP, kome bi pred *t* otpalo *p*; ali mislim da je naša riječ postala od korijena neraširena determinativom kao što je i Ljuta i Ljuti prema rupes.

[3] Vidi u Ficka vergl. wörterb. 2, 647.

[4] Nema u Vukovu rječniku.

[5] Ali se misli da je tugja.

[6] Miklošić vergl. gram. 2, 161 nalazi da upravo znači tempus pluviae.

[7] Tako je i s *protu* složeno *protuljeće* (u Stulića), star. slov. протоуⷧѣтьѥ.

[8] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 104.

RIK, od RI, liti, tiskati.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno glasi* ѣ: *značenje liti, teći:* rijȅka, rjȅčica, rȅkavica, Pȍreč, Pȍrečanin, Pȍrečânka, Pȍrečkinja, pȍrečkî.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno glasi* i: *značenje tiskati, prelazi u udarati, otuda u praviti, po tom podurati se, slagati se:* lîk (facies)[1], ȍblîk; líce, líšce, líhce; prílika, neprílika, rázlika, slȉka; bjelȍlik, jednȍlik, starȍlikast; náličje, ȍblîčje; príličan, rázličan, slȉčan, babȍličan, dvȍličan, lȉčnjâk, razlíčak, jednȍličkê, rázličit; líčiti, ulíčiti, zapríličiti, dvȍličiti; dȍlikovati, ȍdlikovati (decere), príllikovati, rázlikovati; nálik, nálikovati. — *isto značenje podurati se, slagati se, jednačiti se (isporedi* licem, plane), *prelazi u pokazati, obznaniti:* lîk (nunciatio), pȁlîk, ȍdlika; líčiti (nunciare), oblíčiti, odlíčiti se, lȉžba (ž *mjesto* č *pred* b).

[1] Drukčije u Osnovama.

RIG, vidi ARG.

RIGH, lizati (od RI, liti, mazati).

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l; *suglasno* gh *glasi* z.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: lízati, izlízati, nalízati se, olízati, oblízati, polízati, prolízati, razlízati, slízati se, ulízati, zalízati; oblizívati, podlizívati, prolizívati, ulizívati se, zalizívati, ȕliznuti se; lȉskati; čankȍliz, ȕlizak, zȁlizak, prȍlizine, ȕlizica, lízavac.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ь, *mjesto kojega se u nas umeće* a: lȁznuti, oblȁznuti, ulȁznuti se.

RIP, od RI, u njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje teći, liti, prelazi u mazati, mažući sastavljati, po tom i samo sastavljati:* lȉjep (m.), lѐpak *(u istočnom govoru)*, prȉljepak, ȕljepak; lijѐpiti, olijѐpiti, oblijѐpiti, odlijѐpiti, prilijѐpiti, ulijѐpiti, zalijѐpiti; odljepljívati, priljepljívati, zaljepljívati. — *značenje tiskati i udarati prelazi u podudarati se, slagati se, pristajati, prilikovati:* lȉjep (adj.), ljepȍta, ljepȍtica, lijѐpôst, lѐpuškast *(u istočnom govoru)*, ljepȍrječica, ljeporjѐčiv, ljȅpošeta; Ljѐpava, Ljѐposava, ljѐpšati, uljѐpšati, uljepšávati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje koje je pod 1 u prilijepiti se:* priȍnuti. — *s promjenom glasa* o *na* a: priánjati.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *tako će biti u značenju guliti (koje će se biti razvilo iz tiskati, rastavljati):* lîpa[1], lîpovina, lîpovac, lîpovača, Lîpovica, lìpîk, lìpica, lîpanj, Lîpnîk, Lîpnica, Lîpničanin, Lìpljan. *u istom značenju može biti da je:* lîpen *(neka riba). isto značenje prelazeći u svući, zbaciti:* slîpiti, slìpariti.

[1] Isporedi Hehn kulturpflanzen 510. — Fick vergl. wörterb. 2, 657. — Isporedi: „Go kao lipa".

RIV, vidi RU (3).

RIS, vidi kod ARS.

RU (1), vikati[1].

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u: rûjan (september); rùljati (plorare)[2]; rûka, rúkati, zarúkati, rúknuti.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *pa od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *ali se glasu* r *domeće* j, *iza koga se* o *mijenja na* e, *a po tom* j *iza* r *otpada:* rèvati (clamare), razrèvati se.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: rîka, ríkati, sríkati se, zaríkati, ríknuti, ríkavac.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* na-ȑnuti (latrare vehementer).

[1] Biće korijen isti s onijem koji ide za njim, i značenje će mu se biti razvilo iz značenja onoga drugoga: isporedi *derati* lacerare i *derati se* clamare, *treska* assula i strepitus, itd.

[2] Moglo bi ovamo ići i *rulja* (gomila ljudi): otidoše ruljom; ali se bojim, biće od njemačke riječi: rudel.

RU (2), lòmiti, kopati, tiskati, navaljivati, prodirati, trzati, vući, zadobiti[1].

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva ы: *značenje lomiti, kopati:* rîti, ìzriti, òbriti, pòdriti, prèriti, ràzriti, zàriti; podrívati; rîlo, rîlast, rîlica; rìvača; rìljati, zarìljati.

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje lomiti, trgati, čupati:* rúno, svilòrun, rûnkȁ; rûnje, rûnjav, rûnjat; rúniti, obrúniti. — *značenje trgati,*

trzati prelazi u vući: rúda (temo)[2], rúdnî, rûdnjâk, rȕdnjâk, rȕdica (dem.), prekȍrugje.

3. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, av, ъv:

a) ov: *značenje koje je naprijed pod 1 u riti:* rôv, prijèrov, rövine, krtȍrovina, rȍvac, Rôvci, Róvčanin, rȍvačkî, Obróvac, ȕrôvanj; rȍviti, obrȍviti, prerȍviti, urȍviti, zarȍviti. — *tako može biti u značenju lomiti, sjeći:* rȍvâš, rovášiti. — *isporedi dalje pod b.*

b) av: *značenje koje je pod a. u roviti (čemu je samo produljeno* o *u* a): obrávljati, urávljati. — *u istom će značenju biti:* Rȁvân, *(ime rijeci)*, Ravànica, ravàničkî. — *značenje lomiti prelazi u otiskivati, pružati se, prostirati se (isporedi pući):* rávan (adj.)[3], râvan (f.), ravànca, Râvno, Râvna, ravnìna, ràvnîk, ravnìca, Rävanj, ràvnjača, zäravanak, zäravanjak, Zäravânje; ràvnati, izràvnati, poràvnati; rávniti, izrávniti, porávniti, srávniti, urávniti; poravnjívati.

c) ъv: *kako je* ъ *nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno: značenje lomiti, koje prelazi u obarati i truditi se (isporedi izdirati):* ȑvati (eniti), ȑvati (luctari), nadȑvati, obȑvati, poȑvati, ȑvâč, ȑvalište; *kad kad* r *imajući pred sobom samoglasno postaje suglasno:* ürvina, ȕrvati, obȕrvati, sȕrvati se, örvati.

4. samoglasno se širi u au, *od čega pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *kao pod 3, a., ali se suglasnom* r *dodaje* j, *za kojim se* o *mijenja na* e, *a po tom* j *iza* r *otpada: značenje navaljivati, prodirati:* rèvati (prorumpere), narèvati, porèvati, urèvati; Revènica *(ime potoku).*

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov: *značenje trgati, čupati, zadobiti:* lôv, lȍvak, lȍvac, lôvka, lȍvica, lȍvačkî, lȍvište, lȍvnî, nëlovnî, lȍvnica, Lövnica; brzȍlov, brzolóvac, mišȍlôvka, lȍvdžija; lȍviti, polȍviti, ulȍviti. *ovamo će takogjer ići u značenju čupati:* lóvnica *(naviljak).*

2. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* u: *suglasnomu* l *domeće se* j, *te biva* lj (љ): *značenje vući i trzati prelazi u kolebati se:* ljúljati, zaljúljati; ljȕljnuti; poljuljívati; ljȕljuškati; ljȕljâjka, ljȕljâška. — *značenje lomiti, trzati:* ljût, ljȕtit, ljúto, ljutìna, ljȕtac, ljȕtica, ljȕtâk, ljȕtika, ljȕtič, ljútnja, ljȕćavina; Ljûta *(više se mjesta tako zove, jamačno u značenju lomiti, kao krš)*, Ljȕteza; ljútiti, ižljútiti se, naljútiti se, odljútiti se, ražljútiti, užljútiti.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: *tako će biti u značenju čupati, guliti:* lila *(isporedi liko kod kor.* RUK).

[1] Vidi RU (1).

[2] U Osnovama 443 drukčije; ali mislim da se ne može odvojiti od grč. ῥυμός, koje isto znači i istoga je korijena.

[3] Drukčije Geitler O slov. kmen na u 16.

RU (3), koje glasi i RIV, sìjati[1].

I. korijen glasi RU, *i suglasno mu* r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: rûj[2], rùjev, rùjevina, rùjevno, rûjno, rújnica.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *ali se glasu* r *domeće* j, *iza koga se* o *mijenja na* e, *a po tom* j *iza* r *otpada:* révka *(ime volu),* rȅvkast *(crvenkast, n. p. vo ili krava).*

II. korijen glasi RIV, *a suglasno mu* r *glasi u slovenskim jezicima* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: läv (львъ)[3], lävica, lävić, lävov, lävskî.

[1] Postavljam ovaj korijen za to što mislim da je od njega bez sumnje češ. *ryt* rubia tinctorum, i što korijenima RUK sijati i RUD sijati treba ovaka basa. Uzimam da glasi i RIV (kao SU i SIV) prema lat. *livor*, kojemu neki postavljaju takogjer kor. LIV (Zeitschrift für vergl. sprachf. 22, 353), prem da ga i poslije toga Fick (vergl. wörterb. 2, 221) dovodi od korijena od koga je naše *liti* (vidi RI). — Riječi naše, koje stavljam pod ovaj korijen, mislim da će mu takogjer biti mala potvrda.

[2] U osnovama megju tugjima.

[3] Neki misle da riječ nije indoevropska; isporedi u Curtiusa grundzüge d. griech. etymol. (1873) 369.

RUK (1), čupati, guliti, ljušiti, od RU (2).

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: lìko[1], lîk, lîkav, lîčâr, lîčina, lîčinica, lîčinâr, lîčinâš.

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *tako može biti da je:* lük, lükac, lükov, lükovica, lükovača, lükovina, lükarica, lüčan (lučna, adj.), lüčnî, lüčnjâk, lûčan (lučana, adj.), tûkoluk; lüčiti, zàlučiti.

[1] Drukčije u Osnovama; ali isporedi lit. lùnkas, lat. runcare.

RUK (2), svijetliti, od RU (3).

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno se širi u* au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: lûč, lūča, lùčār, lučàrić, lūčka.

RUKS, svijetliti, od RUK (2).

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r, *a* k *pred* s *otpada; samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ы*:* rȉs, rȉsovina, rȉsići, rîso, rȉsulja.

RUG (1), vikati, rikati, od RU (1).

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te samo* r *postalo samoglasno:* ȑzati, zà-rzati.

RUG (2), lomiti, tiskati, od RU (2).

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r: *samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ы: *značenje tiskati prelazeći u izbacivati:* pȍdrîg; rȉgati, ìzrigati; ìzrignuti, pòdrignuti se; podrigívati se; rȉgavica.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, mjesto njega se umeće* a, *ili se ne umeće ništa nego samo* l *biva samoglasno glaseći* o *ili bivaju druge promjene: značenje lomiti, odvajati, vaditi:* làžica[1], ȍžica, ȍžičār, ȍžičnjāk, *i s glasovima* lž *premještenim:* žlȉca, žlȉčica. *glasu* o *postalom od* l *na novo je sprijeda dodano isto* l: lòžica. — *značenje tiskati, onako kakvo je pod I u rigati, preneseno na mjesto gdje takovo potiskivanje biva:* làžičica (cavum pectoris; *isporedi lat.* rumen), *sa* o *mjesto* l *i s dodanim na novo* l: lòžičica, *s premještenim glasovima* žl *i sa* z *mjesto* ž: zlȉčica.

[1] Drukčije u Osnovama; drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 653; ali isporedi lit. laužtuvas brechinstrument u istoga 1, 198.

RUGH (1), drugo obličje korijena RUG (1), vikati.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *mjesto kojega se u nas umeće* a *ili se* l *mijenja na* o: *značenje vikati prelazi u govoriti što nije, naopako govoriti:* làža, lâž, pòlaža, pàralaža, tȑčilaža, lȁžav, lȁžan, làžljiv, làžljivac, làžljivica, làžac, pòlažica, ùlažica; làgati, dolàgati, izlàgati, nalàgati, nadlàgati, oblàgati, polàgati, prilàgati, prolàgati, slàgati, zalàgati, làgala, lagàrije; dolagívati, nad-

lagívati, oblagívati, polagívati, ulagívati se, zalagívati; lágiti; *ovamo misli se da ide u značenju prešlom u varati:* lȁžak (martius) *i sa* o *mjesto* l: ȍžujak.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: *značenje kao naprijed:* zaligívati (blandiri).

RUGH (2), sìjati (od RU 3).

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *mjesto kojega se u nas ili umeće* a *ili samo* r *biva samoglasno:* ȓž, rȃž, rȁžulja, ražȕljica, sȕ-ržica, sȕražica, ȓžan, ržȁnica, rȃžan, ražȍvit, ražóvnica.

RUT, može biti od RU (2), lomiti, pregibati[1].

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ꙑ: lȋst (sura; *korijenu je* t *pred* t *od nastavka promijenjeno na* s)[2].

[1] Korijen još nije dokazan; ali isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 161.

[2] Isporedi star. slov. лꙑсто i лꙑстъ, rus. лысто i лытка, polj. łystowka i łytka, češ. lýtka. — Isporedi i u Osnovama 207.

RUD (1), od RU (1), vikati, plakati.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: rȉdati, zȁridati.

RUD (2), od RU (2), lomiti, pregibati, klonuti.

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje lomiti prelazi u pregibati, odatle u sagnuti se, klonuti, sniziti se, malu biti, nejaku biti, nerazumnu biti:* lȗd, lȕda, lȕdôst, lȕdâk, ludȁčina, lȕdaja, ludȁija, lȕdara, lȕdan, lȕden, lȕdačak, lȕckast, lȕdilo, lȕdôv, lȕdôrije, lȕdȃndža; prìlȗd, sȕlud, sȕludan, sȕludnîk, sȕludnica, sȕludnjâk, sȕludast; zálud (adv.), záludan, zȁludnîk, zȁludnica, zȁludnjî, ȕzalȗd, nȁzalȗd; lúditi se, izlúditi, nalúditi se, zalúditi; polúdjeti, zalúdjeti; zalugjívati; ludȍvati, naludȍvati se. — *značenje sagnuti se, spustiti, spuštati se:* lȕnja *(nekaka ptica; korijenu je otpalo* d *pred* nj), lȕnjav, lúnjalo, lúnjati (incedere capite demisso), lúnjati se, odlúnjati; polúnjiti se. — *Suglasnom* l *domeće se* j, *te glasi* lj (љ): *značenje sagnuti se prelazi u pritajiti se:* uljúniti se (mortem simulare). *u značenju gotovo istom koje je u lunjati:* ljȕmati (incedere more defessi).

RUDH (1), dizati se, rasti. — isporedi ARDH.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, ***kojemu se još domeće*** j, *te glasi* lj (љ): *samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: ljûdi, nëljûdi, òdljud, **ljûda**, **ljù**dina, ljùdište, ljudèskara, ljùdskî, ljudskòta, **ljûdskôst**, **ljùdstvo**, ùljudan, neùljudan, ùljudnôst; uljúditi, uljugjívati.

RUDH (2), od RU (3), sìjati, crveniti se.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima* ***pred*** *suglasnim biva* u: rúda (metallum), rûdnîk, **rûdničîšte**, **Rûdničanin**, rûdničkî, Rùdâšnica, Rudàjica; rúdjeti, zarúdjeti; **zarugjívati**. — rùmen (d *je otpalo pred* m), rümên (f.), rumènit, **rùmenkast**, **rumè**nilo; rumèniti, narumèniti, zarumèniti se; porumènjeti. — **rûs** (d *je otpalo pred* s)[1], rüsa, Rüsmîr, Rùsmira[2].

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima ***glasi*** **u**: rîgj, rígjo, rígja, rìgjan, rìgjuša, rïgješa, rïgjast, **Rîgjica**. — ***može*** *biti da ovamo ide i* rìdôvka *(nekaka zmija).*

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, ***a kako je toga glasa*** *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* r̀gja, r̀gjav, **r̀gjâković**, rgjòbitina, rgjogrízati; r̀gjati, obr̀gjati, po-r̀gjati, **za-r̀gjati**.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 319.

[2] Ne će ovamo ići *sredòrusa*, nego će drugom polom svojom biti u svezi sa *rusalje*.

RUP, od RU (2), lomiti, udarati, derati, guliti.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: ***samoglasno se širi u*** au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: ***značenje*** *lomiti,* ***derati, prodirati:*** rüpa, rüpica, rupètina, **rüpnjâk**, **rùpčaga**, Prekòruplje. — *značenje derati, guliti, čupati:* ***tako mislim da je*** *sastavljeno sprijeda sa* ***če*** *(vidi kod* KA 1*):* **če-rùpati**[1], **iščerùpati**, očerùpati.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno kao pod I: značenje udarati prelazeći i ***na glas*** *koji biva od udaranja a po tom i na govor nesklapan:* **lüpa**, lúpati, izlúpati, nalúpati, olúpati, odlúpati, polúpati, **prolúpati**, **razlú**pati, slúpati, zalúpati; lüpiti, prìlupiti; lüpnuti, prìlupnuti; **lüpkati**; lupàrati; òlupina, olupánica; Lüpoglav. — *značenje* ***udarati prelazi*** *u odirati, otimati:* lúpež, lúpežica, lúpeškî, lúpeština. — ***značenje*** *odirati, guliti, ljuštiti, cijepati:* lùpâr (ostreae genus), lùpija, lùpatak (ascia); podlúpiti se, ulúpiti; podlupljívati se. — ***u istom***

značenju s dometnutim j *iza glasa* l *i sastavljenim s njim u jedan glas* (љ): ljȕpine *(ljuske od jaja i od ribe).*

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje guliti, oguljenu biti, prelazi u bijeliti se:* lȉsa *(korijenu je otpalo* p *pred* s *od nastavka)*[2], lȉsast, lȉsac, lìsôv, Lȉsina, lȉska (fulica).

[1] Drukčije Matzenauer Cizí slova 137.

[2] Isporedi Fick vergl. wörterb. 2, 656. — Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 318.

RUB, od RU (2), čupati, guliti, ljuštiti.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r: *samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы: rȉba *(tako nazvana što ima na sebi ljuske, ljupine, pa su po takoj ribi prozvane i druge),* rȉbica, rȉbić, ribètina, ribȕrina, bèzribica, rȉbljî, rȉban, Rȉbnica, Rȉbničanin, rȉbničkî, rȉbnjâk, rȉbâr, rȉbârev, rȉbârov, rȉbarskî, rȉbârskî, rȉbarica; rȉbati, ribáriti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje guliti prelazi u pokrivati i obuhvatati po tome što stvari koje se mogu guliti pokriva i obuhvata ono što se s njih može zguliti:* lûb (cortex), lùbina *(ne samo uvećan lub, nego i tijelo: legja s rebrima i trbuhom, t. j. što obuhvataju legja i rebra),* lùbnjača, lùbura, lubènica, lubèničica, lubèničnî, lubèničište. — *ovamo će ići s dometnutim* j *glasu* l *i sastavljenim s njim (u* љ*):* ljùbljâj *(neka riba). ovamo može biti da ide takogjer u značenju zahvatati:* prȉljubak *(„ona soha gdje se tele metne [kao u jaram] kad se krava muze“).*

RUBH, željeti[1].

Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l, *ali mu se još domeće* j, *te biva* lj (љ): *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: ljúbiti, ižljúbiti, naljúbiti se, obljúbiti, poljúbiti, preljúbiti, priljúbiti, sljúbiti se, uljúbiti se; priljubljívati; ljȕbnuti; ljȕbi, ljúbav, ljùbôvca, ljȕbôvan, ljùbôvnîk, ljùbôvnica, ljȕbâvan, ljùbavnîk; ljúba, Ȍbljuba, prȅljuba; ljȕbak, ljȕpkôst, ljȕbac, pòljubac, ljȕpčac, ljȕbica, ljȕbičica, ljȕbičast; ljùbazan, ljùbaznîk, ljùbaznica, ljùbaznôst, ljubèžljiv (-žlj- *mjesto* -ꙁвьл-); ljùbimnî; Bȍgoljûb, Bogòljub, Drȁgoljûb, Dragòljub, Slȁvoljûb, Slavòljub; ljubòrodan, ljùbidrâg, Ljùbivoje, Ljùbobrat, Ljȕbomîr, Ljùbosav, Ljúbo, Ljȕboje, Ljȕben, Ljùbênko, Ljubínko, Ljùbiša; Ljùbosava, Ljúba, Ljȕbica; *imena*

mjestima, brdima itd.: Ljùbinje, **Ljȕbinjskî, Ljȕpča, Ljubȍvigja,** Ljubȍtinje, Ljubȍtinjanin, Ljubȍstinja, **Ljȕbočkî, Ljȕbočkô, Ljȕboškî,** Ljȕboškô, **Ljȕbišnjâ,** Ljȕbîć.

[1] **Može biti od RU (2) navaljivati.**

RUS, od RU (2), lomiti, derati, svlačiti.

Samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u; *suglasno* s *glasi* h, *koje se po svojim zakonima mijenja na* š: *značenje lomiti, razvaljivati, rasipati, zasipati:* rȕšiti, nȁrušiti *(natruniti),* **pȍrušiti,** rȁzrušiti, srȕšiti. — *značenje derati, svlačiti, preneseno na ono što se svlači, t. j. odijelo (isporedi odora):* rȕho[1], **prȅrušiti.**

[1] **Isporedi u Osnovama 35.**

RUSK, od RUS, ili upravo od RU (2), derati, guliti.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, *čemu se u nas još dometće* j, *te glasi* lj (љ); *samoglasno se širi u* au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: ljȕska[1], **ljȕskav, ȍdljusak,** ȍljuštine, zȁljuštak, ljȕštika; ljúštiti, oljúštiti, zaljúštiti; ȍdljusnuti se.

[1] **Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 480. — Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 655.**

VA (1), korijen pronominu za treće lice.

Sastavlja se sprijeda s pronominalnijem korijenom A, *te biva:* ovaj; *vidi više kod* AVA (2) *i* A.

Kao riječca dodaje se ozad drugim riječima: jȕr-ve, **da-vȍ-ri,** jȅd-va *(vidi kod kor.* JA*).*

VA (2), mahati, duhati (isporedi AV i VI).

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: vȉjati (i *stoji mjesto* ѣ *pred* j *u južnom govoru),* ȉzvijati, ȍvijati, ȍdvijati, **prȍvijati, rȁzvijati,** zȁvijati; izvijávati, razvijávati; razvijȅvati; **vȉjavica, vȉjača,** ȍvȇjci *(po istočnom govoru);* — vjȅtar, vjȅtrina, vjȅtrić, **vjȅtrîc, vjetrȍvit,** vjȅtrnî, **vjȅtrenjâk,** vjȅtrenjača; vjetrȍgonja; **závjetrina, závjetrno;** vjȅtriti, ȉzvjetriti. — *tako će biti:* vȉoka[2] (surculus; o *će biti postalo od* лъ, *a pred njim se* ѣ *promijenilo na* i *po južnom govoru; isporedi* вѣ-я *i* вѣтвь).

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u plamati, gorjeti: tako može biti da je:* vȁtra[3], **vȁtrica, vȁtrîšte,** vatrȕština, vȁtren, vȁtrenjača, **vȁtrâlj.** — *značenje duhati*

prelazi u praznu biti (isporedi pod 3), nedostajati, od tuda boljeti, žaliti: vâj! à-vâj; vâjkati se, vâj-kada.

3. glasovi se va *sažimaju u* u:

a) u *se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje mahati, duhati prelazi u praznu biti, otvorenu biti: tako može biti da je:* ȕlica. — *značenje praznu biti prelazi u umoriti se, počinuti: tako će biti:* ȕja, ȕjati. — *značenje praznu biti prelazi u besposlenu biti, od tuda u skitati se, smucati se:* úlati se, *i s-dometnutim sprijeda* f *(isporedi fuzda i uzda):* fúlati se.

b) u *biva u slovenskim jezicima* ъ, *čemu se pridijeva sprijeda* v, *a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *umeće se mjesto njega* a, *ili od* v *biva samoglasno* u: *tako može biti da je u značenju duhati, naduti se:* vâš (pediculus; *isporedi: „naduo se kao uš")*[3], ûš, ȕšica (dem.), ušénjak, vȁšljiv, ȕšljiv, vȁšljivac, ȕšljivac, vȁšljivica, ȕšljivica, ȕšivac *(nekaka trava)*, vȁšac *(nekaka čibuljica)*, vȁšica, vȁštica.

[1] Vuk u rječniku: vijoka.
[2] Isporedi Šuman wurzel spar 36.
[3] U osnovama drukčije. Miklošić vergl. gram. 2, 54 uzima š u korijen. — Isporedi lit. utėlė. — Isporedi u Geitlera lit. stud. 71. i o slov. kmen. na u 9.

VAK, **vikati**, zvati, govoriti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje vikati:* vêk, vȅka, vékavica; véčati; véknuti; vekètati.

2. glasovi va *sažimaju se u* u:

a) u *se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje govoriti prelazi u kazivati, obznanjivati, po tom u doznavati i znati:* náuk, náuka, nȅuk, samȍuk, ȕčan, nȁučan, ȕčȇvan, samȍuče; ȕčiti, izȕčiti, naȕčiti, obȕčiti, odȕčiti, poȕčiti, proȕčiti, zaȕčiti, ponaȕčiti; obučávati, odučávati, poučávati; ȕčitelj, ȕčiteljev, ȕčiteljevica, ȕčiteljskī, ȕčiteljovati, učenīk, učenica.

b) u *se produljuje, te u slovenskim jezicima biva* ы, *a njemu se pridijeva sprijeda* v: *značenje kao pod a.:* nȁvika, neȍbika *(iza* b *otpalo je* v), ȍdvika, vȉčan, ȍbičan, neȍbičan; nȁvičâj, ȍbičâj, zȁvičâj, izobičájiti se; nȁviknuti, ȍbiknuti se, ȍdviknuti, prȉviknuti se, svȉknuti; nȁvići, ȍbići se, ȍdvići, prȉvići se, svȉći; ȍbicati se. — v *se zamjenjuje glasom* b: bȉknuti se.

VAKS, od VAG (kojemu se g pred s mijenja na k), rasti, dizati se.

Suglasno k *pred* s *otpada u slovenskim jezicima; glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* **ꙑ**, *a tome se pridijeva sprijeda* v: **vîs, vìsok, visìna, Visòčica, Visô-čica, višìna, vîšak, suvîšak, pòvišica, vîšnjî, vîšê, sùvišê, sùvišnjî, sàvišê, òdvišê; nadvîsiti, povîsiti, prevîsiti, uzvîsiti; nadvisívati; nad-višívati, povišívati, uzvišívati.**

VAḲ, željeti, htjeti, zadovoljiti se, radovati se.

Suglasno ḳ *u slovenskim jezicima glasi* s, *a samoglasno glasi* e: **vêseo, vesélje, vesèljâk, vesèlîk, vesèlica, Vêsela, Vesèlin, Véso; vesèliti, navesèliti se, ovesèliti, obesèliti** (v *je ispalo iza* b), **prove-sèliti se, razvesèliti, onevesèliti se, snevesèliti se; razveseljávati.**

VAG, rasti, badru biti, siliti se, sìjati.

1. glasovi va *sažimaju se u* u:

a) u *se produljuje te u slovenskim jezicima biva* **ꙑ**, *a tomu se pridijeda* v: *značenje badru biti, paziti:* **vìžao** (gen. **vižla**), **vìžlica, vìžle, vìžlâd, vìžlîn** *(i sa* f *mjesto* v: **fižlin**), **vìžlast; vìžliti.**

b) u *se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u, *a tome se pridijeva sprijeda* j: *značenje sìjati:* **jûg, jûgov, jûgovina, jûžan, jûžina** *(jugovina);* **jûžiti, òbjužiti.**

c) u *ostajući kratko glasi u slovenskim jezicima* **ъ**, *čemu se dodaje sprijeda* v, *tada od* **въ** *u nas biva* u: *značenje rasti prelazi u dizati se i u množiti, dodavati: tako će biti postao prijedlog:* **uz** (**вьзъ**), uz-ići, us-krs; *gdje gdje se još drži* v, *pa se megju dva suglasna umeće* a: pre-vaz-ići, pre-vaz-ìlaziti, **vàs-krsnuti.**

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* **ѧ** *(od čega je u nas* e): *značenje rasti, veliku biti: do korijena dolazi nastavak koji se počinje glasom* t, *a s njim se korijenu zadnje* g *svojim načinom sastavlja u nas u* ć *(u star. slov.* **щт**): *tako mislim da je postalo:* vêćî, većìna; **vêće, vêć;** vêćma, **òdveć, prèveć; vekšìnja** (**kš** *stoji mjesto* ćš).

VAGH, voziti (od VA, mahati, gnati).

Suglasno gh *glasi u slovenskim jezicima* z, *pa se po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: dovèsti (dovèzêm), izvèsti, navèsti, nadvèsti, odvèsti, povèsti, podvèsti, prevèsti, privèsti, razvèsti, svèsti, savèsti, uvèsti, zavèsti; vèslo, vèsaoce, vèslati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *koje se opet po svom zakonu mijenja na* a: vôz, ìzvoz, pòdvoz, prijèvoz, kolòvoz, vòzâr, vozàrina, vòzac, vòzâč, vòzâljka, vòžnja, vòzak (adj.), vòzidba, vòzionica; vòziti, dovòziti, izvòziti, navòziti, nadvòziti, podvòziti, prevòziti, privòziti, razvòziti, svòziti, uvòziti, zavòziti; vózati, vozákati se. — *s promjenom glasa* o *na* a: uvážati.

VAT, korijen neznana značenja, od kojega su u nekim jezicima riječi za godinu a po tom i za vrijeme, — može biti ići, ili prolaziti. — isporedi VI, VIK.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: vȅtah, ovètšati; *i s premještenim glasovima:* izvèštati, povèštati; — *glasovi* tš *sastavljaju se u* č: *tako mislim da je* uvèčaditi *(ušeprtljiti)*; — *govori se i sa* f *mjesto* v *i sa* k *mjesto* h: fȅtak; *govori se i* g *mjesto* h, *pa se premješta pred* t, *koje se onda stojeći iza* g *mijenja na* d: vȅgd; — *i bez* h *i prema padežima u kojima se ne umeće* a: vȅt.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: vȍće *(isporedi* ljetina), vȍćka, vȍćâr, vȍćnjâk, vȍtnjâk (t *pred* nj *mjesto* ć), votnjàčić, *i s* j *mjesto* ć *pred* k: vȍjka, nèvojka.

3. glasovi se va *sažimaju u* u, *koje širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako mislim da je:* poùčati *(poblijedjeti, a upravo će biti ovetšati;* č *biće mjesto* tš).

VAD (1), vikati, govoriti, učiti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: váda *(rok)*, návada (assuetudo), závada (discordia), svȁgja (rixa), ràzvagja, svàdljiv, svàdnja, razvàgjâč, pòsvadište, návadan, navagjènîk; nàvaditi, ràzvaditi, svȁditi, zàvaditi, òsvaditi, pòsvaditi se; nàvagjati, ràzvagjati, svȁgjati, zàvagjati, pòsvagjati se.

2. glasovi se va *sažimaju u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako može biti:* úditi *(za kim ili za čim*, desiderare; *i svinje ude, kad ciče polako i stenju).*

VAD (2), vlažiti.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: vòda, vodòderina, vodòjaža, vodòkršće, vodònoša, vodòpija, vȍdoplâv, vȍdoplâvan, vo-

dòpôj, vodòvalja, vòdica, vòdičâr, vòdičnî, bèzvodan, pòvodan, pòdvodan, razvòdniti, vöden, vodènica, vodèničâr, vodèničârka, vodèničîšte, vodèničnî, vodènjâk, vodènjaka, vodènjača, pòvodanj, vòdnjika, vòdnjikast, vodùrina, vòdijer, vóša.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: vijèdro, vjèdro, vèdro, vèdrica.

3. glasovi se va *sažimaju u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ъ, *a tome se pridijeva sprijeda* v: vìdra, Vìdrâk.

VADH, od VA, mahati, viti, vezati, odjeti; voditi; tiskati, udarati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u udarati, bosti:* òbâd *(iza* b *otpalo je* v), obàdati se. — *značenje mahati, udarati, prelazi u tiskati, odatle u odvajati, po tom uzimati:* vâditi, ìzvaditi, nàvaditi, òdvaditi, pòvaditi; òdvagjati, vàgjevina. — *značenje udarati biće prešlo u polako ići (isporedi badati):* váditi (caute incedere).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje od mahati prelazi u tiskati, razmicati, razlaziti se:* vëdar[1], vedrìna, pâvedrina, vèdrac, vèdrîk, vedrènjâk; vèdriti se, izvèdriti, provèdriti se, razvèdriti; provedrávati se, razvedrávati. — *značenje mahati prelazi u voditi:* dovèsti (dovèdêm), izvèsti, navèsti, nadvèsti, obvèsti, odvèsti, povèsti, podvèsti, prevèsti, privèsti, provèsti, razvèsti, svèsti, uvèsti, uzvèsti, zavèsti.

3. samoglasno oslabivši u e *produljuje se te biva u slovenskim jezicima* ѣ: *značenje koje je pod 2 u dovesti:* nèvjesta, nèvjestin, nèvjestinskî, nèvjestica[2], nèvještačkî *(isporedi* невѣстьнъ*)*, néva, nevòvati, néka.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje koje je naprijed pod 2 u dovesti:* dòvod, òbôd *(iza* b *otpalo je* v*)*, pòvod, svöd, ùzvod, volòvod; ìzvoda, ödvoda, vöjevoda, vöjvoda, vöjvoditi, zàvojvoditi, vöjvodovati, vöjvodin, vöjvodskî, vöjvodstvo, vöjvodica, vöjvodić, vöjvodinica; vòdac, dòvodac, òbodac *(isporedi naprijed obod)*, òbočić, pòvodac, dòvoče, povòdičan, prevòdičan, pòvodnîk, rázvodnîk, rázodnîk *(*v *izbačeno)*, ùvodnîk, vòdnica *(neka zmija; može biti da ne ide ovamo, nego k vodi)*, nàvodnica, òdvodnica, pòdvodnica, svòdnica, ùvodnica, závodnica, volòvodnica, ìzvodnja, rázvodnjâk, navòdljiv, povòdljiv, prevòdljiv; vögj, vógjo, vögja, čelòvogja, čètovogja, hrtòvogja, kölovogja, šljepčòvogja, vojskòvogja: òbogje (f.

pl.), vògjica, vògjice (f. pl.), provògjāč, vògjevina, vògjnica *(koje glasi i* vòdnjica), vòčkoša (*č stoji mjesto* gj *pred* k), uzvòdlija, provodàdžija, provogjàdžija; — vòditi, dovòditi, izvòditi, navòditi, nadvòditi, obvòditi, odvòditi, povòditi, podvòditi, prevòditi, privòditi, provòditi, razvòditi, svòditi, uvòditi, uzvòditi, zavòditi; vódati, izvódati, provódati; vòčkati (*č stoji mjesto* gj *pred* k). — *s promjenom glasa* o *na* a: povágjati, provágjati. — *može biti da ovamo ide i* Bogòvagja.

5. *glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *a od toga u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: *značenje mahati (kao što je u mah) može biti da je u* jednò-uditi. — *značenje mahati prelazi u udarati, rastavljati, dijeliti:* ȕd, údo, ȕditi (dispertire). — *značenje udarati prelazi u dosagjivati:* ȕditi (nocere; *star. slov.* оудити), nàuditi. *u tom značenju može biti da je i* ȕdika, ȕdikov, ȕdikovina, ȕdljika. — *značenje mahati prelazi u viti, a od tuda u vezati:* ȕzda (*pred* d *od nastavka promijenilo se korijenu* d *na* z), ȕzdica, ȕzdâr; ȕzdati, obȕzdati, odȕzdati, razȕzdati, zaȕzdati; razuzdávati, zauzdávati. *gdje gdje se domeće sprijeda* f: fȕzda, zafȕzdati.

[1] Drukčije u Osnovama; ali ovako Fick vergl. wörterb. 2, 474.
[2] Ne mogu potvrditi da je s njom u svezi nèvjestica, lasica.

VAP, zujati, vikati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *a suglasno* v *sprijeda može i otpasti, i u nas je samo bez njega:* ôs (vespa; *korijenu je otpalo* p *pred* s *od nastavka)*[1], òsa (vespa; *star. slov.* воса *i* оса), osòvljī.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: vàpiti[2] (vàpijêm). *vidi i pod 3.*

3. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *a od toga u slovenskim jezicima biva* u *(isporedi dalje pod 4)*[3]: ȕpiti (ȕpijêm), poȕpiti, zaȕpiti; upíjati.

4. glasovi va *promijenjeni kao pod 3, ali se korijen udvaja tako da cio (sa* u *mjesto* va*) dolazi dva puta (isporedi lat.* upup-a*), pa je prvo* u *otpalo:* pȕpavac, zapúpati.

[1] U Osnovama 355 uzimao sam da je korijen u značenju tkati; ali mi se ovako čini priličnije.
[2] Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 606. Drugi opet misle da je riječ došla od Nijemaca k Slovenima za to što infinitivom stoji u četvrtoj vrsti a sa-

dašnjim vremenom u prvoj; ali bi se to moglo i drukčije protumačiti, prem da ja ne bih ni onako tumačio kako tumači Geitler lit. stud. 72.

[3] Drukčije Miklošić lex. kod въzоупити.

VABH, od VA, mahati, viti, plesti, zaplesti.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: vâb[1], vábac; vábiti, dovábiti, odvábiti, povábiti, svábiti, zavábiti.

[1] Značenja radi isporedi lat. pel-licere, kojemu se značenje takogjer razvilo iz zapletati, vezati, koje je u laqueus. — Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 660.

VAR, vrtjeti, okretati, opkoljavati, gnati, stizati, zahvatati, uzimati, zatvorati, čuvati, braniti, držati, hotjeti, moći, silnu biti; zujati, govoriti.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje vrtjeti se prelazi u vreti, od tuda u činiti da što vri i u grijati: vâr (m., f.), öbara *(iza* b *otpalo je* v), prövara, värica, razvàruša, voskȍvarina, várnica, várničav, várnjača, vàrjača, värak, värîvo; váriti, obáriti, odváriti, pováriti, podváriti, preváriti, prováriti, sváriti, uzváriti, zaváriti; varènîk, prevarènîk, varènika, varènjaka, vàrimêso; obarívati, odvarívati, povarívati, prevarívati, zavarívati. — *značenje gnati, stizati, pretjecati, smésti:* prijèvara, prevàrljiv, prijèvâran, zlövâran; prèvariti; värati, dȍvarati, ìzvarati, prèvarati, svärati, zàvarati; väralica; zavarávati; zavarkívati; zàvârčiti *(boljeticu, kradljivca)*; varàkati, varàknuti; vàrâncija, varàncija[1].

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje vrtjeti prelazi u opkoljavati, odatle u zatvorati: vráta, vratàšca, vràtâr, vratàrica, vratàrdžija, Vrátna, Vrâtnô, Vrâtnîk, vrätnîk, vrätnica, dȍvratak, dȍvratnîk; vrátlo, vrataȍca. — *značenje takogjer zatvoriti, zatisnuti (isporedi dalje pod 2 zavoranj):* vrânj; odvránjiti, zavránjiti; odvranjívati, zavranjívati. — *značenje opkoljavati prelazi u pokrivati, a od tuda u zamračivati, crniti:* vrân (ater)[2], vránac, vrànčina, vrànčić, vránče, vrànôka (vrano-oka), Vràneš *(ime muško)*, vràneša, vränota, vrànilo (n.), vrànilova trava; vrániti, navrániti, ovrániti, povrániti. — *značenje vrtjeti se prenosi se na glas, te biva zujati, a odatle prelazi u govoriti (kao u bajati):* vrâč, vráčev, vráčevskî, vràcâr, vràčara, vračàrica, vračàrina, vrädžbina (dž *pred* b *mjesto* č); vráčati, izvráčati, uvráčati. *isto*

značenje prelazi u vikati: vrân (corvus)[3], *i sastavljeno sprijeda s drugim korijenom istoga značenja (vidi* GA 1*):* gă-vrân; vrăna, vrănić, vrănin, vrănjî, Vrănja, vránjak, Vrànjača, Vrănjina. — *značenje vikati, zvati i govoriti prelazi u naučiti, navaditi:* navrániti, navránjiti, nàvranjati, navranjívati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vidi dalje pod 7 kod vreti:* ìzvor, ìzvorac, pòdvorac. — *značenje vidi dalje pod 6, b. kod zavrijeti:* òbor *(iza* b *otpalo je korijenu* v*)*, òbornî, pròvor, pŏdvore, pòvôrka, prijèvôrnica, svòrnica, zàvôrnica, zăvôranj.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* r *biva samoglasno: tako je u nekim oblicima glagola pomenutijeh dalje pod 6, b.:* navr-o (navrijeti), zavr-o (zavrijeti) *itd.* — *tako u značenju gnati, žuriti se, navaljivati:* vȑ-o (връхъ), vȑlî, vȑlo, vrlìna, vrlòća. — *značenje gnati prelazi u dizati se:* vȑlêt, vȑlêtan. — *značenje vrtjeti prelazi u mahati, viti:* vŕba *(iznajprije upravo šiba*[4]*)*, vȑbica, vrbíca, vȑbov, vȑbovina, vȑbljâk. *isto značenje razvijeno u savijati se, vijugati:* Vȑbâs. — *značenje vrtjeti, savijati, kriviti, omotavati:* vŕljo, vȑljav, vrljòok, vrljòokast, năvȑlje (adv.), naovȑljkê, naovȑljcê; ŏvȑlj, ovȑljina, ko-vȑljâk *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1)[5]; vȑndati *(presti na veliko vreteno)*, navȑndati; *isto značenje prelazi u plesti:* vȑnčati *(opanke)*, navȑnčati, vȑnčanica. — *značenje vrtjeti prelazi u baciti da se vrti, ići tako, zagledati tako:* vrlúdati; vŕljati[6], navŕljati, odvŕljati; ko-vȑljati *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1), skovȑljati se; vŕljiti, zavrljívati. *tako će biti s dodanim sprijeda* ba *(vidi kod kor.* BHA 1): ba-vȑljati, dobavȑljati. — *značenje koje je dalje pod 6, b. u za-vrijeti, u-vrijeti:* vȑljika vȑljičica, vrljìkâš. *ovamo će ići i* zakovŕnuti (repentino morbo corripi; *slog* ko *vidi kod kor.* KA 1), *i* Vȑnjika, Vȓnjci. — *značenje vrtjeti se, raditi koješta, premetati koješta:* švȓljati, švȑndati *(sprijeda* š *biće okrnjeno* še *koje vidi kod kor.* SA 1). — *značenje bučati, mrmljati:* vȑndati, vȑnčati; ča-vȑljati *(slog* ča *vidi kod kor.* KA 1); *isto značenje prelazeći u vikati, grajati:* če-vȑljuga *(slog* če *vidi kod kor.* KA 1), še-vȑljuga *(slog* še *vidi kod kor.* SA 1).

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje vidi dalje pod 7 kod vreti:* vȋr, ìzvir, kolòvir, vìrić, viròvit, Viròvitica; ìzvirati, nàvirati, prèvirati, sàvirati, ùvirati, uzàvirati. — *značenje vidi dalje pod 6, b. kod navrijeti, zavrijeti:* nàvirati, sàvirati se, ùvirati se, zàvirati, podùvirati.

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: *značenje od vrtjeti se prelazi u savijati se, opkoljavati:* vèra (annulus), vèriga, vèrižica, vèrižnjača; *značenje vrtjeti, savijati:* Vèruša, verùgati se. — *značenje vrtjeti, zavlačiti (isporedi dalje pod 6, b):* vërati, vërati se, vërkati se.

6. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ:

a) ostaje na svom mjestu: značenje od gnati i hvatati prelazi u držati, čuvati: vjëra, nèvjera, prèvjera, vjërica, sùvjerica, ùvjerica, zàvjerak, inòvjerac, inòvjêrka, vjëran, nèvjeran (nëvjêran), vjérnôst, vljernica, nèvjernîk, bèzvjernîk, ùvjernîk, nèvjernica, nèvjernjâk, nevjèrija, vjèridba, vjërenîk, vjerènica, vjërenica; vjëriti, òvjeriti se, pòvjeriti, prèvjeriti, ùvjeriti, zàvjeriti se, iznèvjeriti; prevjerávati, uvjerávati, zavjerávati se; vjërovati, pòvjerovati, svjërovati.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje vrtjeti prelazi u opkoljavati, zatvorati i vrteći gnati ili udarati: nà-vrijeti (nävrêm), pròvrijeti, sàvrijeti, ùvrijeti se, zàvrijeti, podùvrijeti. — *značenje gnati, stizati, prispjeti:* vrijème[7], nëvrijeme, vrëmenit, vrëmêšan, starovrèmešan; uvremèniti se. *gdje gdje se govori i sa* b *mjesto* v *(kao u biknuti se)*: brijème.

7. *samoglasno ispada u nekim prilikama: značenje vrtjeti se, skakati, kao što čini voda ne samo kad izbija iz zemlje nego i kad se jako ugrije, a od vode se prenosi značenje i na drugo ugrijano, i od vrtjeti se prelazi još i na zujati, bučati:* vrëti (vrî, *glagol treće vrste;* scaturire; aestuare; fermentare; tumultuari), dòvreti, izàvreti, nàvreti, obàvreti, prèvreti, pròvreti, ùvreti, uzàvreti; vrëo (fervidus), vrëlo (fons), vrëoce; vrëva (tumultus); vrûć (fervidus), vrućìna, vrùćac, vrùćica, vrùćičina, vrućùština; privrúćiti. — *tako u sad. vr. glagola prve vrste pomenutijeh naprijed pod 6, b.:* nàvrêm *itd.*

8. *glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se siri u* au, *te u slovenskim jezicima stojeći pred suglasnim glasi* u: *značenje gnati i stizati prelazi u moći, silnu biti:* Ŭroš, Ŭrica; *može se sprijeda pridjeti* j: Jùroš; *tako može biti i* Jùriša *(prem da može biti i od Jure Gjuragj).*

II. suglasno v *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje okretati, okrećući premetati ili lomiti ili tiskati ili opkoljavati ili zatvorati: izváliti, naváliti *(isporedi naprijed pod I, 6, b. navrijeti),* nadváliti, obáliti *(iza* b *otpalo je korijenu* v), odváliti, pováliti, podváliti, preváliti, priváliti, prováliti, razváliti, sváliti, uváliti, zaváliti; váljati, dováljati, navá-

ljati, odváljati, pováljati, prováljati, sváljati, uváljati, zaváljati; izvaljívati, navaljívati, obaljívati, odvaljívati, povaljívati, podvaljívati, prevaljívati, privaljívati, provaljívati, razvaljívati, svaljívati, uvaljívati, zavaljívati, poizvaljívati, posvaljívati, poisprevaljívati; vȁljuškati, provȁljuškati; — vȃl (unda), kȁmivao, nával, väla (vallis), välica, nävala, návala, öbala *(iza* b *otpalo je korijenu* v*)*, öbalica, ödvala, pövala, pȍdvala, üvala, üvalina, Zävala, räzvaline, dubȍvalina, pȍdvalak, välût, valùtica, vȁlôvlje (rupes), valȍvit (undosus), provȁlija, vȃlj, välja, vodȍvalja, odȍvalja *(sprijeda je odbačeno* v*)*, váljak, valjkȍvit, valjkȍvast, vȁljuga, vȁljuška, valjèvica *(uprtnjača)*, zavaljèník, vȁljalica, vȁljaonica, vȁljarica, provaljìvȃč. — *značenje silnu biti (isporedi dalje pod 4 velik), vrijediti:* vȁljast, vȁljatan, vȁljȃn, vȁljati, nevȁljalac, nevȁljalica, nevaljáljstvo, nevaljálština.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje koje je naprijed pod a. u vala: vlȃka (vallis) *i odbacivši* b: lȃka. — *značenje opkoljavati prešlo u zbirati, zbijati:* vlȃt *(gdje su zrna zbrana, zbijena")*, vlátak, vlȃće, pövlata; vlȁtati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje opkoljavati, obuhvatati, stiskirati, držati:* völja (guttur), pȍdvoljak, žutȍvôljka. — *značenje zahvatati i držati prelazi u htjeti:* völja (voluntas), nȅvolja, Zlȍvolja, völjan, nëvôljan, dövôljan, zädovôljan, pövôljan, döbrovôljan, dobrȍvoljan, drägovôljno, sämovôljan, svojevöljno, zlövôljan, nȅvoljník, nȅvoljnica, nepovóljnôst, zadovóljnôst, vȍljaní, dovoljȁnê, samȍvoljac, mrznovȍljavac, mrznovȍljȃvčina; izdovȍljiti, nadovȍljiti, povȍljiti, zadovȍljiti, odobrȍvoljiti se, ozlȍvoljiti; vȍljeti, izvȍljeti, privȍljeti; izvolijèvati; vȍlíj; *može biti da ovamo ide i* Vȍljȃvča.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* l *bira samoglasno glaseći* u: *značenje opkoljavati, pokrivati:* vüna (влъна, lana), vünica, vünen, vünat, vȕnara. — *može biti da ovamo ide u drugom kom značenju muško ime:* Vúnko.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje moći, silnu biti (isporedi naprijed pod I, 8 i pod II, 1, a.):* vëlik, pövelik, velìčina, veličȁnstvo, velikȃš, vëlikȃčak, Vȅlika, Vȅličko, velìčati, vȅle, velȅsrdno, veȍma, vêljî; Vȅlimîr, Véljo, Véljko, Vêljko, Vȅlîmlje. *može biti da ovamo ide* Vȅljača, Vélje, veljȍvati; *govori se*

i ovèljača, *i sa* a *mjesto* o: avèljača. — *značenje silnu biti prelazi u zapovijedati, a odatle u govoriti:* vèlju, vèlîm, vèljâh.

5. samoglasno ispada u nekim prilikama: korijenu otpada v *iza* b *od prijedloga s kojim se sastavlja: značenje koje je naprijed pod II, 1, a. u valjati:* öbal *i* öbao (öbla; облъ; *isporedi valut pod II, 1, a.)*[9], òblîć, òblić, oblìna, òblîš, òblica, zàoblica (*„bravče cijelo s glavom ispečeno ili samo odrto za takovo pečenje"; bez sumnje ide ovamo, a cjelina, koja je u tome, biće se razvila iz okrugline; isporedi obličke),* öbličkê (*„n. pr. popiti što, t. j. sasuti u usta u progutati u jedan put"; isporedi zaoblica),* oblútak, òblûće, Òbljâj (lj *će biti pogrješka štamparska u rječniku mjesto* l).

III. korijen se udvaja:

1. udvaja se tako da mu na prvom mjestu stoji samo prvo suglasno sa samoglasnim, a na drugom cio: samoglasno na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima ъ, *a na drugom glasi* e; *suglasno* r *glasi i u slovenskim jezicima* r: *značenje vrtjeti se, skakati:* vjëverica[10], vjëveričić.

2. udvaja se korijen kao pod 1, ali mu samoglasno na prvom mjestu glasi a, *a na drugom* o, *i suglasno* r *glasi* l: *značenje váljati:* vävoljak; vävoljiti.

[1] Od tugjih će biti: vârdati (paziti i ići kojekuda; isporedi ital. gvardare; ali isporedi i staro варовати), ùvârdati; vàrdati (clamare); ovàrisati, uvàrisati (isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 478).

[2] Miklošić vergl. gram. 2, 125 misli da to znači po boji ptice vrana, i da je taj adjektiv postao od supstant. vran.

[3] Drugi misle da je tako nazvan što je crn (vran).

[4] Isporedi lit. virbas, virbalas, lat. verbera. — Miklošić vergl. gram. 2, 214 nalazi da je u njoj značenje razvijeno u vezati. — Drukčije u Osnovama.

[5] Drukčije u Osnovama.

[6] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 472.

[7] Miklošić vergl. gram. 2, 236 veli da će upravo biti vrućina; isporedi vreti.

[8] Značenja radi isporedi *grozd* kod kor. GAR. — Isporedi lit. valyti žeti, upravo brati, sabirati. — Drukčije u Osnovama.

[9] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 95; ali mislim da se ne može rastaviti od lit. ap-valus s kojim ga poredi Fick vergl. wörterb. 2, 468. 664.

[10] Neki jezici imaju od toga korijena neudvojena riječi za rep (u značenju mahati), ali od take rieči neudvojena korijena nije mogla postati vjeverica, po tome re će po repu samo biti prozvana. — U Stulića ima i *vivèra* po zapadnom govoru.

VARK, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti se, viti se:* vȑkoč, vrkóčiti se; vȓcati se[1], vȑckati se; kò-vrčiti *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1), zakòvrčiti, kòvrčica[2], kòvrčast[3]; *tako će biti i* kovȑdžak *i* kovȑdžik *(sa* dž *mjesto* č*). — značenje vrtjeti se prelazi u skakati (isporedi izvor kod kor.* VAR): vȓcati (emicare), kovȑcan[4] *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1*). — značenje skakati i zujati sastavljeno:* vŕknuti, odvŕknuti. — *značenje zujati, mrmlati:* vȑka, vŕčak, vŕčati, vȑčmati. — *to će značenje biti prešlo u dražiti:* vȑkati, nàvrkati. — *značenje vrtjeti, viti, prelazi u plesti:* vȑčânci, vȑčmati, navȑčmati, vȑčmanica *(vidi vrnčanica kod kor.* VAR*), i odbacivši* v: ȑčmati, naȑčmati, ȑčmanica. — *značenje vrtjeti prelazi u trgati, čupati, razbijati:* vȑčati *(perjati na gvozdenu perajicu),* vȑčica *(gvozdena perajica).*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje odvaliti (vidi kor.* VAR*), odsjeći:* òdvrakati[5].

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje vrtjeti prelazi u trzati, trgati, čupati, derati, kidati:* vûk, vȕčič, vȕčica, vȕčina *(augm. i koža),* vȕčetina, vŭčâd, vúčjî, Vȕčitȓn, Vȕčjâk, vúčac (gangraena, *isporedi češ.* vlček, lupia; *govori se i odbacivši* v: účac, *i dometnuvši* h: húčac), vûčkê, vûčkî (adv.); vukòdlak, vukòdržica, vukòjedina, Vŭkodrâž; Dòbrovûk; Mîlovûk; — Vukòsav, Vukòman, Vŭkman, Vŭkmîr, Vŭkmîlj, Vŭkovoje, Vûk, Vûkovac, Vŭkac, Vȕkâč, Vȕčić, Vȕkić, Vŭkoje, Vȕkâjlo, Vȕkan, Vȕkanovac, Vȕkal, Vŭkâlj, Vŭkelja, Vȕkas, Vȕksan, Vukàšin, Vŭkša, Vukàdin, Vŭkota, Vŭča, Vȕčan, Vŭčen, Vȕčeta, Vȕčko, Vújo, Vŭjica, Vȕjilo, Vȕjan, Vȕjin, Vŭjeta, Vŭjâk, Vújko, Vȕjčin, Vûjčeta, Vujàdin, Vŭjâš, Vûle, Vȕlić, Vŭleta; — Vȕkosava, Vȕkmira, Vȕkana, Vȕjana. — *značenje trzati prelazi u potezati:* vúći, dovúći, izvúći, navúći, obúći *(iza* b *otpalo je korijenu* v*),* odvúći, povúći, podvúći, prevúći, privúći, provúći, razvúći, svúći, uvúći, zavúći, preobúći, presvúći; prȉvûk, prèobuka, povȕkuša; obukòvati, obukívati, svukívati; vucìnjati se.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje koje je naprijed pod II. 1 u rući:* vlâk, ȍblâk (*iza* b *otpalo je korijenu* v), prȍvlâk[6], svlâk (*i izbarši* v: slâk), oblȁčić, obláčak, oblȁčina (augm.), ȍblačina (nubilum), ȍblâčan, vláka, nȁvlaka, nâvlaka, ȍblaka, pȁvlaka, pȍvlaka, prȅoblaka, Prȅvlaka, nȁvlačak, pȍdvlačak, vlȁkala (n. pl.), preoblȁčilo, vlȁča, vlȁčuga, vlȁčale, vlákno, vlakȁnce; vláčiti, dovláčiti, izvláčiti, navláčiti, nadvláčiti, obláčiti, odvláčiti, povláčiti, podvláčiti, prevláčiti, privláčiti, provláčiti, razvláčiti, svláčiti, uvláčiti, zavláčiti, isprovláčiti, preobláčiti.

[1] Tu mislim da c stoji kao u *micati*. — Miklošić vergl. gram. 2, 472 misli da je od korijena od koga je *vrći*.
[2] Drukčije u Osnovama.
[3] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 381.
[4] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 473.
[5] Ista će riječ biti s umetnutim *a* po nekim krajevima odvarakati.
[6] U Osnovama 15 griješkom mjesto toga stoji: prevlak.

VARG, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje gnati, dosagjivati:* vrâg, vrážjî, vrȁškî, vragȍlan, vragȍlast, vragólstvo, vragȍlić, vragȍlica, vragȍlije, vragùlîn, vragȍvati, vragȍlisati, vrȁžda. — *značenje govoriti onako kao u vračati (vidi kod kor.* VAR): vrážati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje vrtjeti se, viti se, pružati se:* vrijȅža.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *bira samoglasno: značenje gnati prelazi tiskati, bacati:* vȑći, dȍvrći, ìzvrci, nȁvrći, ȍdvrći, pȍvrći, pȍdvrći, prȅvrći, prȍvrći, rȁzvrći, svȑći, zȁvrći; vȑgnuti, ìzvrgnuti, nȁvrgnuti, ȍdvrgnuti, pȍvrgnuti, pȍdvrgnuti, prȅvrgnuti, prȍvrgnuti, rȁzvrgnuti, svȑgnuti, zȁvrgnuti; rȁzvrz'igra, svrzibráda, svȑzislovo; vȑzimicê; prevŕzati se. — *značenje vrtjeti, uvijati, zapletati:* vȑž (nodus), vržnȍvit. — *značenje zujati, mumlati:* ča-vŕzgati (*slog* ča *vidi kod kor.* KA 1; *isporedi čavrljati kod kor.* VAR, *i češko* vrzati stridere).

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje tiskati prelazi u gnječiti, mekšati, meknuti, od tuda u močiti, kvasiti:* vlȁga, vlȁžan, vlȁžiti, ȍvlažiti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje koje je naprijed u vlaga:* ȍdvugnuti. — *isto značenje prelazi u nečistoću (isporedi star. slov.* влѫжити stercorare): vŭga (*isporedi:* „smrdi kao vuga"), vŭgast; *mjesto* v *gdje gdje se govori i* f: fŭga.

VARGH, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje vrtjeti prelazi u plesti, preplesti, vezati:* pȍvrâz, povrȁzača, povráziti. *iz istoga značenja izlazi vrteći provući, udjeti (isporedi uvrijeti se kod kor.* VAR): uvráziti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje kao pod 1:* povrijȅslo, *i odbacivši* v: rijȅslo. — *ovamo će ići u značenju udariti:* vrëznuti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti prelazi kao pod 1 u plesti, vezati, vezati se, ne odstupati, dosagjivati, navaljivati, vrteći udjeti:* vŕsti se, izvŕsti se, navŕsti se, odvŕsti, povŕsti, razvŕsti, uvŕsti, zavŕsti; vŕzati se; zavrzívati; svȑzlati; povȑzmati se; zavȑzan, zavȑzalo, zavȑzača; vȑzina. — *iz značenja plesti, zapletati, razvilo se značenje vrebati:* vŕzati, dovŕzati. — *ovamo će ići u značenju dosagjivati, uditi:* vŕzino kolo.

VART, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje okretati:* vrât (collum), golȍvrat, krivȍvrat, vrȁtina, vrȁtić, vrátnî, pȍdvratnîk, vratȍlom. — *značenje takogjer okretati:* nëvrât, pövrât, nëpovrât, závrat, kölovrât, sünovrât, prëvrata, pȍvratak, vrȁtič, povrȁtič, vrȁtilo, uvrȁtine, pȍvratište, povrȁtuša, prevrȁtuša, pȍvratljiv, vrâća, pövraćâj, Päkovrâće (n.); vrátiti, izvrátiti, navrátiti, obrátiti (*iza* b *otpalo je korijenu* v), odvrátiti, povrátiti, prevrátiti, svrátiti, suvrátiti, uvrátiti, uzvrátiti, zavrátiti; vräćati, ȉzvraćati, nȁvraćati, ȍbraćati, ȍdvraćati, pȍvraćati, prȅvraćati, svräćati, ȕvraćati se, ȕzvraćati, zȁvraćati. — *ovamo će ići u istom značenju:* vrât (lolium)[1], vrätôvan, zavrȁtati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno: značenje opkoljavati, zatvorati, zagragjivati:* vȑt (hortus), vȑtište, pòvrće, vȑtâr, vȑtao. — *značenje kao pod 1:* nâvrt, nâvrta, pȍvrte, kolòvrta, vrtèno *(vreteno)*, ȍbŕtan (adj., *iza* b *otpalo je* v), prȍvŕtan (adj.), vŕtnja, ȍbŕtanj, kȍvŕtanj *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1)[2], vȑtlog, obȑtâljka, zavȑtâljka, Vȑtijeljka, provȑtâč, uvȑtâč, kovȑtâč *(slog* ko *vidi kod kor.* KA 1), vȑtača (vortex *i* vallis, *isporedi* vala *i* uvala *kod kor.* VAR; *isporedi i* vrtati orahe, *t. j. vrteći lomiti)*, prevȑtača, nâvrtak, svŕtak, svŕčak *(pred* č *otpalo je* t), vȑtêška; š-vŕćo *(sprijeda* š *biće okrnjeno* še, *koje vidi kod kor.* SA 1); vŕtjeti (vertere; terebrare), izvŕtjeti, navŕtjeti, provŕtjeti, uvŕtjeti, uzvŕtjeti se, zavŕtjeti; vrtòglav, vrtòglavac, vrtòglavica, Vrćènîk; vŕnuti *(pred* n *je otpalo* t), izvŕnuti, navŕnuti, obŕnuti *(iza* b *je otpalo* v), odvŕnuti, povŕnuti, prevŕnuti, privŕnuti, razvŕnuti, svŕnuti, uvŕnuti, uzvŕnuti, zavŕnuti, pripovŕnuti, zapovŕnuti, osvŕnuti se; — vȑtati *(vraćati i orahe razlamati nožem vrteći)*, ìzvrtati, nàvrtati, òbrtati, òdvrtati, pòvrtati, pòdvrtati, prèvrtati, prìvrtati, ràzvrtati, svȑtati, ùvrtati, ùzvrtati, zàvrtati, òsvrtati se, pòsvrtati; zavrćívati, isprovrćívati; vȑtljati se; vȑćkati. — *iz značenja vrtjeti se i obrtati se razvija se nalaziti se, baviti se, biti:* vŕsta *(pred* t *od nastavka promijenjeno je korijenu* t *na* s)[3], sûvrst, vŕstan, vȑsnîk, vȑsnica, sùvrsnîk, vrsnòća, vȑšnjâk, vršnjàkinja, ìzvrstan, ìzvrština; vȑstati se, uvȑstati; svȑstvovati *(„dočekati ono što čovjek želi“)*.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje koje je naprijed u vrtjeti:* vrètên *(u vreten skočiti)*; vretèno, vretènâr, vretènara, vrètênka, vreténce, izvretènati.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѫ: *značenje opkoljavati, stiskivati, svezati:* vrȅća[4], vrèćina, vrećètina, vrećùrina, vrȅćica.

[1] I Miklošić vergl. gram. 2, 32 tako misli.

[2] Drukčije u Osnovama. — Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 157. 384.

[3] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 162; ali kod star. ind. vṛtta befinden, lage, zustand, i njem. werden, koje Fick vergl. wörterb 1, 215 stavlja s našom riječju pod kor. VART, mislim da joj ne treba tražiti drugoga korijena.

[4] Fick vergl. wörterb. 2, 662 uzima pod korijen od koga je povraz; ali to ne dopušta star. slov. вѫтнште.

VARDH, od VAR, u njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje gnati prelazi u ticati, udarati, dosagjivati:* vrȉjed (ulcus), vrédovac *(u istočnom govoru)*, povrijèditi, uvrijèditi; vrijègjati; povregjívati. — *značenje moći, silnu biti:* vrijèdan (dignus; industrius[1]), vrijèdnôst, vrednòća; vrijèditi (valere), privrijèditi, provrijèditi se; privregjívati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje vrtjeti se:* vȑdati, ȕzvrdati se, vȑdnuti; ševȑdati *(slog* še *vidi kod kor.* SA 1), šèvrdnuti.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

Samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje čuvati, držati, prelazi u moći, silnu biti, upravljati:* vláda, vládati, obládati *(iza* b *otpalo je korijenu* v), ovládati, prevládati, svládati, zavládati, preobládati; povláditi; nadvlagjívati, povlagjívati; vládalac, vlàdika, vlàdičica, vlàdičin, vladičànskī, vladičànstvo, vlàdičiti, zavlàdičiti, vlàdikovati; vlâst *(pred* t *od nastavka promijenjeno korijenu* d *na* s), ȍblâst *(iza* b *otpalo je* v), vlâstan, samòvlastan, vlàsnīk, samòvlasnīk, vlastèla, vlastèlin, vlȁstelskī, vlȁsteoskī, vlȁsteostvo, vlȁstelj; návlast, navlàstito, nȁvlastito, nàvlasticê, návlaš *(iza* š *otpalo je na kraju* t), navlàštito, ȍvlâš; Vlàdisav, *može* d *i otpasti:* Vlàisav, Vlàdimīr, Vládo, Vlȁdoje, Vlȁdeta, Vlȁdūn, Vlȁtko[2], Vlȁško, Vlâć; Vláda.

[1] U Vukovu rječniku samo prvo značenje.

[2] U Osnovama 293 griješkom Vlátko.

VARP, od VAR, vrtjeti se.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih i glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno:* vŕpoljiti se, uzvŕpoljiti se.

VARBH, od VAR, vrtjeti, zapletati, vrzati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi u slovenskim jezicima e: vrébati (insidiari; *isporedi vrzati kod kor.* VARGH), dovrébati, privrébati, uvrébati, vrèbâč.[1]

[1] Može biti da je tijem riječima korijen KVARBH, kojemu bi otpalo sprieda *k* i od koga dovode njem. werben, lat. urbs.

VARV, od VAR (može biti udvojen), u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih i glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje viti, plesti, vezati:* **vȓvca, öbȓvka.** — *značenje vrtjeti se prelazi u stjecati se, gomilama ići (isporedi navrijeti i navala kod kor.* VAR): **vȑvjeti, izvȑvjeti, navȑvjeti,** odvȑvjeti, povȑvjeti, provȑvjeti.

VARS, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno; suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: značenje gnati prelazi u dizati, u vis dizati, na kraj gnati, na kraju biti:* **vȓh, vŕšak, vȑščić, vȑhôvnî, vrhòvit, vȑšnîk, ùvršan, òvršina** (inlus; caulis), **òvršine** (sarmenta), **òvršak, vȑšika; suhòvrh, tankòvrh, suhòvrhast; Vȓšac, Vȑščanin, vȓšačkî; svrhu, povrh, Vȑ(h)gorac; svȑha; zàvršak, dovršétak, svršétak, završétak, zàvršnjî;** vŕšiti se, dovŕšiti, izvŕšiti, navŕšiti, obŕšiti *(iza* b *otpalo je korijenu* v), **povŕšiti, razvŕšiti, svŕšiti, savŕšiti, uvŕšiti, zavŕšiti; dovršívati, izvršívati, navršívati, razvršívati, svršívati, savršívati, uvršívati, završívati.** — *značenje gnati prelazi u mèsti, a to u grtati, grabiti, zahvatati:* **vȓšva, vȓša, vȑša, vȓška.** — *značenje mèsti prelazi u premetati, lomiti, razbijati, gaziti:* vŕšêm *(sad. vrijeme; infinitiv vidi dalje pod 2); vȓšâj, vȑšidba; vȑšljati („kao gaziti koga, dosagjivati mu“),* provȑšljati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ:

a) suglasno s *kao pod 1: značenje koje je pod 1 u vršem:* vrijèći (ć *od* ht), ovrijèći.

b) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje biće vrtjeti se, uvijati se:* vrȉjes *(nekaka trava),* vrijèsac, vrȉjesak; *mjesto* v *govori se i* f: frȉjes, frèsina; *mjesto* ѣ *govori se i* i: **vrȉštika,** vrȉština.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno glasi* **a**: *značenje viti, uvijati se:* **vlâs** (pilus; lini genus; *upravo uvojak, vitica)*[1], **vlàsat, vlȁsnat, vlàsulja, vlásac, Vlàsanica;** *ovamo će ići,*

ali sa š *mjesto* s, *jamačno za to što se zaboravilo pravo obličje riječi:* vlàšići (pleiades; *isporedi star. slov.* власожельци).

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 320 uzima da *s* pripada nastavku.

VARSK, od VAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom više suglasnijeh premješta se za najbliže.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje može biti vrtjeti se, uvijati se (isporedi vrijes kod kor.* VARS): *tako može biti staro* vrašt *i odbacivši* v: rašt[1], *a sada:* rȁštan (št *od* sk), rȁštika, *može biti i* rášak.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima bira* i: *značenje vikati:* vrìsak *(gen.* vrîska*)*, vrȉska; vríštati, razvríštati se, zavríštati; vrísnuti.

[1] Vidi u Osnovama 139-140.

VAS, od VA, duhati, mahati, sȉjati, oblačiti, odijevati.

Glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *a od toga u slovenskim jezicima bira* u:

a) suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje duhati:* ústa[1], mekȍust, tvrdȍust, nȁustica, ȕšće, ȕsna, ȕsnica, usnȅtina, ȕsnat, prćȅusnat, nȁusnica; izústiti, zaústiti; naìzust, nȁusticê, ȕstveno, ȕsmeno. — *iz značenja mahati, savijati, biće došlo oblačiti, odijevati:* ȕsmina.

b) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h, *pa se po svojim zakonima mijenja na* š: *tako može biti u značenju mahati, okretati:* zäûš, zȁušiti.

c) suglasno s *biće takogjer u slovenskim jezicima postalo* h, *koje će pred* t *od nastavka biti otpalo: značenje mahati, plamati, sȉjati, svitati:* jȕtro *(glasu* u *pridjeveno je sprijeda* j*)*, jȕtârce, pȍjutârje, jȕtarnjî, jȕtrenjî, jȕtrenje, jȕtrenja; jȕtrôs, jȕtrošnjî, jȕtrošnjica; sjȕtra, sȕtarnjî, sjȕtrašnjî, sjȕtradân, sjȕtredân, sjȕtridân; ȍdjutriti se, poȍdjutriti se.

[1] Fick vergl. wörterb. 1, 4 stavlja im kor. „AUS schöpfen"; ali mislim da i star. ind. oshtha stoji prema korijenu VAS kao ojas i ojman i lat. augmentum prema korijenu VAG.

VASK (1), od VA, mahati, brisati, mazati, svjetlucati se.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje mazati, lijepiti:* **vȍsak, voskȍvarina, vȍštara** (št *od* sk), **vȍštārnica, vȍštan, vȍština; vȍštiti, izvȍštiti, navȍštiti.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje mahati prelazi u micati i u svijetliti, čistiti:* **vȅsnuti se** (movere se; ulcisci; *vidi i kod* VASK 2; *izmegju* s *i* n *otpalo je* k).

3. samoglasno glasi takogjer u slovenskim jezicima e, *ali korijenu otpada* s *(može biti postavši* h; *isporedi jutro kod kor.* VAS): *značenje svjetlucati se, sumračavati se:* **vȅčēr, vȅčē, návečje, vȅčērnjī, vȅčērnja, vȅčērnje, večérnjača, Večèrin, večèrīn; večèras, večèrašnjī; dȍveče, dȍvečēr, ȍnovečeri; vèčera, vèčerica, povèčerak, skorovèčērnjâk; večèrati, navèčerati se, povèčerati; večerávati; vecerívati.**

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *a kako je u nas nestalo toga glasa, suglasno je* v *postalo samoglasno* u, *kojemu se još pridijeva sprijeda* j; *korijenu otpada* s *kao pod 3: značenje koje je u veče:* **jȕčēr, jȕčēra, jȕčē, jučèranj, jučèranjī, jučèrašnjī; prȅkjučē** *(i s umetnutim* l: **prȅključē), prȅkjučeranjī, prȅkjučerašnjī.**

VASK (2), vikati[1].

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: **vȇsak[2]; vȅsnuti se** *(kao javiti se; vidi i kod kor.* VASK 1).

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ, *a tome se pridijeva sprijeda* v: **vȉsak, vȉska; víštati** (št *od* sk), **vísnuti** (k *je otpalo izmegju* s *i* n). — *gdje gdje se zamjenjuje* v *glasom* f *ili* h: **fȉska, hȉska.**

[1] Biće od VA, koje u tom značenju ne dolazi. Isporedi kor. VI (1).

[2] Drukčije u Osnovama.

VI (1), govoriti[1].

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: **sá-vjet, svjȇt** *(i odbacivši* v: **sjȇt), ȕvjet, závjet[2], závjetina, závjetan, sávjetnīk; vijèće, vijèća, vȉjećnīk, malȍvijećnīk; vijètati; vijèćati, svijèćati; závjetovati se, sávjetovati, posàvjetovati, usàvjetovati se, svjȅtovati, nàsvjetovati,** *i odbacivši* v: **sjȅtovati** *(u istom značenju),* **ȕsjetovati se; rȁz-go-vijetan** *(slog* go *vidi kod kor.* GA [1] *govoriti).* — *mjesto* ѣ *dolazi* e: **obèćati, obećávati.**

[1] Biće od VA, koje u tom značenju ne dolazi; isporedi VAK.

[2] U Osnovama drukčije; ali ovako Miklošić vergl. gram. 2, 160. 172. i Fick vergl. wörterb. 2, 657-8.

VI (2), od VA, mahati, ići, gnati, plesti.

1. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje gnati:* vijati, dovíjati, izvíjati, odvíjati, povíjati. *u tom će značenju biti i* vila, vílin, vilènî, vilènîk, vilènskî, vȉlôvan, vilóvnjača, vilòvit, vilòvskî; pôvîljeti. — *značenje mahati prelazi u vrtjeti, sukati, plesti:* vȉti, dòviti se, ìzviti, nàviti, nàdviti, obàviti, òbviti, òdviti, pòviti, pòdviti, podàviti, prèviti, prȉviti, ràzviti, razàviti, sàviti, svȉti, ùviti, ùzviti, zàviti; víjati *(n. p. glavom)*, dovíjati se, izvíjati, navíjati, obavíjati, obvíjati, odvíjati, povíjati, podvíjati, prevíjati, privíjati, províjati se, razvíjati, svíjati, savíjati, uvíjati, uzvíjati, zavíjati, ispovíjati se; vínuti; Pòvija, Pòvijanin, pòvije[1] (f. pl.), Zàvija, tankòvija, tankòvijast, navȉjalo, navȉjâljka, uvȉjâč, zavȉjâč, prevȉjača, savȉjača, zavȉjača, povȉjuša, provȉjuša, navijútak; vȉjoglav (m.), vȉjoglava, vȉjorêp; vijùgati se; motòvilo *(prvu polu vidi kod kor.* MAT), motòvioce; vȉt (flexilis), vitòrog, tankòvit[2], vȉtak, vȉtkôst, vȉckast *(vidi kod kor.* VISK); òbavît (f.), pävît, pavȉtina *(i sa* e, *vidi pod 3:* pavetina), pavȉtnjâk; navítak, povítak, savítak, svítak, uvítak, zavítak, svȉčka *(pred* č *otpalo je* t), vȉtica, povȉtica. — vȉtao, vȉtalac (viscera), vȉtlić, kovȉtlac (u kovitlac; *slog* ko *vidi kod kor.* KA), vȉtlôv, vȉtlija, vȉtlati, dovȉtlati, odvȉtlati, svȉtlati, savȉtlati, zavȉtlati; ùvitliti, zàvitliti; ràzvitati (disjicere). — *može biti da ovamo ide po lozi (koja se vije):* víno[3], více, vinùšina, vȉnogrâd, vinográdac, vȉnogradskî, vinogràdskî, vinogràdâr, vinòpija, vȉnov, vȉnôvan, vînâ (adj.), vȉnskî, vinàrina, vinàrica, vȉnjaga, Vȉnoš *(planina).* — *može biti da ovamo ide u značenju ići, baviti se:* obítelj *(iza* b *otpalo je korijenu* v*).*

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj: *značenje gnati (vidi pod 1* víjati*):* vöjevoda, vöjvoda *(vidi još kod kor.* VADH), vojèvati, dovojèvati, vòjnîk, vòjnîčkî, vójnica, vójno, vòjâk, vójska, vojskòvogja, vòjština, vójštiti, izvójštiti, zavójštiti; Vòjisav, Vòjdrug, Vójo, Vöjica, Vòjin, Vòjilovica, vòjilovičkî; Dòbrovoje, Hrȉstivoje, Ljùbivoje, Mȉlivoje, Rädivoje, Vükovoje. — *značenje koje je pod 1 u viti:* vôj, pòvôj, svôj, závoj, òbojak *(iza* b *otpalo je* v*)*, òdvojak, ùvojak, závojak, obòjčina, obòjčić, závojit, závojica, pòvôjnica.

3. samoglasno se takogjer širi u ai, *a od toga pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* ѣ: *značenje koje je pod 1 u viti:* vijènac, vjènčić, vjènčati, privjènčati, razvjènčati; vjenčávati, razvjenčávati; vjènčanica, vjenčánje; — zavijèvati. — *tako može biti da je sa* e *mjesto* ѣ: pavètina *(vidi pod 1 pavitina).*

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 79 misli da se tako samo izgovara mjesto *vjegje; ali povije* nijesu *vjegje* (isporedi uzvijati obrvama).
[2] Prema *tankovija* i *tankovijast* za cijelo će biti i ovo složeno; i Miklošić vergl. gram. 2, 381 veli da može biti složeno.
[3] Ali drukčije Hehn kulturpflanzen 63. 493.

VIK, od VI, gnati, ići, prolaziti.

Samoglasno se širi u ai, *od čega pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* ѣ: vȉjek[1], vjȅčan, vȉječan, dugòvječan, malòvječan, srȅdovijecan, vjekòvit; vjekòvati, izvjekòvati, provjekòvati.

[1] Drukčije u Osnovama; isporedi u Miklošića lexic. kod вѣкъ i Christl. terminologie 41; Fick vergl. wörterb. 2, 667; Šuman wurzel spar 21.

VIḰ, korijen neznana značenja, može biti dolaziti, sastajati se, skupljati se.

Suglasno ḱ *glasi u slovenskim jezicima* s; *samoglasno glasi* ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: vȁs, *gen.* svega *s premještenim glasovima, po tom i u nom. s premještenim glasovima:* sȁv; svèznalica, svèsrdo, svèsrdno; vȁskolik, vasìonî; svȁtko, svȁčiji, svȁšta, svȁšto, svȁčesov, svȁk, svȁkî, svȁkâko, svȁkojî, svȁkojâk; svȁgda, svȁgdâr, svȁkad, svȁkud, svȁkudâ, svȁgdje, svȁgjer, òdsvakud, òdsvakudâ, òdsvaklê, svȕd, svȕdâ, svȕgj, svȕgje, svȕkud; svȅgje (вьсеждє), svȅgjêr, svêgj; vȁzda, vȁzdašnjî, vazdàkadnjî; sàsma (*pred drugim* s *otpalo je* v: съвьсьмя).

VIT, tresti, drhtati, kriviti, štetiti, gubiti.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: vìtô rebro; vitòperiti se, izvitòperiti se; vȉtor (*adj. u zagoneci neznana značenja o kravi),* Vȉtor (*ime muško);* Vȉtomîr, Vȉtko (*vidi i kod kor.* VID); vȉtêz[1], vȉtêškî.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 317.

VID, vidjeti, znati, obznaniti, kazati.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: vȋd, nȅvîd, vìdac, vìdîk, vidíčak, vîdan, očevȉdnî, nenávidnîk, nenávidnica, nenávidôst, závidljiv, zàvist, vidòvit, nèvidovnî; vȉdjeti, ìzvidjeti, prìvidjeti, pròvidjeti se, ràzvidjeti, svȉdjeti se, obnòvidjeti; návidjeti se, nenávidjeti, závidjeti; vȉdjelo, nèvigjelica; vígjati, privígjati. — *značenje vidjeti prelazi u nadgledati, starati se, činiti:* vígjati, privígjati, svígjati, uvígjati; vìdâr, vidàrica, vidàrina; vídati,

izvídati. — *značenje činiti prelazi u svršiti, potrošiti:* ovídati. — *složeno sa* ne *prelazi u značenje ponijeti se, upravo ne obzirati se:* poneviditi se. — *ovamo može biti da ide riječ kojoj značenje u rječniku nije dosta jasno:* ùsvista (*„kao čudo"*)[1]. — *značenje takogjer vidjeti:* Vìdosav, Víde, Vȉdovača, vȉdôvka, vȉdôvčevica, Vȉtko, Vȉdâk, Vìdâč, Vȉdoje, Vȉdojevica, Vidójko; Vìdosava, Vída, Vìdôjka, Vȉdna, Vȉce.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* ѣ: *značenje koje je u vidjeti:* vjȅgja. — *značenje znati:* svjèdok (*i izbacivši* v: sjèdok), svjedočànstvo, svjèdodžba, svjedòčiti, osvjedòčiti, posvjedòčiti, zasvjedòčiti; svȉjest (*pred* t *od nastavka promijenjeno je korijenu* d *na* s), nȅsvijest, nèsvjestica, svȉjestan, vȁvijest, osvijèstiti, obavijèstiti (a *je umetnuto izmegju prijedloga* ob *i* v; *govori se i izbacivši* b: oavijèstiti), ubavijèstiti (*slog* ba *vidi kod kor.* BHA), onesvijèstiti, onèsvjesnuti, obnèsvjesnuti, trȁpovijesan; vjȅšt, nèvješt, vještìna, vjèštâk, ìzvještiti se, ùvještiti se, svjȅdžbati (dž *stoji mjesto* št), ùvjedžbati, vjȅštica, vjȅštičina, vještičètina, vjéštac, vjedògonja[2] *i odbacivši* v: jedògonja. — *značenje obznaniti, kazati:* pòvidjeti, pòvjediti, ispòvjediti, opòvidjeti, pripòvjediti, zapòvjediti; povijèdati, ispovijèdati, pripovijèdati, propovijèdati, zapovijèdati, natpripovijèdati; pripovijèdalo; ȉspovijed, zȁpovijed, pripòvijetka, ispòvjednî, ispovjèdnîk, propovjèdnîk, zapovjèdnîk, zapovjèdnica; ȉspovijest, prȉpovijest, zȁpovijest, blȁgovijest; navijèstiti, nagovijèstiti (*slog* go *vidi kod kor.* GA 1), nagovješćívati.

[1] Isporedi Miklošića vergl. gram. 2, 163.

[2] Prva je pola osnova od koje je ruska вѣдьма (vještica) u značenju koje je u vještice; Miklošić vergl. gram. 2, 387 nalazi da je toj poli (u toj riječi) značenje magia.

VIDH, rastaviti, rastaviti se, lišiti se.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *a kako je toga glasa u nas nestalo, suglasno* v *biva samoglasno* u: ȕdov, udòvac, udóvac, udòvica, udòvičica, udòvičin, udòvičić, udòvičkî, obudòvjeti.

VIS (1) od VI (2), mahati.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: vȉsiti, vȉsjeti, vȉsjelica, visúljak.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* ѣ: prijèvjes[1], závjes, pòvjesmo; nàvjesiti, òbjesiti

(iza b *otpalo je korijenu* v), prèvjesiti, zàvjesiti, òbješenica, òbješenjâk, obješenjáković; vjěšati, ìzvješati, prèvješati, pròvješati, vjěšala, vjěšalica.

II. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h; *samoglasno glasi* i: *značenje mahati prelazi u vȉjati (vidi vjetar kod kor.* VA): vȉhâr (вихръ)[2], vȉhor, vȉjor, vijòriti se.

[1] Drukčije u Osnovama.

[2] Vidi u Osnovama 105. — Drukčije Geitler slov. kmen na u 82.

VIS (2), kvasiti[1].

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: vîš *(nekaka trava, u Stulića* pisum, *u star. slov.* вишь rami virentes). — *ovamo može biti da ide u značenju od vlage prenesenom na kiselinu (kao što je u drugim jezicima preneseno na otrov; isporedi i kor.* VISK): vȉšnja, vȉšnjica, vȉšnjičica, vȉšnjov, vȉšnjovac, vȉšnjovača, vȉšnjovina, vȉšnjovîk, vȉšnjikast; víšanj.

[1] Biće jedan korijen s prednjim tako da značenje mahati prelazi u trti, a odatle u mekšati, žitku biti, vlažnu biti.

VISK (1), od VIS (1), mahati. — isporedi VASK.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati prelazi u šibati:* ìzviskati. — *ovamo može biti da ide u značenju od mahati prešlom u viti se i s promjenom glasa* s *pred* k *na* c: vȉckast *(za koje se misli da je dem. od vitak; vidi i kod kor.* VI 2). — *značenje mahati prelazi u brisati, čistiti (isporedi češk.* viskati), *ali je u nas zamijenjeno* v *glasom* b *(isporedi biknuti se):* bȉskati, obískati, pobískati; *može se* b *i odbaciti:* pošskati. — *značenje mahati i brisati prelazi u mazati, odatle u lijepiti se, prionuti:* òbisnuti *(aor.* obiskoh; *iza* b *otpalo je korijenu* v); *mjesto* i *govori se i* je (ѣ): òbjesnuti.

VISK (2), od VIS (2), kvasiti.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje kvasiti, vlažiti prelazi u kisnuti, kiselu biti (vidi kod* VIS 2): vîšt *(neka kiselina;* št *od* sk); uzvíštati.

VRU, od VAR, vreti, izvirati.

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: vrȕlja, vrútak[1].

[1] Od prve riječi mislim da se ne može rastaviti druga; Miklošić u rječniku stavlja ovu drugu sa ѫ: врѫтъкъ; ali za ѫ nema potvrde.

SA (1), korijen pronominu kojim se pokazuje.

1. sastavlja se ozad s pronominalnim korijenom MA *(koji dolazi i kao nastavak): samoglasno se prvomu korijenu produljuje te u slovenskim jezicima glasi* **a**: *značenje je jako pokazivanje tako da se na um uzme pokazano bez drugoga čega, te se približuje k značenju riječi isti i jedin:* sȃm (ipse *i* solus), sámac, sàmica, sȁmača, samòtinja, samòća, samoćòvati, ȍsama, osámiti, sȁmcȃt, sȁmcȋt, posȁmcȇ, sȁmo; Sȁmobor, samodáviti se, samodóšla, samodòšlica, Samòdreža, samòhran, samòhranica, samòkiselina, samòkres, sȁmonȋk, samòniklica, sȁmorȃst, samòrodica, samosàzdȃnȋ, samòsionȋ, sȁmostȃlan, samostvòritelj, sȁmotȇg, samòtežiti, samòtok, samòtvor, samòtvoran, samòuk, samòuče, samòvlastan, samòvlasnȋk, samòvoljac, sȁmovȏljan, samòživ, samožívilica; samdòkas, sàmpas; sàmdrugȋ, sàmtrećȋ, sàmšȇstȋ, sàmȏsmȋ, samòsȇdmȋ.

2. korijenu dolazi ozad m *(od istoga korijena* MA*), te biva prijedlog: značenjem se čini jedinstvo, koje je i pod 1, te prelazi u sastavljanje:* m *se sastavlja sa samoglasnim* **a** *u* **ѫ** *(od čega je u nas* u*):* **su (сѫ)**; m *se i odbacuje, a tada samoglasno* **a** *biva u slovenskim jezicima* **ъ**, *kojega je u nas nestalo, pa se mjesto njega kad treba domeće* **a**: s, sa *(s instrumentalom). — istoga postanja može biti, ali sa značenjem drukčije razvijenim, razvijenim tako da se ne dovodi više stvari u jedinstvo, nego stvar odlučujući se od druge dolazi u jedinstvo prema njoj, te značenje prelazi u rastavljanje: to mislim da je u prijedloga s genitivom:* s.

3. sastavlja se ozad s pronominalnim korijenom BHA: *tada mu samoglasno glasi* e, *a drugom korijenu otpada samoglasno pred nastavkom: u značenju ostaje jedinstvo (kao naprijed) razvijajući se tako da pokazuje neku zajednicu, po kojoj neko ima neki dio od nečega što radi (a ništa svoga):* sȅbar.

4. sastavlja se ozad s pronominalnim korijenom VA, *tako da mu otpada samoglasno, te glasi* SVA, *koje vidi.*

5. istoga će korijena biti slog še, *koji se pridijeva sprijeda nekim riječima: korijenu suglasno* s *dobiva* j, *s kojim se sastavlja u* š, *a samoglasno, koje bi glasilo* o, *mijenja se iza* š *na* e: ševȑljuga *(isporedi čevrljuga kod kor.* KA 1; *vidi kor.* VAR): ševȑdati *(vidi kor.* VARDH), šȅvrdnuti; šȅprtlja *(vidi kod kor.* SPART); *isto* še *kao da dolazi i okrnjeno, bez samoglasnoga:* š-vŕljati, š-vȑndati *(vidi kod kor.* VAR), š-vŕćo *(vidi kor.* VART).

SA (2), i sa n: SAN, baciti, pustiti, dati, ići, ići za čim, željeti.

I. korijen bez n.

A. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje od puštati prelazi u bacati:* sȉjati (seminare; i *mjesto* ѣ *pred* j), nȁsijati, pȍsijati, prȉsijati, rȁsijati, ȕsijati, zȁsijati; sȉjāč, sijánac; ȕsjev, sjȅtva, sjȅdba, ȕsjedba; sjȅme, sjȅmênka, sjȅmenjâk, sjȅmenjača, sjȅmeniti se, ȕsjemeniti se. — *značenje od puštati prelazi u izbacivati, lučiti:* sȉjati (cribare; i *mjesto* ѣ *pred* j), ȉsijati, prȅsijati, prȍsijati; pȍsije *(mekinje); i*sijèvati, presijèvati, ȍsjevine, ȉsijevci, ȍsijevci, sȅvâljka *(u istočnom govoru)*.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje lučiti (vidi pod 1 sijati* cribrare): sȉto, sȉtka, sȉtâr. — *značenje takogjer lučiti:* síta (mel sponte fluens). — *značenje lučiti prelazi u dijeliti, od tuda u drobiti:* sȉtan, sitnȉna, sitnȉca, Sȉtnica, sȉtnice, sítnež, sȉtnîž, sitnȍgorica; sȉtniti, isȉtniti; sȉćan.

3. samoglasno slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы: *značenje dati, namiriti, zadovoljiti:* sȉt, nȅsit, nȅsitôst, nȅsît (f.); nȁsititi, zȁsititi. — *samoglasno ispada:* dȍsta. *može biti da ovamo ide i ime žensko:* Dósta, Dȍstana.

B. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje pustiti, pustiti se, prelazi u ići za čim, brinuti se:* hȁjati, ȁtati (h *je otpalo)*, nȅâtan, neátôst.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje pustiti, pustiti se, ići za čim, prelazi u željeti:* hȍtjeti; hȍtimicê, hotȉmcê; hóćo, hȍćak (adj.), Hȍtâš *(jamačko od Hotimir ili Hotislav, koje sada nijedno nije u običaju)*.

3. samoglasno glasi ъ, *kojega je u nas nestalo: značenje koje je pod 2:* htjȅti; nȅhtješa; *po južnom govoru i* šćȅti; *po istočnom:* zȁhteti, *i sa* k *mjesto* h: prȍkteti se, — *i bez* h: tévati, tȅnuti. — *od osnove sadašnjega vremena:* néćati, zanéćati, zanećívati.

II. korijen sa n: *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* s: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje od pustiti prelazi u omicati se, teći, klizati se:* sȃnjkati se, prȍsȃnjkati se.

SAK (1), kazati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: sök (delator), sokòdržica, södžbina (dž *mjesto* č *pred* b); sòčiti, nasòčiti, prosòčiti.

SAK (2), udarati, cijepati, bosti, stršiti, izbijati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: sjȅći, ìsjeći, nàsjeći, òsjeći (1. desecare; 2. determinare; 3. osjekla voda, t. j. udarila natrag; 4. osjekli kukuruzi, t. j. istjerali — izbili — klas), òsjeći se (invehi), òdsjeći, odàsjeći, òpsjeći, pòsjeći, pòdsjeći, prèsjeći, pròsjeći, ràsjeći, sàsjeći, ùsjeći, zàsjeći; sjȅknuti, òsjeknuti se, ùsjeknuti (1. oganj, excutere ignem; 2. acescere, *koje će se biti razvilo iz bosti)*; sjȅk, ìsjek, òsjek, Ȍsijek, Ȍsječanin, Ȍsječkinja, ȍsječkî, òdsjek, òpsjek, pòsjek, prijèsjek, pròsjek, prȍsijek; ȍsjeka, pȍsjeka, prȅsjeka, prȍsjeka, ȕsjeka, zȁsjeka; ìsječak, òsječak, òdsječak, sjȅčka; sjèkâč, sjȅkavac, sjèkira, sjèkirica, sjekirètina, sjèkirnî, sjèkirìšte; pòsjeklica, Òsječenica; òsječina, sȉječanj; sjȅča, goròsječa, Prȅsiječ (f.), prȍsiječ (f.), sječíva, sječìvica, sjȅčimicê; sjȅcati, ìsjecati, nàsjecati, sàsjecati, ùsjecati; isijècati, nasijècati, osijècati, odsijècati, opsijècati, podsijècati, presijècati, prosijècati, rasijècati, sasijècati, zasijècati, ispresijècati, isprosijècati; sjȅcavac, sjȅcalica; sjȅckati.

SAG, zadjeti, zahvatiti, zapeti, taknuti.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѧ *(od čega je u nas* e*)*: doséći, poséći; sȅgnuti se, doségnuti, poségnuti; prȅsega; sȅžanj *(gdje gdje i sa* š *mjesto* s: šȅžanj); sȅzati se, pòsezati; dosézati.

SAT, koje glasi i SANT, od SA (2), koje glasi i SAN, ići, ići za čim, stizati, umom stizati.

I. korijen bez n: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ: *značenje od ići (isporedi star. slov.* посѣтъ adventus), *prelazi u stizati umom:* dòsjetan, dòsjetljiv, dosjètljiv, osjètljiv; sjȅtiti se, dòsjetiti se, òsjetiti, prìsjetiti se; sjȅćati se, dòsjećati se, òsjećati, prìsjećati se.

II. korijen sa n: *samoglasno slabi u* e, *koje se sa* n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѧ *(od čega je u nas* e*)*; *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se pred* ѧ *mijenja na* š: *značenje ići, ići koje kuda:* šéta, ljȅpošeta, šétnica, šétnja, prošétnja, pȍšêtanj,

šéća; šétati, došétati, išétati, našétati se, odšétati, prešétati, prošétati, sašétati, ušétati, šétalica, šétâljka, šétalîšte; prošetívati se.

SAD, spuštati (saditi), spuštati se (sjedjeti), puštati se naprijed, stupati (hoditi)[1].

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: **sâd, násad, pòdsad**, prijèsad, prísad, rásad, rükosâd, novòsadskî, Novòsagjanin; dösada, pödsada, prësada, räsada; **sàdâljka; sádno; dösâdan; rásadnîk**, sádnica, **prijèsadnica; sáditi, dosáditi, nasáditi, posáditi, presáditi**, prisáditi, rasáditi, usáditi, zasáditi, **sagjènica, presagjènîk; ságjati**; dosagjívati, nasagjívati, posagjívati, presagjívati, prisagjívati, rasagjívati, zasagjívati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: **sèdlo** *(i s premještenim glasovima:* seldo), sedlàšce, **sedlènîk, sèdlâr, sëdlast, sèdlica**, pòsedlica, pòdsedlica; sèdlati *(i s premještenim glasovima:* **sèldati**), **osèdlati**, odsèdlati, **rasèdlati**; osedlávati, odsedlávati, **rasedlávati; osèdlisân; sèlo, seòce, sëlîšte, sëlskî, sëoskî, sèoština, sèljanin, sèljânka, sèljâk**, seljàkuša, donjòselac, **záselak, náselan, náseoskî**, seòba, **násêlje, ráselje**; Sëlâk; **sèliti**, dosèliti, isèliti, **nasèliti, osèliti**, odsèliti, presèliti, rasèliti, usèliti; doseljávati, iseljávati, preseljávati, raseljávati, useljávati; seljákati.

3. samoglasno oslabivši u e *produljuje se te u slovenskim jezicima biva* ѣ: sjësti, nàsjesti, òsjesti, òdsjesti, pòsjesti, pòdsjesti, prèsjesti, prìsjesti, pròsjesti se (dirrumpi), ràsjesti se (dehiscere), ùsjesti, zàsjesti; sjëdnuti, prìsjednuti, ùsjednuti, zàsjednuti; sjèditi (sjèdjeti), posjèditi, presjèditi; sjëdati, nàsjedati, òsjedati, òdsjedati, pòsjedati, pòdsjedati, prèsjedati, prìsjedati, ùsjedati, zàsjedati; sjetkáriti; pòsjed, pòsjedovati, prijèsjed, súsjed, süsjed, süsjeda, süsjedin, süsjedstvo, prisùsjediti, sïjede, sjéda, zäsjeda, pòsjedak, zasjèdâč, sjëdalo, sjëdîšte, sjèdilac, starosjèdilac, usìgjelica, usìgjeličina, sjëdnîk, pòsjednîk, sjëdnica, pòsjednica; sjëgja; sijèlo, sijèliti, posijèlo, räsjelina, üsjelina, staròsjelac.

II. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje puštati se naprijed, stupati, ići:* hôd, dòhod, ìshod, náhod, nedòhod, pòhod, prijèhod, pròhod, vàhod, záhod; pöhode, ühoda; **dòhodak, ìshodak**, ùhotka; hòdac, dòhodac, mimòhodac; hòditelj; hòdulje; **prèhodnî**, záhodno, náhodnîk, **prèhodnîk**, pòhodnica, **prèhodnica**, òbodnja (h *je ispalo)*, prèhodnjâk; **odíva** (h *je otpalo)*, ödîva; högja, òhogja,

òphogja, prôgja *(mjesto* prohogja), natràgogja, òhogje (n.); pöhogjâni; hòditi, dohòditi, ishòditi, nahòditi, othòditi, pohòditi, prehòditi, prohòditi, uhòditi, zahòditi, iznahòditi, prinahòditi, snahòditi; hódati, ishódati se, nahódati se, pohódati, prohódati, ushódati se.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *ali suglasno* h *dobiva* j, *s kojim se sastavlja u* š, *pa se iza* š *mijenja* ъ *na* ь, *kojega je u nas nestalo, pa se mjesto njega umeće kad treba* a: *značenje kao pod 1:* pròšâstí[2]; dòšao, dòšla *itd.*, pòšalina, prìdošlica, pröšlica, dobròdošlica, samodóšla, samodòšlica, dòšljâk, dobròdošna, dobròdošnica.

[1] Isporedi *stupati* (kod kor. STAP), gdje takogjer od česta stupanja biva hod.

[2] Isporedi u Ficka vergl. wörterb. 1, 225. 793. 2, 252. 478. drukčije u istoga 2, 503. 690. i u Miklošića vergl. gram. 3, 99 (1876). ja još mislim da se ne može rastaviti od *hoditi*.

SAN, vidi kod SA (2).

SANT, vidi kod SAT.

SANDH (1), od SAN (vidi kod SA 2) i DHA (činiti), dati, udostojiti, vlast imati, raspravljati.

Samoglasno se sa n *sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u): sûd (judicium), ùsud, ödsuda, prësuda, sùdija, sùdijin, sûgja, sugjája, sudbìna, òsudbina, súdac, sùdište, sûdnî, sûdník, súdnica, súdnja, sûdnjî, rasùdljiv; súditi, osúditi, odsúditi, presúditi, rasúditi, usúditi, sugjèník, nesugjèník, osugjènik, sugjènica, nesugjènica, osugjènica; osugjívati, odsugjívati, presugjívati, rasugjívati. — *isto značenje prelazi u prisvajati vlast, pregnuti:* usúditi se, usugjívati se. — *značenje dati (da se vrati), poslužiti:* pösuda (commodatio), posúditi posugjívati.

SANDH (2), od SAM (vidi kod SA 1) i DHA, činiti.

Samoglasno se sastavlja sa n *u* ѫ *(od čega je u nas* u): *značenje načiniti ili ostavljati, slagati:* sûd (vas), sùdić, südôvan, sûgje, pòsugje.

SAP, ogledati, okusiti, slatku biti.

Samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i; *suglasno* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *pa se pred* i *mijenja na* š: šîpak[1] (malum granatum), šîpčanî, šîpčanica (rosa).

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 255.

SAPTAN, broj neznana korijena.

Prvo samoglasno u slovenskim jezicima glasi e; p *pred* t *otpada;* t *se zamjenjuje u slovenskim jezicima glasom* d; *mjesto ostaloga dolazi drugi nastavak:* sêdmî, sëdam, sèdmina, sèdmica, sèdmâk, sedmàkinja, sëdmoro, sëdmori, sedmòrica, sedmèrica, sedmòkrak.

SAR, ići, teći, trčati, braniti, čuvati; grtati, tiskati, cijepati.

I. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* s.

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* r *biva samoglasno:*

a) megju glasove sr *nije umetnuto* t: *značenje trčati, skakati:* sŕna, sr̀nećî, sr̀netina, sŕnče, sr̀ndâć, sr̀nava. — *značenje isto ali prelazeći i u padati, napadati, navaljivati:* prësȓt, prësȓtan, nasr̀tljiv, nasr̀tâč, nàsrtalo, nàsrtati, pòsrtati; nasŕnuti, posŕnuti; sr̀ljati, nasr̀ljati.

b) megju glasove sr *umetnuto je* t: *značenje skakati, padati:* stȓmen *i* stȓmên (stapia), str̀mašce. — *značenje padati, spuštati se:* str̀m, str̀mac, stȓmo (n.), stȓmoglâv, strmòglavicê, strmoglàvcê, stȓmoglêd, stȓmoglêgja, stȓmogrêd, strmòrom (adv.); òstrmiti; strméknuti; stȓmen (adj.), stȓmên (f.), stȓmenit, stȓmenica.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *i premješta se korijenu na kraj kao pod 1: značenje kao pod 1, b. u strmen (stapia):* strëmên.

3. samoglasno slabi u u, *a to*

a) produljuje se te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje od teći prelazi u vlažnu biti:* sȉrov, siròvina, siròvica. — *značenje isto:* sȉr, sȉrac, sìrčić, sȉrïšte, sȉrênje, sírnî, sîrnica, sìrnjaja *(neka gljiva koja se i prijesna [sirova] jede),* sirzbíjalo; sȉriti, pòdsiriti, ùsiriti, zàsiriti.

b) širi se u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje koje je naprijed pod 3, a. u sir:* sürutka.

B. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje teći prelazi u mokru biti, meku biti: sälo, zàsaliti. — *značenje teći, klizati se:* salínac, säoni, saònîk, saònice. — *značenje teći prelazi u valjati se, okruglu biti:* salútak (*„veliki šljunak"; vidi šljunak kod kor.* SRU).

b) premješta se korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: značenje vidi dalje pod 2 u so: slân, slánac, slànača, slànîk, slànica, slànina, slanìna, slàninica, slanìnica, osláníti; slätina.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje teći, mokru biti, a od toga preneseno na drugu osobinu take stvari, osobinu koja se osjeća na jeziku (isporedi krasiti i kiseo):* sô (соль), sóčica, sòlâr, sòlara, sónî, sòlanî, bèsolica, bèsôlnica, sòlilo, Sòlilo, sòlioskî, rásô, sölotûk, solòjednîk, soiljebnîk; sòliti, nasòliti, osòliti, presòliti. — *s promjenom glasa* o *na* a: presáljati.

3. samoglasno slabi u u, *a to*

a) ostajući kratko biva u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo: značenje ići prelazi u činiti da ko ili što ide:* släti, nàslati, odàslati, pòslati, razàslati, pòslânîk, poslánica. — *značenje ići, trčati, prelazi u raditi (ustajati oko čega):* pòsao (gen. pòsla), posàlak, posàlac, pòslenî, pòslenîk, pòslenica, bèsposlen, bèsposlica, bèsposličiti; poslòvati, isposlòvati; poslòvâč.

b) produljivši se glasi u slovenskim jezicima ы: *značenje koje je naprijed u slati:* sìlati; *i sa* š *mjesto* s *(prema sadašnjem vr. glagola slati: šljem, gdje* š *stoji radi* lj): šìljati, odàšiljati, pòšiljati.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

A. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *i premješta se korijenu na kraj, kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: značenje trčati prelazi u čuvati, zaklanjati, braniti:* hrâm. *značenje isto sastavljeno u nekim riječima sa izdržavati, pitati:* hrána, pöhrana, sährana, samòhran, samòhranica, slatkòhran, zlòhran, prijèhranak, náhrânka, náhrânkinja, hrànitelj, hranjènik, hranjènica, hranjeníče; hrániti, dohrániti, ishrániti, nahrániti, othrániti, pohrániti, pothrániti, prehrániti, sahrániti (praeservare; sepelire), shrániti, uhrániti, zahrániti; dohranjívati, ishranjívati, othranjívati, pothranjívati, prehranjívati, prihranjívati, sahranjívati, zahranjívati; Hrànisav, Ránko (h *je otpalo). tako bez* h *može biti da je i* Rànitovača[1].

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* r *biva samoglasno: značenje čuvati, braniti, vojevati:* Hȑvât[2], Hrvàtica, hr̀vâtskî, hr̀vâština, Hrváćanin, Hȑvoje *(ime muško koje sada nije u običaju).* — *značenje teći, trčati, brzu biti:* hȑ-o (gen. hrla); hȑt, hȑtov, hrtȍvogja, hȑtina, hr̀tica, hr̀tičin, hȑče; hŕčak *(pred* č *otpalo je* t*).* — *značenje teći prelazi u grtati:* r̀njaga[3] *(velika gomila;* h *je otpalo; isporedi σάρμα). — značenje grtati prelazi u tiskati, trti, udarati, cijepati (isporedi lat.* sarrire): r̀njati se (adteri), ȑnjav (labiis diffissis), ŕnjo, Ȑnjâk, Ȑnjica, Ȑnjetina, Ȑnjavina, rnjkȍvit *(„n. p. konj, koji nije dobro podmetnut, nego ostao ajgirovit", isporedi* σάρων *istoga korijena).*

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *i premješta se korijenu na kraj, kao pod 1: značenje od čuvati i braniti prelazi u zdravu biti, ljekovitu biti: tako može biti da je:* hrȅn[4].

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ, *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje trčati prelazi u skakati a odatle u dizati se (isporedi* saltus): hûm, húmac, húmka. — *tako može biti da je i* Umnjáci (h *je otpalo; ali isporedi i kor.* SVAM).

[1] Isporedi *Hranita* u St. Novakovića Pomenicima.
[2] Malo drukčije Geitler u Radu jugosl. akadem. 34, 111.
[3] U Osnovama drukčije; ali što u St. Novakovića Pomenicima ima Hrnjak, od kojega se ova riječ i druge za njom ne mogu odvojiti, za to ih uzimam ovamo.
[4] Isporedi u Vukovoj Danici 2, 103: „ren raste sam po polju, i samo se upotrebljava za lijek".

SARK, od SAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s.

A. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *megju glasove* sr *umeće se* t: *značenje teći prelazi u tiskati, odatle u udarati:* strȍka, strȍkav, ȍstrokati se, *i sa* š *mjesto* s: štrȍka, štrȍkav; štrȍknuti, štrȍcati, štrȍcnuti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ: *megju glasove* sr *umeće se* t: *značenje udarati, bosti, cijepati:* strijèka (rima), stréka, *(po istočnom govoru,* virga), Strèkanica; strěcati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) megju glasove sr *nije umetnuto* t: *značenje teći prelazi u vlažiti, vlažnu biti, sočnu biti:* sr̂č (f., medulla, *isporedi srž i srš kod kor.* SARG *i* SARS), sr̀čika (medulla sambuci[1], *i neka jabuka). ovamo idu i ove riječi kojima se značenje takogjer razvilo iz teći:* sŕkati (sorbere), nasŕkati se, posŕkati; sŕknuti, prisŕknuti; prisrkívati; srkùtati. — *ovamo će ići u značenju može biti od braniti prešlom u zdravu biti, jaku biti, ili može biti samo cijepati:* sr̂č (m., quercus; *vidi i strž kod kor.* SARG), sr̀čev, sr̀čevina.

b) megju glasove sr *umetnuto je* t: *značenje bosti: u nas je* s *promijenjeno na* š: štŕk *(obad),* štr̀kâlj, štr̀kljast (longis cruribus, *gdje je značenje bosti preneseno na tanko i dugo),* poštr̀kuša; štr̀kati se, poštr̀kati se; štr̀kljati se. — *značenje bosti i udarati prelazi u prskati:* str̂cati, str̂cnuti, str̂ckati, strcàljica, str̀câljka; *i sa* š *mjesto* s: štr̀calica, štr̀câljka, ùštrknuti.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: *tako mislim da je u značenju teći:* slěka (aestuum marinorum accessus; *isporedi osled kod kor.* SARD), ȍdsleka, prislèći (recedere).

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

A. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r.

1. samoglasno glasi e: *tako će biti u značenju udarati, lomiti (isporedi hreb kod kor.* SARBH): hrêk (caudex, truncus), hréčak.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo te samo* r *biva samoglasno: značenje udarati prelazi u tiskati, čupati:* hr̂kati se (rixari).

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi* a: *značenje tiskati prelazi u zbijati, sastavljati, šiti (isporedi lat.* sarcire): *tako može biti:* hlǎče *(isporedi star. slov.* срака*).*

[1] Moglo bi se misliti da je u tom značenju od osnove koja je u *srce* (isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 252 i u mojim Osnovama 276), ali mi se čini teško rastaviti riječ od prednje *srči,* koju je opet teško sastaviti sa *srcem;* isporedi i *srž* kod kor. SARG.

SARG, od SAR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

A. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: megju glasove* sr *umeće se* t, *ali ne svagda: značenje bosti prelazi u udarati:* sȑg (pertica). — *značenje teći prelazi u vlažiti, vlažnu biti, sočnu biti:* sȑž (f. medulla; *isporedi star. slov.* стрѣжа, *i srč i srš kod kor.* SARK *i* SARS), *s umetnutim* t: stȑž (f., *„u drveta pod bjelikom"),* stržája (f., *„nakraj loze vinove končići"). ovamo će ići u značenju jaku biti ili cijepati:* stȑž (quercus genus; *isporedi srč kod kor.* SARK), stȉržev.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje teći:* sȕza, sȕzica, sȕzan; sȕziti. — *može biti da ovamo ide u značenju bacati, odbacivati:* sȕžbati (decorticare), osȕžbati, sȕžbina.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *tako može biti da je u značenju u kom je naprijed srž:* slȉjez (althaea), šljȇz, slȇz, slȇzovača, šljȇzovina.

3. samoglasno slabi u u, *a to se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje teći prelazi u bacati, izbacivati:* slȗz, slȕzav, slȕziti.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h: *suglasno* r *glasi takogjer* r: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje tiskati, trti, potirati:* ȓgati (h *je otpalo),* ìzrgati, pȍrgati. — *značenje teći, steći se, zgrnuti se (isporedi rnjaga kod kor.* SAR): sȑgati se (h *je otpalo);* Hȑgȗd *(ime planini). — može biti (ali čini mi se teško) da ovamo ide u značenju od teći prešlom u crpsti, a sa* v *mjesto* h: vȑg *(isporedi star. slov.* хрѣгъ*),* vȑščić.

SARGH, od SAR, čuvati, paziti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasna s *i* r *glase i u slovenskim jezicima tako, pa se megju njih umeće* t *gotovo svagda.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: strȃža, strȃžica, stràžȃr, stràžara, stražárče, stràžanin, strážnica, stràžȃš, Stràževica; strážiti, postrážiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: Òstrog, Ostròžac.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje paziti, koje je naprijed, prelazi u obzirati se i tijem oklijevati:* opstŕzati se. — *značenje paziti prelazi u prezati, od tuda u trzati se:* t *nije umetnuto:* sŕznuti.

SARD, od SAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l.

I. suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje teći, žitku biti, sočnu biti prenosi se na osjećanje na jeziku i to najviše ugodno:* näslada, zäslada, slâst, pòslastica, slädôst, slädûn, slàdûn, Slädoje; sláditi, nasláditi, osláditi se, presláditi, zasláditi; preslagjívati, zaslagjívati; slädak[1], slatkògrm, slatkòhran, prèslačci, prijèslačci, slàtkîš, slàtkovina, osláčiti se; *isto značenje preneseno samo na jako osjećanje na jeziku (u kom je značenju i gorušica):* slàčica.

II. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h: *samoglasno kao pod I: značenje teći, kropiti, vijati, mahati:* hlâd[2], hládak, hladòvina, hladòleš, náhlada, zàhlâgje, hládan, hlägjan, hlàdnîk, hlädnîk, hladnòća, hlàdnjača, hlädenac, klädenac (k *mjesto* h); hláditi, ishláditi, ohláditi, othláditi, rashláditi, zahláditi; prohlagjívati se, rashlagjívati, zahlagjívati; hlàdnjeti, ohlàdnjeti, zahlàdnjeti; hladòvati.

[1] Isporedi u Osnovama 19. 305.
[2] U star. slov. rosa i vjetric. — U Osnovama uzimah drugi korijen.

SARDH, od SAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s; *suglasno* r *glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje teći:* öslêd (recessus; *isporedi odsleka kod kor.* SARK).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje od teći prelazi u ići, ići za čim:* slïjed, šljëdnîk; slijèditi, naslijèditi; nášljedovati; nàšljedak, nášljednîk, nášljedstvo.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *suglasno* r *glasi* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* r *biva samoglasno: značenje tiskati, bacati,*

trti, satirati (isporedi rgati *kod kor.* SARG): ȑdati *(prèmetati; pred* r *otpalo je* h), pò-rdati (usu deterere), ȑdoroga, ȑdût.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje tiskati, trti, prelazi u cijepati, lomiti:* hrȋd (m. *i* f.), hrída, hrìdina.

SARP, od SAR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije zazvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

A. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* r: *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: značenje udarati, sjeći:* sȓp, sŕpak, sȉrpić, sȉrpac, sȓpanj.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje teći, skakati:* slâp[1]. — *značenje udariti: s promjenom glasa* l *na* lj, *pred kojim se i* s *promijenilo na* š: šljȁpiti. — *značenje ići, gaziti: s istom promjenom glasova* sl *na* šlj: šljápati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ: *značenje skakati*[2], *vrtjeti se prelazi u zapletati, zamršivati, zamračivati: tako može biti da je:* slȉjep[3], slijèpac, šljepčòvogja, šljèpica, šljèpić, šljepòta, šljepàrija; slijèpiti, oslijèpiti, zaslijèpiti; slijèpjeti, oslijèpjeti, poslijèpjeti, zaslijèpjeti.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *suglasno* r *glasi* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje teći, padati: tako može biti da je izgubivši sprijeda* h: lȁpavica *(isporedi klapavica kod kor.* SKARP). — *značenje teći, isteći prelazi u izvjetriti: tako će biti izgubivši* h: lápiti, izlápiti. — *značenje ići, ići za čim, prelazi u željeti, željno uzimati, grabiti:* h *se gdje gdje drži, gdje gdje otpada, gdje gdje se mijenja na* k: pȍhlâpan, pȍklâpan, ȍblapôran; hlȁpiti, ȍklapiti (lucrari), slȁpiti, zȁhlapiti, zàlapiti, zalápiti; hlȁpnuti, lȁpnuti; hlàptati, làptati, slàptati se.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje teći: tako može biti da je izgubivši* h: lòpiti, ulópati se *(isporedi naprijed lapavica).*

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te je samo* l *postalo samoglasno glaseći* u: *tako će biti u značenju udarati, lupati:* hȕpnuti.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje koje je naprijed pod 1 u pohlapan:* pȍhlepa, pȍhlêpan, pohlépiti.

[1] Vidi u Vukovu rječniku kod riječi brzica; u Stulića aspersio undarum maris.

[2] Isporedi star. slov. съкпати salire; u tom će značenju biti i češk. *slepice* gallina.

[3] I njemačkomu *blind* došlo je značenje od wirren, verdunkeln, kako tvrdi Fick vergl. wörterb. 2, 425. — Moglo bi našoj riječi doći značenje i od mazati, koje ima isti korijen u njem. salbe. — Drukčije u Osnovama 31. — Drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 223.

SARB, od SAR, teći, koje mu je značenje prešlo u vlažiti, a odatle u meku biti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih: suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, *a samoglasno glasi* **a**: **slȁb, slȁbôst, slabòtinja, slabìna, slàbina, slȁbačak, slabòbočina, slabòduhast, slabòmoćan; slȁbiti, òslabiti, ràslabiti.**

SARBH, od SAR, u njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. **suglasno s** *glasi i u slovenskim jezicima* s, *a* r *glasi* r: *samoglasno glasi* **ъ**, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje trčati prelazi u čuvati, braniti, odatle u vojevati (isporedi kod kor.* SAR *pod II, A, 2):* Sȑb, Sȑbin, Sȑpka, **Sȑpkinja, Sȑpče, sȑpčići, sȑpčâd,** sȑpskî, Sȑbinj, sȑbinjskî, Sȑbalj, **Sȑbljin, Sȑbljanin, sȑbljâk, sȑbulja,** Sȑbica, srbèkanja, sȑbênda, **srbàdija, Sȑbija, Srbijánac, Srbìjânka, Srbo; sȑbiti, pòsrbiti; posrbljávati; srbòvati.**

II. **suglasno s** *glasi u slovenskim jezicima* h, *a* r *glasi* r.

1. **samoglasno** *glasi u slovenskim jezicima* a: *značenje kao pod I:* **hrábar (adj.), hrȃbar** (subst., *isporedi* vojno), hrȁbren, **hrábrôst; hrábriti, ohrábriti.**

2. **samoglasno** *u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje kao pod 1 u hrâbar:* hròbar (subst.).

3. **samoglasno** *glasi u slovenskim jezicima* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje čuvati prelazi u zaklanjati, zaklonjenu biti, ozad biti: tako mislim da je:* hȑbat (**хрьбьтъ**), pòhrptina, *i izgubivši* h: rtènica *(pred* t *otpalo je* b), **rtènjača.** — *značenje udarati, lomiti:* ȑbina (h *je otpalo).*

4. **samoglasno** *u slovenskim jezicima glasi* e: *značenje udarati, lomiti (isporedi hrek kod kor.* SARK): hrȅb[1] (truncus).

[1] **U Stulića je dugo** *e.*

SARS, od SAR, teći, mokru biti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *bira samoglasno:* sȑš (f., medulla; *isporedi srč i srž kod kor.* SARK *i* SARG).

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: srȉješ (m., weinstein, *isporedi star. slov.* срѣшь faex), *i s umetnutim* t *megju* sr: strȉješ.

SI (1), vezati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: sı́ta (scirpus palustris).

SI (2), lučiti, vidi SA (2).

SIK, cijediti, sušiti, sahnuti.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i; *ali je suglasno* s *u nas promijenjeno na* c: prѐciknuti *(presahnuti).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *kojega je u nas nestalo: značenje cijediti prešlo u mokriti:* pòčkati (k *pripada nastavku, korijenu je promijenjeno* k *na* č *i pred njim je otpalo* s; *isporedi staro* cati *od* сьцати *i staro* sač сьчь urina).

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a samoglasno slabi u* e *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e): *značenje cijediti prelazi u brisati:* uséknuti *(dijete, svijeću),* uséknuti se, usékati se, usѐkâč. — *značenje cijediti, ocijediti se, oteći, sahnuti, sušiti:* sȅka[1], sѐkati, presѐkati.

[1] Isporedi u Osnovama 29.

SINDH, teći, kapati[1].

Samoglasno oslabivši u e *sastavlja se sa* n *u* ѧ *(od čega je u nas* e): sȅdra.

[1] Isporedi star. ind. sindhu rijeka, sjand kapati u Ficka vergl. wörterb. 1, 448. 2, 485. 3, 322.

SIV, gdje V biva i samoglasno U, a I postaje suglasno J, te glasi i SJU, ili se sažima u SU, sastavljati.

I. korijen glasi SU.

A. suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: sât (сътъ, favus), sâće.

B. suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* ь: *samoglasno se* u *cijepa u* ъv, *od čega je u nas ostalo samo* v[1]: pö(h)vi.

II. korijen glasi SJU.

1. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima biva ы, *ali se glasovi* sj *sastavljaju u* š, *pa se za njim mijenja* ы *na* i: šlti, nàšiti, òdšiti, òpšiti, pòšiti, prèšiti, prìšiti, pròšiti, ràšiti, sàšiti, ùšiti, zàšiti; našívati, opšívati, pošívati, prešívati, prišívati, prošívati, rašívati, ušívati, zašívati, isprešívati, ispríšívati; šlvaćí, šlvatka, slvatica, pošlvâč, prošlvâljka; šlo, šlljast, šíljak, šljčić, šljkast, šiljkáši, zaošíljiti, zašíljiti, zašiljívati.

2. samoglasno se u *cijepa u* ъv, *ali se glasovi* sj *sastavljaju u* š *(kao pod 1), pa se iza* š *mijenja* ъ *na* ь, *a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega kad treba* a: šäv (шьвъ)[2], òbašav, pòšav, sávac, švâlja, öšve[3], öšvice (f. pl.), *može biti da ovamo ide izbacivši* v: òšice (f. pl. laqueus), *ali može biti da je pred* c *otpalo* t *(isporedi češko* ošitka*), a onda pripada naprijed pod 1.*

[1] Ili može biti da samoglasno *u* postaje suglasno *v*: vidi u Miklošićevu rječniku sowsa.

[2] I Miklošić vergl. gram. 2, 15 uzima *v* u korijen; a moglo bi pripadati i nastavku, tada bi korijenu od *u* postalo ъ, koje bi se iza *š* promijenilo na ь, i riječi bi ove bile postanjem kao *pripjev*, *pijevac*.

[3] U Osnovama 41 stavljena je ta riječ griješkom u značenju koga nema, i po tome pod drugi korijen.

SU (1), gnati, tiskati, ožimati, roditi.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje ožimati prelazi u roditi:* sîn, sînak, sînko, sînčić, sinòvljî, sinòvac, sinóvčev, sinòvica, sinòvičin, sinóvče, pòsinak, pòsînko, pòsinačkî; síniti, posíniti, prisíniti. — *istoj riječi* sin *otpada samoglasno u korijenu, te od nje biva:* snàha (снъха), snàhin, snáša, snášin, snàšica; snahòvati.

2. samoglasno se širi u au, *od čega pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: *značenje gnati, navaljivati:* sunuti (ruere *u Stulića*), sünovrât, sünovraticê; sùljati. — *ovamo će ići u istom značenju gnati, puštati (isporedi ispust):* sùvat[1] *(„mjesto gdje se ljeti goje goveda“)*, sùvatovati.

3. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov: *značenje gnati, skakati, padati:* ùsôv (nivium moles vento cumulata)[2], ùsôvan (morosus; teter); sòvjelo *(čunak)*, sòvilja; söva, sövin, sövica, sövić, sovùljaga.

4. samoglasno u *biva suglasno* v *pred samoglasnim od nastavka: značenje gnati:* svínja, svínjče, svìnjecî, svìnjetina, svìnjskî, svìnjâr, svinjàrina, svinjàrica, svinjárče, svînj, svínjac.

[1] U Osnovama drukčije.

[2] U Osnovama drukčije.

SU (2), vidi SIV.

SUS, od SU (1), ožimati, cijediti, ocijediti se, oteći, sahnuti.

Suglasno s *na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima* s, *a na drugom* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: sûh, suhòjedica, suhòmegjina, sùhopâran, suhòvrh, suhòvrhast, sùhozîd, suhòta, sùhotan, suhòtiñja, suhotòvati, suhònjav, súšak (súšci), sasúšak, súšac, sùšica, süvica (v *mjesto* h), süvačak (adj.), sùvaja, suvájdžija, sùvača, süvâd (f.), sùvatka, Sùhara, suvárak, sùšâr, sùšnîk, sùšnica, sûša, šûšan, suvrljav *(biće mjesto* suhrljav, *isporedi nov. slov.* suhorljav, *polj.* sucherlawy); súšiti, nasúšiti, osúšiti, posúšiti se, presúšiti, prisúšiti se, prosúšiti, rasúšiti se, sasúšiti se, zasúšiti, sùšilo, sušènica; presušívati, prisušívati se, zasušívati.

2. samoglasno ostaje kratko, te u slovenskim jezicima biva ъ, *mjesto kojega se u nas umeće* a: sàhnuti[1], osàhnuti, presàhnuti, rasàhnuti se, sasàhnuti, usàhnuti.

3. sámoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi ы: prèsisati (exarescere), ùsisati.

[1] Nema u Vukovu rječniku.

SKA, i sa n: SKAN, skakati, isticati se, sjeći, udarati, tiskati, svladati, zadobiti, imati.[1]

Suglasno s *često otpada.*

I. korijen sa s.

A. korijen bez n: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje svladati i zadobiti prelazi u imati:* sköt, skòtina, skòče, skötskî (adv.).

B. korijen sa n.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje sjeći, raskidati, ubijati, prelazi u grabiti: suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: škanj[2], škánjac.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e, *pred kojim se* k *mijenja na* č, *a pred njim* s *na* š, *te od* šč *biva* št: *značenje skakati,*

gmizati: štène (catulus; momentum, ferrum vi sua recellens; *u ovom se drugom značenju još vidi značenje skakati; isporedi skakavica i štekavica kod kor.* SKAK), štènac, štênci *(značenja oba koja su u šteneta)*, štènâd, štènara, sùšten; štèniti, ištèniti, oštèniti.

II. korijen bez s.

A. korijen bez n: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje skakati prelazi u vrći:* kôt (progenies), skötan, kòtilo, kòtiti, nakòtiti se, okòtiti.

B. korijen sa n.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje sjeći, lomiti:* òkânčine. — *značenje cijepati, tiskati, stiskivati:* känje (palpebrae); nàkanjiti se (rugare frontem). — *ovamo će ići u značenju od tiskati prešlom u motati:* kànura (fasciculus filorum), kančèlo *(istoga značenja)*, kàntati *(sukati)*, iskàntati, otkàntati.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje cijepati, kidati, čupati:* čĩmkati (m *stoji mjesto* n *pred* k)[3], òčimkati.

[1] Isporedi korijen KAN, koji može biti da je s ovijem isti.

[2] U Čeha bez s: káně.

[3] Isporedi u Stulića: činkati, ducere fila, decerpere.

SKAK, vrtjeti, vrtjeti se, isticati, isticati se, stršiti, bosti, cijepati, praskati, vikati.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje polazi od vrtjeti se, isticati se:* skôk, òdskok, ùskok, ùskočina, ùskočkinja, dòskočica, pòskočica, skòčac, *sa* š *mjesto* s: škòkci; Skókovac, Skòčić *(grad)*, òdskočkê; skòčiti, iskòčiti, nadskòčiti, oskòčiti, odskòčiti, opskòčiti, poskòčiti, preskòčiti, priskòčiti, uskòčiti, zaskòčiti; Skòčivûk, Skòčigjevôjka; sköknuti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje kao pod 1:* skákati, doskákati, iskákati, oskákati, poskákati, preskákati, priskákati, raskákati se, uskákati, zaskákati, ispreskákati; skàkavac, uskàkâvčiti, skàkavica, skàkalo, skàkalîšte, skàkâč; doskakívati, naskakívati, nadskakívati, oskakívati, odskakívati, opskakívati, poskakívati; skakùtati. — *suglasno se* s *u nas mijenja na* š: *značenje bosti prelazi u tiskati:* škàkljati, škàkljiti, škàkljiv; *u istijem riječima glasu* š *domeće se u nas u izgovoru sprijeda* t, *koje se s njim sastavlja u* č *(isporedi škalja i čkalja, školjka i čkoljka kod kor.* SKAR): čkàkljati, čkàkljiti, čkàkljiv.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a, *kao pod 2, ali pred njim glasu* k *dolazi još* j, *s kojim se sastavlja u* č, *pa se i* s *pred* č *mijenja na* š, *a po tom od* šč *biva* št: *tako mislim da je u značenju od skakati prešlom u opirati se:* štäka *(isporedi škljaka kod kor.* SKARK), štäčica.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *pa se pred njim* k *mijenja na* č, *a pred njim* s *na* š, *a tada od* šč *biva* št: *značenje koje je pod 2 u skakavica:* štèkavica. — *značenje cijepati prelazi u praskati, a odatle u vikati, cičati:* stèhta (h *stoji mjesto* k *pred* t), štèhtati, *i sa* k: štèktati.

5. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*), a glasovi* sk *mijenjaju se kao pod 3 u* št: *značenje praskati, zujati:* štùcati se, stükavica, štùktati se; *značenje takogjer praskati sastavljeno u jednoj riječi sa skakati, koje opet prelazi i u sići s pameti:* štüknuti (evadere, mente capi, cum strepitu osculari; *isporedi dalje pod II, 2 cvoknuti).*

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje isticati se, stršiti, koje prelazi i u ne gibati se, tvrdu biti:* köčêt[1], köčina *(kostrijet);* kóčiti se, ukóčiti se, skócati se; köčopêran, kočopériti se; Kòkan; kòčân, kočànica, kòčânj, skočánjiti se; *s premještenim glasovima:* čòkânj, čókôv; *tako će s premještenim glasovima biti i* čökôt[2], čòkôće; *kad su glasovi tako premješteni, pred* č *domeće se* d, *koje se s njim sastavlja u* dž (џ), *tada se i* k *mijenja na* g: džógov[3], džóga, džòganja, *i ti se glasovi premještaju:* gódža, gòdžura; *mjesto* dž, *kad je naprijed, povraća se* č: čóga. — *značenje stršiti prelazi u pucati, prskati, cijepati se, raspadati se:* kókati, iskókati, raskókati se, kókice (grana zeae mais tosta), *u istom značenju biće:* kokòškê („*kad se dvojica rvu, pa padnu obadva na rebra tako da se ne zna koji je koga oborio, onda se kaže: pali su kokoške*"). — *značenje vrtjeti prelazi u miješati:* kòcelj.

2. samoglasno glasi takogjer o, *ali je prvomu* k *dometnuto* v, *i* k *promijenjeno na* c: *značenje praskati:* cvöknuti *(isporedi naprijed pod I, 5 štuknuti),* cvókati, cvokòtati, *i izbacivši* v: cokòtati.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje skakati:* kàčati; käčka. — *značenje vrtjeti, miješati:* käčkati, ràskačkati, käčkavica.

4. samoglasno glasi a, *kao pod 3, ali glasu* k *dolazi* j, *s kojim se sastavlja u* č: *značenje isticati se, stršiti, može biti i udarati:*

čàkanac. — *značenje stršiti prelazeći i u tvrdu biti (vidi i pod 1):* čáčak, čačkòvit.

5. *samoglasno glasi takogjer* a *i prvo je* k *promijenjeno na* č, *ali mu je još dometnuto* v: *značenje udarati, lupati:* čvàkati, čväknuti.

6. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje koje je u skakati, prelazeći u udarati, lupati:* čèkalo, čèktalo; čèkič, čèkić. — *značenje stršiti:* čèkinja.

7. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *ali pred njim glasu* k *dolazi* j, *s kojim se sastavlja u* č, *pa se iza* č *mijenja* ъ *na* ь, *mjesto kojega se u nas kad treba umeće* a: *značenje vrtjeti, prelazeći u tiskati:* čkäti, nàčkati, pròčkati, zàčkati; čäčkati (k *pripada nastavku; u korijenu je umetnuto* a *mjesto* ь, *i drugo mu* k *pred nastavkom promijenjeno na* č), pròčačkati. — *značenje stršiti prelazi u bosti:* čkâlj.

8. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* i, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje bosti (isporedi čkalj pod 7):* číčak. — *značenje tiskati prelazi u sabijati (isporedi pod 7 načkati):* čìčkati, nàčičkati. — *značenje stršiti:* čičòglava; *tako može biti i* Čìčavica *(ime gori).*

9. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c: *mjesto* ѣ *u nas je*

a) e: *značenje miješati (isporedi naprijed pod II, 1 kocelj):* cécelj.

b) i: *značenje cijepati prelazi u dosagjivati, uditi, ubijati (isporedi naprijed pod II, 1 ukočiti se, skocati se):* cìkati *(skapavati),* cîk *(udario ga po ciku);* cìč *(velika zima),* cìča, cìčina, *i sa* č *mjesto* c: čìč *(ciča), sa* ć *na kraju mjesto* č: cìć *(ciča), sa* ć *mjesto* č *na oba mjesta:* ćìć *(inje).* — *značenje cijepati prelazi u pucati, praskati, t. j. rastupati se, otvorati se:* cìk *(od zore; isporedi: puca zora, prasko-zorje).* — *značenje praskati preneseno na glas (isporedi pod I, 4 štektati):* cik (stridor), cìka, cíknuti, cìknuti, cíčati, pocikívati; pocìkuša; uscìktati se.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 169.

[2] U Osnovama megju tugjima; ali isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 189; vidi V. Jagića Archiv für slav. filolog. I, 620.

[3] U Osnovama megju tugjima.

SKAG, od SKA, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

I. suglasno s *drži se: samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a; *glasu* k *dolazi* j, *te se s njim sastavlja u* č, *a pred njim se* s *mijenja na* š, *te od* šč *biva* št: *tako može biti da je u značenju od vrtjeti preślom u plesti, opkoljavati, pokrivati (isporedi kotac kod kor.* SKAT): **štágalj**[1].

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje svladati, umiriti, utišati, prelazi u upućivati, učiti:* **kázati, dokázati, iskázati, otkázati, pokázati, potkázati, prikázati, prokázati, ukázati, zakázati; kazívati, dokazívati, otkazívati, pokazívati, potkazívati, prikazívati, prokazívati, ukazívati, zakazívati; kažévati, kažívati; príkaz, prȉkaza, káža, kazìvâč, kȁzâljka, skȁzâljka; Kȁzimîr, Kȁjica** (m.), **Kȁzimira.** — *značenje udarati, biti, uditi:* **nákaz, nákaza, prȍkaza, nákazan; nakáziti.**

2. samoglasno glasi a, *kao pod 1, ali glasu* k *dolazi* j, *s kojim se sastavlja u* č: *značenje stršiti prelazi u tvrdu biti (isporedi čačak kod kor.* SKAK): **čágalj** (lutum congelatum).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vrtjeti se prelazi u skakati:* **kȍza, kȍzica, kȍzâr, kȍzara, kozȁrina, Kozárac, kozȁrica, Kozȁruša, kȍzjî, kozjȍbrad, Kȍzjâk, kȍzjan, kȍzjevina, kȍzina, skȍzan, Kȍzník, prvȍkoska, dvȍkoska, trȍkoska, Kozelj** *(gradina, sada i* **Koželj** *selo),* **Kozéljac** *(prezime),* **kȍzle, kȍzletina, kȍzlići, kȍzlina, kozlìna, kozȁlac, kȍzlac, zȁkozlîk, kȍzoš; kȍziti, iskȍziti, okȍziti;** — **kȍža** *(po kozjoj koži prozvana svaka),* **stȍkoža, kȍžica, kožȅtina, kȍžina, kȍžan** (kožna), **kȍžan** (kožana), **pȍtkožnjâk, kožȕrina, kožȕrica, kȍžâr, kȍžuh, kožúšak, kȍžuščić, kȍžušina, kȍžuhâr; pȍtkožiti se.**

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje udarati, uditi, prelazi u ginuti:* **čȅznuti, ìščeznuti.**

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *pred kojim se* k *mijenja na* c; *mjesto* ъ *u nas je* i: *značenje isticati se, stršiti, prelazi u osamiti se:* **cìglî**[2], **ciglȍvetnî, cìktî.**

[1] Matzenauer, Cizí slova 335 veli da je od tugje.

[2] U Osnovama drukčije. — U drugim se jezicima slovenskim još drži u korijenu s: star. slov. **сщѧгль**, polj. szczegół, rus. щеголь, češk. stěhlý.

SKAT, od SKA, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *tako može biti u značenju vrtjeti prešlom u opkoliti:* **kàtûn.** — *tako može biti u značenju vrtjeti se:* **kàćûn, kaćúnak, kaćùnica, kaćúniti se, kàćipera, kàćipêrka.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje skakati, vrtjeti se, savijati se, okruglu biti:* **kòtâč, kötûr, kotùrić, köturâšan, kotùrati, dokotùrati, kotùljâč, kotȑljan, kotȑljati, skotȑljati se, uskotȑljati se, kòtrškati se.** — *značenje savijati, plesti, opkoljavati, pokrivati, zaklanjati:* **kôt (stabulum), kòtac, köčina, kòčâk; kòtali, kotàlac, kòtlac; kötla, kötlja; kòtâr, Kòtâr, Kotárac, Kotáranin, Kòtârka, kòtârnina, kotàrača, kötarica, kötaričica, plètikotarica, Kòtor, Kòtoranin, Kòtôrka, kòtorskî.** — *značenje pokrivati prelazi u potamnjeti, pocrnjeti: tako može biti da je:* prikòtnjeti *(zagorjeti).*

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje savijati, previjati, zaklanjati, pokrivati:* **kût,** *i s premještenim glasovima* **tùk, kútnjî, kútnjâk, kûtnjâk;** — **kùća, kùćica, kućìština, kùćîšte, kućètina, kùćâr, kućàrina, kúćer, kućèrina, kućèrica, kućérak, kućùrina, kùćić, kùćević, kùćêvan, kùćâni, kùćanîk, kùćanica, kùćnî, kütnjî, kùćnîk, kütnjîk, kùćnica, kütnjica, pòkuće, pòkućstvo, pokùćâr, ùkućanin, ùkućânka, bèskućanîk, ùkućânstvo, pòtkutnjica, prètkućnica, prètkutnjica, ùkućnica, stòkuća, stòkućanin, stòkućânka; kùćiti, òkućiti se, ràskućiti, zàkućiti; raskućívati.**

SKAD, od SKA, cijepati, lomiti, pritiskivati, vući, trzati, svijetliti, gorjeti.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e, *pred kojim se* k *mijenja na* č, *a pred njim* s *na* š, *po tom od* šč *biva* št: *značenje cijepati i lomiti prelazi u uzimati, ostavljati, čuvati, milovati, pomagati:* Štèdrina.

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje lomiti, oduzimati, nestajati:* **òskudan, òskudica.**

3. korijenu dolazi n *kao pod 2, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*), a pred tijem se samo-*

glasnim glasovi sk *mijenjaju kao pod 1: značenje lomiti prelazi u uzimati, ostavljati, čuvati, brinuti se:* **štédjeti, poštédjeti, uštédjeti, zaštédjeti; uštegjívati; štédnja, štèdiša, štèdljiv, nèštedicê.**

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje trzati se prelazi u plamati, od tuda u gorjeti:* **kâd, prěkada, prěkâdnja, kàdionica; káditi, nakáditi, okáditi, potkáditi, prekáditi, zakáditi; nakagjívati, potkagjívati, prekagjívati, zakagjívati.**

2. samoglasno glasi takogjer a *(kao pod 1), ali suglasno* k *dobiva* j, *s kojim se sastavlja u* č: *značenje kao pod 1:* **čȁditi, pòčaditi; čȁgja, čâgj; čȁgjiti; čȁgjav, pòčagjaviti.**

3. samoglasno u slovenskim jezicima (ili samo u našem) glasi e, *pred kojim se mijenja* k *na* č: *tako može biti da je u značenju udarati prešlom u dogagjati se:* **sučèditi se, sučedávati se.**

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje vrtjeti se, mahati, visiti:* **kùdjelja** (cannabis; colus), **kùdjeljica, kųdêljka, kùdjeljnî, kùdjeljīšte;** — *u tom će značenju biti i* **golòkud, golòkudina, golòkudan, golòkudnica.** — *značenje vrtjeti se, stršiti:* **kȕdrav, kȕdravac, kųdrôv,** *i s umetnutim* n: **kùndrôv.** — *značenje lomiti, sjeći, kidati:* **kûs** (adj., cauda mutilatus; *pred* s, *koje pripada nastavku, otpalo je korijenu* d)[1], **kȕsa, kȕsast, kùsôv, kúsonja, kúsonjin, kȕsâlj, kùsulja, kùsuljin; kúsiti, iskúsiti** (concidere), **okúsiti; kusátak** (truncus). — *značenje lomiti prelazi u gristi, jesti:* **kûs** (gustus), **òkusak, kúsac, kúsavac, kùsalo, pokúsalica; kúsati** *(star. slov.* **кѫсити** edere), **nakúsati se; iskúsiti** (plenum cochlear ori infundere), **òkusiti, zakúsiti; kúsnuti; zakusívati; kȕšati**[2].

[1] U Osnovama drukčije.

[2] U značenju tentare vidi kod kor. SKUS.

SKAN, vidi kod SKA.

SKAP, od SKA, vrći, udariti, sjeći, odujmiti, zakloniti, pokriti.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati prelazi u sjeći, rezati: suglasno* s *u nas je promijenjeno na* š: **škòpac** (**скопьць**), **škòpčevina, škôpica; škòpiti, uškòpiti, uškopljènîk.**

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *ali suglasno* k *dobiva u izgovoru glas* j, *s kojim se sastavlja u* č, *pa se* ъ *iza* č *mi-*

jenja na ъ, *a* s *pred* č *mijenja se na* š, *te od* šč *biva* št: *kako je* ъ *u nas nestalo, umeće se mjesto njega kad treba* a: *značenje sjeći, rastavljati (kao dalje pod II, 4 u cijepati):* štàpac, štàpci *(u pregji, isto što cijepci). — značenje sjeći prelazi u odujmiti, a odatle u iščezavati, iznemoći:* ùštap, uštàpnuti se *(o mjesecu,* decrescere); **štápi** *(zvijezde),* **štápovi**, štàpci; uštápiti se (obrigescere, *upravo iznemoći)*; **ùžba** *(mjesto* оуштьпьба*).*

3. samoglasno slabi u u, *a to*

a) produljuje se te u slovenskim jezicima biva ы, *ali se suglasna* sk *mijenjaju kao pod 2, pa se za njima i* ы *mijenja na* i: *značenje od udarati prelazi u tiskati, gnječiti, čupati:* štípati, ištípati, poštipívati, zaštipívati; štȉpnuti, preštínuti, uštínuti; štȉpkati; štipùtati; štȉpavica, štȉpâljka, poštȉpâč, ùštipak, ùštipčić, ùštipčâr, uštȉpčara. — *isporedi dalje pod b.*

b) širi se u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje koje je pod a.:* preštúnuti, prištúnuti.

4. korijenu dolazi na kraju n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje sjeći prelazi u bosti, odatle u grepsti, a odatle u grabiti:* skûp *(staro mu je značenje* avarus), skúpac (avarus), skupòtinja (caritas), skupòća, skupòcjen; oskúpjeti, poskúpjeti.

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje iščezavati (isporedi pod 1, 2) prelazi u ginuti, pogubiti, ubiti:* skäpati, pòskapati; skapávati; ukápiti *(ubiti na mjesto); značenje takogjer iščezavati, iščezavajući tanjiti se, ginuti:* kâp (gutta), kápca, käplja, käpljica, pokàpljiv, òkapina, käpavica, käpalica, näiskâp; käpati (stillare; nad knjigom, confici; rgjom kapati), ìskapati, nàkapati, òkapati (destillare; okapao ištući, rogando fatigari; okapao u tamnici, okapale mu kosti, confici), pòkapati, pròkapati; iskápiti; iskaplјívati, prokapljívati; kànuti, zakànuti; käckati.

2. samoglasno glasi takogjer a, *kao pod II, 1, ali suglasno* k *dobiva u izgovoru* j, *s kojim se sastavlja u* č: *značenje sjeći, bosti, prelazi u stršiti:* čäplja *(može biti tako nazvana po dugom kljunu ili po visokim nogama),* čäpljin, čäpljić. — *značenje bosti, grepsti (kao dalje pod 3 u kopito):* čápci, čäponjak, čäpôrci (ungues)[1]. — *isto značenje prelazi u stršiti:* čäp (embolus), čäporak (trunculus), čäpûr, čàpûrje čäpȑlj, čapŕljak. — *značenje stršiti prelazi u pružati se, rastezati (isporedi dalje pod 4):* čäp *(komad čatme,* membrum).

3. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje udarati, bosti, grepsti, grabiti (vidi dokopati), dupsti (vidi kopanja):* ìskop, òpkop, pòkop, pròkop, ùkop, zákop, trnòkop, zlòkop, skõpak, pòkopica, kòpâč, zàkopina, ùkopnî, ùkopnina, ùkopnîk, ùkopnica, kòpnja, ìskopnjâk, kòpanja *(zdjela,* scutula), kòpanjica, Kòpaonîk, nakopànîk; kòpati, dokòpati (perfodere; apprehendere), iskòpati, nakòpati, okòpati, opkòpati, otkòpati, potkòpati, prekòpati, prokòpati, raskòpati, ukòpati, uskòpati, zakòpati; kõpkati; kopàrati. — *isto umanjeno značenje, kakvo je u pošljednjega glagola, ali neprelazno, približuje se značenju praćati se, vrcati se, otimati se:* kopìrati; okòpîrkati se; kopȑcati se[2], iskopȑcati se. — *značenje bosti, grepsti (isporedi kopati):* kòpito, kòpitnîk, kòpitnjâk. — *značenje grepsti prelazi u grtati, a odatle u steći:* zakòpititi. — *značenje takogjer bosti, grepsti:* kòpriva, kòprivica, kòprivnjâk. — *značenje bosti (koje je takogjer i u kopati) a može biti i vrći:* kòplje, kòpljanîk, bôjnokòpljanîk, kòpljenîk, kòpljača, Kòpljević *(ime manastiru).* — *značenje vrći:* kõpîle (nothus, *isporedi kopilica i kopiliti se),* kòpilâd, kopìlan, kopìljan, kopìljanskî, Kòpilje, kopìljača, kopìlica (ovicula gravida ante justam aetatem), kopíliti se, okopíliti se. — *značenje iščezavati, nestajati:* kõpan (ubi solutae jam sunt nives)[3], kopnìna, kòpnjeti, iskòpnjeti, okòpnjeti, prokòpnjeti, ukòpnjeti. — *ovamo će ići u značenju praćati se, opirati se, protiviti se:* ukopístiti se *(isporedi star. slov.* въскопысиати salire). — *može biti da ovamo ide u značenju vrtjeti, savijati:* kòprena. — *mijenja se* o *na* a *u kopati:* potkápati.

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e, *pred kojim se* k *mijenju na* č: *značenje bosti, grepsti (isporedi kopati) prelazi i u stȁjati nogom:* õkolo-čêp; čépati; očépiti; očepljívati; čȅpkati; čepùkati, čȅpkoriti; čepȑkati, iščepȑkati, začepȑkati; čepȑljati. — *značenje grepsti prelazi u grabiti:* dočȅpati, ščȅpati; ščȅpariti. — *isto značenje prelazi u zadirati:* zàčepica *(zadjevica).* — *značenje bosti prelazi u stršiti:* čȅp (embolus; cardo), zàčepak, čepûr; odčȅpiti, očȅpiti, začȅpiti; očepljávati. — *značenje stršiti prelazi u rastezati:* čépiti se, raščépiti se, čepérak. — *značenje bosti i stršiti:* čȅtina *(korijenu je otpalo* p *pred* t *od nastavka),* čȅtka, čȅčica; òčetkati[4].

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c: *značenje udarati, sjeći, rastavljati:* cȉjep, prȁcijep, prȍcijep, dvòcjepan, četvoròcjepan, cijȅpac, procépak *(u istočnom govoru),* cjȅpka, cjȅpčica, cjèpčanî, cjȅpalo, cjepànîk, cjȅpanica, cjè-

paničica, cjèpača; cijèpati, iscijèpati, pocijèpati; ocijèpiti, pricijèpiti, rascijèpati; ocjepljívati, pricjepljívati, rascjepljívati.

6. *samoglasno glasi takogjer* ѣ, *ali je mjesto njega u nas a)* e: *tako može biti da je u značenju iznemoći (izgubivši* p *pred* n): zacénuti se. — *b)* i: *značenje stršiti i bosti prelazi u tvrdnuti, tvrdu biti, ne gibati se:* scípati se (congelari; *isporedi* цѣпѣнити сѧ, rigescere, *i naprijed pod I, 2* uštapiti se *i kod kor.* SKAK skocati se), cîp *(stade cipom, t. j. ne mičući se),* cîpor (homo de plebe), cîpôrka, cîporskî; *ovamo će ići i* cípati se (deum testari temere). *ovamo će ići u značenju cijepati:* cȉpûn *(tuljac, u vodenici).*

7. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *ali suglasno* k *glasi* č, *kao pod 2, te se za njim* ъ *mijenja na* ь, *kojega je u nas nestalo: značenje grepsti prešlo u grabiti, grtati, hvatati:* čpâg[5], *i s promjenom glasa* č *pred* p *na* š: špâg, špȁgarica.

8. *samoglasno slabi u* u, *a to*

a) širi se u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *suglasno* k *glasi* č *kao pod 7: značenje grepsti, stršiti, grabiti, zahvatati, trgati:* čȕpa (fasciculus capillorum), čúpa (mulier implexis capillis), čȕpica *(ženska kopča),* čupérak (fasciculus), čȕpav, čȕpavac, čupánica; čȕpati, iščȕpati, načȕpati, očȕpati, počȕpati, pročȕpati, raščȕpati; raščupávati; čȕpkati.

b) produljuje se, te u slovenskim jezicima biva ꙑ, *ali suglasno* k *glasi* č *kao pod a., te se za njim* ꙑ *mijenja na* i: *značenje kao pod a.:* čȉpav; čȉpka, čȉpkâr.

9. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje bosti:* kȕpina, kȕpjena, Kȕpinovo.

[1] Drukčije Šuman wurzel spar 6; ali mislim da se ne mogu čaporci rastaviti od čapaka i čaponjaka.

[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 473. — Isporedi i dalje pod 4 čeprkati.

[3] Što u pisaca ima *kopno* (suha zemlja prema moru), značenje je: gdje je vode nestalo, te je suho; — tako i „danas je kopno" t. j. toplo, nema kiše ni studeni.

[4] U drugim jezicima slovenskim još se drži *s* u korijenu: češk. štětina, rus. щетина, polj. szczotka.

[5] U Osnovama 365 stoji griješkom pod I, a, mjesto pod II, a.

SKABH, od SKA, udarati, tiskati, ticati, nailaziti, dosagjivati.

I. suglasno s *drži se: samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o: *značenje ticati prelazi u zadjeti, zapeti, sastaviti:* **skȍba, sköbla,** *i sa* š *mjesto* s: škoba[1]. — *tako može biti da je i* **Škobàljuša** *(ime planini).*

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglasno* b *radi glasa koji za njim ide mijenja se na* p, *a to opet često na* v: *značenje kao pod I:* köpča, **kövča, köpčica, kövčica, kövčâr; kȍpčati** se, raskȍpčati, raskȍvčati, **skȍpčati, skȍvčati, zakȍpčati, zakȍvčati; raskopčávati, raskovčávati, skopčávati, skovčávati.** — *isto značenje prelazi u opkoljavati, zatvorati, obuzimati:* **kȍbača (gallinarium),** *tako može biti i* köba *(kao kabao),* sȕkobica. — *značenje ticati razvija se u nailaziti, sretati:* kôb (f.), kȍpca, ukȍpcê; kȍbiti (occurrere), skȍbiti, sukȍbiti, ukȍbiti. — *značenje udarati prelazi u dosagjivati, uditi, gubiti:* kȍbac (nisus), kóba, kȍbiti *(slutiti da koga nestane),* iskȍbiti. — *značenje tiskati, tiskati se, prelazeći i u grepsti, grabiti, otimati se:* kobàcati se; kȍbačiti; kobȅljati *(valjati),* iskobȅljati se. — *ovamo može biti da ide:* kȍbila, kȍbilica, kobilȅtina, kȍbilâr, kȍbiljî, kȍbiljnjača, kóba (hyp.), *i izgubivši* b *pred nastavkom* nj: könj[2], kȍnjina, kȍnjîć, könjîc, konjìčić, konjíčak, kȍnjče, könjîk, könjîčkî, kȍnjanîk, könjskî, kȍnjštâk, konjȕšâr, konjušàrica, kȍnjûšnica, konjúštica, kȍnjuvača, konjȍbârka, konjȍkradica, konjȍmora, konjȍzobica, okȍnjiti se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *mjesto čega se u nas umeće* a: *značenje obuzimati (isporedi pod 1 köba):* **kàbao, kàblina, käblica, käbličica, kàblâr,** Käblâr *(ime planini).*

3. samoglasno glasi takogjer ъ, *kao pod 2, ali* k *u slovenskim jezicima postaje* č, *te se za njim* ъ *mijenja na* ь, *mjesto kojega se u nas umeće* a: *značenje kao pod 2:* **čàbar, čabrȍnoša, čàbrić, čäbrica, čäbričica čàbrenî, cabrȅnî, čàbrenîk, čàbrenica, čàbrenjâk.** — *ovamo će ići u istom značenju, ali nije umetnuto* a, *pa je pred* b *promijenjeno* č *na* dž *a to opet na* ž: džbän *(star. slov.* **чьбанъ** *i* **чьбанъ**)[3], žbän, žbänj, žbànjîc.

[1] Moglo bi se misliti da je *s* u *skoba* prijedlog, ali što se govori i sa *š* mjesto *s*, za to mislim da pripada korijenu.

[2] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 120—121. — Isporedi u Osnovama 192.

[3] Isporedi u Osnovama 139.

SKAM, od SKA, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: *značenje udarati prelazi u praskati, lupati, odatle u zujati, vikati, cičati (isporedi dalje pod II, 1):* škămût, škamùtati, škamútnuti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati prelazi u uditi, od tuda u iznemoći, biti u zlu, zlo živjeti:* skŏmračiti *(isporedi pod II, 2).*

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje vikati (isporedi pod I, 1):* kamíkati; kâmkati, ìskâmkati, ìskamkati, kâmkalo; kâmčiti, ìskâmčiti. — *ovamo će ići u značenju skakati, gmizati, vrvjeti:* kàmtiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje koje je naprijed pod I, 2:* kŏmračiti. — *značenje zujati:* kŏmâr, kòmâr, komárac, komàrica, kŏmârník.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo: tako će biti u značenje zujati:* kmëziti se, *i s promjenom glasa* m *iza* k *na* n, *i s dometnutim* j *glasu* n, *koje se s njim sastavlja u jedan glas* (њ): knjëziti se.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *ali* k *dobiva u izgovoru* j, *s kojim se sastavlja u* č, *pa se za njim* ъ *mijenja na* ь, *a kako je u nas nestalo toga glasa, umeće se mjesto njega kad treba* a: *značenje iznemoci (vidi pod I, 2) prelazi u iščezavati, ginuti, trnuti, zastajati (isporedi star. slov.* оскомина stupor dentium, *gdje se drži* s): čáma, čămati, ŏčamati, zàčamati; čamìnjati; čamùnjati; čmávati; učmànuti; *i griješkom sa* s *u infinitivu*[1]*:* učmàsti.

[1] Kako se gdje gdje govori i *uzesti* mjesto *uzeti.*

SKAR, od SKA, vrtjeti, vrtjeti se, skakati, mahati, udarati, sjeći, raditi, sipati, pokrivati, puniti, sititi, praskati, vikati, gorjeti.

I. suglasno s *drži se.*

A. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *suglasnomu* k *dodaje se* v: *značenje vrtjeti prelazi u miješati, od tuda i u variti:* skvăra (capillare), nàskvariti; *i s promjenom glasa* s *pred* k *na* c:

ckvära. — *značenje koje je dalje pod II, A, 1, u kvar: u nas se* s *pred* k *mijenja na* š *a to opet na* č *(dobivši sprijeda u izgovoru glas* t *i s njim se sastavivši u jedan glas)*: čkvâr.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o:

a) glas k *bez dometka: značenje skakati:* skȍro, doskȍra, odskȍra, sköricê, skȍrašnjî; uskȍriti; skorovȅčêrnjâk, Skȍrosav, Skȍrosava. — *značenje skakati prelazi u isticati se, stršiti, od tuda u tvrdnuti, tvrdu biti (isporedi dalje pod II, A, 2 kora):* skör *(nekaka zmija)*, skörak, skörûp, poskorúpiti (conspergere, *to je značenje tom glagolu došlo od tvrdnuti, i upravo će reći: posuti tako da se čini kao da se uhvatio skorup)*, ȍskoruša, ȍskorušov, ȍskorušovac, ȍskorušovica, ȍskorušovača, ȍskorušovina. *s promjenom glasa* s *na* š, *u istom značenju:* šköрav (rugosus), škörnjav.

b) glasu k *domeće se* v: *značenje udarati prelazi u praskati, od tuda u vikati, vrištati*[1]*:* skvórac *(isporedi dalje pod 3 čkvrlj i čvorak, i kod kor.* BHAR *branjug)*.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *i premješta se korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ *samo* r *biva samoglasno:*

a) glas k *bez dometka: značenje sjeći, koje gdjekojoj riječi prelazi u malu biti: suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: ȍškȓt, ȕškrljak, Škȑnjo *(isporedi dalje pod II A, 3 krnjo)*, Škȓnja, Škȓnjica, Škȓnjeta, škȑnjetica. — *isto značenje prelazi u strugati, guliti: u nas je* š *postavši od* s *promijenjeno na* č *(dobivši sprijeda u izgovoru* t*):* čkȑnjati. — *značenje sjeći prelazi u sklapati:* škȑljêtka *(vidi dalje pod II, A, 3 krletka)*.

b) glasu k *domeće se* v: *značenje mahati prelazi u sipati, prosipati, izbacivati:* oskvŕniti; *u nas je umetnuto* v *opet ispalo:* skȓnâvan, skrnáviti, oskrnjáviti. — *značenje koje je naprijed pod 2, b. u skvorac: u nas je* s *promijenjeno na* š *a to opet na* č *(vidi pod a.):* čkvȓlj.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje cijepati:* skälje (sarmenta); *suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: škälja (caverna cancri; lapilli); *u istoj riječi (prvoga značenja) u nas je promijenjeno* š *na* č *(vidi i pod A, 1, 3):* čkälja, čkäljica.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje skakati, vrtjeti se:* s *je promijenjeno u nas na* š: škóljci *(koloture)*. — *značenje cijepati: opet sa* š *mjesto* s: škôljka, škôljčica, *i s promjenom glasa* š *na* č *(kao pod 1):* čkôljka; zäčkoljina (latebra).

II. suglasno s *otpada.*[2]

A. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a.

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) glas k *bez promjene i bez dometka: značenje udarati, prelazeći i u praskati, vikati, tako da se misli najviše pošljednje:* kâr, kárba, kàrâč, karàčica, pokàrljiv, kárati, iskárati, nakárati, okárati, pokárati, prokárati. — *isto značenje prelazi u ljutiti se, ožalostiti se:* kárati se; ràskariti se.

bb) glas k *promijenjen na* č: *značenje udarati ticati:* čàrkati *(vatru),* čàrnuti. — *značenje skakati prelazi u raditi (ustajati oko čega), činiti, opčiniti:* čárati, čaróvnica, čaròlije, čaròbija, čaràtan, čaratànija, čaròjice. — *vidi i pod cc.*

cc) glasu k *dodaje se* v: *značenje od sjeći prelazi u uditi (isporedi naprijed pod I, A, 1):* kvâr, kváran, kváriti, iskváriti, pokváriti. — *i pred dometnutim* v *mijenja se* k *na* č: *značenje koje je pod bb. u čarati:* čvaròvati. — *značenje mahati prelazi u plamati, gorjeti, od tuda u grijati, variti, topiti:* čvárak, čvàriti, ràščvariti se[3]. — *u istom značenju pred* v *promijenjeno* k *na* c: pr-cváriti[4], pȉ-cvârnica. — *u istom značenju s istom promjenom, ali od korijena udvojena može biti da je:* cȉ-cvara, ci-cvàrâš.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje cijepati, guliti: kräljûšt *(isporedi dalje kreljušt i krljušt).* — *značenje sjeći, lomiti:* kràvâlj, kràvâjnoša.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) glas k *bez promjene i dometka: značenje koje je naprijed pod 1 u karati, prelazeći i u svladati:* kòrba, pòkor, prijèkor, ùkor, pökora, ökôran, pökôran, nëpokôran, prëkôran, prijèkôran, ùkôran, pòkôrnîk, pòkôrnica, Prèkôrnica *(ime planini);* kòriti, iskòriti, pokòriti, prekòriti, ukòriti; pokorávati, prekorávati, ukorávati; pokòrisati se. — *značenje cijepati, guliti, čupati, sastavljajući se sa značenjem stršiti prešlim u tvrdnuti, tvrdu biti, i s pokrivati po tome što je stvar pokrivena onijem što se može s nje zguliti (isporedi pod I, A, 2):* köra, körica, žutòkora, bjelòkorac, crnòkorac, mekòkôrka, tvrdòkôrka, bèskôrka; iskòriti, ùkoriti, ùkoričiti; korùbati, okorùbati; okòreti se, skòreti se; ukorijèpiti se; pokorúšiti se, skorúšiti se; kórnjača, kórnjačin, kórnjačica; Kòrava *(ime rijeci),* kòravica *(neka riba),* Koràvljica *(ime selu);* — kòrito *(jamačno što*

je isprva bilo od kore), kòrice, kòritâšce, kòritast; — kȍrijen, kȍrijenje, korijènak, korjènčić, koréčak, iskorijèniti, ukorijèniti se, Korjènići, korjènićkî. — *ovamo može biti da ide u značenju kojega je korito dalje prenesenom:* kȍrâb,[5] kȍrâbalj. — *iz značenja skakati razvija se ići za čim, ustajati oko čega, raditi, zaraditi, dobiti:* kȍrîst, kòristan; kòristovati, okòristovati se; okòristiti se.

bb) glas k *mijenja se na* č *i domeće mu se* v: *značenje isticati se, stršiti (isporedi dalje pod 3 krga i kvrga):* čvôr, čvòrić, čvòrina, čvòruga, čvȍrav, čvȍrnat, čvornòvit. — *značenje koje je naprijed pod I, A, 2 u skvorac:* čvórak, čvorkòvić, čvorkòvljî. — *može biti da ovamo ide izgubivši* v, *u značenju u kom su naprijed pod II, A, 1 čarojice:* čȍroje.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj kad do korijena dolazi nastavak koji se počinje suglasnim: značenje isticati se, stršiti (isporedi dalje krga): krȍvina[6], krȍvnat, krȍvnjača, krovùljina.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo* ъ, *samo* r *biva samoglasno:*

a) glas k *bez promjene i dometka: značenje sjeći:* kȑnj, kȑnja, kŕnjo, krnjòrog (adj.), kȑnjoroga, òkrnjak, krnjádak, kȑnjav, kȑnjast, Kȑnjevo; kŕnjiti, okŕnjiti, otkŕnjiti; okrnjívati, skrnjívati. — *značenje sjeći, bosti, stršiti:* kȑlj, kŕlja, kȑlja (caudex), kȑljâd, krljàdić, krljádak. — *značenje sjeći prelazi u sklapati:* kr̀lješi (jugulum), kr̀lêtka *(isporedi naprijed pod I, A, 3 škrljetka).* — *značenje cijepati, guliti:* kȑljûšt *(isporedi naprijed kraljušt i dalje kreljušt);* zakrljéštiti. — *značenje cijepati prelazi u razmetati, rasipati:* kŕtog, kŕtožiti, zakŕtožiti. — *značenje vrtjeti prelazi u miješati:* kr̀njača *(kukuruzan hljeb u kiselo).* — *značenje vrtjeti, okretati, prelazi u upravljati:* kŕma (gubernaculum), kr̀mica, kr̀mâr; kŕmiti, iskŕmiti, prikŕmiti, skŕmiti; iskrmljívati. — *značenje mahati prelazi u sipati, odatle u puniti, a odatle u sititi, pȉtati:* kŕma (pabulum), kŕmak, prèkrmak, kr̀mčić, kr̀mača, kr̀mačina, krmàčina, krmačètina, kr̀mačica, kr̀mačâr, kȑmâd, kȑme, kȑmešce, kr̀metina, kr̀mećî, krmećáci, kȑmskî; kŕmiti, prekŕmiti; *ovamo ide i* nakŕmiti *(naknaditi, kao popuniti),* prikŕmiti *(nabaviti).* — *značenje isticati se, stršiti:* kȑga *(čokot; isporedi naprijed pod 2 čvor i krovina).*

b) glasu k *domeće se* v: *značenje koje je naprijed pod 2 u čvor:* kvȑga, kvr̀gaja. — *pred dometnutim* v *mijenja se* k *na* č: *značenje kojega je naprijed pod 2 čvoruga:* čvr̀ljuga. — *značenje kojega je naprijed pod 2 čvorak:* čvŕljak *(isporedi naprijed pod I,*

A, 3 čkvrlj). — pred v *promijenjeno* k *na* c: *značenje koje je naprijed pod II, A, 1 u čvariti:* pricvŕljiti.

c) glas k *promijenjen na* č, *a to u nas na* c: *značenje vrtjeti se, gmizati:* cȓv, cŕvak, cr̀vić, cr̀vljiv, cȑva, cȑvotôč, crvòtočina; cr̀vati se, pocr̀vati se, ucr̀vati se; cr̀vljati se, pocr̀vljati se, ucr̀vljati se; zàcrvôljčiti. — *značenje mahati prelazi u sipati, posipati, odatle u pokrivati, zamračivati:* cȓn, crnògrab, crnòkos (adj.), cȑnokrûg, cr̀nook (adj.), cr̀nooka, crnòočić, crnòrep, crnòglavac, crnòglavak, Crnògorac, Crnògôrka, crnògorskî, crnòkapac, crnòkorac, crnòmanjast, cr̀mpurast, — crnìna, cr̀nac, crnìca, cr̀nica, cr̀nîk, cr̀nilo, cr̀nelj, Cȑnoje, cr̀nôjka, cȓnj, cŕnjo, cr̀njan, cȓnjka, cȑnjkast, crnjùšina; cŕniti, ocŕniti, zacŕniti; pocŕnjeti; ocrnjívati; *mjesto* c *još se drži i starije* č, *ali što glasovi* čr *nijesu u običaju, uzima se* r *za suglasno pa se izmegju njega i* č *umeće* a: čârnî, čàrnook, čàrnooka, čàrnookast.

4. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e:

a) ostaje na svom mjestu pa se pred njim mijenja k *na* č: *značenje mahati prešlo u gorjeti:* čèrjen. — *značenje mahati, zahvatati:* čërenac.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje mahati: krëlja *(škrga). — značenje koje je naprijed pod 3 u krljušt:* krëljûšt. — *značenje gorjeti (vidi pod a.):* krëm, krëmên, krèmênje, kremènčić, kremíčak, kreméčak. — *značenje vikati:* krevéljiti se *(isporedi kriviti se kod kor.* SKRI, *i pomenuto krelja sa krilo).*

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *mjesto čega je u nas* e: *značenje cijepati, prelazi u zijati, vikati:* cëriti se, cerèkati se[7], *i s promjenom glasa* c *na* ć: ćëriti se, ćerétati.

6. *samoglasno u nekim prilikama otpada: tako će biti u značenju mahati, tiskati, ticati, blizu biti: star. slov.* искрь (prope), *a od toga naše:* ȉskrnjî.

7. *korijen se udvaja tako da mu na prvom mjestu stoji samo suglasno sa samoglasnim, a na drugom cio: samoglasno na oba mjesta glasi* o: *značenje vrtjeti se, stršiti:* kokòrav (crispus)[8], kokòrâjka, kokòruša.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) glas k *bez dometka i promjene: značenje cijepati:* kálati, iskálati, pokálati, kàlotine, käladžija; *istoga će značenja biti:* kà-

ljak *i* kȁljac *(zub u konja, po kojemu se poznaje starost konjska; isporedi dalje čeljust).* — *značenje skakati prelazi u isticati se, odatle u nicati, klijati:* kȁlac (herba recens); *u tom značenju može biti da je i* kȁlina (ligustum vulgare). — *značenje vrtjeti se prelazi u varati, nevaljalu biti:* kȁlâš (fraudator; homo nihili)[9], kalášiti, räskalâšan (dissolutus), raskalášiti se. — *značenje vrtjeti, vrtjeti se, valjati se, miješati, mutiti, prljati:* kâl, käo, kalȍgaža, kâlan, kalȅnica, kȁlilo, käljav, kȁluža, kȁljuga, kȁljuža, kaljȕžati se, prokaljȕžati se; káljati, iskáljati, nakáljati, okáljati, raskáljati se. — *isto značenje prelazi u sramotiti se:* kalížiti se. — *značenje vrtjeti prešlo u miješati, mésti:* kȁlja (cibi genus).

bb) glas k *promijenjen na* č: *značenje vrtjeti prelazi u savijati, opkoljavati, pokrivati: tako može biti (ako nije tugja):* čâlma[10].

cc) glas k *takogjer promijenjen na* č, *ali mu dometnuto* v: *značenje udarati, lupati:* čvälîk, čvalíkati.

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim:

aa) glas k *bez promjene: značenje udarati prelazi u bosti, sjeći:* kläti[11], dȍklati, ȉsklati, nȁklati, ȍklatȉ, ȍtklati, pȍklati, prȉklati, skläti se, sȁklati se, zȁklati; klánica, klȁnica. — *značenje cijepati:* klánac. — *značenje sjeći prelazi u sklapati (isporedi naprijed pod II, A, 3):* kláto (jugi genus). — *značenje skakati razvijeno u isticati se, stršiti, bosti (ili može biti vrtjeti u savijati, opkoljavati, pokrivati):* klâs, klâsje, klȁsina, klȁsić, klásak, ȍklasina, stȍklasa; klȁsati, isklȁsati. — *značenje vrtjeti, mahati, ljuljati:* klamítati, rasklamítati, rȁsklamati. — *ovamo može biti da ide u značenju od mahati prešlom u teško ići:* klȁncati.

bb) glas k *promijenjen na* č: *značenje sjeći, lomiti, savijati:* člâň, člának, člȁnkoša.

2. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o, *koje se po svojim zakonima i mijenja na* a:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu:

aa) glas k *bez promjene i dometka: značenje koje je naprijed pod 1 u klati: tako je u sadašnjem vr. istoga glagola i njegovijeh složenijeh:* kȍljêm, zȁkoljêm *itd.*; *tako:* pȍkolj, zákolj, zȁkoljak, ȕkoljica; raskȍliti; *tako može biti:* prȍkola (portio majuscula rei diffissae), prokȍlati. — *značenje bosti, udarati:* kôlje, kȍlac, kóčić, kȍlačkî, kolȅnika, zakȍliti (paxillo figere). — *značenje sjeći prelazi u pregibati, dijeliti*[12]: kȍljeno, kȍljênce, pokȍljenîk, pokȍljenjâk, dȍkoljena, dȍkoljenica, pokoljénje, kȍljenović, koljȅnati, ukȍlênčiti.

— *značenje skakati, vrtjeti se, prelazeći i u obilaziti, okruživati:* kȍl, ȍkȏ, kȍlo, okȍliti, opkȍliti, skȍliti, zakȍliti (circumvenire); opkoljávati; skolijèriti; kȍlomât, okolomátiti, okolomaćívati, kȍlomâz, kolȍmija *(druga je pola* mi *od* minuti), kolȍplet, kȍlosûk, kolȍvȓr, kȍlovogja, kȍlovogjica, kolȍvoz, kȍlovrât, kolȍvrta; ȍkolo, ȉzokola, ȕnaokolo, ȍkoločêp, ȍkolina, ȍkȏlnī, ȍkolīš, okȍlīšnī, okolíšnice, okolíšiti; kȍlast, kolàlije; kȍlût, kolȕtić, kolȕtati, kolȍture, kolȍturice, kolȍturići; kȍla, kolíca, dvȍkolice, kȍlâr, kȍlârnica, kȏnīk, kȏnica, pȍtkȏnjâk, kȍlêčke, kolèčkāš; kȍlāč *(ako nije tugja)*, kolàčić, kolàčina, kolàčara, kóla; Kolȕbara. — *značenje vrtjeti prelazi u mahati, ljuljati:* kolèbati se, uskolèbati se, kȍlijevka (v *stoji mjesto* b *pred* k), koljèvčâr.

bb) glasu k *dometnuto* v, *i promijenjeno* k *na* c: *tako može biti da je u značenju isticati se, stršiti:* cvȍlika[13].

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim:

aa) glas k *bez promjene i dometka: značenje mahati prelazi u pregibati, savijati, spuštati, a od tuda i u pokrivati:* pȍklȏn, záklon, poklȍnīk; klȍnja; klȍniti se, naklȍniti se, otklȍniti se, poklȍniti, preklȍniti, sklȍniti, saklȍniti, uklȍniti, zaklȍniti; pȍklonjati, prèklonjati, ȕklonjati, zàklonjati; *s promjenom glasa* o *na* a: klȁnjati, dȍklanjati, nàklanjati se, ȍklanjati, pȍklanjati, prèklanjati, sklȁnjati, ȕklanjati, zàklanjati; klȁnjalica.

bb) glas k *promijenjen na* č: *značenje skakati, trčati, prelazi u ustajati oko čega, raditi (isporedi dalje pod 4 čeljade):* čȍvjek, čȍvjek *(star. slov.* ҹлоккъ; *u nas je otpalo korijenu* l *iza* č), nèčovjek, čȍvječjī, čovjèčić, čovjèčina, čovječúljak, čȍvječkī, čovječànstvo, čȍvještvo, nečȍvještvo, čȍvjestvo, čóvo, *i sa* b *mjesto* v: čóbo; *gdje gdje se i* v *izbacuje:* čȍek, rȁščoek, čoečīšte, čȍestvo; *tada se i* e *iza samoglasnoga mijenja na* j: čȍjstvo; *od osnove okrnjene do prvoga samoglasnoga:* Čȍjan, Čȍketa, Čȍleta; — *ovamo ide u značenju skakati, ustajati, dizati se:* člóviti.

3. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *koje se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* l *biva samoglasno glaseći* u:

a) glas k *bez promjene: značenje može biti mahati:* kȗn *(nekako drvo, isporedi dalje klen)*, kȕnov, kȕnovina; kunìna *(brada na trsci)*, kȕnadra (floccus), kȕnica *(nekaka trava)*; *može biti i* Kȕnovica *i* Kȕnor.

b) glas k *promijenjen na* č: *značenje mahati, gnati, prolaziti:* čûn *(star. slov.* ЧЛЪНЪ*),* čûnak, čùnjak, čùnica.

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e:

a) samoglasno ostaje na svom mjestu, pa se pred njim mijenja k *na* č: *značenje cijepati (rascijepljenu biti):* čȅljûst, čȅljuska; začeljústiti. — *značenje skakati prelazi u isticati se, u vrhu biti, na kraju biti, po tome se prenosi i na kraj i na stranu:* čȅlo (frons; gornje čelo, t. j. strana; jedno čelo [t. j. dan], dva čela [t. j. dan i noć], t. j. strana), záčelje, pròčêlje, pòčelak, čȅlênka, Čȅlîn, Čȅlînka *(brdo),* čelòpek, čelo glave; sačȅliti se, sućȅliti se, šćȅliti se, začȅliti; sačeljávati se, sučeljávati se, šćeljávati se; začeljívati. — *značenje trčati prelazi u ustajati oko čega, raditi (isporedi naprijed pod 2 čovjek):* čȅljâd, čeljáde, čeljáce; *u tom značenju mislim da je i* čelòvogja *(koji vodi čeljad).*

b) samoglasno se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje može biti mahati: klȅn (acer campestre, *isporedi naprijed pod 3 kun, i nekaka riba),* klȅnov, klȅnovac, klȅnovača, klȅnovina, klènîk, klènić, klȅnčić, klênje.

5. *samoglasno oslabivši u* e *produljuje se, te u slovenskim jezicima biva* ѣ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim:*

a) glas k *bez promjene: značenje pokrivati, sklanjati (isporedi naprijed krletka):* klȉjet[14], prijèklet, preklȅčić. — *značenje sjeći, uditi:* klȉjen (adj., paralyticus), klȉjenit. — *značenje koje je naprijed pod 4 u klen:* klȉjen, kljȅn, klijènak, klȉjenje, Klijènje.

b) glas k *promijenjen na* č: *značenje isticati se, stršiti:* člȇn (manubrium; *sa* e *po istočnom govoru; isporedi star. slov.* ЧРѢНЪ).

6. *samoglasno slabi u* i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c: *značenje skakati prelazi u zdravu biti:* cȉo (ЦѢЛЪ), cijèlac, cjèlica, cjelȉca, cjelȉna, cjȅlcât, cjelòkup, cjelòkupan; iscijèliti; iscjeljívati. — *značenje mahati prelazi u taknuti:* cjȅlôv, cjȅlîv; cjelívati; cjelȉvaćî; cȅliti.

7. *samoglasno slabi takogjer u* i, *ali se glasu* k, *koji se takogjer mijenja na* c, *domeće* v: *samoglasno postavši* i

a) produljuje se, te u slovenskim biva i: *značenje vikati, vrištati:* cvíljeti, pocvíljeti, procvíljeti, zacvíljeti; *mjesto* v *iza* c *govori se i* m: cmíljeti, pocmíljeti, zacmíljeti, cmilòvati. — *značenje biće takogjer vikati:* cvȉlôvan (subans)[15]. — *ovamo može biti da ide izgubivši* v, *u značenju od praskati prešlom u zvečati:* cȉlîk.

b) širi se u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje koje je pod a., samo aktivno, t. j. činiti da tko cvili:* cvijèliti, rascvijèliti, ucvijèliti; cvijèljati. — *sa* e *mjesto* ѣ *u značenje koje je pod a. u cvilovan:* cvélati se (subare).

8. *korijenu dolazi ozad* n, *a samoglasno imajući tada za sobom dva suglasna premješta megju njih:*

a) samoglasno slabi u e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje vikati (isporedi naprijed karati):* kléti, pròklêti, ùklêti, zàklêti; klêtva, ùklêtva, záklevta, zàklêtva, klétav, proklétav, kletvènî; proklètnîk, proklètnica, proklètnjâk, proklétinja, proklétstvo, Proklètija, òklêština, krivòkletnîk.

b) samoglasno slabi u i, *od koga u slovenskim jezicima biva* ь, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *tako je u sadašnjem vremenu glagola pomenutih pod a.:* kùnêm (кльнѫ), *itd.*

c) samoglasno postavši i, *kao pod b., produljuje se te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje kao pod a.:* ùklin; prèklinjati, pròklinjati, ràsklinjati, ùklinjati se, zàklinjati.

[1] To značenje čini mi se priličnije nego posipati, kako sam uzimao u Osnovama 340.

[2] Iz uzroka rečenoga kod korijena KAR ovdje se stavljaju i one riječi kojima bi korijen mogao biti i KAR.

[3] Isporedi star. slov. скваръ aestus, češk. škvar laut von einem siedenden fett, gdje se i *s* u korijenu drži.

[4] Isporedi star. slov. цвара i сквара; *pr* biće od prijedloga *pri*; vidi u Miklošića vergl. gram. 2, 443.

[5] Misli se da je tugja riječ; isporedi u Miklošića fremdwört. 28.

[6] Mislim da je od osnove postale nastavkom *va*; isporedi češko křov, křovina. Od istoga su korijena, ali s drugim nastavkom, i po tom sa samoglasnim nepremještenim: star. slov. кърь, česk. keř. — Ovamo ide i *korov*, koji je u tugjinstvu tako promijenjen opet k nama došao.

[7] Nema u Vukovu rječniku.

[8] Isporedi star. slov. крокорѩвъ, gdje je korijen drukčije udvojen, a može biti da je i naša riječ tako glasila, pa joj *r* na prvom mjestu ispalo.

[9] Matzenauer Cizí slova 189 uzima megju tugje. — Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 340.

[10] Miklošić fremdwörter 10 uzima je megju tugje, a Fick vergl. wörterb. 2, 535 megju slovenske; u Miklošićevu rječniku glasi ылма; da je slovenska, bilo bi ь iza л, i u nas bi teško ostalo *l* nepromijenjeno na *o;* vidi i u mojim Osnovama 99.

[11] Isporedi lit. kalti.

[12] U Osnovama drugo značenje.

[13] U star. slov. цволъ i стволъ, češk. stvol, rus. стволъ; tu mislim da je *st* otuda što se u korijenu još drži *s*, pa pò što je *k* promijenjeno na *c*,

onda se *sc* zamijenilo glasovima *st.* — Ako bi bila riječ u svezi s lat. stolo, onda je drugi korijen.

[14] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 166.

[15] Isporedi lit. kuilys nerast.

SKARK, od SKAR, u njegovijem značenjima istijem ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglasno se* s *u nas promijenilo na* š: *značenje skakati:* škrök *(korak).* — *značenje udarati prelazi u praskati, lupati:* škrȍkati *(o pušci, kad slaže),* škrȍknuti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: suglasno* s *u nas promijenjeno kao pod 1: značenje praskati prešlo u škripati, škrgutati:* škrkȍtati.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *suglasno* s *u nas promijenjeno na* š, *suglasno* l *promijenjeno na* lj: *značenje skakati prelazi u opirati se:* škljäka *(isporedi štaka kod kor.* SKAK); k *izmegju* š *i* lj *može se i izbaciti:* šljäka.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *suglasno* s *promijenjeno kao pod 1: značenje sjeći prelazi u pregibati, sklapati:* šklóca *(britva drvenijeh kora),* šklöce *(„od drveta kao krpele u što se meću konji kao u bukagije"; isporedi dalje pod II, B, 3 i 5 kloce i klečka).* — *značenje udarati (zub o zub), lupati (isporedi naprijed škroknuti i škrkotati):* šklöcati.

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje skakati i cijepati, rascijepljenu biti, stršiti:* krâk (crus), dvȍkrak (bidens), trȍkrak, sedmȍkrak, golȍkrak, kràkat, kràkrâč, kràkalo (n.), krákati. — *značenje stršiti prelazi u tvrdu biti: sprijeda je odbačeno* k: räk, räčić, räče, räčjî, räkov, Räkovac, Räkovica, Räkovnîk, räkovnica, räčâr, räčarica, räčilo.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje skakati (kao pod 1 u krakati):* krȍčiti, dokrȍčiti, okrȍčiti, prekrȍčiti, zakrȍčiti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) prvo k *bez promjene i dometka: značenje sjeći, cijepati, lomiti:* kȓčiti, iskȓčiti, okȓčiti, prokȓčiti, raskȓčiti, zakȓčiti; raskrčívati, zakrčívati; kȑčilac, kȑčidba, kȑčevina, krčànîk; kȑčalo, Kȑčava. *istoga će značenje biti:* Kȓka, Kȓčanin. — *značenje sjeći, dijeliti, na malo prodavati:* kȑčma[1], kȑčmâr, krčmárev, krčmárov, kȑčmârskî, krčmàrica, krčmàričin; kȓčmiti. — *značenje sjeći, cijepati:* zàkrcka. — *značenje sjeći prelazi u praviti:* kȑčâg. — *značenje vrtjeti, miješati:* kȓka *(čorba od slatka vina);* pòkrklja *(jelo od bravljih crijeva).* — *značenje vrtjeti se:* krčȕmati se *(otimati se oda šta),* pokrčȕmati se *(kao počupati se s kim).* — *značenje udarati prelazi u tiskati:* zàkrknuti, skȓknuti se; skrkljúšiti. — *značenje udarati, cijepati, prelazi u praskati, pucati, lupati, vikati, drečati, i na druge glasove:* kȓka *(bolest na guščićima),* kȑkača *(od* кръкъ *grlo, odakle glas izlazi; od grla ili vrata preneseno na grbaču)*[2], kȑkačka, kȑčele *(jer su oko vrata);* kȓčati (susurrare; crepare; spiritum interclusum ducere), kȓknuti; kȑktati *(krkljati),* zakȑktati *(o ptici);* kȑkljati *(lonac ili kupus u loncu),* kȓcati; kȑkoriti; *u tom će značenju biti i* kȑcan, kȑckalo. — *ovamo će ići u značenju neznanu:* kȑkuša *(nekaka riba),* kȑkušica.

b) prvo k *promijenjeno na* c: *tako može biti da je u značenju stršiti, ukočiti se, ili u značenju vikati, prešlom u pištati (vidi pod a., i isporedi star. slov.* цръкътаниѥ stridor), *a od tuda u izdahnuti:* cȓknuti; cȓći; pòcrkati; crkávati, cȑkavica; crkánica, cȑkotina.

c) prvomu k *domeće se* v, *a ono ili ostaje bez promjene ili se mijenja na* č *ili na* c: *aa)* k *pred* v *bez promjene: značenje udarati prelazi u tiskati, stiskivati:* skvȓčiti. — *značenje kakvo je naprijed pod a. u krčati preneseno i na druge glasove:* kvȓka[3], kvȓknuti, kvȓčati. — *bb)* k *pred* v *promijenjeno na* č: *značenje kao pod aa. u kvrka:* čvȓka, čvȓknuti, čvȓčati, čvȓčak. — *značenje od glasa preneseno na udarac:* čvȑkati, čvȑknuti. — *cc)* k *pred* v *promijenjeno na* c: *značenje kao naprijed u čvrka:* cvȑka, cvȓčak, cvȓčati, cvȓknuti, cvrkȕtati.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje cijepati, rascijepiti, razvrći:* raskréčiti, raskrečívati. — *značenje vrtjeti se, stršiti:* krȅcav. — *značenje vikati, drečati:* krȅka, kréčati, kréknuti; krekètati, krekètuša[4].

5. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje posipati, pokrivati:* ȍkrijek, žabòkrečina, žabokrek *(u Mikalje).*

6. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje, te u slovenskim glasi* i: *značenje vikati:* kríknuti; kríčati, zakríčati; nakríčiti, prikríčiti; nakričívati, prikričívati; zäkrîč. — *isporedi dalje pod B, 6.*

7. korijen se udvaja tako da najprije stoji samo suglasno sa samoglasnim, pa onda cio: samoglasno na prvom mjestu glasi o, *a na drugom* a: *značenje koje je naprijed pod I, A, 1 u škrok:* kȍrâk, räskorâk, kȍrakljâj; koráčiti, opkȍračiti, prekoráčiti, raskȍračiti se, zakoráčiti; koràčati; opkoračávati; prekoračívati, zakoračívati.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje vrtjeti se:* klȁčkaonica (volutabrum; *isporedi kaljuža kod kor.* SKAR).

2. samoglasno glasi takogjer a, *kao pod 1, ali se* l *mijenja na* lj *(dobivši u izgovoru* j): *značenje lomiti, savijati:* kljäkav, kljáko *(isporedi kljast kod kor.* SKARS).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje kao pod I, B, 2 u škloce:* klöce. — *značenje kao u šklocati na istom mjestu:* klȍcati, klöcnuti, klöcalica. — *značenje takogjer lupati:* klȍkôt; klokȍtati. — *značenje može biti vrtjeti se, stršiti:* klȍkôč (staphylea pinnata), klokȍčevina, klokȍčika, klokȍčikovina, klokȍčica.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje koje je naprijed pod II, A, 1 u krak:* kŭk. — *značenje savijati, zbijati, tvrdnuti:* kȕčine.

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje savijati, sklapati (isporedi naprijed pod I, B, 2 škloce i pod II, B, 3 kloce):* klȅčka (compedis genus). — *značenje može biti vrtjeti se, prelazeći u stršiti (isporedi naprijed pod II, A, 4 krecav):* klȅka (juniperus), klȅkov, klȅkovina, Klȅkovica, klèčâk. — *u značenju vrtjeti može biti da je i* klȅčan (intertextus).

6. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje vikati (isporedi naprijed pod II, A, 6 kričati):* klîk, pȍklîč, Klȉčevac; klȉknuti, pȍkliknuti; klȉci, pȍklići, prȍklići; likȍvati; poklikívati; klȉktati, zaklȉktati.

7. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono oslabivši u* e *sastavlja se sa* n *u* ѧ *(od čega je u nas* e): *značenje od sjeći i lomiti prelazi u pregibati, savijati:* kléčati: klȅknuti, pȍkleknuti; klȅći, pȍkleći; klȅcati; poklecívati; klȅcalo; poklȅčkê.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 233.
[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 335.

[3] Još se drži sprijeda *s* u češk. skvrčeti, polj. skwierk.
[4] Isporedi star. slov. крекътати, крекетъ.

SKARG, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se.*

A. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje skakati, prodirati:* skrȏz (adv.).

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: glas je* s *u nas promijenjen na* š: *značenje mahati:* škȓga (branchia; *isporedi krelja kod kor.* SKAR), — *isto značenje prelazi u grepsti, od tuda u škripati:* škȓgût, škrgútati, škrgútnuti. — *značenje može biti kliktati (isporedi dalje pod II, A, 3 krža):* škȓga *(jareb).*

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje sječi, cijepati:* skrȉžalina, skríška.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno kao naprijed pod A, 3: značenje skakati:* sklȉzak, sklȉzavica.

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje krečati, kliktati:* krȁgûj, kragújak, Krȁgujevac, Kragujévčanin, krȁgujevačkî.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje kao naprijed pod I, A, 1 u skroz:* kroz (praep.).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje cijepati, kidati, udarati:* kȓzati, ȉskrzati; ȍkrznuti. — *značenje lomiti, savijati:* kȓžav, zȁkržaviti; zȁkržljati, kȓžljav,[1] zȁkržljaviti; kȑžâk. — *značenje biće kao naprijed pod 1 u kraguj (isporedi pod I, A, 2 škrga jareb):* kŕža *(nekaka divlja patka),* kȑžica, kȑžulja, *i sa* dž *mjesto* ž: kŕdža.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje cijepati, lomiti (isporedi naprijed kroz i skroz):* krèzub *(od dva* z, *od kojih jedno pripada prvoj poli a drugo drugoj, jedno je otpalo),* krèzubica, okrèzubiti, krézo, krȅzûn. — *značenje isto (isporedi naprijed pod 3 krzati):* ȍkrezati se.

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: k *je promijenjeno na* č: *značenje koje je naprijed pod 2 u kroz:* črez.

6. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje koje je naprijed pod I, A, 3 u skriška:* **krížati, iskrížati, nakrížati, potkrížati; raskrížiti; kríška, kríščica, krìškara.**

7. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u): *značenje skakati, vrtjeti se, opkoljavati (isporedi kolo kod kor.* SKAR): **krûg, cȑnokrûg, krùžić, skrúžak, krùžât; okrúžiti, skrúžiti, zakrúžiti; okružívati, skružívati, zakružívati; skružávati se; ȍkrûgao, okruglìna, okrùglica, ȍkruglast, okrúglôst.**

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje koje je naprijed pod I, B u sklizak:* **klíza, klìzav, klìzavica, klȉzak, oklìzotine; klíziti; klìzati se, oklìzati se; ȍkliznuti se, pȍkliznuti; oklizívati se.**

[1] Drukčije griješkom u Osnovama 89.

SKART, od SKAR, u nekim njegovijem značenjimà dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Korijenu otpada sprijeda s.[1]

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje sjeći, odujmiti, okrnjiti:* **kràtelj, kràtošija, sredȍkraća; krátiti, okrátiti, pokrátiti, potkrátiti, prekrátiti, skrátiti, sukrátiti, ukrátiti, zakrátiti; kràćati, okràćati; pokraćívati, potkraćívati, ukraćívati, zakraćívati; krátak, ökrâtak, pȍkrâtak, kratkȍuman, krátkôst, kratkȍća; kràčati, okràčati, skràčati se.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje savijati, vezati, prelazi u svladati:* **krötak, krȍtôst, ukrȍtiti.**

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno:*

a) glas k *bez promjene: značenje cijepati, riti:* **krtìna (talpa), kȑtica, kȑtičnjâk, krtȍrovina.**

b) glas k *promijenjen na* č, *koje se u nas opet promijenilo na* c, *ali se još nalazi i* č: *značenje cijepati, parati:* **cȓtalo, čȓtalo,** *i s premještenim glasovima:* **tȑcalo; zàcrtnjâk; crtàrati, crtárnuti.** — *značenje savijati, plesti, sukati, zbijati, jaku biti:* **čvȓst** *(od* чрьствъ, *s premještenim glasovima; pred* t *od nastavka promijenjeno je korijenu* t *na* s),[2] **čvrstìna, Čvŕsnica; cvȑsnuti, ȍčvrsnuti.**

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ᴀ *(od koga je u nas u): značenje vrtjeti prelazi savijati, sukati, odatle u jaku biti:* krût, krutùljav, krućìna; prikrútiti, ukrútiti; okrùćati.

5. korijenu dolazi ozad n, *kao pod 4, ali samoglasno slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ɛ *(od čega je u nas* e): *značenje vrtjeti, savijati, navijati, odakle spada i na samo micanje:* prȅkrêt (m., f.), sȕncokrêt, okrètâlja, okrètâljka, krètâč, ȍkrêtan, skrêtanj, prekrétnja; krétati, iskrétati, nàkretati, òkretati, òtkretati, pokrétati, prekrétati, skrȅtati, zàkretati, zaòkretati; pokrećívati; krénuti, iskrénuti, nakrénuti, okrénuti, otkrénuti, pokrénuti, prekrénuti, prikrénuti, skrénuti, zakrénuti, preokrénuti, zaokrénuti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *značenje vrtjeti se, ljuljati se, mahati, udarati:* sklȁta, sȕklata, klátno; zaklátiti,[3] uklátiti se; klatáriti se.

[1] Isporedi češko škrtati, gdje s *s* još drži promijenivši se na *š*.
[2] Drukčije Geitler slov. kmen na u 76.
[3] Isporedi *klato* kod kor. SKAR.

SKARD, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje vrtjeti se prešlo u kriti:* krȁsti (krádêm), dòkrasti se, ìskrasti se, nàkrasti, pòkrasti, pòtkrasti, prìkrasti, ùkrasti; dokrádati se, iskrádati se, potkrádati; krȁgja, pòkragja; kràdljiv, kràdljivac, kràdljivica; konjòkradica, krâdom, kràdikoza.

II. suglasno r *u slovenskim jezicima glasi* l: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje cijepati:* klȁda, klȁdica, kladètina, kladùrina, klȁdić, klȁdarica. — *značenje mahati prelazi u metati, odatle u stavljati, slagati:* klȁsti (ponere), ràsklasti; òklad, pòkladi, prijèklad, sklȁd, zíklad, ȍklada, ȍpklada, pòklade, ȕklada, zàklada; príkladan, prìkladan, sklȁdan, nèskladan, sklȁdnôst, skladnòća, prijèkladnîk, klàdnja, Klȁdnje (n.); Klàdûša, Klȁdovo, klȁdovskî; klȁditi se, òkladiti se, òpkladiti se, ùkladiti se; klȁgjati se; òpklagjati se; pòkladovati, prìkladovati. — *značenje skakati prelazi u teći:* klȁsti (manare).

[1] Isporedi u Miklošića christl. terminolog. 47.

SKARDH, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasno s *otpada.*

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje cijepati prelazi u slagati, gomilati:* kȑd, kȓd, kȑdâr; ȕkrditi.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ, *a* k *se mijenja na* č: *značenje slagati (vidi pod 1) prelazi u regjati:* čréda *(iz crkvenijeh knjiga).*

SKARP, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje lomiti ili teći:* Skrápež *(ime riječi). — češće se mijenja u nas* s *na* š: *značenje cijepati, lomiti, razbijati:* škrápa *(sitan kamen)*, škràpljiv. — *značenje sipati, prskati: glas* k *izmegju* š *i* r *promijenjen na* t *(može biti promijenivši se najprije na* č): štràptati *(škropiti).*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *glas* s *promijenjen u nas na* š: *značenje sipati, prskati:* škròpiti, poškròpiti; škròpac.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *glas* s *promijenjen u nas na* š: *značenje cijepati:* škrȋp *(procijep)*, škrípac *(škrip i nekaka gljiva)*, škrípavac *(nekaka gljiva);* oškrínuti *(vrata, malo otvoriti). — značenje zujati, cvrčati:* škrȉpa, škrípati, zaškrípati; škrípiti, zaškrípiti; škrȉpnuti; poškripívati.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *glas je* s *u nas promijenjen na* š: *značenje bosti:* šklöpac, ȍšklopčati se.

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje sipati, prskati (vidi naprijed škropiti):* kròpiti, nakròpíti, pokròpiti. — *značenje posipati prelazi u pokrivati:* pȍkrop *(pokrov).*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) glas k *bez promjene: značenje cijepati prelazeći u slagati, sastavljati:* kȑpa, kŕpa, kȑpica, krpètina, krpùrina, ȍkȑp, kotlòkrp, pȍtkrpa, zákrpa, kŕpež, kr̀pedžija, krpèta (f.); kr̀pele (jugi pars), kȑplje (schneeschuhe), krpljànîk; kȑpiti (sarcire; increpare), ìskrpiti, nàkrpiti, òkrpiti, pòkrpiti, pòtkrpiti pr̀ikrpiti, ràskrpiti, skȑpiti, zàkrpiti; nakŕpati; potkŕpljati, raskŕpljati, skŕpljati; raskrpljávati, skrpljávati. — *značenje bosti:* kr̀pelj (ricinus; panicum verticillatum), kr̀pulja, kr̀pijel', kr̀pigûz.

b) glas k *mijenja se na* č, *koje je u nas promijenjeno na* c: *značenje mahati prelazi u zahvatati (isporedi* carpere): cŕpsti, iscŕpsti, nacŕpsti; cȑpati; cȑpkati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ:

a) glas k *bez promjene: značenje skakati, trčati, prelazi u pristajati, pomagati, napredovati, siliti se:* krȇpak, krȇpôst; okrijèpiti, potkrijèpiti; potkrepljívati.

b) glas k *mijenja se na* č, *koje je u nas promijenjeno na* c: *značenje koje je naprijed pod 2 u crpsti:* crèpati, iscrèpati, nacrèpati, zàcrepnuti. — *značenje sjeći prešlo u oštru biti:* crȉjep, crèpić, crèpara, crèpulja, crijèpnja.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje savijati prelazi u zbijati, zbijenu biti, odatle u poveliku biti:* krúpan, krupnìna, krȗpnîk, Krȗpanj, krupànjskî; raskrȕpnati se.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje udarati prelazi u lupati, vikati, govoriti koješta:* klápa; klápiti; naklápati, priklápati, naklápalo, priklápalo; klapr̀njati. — *znacenje sipati, padati:* klȁpavica *(lapavica, vidi kod kor.* SARP)[2]; klȁpiti (aegre ire; manare), zàklapiti (spumescere). — *vidi i dalje pod 2.*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje udarati prelazi u tiskati, savijati, slagati, pokrivati, spuštati:* òklop, sklȍp, záklop, pòklopac, zàklopac, klȍpka, pòklopica, pòklopnica, sklȍpnice, òklopnîk, klȍpav *(i s umetnutim* m *pred* p: klȍmplav), klȍpast; naklòpiti, oklòpiti, oklópiti, otklòpiti, poklòpiti, preklòpiti, priklòpiti, rasklòpiti, sklòpiti, saklòpiti, uklòpiti, zaklòpiti; *i s promjenom glasa* o *na* a: otklápati, poklápati, rasklápati, sklápati, uklápati, zaklápati; poklàpuša; nȇsklȃpan. — *značenje udarati prelazi u lupati:* klȍpôt, klopòtâr; klopòtati; klopàrati. — *značenje vrtjeti se, skakati:* klȍpac (bulla, *isporedi* klȍbûk *kod kor.* SKARB).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje udarati, uz koje se malo samo javlja i lupati:* studènklep, klĕpa, klépac *i* kljépac, pòklepak, zàklepak, òklepine; klèpati, isklèpati, poklèpati, rasklèpati; klĕpnuti. — *značenje udarati prelazi u lupati:* klĕpêt, klepètâr, klepètuša, klĕpka, klĕpčica, klèpalo, klepètalo, klepètati. — *značenje udarati prelazi u tiskati, zbijati (isporedi pod 2):* oklépati se (inebriari), uklépati *(uklopiti)*, sklèptati (urgere). — *s umetnutim* m *pred* p: *u značenju koga je naprijed klepa:* klèmpe; *u značenju koga je naprijed pod 2 klopav i klompav:* klĕmpav, klémpo.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje skakati, stršiti:* klîp, klípak, klìpan, klìpanica; klìpati; klĭpiti *(kome na vrat, t. j. uzjahati)*, žaklípiti (obserare).

5. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje padati, sagibati se, naslanjati se:* klúpa, klùpica.

[1] U Osnovama 132 griješkom stoji *krpijelj.*

[2] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 298.

SKARB, SKARBH,[1] od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se.*

A. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: *značenje vrtjeti, savijati, pokrivati: tako mislim da je:* škràbija[2].

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vrtjeti se prelazi u miješati, mésti*[3]*:* skrŏb, skròbiti, oskròbiti, *i s promjenom glasa* s *na* š: škrŏb. — *značenje može biti vrtjeti se, viti se, plesti:* škrŏbût *(pavitina, isporedi skromut)*, skrobùtina; *ovamo će ići i* Skrobùtača.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:*

a) glas k *bez promjene: značenje cijepati, lomiti:* škȑbav *(s promijenjeno u nas na* š), škȑbina, škȑbotina, poškŕbiti. — *isto značenje prelazi u praskati, vikati:* skrbótati *(u zagoneci: golubi skrboću).* — *značenje vikati prelazi u tužiti, žaliti, odatle u brinuti se: glas* s *i mijenja se na* š *i ne mijenja:* skȓb, škȓb, skȓban, škȓban, skȓbnîk; skŕbiti, oskŕbiti, priskŕbiti, škŕbiti, naškŕbiti.

b) glas k *mijenja se na* č, *tada se i* s *pred njim mijenja na* š, *pa od* šč *biva* št: *značenje koje je pod a. u škrbav:* Štȑbina *(ime brdu). — značenje koje je pod a. u skrbotati, prelazi u govoriti kojekako:* štrbékati, štrbéknuti.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje cijepati prelazi u zijati (isporedi ceriti se kod kor.* SKAR): sklíbiti se[4].

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: značenje savijati, pokrivati (isporedi naprijed pod I, A, 1 škrabija):* kȑbȃnj, krbànjić, krbànjina; kȑbulja[5].

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje vrtjeti se, skakati:* klȍbûk (bulla), potklobúčiti se. — *značenje vrtjeti se prelazi u opkoljavati, pokrivati:* klȍbûk[6], klobùčić, klobùčina, klobùčâr. — *značenje vrtjeti, savijati, sabijati: u nas je otpalo* l: kobàsica, kobàsičâr.

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*):* klüpko (p *stoji mjesto* b *pred* k)[7], klüpče, klubàšce, klubárak; *mjesto* p *pred* k *može biti i* v, *koje može i otpasti:* klüvko, klüko.

[1] Oba su korijena u slovenskim jezicima izjednačena u glasovima, niti se po značenju može raspoznati koje su riječi jednoga korijena, koje li drugoga.

[2] Isporedi star. slov. bez *s:* краѩни, za koje se misli da je tugje; ali što se u nas još drži *s (š)*, to ne dopušta tako misliti; sumnju čini samo što se u nas još drži *i* pred *ja*.

[3] Može biti i prskati: isporedi *kropiti* kod kor. SKARP.

[4] Govori se i *isklibiti zube,* ali toga glagola nema u Vukovu rječniku. — Isporedi star. slov. осклабити aperire.

[5] U Osnovama megju tugjima.

[6] U Osnovama megju tugjima.

[7] U Osnovama drukčije.

SKARM, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *u nas je* s *promijenjeno na* š: *značenje biće od mahati i trti prešlo u mazati, odatle u masnu*

biti: škrămica *(u Vuka mrva, u Stulića još sa* s: **skramica, gutta** olei ac similium, *star. slov.* **скрама** adeps).

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje može biti vrtjeti se, viti se (isporedi skrobut kod kor.* SKARB): **skrȍmût, skromùtina.**

II. suglasno s *otpada: samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *tako može biti u značenju skakati, udaljavati se:* **okrom (praep.).**

SKARS, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *sprijeda otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje gorjeti, sìjati:* **krása, krásan, krâsan, krăšan, kràsnîk, krasòta, Krăsoje; krásiti, nakrásiti se, skrásiti, ukrásiti; ukrašívati.** — *značenje cijepati, guliti, grepsti (isporedi kora kod kor.* SKAR): **krăsta**[1], **krăstica, krăstav, krăstavac, krăstavica, kùpikrastâvčić, krástonja; krăstati, òkrastati.**

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati, sabijati, savijati, previjati, priječiti: tako mislim da je:* **krȍsna**[2] (machina textoria), **krȍšnja** (corbis), **krȍšnje** (feretrum), **krȍšnjat** (ramosus), **krȍšnjast.**

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: značenje skakati, ustajati, dizati se:* **ìskrsnuti, ùskrsnuti, vàskrsnuti; ùskrs, ùskrsov, ùskršnjî, ùskršnjâk, ùskršnjača, ùskrsovati, vàskrsovati, uskr̀sênje, uskrsénje, vaskr̀sênje, uskrsnúće.**

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ: *značenje skakati, udarati, sjeći:* **krèsati, iskrèsati, nakrèsati, okrèsati, potkrèsati, skrèsati, ukrèsati; pokresívati, skresívati; krĕsnuti; krĕskati; krésiti se; samòkres, krĕsîvo, krĕševo, òkresine.** — *značenje gorjeti, sìjati:* **krȉjes**[3], **krĕsovi, krijèsnica.**

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje udarati, sabijati, stiskivati, pokrivati (isporedi naprijed pod 2):* **klăšnje** (n.[3], panni genus; limes), **klăšnja** (f., tibiale), **klăšnjavica** (panni genus).

2. samoglasno glasi takogjer a, *kao pod 1, ali se* l *mijenja na* lj: *značenje lomiti, savijati:* **kljăst** *(isporedi kljakav kod kor.* SKARK).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje sjeći, čupati:* klijèšte[5] (f. pl.), klijèšta (n. pl.), kljèštice (f. pl.), uklijèštiti, Klijèštevica.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje skakati:* klîs, klísati se, klísiti, klísnica. — *značenje zbijati, tanjiti:* näoklîs.

[1] Drukčije u Osnovama; ali isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 162.
[2] U Osnovama megju tugjima. Sada poredim s prijedlogom star. slov. чрѣсъ, koji mislim da je istoga korijena.
[3] Drukčije Geitler slov. kmen. na u 9.
[4] U Osnovama 202 stoji griješkom da je ženskoga roda. — Isporedi u Matzenauera Cizi slova 204.
[5] U Osnovama drukčije.

SKARSK, od SKAR, vikati, krečati.

Samoglasno imajući za sobom više suglasnih premješta se za najbliže.

Suglasno s *sprijeda otpada.*

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: kréštati[1] (št *od* šč, *a to od* sk), kréštalica, kréštelica, kréšteličjî, kréja, kréjin.

[1] Nema u Vukovu rječniku, ali mislim da se govori. — Istoga će korijena biti i star. slov. крастѣль, gdje ст stoji mjesto щ pred ѣ; a isto *st* biće promijenjeno na *št* u naše kreštelice.

SKI, od SKA, u njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

I. suglasno s *drži se, pa u nekim prilikama otpada.*

1. samoglasno se širi u ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c, *pa od* sc *biva* st: *značenje od skakati, vrtjeti se, mahati, prelazi u gorjeti, sȉjati:* stȉjenj (elychnium *u Stulića),* stijènjak, stijènje, sténja.

2. samoglasno kao pod 1, ali po što je pred njim od sk *postalo* st *(kao pod 1), otpalo je* s: *značenje cijepati, guliti, ljuštiti:* tjȅna, tjȅnica, *u nas se nalazi i umetnuto* l *pred* j: tljȅnica. — *značenje sȉjati (kao pod 1), vidjeti se:* tȉjelo[1], tjelèsina.

3. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i, *pred kojim se* sk *mijenja na* šč, *a to opet na* št: *značenje sȉjati prelazi u čistu biti, nepomiješanu biti, cijelu biti (isporedi pod II, 1 čitav):* štitòvit *(neujalovljen);* štȉrkinja *(nerotkinja)*[2], štȉr (amarantus blitum), štȉrina, Štȉrnîk, Štiròvnîk, Štȉra *(ime rijeci).* — *značenje udarati:* štȉlja, štȉljica, štȉljega, štȉlježica; štȉca (contus), štȉčica, stȉčiti.

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i, *pred kojim se mijenja* k *na* č: *značenje svladati, zadobiti, prelazi u uregjivati, raditi:* čîn, náčin, ùčin, čîni, záčina, òčînci, **dobročínac,** dobròčinac, zločínac, štetočínac, dobročínstvo, štetòčinja, štetòčinjast, činjènica; čìniti, načìniti, očìniti, opčìniti, počìniti, prečìniti, raščìniti, učìniti, začìniti, ponačìniti se; načínjati, prečínjati, raščínjati, začínjati; opčinjávati. — *značenje svladati, zadobiti, imati, prelazi u zadovoljiti se, od tuda u smiriti se, mirovati, odmarati se:* počívati, otpočívati; pòčinuti, otpòčinuti; pòčivak, počìvalo, počìvalìšte, pòčinak, Pòčitelj; čìo, čîl, čìlan, zàčiliti; čîtî, čîtav. — *značenje koje je u počivati prelazi u ginuti, iščezavati:* čìljeti, iščíljeti.

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima (pred samoglasnim) biva* oj: *značenje kao naprijed pod 1 u počivati:* pòkôj, pòkôjnî, pòkôjnîk, pòkôjnikov, pòkôjnica, pòkôjničin; upokòjiti se.

3. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѣ, *a pred njim se* k *mijenja na* c: *značenje tražiti, iskati, paziti:* cijèna, prècjena, ùcjena; bèscjen, skupòcjen, bèscjenje, cjenòća; cijèniti, ocijèniti, precijèniti, procijèniti, ucijèniti, zacijèniti; precjenjívati, procjenjívati, ucjenjívati; cjènjkati se.

[1] Značenja radi isporedi u Ficka vergl. wörterb. 1, 301. 534. star. ind. ketu helle, erscheinung, bild, gestalt. — O *tijelu* vidi u Miklošića lex.; drukčije Fick vergl. wörterb. 2, 571.

[2] Vidi u Ficka vergl. wörterb. 2, 680.

SKIT, od SKI, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *otpada.*

I. glas k *bez dometka.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь, *pred kojim se* k *mijenja na* č; *kako je u nas nestalo glasa* ь, *umeće se mjesto njega kad treba* a: *značenje tražiti, iskati, prelazi u zbirati:* čàtati (legere); čàtiti, očàtiti, prečàtiti, pročàtiti; štîti (a *nije umetnuto, te se* č *pred* t *promijenilo na* š); čàtac. — *značenje tražiti, iskati prelazi u paziti:* čâst, bèščâst, pòčast, pòšta, čàsnî, nečàstiv, blagočàstiv, čàzben (-zb- *mjesto* -стьв-), čàzbina; čàstiti, načàstiti se, počàstiti; pòštiti, opòštiti; štòvati, pòštovati; pòšten, poštênje, opoštèniti se.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i, *pred kojim se* k *mijenja na* č: *značenje iskati prelazi u zbirati, brojiti:*

čîsaonica, čîsônica. — *značenje takogjer zbirati onako kao pod 1 u čatati:* čìtati, prečìtati, pročìtati; prečitávati.

3. samoglasno se širi u ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c: *značenje biće paziti (vidi pod 1):* cjȅć (praep. gratia; t *od korijena sa* j *od nastavka sastavljeno u* ć), cȉjeć. — *značenje gnati, ići (ili može biti sìjati, vidjeti se, otvorenu biti):* cȅsta (e *je u nas mjesto* ѣ; t *od korijena promijenjeno je pred* t *od nastavka na* s).

II. glasu k *dometnuto* v, *a* k *promijenjeno u nekim jezicima slovenskim na* c.

1. samoglasno kao naprijed pod I, 3: značenje sìjati: cvȉjet[1], cvȉjeti (f. pl.), cvȉjeće, cvȉjećice, cvjȅtić, cvijȅtak, cvjȅtnî, cvjȅtast, cvjȅtonja, cvjȅtulja, gȍrocvijet *(prvu polu vidi kod kor.* GHAR), gȍrocvijeće, Cvjȅtko (*i* Ćȅtko), Cvȉjetin, Cvjetàšin[2], Cvjȅtoš, cvjȅtoša, Cvíjo, Cvȉjân, Cvijȅta, Cvjȅtana, Ćȅtna *(mjesto* Cvjetna); rascvjȅsti se; cvjȅtati, iscvjȅtati (*i* išćetati), precvjȅtati, procvjȅtati, rascvjȅtati se.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ь *(kao pod I, 1), a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a, *i to ili iza oba suglasna, koja su pred* ь, *ili megju njih: značenje kao pod II, 1:* procvàsti, rascvàsti se, ucvàsti; cvât; cvàtiti, procvàtiti, rascvàtiti se, ucvàtiti; càvtjeti, procàvtjeti; rascàvtiti se; *i sa* p *mjesto* v: procàptjeti.

[1] U star. slov. i u rusk. flos i color. — U Osnovama drukčije.
[2] Isporedi u St. Novakovića Pomenicima Цвѣташь.

SKIDH, od SKI, cijepati, lučiti, dijeliti, sìjati.

Suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se širi u ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ, *pred kojim se* k *mijenja na* c: *značenje cijepati prelazi u lučiti:* cijȅditi, iscijȅditi, ocijȅditi, precijȅditi, procijȅditi, ucijȅditi; cjȅdilo, ȍcjedine, ȍcjedit, cȅtka, cȉjegj; iscjegjívati, precjegjívati, procjegjívati, ucjegjívati.

2. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva i, *pred kojim se mijenja* k *na* č: *značenje sìjati:* čȉst, čìstac, čístac, čistȉna, čistòta, čistòća, nȅčîst; čȉstiti, ìščistiti, ȍčistiti, pȍčistiti, prȅčistiti, prȍčistiti, ràščistiti; očíšćati, prečíšćati; očišćávati.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѧ, *pred kojim se* k *mijenja na* č *(i koje u nas glasi* e*): značenje cijepati prelazi u dijeliti:* čêst (pars; d

od korijena pred t *od nastavka promijenjeno je na* s), **čȅstica**, **čésnica**, čȅstit, čȅstitôst, čestítati, čȅstitovati; príčest, príčešće, prìčesnî, pričȅsnîk, pričéstiti, pričešćívati; zlȍčest (adj.).

SKIS, od SKI, cijepati, dijeliti, odrediti.

Suglasno s *sprijeda otpada.*

Samoglasno slabi u e, *pred kojim se* k *mijenja na* č; *po tom se* e *produljuje te u slovenskim jezicima biva* ѣ, *a* ѣ *se iza* č *mijenja na* a: *značenje dijeliti, odrediti: odregjeno vrijeme:* **čȁs**[1], **čásak**; čȁsiti, pȍčasiti; čȁslovac, časlóvac.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 318 uzima *s* u nastavak.

SKU, mahati, micati se, teći, padati, duhati; opkoljavati, pokrivati, nastajavati, raditi, paziti, gledati.

I. suglasno s *drži se, pa u nekim prilikama otpada.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u:

a) glas k *bez promjene: značenje mahati prelazi u opkoljavati, pokrivati:* skȗt, skútac; skȕtati[1]. — *značenje mahati prelazi u stizati, dosezati, dotjecati, dòstajati: tako mislim da je:* nedȍskutica[2], *i sa* d *mjesto* t *miješajući se sa oskudica:* nedȍskudica.

b) glas k *promijenjen na* č: *pred njim se* ***i*** s *promijenilo* ***na*** **š**, *pa je od* šč *postalo* št: *značenje mahati prelazi u duhati, od* ***tuda*** *u šuplju biti, praznu biti:* štȗr, Štürac. — *značenje mahati,* ***udarati****, prelazi u opirati se:* štüle. — *može biti da ovamo ide u značenju od udarati prešlom u bosti, ujedati:* štüka, štüčica, štüčjî.

2. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima biva ы:

a) glas k *bez promjene: značenje micati se, ići koje kuda:* skítati se, poskítati se, proskítati se; skìtâč, skitàčica, skitàčina, skítnica, skítnja. — *značenje pokrivati prelazi u zamračivati, pomrčati: u nas je promijenjeno* s *na* š: škíljiti; škȉljav.

b) glas k *promijenjen na* č, *i pred njim* s *na* š, *pa od* šč *postalo* št, *kao pod 1, b., a iza tijeh se glasova promijenilo* ы *na* i: *značenje pokrivati, zaklanjati:* štȋt, štíto; štítiti, zaštítiti; zaštićívati; *po nekim krajevima mjesto* št *govori se* šć: šćíta.

3. samoglasno se širi u au, *od čega, po što se* a *produlji, u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* av: *glasovi se* sk *mijenjaju na* št *kao naprijed pod 1, b: značenje biće od teći prešlo u močiti, kvasiti, koje u nekim riječima ostaje a u nekim prelazi u* ***kiselu***

biti, ljutu biti (isporedi kiseliti, macerare *i* acidum redere): štȁva, štȁviti, ȕštaviti; štávalj, štȁvelj, štȃvlje.

4. samoglasno kao naprijed pod 1; glasovi sk *promijenjeni na* št *kao pod 1, b., iza te promjene otpalo je sprijeda* š: *značenje koje je dalje pod 2, b. u čuti:* tȗgj[3] *(upravo o kom se sluša, a ne poznaje se),* tȕgjin, tugjínac, tȕgjȋnka, tȕgjȋnstvo, tȕgjica, tȕgjȋš, tugjȍzemskȋ, tugjozémac, tugjȍzȇmka; túgjiti se, potúgjiti se.

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov:

a) glas k *bez promjene: značenje pokrivati:* kȍvčeg, kȍvčežić. — *značenje može biti od opkoljavati prešlo u savijati se, uvijati se:* kȍvílje, Kovȉljača *(ime selu),* Kȍvȋljka, Kȍvana.

b) glas k *promijenjen na* č, *pa za njim* o *promijenjeno* e: *tako može biti da je u značenju od mahati prešlom u natezati, zapinjati:* začevíljiti.

2. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u:

a) glas k *bez promjene: tako može biti da je u značenju pokrivati (svoje kože radi nazvana):* kúna, kȕnica, kȗnjȋ. — *značenje padati, klonuti:* kúnjati, pokúnjati, prokúnjati, zakúnjati; pokúnjiti se, skúnjiti se. — *značenje padati, teći, vrvjeti, sipati:* kȕljati, iskȕljati, pokȕljati, prokȕljati, *i od korijena udvojena:* kȕkljati, iskȕkljati. — *ovamo može biti da ide u značenju od mahati prešlom u tiskati, stezati, mučiti:* kȕga, kȕžica, kȕžan, kȕžník; ȍkužiti, prȅkužiti. — *isporedi dalje pod b.*

b) glas k *promijenjen na* č: *značenje koje je pod a. u skunjiti se:* ščúnjiti se, *i od korijena udvojena:* sčučúnjiti se. — *značenje koje je pod a. u kuga:* čȕma. — *značenje ustajati oko čega prelazi u paziti, gledati:* čúvati, dočúvati, načúvati, očúvati, pričúvati, sačúvati, učúvati; čȕvȃr, čuvȁrica, čuvȁrina, čȕvȃran, čúvalac, čȕvȃč, čuvȁdȃr. — *isto značenje paziti prelazi u doznavati, slušati:* čȕti (audire, sentire), dȍčuti, nȁčuti, pȍčuti, prȉčuti, prȍčuti, sȁčuti, zȁčuti; čújati. — *u značenju posljednjih riječi:* čȕdo *(o čemu se sluša, ili može biti što gledati valja),* čȕdotvȏran, čudotvórac, čȕdan, Čȕdna, čȕdnovȃt, čȕdila, čudȅstvo; čȕditi se, dȍčuditi se, nȁčuditi se, zȁčuditi se.

b) glas k *promijenjen na* c: *značenje mahati, ljuljati (isporedi cupkati kod kor.* SKUP *i cubati se kod kor.* SKUBH): cúljati, zacúljati, cȕljȃjka, cȗljka; — *u istom značenju od korijena udvo-*

jena: cùcati, cùcnuti, cùckati, zacùcukati. — *može biti da ovamo ide u značenju vrtjeti, premetati:* cùnjati.

III. suglasno k *otpada:*[4]

1. samoglasno se širi u au, *od čega pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* ov, *ali se glas* s *mijenja na* š *(dobivši u izgovoru* j*), pa se za njim* o *mijenja na* e: *tako može biti da je u značenju mahati, micati se tamo amo, ljuljati se, okretati se:* ševèljiti *(vrdati)*[5], ševèljâjka; pòševica. — *može biti u istom značenju ili u značenju brzo se micati:* šéva, šévin. — *značenje mahati:* šèvâr, ševàrîk, ševàrić.

2. samoglasno se širi takogjer u au, *a od toga u slovenskim jezicima biva* ѣв *(isporedi cijev): značenje pokrivati prelazi u zamračivati:* sjȅvêr[6], sjȅvernî, sjȅvêrnî, sjevèrina, sjevèrîn, sjevèrljiv.

3. samoglasno se širi takogjer u au, *a od toga pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: *suglasno promijenjeno na* š: *tako može biti da je u značenju teći, padati, otpadati:* šûlj (segmentum caudicis; haemorrhoides), šúljak, šùljkara, šuljâjiv; šüt, šúto, šûtâlj, šútonja, Šùtan, Šùtina, Šûjo, šüka, šükav, Šûle. — *značenje padati prelazi u klonuti, kao što je naprijed pod II, 2 u pokunjiti se:* pošúnjiti se; *u takom stanju ići:* šúnjati se, šúnjalo; šúmati se, prišúmati se, šùmkê, šûmkê. — *značenje klonuti prelazi u iznemoći, slabu biti:* Šüjica *(ime planini; isporedi star. slov.* шоуи *lijevi*[7]*)*, Šüjičkinja.

4. samoglasno i suglasno kao pod 3, a korijen udvojen tako da mu suglasno dolazi i na kraj: značenje mahati: šüšnjat (frondosus), — *isto značenje prelazi u otpadati:* šüša *(vidi šut pod 3)*, šûšav, šüšica, Šûšo; šûšanj (folia quae deciderunt), šûškor, šûšlje. — *značenje može biti mahati:* šüškavac *(nekaka trava)*, šušljâjica *(nekaka kapa)*.

[1] U star. slov. скоутати i скѫтати: pošljednje, ako je dobro, ne ide ovamo.

[2] Isporedi *skutražan* u Stulića illiberalis.

[3] Vidi u Osnovama 67; isporedi star. slov. штоужд҄ь; isporedi i u Miklošića vergl. gram. 2, 73.

[4] Tako se ovaj korijen izjednačuje s korijenom SU, te može lako biti da izmegju riječi koje će se ovdje spomenuti neka pripada korijenu SU; za neke se po riječima drugih jezika može za cijelo znati da im je kor. SKU.

[5] Isporedi lat. cevere, got. skevjan, u Ficka vergl. wörterb. 1, 817; 2, 272, 491.

[6] Isporedi lat. caurus, got. skûra, lit. sziaurys, u Ficka vergl. wörterb. 1, 817.

[7] Isporedi lat. scaevus u Fick. vergl. wörterb. 1, 799. 265. — Mislim da je iz turskoga jezika: šùvâk, šùvaka, šuváklija, koje Miklošić vergl. gram. 2, 242 dovodi u svezu sa шоун.

SKUK, vikati.

I. suglasno s *drži se: samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ꙑ: skȉka; skíčati; skíknuti; poskikívati.

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: kikòtati se.

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: kȕčka, kúčak, kȕčići, kȕčica, kȕčjî, kȕčo, kȕčâd, kučètina, kúčnica, kùcôv, kȕja; kúcati se. — *ovamo će ići s promjenom glasa* k *na* c *u istom značenju:* cúko, cúcak.

SKUT, od SKU, mahati, visiti.

Suglasno s *otpada: samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ: kȉščica (-šč- *stoji mjesto* -стьк-, *čemu je promijenjeno* k *na* č, *a* ь *i* t *otpalo, pa se* s *pred* č *promijenilo na* š; *isporedi češk.* kyst', *rus.* кисть, кистка).

SKUP, od SKU, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: *značenje mahati, visiti:* kȉta *(korijenu je otpalo* p *pred* t *od nastavka)*[1], kȉtica, kitȉna, nákit, pȍtkita, kȉtan, kȉtnast, kȉtast, kȉtonja, kíćo, kȉćênka, kȉčica; kȉtiti, ìskititi, nàkititi, òkititi, òtkititi, pòtkititi, ùkititi, zàkititi; potkíćati, ukíćati.

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *glas* k *promijenjen na* c: *značenje može biti visiti:* cúpar *(vidi čubar kod kor.* SKUBH). — *značenje mahati, ljuljati prelazeći i u skakutati:* cȕpkati, cȕpnuti *(isporedi cubati se kod kor.* SKUBH *i culjati kod kor.* SKU).

II. suglasno k *otpada, a* s *se mijenja na* š *(dobivajući u izgovoru* j): *suglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje mahati (isporedi ševar kod kor.* SKU *i naprijed kita):* šȕma *(korijenu je otpalo* p *pred* m *od nastavka)*[2], šȕmica, šȕmâr, šumàrica, sumàričica, šȕmnat, šȕmnjača, Šumàdija, Šumadínac, Šumàdînka, šumàdînskî. — *značenje mahati prelazi u duhati, a odatle*

u praznu biti: šúpalj[3], šupljìna, šȕpljan, šȕpljâk, šȕpljača, šȕpljika, šȕpljikast; šúpljiti se, prošúpljiti.

[1] U Osnovama 209 malo drukčije.
[2] Vidi u Osnovama 99.
[3] Isporedi star. slov. штоуплъ, gdje se još drže sprijeda oba suglasna, samo što su promijenjena na *št*.

SKUBH, od SKU, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno s *drži se: samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima jezicima biva* u: *značenje mahati i otpadati prelazi u činiti da što otpada, čupati:* skúpsti (skúbêm), iskúpsti, oskúpsti, poskúpsti, proskúpsti.

II. suglasno s *otpada.*

1. samoglasno kao pod I:

a) glas k *promijenjen na* č: *značenje otpadati:* čȕbrast *(bez ušiju; isporedi šut kod kor.* SKU), čúbro, čȕbrile; *u istom značenju, prešlom može biti u visiti:* čúbar, Čȕbrica *(planina).*

b) glas k *promijenjen na* c: *značenje mahati, ljuljati:* cúbati se, cȕbâljka *(isporedi cupnuti kod kor.* SKUP *i culjati kod kor.* SKU).

2. suglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *ali se* k *mijenja na* č *(kao pod 1, a.), pa se za njim mijenja* ъ *na* ь, *kojega je u nas nestalo: tako u značenju mahati (kao ševar i suma) može biti da je, ali sa* ž *i* dž *pred* b *mjesto* č: žbûn, džbûn.

SKUR, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

I. suglasno s *drži se: suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *glas je* s *u nas promijenjen na* š: *tako može biti u značenju sjeći, lomiti:* škûlj *(uškopljen ovan; piljak),* škuljèvit; škúljati se.

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno kao pod I:*

a) glas k *bez promjene: značenje gorjeti prešlo u dimiti:* kȕrnjaviti, zakȕrnjaviti. — *značenje skakati prešlo u isticati se, stršiti:* kúrelj, kȕrdelj.

b) glas k *promijenjen na* c: *tako može biti da je u značenju od sjeći prešlom u ujmiti, odatle u maliti, malu biti:* cȕra, cȕrica, cȕrin, curètina, curétak; Cȕrko. — *značenje skakati prešlo u teći:* cúriti, procúriti, zacúriti.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno kao naprijed:*

a) glas k *bez promjene: značenje vrtjeti prešlo u miješati:* kúlja, kùliješ. — *značenje vrtjeti prešlo u obavijati, opkoljavati:* kùlen, kùljen, kulènica, kȕlje, kȕljav, kùljâr, ȍkuljaviti.

b) glas k *promijenjen na* č: *značenje sjeći prešlo u ujmiti, malu biti:* čȕla *(isporedi šut kod kor.* SKU, *i čubrast kod kor.* SKUBH), čȕlav, Čȕlko.

SKUS, od SKU, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim. — isporedi SKVAS.

Suglasno s *sprijeda otpada. — Zadnje* s *glasi u slovenskim jezicima* s *i* h, *pa se po svojim zakonima mijenja.*

Samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje vrtjeti:* kúšljo (capillis perturbatis), kúšlja, kùšljati, uskùšljati se, kȕšljav, kȕštrav, kȕždrav (ždr *mjesto* štr, *kao što je* zdr *mjesto* str *u nozdra). — značenje mahati prešlo u sukati, od tuda u tanjiti, mršati:* zàkušljati *(zakršljaviti)*, zàkušljaviti. — *značenje mahati i udarati prelazi u ticati, doticati se:* kȕšati (tentare), ìskušati, ȍkušati, prȍkušati; iskušávati; kùšâč; iskušènîk. — *isporedi kor.* SKAD.

SKNAD, od SKAN, koje vidi kod SKA, udarati.

Suglasno s *otpada. — Samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje udarati prelazi u sabijati, od tuda u slagati:* nȁknada, nàknaditi, nadȍknaditi, sknȁditi (acquirere; componere); naknagjívati; Ȍknadnica *(planina)*.

SKNI, od SKAN, koje vidi kod SKA, udarati, sjeći.

Suglasno s *otpada. — Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i; *suglasno* n *mijenja se na* nj *(dobivši u izgovoru* j, *i s njim se sastavivši u jedan glas): značenje sjeći, cijepati:* knjȉga *(jer se je pisalo na daščicama)*[1], knjigȍnoša, knjigȍnošče, knjȉžica, knjižètina, knjižùrina, knjȉžâr, knjȉžârnica, knjȉžan, knjȉžêvan, knjȉževnîk, pȍknjiškî.

[1] Ako je pravije star. slov. кънига nego книга, onda nije od ovoga korijena nego od korijena od koga je ovaj postao, t. j. SKAN. — Poljsko kień (koje pominje Gebauer u Beiträge zur vergl. sprachforsch. 8, 109) biće doista od samoga SKAN, ali po tome još može knjiga biti od SKNI.

SKNID, od SKNAD, udarati, bosti.

Suglasno s *otpada.* — *Samoglasno se produljuje te u* ***slovenskim*** *jezicima glasi* i; *suglasno* n *promijenjeno na* nj *(vidi kod kor.* SKNI): *tako se misli da je s promjenom glasa* k *na* g: **gnjȉda, gnjȉdica.**

SKRI, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje ili drukčije razvijenim.

I. Suglasno s *drži se.*

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje opkoljavati, pokrivati, zatvorati:* **skrȉnja, skrȉnjica,** — *i s promjenom glasa* s *na* š: **škrȉnja.**

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati:* **krílo**[1], **kriòce, òkrīlje, krȉlača, krȉlat, krȉlatica, òkrȉlatiti, krȉlast, krȉlâš, krȉlâš, krilàščić, krílo (m.), krílonja, krȉloša; zlatnòkrilî, zlatòkrilî, šestòkrilî, šestòkrîlka, dvòkrilnî; prekríliti, raskríliti, zakríliti; raskriljívati.** — *značenje skakati, vrtjeti se, prelazi u savijati se:* **krîv, nákriv, krȉva, krivòglav, krivònog, krivòvrat, krivòdrška, krivòkletnîk, krivòšija, Krivòšijanin; krȉvâk, krívac, krȉvača, krivìca, krivìna, krȉvaja, krȉvalja, krivùljast, krivádak, krîvda, krȉvâš; kríviti, iskríviti, nakríviti, okríviti, prekríviti, skríviti, ukríviti, zakríviti; krívati; iskrivljívati, nakrivljívati, ukrivljívati; krivùdati, krivúdalo.** — *značenje vikati:* **kríviti se, raskríviti se; krȉvnjava.** — *značenje opkoljavati, obuhvatati (isporedi naprijed pod I skrinja):* **krînčica (scutella).**

2. samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva*

a) oj, *čemu se* o *mijenja* a: *značenje sjeći:* **krôj, kròjâč, skrôjka, òkrôjša; kròjiti, iskròjiti, nakròjiti, okròjiti, pokròjiti, prekròjiti, raskròjiti, skròjiti, sakròjiti; raskrojávati;** *i s promjenom glasa* o *na* a: **prekrájati, raskrájati.** — *vidi i pod b.*

b) aj: *značenje sjeći, presijecati, prestajati:* **krâj, krȁjac, pòkrajac, òkrajak, okrájak, prȉkrajak, zàkrajak, krajíčak, kràjičnîk, kràjišnîk, kràjišničkî, okràjika, krȁjina (finis; bellum), kràjiniti, zakràjiniti, òkrajina, pòkrajina, krâjnî, pòdukrâjno, inòkrâjnî, kràjnîk, krâjnjî, skrâjnjî, Kránjac, Krànjica, krânjskî; krajòber, krajòbera; Kràjisav, Kràjisava, Krája, Kràjčin; okrájati (tergiversari), dòkrâjčiti (finire), òkrâjčiti (tergiversari); kraj (praep.), iskraj, nakraj, pokraj, skraj, ukraj.**

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

Samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati:* klȉmati, ȉsklimati, rȁsklimati. — *značenje skakati prelazi u isticati se, izbijati, nicati:* klȉjati, isklȉjati, proklȉjati; klȉlo, klȉca, klȉčica, klȉčav, klíčo. — *značenje sjeći, bosti, stršiti:* klȉn, klȉnac, klȉnčić, klinčȁnîk, klinȍvit (herniosus), zȁklînciti, prȉklînčiti; *značenje stršiti:* klînčiti (otiosus sto); *značenje stršiti prelazi u tvrdu biti, tvrditi:* klȉniti (mandatis obtundere aures).

[1] U poljskom skrzydło još se drži *s.*

SKRU, od SKAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ: *glas* k *promijenjen na* č, *a od njega opet u nas* c: *značenje gorjeti, sijati:* Cȑmnica, — *pred* n *može* m *i otpasti:* Cȑnica. — *isporedi dalje pod 5, b. crven.*

2. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima biva ы: *značenje posipati prelazi u zastirati, sklanjati:* krȉti, nȁtkriti, ȍtkriti, pȍkriti, pȍtkriti, prȅkriti, prȉkriti, skrȉti, sȁkriti, ȕkriti se, zȁkriti; natkrívati, otkrívati, pokrívati, potkrívati, prekrívati, prikrívati, sakrívati, ukrívati se, zakrívati; pȍkrîv, pokrȉvâč, pokrȉvača, pokrívac, prekrȉvalo; kríša (krišom), krȉdimice, krȉmicê; krijumčáriti.

3. samoglasno se širi u au, *od čega pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima*

a) ov: *značenje kao naprijed pod 2:* krȏv, pȍkrov, pokrȍvac, pokróvac, pokrȍvčina, pokrȍvčić, skrȍvit, skrȍvîšte.

b) av: *značenje skakati prelazi u teći, činiti da što teče, topiti:* kráviti, otkráviti, raskráviti; otkravljívati, raskravljívati.

c) ъv: *glas* k *promijenjen na* č, *a od njega opet u nas* c: *značenje od skakati i vrtjeti se prelazi u savijati, obavijati, pokrivati:* crijȅvo (intestinum; *u star. slov.* uterus *i* venter *i* spolia). — *takogjer u značenju obavijati, pokrivati:* crȅva (crepida), crȅvlja, crȅvljica, crȅvljȃr, crȅvljȃrskî.

4. samoglasno se takogjer širi u au, *a od toga pred suglasnim biva u slovenskim jezicima* u: *značenje lomiti:* krúniti, nakrúniti, okrúniti; okrunjívati.

5. *samoglasno se u slovenskim jezicima cijepa u* **ъv**, *od čega, kako je u nas* **ъ** *nestalo, ostaje samo* v, *i suglasno* r *pred njim bira samoglasno:*

a) glas k *bez promjene: značenje lomiti, razbijati, raniti:* **krv**, krvca, sukrvica, krviti se, iskrviti se, skrviti; **krvâv**, **krvávac**, **krvàvica**, krváviti, iskrváviti, okrváviti, raskrváviti, skrváviti, **zakrváviti**; krvàrina; krvnî, mìlokrvan, krvnìna, **krvnîk** *(i odbacivši* v: krnîk, prèkrnîk), krvnica, krvníčiti se, krvnôv; **krvòlija**, **krvòlok**, krvòločník, krvòmetnica, krvòpija, krvoprolíće, **krvoprolitnîk**, **krvòtočina**, krvosàlija.

b) glas k *promijenjen na* č, *a od njega opet u nas* c: *značenje gorjeti, sijati:* crven, crvên, crvènika, crvènjâk, **crvènjača**, crvenkast, crvèndâć, **crvèmpêrka**, crvènilo; crvèniti, ocrvèniti, **zacrvèniti**; pocrvènjeti, zacrvènjeti se; ocŕviti *(omodriti); pred* lj *otpada* v: crljen, crljên, crljênka, crljèniti se, zacrljèniti se.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, *čemu se još domeće* j, *te se s njim sastavlja u jedan glas* (љ): *samoglasno se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje udarati:* kljûn, **kljùna**, kljùnić, kljùnat, tòcokljûn; — kljùnuti, ùkljunuti; **kljùvati**, **isključvati**, nakljùvati, prokljùvati; prokljúvati; kljûcati, kljùcalo, kljùcnuti; kljùckati. — *značenje savijati, spustiti, klonuti, sleći se:* **pokljúniti** se, skljúniti, skljúniti se; *isto značenje:* okljúsiti se; *isto značenje prelazeći u pregibati, zaklapati (isporedi klonja kod kor. SKAR):* kljùsa; *isto značenje prelazeći u slagati, tovariti:* **kljúse**[1], kljùsâd, kljùsina; kljuvèrina.

[1] Drukčije Geitler slov. kmen. na u 99.

SKRUK, od SKRU, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *otpada. — Suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* l, *čemu se još domeće* j, *te se s njim sastavlja u jedan glas* (љ); *samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje udarati, sabijati, nabijati:* kljûk, kljùkalo, kljùkati, **nàkljukati**, skljùkati, ùkljukati; kljùčiti. — *značenje savijati, kriviti, zahvatati, stršiti, izbijati:* kljùka; kljûč (clavis; uncus; **curvatura** fluminis; aqua bulliens), kljùčić, kljùčâr, ključàrica, **kljùčârskî**, **ključànî**, kljùčanica, zàključak; kljùčati (aestuare), kljùčao, **otkljùčati** (recludere), zaključati; otključávati, zaključávati.

SKRUP, od SKRU, lomiti, razbijati, mrviti.

Suglasno s *otpada.* — *Samoglasno se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: krúpa, krùpica[1]. — *(isporedi kruniti kod kor.* SKRU).

[1] Može biti da ovamo ide u značenju neznanu: krùpatica, krùpatka (neka riba).

SKRUS, od SKRU, udarati, lomiti.

Suglasno s *sprijeda otpada.* — *Zadnje* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *pa se po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje lomiti, razbijati:* krüh, krúšac, krùščić, krùšnî; krúšiti, skrúšiti, sakrúšiti. — *može biti da ovamo ide u značenju neznanu:* krüška, krüškov, krüškovina, krüškovac, krüškovača, krüškovica, krüščica, krüščić, krùšik, Krüševac, Krüševica, Krüšica *(ime rijeci),* Krušèdol.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje udarati, prelazeći u najviše riječi u lomiti:* kȑhati, iskȑhati, okȑhati, raskȑhati, skȑhati, ukȑhati, zakȑhati; kȑšiti, pokȑšiti, prekȑšiti, skȑšiti, ukȑšiti, uskȑšiti; kȑškati; kȑš, kȑšina, kȑšan (saxosus; strenuus: *prvo je značenje upravo: što je izlomljeno, a drugo: koji može lomiti, udarati, nadvlagjivati),* kȑšak, ȍkȓš, ȍkršâj, ȍkȓšanj; kȑšljav, zàkršljaviti, zàkršljati. — *ovamo može biti da ide izgubivši* h, *u značenju samo malo različnu:* kȑnuti (percutere; projicere), ȍkrnuti (delibare), okȑljati (delibare; convalescere: *s pošljednjim značenjem isporedi* kršan, strenuus). — *ovamo će takogjer ići izgubivši u nas* h, *u značenju lomiti, i otuda prenesenom na što god što se lomi, a ne savija, po tom i samo što se ne savija, što je tvrdo:* kȑt *(staklo, meso,* fragilis, durus), krtìna, kȑtina. *tako može biti da je i* kȑtan *(koji se zove i sukalo).*

SKVAS, od SKU,[1] u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *sprijeda otpada.* — *Zadnje* s *glasi u slovenskim jezicima* s *i* h, *pa se po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje vrtjeti prelazi u vreti i prskati, vlažiti:* kvâs, kvásac, kvàsina, pòtkvasnica; kväsiti, nàkvasiti, ȍkvasiti, pòkvasiti, skväsiti, ponàkvasiti; kväsilo, kväsilica, kväšenica.

2. *glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙋ: *značenje kao pod 1:* kȉsnuti (acescere; madefieri), nàkisnuti, ȍkisnuti, pȍkisnuti, prȍkisnuti, ȕskisnuti, zàkisnuti; nakisívati, prokisívati, uskisívati, zakisívati; prȍkisao, pȍtkȋsli (f. pl.), kȉslica; kȉseo (acidus), nákiseo, kiselìna, kȉselina, samȍkiselina, kȉselica, kisȅljâk, kisȅljača; kȉseliti (acidum reddere; madefacere; macerare), ìskiseliti, nàkiseliti, pȍkiseliti, ràskiseliti, zàkiseliti; kísiti; kȉša (pluvia), kȉšica, kȉšan, kȉšnica, kišȍvit, kìšljiv; kíšjeti, kíšiti, ȍkišiti se, okìšati se, raskìšati se; kìšati (macerare), iskìšati se, nakìšati, zakìšati. — *značenje mahati prelazi u duhati:* kíhati, kíhnuti, kìhavica; kíša (rostrum); kȉsati (kisa dijete), kȉskati.

[1] Preko SKVA, koje samo ne dolazi. — Isporedi i SKUS.

STA (1), stati.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: stȁti (stȁnêm), dȍstati, nàstati, nèstati, ȍstati, ȍpstati, pȍstati, prèstati, prìstati, ràstati se, sàstati se, sústati, ȕstati, zàstati, ponèstati, nedȍstati, izȍstati, zaȍstati, odȕstati, podȕstati, posústati; stȁja, stâjnica, stàjaćî, stajàćica; stȁjati (stȁjêm; *a* stàjati *vidi pod 2)*, dȍstajati, nàstajati, nèstajati, ȍstajati, pȍstajati, prèstajati, prìstajati, ràstajati se, sàstajati se, ȕstajati, zàstajati, nedȍstajati, izȍstajati, odȕstajati, podȕstajati; postajkívati; pȍstav, prȉstâv, nástava, ȍstava, pȍstava, ȕstava, zȁstava, zâstava, zàstave, nástavak, sástavak, ȕstâvci, prȁustâvci, prȅustâvci, ȕstavica, jȅdnostâvan, zȁstavnîk, rukȍstâvnîk, zȁstâvnica; stȁviti, ìstaviti, nàstaviti, ȍstaviti, pȍstaviti, pȍdstaviti, prèstaviti, prìstaviti, ràstaviti, sàstaviti, ȕstaviti, sȕstaviti, zàstaviti, nadȍstaviti, izȍstaviti, obȕstaviti, odȕstaviti, priȕstaviti, zaȕstaviti, zlostáviti; stȁvljati, ìstavljatì, nàstavljati, ȍstavljati, pȍstavljati, pȍdstavljati, prèstavljati, prìstavljati, ràstavljati, sàstavljati, ȕstavljati, zàstavljati, nadȍstavljati, izȍstavljati, poizȍstavljati, obȕstavljati, odȕstavljati, zaȕstavljati; nastávati; pȍstât (f.), pȍstatnîk, nedostátak, ostátak, postátak, nadȍstačiti, stàtiva, statìvica, stȁtva; stâd, nèstadak; stȁdo, stâdo; stâman (stamna), stȁmen, Stȁmena, Staménko, Stàmênko, Stàmênka, Stàmat(ović); stȁnêm *(sadašnje vr. glagola stati i drugih naprijed za njim spomenutijeh složenijeh)*, stȁnuti, dȍstanuti, nàstanuti, ȍstanuti, pȍstanuti, sàstanuti se, ȕstanuti, zàstanuti, izȍstanuti, stân, prístan, stának, stȁnak, ȍstanak, pȍstanak, prèstanak, ràstanak, sàstanak, ȕstanak, stánac, stánica, prìstanîšte, postánje, neprèstanî, stȁnôvan, stànôvnîk, stanȍvnjâk, stanȍvit, stànâr, stanárov, stanà-

rica, stanàričin, stànârna, stániti se, nastániti; Stànisav, Stànimîr, Stánko, Stänoje, Stáko; Stànisava, Stána, Stäna, Stänica, Stânka, Stànôjka, Stànača, Stànava, Stáka, Stäkna, Stâjka; òstâlî, prìstao, sústao, stâlan (staona), sämostâlan, stálac, ùstalac, pòstalica, prìstalica, sústalica, sústaličina, stálež, Stàlâć, Staláćanin; — stär, staròdrêvan, staròdužine, staròkov, staròkovan, stärokôvan, staròkôvka, staròlik, staròlikast, staròputine, staròsvatstvo, staròsvatica, staròsvatiti, starosjèdilac, staròsjelac, staròstâvne *(drugu polu isporedi sa star. slov.* стаки articulus). staròslâvne *(vidi u Osnovama 185 i 186)*, starovrèmešan, stärac, stárac, staràčac, stärački, stàrčić, stàrčina, starčèkanja, stàrkelja, stärica, starènîk, starìna, Starìna, starìnskî, stärôst, staróјko, stárež, stàrîš, starjèšina, starjèšinin, starjèšinskî, starjèšînstvo, starjéštvo, starješòvati; stärati se, pòstarati, pòstarati se, sàstarati se, zàstarati se, òstarao; stärjeti, òstarjeti, prèstarjeti; stäriti se, òstariti; — stâs, stäsina, stàsit, goròstasan; stäsati (venire, *mislim da se tu značenje koje je u stati prenosi i na način kojim se do toga došlo, t. j. na micanje, dolazak)*[1]; — nèstaša, prìstaša, nèstašica, nëstaško, nëstašan.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: stô (столъ), prijèstô, Stològlav, stòlac, stóčić, stòlica, stòličica, stóla, stôjnî (стольнъ), stôlnjâk, stolòvatâ, pòstôlje, prijèstôlje; stòjîm, stojèćê, stôjkê; — *pomenutomu glagolu i njegovijem složenijem promijenilo se u nas u infinitivu* o *na* a: stàjati, dostàjati se, nastàjati, ostàjati, odstàjati, postàjati, prestàjati, zastàjati se, — *s istom promjenom:* nastajávati, — *u nekih se još drži* o: dostòjati se, nástojati, prestòjati, pristòjati se; — Òstoja, Ósto, stòjalo, stòjača, dostojánje, postojánje, pöstojân, nëpostojân, postojánstvo, pòstôjbina, dòstôjan (достоинъ), dostojánstvo, udostòjiti, nástôjnîk, stôjnica, stójak; Stójo *(od Stojislav, koje nije u običaju, ali je još u običaju žensko Stojisava)*[2], Stòjan, Stòjin, Stòjić, Stöjâk, Stojàdin, Stojîljko[3], Stójko, Stôjša, Stóko; Stòjisava, Stója, Stòjana, Stòjânka, Stôjka, Stôjna. — *glasovi* -oje- *nalaze se sažeti u* e: stéćak.

3. *samoglasno slabi u* i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje stajati, tvrdo stajati, prelazi u gomilati se, zbijati se:* stijèna, stîjenje, stjènica.

II. suglasno s *otpada: samoglasno slabi u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje stajati, tvrdo stajati, prelazi u jaku biti:* tùrica *(isporedi star. slov.* тоуръ taurus), tùričâr, türovêt (f.), Turòman, Túro.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 477 misli da je od grčkoga.

[2] Može biti i od **Стонмиръ**, koje vidi u St. Novakovića Pomenicima.
[3] Nema u Vukovu rječniku, ali se govori.

STA (2), kriti, krasti.[1]

Suglasno s *otpada: samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* a: **pötaja**, **tâjna**, **tâjnî**, **pötâjnî**, **pötâjno**, **pòtâjnica**, **tájnôst**, **tâjom**; **tájiti**, **potájiti**; **tájati**, **potájati se**, **pritájati**, **utájati**, **zatájati**; **tädbina**.

[1] Može biti da je s prednjim korijenom jedan, a značenje biće od stàjati i stavljati prešlo u odmicati, kao što u *stupati* isti korijen koji je u *stajati*, raširen determinativom *p*, dobija značenje micati se.

STAG (1), od STA (1), stajati, staviti, udjeti, utvrditi.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: **stôg**, **stòžina**, **òstôžje**, **stöžêr**.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: **stëžêr**, **stežàjica**.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u): **stüga** *(tako nazvana po tome što stoji dupke)*, **stùglina**.

STAG (2), od STA (2), pokrivati.

I. suglasno s *drži se: samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: **stègno**[1].

II. suglasno s *otpada: samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ: *suglasno* g *pred* m *od nastavka otpada: tako mislim da je:* **tjëme**, **tjëmešce**, **tjëmenjača**.

[1] Vidi u Osnovama 136. — Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 116. — Fick vergl. wörterb. 2, 683 stavlja pod prednji kor. STAG.

STAGH, stupati, — od STA 1 (stajati).

Samoglasno slabi u i, *a to*

1. produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi i: **Stíg**, **Stížanin**; **stîž** (f.); **döstîžan**, **nëdostîžan**; **stîgnuti**, **dòstignuti**, **pòstignuti**, **prèstignuti**, **prìstignuti**, **sàstignuti**, **sùstignuti**; **stìći**, **dòstići**, **pòstići**, **prèstići**, **prìstići**, **sàstići**, **sùstići**; **stîzati**, **dòstizati**, **prèstizati**, **prìstizati**, **sùstizati**.

2. ostajući kratko biva u slovenskim jezicima ь, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: **stàza**, **stàzica**.

STAN, zujati.

I. suglasno s *drži se: samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: stènjati.

II. suglasno s *otpada.*

1. korijen se udraja tako da se cio uzima dva puta, pa mu se na prvom mjestu an *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѫ *(od čega je u nas* u*), a na drugom mjestu samoglasno glasi* ь, *kojega je u nas nestalo, te se umeće mjesto njega kad treba* a: tûtanj (тѫтьнъ)[1], tùtnjava, tùtnjavina, tùtnjiti, zatùtnjiti.

2. korijen nije udvojen, a samoglasno mu u nas glasi a *(može biti mjesto* ъ): tändȓk, tandŕkati, tandŕknuti.

[1] Miklošić vergl. gram. 2, 145 uzima ьнъ u nastavak.

STAP, od STA (1), stajati, stavljati, upirati, udarati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje stajati prelazi u upirati, odatle u udarati:* stäp, stâp, stapàjica, stäpka. — *glas* s *promijenio u nas na* š: štâp, štàpić, štàpina, poštápati se, poštápiti se.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje stajati:* stòpa, stòpica, stopùrina, stòpalo, ùstopicê, ustòpcê, sùstopicê, uzastòpcê.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje razvijeno tako da se učestanim stàjânjem kazuje hod (isporedi kor.* STAGH, *i sjedjeti sa hoditi):* stúpati, istúpati, nastúpati, ostúpati *(pred* s *odbačeno je* d), odstúpati, postúpati, prestúpati, pristúpati, rastúpati se, ustúpati, zastúpati; stúpiti, istúpiti, nastúpiti, odstúpiti, ostúpiti *(pred* s *odbačeno je* d), postúpiti, prestúpiti, pristúpiti, rastúpiti se, ustúpiti, zastúpiti; nástup, pòstup, prijèstup, prìstup, nögostûp, prèstupak, prìstupačan, postùpača, prìstupîšte, postùpaonica. — *značenje udarati (isporedi pod 1 stap):* stüpa, stüpica, stüpina, stûpati, òstupati.

STABH, od STA (1), stajati, stavljati, upirati, utvrgjivati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje stajati, stršiti, tako stojeći pred čim zaklanjati, braniti:* stòbor, stöbôr, stòbôrje, stòbôrnî, stobórnica.

2. samoglasno slabi u i, *od čega u slovenskim jezicima biva* ь *a kako je toga glasa u nas nestalo, umeće se mjesto njega* a: *zna-*

čenje stajati, tvrdo stajati, stršiti: **stáblo**, **stàblina**, **stàbljika**, **stabàdljika**, stabàljika, stàbâljka; stȁbar, stàbârka.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje stajati, pravo stajati:* stùblina *(isporedi stuglina kod kor.* STAG 1)[1], stubòkom *(propasti,* funditus, *t. j. prevalivši se strmoglav).*

[1] Vidi u mom rječniku **стоубль**, i isporedi njem. **ständer**.

STAR, od STA (stajati, stavljati), širiti, pružati se, stršiti, ukočiti se.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje pružati se, širiti se:* strána, strànčica, stranòvit, strȁn (**страньнъ**), strȁnja, zastrániti, zastranjívati, nástran, pròstran, raspròstraniti, rasprostranjávati, prìstranak, òvostranskî, ònostranskî, inostránac, ònostranac, ònostranskî, strȁnjskî, stràmputica (m *pred* p *mjesto* n), stràmputičiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje pružati, širiti:* prîstor, zȁstorak, prostòrija.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje kao pod 2:* stèrati.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje kao pod 3:* pròstirati, razàstirati, zàstirati; zàstirak, pròstîrka, prostìrâč, zastìrâč, prostìrača.

5. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ѣ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje kao pod 4:* nàstrijeti, obàstrijeti, odàstrijeti, pròstrijeti, razàstrijeti, zàstrijeti. — *značenje isto prelazeći u puštati, bacati:* próstreo; strijèla, strjèlica, strjèljâč; nadstrijèliti, prestrijèliti, prostrijèliti, ustrijèliti, zastrijèliti; strijèljati, postrijèljati; nadstrjeljívati. — *značenje širiti, zaklanjati:* strȅha (suggrunda, *i sa* v *mjesto* h: strȅva, stillicidium[1]), nàstrešnica, nàdstrešnica, pòstrêšje, pòstrešiti.

6. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* r *biva samoglasno: tako je u nekim oblicima glagola pomenutih pod 5 nastrijeti i drugih tako složenih:* prostr-o, prostrla, prostrt *itd.* — *značenje kao naprijed u prostirati:* stȑnî *(i s umetnutim* v: stȑvnî), strnìna, stȑnîšte, pòstrnak,

stȑnjika, strnjìna, stȑkâč *(šašarovina)*, stȑonica, strmȕljika, stȓmke (funiculus crumenae). — *može biti da ovamo ide od osnove koja je u strni:* strnàdica[2], *i odbacivši* t: srnàdica. — *značenje pružiti, kako je u prostrijeti, prelazi u povaliti, izvaliti se:* stȓv (m.), stȑvina, stȓvan, stŕviti, obestŕviti, ostŕviti se, rastŕviti.

7. samoglasno u nekim prilikama ispada: tako u sadašnjem vr. glagola pomenutih pod 5 nastrijeti i drugih tako složenih: prö-strêm *itd.*

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje kao naprijed u prostirati:* stȅlja, stêljka, pȍstelja, pȍsteljica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima i: *značenje koje je naprijed u zastirati, prelazeći u zaklanjati:* zȁstiljati.

III. korijen se udvaja tako da dva puta dolazi cio, samo mu na drugom mjestu otpada s: *samoglasno na prvom mjestu premješta se korijenu na kraj i glasi* a, *a na drugom ostajući u srijedi glasi* o: *tako može biti da je:* strätor *(neko bilje neznano; isporedi trator* amarantus *kod kor.* TAR).

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 7.

[2] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 496; i star. njem. stara, lat. sturnus u Ficka vergl. wörterb. 2, 495.

STARK, od STAR, pružati, tegliti, stezati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ: *tako može biti da je u značenju pružati se (po visokim nogama ili po dugom kljunu nazvan):* štȓk (s *je u nas promijenjeno na* š, *star. slov.* стръкъ ciconia).

2. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje pružati se:* strûk, strúčak, strȕčić; strüka, strüčica, strȕčina, dvȍstruk, trȍstruk, četverȍstruk, peterȍstruk, stȍstruk, predvȍstručiti, utrȍstručiti, predvostrúčati. — *značenje stezati, ožimati:* strȕčati, ostrȕčati. — *značenje stezati prelazi u ustezati se:* ustručávati se.

STARG, od STAR, pružati, tiskati, brisati, otirati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje otirati prelazi u sjeći:* strȉći, ȉstrići, ȍstrići,

pòdstrići, prèstrići, pròstrići, ràstrići, sàstrići; isprestrízati; strȉckati; strȉga, ùstrižak, ȍstrižine, prȍstríž, rästríž, strȉza, strȉzica.

2. *samoglasno slabi u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje otirati prelazi u grepsti:* **strûg, zástrug, zästruga, strùgâč, strùgotina, ȍstružine, strúžnica; strúgati, istrúgati, ostrúgati, prestrúgati, prostrúgati, sastrúgati, zastrúgati; strúgnuti.** — *isto značenje kako je razvijeno u strugati, prelazi u presjeći, prekinuti, zagraditi, zatvoriti:* **strüga** *(veliki tor)*, **strüzica, strüznjâk; ȍdstruziti** *(i odbacivši* d *pred* s: **ȍstruziti**), **prèstruziti, zàstružiti.**

STARDH, oboriti, pasti, od STAR prostrijeti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i u slovenskim jezicima glasi a: **strádati, postrádati, stradálac.**

STARP, od STAR, pružati se, stršiti, ukočiti se.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e: *značenje stršiti, ukočiti se, prelazi u trnuti:* **strépiti.**

2. *samoglasno slabi u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako može biti da je u značenju stršiti, tvrdu biti, bosti, uditi:* **strûp.**

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje pružati se:* **stûp, stùpac, stúpac, Stùpčanica.**

STARB, drugo obličje korijena STARP.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje pružati se:* **stûb.** — *značenje takogjer pružati se:* **stüba, stübe, stübica.** *isto značenje prelazi u stúpati:* **rastúbiti se.**

STI, vidi STA (1).

STU, vidi STA (1).

STUD, od STU, stajati, ukočiti se, mrznuti, sramiti se.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje stajati, tvrdo stajati, prelazi u ukočiti se, odatle u mrznuti, hladnjeti:* stûd (f.), stùden (adj.), stüdên (f.), studénac, studènica, Studènica, studènklep, stûdan, Stûdba *(ime rijeci);* stúdjeti, zastúdjeti.

2. samoglasno se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje kao pod 1:* stînuti se. — *značenje stajati prelazi u ustavljati se, odvraćati se:* stîd[1], stídan, stidnòća, stìdljiv, pöstîdan, stídak; stídjeti se, postídjeti, postídjeti se, zastídjeti, zastídjeti se.

[1] Značenja radi isporedi *mrznuti* congelari i *mrziti* odisse.

STRI, od STAR, stavljati, uregjivati.

Samoglasno se širi u ai, *od čega u slovenskim jezicima biva* oj: *značenje uregjivati*[1]*:* stròjiti (1. perficere corium, *isporedi činiti;* 2. castrare), ustròjiti; *i s promjenom glasa* s *na* š: štròjiti, uštròjiti.

[1] Isporedi star. ind. strî žena.

STRU, od STAR, stavljati, uregjivati; prostrijeti, oboriti.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje stavljati prešlo u uregjivati daje se starijemu: tako može biti da je:* stric, stríčev, stríčević, stríko, strìčan, stríčak, strìčić; strîna, strînin, stríka.

2. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima biva* ov *pred samoglasnim: značenje prostrijeti prešlo u oboriti:* strövo; strováliti, strovaljívati.

SNA, micati, promicati, prati, plesti, vezati[1].

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje micati se, ići za čim, prelazi u naprezati se, po tom u moći, silnu biti, s druge strane prelazi značenje micati u promicati, provlačiti kroz vodu, prati, i od tuda u čistiti:* snága (vis, corpus; puritas), nësnâga, snážan; snážiti (purgare), osnážiti (roborare; purgare).

2. samoglasno slabi u i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje prati (vidi pod 1), ispirati, izbacivati:* snïjet (m. *i* f.), snjètljiv.

3. samoglasno slabi u u, *a to:*

a) širi se u au, *od čega u slovenskim jezicima pred samoglasnim biva* ov: *značenje promicati prelazi u plesti, slagati:* ȍsnova, ȕsnovica, snȍvâljka; snȍvati, dosnȍvati, isnȍvati, nasnȍvati, osnȍvati, prisnȍvati, zasnȍvati.

b) širi se takogjer u au, *ali od toga pred suglasnim biva* u: *značenje kao pod a.:* osnútak.

c) produljuje se te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje kao pod a.:* osnívati.

[1] Isporedi kor. NA (4), vezati.

SNAP, od SNA, vezati.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: snȍp, snȍpak, snȍpić, snôplje, snȍpit, trȍsnopica.

SNIGH, prskati, kvasiti, od SNA.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: snȉjeg, snjegȍpadan, snjȅžan, snježànîk, snježànica, snijȅžnica, sȕsnježica, snijȅžiti, osnijȅžiti.

SNU, vidi SNA.

SPA, pružati se, dopirati, stizati, sastavljati, napinjati se, nadimati se, duhati.

I. suglasno s *drži se.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje stizati, trajati, dotjecati:* spȍr (adj., *n. pr. hljeb*, durans, uber)[1], nȅspor; spȍriti (augere), naspȍriti.

2. samoglasno slabi u e, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ѣ: *značenje stizati:* dȍspjeti, nàspjeti, prìspjeti; dospijèvati, prispijèvati; dȍspjetak; pȍspješiti.

II. suglasno s *otpada.*

Samoglasno slabi u i, *a to*

a) širi se u ai, *od čega pred suglasnim u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje pružati se prelazi u napinjati se, nadimati se:* pjȅna, pjȅnjača; pjȅniti, ȍpjeniti, zàpjeniti; pjenúšiti se, zapjenúšiti se.

b) samoglasno se takogjer širi u ai, *a od toga pred samoglasnim biva u slovenskim jezicima* oj, *čemu se opet* o *po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje stizati prelazi u sastavljati:* prípôj; pri-

pòjiti, raspòjiti se, spòjiti, sapòjiti; pripojávati; *s promjenom glasa* o *na* a: pripájati.

c) produljuje se te u slovenskim jezicima glasi i: *tako može biti da je u značenju dopirati prešlom u ticati, odatle u dosagjivati:* pȉnjav.

[1] U značenju tardus vidi kod kor. SPAR.

SPAK, od SPA, napinjati se, nadimati se, prsnuti, prskati, kropiti.

Suglasno s *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje kropiti, krasiti:* pôt *(pred* t *otpalo je korijenu* k), pòtan, zapòtiti; — *sa* u *mjesto* o *griješkom po krajevima gdje prednje riječi već nijesu u običaju:* pȕtnjica, pȕtnjičav.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje nadimati se:* pȅča (cucurbita melo); pȅča *(„kao nekaki šklopci")*[1]*;* pèčȗrka (agaricus campestris; *isporedi* fungus)[2], pèčȗrčica; pèčat, pèčatiti, otpèčatiti, raspèčatiti, zapèčatiti; otpečaćávati, raspečaćávati, zapečaćávati. — *isto značenje prelazeći u šuplju biti:* pèćina (ć *stoji mjesto* k *od korijena i* t *od nastavka),* pèćinica; Pêć, Pȅćanin, pȅćkî.

3. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premjesta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje nadimati se:* nàpučiti se *(rasrditi se),* napúčati se. — *značenje nadimati se prelazeći i u šuplju biti, praznu biti:* pȕčina; pȕčice; pûkî, prèpuklî, òpucân. — *značenje nadimati se, prelazi u prsnuti, raspasti se, od tuda u cijepati:* púčiti; òpučiti *(kost, ranu, gjerdan),* ràspučiti; opúčati, raspúčati, raspučávati *(vidi i kod puto, puce).* — *značenje nadimati se prelazi u raspasti se, prsnuti, a od tuda i na glas koji od toga biva, praskati, pa su često oba značenja sastavljena u istoj riječi:* pȕći, ìspući, nàpući, prèpući, prìpući, pròpući, ràspući se; pȕknuti, ìspuknuti, nàpuknuti, prèpuknuti, prìpuknuti, pròpuknuti, ràspuknuti se; pȕcati, ìspucati, òpucati *(pojesti),* òtpucati, pòpucati, prèpucati, zàpucati, zaòpucati; otpucávati; otpucívati, popucívati; pȕckati, òpuckati *(pojesti);* pucàrati; puckàrati; pûk, pùkotina, puklìna, pùklâš; vȑbopûc, pȕcavac, pȕcâr *(drndar, tresač; isporedi naprijed pučiti),* pûcanj, pùcnjava.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 79.
[2] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 93. 268.

SPAĶ, od SPA (pružati se, stizati), gledati, motriti, čuvati.

Suglasno s *otpada.*

I. suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s, *pa se po svojim zakonima mijenja.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje stizati prelazi u gledati, motriti, čuvati, pa odatle prelazi i u hraniti se:* pästi (pásêm), nàpasti, òpasti, pòpasti, spästi; napásati; spasávati; späsovati; späs, spàsitelj, späsovîšte, Späsoje, Spasènija, spasénje; pâsom, pòpas, pòpasnô, pòpasak, pòpaskovati, sàmpas, pàsîšte, pàstîr, pàstijer, pastjèrica, pàstîrka, pastírče, pàstirčâd, pastìrina, pàstîrskî; päša, ìspaša, òpaša, pòpaša, prìpaša, kozòpasa, volòpaša, püstopâš (f.), pustòpašicê, ìspašîšte, pàšnîk, pàšnjâk. — *značenje gledati prelazi u lakomiti se:* pöpâšan.

2. samoglasno slabi u i, *te u slovenskim jezicima biva* ь, *čega je u nas nestalo, te se mjesto njega kad treba umeće* a: *značenje paziti, čuvati:* päs, psìna, psëto, psèćî, psëtâšce, päsjî, päsjâk, pàsjača, pàsjakovina, päskî (adv.), pàšče, päščâd, paščàdija, pàščînje, psòglav, pàsidrenovina.

II. suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* k, *koje se opet po svojim zakonima mijenja: samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e: *značenje čuvati prelazi u starati se:* pëka (cura), specáliti. — *isto značenje prelazi u suviše čuvati, od tuda u maziti:* péka, péčiti, paspéčiti.

SPAG, od SPA (pružati se, micati se, promicati), sìjati, vidjeti, motriti.

Suglasno s *otpada; suglasno* g *glasi u slovenskim jezicima* z.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: öpâz, pàžnja; päziti, òpaziti, pòtpaziti, prìpaziti, späziti, zàpaziti; òpažati.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje, te u slovenskim jezicima glasi* i: *tako može biti da je:* pízdriti (d *je umetnuto megju* z *i* r), *i s promjenom glasa* z *na* ž: píždriti.

SPAD, od SPA (pružati se), mahati, tjerati.

Suglasno s *otpada. — Korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*):* púditi, raspúditi; pùdâr, pudàrina, pùdârka, pudàrica, pudáriti; pùdljiv, pùdljivac, pùdljivica.

SPAN, od SPA, pružati, tegliti, vući, savijati, vezati, plesti, pružati se, isticati se, nadimati se.

Suglasno s *otpada.*

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: nápon, prípon, ráspon, sápon, sȁpôni, zápon, ȍpona, prȅpona, spȍna, ȍtponac, pȍponac, záponac, ȍponica, spônka, zápônka, pûnjka *(griješkom* u *mjesto* o), záponjâč; pȍnjava, pȍnjavica, ponjȁvčina, ponjavȅtina, pȍnjavskî.

2. samoglasno se sa n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѫ *(od čega je u nas* u*) pred nastavkom koji se počinje suglasnim:* pȕto, pȕtilo, pȕtâlj, pȕtast, pȕtonog, pȕtonogast; pȕtiti, spȕtiti, ȕputiti, zȁputiti, naȍputiti; popȕtati; pȕce (пѫтьце), pȕtâšce, zȁpučak, ȍtpučiti, rȁspučiti, spȕčiti, zȁpučiti; otpúčati, raspúčati, spúčati, zapúčati; otpučávati, raspučávati.

3. samoglasno slabi u e, *pa se sa* n *sastavlja u slovenskim jezicima u* ѧ *(od čega je u nas* e*) pred nastavkom koji se počinje suglasnim ili kad za njim nema samoglasnoga:* péti, ìspêti, nȁpêti, obȁpêti, odȁpêti, pȍpêti, podȁpêti, prȅpêti, prìpêti, prȍpêti, razȁpêti, rȁspêti, sȁpêti, ȕpêti se, zȁpêti; propéće; pȅtar; péta, pȅtica, pétnî, pȍtpetak, zȁpetnica, potpétiti, potpećívati; pêd (f.), pêda, pêdalj; pȅtêljka, pȅtlja[1], pȅtljica, pȅtljati, raspȅtljati, spȅtljati, sapȅtljati, zapȅtljati, raspetljávati, spetljávati, sapetljávati, zapetljávati, petljánac, petljȁnija, petljȁrica, petljȁrija. — *može biti da ovamo ide i* pȅte (f. pl., ornatus capitis)[2].

4. samoglasno oslabivši u e *biva u slovenskim jezicima* ь, *kojega je u nas nestalo, pa se mjesto njega kad treba umeće* a: *tako je u nekim oblicima glagola peti i njegovijeh složenijeh, spomenutijeh naprijed pod 3:* zȁpnêm *itd.*; *tako:* nȁpniguša; *tako:* ȍpna, ȕpropnicê, ȕspropnicê; — *s umetnutim* a *mjesto* ь: ȍpanak, opȁnčina, opȁnčić, opȁnčâr; — *u značenju napinjati se, isticati se, stršiti:* pânj, pȁnjić, pȁnjina, pȁnjuga, upánjiti se.

5. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: pȅnjati, pȅntrati se.

6. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: nȁpinjati, obȁpinjati, odȁpinjati, ȍtpinjati, podȁpinjati, prȅpinjati, prìpinjati, prȍpinjati, rȁspinjati, razȁpinjati, sȁpinjati, ȕpinjati se, zȁpinjati; sapìnjača, zapìnjača, spìnjatak.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 175.

[2] U Osnovama 29 uzimao samo megju tugje; ali vidi u Miklošića vergl. gram. 2, 163. i u njegovu rječniku kod пѧтєлѧ.

SPAR, od SPA, mahati, letjeti, teći, ići, pružati se, padati, udarati, sipati, liti, puniti, davati, hraniti, duhati, gorjeti.

I. suglasno s *drži se: samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o: *značenje mahati prelazi u odbijati, opirati se, zastajati:* spör (tardus), spȍro. — *značenje pružati se, prelazeći u stršiti:* spȍr (m., achillea millefolia), spȍrîš *(istoga značenja, vidi paprac dalje pod III, 1, tako nazvan što je kao pernat).*

II. suglasno s *otpada.*[1]

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje mahati, letjeti: pȁra, *druga osobina njezina (toplota) osim rečenoga značenja, po kom je nazvana, biva u drugim riječima glavno značenje:* ȍpara, pȍpara, rȁspara, zápara, sparìna, spárak, spȃran, nȁopȃran, sȕhopȃran, ȍpȃrnica, opȁruša, pȁrionica; pȁriti, ìspariti, nȁpariti, ȍpariti, pȍpariti, pȍtpariti se, rȁspariti, spȁriti se, zȁpariti; rasparávati, zaparávati. — *značenje mahati, letjeti prelazi u ići, prolaziti:* pȃr *(u ovaj par)*[2]. — *značenje pružati se prelazi u stršiti, stršiti na stranu (isporedi dalje pod B, 1 palac):* párog (baculus uncinatus)[3]; *ovamo će ići i* upȁrožiti *(ali mu nema značenja u rječniku). — značenje letjeti prelazi u ići često:* doparkívati, otparkívati. — *vidi još pod 2.*

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje pružati se prelazi u ići naprijed, tako se okretati, tako namještati, po tome i uregjivati i činiti: prȁv[4], prȁvo, prȁvcê, ȕprȃvo, ȕpravicê, ȕpravičkê, prȁvcît, Prȁvoje; ȉsprava, náprava, ȍprava, pȍprava, prȅprava, prȉprava, rȃsprava, ȕprava; prȁvac, právac, prȁvica, ȉspravica, nȁpravica, prȁvičan; ȍprȃvan, prȅprȃvan, sprȃvan, ȉsprȃvno, preprávnôst; prȁviti, dȍpraviti, ìspraviti, nȁpraviti, ȍpraviti, pȍpraviti, prȅpraviti, prìpraviti, rȁspraviti, sprȁviti, ȕpraviti, ȕspraviti; dȍpravljati, ìspravljati, nȁpravljati, ȍpravljati, pȍpravljati, prȅpravljati, prìpravljati, rȁspravljati, sprȁvljati, ȕpravljati, ȕspravljati; prȁvilo, uprȁvitelj, sprȁvljenica; prȃvda, nȅprȃvda, prȁvedan, nȅpravedan, prȁvednôst, prȁvednîk, nȅpravednîk, prȁvednîčkî, prȃvdati, ìsprȃvdati, ȍprȃvdati, pȍprȃvdati se. — *značenje ići, teći, prolaziti:* prȁm (navis genus), prȁmče; *isto značenje prelazi u bježati (isporedi dalje pod 4 perjati):* prȁmati. — *značenje mahati prelazeći u letjeti, vijati se:* prȁmên[5], prȁmênje, pramíčak, prȁm, prȁmak. — *značenje koje je je dalje pod 6 u*

prema: prama (praep.), pram, sprama, spram, naspram. — *značenje mahati, sobom mahati, bacati, bacati se:* prăća (funda; stapia jumenti clitellarii, *jer se udara nogom, koja se u njoj drži, isporedi njem.* sporn), prăćica, prăćka, Prăćīšte; pràćati se, prăćnuti se; praćàkati se, praćàknuti se; prăćkati se. — *značenje naprijed ići, navaljivati, nagliti:* náprasan, náprasit. — *značenje stršiti, bosti:* práljak (subulae genus). — *značenje mahati prelazi u sipati, nasipati, odatle u izdizati se:* prăg. — *isporedi još pod 7.*

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje pružati se prelazi u ticati, odbijati, potiskivati, braniti:* ȍtpor, pŏtpor, úpor, ȕspor, pȍtpora, ŭpora, ŭpôran, upórnôst, pŏtpôranj, pŏdupôranj, zăpôranj. — *značenje mahati prelazi u udarati, od tuda u cijepati, rastavljati:* ráspor, ȍpornjâk; pòriti, ispòriti, opòriti, otpòriti, raspòriti; *u istom značenju s promjenom glasa* o *na* a: párati, ispárati, otpárati, raspárati, zapárati; párnuti; paràkati, paràknuti; pàrotina; pròparak *(zove se i usperak, koji vidi dalje pod 4).* — *značenje stršiti prelazi u bosti, grepsti:* ŏpor, ŏpôran, ȍporit. — *značenje pružati se prelazi u naprijed se obrnuti, naprijed poći, uputiti se:* opòraviti, upòraviti. — *pošljednje značenje (naprijed poći) prelazi u poći na bolje:* opòraviti se (refici), opòravljati se.

3. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ, *koje se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, a kako je u nas nestalo* ъ, *samo* r *biva samoglasno: tako je u nekim oblicima glagola doprijeti i drugih tako složenijeh, spomenutijeh dalje pod 6:* dopr-o, doprla, podupr-o, poduprt *itd.;* — *tako i u drugih riječi: značenje pružati se prelazi u ići naprijed, biti naprijed:* pr̂vī, pr̂vo, pr̂vom, pr̀vôč, pr̀vâč, ìsprva, ìsprvicê, năpr̂vo, otpr̀vô, spr̂va, spr̂vicê, pr̂vobrătučed, prvòženac, prvòkoska, prvòteoka, prvìna, pr̂venac, pr̀vašnjī, pr̀vača, pr̀viče, pr̀vīčje, náprva, prvâćiti, tòprv. — *značenje naprijed spuštati se, strmu biti:* pŕlac (locus devexus), prlìna[6], pr̀ljaga, pr̀ljuža, pr̀ljužica *(sve istoga značenja),* prljȕžati se *(valjati se, t. j. micati se niz prljužu).* — *značenje stršiti, bosti, tiskati:* pŕljak *(kao šiljak),* pr̀ljčić, pr̀ljača, pr̀ljati (trudere); *ovamo će ići u značenju tiskati, raditi koješta:* pr̂ljkati. — *značenje posipati prelazi u kaljati:* pr̂ljav, pŕljati, upŕljati. — *značenje mahati, vijati se, prelazi u gorjeti, odatle u žeći:* pŕljiti *(u Stulića* prliti), opŕljiti, popŕljiti, spŕljiti. — *značenje mahati, sobom mahati, praćati se:* pr̀njati se, zapr̀njati se, pr̂njīc, prnjìcav, prnjìcati se, zaprnjìcati se. — *značenje takogjer mahati (kao dalje*

pod 4 u pero): opr̂natiti (pennis vestiri; *isporedi **pernat** dalje pod 4).*

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje **mahati**, sobom mahati, praćati se, pružati se, stršiti, šiljastu biti, oštru biti, odbijati, braniti: gotovo sva ova značenja nalaze se u jednoj riječi, a megju druge se različno dijele:* pèro *(u ptice, što maše, što se lepršа, što leti; u ribe, što maše; na buzdovanu, što strši; u raonika [desna strana oštra], što strši, što je oštra; u putu, što se praća, skače, isporedi štene; pero luka, što strši; od zelja, od ruže, t. j. list, što se lepršа; pero karte, t. j. list, u istom smislu),* pérce, pêrje, pápêrje, pèrjatan, pèrjanica, pèrjanîk, pèrjanîštvo, perùšina *(oljvina i perut),* pèrušinica, pèruška, pèruščica, pêrnî, pẽrnat, pẽrina, péronja, peròņjika, perùnika (iris germanica)[7], perája, peràjica, perájnica, peràjevina, pẽrût (plumae sparsae, *i na glavi* furfures), pèrutac, lihòper, šaròper, šestòper, šestòperac, crvèmpêrka (m *mjesto* n *pred* p), šestòpêrnî, zlatòpêrnî, kàćipera, kàćipêrka, kòčopêran; — náper *(brana u vodenice),* náperak *(isporedi uperak),* òperak *(„u pokrivanju zgrada daskom operci trebaju po krajevima, oko uglova"),* ùperak *(„u debela konca ili druge kakve ·vrrce tanji kraj, koji se uvrazi u iglu"),* ùsperak (pannus insertus in latus caligarum, *isporedi naprijed pod 2 proparak),* záperak (stolo), ùsperica *(strana u raonika protivna onoj koja se zove pero),* ùspernica *(istoga značenja);* — ispèriti se, napèriti, popèriti, vitòperiti se, izvitòperiti se; — pèrjati (pectinare; fugere, *isporedi pramati naprijed pod 1),* operjájiti se (pennis vestiri), perùljati, perùtati, isperùtati se, perùšati. — *značenje **mahati** (kroz vodu)[8]:* pẽrêm *(sadašnje vr. glagola prati i njegovijeh složenijeh, koje vidi dalje pod 7),* neòpera, loncòpera, sudòpera, pèrilo, pèrionica, pèrîlja, perîljac.

5. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje **pružati se**, ticati, tiskati, odbijati, braniti (isporedi naprijed pod 2 otpor i zaporanj i dalje pod 6 doprijeti):* dòpirati, òpirati, odàpiratî, òtpirati, ùpirati, zàpirati, odùpirati, podùpirati. — *značenje udarati prelazi u napadati (riječima) i braniti se (isporedi dalje pod 7 raspra i preti):* òtpirati se, prèpirati se, sàpirati, prepìrâč. — *značenje koje je naprijed pod 2 u poriti i parati:* ràspirati. — *značenje koje je naprijed pod 4 u perem:* ispírati, otpírati, popírati, prepírati, spírati, sapírati, zapírati, izopírati; pȉrkati; spȉrine, ispìrača, opìrnjača.

6. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje*

vidi naprijed pod 5 pred dopirati i pod 2 pred otpor: dòprijeti, òprijeti, odàprijeti, pòprijeti, prìprijeti, ùprijeti, zàprijeti, odùprijeti, podùprijeti. — *značenje udarati, bosti:* prȉjet. — *značenje odbijati, braniti:* prijètnja; prijètiti, poprijètiti, priprijètiti, zaprijètiti; poprećívati, priprećívati. — *značenje biti naprijed, stavljati naprijed, po tom zastupati, braniti, i uregjirati, prigotovljavati (isporedi naprijed pod 1 riječi kod prav i star. slov.* прѣмъ[9] rectus): prema (adv. i praep.), prem da; sprȇma, ȕsprema, sprȅmica, sprȇman, sprémo; oprémiti, priprémiti, prìpremiti, rasprémiti, sprémiti, usprémiti, zaprémiti; oprémati, priprémati, rasprémati, sprémati, usprémati, zaprémati. — *značenje pružati se s jednoga kraja čemu do drugoga, ili pred nečim s jedne mu strane do druge pa mu tako i smetati:* prȉjek[10], prȉjeko, pȍprijeko, ȕprijeko, pòprečkê, ȉsprijeka, prȅko (praep.), prekòdrinac, prekòdrînka, prekòdrînje, prekòdrînskî, prekòmorac, prekòmôrka, prekòmorskî, prȅkonôž, prekòramica, prekòrečica, prekòrugje, prekòsjutra, prȅksjutra, prȅksinôć, prȅksinoćnî, prȅkjučê, prȅkjučeranjî; prȅpreka, zápreka, prèkaja, prȉječnjâk, prèčac, prijèčac, sprȅčica, prèčaga, Sprȅča, Sprèčâk; isprijèčiti, preprijèčiti, zaprijèčiti; prijèčati, isprijèčati, zaprijèčati; prepreċívati; záprekovati; *prijedlogu* preko *može se* k *i izbaciti:* preo, prȅodân, prȅonôć, preosrȇd, preòkumak[11]; *po tom se može i* e *odbaciti:* pro *(istoga značenja koga je preko; drugo vidi dalje pod 7).* — *značenje biti naprijed, preneseno na vrijeme, kao što je pod 3 u prvo i pod 7 u prije, prelazi u skoro: tako mislim da je (od osnove postale nastavkom* sa, *koja sama nije u običaju, s kojom isporedi naprijed pod 1 naprasan):* prijèsan *(upravo skorašnji, po tom ne preragjen),* prijèsnac, presnòća.

7. *samoglasno u nekim prilikama ispada, a kako tada ostaju korijenu dva suglasna* (pr) *jedno do drugoga, umeće se u nas megju njih kad treba* a: *značenje vidi naprijed pod 4 kod perem:* prȁti, ìsprati, izàprati, òprati, òtprati, pòprati, prèprati, sprȁti, sàprati; prȁnica, neopránica, neoprânština; prâlja, prâljin. — *značenje vidi naprijed pod 5 kod prepirati se:* prȅti (accusare; *infinitiv i part. praet. act. u trećoj vrsti:* prȅo, prȅla, *a sadašnje vr. u prvoj:* prȇm), pòpreti (perdere), sàpreti. — *značenje isto:* rȁspra, prȉca, *s umetnutim* a: pàrac, pàrba, pàrbiti, párnica, párničâr, sùpârnîk, sùpârnica. — *tako je korijen bez samoglasnoga još u nekim riječcama, od kojih i druge postaju, a samoglasno koje je tada do korijena glasi u slovenskim jezicima:*

a) a: *značenje koje je naprijed pod 3 u prvi:* pra *(riječca koja se samo sastavlja s drugima):* **prăbaba, prădjed, prăunuk, prăpradjed**; **prăustâvci**.

b) o: *značenje pružati ili ići kroza što (od jedne strane do druge) ili samo ići dalje, minuti, udaljavati:* pro *(prijedlog koji se sada u nas samo sastavlja s drugim riječima):* provúći, pròdati, Prŏdân *itd.; isto značenje:* proz, proza *(prijedlog s akusat.; z pripada nastavku kao u niz i prez). — značenje koje je naprijed pod 6 u prema:* prŏtiv, prŏtîvan, pròtîvnîk, pròtivak, protíviti se; sùprot, nasùprot, sùprotiti se, suprotíviti se, suprotívština; sùproć, prŏću, sprŏću; *značenje ići kojekuda:* prŏtuha. — *značenje ići naprijed prešlo u ići dalje, minuti:* prŏći [13], prŏčka.

c) i: *značenje naprijed biti prelazi u blizu biti:* pri *(prijedlog s lokat., i koji se sastavlja s drugim riječima):* prìviti *itd.;* Prìbisav, Príbo, Prìbić, Príjo; prîd (additamentum).

d) ѣ: *značenje koje je naprijed pod 3 u prvi i pod 6 u preko:* prȉje *(adv. i prijedlog s genit. i koji se sastavlja s drugim riječima):* prèbiti, prijèboj, Prijèpolje, prĕkrâsan, nâjprije, òtprije, prìješnjî, malòprešnjî; prȉjed *(prije),* pred (praep.), prĕdnjî, prĕdnjâk, prednjáčiti, nàprijed, ponàprijed, nàprijeda, nàpredak, nàpredan, nàpredovati, sprȉjed, ispred, prĕgje, prȉgje, prègjašnjî. — *značenje koje je u preko:* prez (praep., z *pripada nastavku kao pod b. u proz),* prĕzdân, prĕzdânka, prèzime, prèzimenjâk. — *pomenuto* prije (прѣ), *može biti da je izgubivši samoglasno i po tom dobivši u nas megju dva suglasna a u* párlog, párložiti, upárložiti.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) ostaje na svom mjestu: značenje isticati se, stršiti (isporedi naprijed pod A, 1 parog i 4 pero u različnijem značenjima njegorijem): pălac (pollex; radius rotae), păočiti, ùpaočiti; pàlacka, pàlačnîk; pàlok *(„na paloku, t. j. na ruci, da se lasno može uzeti", upravo što se istaklo, te je na dohvatu). — značenje udarati, sjeći:* pălica (baculum; lignum), păličica, păličnjâk; pàloš, pâloš, palòšina, pâlošina; *ovamo će ići sa* u *mjesto* o *od* l: opàučiti (percellere; *isporedi opaliti). — značenje mahati, sobom mahati:* palàcati (micare), palùcati, palùcnuti. — *značenje mahati razvijeno u udarati i sipati:* pălj (tudicula; haustrum, *isporedi ispolac). — značenje sipati:* pála *(ispolac),* pălje *(mekinje). — značenje mahati, vijati se, prelazi u gorjeti:* ŏpala, pŏtpala, ŭpala, pàlîšte, Pálež, Páležanin, páleškî; pălja *(zublja),* pàljika, pàljikovača, pàljevina, pàlijer [14]; páliti, ispá-

liti, napáliti, opáliti, popáliti, potpáliti, pripáliti, raspáliti, spáliti, sapáliti, upáliti, uspáliti, zapáliti; pàligôrka, upaljènīk, upaljènica; napaljívati, potpaljívati, pripaljívati, raspaljívati, spaljívati, sapaljívati, upaljívati se, zapaljívati.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje pružati se, prostirati se (o visini koja se prostire): planìna[15], planìnica, planìnâr, planínac, plànīnka, plànīnskī, Planìnīk, plànika, pròplanak, Plâna *(ime žensko; mislim da će biti postalo od planinka okrnjivanjem),* Plâne. — *značenje sipati, posipati, preneseno na boju:* plâv, plávac, plàvac, plâvka, plàvulja, plàvôjka, Plâvša, plàvilo, plàvook; pláviti, poplávjeti, zaplávjeti, zaplavljívati; plavètan, plavètnīk, plavètnjâk, plavètnikast, plavètnilo, plavètniti se, poplavètnjeti. — *značenje mahati, vijati se, prelazeći u gorjeti:* plànuti, preplànuti; plämên, plamènčić, plamíčak, plämen (adj.), plämenit, plamènīk, plamènjača; pläm; plämati; rasplàmtjeti se, zaplàmtjeti se.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje cijepati, rastavljati:* pô (полъ, dimidium), spöl (sexus)[16], pöla, tròpol, tròpônī, pölica (dem.), pólče, näpolica, näpoličâr, näpoličiti, polòvina, polòvica, pölôvan, polòvnīk, polóvnica, polòvnjâk, polováče, polòviti, raspolòviti, upolòviti, upolováčiti, polùtina, polùtica, polùtân, polùtâk, pòlutkinja, polùčâk; polugòdišnjica, polùgrošnica, polùoka, pódrug, pódrugović, pódnê, pónoći; pölak, näpô, näpola, pöpola, näpolak, näpole, näpolicê; pládnê (пладьне, od полъ дьне: *kad se prestajalo osjećati da je to nominativ s genitivom, izgubila je prva riječ nastavak, te joj ostao sam korijen, a kako su tada za samoglasnim išla dva suglasna, ono se premjestilo megju njih i produljilo se u* a)[17], *s premještenim suglasnima:* plândīšte, plândovati, *i odbacivši* p: lândīšte. — *isto značenje cijepati prešlo u odvajati:* pòlica, pòličica, pòličâr. — *značenje takogjer cijepati:* pòljeno, polùvača. — *značenje sipati (isporedi naprijed pod 1 palj i pala):* ìspô (исполъ), ìspolac. — *značenje pružati se, prostirati se:* pölje (campus; nä polje, foras; nä polju, foris; spölja, extrinsecus), poljíce, poljàna, poljànica, pòljâr, poljàrina, pòljâk, poljàčina, pöljskī, poljèvit, pustòpoljina, Bjelòpoljac, Prijèpolje, Prijèpoljac; spòljašnjī *(vidi naprijed spolja).*

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje sipati, nasipati:* pün, prèpun, preòpun *(isporedi naprijed pod A, 6),* pünan, pünahan, püncât, püncīt, pünačak, pùnīš, pünoglavac, pòtpuno,

pȍtpunicê; pȕniti, dȍpuniti, ȉspuniti, nȁpuniti, pȍpuniti, pȍtpuniti, prȅpuniti, prȉpuniti; dopúnjati, ispúnjati, napúnjati, popúnjati, potpúnjati, prepúnjati; dopunjávati, ispunjávati, potpunjávati; ispunjívati; — *značenje koje je u puniti:* mekȍput[18]. — *značenje puniti prelazi u množiti:* pûk, púčanin, púčânka, pûčka, púčanstvo, púčanskî; — *značenje puniti prelazi u hraniti, ragjati:* púnac, pȕnica, pȕničin.

4. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* e:

a) ostaje na svom mjestu: značenje mahati, vijati se, letjeti (isporedi pod A, 1 pramen): pȅleš (coma). — *značenje posipati prelazi u pokrivati, povijati:* pelȅna. — *značenje stršiti, bosti prelazi u grknuti:* pȅlen[19], pelénak, pelȅnâš, pelȕnija, pȅlin.

b) premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje puniti (vidi naprijed pod 3) prelazi u ragjati: plȅme, plȅmenîk, plȅmenskî, plȅmenit, plemenȉtâš, plȅmić.

5. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ѣ, *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: značenje posipati, pokrivati:* plȉjesan (плѣснь), pljȅsniv, pljȅsniviti, pȍpljesniviti, ȕpljesniviti se. — *značenje cijepati prelazi u odirati, guliti, čupati, ljuštiti:* pljȅti, ȍpljeti; pljȅtva[20], pljȅtvâr, pljetvȁrica, plijȅviti, oplijȅviti, plijȅvor; pljȅva[21], pljȅvara, pljȅvnî, pljȅvnjâk, Pljȅvlje, pljȅvaljskî; plȉjen[22] *(isporedi odor i odora),* plijȅniti, oplijȅniti, poplijȅniti, zaplijȅniti.

III. korijen bez s *udvaja se.*

1. *udvaja se tako da mu je na prvom mjestu samo suglasno sa samoglasnim, a na drugom mjestu stoji cio: samoglanso na prvom mjestu glasi* a, *a na drugom ili se premješta korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim, te glasi takogjer* a, *ili (kao naprijed pod II, A, 7) ispada; suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* r: *značenje ici naprijed, prolaziti, naprijed biti (što najprije treba proći):* pȁpratnja *(isporedi dolje pod 5 e. preprata),* Pȁpratnja; Pȁpraća. — *značenje koje je naprijed pod II, A, 4 u pero (jer je po lišću kao perje):* pȁprât, pȁpratka, papráca, paprátnjača, paprȁtljika, paprȁtljičica; pȁpradnîk *(druga biljka).* — *korijen bez svoga samoglasnoga na drugom mjestu: značenje koje je naprijed pod I u sporiš:* pȁprac *(drugo je* a *umetnuto po zakonu našega jezika).* — *značenje mahati, praćati se, prelazi u vrtjeti se:* pȁprica. — *značenje stršiti (isporedi naprijed pod II, B, 1 palac):* pȁprčak. — *značenje takogjer (stršiti isporedi pero):* pȁprčina *(stablina, šašarovina, kukuruzovina).*

2. korijen se udvaja kao pod 1, samo mu samoglasno na prvom mjestu glasi ь, *na drugom mjestu ispada (kao u nekim riječima i pod 1): značenje stršiti prešlo u bosti, grepsti (na jeziku; isporedi naprijed pod II, B, 4 pelen):* päpar, pàprika, pàpričica, päpren, päprenjača, pàprikāš, pâpriti, zàpapriti.

3. udvaja se tako da mu je na prvom mjestu samo suglasno sa samoglasnijem, a na drugom mjestu stoji cio sa samoglasnijem megju oba suglasna: samoglasno na oba mjesta glasi e, *a suglasno* r *glasi* l: *značenje gorjeti (isporedi naprijed pod II, B, 1 paliti):* pĕpeo (gen. pĕpela), pepéljak, pepèljāk, pepèljav, pepèljast, pepèljār, pepèljuga, pepèljuha, pepèljuša, pepèljinjāk (?); opepèliti; pepèljiti se; pepèljaviti, opepèljaviti, upepèljaviti.

4. udvaja se tako da je na prvom mjestu cio, pa za cijelijem dolazi još jednom prvo suglasno, a tada i samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje koje je naprijed pod II, A, 1 u pariti:* pŕpa, pȑpuška. — *značenje praćati se, valjati se:* pȑpuškati se. — *značenje mislim da je ragjati (razvijeno iz puniti):* pȑpac *(isporedi dalje pod 5 prporuše).*

5. udvaja se tako da na oba mjesta stoji cio, pa na prvom mjestu samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih:

a) samoglasno na prvom mjestu glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno, a na drugom mjestu samoglasno glasi* o: *značenje ragjati:* pŕpor (coitus piscium), pȑporiti se: *u tom će značenju biti i* pȑporuše *(isporedi naprijed pod 4 prpac).* — *značenje päriti i praćati se:* pŕpor (cineres aqua diluti i arena, *prašina n. pr. gdje leže braci)*[23]. — *značenje biće stršiti (isporedi naprijed pod 1 paprčina):* pȑporak *(„odrezana vinova loza, koja se odozdo zakopa u zemlju i pusti žile, pa se na drugo proljeće presagjuje. Njima posagjen vinograd rodi prve godine". Prema tom tumačenju moglo bi se misliti da je u značenju i ragjanje).*

b) sve kao pod a., samo suglasno r *na drugom mjestu glasi* l: *značenje može biti praćati se prešlo u gmizati:* pŕpolj. — *značenje koje je pod a. u prporak:* pȑpoljak.

c) samoglasno na prvom mjestu glasi a, *sve drugo kao pod a.: značenje praćati se, lepršati se, tresti se:* präporac, prapòrčić.

d) samoglasno na oba mjesta glasi e, *suglasno* r *na prvom mjestu glasi* r *a na drugom* l: *značenje praćati se, letjeti:* prèpelica, prèpeličica, prèpeličić, prèpeličjī, prèpeličār.

e) samoglasno na prvom mjestu glasi ъ, *a na drugom premještajući se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim glasi* a: *značenje koje je naprijed pod III, 1 u papratnja:* prěprata.

[1] Iz uzroka napomenutijeh naprijed kod korijena PAR stavljam ovdje i one riječi kojima bi korijen mogao biti i samo PAR.

[2] Može biti da je *a* u nas umetnuto mjesto ъ, ali se to ne može potvrditi ruskim пора, jer i u star. slovenskom ima пора.

[3] Miklošić vergl. gram. 2, 283 i 360 veli da je složeno *pa-rog*. Bez sumnje je tako *parožak* i *paroščić* (isporedi dvoroge vile); ali ne vjerujem da je tako i parog.

[4] Miklošić vergl. gram. 2, 50 veli da je od gotove riječi *pra*, koju vidi dalje pod 7, a.

[5] Miklošić vergl. gram. 2, 236 nalazi da će značenje biti scindere.

[6] U Stulića ager, humus, praedium, fundus, possessio, valja da za to što je onuda sve to u strmeni.

[7] Zove se i mačic (isporedi schwertlilie); prem da se zove i bogiša, opet mislim da joj je značenje samo od pera.

[8] Drugi misle da je značenje udarati; tako sam mislio i sam u Osnovama 29; ali sada mislim da je ovako bolje; isporedi *miti* od kor. MU movere.

[9] Miklošić vergl. gram. 2, 233 veli da je od пръ, koje vidi dalje pod 7, d.

[10] Miklošić vergl. gram. 2, 239 veli da je od пръ, koje vidi dalje pod 7, d.

[11] U *preopun* biće prijedlozi *pre* i *o;* isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 359.

[12] Nema u Vukovu rječniku.

[13] U Osnovama upravo od korijena; isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 28. 239.

[14] U Osnovama megju tugjima; ali ga megju narodne riječi uzima Miklošić u vergl. gram. 2, 91.

[15] Drukčije u Osnovama.

[16] Šuman wurzel spar. 6 i 25 nalazi u toj riječi značenje rasti; tijem bi se izjednačivala sa rod; ali i strana (muška, ženska) privlači je k značenju cijepati. Glas *s* može i korijenu pripadati, kao što i Šuman opaža.

[17] Drukčije Geitler, starobulh. fonol. 46. — Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 386, i u Jagića Archiv für slav. filolog. 1, 396.

[18] Miklošić vergl. gram. 2, 166 poredi sa pellis, po čemu bi značenje bilo cijepati, guliti ili pokrivati.

[19] Drugi misle da je u značenju posipati prenesenom na boju, kao što je u adj. *plav*.

[20] U Osnovama 241 uzimao sam korijen u drugom značenju, ali mi se ovo čini priličnije.

[21] U Osnovama 84 uzimao sam značenje sipati, ali mi se ovo čini priličnije, u kom se jednači s ljuskom.

[22] U Osnovama 135 uzimao sam značenje puniti, davati; ali mi se sada čini priličnije značenje odirati.

[11] U Vukovu rječniku stoji još za pȑpor da je i suprašica; ali kod suprašice se kaže da je pŕpor 1, a pŕpor i nema više značenja nego jedno, pomenuto; tako ne znam je li se htjelo reći da je to i suprašica, a po tome pȑpa da znači i pŕpor.

SPARK, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje od mahati prelazi u praćati se, opirati se, srditi se*: pȑkos, pȑkositi, prkòždžija; pŕkonjiti se, napŕkonjiti se; zaprkènjati se; òprčito, pȑčica, napŕčiti se, òprčiti se, zapŕčiti. — *značenje tiskati, stiskivati, prelazi u stezati, smanjiti:* spȑčiti. — *značenje puniti prešlo u ragjati:* pȑcati se (de coitu caprarum), òprcati, pȑč, pȑčevina, prčèvit. — *značenje stršiti, isticati se:* ìsprcati. — *značenje tiskati, tjerati:* spŕcati. — *isto značenje prešlo u jesti:* opŕcati. — *značenje mahati prešlo u bježati:* upŕcati. — *značenje koje je u pàriti:* pŕčor *(ukuhan drob).*

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje koje je u prati (vidi kod kor.* SPAR *pod II, A, 7):* plákati, isplákati, oplákati, poplákati, splákati; pláknuti, spláknuti; poplakívati; splàka, òplaćine, splàčine. — *značenje sipati:* sàplâk *(isporedi ispo kod kor.* SPAR *pod II, B, 2).* — *značenje udarati prelazi u tiskati:* uplákati se *(u kakav posao ili megju koga).* — *značenje udarati prelazi u vikati (isporedi derati se):* plàkati, dòplakati, ìsplakati, òplakati, òtplakati, pòplakati, prèplakati, prò̀plakati, ràsplakati, ùplakati se, zàplakati; doplakívati, isplakívati, oplakívati, poplakívati; plačìnjati; plàkavica; plàčidrûg; plȁč, plàčan, plàčko, plàčka, plàčkav, plàčljiv, plàčêvan.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o: *značenje udarati, udarajući zatupiti, poravniti, raspljoštiti:* plòča, plòčica, pločètina, plòčnîk, ùpločiti se.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: *značenje koje je pod 2 u ploča:*[1] plèće, òpleće, zápleće, plêć (f.), plèćka, plèćat, plètnjica (t *mjesto* ć *pred* nj), plèćâš *(nekakav grah);* potplèćati; potplećávati.

[1] U Osnovama drugo značenje.

SPARĶ, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.
Suglasno s *otpada.*
Suglasno ķ *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje posipati prešlo u prljati (vidi kod kor.* SPAR *pod II, A, 3):* prâse, pràseći, pràsetina, prásac, pràšćevina *(i odbacivši* š: pràčevina), pràšćić, pràsica, präsâd, sùprasan; prásiti, isprásiti, oprásiti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje ići za čim prelazi u tražiti, iskati, pitati, moliti:* pròsac, pròsački, pröšjâk, pröšjački, pröšjâčkî, pröšjakinja, prosjàkinja, prosjàčina, pròsilac, pròsidba, ìsprosnî, ùprosnîk, pròšnja, pròšnjevina, pròševina; pròsiti, ispròsiti, napròsiti, opròsiti, popròsiti, prepròsiti, zapròsiti; prosúkati.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje može biti mahati (disati; isporedi pluća):* p̀rsi, p̀rsina, p̀rsat, p̀ršnjâk, nàpršnjâk, òpršnjâk, nápršče; òprsiti se.

SPARG, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se. — Suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *a kako je toga glasa nestalo u nas, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje mahati, praćati se, prelazi u gmizati, miljeti:* špûg (cochlea; *sprijeda je promijenjeno u nas* s *na* š), spûž (cochlea), Spûž, Spúžanin, spûškî.

II. suglasno s *otpada.*

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje gorjeti (vidi paliti i prljiti kod kor.* SPAR): präžiti, zàpražiti, zapražávati, zäpraška. — *značenje biće takogjer gorjeti:* prâz *(ovan neujalovljen)*, prazòvit. — *značenje gorjeti prelazi u sušiti, sahnuti:* zaprȁgnuti, zapràći. — *ovamo mislim da ide u značenju ići naprijed, proći, minuti, prestati, ostati bez čega, biti bez čega:* prázan[1] *(mjesto* праздьнъ, *koje je postalo od osnove postale nastavkom* da *od korijena, od koje je i star. slov.* праздовати, праздь), pràznîk, prâznîk, pràznica, praznìna; isprázniti, oprázniti; opràznjeti; ispražnjívati;

pràznovati, prâznovati; pràznôv, nàprâzno, praznòruk, praznòslov, praznòsloviti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje stršiti, isticati se, izbijati, klijati:* pȑga. — *značenje nadimati se, napinjati se, prelazi u prsnuti, raspasti se, odatle u razmetnuti, razvrći:* pŕznî, pŕznica, pŕžnja; pŕzniti, zapŕzniti; nàpržit, nàpržica, nàprženica, pȑženica *(prznica).* — *značenje razmetati sastavlja se sa sipati:* pȑžina *(pospa i pijesak).* — *značenje koje je naprijed pod 1 u pražiti:* pȑžiti, ìspržiti, nàpržiti, òpržiti, pòpržiti, spȑžiti, ùpržiti, zàpržiti; pȑženica, pȑžnica, zäprška.

3. samoglasno glasi i, *ali samo u riječima koje će biti prešle iz tugjega jezika: značenje koje je pod 1 u pražiti:* prȉgati, ìsprigati, òprigati, pòprigati, sprȉgati, ùprigati, zàprigati, prȉganica.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje makati, mašući isticati, pružati, praćati se, klizati se, gmizati, miljeti:* plâz, òplaza, plȁzina, òplazina, plazàjica; plȁziti, ìsplaziti; plázati se; oplàznuti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje kao pod 1:* pûž (cochlea; *isporedi naprijed pod I špug i spuž),* pužèvljî; prȉpûz; pȕzavac; pȕzati, ìspuzati, òtpuzati, prìpuzati, ùpuzati; púziti, otpúziti, spúziti se; òpuznuti se, pòpuznuti *(i sa* l *umetnutim prema riječima pod 1, kome je još dodano* j, *i s njim sastavljeno u jedan glas:* pòpljužnuti se); popuzívati; popȕzljiv; *isto značenje prelazi od klizati se u opasti i klisku ili glatku biti:* òpuznuti *(opuzla brada; opuzao kao miš, kad je mokar).*

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2. 50. 362.

SPARGH, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *drži se; ali je za njim ispalo* p *u slovenskim jezicima: suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* l; *samoglasno glasi* e: *značenje praćati se, trzati se (isporedi pero kod kor.* SPAR): slezìna.

II. suglasno s *otpada. — Suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u): *značenje od mahati i praćati se prelazi u tegliti, natezati, otezati, stezati:* prŭg (protentus), Prŭginja, pòprug, pö̀prŭg, prŭgao *(klupko),* prúglo (laqueus), prúgla (n. pl., *„gvožgje što se njim rasteže platno kad se tka“),* prúga (linea), prŭzalo *(pruglo),* sùpruga *(tojaga; može biti za to tako nazvana što je pruga; isporedi prut);* prŭziti, òpružiti; prúžati, oprúžati.

2. *korijenu dolazi ozad* n, *kao pod 1, ali samoglasno slabi u* e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e): isprégnuti, naprégnuti se, poprégnuti, potprégnuti, rasprégnuti, sprégnuti, usprégnuti, zaprégnuti; ispréći, napréći se, raspréći, spréći, zapréći; prézati, isprézati, naprézati se, poprézati, rasprézati, sprézati, usprézati, zaprézati; sprĕga, prĕgljica, prègača, oprègača, prègljača, oprègljača, prèžina, oprèžina, sprèžnîk; sprĕz. — *značenje mahati, skakati prelazi u gmizati:* prĕgalj. — *značenje trzati se, paziti:* prĕzati, ȍprêz; préžati, dopréžati, upréžati; préžiti.

SPART, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *otpada.*

I. *suglasno* r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* a: *značenje ići prelazi u voditi i slati:* prätiti, ìspratiti, pòpratiti, pròpratiti, ùpratiti, zàpratiti; präćati, ìspraćati, zàpraćati; prätilac, prätilica; pràtnja, ìspratnjâ. — *isto značenje prelazi u gnati:* sprätiti, spräćati. — *značenje mahati, udarati:* prätljača.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje ići. proći, prelazi u pustiti, ostaviti:* prö̀st, prostòta, pròstâk, pro-tàkinja, pròstâčkî, ȍproštâj, ȍprosnâ; pròstiti, opròstiti; proštávati; *s promjenom glasa* o *na* a: prá͡štati, oprá͡štati, prášćati.

3. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* ъ. *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *bira samoglasno: značenje ići:* pȑt (f., via per nives, *isporedi njem.* spur), prtìna, pr̀tina, prtìnica, pŕca; pr̀titi, otpr̀titi. — *značenje mahati prelazi u viti, savijati, plesti, vezati:* ȕpȑt, ȕprta, ȕprtnjača, pr̀tača, pȑtilica, pr̀tlâg, pr̀tljaga, prtljàžina; pȑtiti, nàprtiti, òtprtiti, prèprtiti se, prìprtiti, ràsprtiti, spȑtiti, ùpr-

titi, ùprtiti se *(u kakav posao)*; otpŕćati, raspŕćati; pȑtljati, otpȑtljati. — *značenje plesti prelazi i u govoriti koješta:* pȑtljati, pȑtljāš, — *i raditi koješta nevješto:* šèprtlja *(slog* še *vidi kod kor.* SA 1), šèprtljiti, ušèprtljiti. — *značenje pružati se, prostirati (ili može biti samo plesti):* pȑtīšte (lintea), pȓten, prtènjača. — *značenje pružati prelazi u isticati:* pŕćiti, pŕćiti se, napŕćiti, opŕćiti; pŕćènusnat.

4. korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od koga je u nas* u*): značenje mahati:* prût, prútak, prùtić, prûće, prûćīce, prùtilo, prùtovača, prùtulja; prȕtak (adj.), prȕtast, prȕtarast; prȕćiti se, prȕćati se.

5. korijenu dolazi takogjer ozad n, *kao pod 4, ali samoglasno slabi u* e, *te se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje mahati prelazi u savijati, slagati, sklanjati, pokrivati:* pòpret, súpret, ùpret, zápret, sprêtan, sprètan; prètati, poprètati, rasprètati, sprètati, uprètati, zaprètati; raspretávati. — *značenje savijati, pregibati, vrtjeti:* prèslo[1], prȅšljen (verticillus *i* geniculum), *i izbacivši* e: pȑšljên, pršljénak.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje pružati se, prostirati se, plosnu biti, prostirati poda što, t. j. postavljati, prostirati se oko čega ili uza što, t. j. zaklanjati, opkoljavati:* splȁta *(splav i kao skela)*; pòplat[2] (planta pedis); ȍplata (margo), oplátiti, oplaćívati; pȍtplata, potplátiti, potplaćívati, pòdoplata, podoplátiti, pòduplata, poduplátiti; náplatak; dvòplatan *(čovjek, t. j. dvoličan; sjekira, kosa)*; *značenje kao u oplata i naplatak, t. j. prostirati se oko čega, zaklanjati, braniti:* plátno *(oko grada,* moenia*)*; *značenje prostirati (može biti i savijati, zaklanjati, pokrivati):* plátno (linteum), plȁtnâr, plȁtnen. — *značenje cijepati:* plȁtina. — *značenje sipati, puniti, prelazi u davati:* pláta, dȍplata, ȉsplata, nȁplata, náplata, pȍplata (mendicatio, *upravo primanje onoga što ko da, isporedi poplatiti)*, plȁtka, plátac, plȁtiša, pláća; plátiti, doplátiti, isplátiti, naplátiti, poplátiti (solvere; munerari), potplátiti, preplátiti; pláćati, popláćati; doplaćívati, isplaćívati, naplaćívati, potplaćívati, preplaćívati. — *značenje savijati, slagati (isporedi pod 5 pretati):* plȃst *(pred* t *od nastavka promijenjeno je* t *od korijena na* s), plàstić, plȃšće, plášnjača; plástiti, uplástiti; *značenje opirati se (isporedi opirati se kod kor.* SPAR): opoplástiti se; *značenje cijepati (isporedi rasporiti kod kor.* SPAR, *i naprijed platina):* rasplástiti.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *značenje mahati, prelazi u viti, savijati:* plèsti[3], doplèsti, isplèsti, naplèsti, oplèsti,

poplèsti, preplèsti, rasplèsti, splèsti, saplèsti, uplèsti, zaplèsti; dòpletati, nàpletati, òpletati, pòpletati, prèpletati, ràspletati, splètati, ùpletati, zàpletati; spletávati; náplet, pòplet, rásplet, splët, brdòplet, kolòplet, ùpletak, plëtke, plèkâš, ùpletnîk, ùpletnjâk, plëtîvo, pletìvača, plètîlja, plètićâ (adj.), pòpletica, plèter, pletènica, Plètikosa, plètikotarica, plètikrošnja. — *isto značenje prelazi u graditi, praviti*[4]*:* plèsmo (*„pouska daska kojom se što zagragjuje ili grudi, n. p. koliba, kao vrljikama"*).

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje koje je pod 2 u plesti:* plôt, plòtić, plòtina.

4. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje koje je pod 2 u plesti:* ùplitke.

[1] Značenje vidi u Osnovama 120; isporedi i prešljen; obje bi mogle biti i od korijena od koga je presti.

[2] Za neke izmegju riječi koje se ovdje pominju (poplat, oplata, pláta) uzimao sam u Osnovama 208. 209. da im *t* pripada nastavku.

[3] U Osnovama 25 drukčije; onako i Miklošić vergl. gram. 2, 480. i Fick, vergl. wörterb. 2, 611; ali mi se ovako čini bolje; vidi u Šumana wurzel spar 10; isporedi njem. falten u Ficka vergl. wörterb. 3, 182.

[4] Isporedi grč. πλάττω, πλάσσω.

SPARD, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje mahati prelazi u udarati, odatle u vrći, zadjeti i ubiti:* zapŕdjeti *(zadjeti)*, pripŕdjeti, raspŕdjeti *(razvrći, razagnati)*, upŕdjeti *(ubiti)*, ràsprdnuti *(razvrći)*, prdèljuska (alapa), prdèljusnuti. — *značenje mahati prelazi u vrtjeti, valjati:* òprdine (reliquiae flocci)[1], pòprdica (*„u pregji ravoljak, gdje je pregja deblja"*). — *značenje može biti stršiti:* pȑdelj (polygonum). — *značenje udarati prelazi u lupati, praskati:* pŕdjeti, pȑdnuti, pȑnuti pȑ la, pŕdonja, pȑ lez, ùsprdleziti se, pȑde ko, prdéknuti, popȑd jiv, popȑdnja, pȑdâljka, prdàljica — *značenje lupati prelazi u govoriti koješta, rugati se, raditi koješta:* pòpȑd, òprdica, pòtprdica, zàprdica, spŕdati, spŕdnja, spŕdalo, spȑdâš, potpȑdâč, prdàčina, prdáčiti se, naprdívati, oprdívati, potprdívati se, priprdívati, zaprdívati, pòtprdnuti se, pȑdlati, pȑdnjava (convicium in equum). *po glasu će svom biti nazvan i* pȑdavac. — *ovamo će ići ili s umet-*

nutim n *megju* r *i* d, *u značenju mahati, letjeti:* pȑudêlj (papilionis genus).

2. *korijenu dolazi na kraju* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje mahati, skakati, prelazi u isticati se:* prûd, prudȍvit, sáprugje, prȕdika.

3. *korijenu dolazi takogjer* n, *kao pod 2, ali samoglasno slabi u* e, *koje se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje mahati prelazi u trzati se:* prĕdati, prĕnuti se. — *značenje mahati prelazi u vrtjeti:* prȅsti (prédêm), ȉspresti, nȁpresti, nȁtpresti, ȍpresti, prȅpresti, rȁspresti, ȕpresti; isprédati, naprédati, natprédati, preprédati, rasprédati, uprédati, zaprédati; prȅda, sȕpredak, prȅdȉvo, predénce, preprȅdalo; prȅgja, prȅgjica, pregjȅtina, pregjȕrina; prȅslica, prȅsličica, presličíca, prȅsličina, presličȅtina; prélo, préla *(preslica)*, prélac, prêlja, hȉtroprêlja, tänkoprêlja, zlȍprêlja. — *ovamo može biti da ide u značenju zadjeti (vidi pod 1):* prĕgjica (fibula).

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno glasi* ъ, *a kako je u nas nestalo toga glasa, samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *tako će biti u značenju udarati, sabijati ili valjati (vidi pod 1):* pȕst[2], pȕstina, pȕstine.

[1] Isporedi u Miklošića, vergl. gram. 2, 134.
[2] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 166.

SPARDH, roditi (od SPAR, puniti, roditi, i DHA, činiti).

Suglasno s *otpada; samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih i glasi u slovenskim jezicima* o; *suglasno* r *glasi* l: plȍd, plȍdan, plȍdnica, plȍdva, prȉplodak; plȍditi se, priplȍditi se, rasplȍditi se.

SPARS, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *sprijeda otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *suglasno* s *nakraj korijena glasi u slovenskim jezicima* h, *pa se opet mijenja po svojim zakonima: značenje sipati, rasipati se:* prâh, prášak, prȁška, ȍprašak, ȍprašica, sȕprašica, prȁšina, prášan, prȁšnik, naprȁšnik, pȍt-

prašljâj, pràšilac, pràšionica, pràšidba, pràhača; pràhati; prášiti, isprášiti, naprášiti, oprášiti, poprášiti, priprášiti, rasprášiti se, zaprášiti; potprašívati. — *značenje takogjer rasipati se, prelaziti u prah, trunuti, ali je u nas otpalo* h *(kao i u drugim prilikama):* prána[1].

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *suglasno* s *glasi* s *i* h: *značenje sipati (prelazeći može biti u hraniti):* prŏso[2], prŏsen, prosènica; próha (prója), próhin, prò(h)ulja, tropròjan.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo te samo* r *bivа samoglasno:*

a) suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje stršiti, ticati (isporedi palac kod kor.* SPAR): pȑst[3], pȑstić, pȑsci (prstaca), petòprsta, petòprstac, petòprsnica, nàprstak, pȑstên, prsténak, pȑstênje, pȑstenovati.

b) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet mijenja po svojim zakonima: značenje sipati:* ȍprha, pȑhût, pȑ(h)ljuša, opȑ(h)ljuša; opŕšati, popŕšati, raspŕšati, ràsprškati; *značenje sipati, rasipati se, ispucati:* ȍprhnuti *(„kad opali mraz ili plamenjača što mlado, te uvene;* oprhnuti *na vjetru n. p. oko usnica); značenje pući, zijati, otvorenu biti:* pȓ(h)lî *(otidoše u prhlu zemlju,* in patulum mundum). — *značenje rasipati se, prelaziti u prah, trunuti (isporedi pod 1 prana): izgubivši u nas* h: pȑnja[4], pȑnjav, pȑnjavac, pȑnjâd, prnjadòvit. — *značenje mahati, skakati, letjeti:* pŕ(h)nuti. *isto značenje prelazi u gnjeviti se:* pȑšljiv (iracundus), pȑšljivac.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a:

a) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s: *značenje udarati prešlo u cijepati:* plȁsa (glaciei frustum, *isporedi star. slov.* плаха segmentum). — *značenje može biti isto prelazeći u krojiti ili prostirati, pokrivati:* plâšt *(nastavak je* tja*)*[5]. — *sa* j *mjesto* l: pjàštanica *(slezina).*

b) suglasno s *u slovenskim jezicima glasi* h, *pa se po svojim zakonima mijenja: značenje mahati, skakati, nagliti, bježati (isporedi pod I, 3 prhnuti):* plȁh, plȁhôst, plahòvit, plahòvati, plàhîr, uplahíriti, usplahíriti *(i izgubivši* l: uspaíriti), splàhati *(i sa* v *mjesto* h: splàvati), saplàhati[6], splàhtati, saplàisati *(s tugjim nastavkom);* plȁšiti, pòplašiti, ràsplašiti, ùplašiti, zàplašiti; plȁšiv, plȁšljiv, plȁšivica, plȁšnja. — *značenje sjeći:* plȁhta *i izgubivši* h: plȁta (linteum, *isporedi star. slov.* плахта *i naprijed pod II, 1 plasa),* plȁhtica.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e:

a) suglasno s *glasi* h: *značenje udarati:* zaplĕ́hati, *i sa* j *mjesto* h: uplĕ́jati; *glasu* l *domeće se* j, *koje se s njim sastavlja u jedan glas:* zapljĕ́hati, upljĕ́hati, pljȅnuti (h *je otpalo).*

b) suglasno s *glasi* s: *značenje od udaranja preneseno na glas koji udaranjem biva:* pljȅs! *(isporedi kod kor.* SPARSK).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje cijepati prelazi u guliti, golu biti:* Pljȅševica, Plȅševica.

[1] Isporedi češk. práchno.
[2] Isporedi u Šumana wurzel spar 8.
[3] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 159-160.
[4] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 122.
[5] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2. 72. Drukčije Šuman wurzel spar 9.
[6] Miklošić vergl. gram. 2, 478 veli da je od turske riječi; ja mislim da je sa *splahati* ista riječ.

SPARSK, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Suglasno s *sprijeda otpada.*

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje sipati, posipati:* präskȏč (scabiosa; *valja da za to tako nazvana što je kao posuta, poprskana). — značenje sipati prelazi u rasipati, razmetati, rasipati se, raspadati se, a odatle se prenosi i na glas koji od toga biva:* prȁska (crepitus), praskȍzȏrje *(isporedi puca zora; značenje rastupati se),* prȁskati (crepare), sprȁskati (dissipare), prȁsnuti (erumpere; *zora prašte, vidi praskozorje),* prȁštiti (crepare), ȍpraštiti (uudare, *značenje razvijeno iz razmetnuti).*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje od pružati se prelazi u stršiti, ukočiti se:* prȍštac, prȏšće, uprȍštiti se (obstupescere).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje sipati, rasipati, raspadati se, razmetati (vidi pod 1):* pȑsak (*„ode u prsak“*, diruptio), pȑsnuti (dirumpi), rȁsprsnuti (disjicere), ȉsprskati (dirumpi), raspŕštati se (dissipari); *u tom je značenju i* pȑštiti (conculcare), pȍpršiti, spȑštiti. — *značenje takogjer sipati, posipati:* pŕskati (spargere, conspergere), popŕskati, upŕskati; pŕsnuti, popŕsnuti. — *značenje od raspadanja preneseno na glas:* pȑštati.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь: *tako može biti da je u značenju koje je naprijed pod 1 u praskoč:* prĭještāk *(nekaka trava).*

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje vidi dalje pod 2 u plosan:* spläsnuti. — *značenje vidi dalje pod 3 u pljesnuti: glasu* l *domeće se* j: pljäsnuti.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje udarati, udarajući sabijati, ravniti, širiti:* plȍska, plȍščica, plóšta, plóština, — *glasu* l *dodaje se* j, *koje se s njim sastavlja u jedan glas:* pljȍska, pljóšta, pljȍštara, pljöštimicê, raspljóštiti, spljóštiti, — k *otpada:* plȍsan, plosnȍglav, plosnìna, plösnat, *i sa* lj *mjesto* l: pljȍsan.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi e: *suglasnomu* l *domeće se* j, *koje se s njim sastavlja u jedan glas: značenje od mahati prešlo u udarati (isporedi zaplehati kod kor.* SPARS): pljêsak, (gen. pljêska); pljëskati, pȍpljeskati, rȁspljeskati; pljësnuti; — *prenosi se i na glas:* pljëskac! — *s takim glasom hoditi:* dopljéskati.

4. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje mahati:* plĭska.

SPAS, od SPA, mahati, vïjati, duhati.

Suglasno s *sprijeda otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *zadnje* s *glasi u slovenskim jezicima* h, *koje se opet po svojim zakonima mijenja:* zäpaha, pâljka (pahaljka); pähati (deflare; fluitare), zȁpahati; páhati, opáhati; opȁhnuti, zapȁhnuti; zapahívati; pášiti (subolere, *isporedi zadah, zadisati),* upášiti se; pȁ(h)ûlj (graminis herba, *isporedi pero),* pȁhulja.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ь: *suglasno* s *kao pod 1:* pijȅhati *(izdisati),* pijȅhnuti, pijȅhnja; *ovamo će ići i* spjȅšati (debilitari).

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *suglasno* s *glasi* s: *tako će biti:* pĭsnuti (mori, *isporedi pod 2 pijehnuti i izdahnuti)*[1], spĭskati (dissipare).

4. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u:

a) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h: púhati (flare), ispúhati, napúhati, propúhati, spúhati se, upúhati se, zapúhati; púhnuti, ȍtpuhnuti; púhalo (m.), mrtvopúhalo (m.), púhalica, pȕhâljka; pü-

šiti, ìspušiti, pòpušiti, zàpušiti *(zadimiti, zaprašiti)*; pŭšnica; *isto značenje prešlo u naduti se, napeti se:* púša *(neka gljiva)*; pùhara, pŭha (pustula), pŭhica, pŭica, pŭvica, pùvare *(„kukuruzno zrnevlje, koje u kokanju ne ispuca, nego se onako ispeče")*; *isto značenje prelazi u praznu biti:* pùšljiv. — *ovamo će ići sa* k *mjesto* h: pùktati.

b) suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *značenje mahati prelazi u odbijati, tiskati, prolaziti, ostavljati:* pûst, pustòruk, pustòpolje, pustòpoljina, pustòsvat, postòsvatica, pŭstogjâk, pŭstopâš, pustòpašicê, pùsnîk, pùsnica, pústinja, pústinîk, pŭstôš, pŭstošan, opustòšiti, pùstara, pustàrâš, pùstârskî, pùstolina; opústjeti; opústiti; — ìspust, òtpust, ráspust, ráspusnâ, pŭstimica; pùstiti, dopùstiti, ispùstiti, napùstiti, otpùstiti, popùstiti, potpùstiti, prepùstiti, pripùstiti, propùstiti, raspùstiti, spùstiti, upùstiti, zapùstiti *(i sa* š *mjesto* s: pùštiti, ispùštiti, spùštiti, upùštiti, zapùštiti); puštènica, popuštènîk, spŭštenjača; pŭštati; púštati, dopúštati, ispúštati, napúštati, otpúštati, popúštati, potpúštati, .propúštati, raspúštati, spúštati, upúštati, zapúštati; dopúšćati, ispúšćati, napúšćati, otpúšćati, raspúšćati; spŭštalica. — *ovamo može biti da ide i* pŭšt (juvenis nihili; *isporedi pušče kod kor.* PU).

[1] Isporedi kor. PISK.

SPI, vidi SPA.

SPIS, vidi SPAS.

SPU, od SPA, nadimati se, duhati, izbacivati.

Suglasno s *otpada.*

1. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *tako može biti u značenju nadimati se:* púćiti se, napúćiti se; — *u značenju duhati:* pŭćkati; — *u značenju od duhati prešlom u rasuti:* pròpućkati *(isporedi spiskati kod kor.* SPAS *i spraskati kod kor.* SPARSK).

2. suglasnomu p *dodaje se u slovenskim jezicima* j, *pa se megju oba umeće* l, *s kojim se* j *sastavlja u jedan glas* (љ): *samoglasno se širi (kao pod 1) u* au, *a od toga u slovenskim jezicima*

a) pred suglasnim biva u: *značenje duhati prelazi u izbacivati (duhajući):* pljùvati, ispljùvati, napljùvati, popljùvati, propljùvati, raspljùvati, upljùvati, zapljùvati; ispljúvati, otpljúvati, propljúvati, upljúvati, zapljúvati; pljùvalo, pljùvaonica, ùpljuvak, pljuvának, pljùvânka, pljùvača, pljùvâčka, pljùvâčnica, pljùvačka; pljŭnuti, is-

pljunuti, òpljunuti, òtpljunuti, zàpljunuti; pljûcati; pljûca, pljûcavica; pljücnuti; pljückati; opljuckívati, otpljuckívati.

b) pred samoglasnim biva ov, *čemu se* o *iza* lj *mijenja na* e: ùpljevak, *i sa* j *mjesto* lj: pjëvak.

SPUR, od SPAR, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

Suglasno s *otpada.*

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi ъ: *značenje mahati, sobom mahati, treptjeti, letjeti:* metò-pir *(prvu polu vidi kod kor.* MAT). — *značenje mahati prelazi u vïjati, duhati, sastavljajući se kad kad i sa bježati:* píriti, dopíriti (anhelans advenio), napíriti, otpíriti (aufugere), potpíriti, propíriti, raspíriti, spíriti, upíriti; pírnuti, otpírnuti; potpirívati, raspirívati; pìrivatra. — *značenje mahati, duhati, vïjati prelazi u čistiti (ili može biti samo sipati, isporedi proso kod kor.* SPARS): pïr[1], pìrevina, pirèvina. — *značenje mahati prelazi u gnati:* dopìrlati, ispìrlati, otpìrlati. — *značenje mahati prelazi u metati, motati, plesti, prepletati:* pirlìtati *(izmetati),* ispirlìtati.

2. samoglasno se širi u au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje mahati prelazi u gorjeti (isporedi paliti kod kor.* SPAR): púra, púrak, Púro, Pürko, Pùreš, cŕmpurast (*n pred* p *stoji mjesto* u), pürenjak; püriti, pòpuriti, spüriti, zapúriti se.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno kao pod I, 1: značenje sipati (isporedi prah kod kor. SPARS *i rus.* пыль *prah):* píljak. — *značenje treptati (očima) biće prešlo u gledati:* píljiti (oculis attentis intueri).

2. samoglasno kao pod I, 2: značenje cijepati prelazi u guliti (isporedi plijen kod kor. SPARS): opúljiti.

[1] Nastavak je *ja*, kao što pokazuje pir-e-vina. Drukčije u Osnovama 104 po Ficku vergl. wörterb. 1, 677-678. Isporedi Šuman wurzel spar 36.

SPUS, vidi SPAS.

SMA, gladiti, sìjati, veseliti se.

I. suglasno s *drži se: samoglasno slabi u* i, *te u slovenskim jezicima biva* ѣ: *značenje gladiti prešlo u sìjati:* smëgj *(star. slov.* смѣдъ). — *značenje sìjati prelazi u veseliti se:* smìjati se (i *pred*

ja *mjesto* ᴇ *u južnom govoru, u istočnom* smèjati se), nasmìjati se; nasmijávati se, podsmejávati se *(u istočnom govoru)*; osmijèvati se, podsmijèvati se; smȉjeh[1], pödsmijeh, smijèšan, smjèšljiv; nàsmjehnuti se, ȍsmjehnuti se, pȍdsmjehnuti se; nasmjehívati se; smijèšiti se.

II. suglasno s *otpada: samoglasno kao pod 1: značenje sìjati:* mjëd, mjëden, mjedènica, mjedènjâk, mjedènjača.

[1] Isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 286.

SMAK, od SMA, gladiti, klizati se, promicati, trti, mekšati.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: *značenje mekšati, meku biti, prelazi u prijati, uživati:* smôk, smȍčac, smöčan, zàsmočak; osmȍčiti se, presmȍčiti, prismȍčiti, zasmȍčiti; *i s promjenom glasa* o *na* a: osmákati se, presmákati, prismákati, zasmákati. — *može biti da ovamo ide u istom značenju:* smökva, smökvica, smȍkvara. — *značenje trti i mekšati prelazi u mazati: s promjenom glasa* o *na* a *i s promjenom glasa* s *pred* m *na* c: nacmákati. — *značenje mazati prelazi u ljubiti ružno, t. j. da se čuje: s promjenom glasa* s *na* c: cmókati, cmöknuti, *i s promjenom glasa* o *na* a: cmákati[1].

2. samoglasno slabi u u, *a to*

a) širi se u au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje klizati se i promicati, prelazi u puzati, gmizati, i vući, vući se, trzati:* smûk, pȍsmûk *(u posmuk presti)*, smȕkulja, smúknuti (stringere; ruere), smúcati se *(skitati se i tociljati se)*, smȕcâljka; *mjesto* s *govori se i* š: šmúknuti.

b) produljuje se, te u slovenskim jezicima glasi ꙑ: *značenje vući (vidi pod a.), tegliti:* prèsmičav (longus et macer).

[1] Isporedi poljsko smoknąć, smoktać.

SMAG, drugo obličje korijenu SMAK.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje gladiti prelazi u sìjati, odatle u gorjeti, odatle u sušiti, sahnuti:* smàgnuti.

2. samoglasno slabi u u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* ꙑ: *značenje klizati se, prešlo u puzati, kradom ići: glas* s *u nas je promijenjen na* š: šmȉgnuti *(isporedi šmuknuti kod kor.* SMAK).

SMAT, od SMA, vući se, jedva ići. — isporedi SMAK i SMAG.

Samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *glas je* s *u nas promijenjen na* š: šmítati, došmítati[1].

[1] Isporedi češk. šmatati, šmatlati.

SMAD, od SMA, sìjati, gorjeti.

Korijenu dolazi ozad n, *koje mu se premješta do samoglasnoga pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje sìjati prešlo u gorjeti, odatle u žeći:* *smúditi, osmúditi[1].

[1] Mnogi misle da je tu *m* postalo od *v*, po čemu bi korijen bio SVAD; ali ja ne mogu vjerovati osim ostaloga ni za to što se tako sa *m* nalazi gotovo u svijem jezicima slovenskim. — U star. slov. dolazi korijen i s promjenom samoglasnoga *a* na *i* (ili *e*), s kojim je *n* sastavljeno u ѧ: присмѧдити сѧ.

SMAR, od SMA, mazati, gladiti, promicati, trzati, tegliti.

I. suglasno r *glasi i u slovenskim jezicima* ŕ.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje mazati prelazi u masnu biti: tako može biti da je promijenivši* s *na* š, *a to na* č: čmăr.

2. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima bira* u: *suglasno* s *promijenjeno je u nas na* š: *značenje promicati prelazi u brzo proći ili otići ili ući, munuti (isporedi šmuknuti kod kori* SMAK): šmúrnuti.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje mazati:* smòla, smŏlav, smolènica, smónica; smòliti. — *značenje promicati biće prešlo u trzati, odatle u tegliti, otegnuti:* osmóljiti *(nos, demittere).* — *značenje mazati biće prešlo u gladiti, a od tuda u sìjati:* Smólja, Smòljan, Smòljana, Smôljka.

2. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje od gladiti biće prešlo u sìjati:* smîlj *(može biti da je nazvan po boji svojoj*[1]*)*, smîljev, smîljevac, smîlje, Smîlja, Smìljana, Smîljka. — *značenje tegliti, tanjiti: tako mislim da je s promjenom glasa* s *na* c: cmîljeti *(„vrlo tanko presti“).*

[1] U Osnovama malo drukčije.

SMARK, od SMAR, mazati, kvasiti; gladiti, sljati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *a kako je toga glasa u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno: značenje mazati prelazi u kvasiti, kropiti:* s *je u nas promijenjeno na* š: šmȑk, öšmȑk, šmŕkati, šmŕknuti; *i sa* s *nepromijenjenim: značenje takogjer vlažnu biti, mokru biti:* smŕčak. — *značenje može biti sljati:* smȑč *(smreka)*, smȑčev, smȑčevina.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ѣ: *značenje kao pod 1 u smrč:* smrěka, smrȅkinja, smrȅkov, smrȅkovina, smrȅkovača.

SMARD, od SMAR, trzati, dosagjivati, boljeti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: smrâd; smrâditi, zàsmraditi.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo, te je samo* r *samoglasno:* smŕdjeti, dosmŕdjeti, prismŕdjeti, zasmŕdjeti; smȑdibaba, smȑdipotok, smȑdivrana; smȑdan, smrdȅljav, smrdȅljiv, smȑdljiv, smȑdljivac, smȑdljivica, smȑdljika, *i sa* š *mjesto* s *i odbacivši* d: šmȑljika.

SMI, vidi SMA.

SMUK, vidi SMAK.

SMUG, vidi SMAG.

SMUR, vidi SMAR.

SRAM, padati, od SAR.

Suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: hrȍm, hrȍmac, hromȍća, hromȍtinja; ohrȍnuti, prehrȍnuti; *i s promjenom glasa* o *na* a: hrámati, othrámati; nahramívati.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo te samo* r *biva samoglasno: tako će biti:* Hȑmanj *(ime mjestu).*

SRI, od SAR, teći.

Suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l: *samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: slîne (f. pl.)[1], slînac, slînav, slíno; slìniti, zàsliniti; slînkati; oslinkívati se, preslinkívati.

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 117. 495. — Isporedi u Osnovama 137. — Drugoga je korijena češk. plina, polj. pluna.

SRIDH (SLIDH), vidi SARDH.

SRU, od SAR, teći.

I. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r, *pa se megju* s *i* r *umeće* t.

1. samoglasno se širi u au, *od čega u slovenskim jezicima pred suglasnim biva* u: strújati. — *može biti da ovamo ide i ime žensko:* Strúja.

2. samoglasno se cijepa u ъв, *a kako je* ъ *u nas nestalo, samo* r *biva samoglasno:* ȍstrvo, ȍstȑvce, ȍstrvskî, ȍstrvljanin, ȍstrvljânka: Ȍstrvica.

II. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l, *koje je u nas promijenjeno na* lj, *pa se pred njim i* s *promijenilo na* š: *značenje od teći prelazi u valjati se, okruglu biti:* šljúnak *(isporedi salutak kod kor.* SAR).

SRUG, vidi SARG.

SVA (1), korijen refleksivnom pronominu, sastavljen od korijena SA i VA tako da je prvomu otpalo samoglasno.

I. suglasno v *otpada.*

1. samoglasno sastavljajući se s padežnijem nastavcima glasi različno: se (ca), si *(uzima se i da krijepi govor u nekim prilikama: teško si ga meni!)*

2. sastavlja se ozad s korijenom BHA, *te biva osnova padežima, od koje postaju i druge osnove, a samoglasno mu glasi*

a) e: sebe *(uzima se takogjer i da krijepi govor u nekim prilikama: kud sebe ode! kad je sebe to bilo!),* sebi, sebèznao, pȍsebnî, uzàsebicê. — *značenje pošljednjih riječi (po sebi, jedno po jedno, jedno za drugim) prelazi u značenje koje je u riječi sve (kad je jedno po jedno, onda je i sve), a odatle se razvija i značenje ko-*

jim se ukida razlika: sëbicê *(izio sve sebice*, sine discrimine), sëbica *(1. nositi košulju ili haljinu kakvu u sebicu, t. j. svaki dan, ne mijenjajući; 2. kad se u jesen zagrne vinograd, onda se u proljeće prvo kopanje zove sebica [ili pokopica], valja da za to što nije osobito, nego je upravo još od jeseni ostalo; 3. i kučine od lana tako se zovu)*, sëbičan *(čovjek, kome ne treba mnogo ugagjati, koji je kao i svaki drugi*[1]*; košulja ili haljina, koja se nosi svaki dan, a ne samo nedjeljom; nedjelja, koje se svaki dan može mrsiti)*, sëbičiti *(vinograd)*, ȍsebičiti *(vinograd)*, ȕsebičiti *(haljinu)*.

b) o: sȍbôm; pȍsobak, pȍsobac, pȍsobica, ȍsobina, ȍsobnica, ȍsobitî, ȍsopština, zasȍpcê.

II. suglasno v *drži se.*

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: svȁt, svatȍvskî, svatóvac, svȁtovati; pustȍsvat, pustȍsvatica, starȍsvatskî, starȍsvatica, starȍsvatstvo, starȍsvatiti; svȁdba, svȁdbenî, svȁdbarina; svȁća; svâk. — *vidi i dalje pod 2.*

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi o, *koje se opet po svojim zakonima mijenja na* a: svôj, svojevȍljno, svôjskî (adv.), svojìna, svôjta, svôjtljiv, nèsvôjtljiv, svȍjât, svôjdba, svôjbina, svȍjâk, svójko; svȍjiti, osvȍjiti, posvȍjiti, presvȍjiti, prisvȍjiti; prisvojávati; svojákati, svojáčiti, *i s promjenom glasa* o *na* a: osvájati, posvájati, prisvájati. — *mjesto* v *u nas je* l: slobȍda, slobȍdica, slobȍdičica, slȍbodan, slobȍdnjâk; slobȍditi, oslobȍditi.

3. samoglasno glasi u slovenskim jezicima e: svȅkar *(vidi kod kor.* ĶU), svèkrov (adj.), svèkrva, svȅkrvin, svȅkrvica.

III. korijen se udvaja tako da mu prvo suglasno dolazi i na kraj.

1. suglasno v *drži se, a samoglasno u slovenskim jezicima biva* ь, *kojega je u nas nestalo, te se mjesto njega umeće* a: svâst (f.), svȁstin, svàstika, svȁstičić, svastìkati se, svája.

2. suglasno v *otpada, a samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e: sèstra, sèstrin, sȅstrînstvo, sèstrenica, sestrèšina, pȍsestrima, sèstrica, sȅstričina, sȅstričić, sȅstrična, sȅstrić; sȅstriti, pȍsestriti; sȅstrimiti, pȍsestrimiti; séja, séjin, séka, sékin, Sèkana, sèkuna, séla, sêle, sélin, séša, sȅška.

IV. korijenu se glasovi va *sazimaju u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *suglasno* s *dobiva* j, *s kojim se sastavlja u* š: šûra, šûrin, šȕrjâk, šurjákov, šȕrâk, šȕričić, šȕrnaja, šȕrnajin.

[1] Piše se najviše u značenju koga je sebeznao.

SVA (2), od SU (1), gnati, mahati, duhati, zujati.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s: *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *tako može biti u značenju mahati prešlom u visiti, pokrivati:* svȉta, svȉte, svȉtice, svȉtan, svȉtnjâk.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u grabiti, uzimati:* hvât[1], dȍhvât, prȉhvata, zȁhvata, ȕhvatak, zȁhvatina, hvȁtljika; hvȁtiti, dȍhvatiti, nȁthvatiti, pȍthvatiti se, prȉhvatiti, shvȁtiti, ȕhvatiti, zȁhvatiti, obȕhvatiti, podȕhvatiti; hvȁtati, dȍhvatati, nȁhvatati, pȍhvatati, prȉhvatati, zȁhvatati, obȕhvatati, podȕhvatati; hvatȁnija; pȍthvaćati se, prȉhvaćati, shvȁćati, podȕhvaćati.

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ: *značenje mahati prešlo u hvatati (kao pod 1) i u vrći, bacati:* hȉt, hȉtac; hȉtiti, dȍhititi, ȉshititi se, pȍhititi, prȉhititi, ȕhititi *(i sa* f *mjesto* h: ȕfititi), zȁhititi; hȉtimicê *(vrzimice)*; hȉtati *(i sa* f *mjesto* h: fȉtati), dȍhitati, pȍhitati, prȉhitati, zȁhitati. — *značenje gnati prelazi u brzati:* hítjeti, pohítjeti; hȉtati (properare), pȍhitati, ȕshitati se; hȉtimice (properatim); hȉtan, hítnja, hítôst, hȉtôšt; hȉtar[2], hȉtren, hȉtrôst, hitrȉna, hȉtroprêlja. — *isto značenje prelazi u varati (koje je bilo i u gdjekojoj prednjoj riječi*[3]*):* hȉmba (m *stoji mjesto* n *pred* b; *isporedi staro* хꙑна), hȉmben; uínjiti se (simulare; h *je otpalo)*, ȍbinja[4] (simulatio; h *je otpalo)*.[5]

3. samoglasno slabi u i, *koje se širi u* ai, *te u slovenskim jezicima biva* oj: *značenje mahati:* hvója (ramus; *isporedi* хвоити), hvôjka *(u Stulića)*.

III. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* š, *a za njim* v *otpada*.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati, hvatati: tako može biti da je:* šȁka *(isporedi šapa kod kor.* SVAP), šȁčica, šačȕrina, šȁkačkî (adv.), šȁkopîs; šȁkati se; šakȁtati; šȁkosati.

2. samoglasno slabi u i, *a to se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje mahati prelazi u vrtjeti, okretati:* šȉja, krȁtošija, krivȍšija, Krivȍšijanin; ošȉjati, zaošȉjati; zaošijávati; ošȉjavica; zaošínuti. — *značenje mahati prelazi u ljuljati:* šȉka *(kolijevka)*; šíkati, prišíkati, ušíkati; šíknuti. — *isto značenje prelazi u padati, spuštati se:* pȍšîk (collis). — *značenje mahati prelazi u teći, skakati, brzo se micati:* šíkati *(šikala ga krv)*, šȉklja (navigii genus), šȉkljica, šȉkljati (emicare), šȉktati. — *značenje micati se, ići:* ši-

kati se, ušíkati se. — *značenje mahati prelazi u nositi:* šȉkariti (anhelum bajulare). — *značenje mahati prelazi u duhati, a odatle u pištati, cičati:* šȉka (sibilus), šíkati, šíknuti, prišikívati *(ovce, kao prikupljati).*

[1] U Osnovama drukčije. — Miklošić vergl. gram. 2, 19 uzima i *t* u korijen; isporedi dalje *hitar.*

[2] U Osnovama sam uzimao da mu je kor. SU, ali kako se *hit* ne može rastaviti od *hvat*, mislim da se ni ovo ne može od njih rastaviti. — Miklošić vergl. gram. 2, 85 uzima i *t* u korijen; ali tome mislim da smeta staro хыша.

[3] Isporedi u Miklošićevu rječniku хытрина dolus, хытритель fraudulentus.

[4] Drukčije u Osnovama; — isporedi u Miklošića vergl. gram. 2, 80.

[5] Ovamo bi moglo ići u značenju od varati prešlom u dosagjivati, mučiti, sa *k* mjesto *h*, ali se misli da je od tugje riječi (vidi u Miklošića fremdwörter 26): kìnjba, kìnjiti, nakìnjiti.

SVAK, od SVA (2), gnati, mahati, skakati, padati, teći.

1. suglasno v *otpada; samoglasno glasi u slovenskim jezicima* o: *značenje teći, tajati, mokru biti:* sôk (sucus)[1], sȍčan, ȍsoka, sȍčivo, sočìvica.

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje mahati, vrtjeti, viti:* kölosûk[2], zàsučak; súkati, isúkati, nasúkati, osúkati, odsúkati, posúkati se, sasúkati, usúkati, zasúkati, súkalo (m.), sùkalo (n.); osukívati, odsukívati, usukívati, zasukívati; súkno, sȕknen, suknènjača, sùknīšte, sȕknja, sȕknjica, suknjètina. — *značenje takogjer mahati, sobom mahati, navaljivati, vrtjeti, mahnuvši izvući, potegnuti, potrgnuti:* súknuti *(suknuše pčele,* provolvi; *act. mač,* stringere), súkati *(istoga značenja);* sùkljati (provolvi), posùkljati; sùktati, posùktati.

[1] Isporedi let. swaks, lit. sakas.

[2] Drukčije u Osnovama; ali isporedi njem. schwingen.

SVAKS (1), od SVAK, ožimati, cijediti.

Suglasno k *pred* s *otpada.*

Glasovi va *sažimaju se u* u, *a to*

1. postaje kratko, te u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo:* sȁti (sugere, *mjesto* съсати; *po što je* ъ *nestalo, otpalo je jedno od dva* s, *koja su se tada sastala),* nàsati se, pòsati; krvo-sàlija, kravò-sica, krào-sica *(u prvoj je poli ispalo* v*).*

2. produljivši se glasi u slovenskim jezicima ы: sȉsa, sȉsica, sisètina, sišùrina, sìsâljka, sísak, síšče, síka; sȉsati, ìsisati, nàsisati

se, pòsisati, zàsisati. — *može biti da ovamo ide s promjenom glasa s na* c: cȉca (vasculum vinarium, *čutura).*

SVAKS (2), broj neznana korijena.

Suglasno k *pred* s *otpada: suglasno* s *sprijeda glasi* š; *za njim* v *otpada; samoglasno glasi* e: šêstî, šêst, šèstina, šèstinja, šèstica, šèstâk, šestàkinja, šésta, šȅstero, šȅstoro, šestèrica, šestòrica, šèstôrka, šestòkrilî, šestòkrîlka, šestòper (subst.), šestòper (adj.), šestòpêrnî, šestòperac, šestòredica.

SVAG, od SVA (2), mahati, sipati, osipati se.

Glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u; *suglasno* s *glasi* š: šȕga[1] (scabies, *isporedi ospa)*, šȕgav, šȕgavac, šȕgavica, šȕgati, òšugati.

[1] U Osnovama griješkom megju tugjima.

SVAD, od SVA (2), mahati, duhati, gorjeti, sahnuti.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s; *samoglasno slabi u* i, *od čega u slovenskim jezicima biva* ѧ: *značenje mahati prelazi u gorjeti, a odatle u žeći, grijati:* prisvijègjeti *(prigrijati)*[1].

II. suglasno s *otpada; korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, a ono slabi u* e, *pa se sa* n *sastavlja u* ѧ *(od čega je u nas* e*): značenje gorjeti prelazi u sušiti, sahnuti:* vȅnuti *(korijenu je otpalo* d *pred* n*)*, pròvenuti, ȕvenuti, ȕvelak, kȕveo *(slog* ku *vidi kod kor.* KA 1).

III. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *glasovi* va *sažimaju se u* u, *a to se širi u* au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *tako može biti u značenju sahnuti (kao pod II), slabiti, ološati:* hûd[2], hûdan, žljèûdno, zlèûdno.

[1] Značenja radi isporedi polj. swiędzić (prurire) sa samoglasnim u korijenu kako je pod II; i značenja i samoglasnoga radi isporedi takogjer polj. swąd (dunst aus dem ofen oder durch verbranntes fett), gdje samoglasno korijenu nije oslabilo; u pošljednjem obličju a u značenju takogjer gorjeti dolazi korijen i bez *s* sprijeda: nov. slov. vôditi, i odbacivši *v* češk.: uditi (infumare).

[2] Drukčije Geitler slov. kmen. na u 81.

SVAN, od SVA (2), mahati, odmicati, duhati, zujati.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *suglasno je* s *u nas promijenjeno na* š: *značenje mahati prelazi u odmicati, udaljavati,*

odatle u nestajati, ostati bez čega, ne dobiti što, i tijem se osramotiti: švánja, švánjiti se, ošvánjiti se *(isporedi star. slov.* сѣнити са abstinere).

2. samoglasno slabi u i, *te u slovenskim jezicima biva* ъ: *značenje odmicati, udaljavati (isporedi pod 1):* osvem *(praep. i conj., od staroga* освънь: *u nas je* e *mjesto* ъ, *a na kraju* n *promijenjeno na* m; *isporedi i* свнне *i* сѣнити са); *u nas mu se može i odbaciti* v, *a tada mjesto* ъ *dolazi i* je *i* e *i* i: sjem, osem, osim[1].

3. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u:

a) suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h: *značenje duhati sastavljeno sa zujati:* hùnjkav, hùnjkavica, hùnjkati[2].

b) suglasno s *promijenjeno na* š: *značenje koje je pod a. u hunjkav:* šùnjav. — *značenje duhati, njušiti:* šùnjati, šûnjka[3].

[1] Drukčije Miklošić vergl. gram. 2, 233.

[2] Sve tri riječi u Vukovu rječniku bez *h*, u Stulića sa *h*.

[3] Drukčije u Osnovama.

SVAP, mahati, sipati, duhati, spavati.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s, *a glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje*

1. biva kratko, te u slovenskim jezicima glasi ъ, *a kako je u nas toga glasa nestalo, umeće se mjesto njega kad treba megju dva suglasna* a: *značenje mahati prelazi u metati, sipati:* násap, rásap, ȍspa *(i sa* a *mjesto* o: ȁspa), pôspa, ȍspina, ȍspice, ȍspičav; *tako u nekim oblicima glagola pomenutijeh dalje pod c.:* zȁspêm *itd.*, rȁspikuća. — *značenje mahati prelazi u odmicati, udaljavati, proći, proći se, prestati, odatle u počinuti, počivati:* spȁti, nȁspati se, pȍspati, zȁspati, nadȍspati; spávati, ispávati, naspávati se, odspávati, pospávati, prespávati, prospávati, raspávati se, uspávati, spȁvâč, spavȁčica, spȁvaćî, spavȁćiv; spȁvnuti; uspavljívati; sȁn *(korijenu je otpalo* p *pred* n *od nastavka, a* a *je samo naš umetak)*, nȅsan, sȁnak, sȁnan, sȁnljiv, tvrdȍsan; snȉti (*i* snjȅti), prȉsniti se, sȁsniti (*i* sȁšnjeti), ȕsniti; snívati, snijȅvati; sánjati; ȕsnuti; *mjesto spavati govori se u djetinjskom govoru* pájiti *(gdje je otpalo sprijeda* s).

2. produljuje se te u slovenskim jezicima glasi ы: *značenje koje je pod a. u nasap:* násip, ȍsip, posȉpâč, rasȉpâč, zasȉpâč, osȉpača, pȍsipka; sȉpati, izȁsipati, nȁsipati, ȍsipati, obȁsipati, ȍdsipati, odȁsipati, ȍpsipati, pȍsipati, podȁsipati, prȅsipati, prȉsipati, prȍsipati,

ràsipati, razàsipati, sàsipati, zàsipati. — *značenje isto:* sípiti *(sipi kiša, kad je sitna; isporedi šišiti kod kor.* SVAS).

3. širi se u au, *te u slovenskim jezicima glasi* u: *značenje kaò pod b.:* **sûp, supòderica, sùpíšte**[1]; **izàsûti** *(korijenu je otpalo* p *pred nastavkom),* **nàsûti, òsûti, obàsûti, òdsûti, odàsûti, òpsûti, pòsûti, podàsûti, prèsûti, prìsûti, pròsûti, razàsûti, ràsûti, sàsûti, ùsûti, zàsûti, rasprò̀sûti; prosúće, rasúlo; súnuti (fundere).**

II. suglasno s *glasi takogjer* s *u slovenskim jezicima, ali* v *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati:* **sâpi** (f. pl., clunes equi, *može biti po repu nazvani)*[2]. — *može biti da ovamo ide takogjer u značenju mahati (i da nema ništa sa sred. lat.* **sapa**): **sâp** *(držalje),* **sàpíšte.**

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje mahati prelazi u duhati:* **sòpiti, zasòpiti se; sòpílka.** — *značenje koje je naprijed u sipati:* Söpôt *(tako se zovu mnoga mjesta gdje izvire voda),* Söpoćâni; — *u nas se nahodi i s promjenom glasa* s *na* š: Šöpôt *(ime izvoru); tako će biti u značenju od mahati prešlom u udarati:* šöpiti.

3. samoglasno u slovenskim jezicima glasi i: *značenje duhati:* **sípnja, sìpljiv, sipljàjiv, osìpljiviti.**

III. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* š, *a glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje prestati (vidi pod I, 1 kod spati), prelazi u mučati:* **šútjeti** *(pred* t *otpalo je* p*)*[3], **ušútjeti, zašútjeti; šütkati, šütkac.**

IV. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima takogjer* š, *a* v *otpada.*

1. samogslasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u hvatati:* **šápa, šàpica;** *može biti da ovamo ide takogjer u značenju hvatati:* šápac *(igra u kojoj igrači hvataju jedan drugoga).* — *značenje mahati:* šapùrina *(isporedi dalje šepurina i šipurina).*

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *ali se iza* š *mijenja na* e: *značenje mahati, kretati, micati, prelazeći i u isticati se:* šénuti *(korijenu je otpalo* p *pred* n), pošénuti, zaošénuti; **šëpav, šepèljica,** šepèljiti; šëpêr; šepùrina, šepùrika, šepúriti se, **rašepúriti** se, šepíriti se, rašepíriti se; šëpût, šepùtić, **šëputka.** — *može biti da ovamo ide i* šépica.

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje mahati (kao pod 2) prelazeći i isticati se:* **šîp, šípak** *(u junca ono na vrh roga što poslije spadne),* **šipòder, šìprâg, šiprâžje, šìprâška, šipúrak, šipùrina; šìpâr, šipárac, šipàrčić.**

— *značenje mahati prelazi u sklapati, sastavljati:* šìpilo, šìpila (n. pl.), šìpiliti, ušìpiliti.

4. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ь *(oslabivši prije u* e*), a kako je u nas nestalo toga glasa umeće se mjesto njega* a: *značenje duhati prelazi u zujati, odatle u tiho govoriti:* šäpât, šàptati, prišàptati, šàptâč, šàptalica; šànuti; šäpût, šapùtati.

[1] U Vukovu rječniku súpíšte mislim da je pogrješka.

[2] Isporedi njem. schweif; u značenju isporedi trtica.

[3] Isporedi star. slov. моутъ nugator, koje mislim da je isto tako postalo, a značenje mu se razvilo takogjer iz prestati, proći, okaniti se, izjednačujući sa značenjem koga je besposlica (nugae) i besposličiti.

SVAB, drugo obličje korijena SVAP.

I. suglasno s *glasi i u slovenskim jezicima* s: *samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima glasi* i: *tako može biti u značenju mahati, viti:* svîba[1], svìbovina, svîbanj, *i odbacivši* v: sîba (cornus), sîbov, sîbovina.

II. suglasno s *glasi takogjer* s *u slovenskim jezicima, ali* v *otpada: samoglasno glasi* o, *a* s *je u nas promijenjeno na* š *(isporedi kod kor.* SVAP *pod II, 2): značenje duhati prelazi u zujati:* šöbôt (sonitus cavus), šobòtati; šobònjiti.

III. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *glasovi* va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako može biti da je u značenju od mahati prešlom u gorjeti, odatle u sjati, lijepu biti:* hübav, hübavac, hubàvica.

IV. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima takogjer* h, *ali* v *za njim otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *tako može biti da je u značenju od mahati prešlom u udaljavati, nedostajati, činiti da čega nestaje, štetiti:* häbati, pòhabati, ùhabati, häben[2].

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje mahati:* òbodnica *(mjesto* хоботьница *od* хоботъ *rep). tako će biti u značenju mahati, podizati se:* höbêr (montis culmen; crista).

V. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* š, *a za njim* v *otpada: samoglasno slabi u* i, *koje se produljuje te i u slovenskim jezicima glasi* i: *značenje mahati:* šìba, šìbica, šìbika, šìpka, šìpčica, šìpčište, šîblje, šìbljika, šìbljíče, šibljâk, šibût, šìbak, šìbalo; šìbati, išibati, nàšibati, pròšibati; sînuti, òšinuti, prìšinuti; ošibívati.

[1] Nema u Vukovu rječniku, ali ima svibovina.

[2] U Vukovu rječniku pod aben 2 malus; isporedi u Miklošićevu rječniku хабенъ miser, хаба noxa.

SVAM, od SVA (2), mahati, promicati, svjetlucati se, gorjeti, sìjati.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o, *a suglasno* v *otpada: značenje mahati prelazi u plivati: tako može biti da je:* sȍm (silurus glanis)[1], sòmić, sòmče, sȍmčâd, sòmljî, sòmov, sòmovina. — *značenje mahati prelazi u gorjeti: tako može biti da je:* sȍmić (fumarii genus).

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje promicati prelazi u svjetlucati, od tuda u slabo svijetliti, mračiti se:* sȕmòran, nàsumoriti se; *tako mislim da je i* sumárak.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h.

1. glasovi va *sažimaju se* u, *od čega u slovenskim jezicima biva* u *kao naprijed pod I, 2: značenje kao pod I, 2:* nàhumoriti se. — *značenje od mahati prešlo u gorjeti, grijati: tako će biti izgubivši u nas* h: ȕmina (terra aprica). — *značenje mahati:* umànika (h *je otpalo; „nekaka trava dugačka lišća“, isporedi češko* chumenečka, dematium, *i* chumáč, fasciculus).

2. glasovi se va *sažimaju u* u, *a od toga u slovenskim jezicima biva* ъ, *kojega je u nas nestalo: tako može biti da je u značenju mahati (kao šiblje):* hmȅlj[2], hmèljevina.

3. suglasno v *otpada, a samoglasno glasi* o: *značenje mahati prelazi u hvatati:* hȍmût (manipulus), hȍmûć, homúćak[3].

[1] Isporedi lit. szamas, i njem. schwimmen.
[2] Isporedi u Osnovama 61.
[3] Isporedi u Osnovama 223.

SVAR, od SVA (2), mahati, duhati, zujati, gorjeti, sìjati.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje duhati prelazi u zujati:* svírati, posvírati, zasvírati; svírjeti, zasvírjeti; svȉrnuti; svìrala, svìralica, svìrâljka, svìrâč, svírac, svîrka.

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *a to se širi u* au, *od čega u slovenskim jezicima biva* u: *značenje duhati i zujati:* sȕrla *(u Stulića:* fistula *i* arundo perforata hauriendae aquae vel igni excitando; *u Vuka:* rostrum suis), surlica, surlar, surliti, surma *(sve četiri u Stulića)*[1]. — *značenje mahati prelazi u gorjeti, odatle u sìjati:*

sûr[2], **súrac**, **sŭrina**, **sŭrkast**, **sûrlî** *(suri)*, **osúriti**, — *tako može biti i* **suručíca**[3] (spiraea).

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. samoglasno kao naprijed pod A, 1: značenje gorjeti prelazi u sìjati: tako može biti: svíla, svìlac, svȉlen, svìlen, svȉonî, svilnica, svìlâr, svìlara, svilàrica, Svìlaja, svilàjica, svìlâjca, svilòkos, svilòrun, svilèngaća; svìlati, ìsvilati.

2. glasovi se va *sažimaju u* u, *koje u slovenskim jezicima biva* ъ *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim; kako je u nas nestalo glasa* ъ, *samo* l *biva samoglasno glaseći* u: *značenje gorjeti prelazi u sìjati:* sûnce, sŭnâšce, sŭnahce, sûnčev, sùnačnî, sunčànî, sunčànîk, ispodsunčànîk, sunčànica, sùnčanica, sunčàrica, pòdsunac, sŭncokrêt; sûnčati se; sŭnovrât (narcissus); sŭnica (morum idaeum).

3. suglasno v *otpada; samoglasno glasi u slovenskim jezicima* a *i premješta se korijenu na kraj pred nastavkom koji se počinje suglasnim: tako može biti da je u značenju ili od mahati razvijenom u treptjeti i prenesenom na boju, ili u značenju sijati prenesenom na boju, ili zujati (po pjevanju):* slàvûj[4], slavújak, slavújev; slàvîć, slâvić; slâvja, slâvlja; slâvje.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *suglasno* r *glasi* l.

1. samoglasno se produljuje te u slovenskim jezicima glasi a: *značenje zujati prelazi u vikati, odatle u slaviti:* hvála, pŏhvala, zăhvala; zăhvâlan, zahválnôst; hváliti, pohváliti, zahváliti; hvàlilac; zahváljati; zahvaljívati; nàvalicê (h *je otpalo); sa* f *mjesto* hv: nefalj *(nehotice),* ufal *(nehotice;* u *kao u u-bog),* návô (h *je otpalo;* o *stoji mjesto* ao *od* al). *ovamo može biti da ide takogjer izgubivši* h: vălje *(odmah).*

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *a to se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje mahati prelazi u udarati i vrijegjati, odatle u kuditi:* hŭla[5]; hŭliti, pòhuliti. *tako će biti izgubivši* h: ŭla (nebulo), ŭlav, pòuliti se, ŭlja.

3. glasovi se va *takogjer sažimaju u* u, *a to se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ꙑ: *značenje udarati i vrijegjati (vidi pod 2) prelazi u dosagjivati, a odatle u prenemoći se:* uhíliti (deficere prae dolore). — *značenje udarati i vrijegjati prelazi u saviti, iskriviti:* hȉljav; zahíljiti; nahiljívati.

4. suglasno v *otpada, a samoglasno glasi* a: *značenje udarati (vidi pod 2) prelazi u cijepati, tiskati, stiskivati, pokrivati, zaklanjati, crniti, prljati, gaditi:* hàluga (caverna, hiatus; herba inutilis);

hãla (sordes)[6], hãlav (sordidus), *i izgubivši* h: ãljkav. — *ovamo bi takogjer moglo ići u značenju pokrivati:* hãlja, hàljina, haljínak, hàljinica, háljak, hâljka, haljètina, haljétak.

III. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* š.

A. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* r.

1. suglasno v *otpada, a samoglasno glasi* a: *značenje gorjeti prešlo u sijati:* šára, šãra, šâre (f.); šaròmetan, šaròper; šárati, išárati, prošárati, ušárati; šárak, šárac, šárčev, šàrčić, šàrčina; šãrka *(šarena guja, puška)*, šãrkast; šàren, šarènika, šarènica, šarèngaća, šarèntrba, šarèniti se; šàrîn, šáronja, šáronjin; šàrunica; šàran, šàranjî, šaránac, šaràndčić; šàrulja, šàruljin; šàrilo; šàrôv, šaròvljev; šaròvit.

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *tako će biti u značenju gorjeti, žeći, prljiti:* šúriti (aqua ferventi perfundere)[7], ošúriti. — *tako može biti u značenju od zujati prešlom u govoriti koješta, raditi koješta:* šũrka *(isporedi dalje pod B, 1 šala)*, šurkùlija; pòšurice (minutiae, nugae), pošùrlije. *ovamo može biti da ide u značenju od raditi koješta prešlom u raditi krišom:* šuròvati.

3. glasovi va *sažimaju se takogjer u* u, *a to se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы, *koje se iza* š *mijenja na* i: *značenje duhati prelazi u nadimati se: tako može biti:* šìrok, širìna, šìrâj, šìrajast, šírôm, šìrimicê (adv.), šírvolja; šíriti, raširiti; raširívati.

B. suglasno r *glasi u slovenskim jezicima* l.

1. suglasno v *otpada, a samoglasno glasi* a: *značenje zujati prelazi u govoriti koješta:* šála, šàljiv, šàljivac, šàljivica, šàljîvčina, òdšalica, pòšalica, Šãleta; šãliti se, nàšaliti se, òdšaliti, pòšaliti se, pròšaliti se; pošaljívati se; šalìdžija.

2. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* ы, *a to se iza* š *mijenja na* i: *značenje duhati prelazi u nadimati se a odatle u jačati (isporedi naprijed širok): tako može biti:* šìljeg (aries juvenis), šìljegvica, šiljèže, šìljêž (f. coll.).

[1] Ovamo može biti da ide s promijenjenim u tugjinstvu *s* na *z*: zùrna; isporedi star. slov. соурьна.

[2] U Osnovama sam uzimao *r* u nastavak; Miklošić vergl. gram. 2, 20 uzima ga u korijen.

[3] U Osnovama griješkom suričica.

[4] U Osnovama drukčije, o čemu do onda nije bilo sumnje; ali se sada to odmeće, a drugi korijen još nije dosta utvrgjen: vidi u J. Schmidta zur geschichte des indogerm. vocalismus II, 136; L. Geitlera o slov. kmen. na u 15; V. Jagića Archiv für slav. philol. I, 391. Ja uzimam da je kor. SVAR.

i poredim s njem. schwalbe, kojoj pravo značenje takogjer još nije poznato: vidi u Ficka vergl. wörterb. 3, 364.

[5] Isporedi od istoga korijena zend. qara wunde i qâiri tadel u Ficka vergl. wörterb. 1, 257.

[6] Isporedi lat. sordes mjesto svardes, njem. schwarz u Ficka vergl. wörterb. 1, 842.

[7] Matzenauer, Cizí slova 340 veli da je tugje.

SVARK, od SVAR, u nekim njegovijem značenjima dalje razvijenim.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

I. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* s.

A. suglasno v *drži se: samoglasno glasi u slovenskim jezicima* **a**: *značenje zujati, krečati:* svrȁka[1] (pica), svrȁčjî, svrȁčić, **svráčak** (emberiza); *u nas i s promjenom glasa* s *na* š: **švrȁka**. — *značenje mahati prelazi u udarati, stiskivati, stezati:* **svráčak** (*„onaj klin u prvom vratilu, kroz koji daska probušena stoji, te se u nju opet drugi klinac zabode, da se vratilo ne odvrće“*), svrȁčine (*„u rude stražnji kraj koji je račvast“*); *u nas i s promjenom glasa* s *na* š: švrȁka *(u vratilu, što i svračak)*, švrȁčice *(što i svračine)*.

B. suglasno v *otpada: samoglasno kao pod A: značenje kao pod A u svraka:* **sráčak** *(nekaka ptica, isporedi pod A svračak)*, **srȁčka** *(ista ptica)*.

II. suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h; *za njim* v *otpada.*

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi **a**: *značenje duhati sastavljeno sa zujati:* hrákati (screare); hráknuti, *i odbacivši* **h**: **izráknuti**.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje kao pod 1:* **hȑka** (rhonchus), *i bez* h *u nas:* ȑka, ŕkati, zaŕkati; ŕknuti, izŕknuti; — *i sa* f *mjesto* h *u značenju zujati:* fȑka (fremitus), fŕkati. — *značenje udarati: sa* f *mjesto* h: fȑčka (bacillum butyro conficiendo).

[1] U Osnovama drukčije.

SVARD, od SVAR, mahati, vrtjeti, bušiti.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih, i glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno:* **svȑdao**, svȑdlina, svȑdlić, svȑdlo.

SVARP, od SVAR, bosti, grebsti, zujati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih. Suglasno s *glasi u slovenskim jezicima* h, *a za njim otpada* v.

1. samoglasno u slovenskim jezicima glasi a: *značenje mahati prelazi u udarati, bosti, grepsti, odatle u neravnu biti:* **hrăpe**[1] (f. pl. aspera), **hrăpav** (asper), **hrápnja**.

2. samoglasno glasi u slovenskim jezicima o: *značenje duhati sastavljeno sa zujati:* **hròpiti** (stertere; animam agere), **hropìtati**, **hròpac**, **hròpnja**, **hropòtinja**.

3. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: *značenje koje je pod 2 prelazi u kašljati:* **hrípati**, **hrípavac**.

4. samoglasno slabi u u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *značenje udarati, prelazi u lupati, a s njim u doći iznenada (isporedi bahnuti):* **hrŭpiti**[2].

[1] U Osnovama 19 uzimao sam da je ovijem riječima i onijem pod 2 kor. SKARP; koliko tome korijenu primamljuju drugi jezici, ipak ga sada odustajem za ove riječi ne nahodeći dosta potvrde da od *sk* biva u slovenskim jezicima *h*. Sada poredim ove riječi s let. swarpstit (bušiti), koje vidi u Ficka vergl. wörterb. 2, 781.

[2] U Vuka bez *h*; u Stulića hrupiti impingere.

SVARBH, od SVAR, bosti, grebsti, zujati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *značenje od mahati prelazi u udarati, odatle u bosti, grepsti (isporedi kor.* SVARP): **svrâb**, **svràbljiv**; **svràbati**, **osvràbati**; — *glas* v *može se i odbaciti:* **srâb**.

2. samoglasno u slovenskim jezicima glasi ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno: značenje kao pod 1:* **svŕbjeti**, **zasvŕbjeti**; — *glas* v *može se i odbaciti (isporedi pod 1):* **sŕbjeti**.

3. suglasno s *ili* v *otpada: značenje zujati, cvrčati: tako mislim da je:* **vrábac**, **vràpčić**, **vrápčjî**, **vràpčjî**, **vràbica**; *i u istom značenju sa* s *a bez* v *(isporedi i pod 1 i 2):* **srábac** *(vrabac).*

SVARS, od SVAR, mahati, zujati.

Samoglasno imajući za sobom dva suglasna premješta se megju njih; suglasno s *na prvom mjestu glasi u slovenskim jezicima* h.

1. samoglasno glasi u slovenskim jezicima a: *za njim je* v *otpalo u nas (a i u drugim jezicima slovenskim nahodi se i bez* v*): zna-*

čenje mahati: hrâst *(star. slov.* хврастъ *i* храстъ*)*[1], hràstić, hràstov, hràstovina, hràstovac, hràstovača.

2. *samoglasno u slovenskim jezicima glasi* ъ, *kojega je u nas nestalo, te samo* r *biva samoglasno; suglasno* v *otpada (ne samo u nas nego i u drugim jezicima slovenskim): značenje zujati, škripati:* hȑsak, hȑskavac, hȑskavica, hȑskati[2]; — *i sa* f *mjesto* h: fȑsnuti *(frsnula mu puška, t. j. slagala; isporedi škroknuti kod korijena* SKARK*).*

3. *korijenu dolazi ozad* n, *koje mu se premješta do samoglasnoga, pa se s njim sastavlja u* ѫ *(od čega je u nas* u*): značenje kao pod 1:* hrüskati, hrûšt *(hrskavac).*

[1] U nas quercus; u starom. slov. i u drugim slovenskim jezicima sarmentum i dumetum; po tome mislim da je značenje mahati, kao u šiba, šiblje, šiprag; što u nekim jezicima slovenskim znači i strepitus, to se je značenje razvilo iz mahati, a ne će biti po šuštanju nazvan hrast.

[2] U Vukovu rječniku bez *h* po sadašnjem govoru nekih strana. — U Stulića ne samo sa *h* nego i sa *t* mjesto *k:* hrstati; tako sa *t* i s drugim samoglasnim u korijenu (isporedi pod 3) ne samo u Stulića: hrustati, nego i u drugim jezicima slovenskim: star. slov. храставьць (cartilago), храстъкъ (cartilago), хрѫстъ (locusta); češk. chřest, chřestati, chrustati, chrustěti, chrustiti; polj. chrzęst, chrzęstać, chrzęścić, chrząścić; rus. хрустѣть, хрустать, хрястѣть, хрястать, хрящъ, хрящовина; po tome bi se moglo misliti da je *hrskati* mjesto *hrstkati* umaljeno od *hrstati*, pa prema gotovome *hrskati* da je postalo i *hrsak;* ali i u ruskom (u Daljevu rječniku) ima i хрускать, хряскать, хряскъ, a po tome *hrstati* i *hrskati* mogu biti dvije različnijem nastavcima postale riječi od istoga korijena.

[3] U Vukovu rječniku oboje bez *h;* isporedi pod 2.

SVAS, od SVA, u nekim njegovijem značenjima istijem ili dalje i drukčije razvijenim.

1. glasovi va *sažimaju se u* u, *koje se širi u* au, *te u slovenskim jezicima biva* u: *suglasno* s *na oba mjesta glasi* š: *značenje zujati:* šûškati, zàšuškati, šúštati, zašúštati, pošuštívati; šüšnuti; šuškétati; šušljétati; — *značenje isto sastavlja se sa raditi koješta:* šüškati, zàšuškati.

2. *od glasova* va *u slovenskim jezicima biva* u *kao pod 1, a suglasno* s *na oba mjesta glasi* h: *tako će biti u značenju od mahati prešlom u podizati se (isporedi hober kod kor.* SVAB*), izgubivši u nas sprijeda* h: ühor (crista), *i primivši sprijeda* j *mjesto* h: Jühor *(ime planini u Srbiji).*

3. *samoglasno glasi u slovenskim jezicima* e; *suglasno* v *otpada, a* s *na prvom mjestu glasi* š *a na drugom* s: *tako može biti da je*

u značenju mahati, viti, okruživati: šêstâr (circinus), šestáriti, ošestáriti; šéstati, ošéstati; šèstilo.

4. samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i; *suglasno* v *otpada, a* s *na oba mjesta glasi* š: *značenje mahati prelazi u brisati, strugati, odatle u strići:* šíšati, ošíšati, šíšo, šìšobřk, šìšitelj, šìšâk, šišàkinja, šišáće, šíše. — *značenje mahati prelazi u sipati:* šìšulja *(osipača);* šíšiti *(daždjeti),* šišùljati. — *značenje duhati, njušiti prelazeći u tražiti:* šìšnjati, šìšnjavac. — *značenje mahati prešlo u prestati, počinuti, umiriti se, umiriti (vidi spati i šutjeti kod kor.* SVAP): ušìšikati (mitigare), šìškati (sopire), ùšiškati.

SVASK, od SVA, duhati, uzdisati, izdisati.

Samoglasno slabi u i, *koje se produljuje te u slovenskim jezicima biva* i: svȉsnuti (aor. sviskoh, svište).

REGISTAR.

U registar nijesu stavljene mnoge riječi koje su postale od drugih a najlakše se mogu poznati od kojih su postale, te ih kod njih valja tražiti, n. p. zakleti i zaklinjati kod kleti, ratni kod rat.

a (interj.) 1
a (conj.) 1
abravnica 12
adrapovac 105
aj, aj bo 1 135
aja 1
ako 1 31
ala 1 174
ali 1 179
aljkav 316
amo 1
ani 1
apa 9
aspa 311
atati 212
ato 1
avaj 1 189
aveljača 198
avrlj 135 195

baba 132
babac 133
babaje 133
babajko 132
babak 133
babo 132
baburača 133
baburina 132 133
babušina 133
babuška 133
bàcati 135
băcati 138
baciti 135
bač 132
bača 132
bàčina 132
băčina 136
baća 132
badalj 138
badanj 138
badar 150
badati 138
badelj 138
badlje 138
badnjak 150
badnji 150
badrljica 138
baglja 138
bagljati 138
bagljić 138
bagrena 136
bagun 138
bah (bahom) 148
bah (u bah) 148
bahat 148
bahnuti 148
bahorica 148
bahoriti 148
bahtati 148
bajati 135
Bajčeta 132
Bajko 132
Bajo 132
bak 136
baka 132
bakat 148
bakonja 132
balav 141
bale 141
balega 141
baliti 141
Balj 141
baljast 141
baljav 141
balješka 141
baljezgati 141
baljota 141
ban 135
banati 135
banati se 135
baniti se 135
banja 135
Banja Luka 16 135
Banjani 135
Banjska 135
bapka 133
bapko 132
bar (m.) 140
bar (adv.) 139
băra 139
bára 139
barak 139
barbukati 142
barečina 139
barem 139
bareš 139
barkati 139
basati 148
basma 135
basna 135
baš 149
baša 132
bašina 148
bašiti 148
baština 132
bat (batina) 135
bat (bahat) 148
bataljak 135
bataljica 135
bataljka 135
batati 135
batić 135
batina 135
batiti se 135
batnjača 136
bato 132
batrgati se 135
batriti 135
bauljati 148
baviti se 149
bavrlj 135
bavrljati 135 195
baza 137
bazdjeti 133
bazdrk 133
bazdrljika 138
beba 132
Bećko 140
bedra 138
bedro 138
beka 136
bekarica 136

bekavica 136
Beke 140
Bekna 140
beknuti 136
bena 135
benav 135
benetati 135
Beočin 141
berač 140
berba 140
Berisav 46 140
Berkasovo 140
besjeda 148
besjediti 148
bestužan 84
bez 138
bezazlen 56
bezočan 2
bič 136
bijeda 138
bijediti 138
bijeg 137
bijel 141
bijeliti 142
bijelj 141
bijeljeti 142
bijes 149
bijesan 149
bijest 138
bik 136
bíka 133
biknuti se 189
bikulje 136
bila 136
bȉlja 136
bȉlja 141
bílja 141
bilje 149
biljeg 141
bilo 136
bio (bijel) 141
bioce 141
biočug 141
Biokova 141
biona 141
bírati 140
biskati 210
bistar 150
biti (bijem) 136
biti (budem) 149
bitisati 149
-bjeći 137
bjegati 137
bjel 141
bjeleg, bjeljeg 141
bjelušina 141
bjelutak 141
bježati 137
blag 144
blagodet 107 144
blagoslov 46 144
blagovijest 209
blato 141
blazina 145
blazniti 145
blažen 144
blebetati 133
blejati 142
blek 143
blěka 143
bléka 143
bleknuti 143
blesan 147
bleska 147
blijati 151
blijed 146
blijeska 147
bliješnjak 147
bliještiti 147
blijun 145
blistati 147
blizanac 145
blizna 145
bliznak 145
blizni 145
blizu 145
blječkati 143
bljušt 152
bljuštiti 152
bljutak 151
bljuvati 151
bluditi 146
bludni 146
bluna 151
bluta 151
blutiš 151
blutiti 151
bo 135
bob 139
boba 133
bobac 139
bobarac 133
bobati se 133
bóbica 133
bȍbica 139
boblija 133
bobnja 139
bobotati 133
bobuk 133
bobut 139
boca 138
bocati 138
bočka 138
bod 138
bodriti 138
bog 137
bogac 137
bogalj 137
bogat 137
boginje 137
bogme 137
Bogosav 46
bogoslovac 46 136
Bogovagja 193
boj 136
Boja 137
Bojana 137
bojati se 149
Bojin 137
Bojo 137
bol 141
bolest 141
boljar 141
boljeti 141
bolji 141
bolovati 141
bome 137
bor 140
bora 140
Borač 140
Boranja 140
boraviti 149
borba 140
Borča 140
Borisav 140
boriti se 140
Borković 140
borme 137
Boroje 140
bos 148
bosti (bodem) 138
božić 137
bọžjak 137
božole 137
božur 137
brabonjak 142
brabonjati 142
braca 139
braco 139
brada 146
bradati 146
bradavica 146
bradovatica 146
bradva 146
Brajica 140
brajo 139
brana (occa, moles) 139
braniti 139
branjug 140
Branko 139
brašno 139
brat 139
brati 139
bratičina (trava) 139
bratkovina 139
Bratonožići 118 139
brav 147
bravati 147
bravenjak 147
brazda 144

brblati 142
brblati 133
brbljati 142
brbljati 133
brboliti 142
brbosati 133
brbotati 142
brbučiti 142
brbukati 142
brcnuti 143
brč (copia) 143
brča 143
brčak 143
brčiti 143
brčji 143
brčkati 143
Brčko 143
brčni 143
brčnuti 143
brdo (mons) 146 (pecten textorium) 146
brecati se 144
brečati 143
brečiti 143
bregj 146
bregunica 144
breka 143
brekati se 144
brekinja 143
brektati 143
breme 140
breza 144
brgljati 144
brgo 144
brica 150
brickinja 146
brićiti 150
bridjeti 146
briga 145
brijati 150
brijeg 145
brijest 144
brinuti se 145
brijati 151
britka 146
britva 150
brizgati 145
briznuti 145
brižditi 145
brižiti 145
brk 143
brkati 143
brkica 143
brklja 143
brljaga 140
brljak 140
brljati 140
brljav 140
brlog 140
brnja 140
brnjast 140
brnjaš 140
brnješa 140
brnjica 143
brnjo 140
broć 140
brod 146
broj 151
brskut 152
brsnat 147
brst 147
brstiti 147
bršljan 152
brštan 152
brujati 151
bruka 151
brus 151
brusiti 151
brušnjača 151
brv 150
Brvenik 150
brvljiv 147
brvno 150
brz 144
brzdica 144
buba 133
bubalo 133
bubanj 133
bubati 133
bubla 133
bubota 133
bubotak 133
bubreg 133
bubulj 133
bubuljica 133
bucati 134
-buciti 134
bucovan 134
bučati 134
bučevina 134
-bučiti 134
bučka 134
Bučović 150
buči 134
bućiti se 134
bućka 134
bućkati 134
bućoglav 134
budan 150
Budimir 150 161
Budisav 46 150
buditi 150
bugj 138
bugja 138
buha 152
buhač 152
buhav 148
bujad 134
bujan 134
·bùjati 134
bújati 134
bujatka 134
bujica 134
bujiti 134
buk 134
buka 134
bukara 134
bukariti se 134
bukati (mugire) 134 (disjicere) 134
buknjati 134
buknuti 134
buktjeti 134
bukva 137
bulješ 150
buljina 150
buljiti 150
bun 142
buna 134
bunika 142
bunina 142
bunište 142
buniti 134
bunjak 142
bunovan 134
buntovnik 134
bupati 134
bupilo 134
bupiti 134
bura 150
Burać 15
burav 150
buriti se 150
burlikati 150
burljati 150
burnik 150
buro 150
bus 148
bùsati 148
búsati se 148
busen 148
busnuti se 148
buša 148
búšak 148
bùšâk 148
bušat 148
bušav 148
bušina 152
bušina 148
búšiti 148
bùšiti 148
bzova 137

cati 224
cavtjeti 259
cecelj 229
celiti 244
ceriti se 241
cesta 259
cica (čutura) 310

cicvara 239
cič 229
ciča 229
cičati 229
cičina 229
cić 229
cigli 230
cijeć 259
cijediti 259
cijegj 259
cijel 244
cijena 258
cijeniti 258
cijep 234
cijepati 235
-cijepiti 235
cijev 45
cik 229
cik 229
cik (stridor) 229
cika 229
cikati 229
cíknuti 229
ciknuti 229
cikti 230
cilik 244
cio 244
cip 235
cipati se 235
cipor 235
cipun 235
cjeć 259
cjeliv 244
cjelivati 244
cjelov 244
cjenjkati se 258
cjenoća 258
cjevanica 45
ckvara 238
cmakati 303
cmiljeti 244
cmiljiti 304
cmilovati 244
cmokati 303
cmoknuti 303
cokotati 228
crći 247
crepati 253
creva 267
crevlja 267
crijep 253
crijevo 267
crknuti 247
crljen 268
Crmnica 267
crmpurast 241 302
crn 241
Crnica 267
crnomanjast 153 241
crnj 241
crpsti 253
crtalo 250
crtarati 250
crv 241
crven 268
cubati 264
cucak 263
cucati 262
cuckati 262
cukati 39
cuko 263
culjati 261
culjka 261
cunjati 262
cupar 263
cupkati 263
cupnuti 263
cura 264
curiti 264
Curko 264
-cvasti 259
cvat 259
cvatiti 259
cvelati se 245
cvijeliti 245
cvijet 259
Cvijo 259
cviljeti 244
cvilovan 244
cvjetati 259
cvokati 228
cvokotati 228
cvolika 243
cvrčak 247
cvrčati 247
cvrka 247
cvrknuti 247
cvrkutati 247

ča- 31
čabar 236
čačak 229
čačkati 229
čaditi 232
čagalj 230
čagj 232
čagja 232
čagrljati 31 54
čagrtaljka 54
čagrtati 31 54
čahura 37
čajati 32
čakanac 229
čaklja 33
čalabrčak 143
čalabrcnuti 143
čalma 242
čama 237
čamati 237
čamunjati 237
čap (embolus) 233 (membrum) 233
čapci 233
čaplja 233
čaponjak 233
čaporak 233
čaporci 233
čaprlj 233
čapur 233
čarati 239
čarkati 239
čarni 241
čarnuti 239
čarojice 239
čas 260
časlovac 46 260
čast 258
častiti 258
čaša 37
čatati 258
čatiti 258
čaura 37
čavka 39
čavrljati 31 195
čavrzgati 31 200
če- 31
čečati 33
čedo 35
čegrst 31 59
čegrtaljka 54
čegrtaš 54
čehnjača 38
čehno 38
čekalo 229
čekati 32
čekič 229
čekić 229
čekinja 229
čekljun 33
čektalo 229
čelenka 244
Čelin 244
čeljad 244
čeljust 244
čelo 244
čelopek 123 244
čelovogja 244
čemer 36
čemerika 36
čenjača 38
čeno 38
čep 234
čepati 234
čeperak 234
čepiti se 234
čepkoriti 234
čeprkati 234
čeprljati 234
čepur 234
čerenac 241

čerjen 241
čerupati 31 186
česan 38
česati 38
česnica 260
česno 38
česov 39
čest (pars) 259
čest (densus) 38
česta 38
čestit 260
čestitati 260
češalj 38
češanj 38
češati 38
češlja 38
češljati 38
češljik 38
češljika 38
češljuga 38
češnjak 38
četa 41
-četi 34
četina 234
četiri 34
četka 234
čevrljuga 31 195
čeznuti 230
čič 229
čiča 45
čičak 229
Čičavica 229
čičkati 229
čičoglava 56 229
čifunjati 38
čigov 31
čihati 38
čijati 38
čiji 31
čiko 45
čil 258
čiljeti 258
čimkati 227
čin 258
činiti 258
činj 35
činjati 35
činkati 227
čio 258
čipav 235
čipka 235
čir 45
čisaonica 259
čist 259
čistiti 259
čitati 259
čitav 258
čiti 258
čkakljati 227
čkakljiti 227
čkakljiv 227
čkalj 229
čkalja 238
čkati 229
čkoljka 238
čkrnjati 238
čkvar 238
čkvrlj 238
član 242
člen 244
človiti 243
čmar 304
čmavati 237
čmičac 3
čmičak 3
čobo 243
čoga 228
Čojan 243
čokanj 228
Čoketa 243
čokot 228
čokov 228
Čoleta 243
čoroje 240
čovjek 243
čpag 235
čreda 252
črez 249
črtalo 250
čubar 264
čubrast 264
Čubrica 264
čubrile 264
čubro 264
čuča 33
čučati 33
čuditi se 261
čudo 261
čug 40
čuka 33
čukalj 33
čukljajiv 33
čula 265
čulav 265
Čulko 265
čuma 261
čun 244
čunak 244
čunica 244
čunjak 244
čupa 235
čupati 235
čuperak 235
čupica 235
čuti 261
čuvati 261
čvakati 229
čvalik 242
čvarak 239
čvariti 239
čvarovati 239
čvor 240
čvorak 240
čvrčak 247
čvrčati 247
čvrka 247
čvrkati 247
čvŕknuti 247
čvȑknuti 247
čvrljak 240
čvrljuga 240
čvrsnuti 250
čvrst 250

ćaća 81
ćaćko 81
ćako 81
ćale 81
Ćerana 112
ćeretati 241
ćeriti se 241
ćerka 142
ći 112
ćić 229
ćuba 96
ćud 95
ćuh 96
ćuk 96
ćukati 96
ćula 96
ćulav 96
ćuliti 96
ćulumak 96
ćuma 96
ćuriti 96
ćuša 86
ćutak 96
ćutati 96
ćutjeti 96

da 101
dabar 142
Dabiživ 149
Dabo 149
Dabrina 142
dada 108
dadilja 108
dahnuti 114
dahtati 114
dajka 108
dajko 108
dajo 108
dakle, daklem 31 101
daleko 104
dali 101 179
dalj 104
dan 105
dának 101
danas 43 105
danguba 66 105

danica 105
danju 105
danu 101 116
dar 101
darnuti 103
dati 101
daviti 112
davno 106
davor, davori 69 101 188
davorije 69
dažd 113
dažda 113
de 107
debeo 109
deblo 109
Debrc 142
dečak 107
dečko 107
dede 107
Dejan 108
dekati 107
dekla 108
deklić 108
dela 107 174
denjak 108
depiti 1·8
depna 108
der 107
dera 103
deran 104
derati 103
derati se 103
derište 104
derle 104
derni 104
dernjava 103
dernuti 103
deset 102
Desimir 102 161
desiti 102
dèsnî 102
dêsni 102
devečani 120
devesilj 44 120
devet 120
Devič 108
dičan 105
dičiti 105
dići 107
dignuti 107
dihati 114
dihtati 114
dijeliti 107
dijete 107
dijevati 107
dika 105
dikla 108
Dikosava 46 105
dilje 115
diljka 115
dim 112
dimati 109
dinja 112
dinjka 112
dio 107
dira 103
dîrati 104
-dirati 103
dirkati 104
disati 114
div 106
divan 106
diviti se 106
divka 115
divlji 106
Divna 106
divor 106
divorog 17 106
dizati 107
diždevica 113
djed 108
djeko 108
djeljati 104
djelo 107
djenuti 107
djesti 107
dješo 101
djetao 102
djetelina 108
-djeti 107
djetić 107
djetlić 102
djeva 107
djever 101
djevojka 107
dlaka 104
dlan 104
dlijeto 112
dno 113
do (praep.) 101
do (dola) 109
dob 108
doba 108
dobar 108
dobatati 135
dobit 149
dobiti 149
dobječi 137
dobrčanova 108
dobričava 108
Dobrosav 46 109
Dobrovoje 207
Dobrsko 108
Doca 109
dockan 32
docne 32
docniti 32
dočepati 234
dočeti 34
doda 108
dodijati 107
dodola 108
dogod 31
Dojčin 109
dojiti 108
dojka 108
dojmiti 10
dok 31
doka 31
Doka 109
dokale 31
doke 31
dokle 31 101
Doko 109
dokolan 31
dokoljeti 31
dokonati 34
dokončati 34
dokučiti 33
dolaz 18
dolina 109
dolje 109
dom 102
domčati se 171
donde 9 101
donekle 31
donle 9
donji 109
doparkivati 282
dopirati 284
dopirlati 302
dopljeskati 300
doprijeti 285
dori 69 101
doroc 101
dosada 214
dosaditi 214
doseći 213
dosinuti se 44
doslije 41
dospjeti 278
dosta 212
Dosta 212
Dostana 212
dostojan 271
dostojati se 271
došljak 215
dotakati 82
dotamaniti 86
dotegnuti 84
dotjecati 82
dotle, dotlem, dotlen 81 116
dotupavan 86
dotužati 84
dovde 26 101
dovle, dovlen 26 116
dovoljan 197
dožinjati 71
drača 103

dračevile 103
drag 110
drăga 110
Dragomir 110 161
dragoresa 23 110
Dragosav 46 110
Drajilo 110
Drakša 110
drančiti 103
drapati 105
drapav 105
Draško 110
Draža 110
dražati 110
Dražeta 110
dražiti 110
drcati 103
drče 103
dreča 104
drečati 104
dreka 104
drekenjati se 104
dremovac 105
Drenica 104
drenjina 104
Drenka 104
Drezga 111
dreždati 111
drhat 114
drktati 114
drijem 105
drijemati 105
drijen 104
driješiti 23
drijeti 104
drijevo 104
drijezga 111
drktati 114
drljača 103
drljančiti 103
drljati 103
drljav 103
drljiti 103
Drmalj 103
Drmanovina 103
drmati 103
drmiti 105
drnda 103
drndati 103
drnjkati 103
drnov 103
drnuti 103
drnuti se 115
drob 111
droban 111
drobiti 111
dronjak 103
dronjav 103
drop 105
dropiti 105
drozgav 111
drozgina 111
drožda 111
droždina 111
drpati 105
drpiti 105
drškati 110
drtina 103
drug 106
drüga 110
drugi 106
druže 106
družiti se 106
drvo 103
drvodjela 103 104
držati 110
država 110
dub 109
dubac 109
dubak 109
dubilo 113
dubiti 109
dubok 112
dubovalina 112 197
dubrava 109
Dubrovnik 109
dučiti se 112
duda 112
dudačak 111
dudaljka 112
dudati 112
duduk 112
dûg 111
düg 110
dúga 108
düga 102
duh 113
duhati 114
Dujak 114
Dujan 114
dulac 112
dulj 115
duljati 115
dulji 115
duljiti 115
dumača 109
Dumica 112
dunda 112
dundača 112
dundara 112
dundoriti 112
dunuti 112 114
dupac 113
Dupilo 113
dupiti 113
dupke 109
dupkom 109
duplaš 113
duplja 113
dupsti (dubem) 112
duran 115
duriti se 115
durljiv 115
durnovit 115
duša 114
Dušan 114
dušiti 114
duti (dmem) 112
duti (dujem) 109
dutliti 112
duvati 112 114
duždevnjak 113
dva 106
dveka 107
dviska 78 106
dvizac 78 106
dvizak 78 106
dvizorka 78 106
dvogoče 69 106
dvogub 66 106
dvoplatan 106 295
dvor 114
dvoriti 115
džagara 48
džagor 48
džakati 48
džas 77
džban 236
džbun 264
džoga 228

e 2 72
eda 101 172
ej 2
éja (ita) 2 173
ëja 173
el 172
ela 173 174
ele 173
eli 172
ene 2 116
eni 2 116
eno 2 116
ete 2 81
eto 2 81
eve 2
evo 2

fetak 191
fiska 206
fitati 308
fižlin 190
frčka 317
fresina 204
frijes 204
frka 317
frkati 317
frsnuti 319
fuga 201

fulati se 189
fuzda 193

ga 68
gacati 69
Gacko 69
gačac 47
gaće 48
gad 48
gaditi 48
gadlje 48
gagalica 48
gagjati 69
gagrica 57
gagula 48
gaj 64
gajiti 64
gaka 47
gakati 47
galebina 141
galica 73
galicati 73
galić 73
galin 73
galiti 73
galjuh 55
galobela 73
galonja 73
galoš 73
galovran 73
galun 73
gamizati 52
gamziti 52
ganjati 70
ganuti 67
gar 71
Garač 71
garav 71
Garevica 71
gargača 58
gargaša 58
gargati 58
gariti 71
garnuti 53
gasiti 63
Gaščica 69
gašljikov 63
Gaštica 69
gat 69
gatar 47
gatati 47
gatka 47
gavez 66
gavran 47 195
gaz 69
gaziti 69
gdje 31
gibak 67
giban 67
gibati 67
gicati se 66
ginuti 67
gipkati se 67
gizda 67
glabati 62
glacnuti se 73
glačina 73
glad 60
glada 61
gladac 73
gladak 73
gladiš 60
gladiš 73
gladišika 73
gladiti 73
gladun 73
glagol 57
glagoljaš 57
glas 63
glati 75
glava 56
glavati 56
glaviti 56
glavnica (uredo) 73
glavnja 73
glavrnjati 56
gledati 75
glegja 76
gležanj 75
glib 62
glijeto 62
glista 76
Gliva 57
gljiva 57
globa 62
globiti 62
gloca 60
glockati 60
glocnuti 60
glodati 60
glog 58
glogjva 60
glomot 79
glota 56
glotan 56
glotina 56
gložiti se 58
gluh 80
glumac 79
gmeždenik 169
gmeždliti 169
gmiljeti 52
Gmiza 52
gmizati 52
gnati 70
gnijezdo 120
gnjat 48
gnjaviti 79
gnjecati 68
gnjecav 68
gnječiti 68
-gnjesti 68
gnjev 50
gnjevetati 79
gnjeviti 50
gnjida 266
gnjila 40
gnjiliti 40
gnjio 40
gnjiriti 79
-gnjiti 40
gnjurac 79
gnoj 40
gnusan 68
gnusiti 68
-gnuti 67
go (gola) 74
go 68
goč 56
gôd 69
gȍd 69
gode 69
Godeč 69
godet 69
godina 69
godište 69
goditi 69
Godomir 161
godža 228
gogj 69
gogje 69
goj 63
gojan 63
gojazan 63
Gojislav 63
gojiti 63
gojka 63
Gojko 63
Goleč 74
golem 56
golenica 74
Goleš 74
golet 74
golicati 74
golijemno 56
golijen 74
golijevno 56
gološav 74
goljuždrav 74
goljuždriti se 74
golokud 74 232
golušav 74
golu̇ždrav 74
gomila 156
gon 70
gonati 70
gončin 70
goneta 70
gonetati 70
goniti 70

gora (mons) 53 (epilepsia) 54
gorak 72
goraknuti 72
Goran 72
Goransko 72
Goraš 72
Gorčile 72
Gordana 72
Gorde 72
Gordulja 72
gore (supra) 53
gori (peior) 54
gorjeti 72
gornji 53
Goro 72
gorocvijet 72 259
gorogašljiv 63
goropad 54 126
gorostasan 54 271
gorušica 72
goružda 54
gosa 77
gospa 77
gospar 77
gospod 77 123
gospodar 77 123
gospodin 77 123
gost 77
Gošna 63
Gošo 63
govedo 65
govor 64
govoriti 64
gozba 77
graba 61
grabiti 61
grabus 61
gracnuti 61
grâd 59
grād 75
graditi 60
gragja 59
grah 62
grahor 63
grahorast 76
graja 53
grajati 53
grakati 59
graktati 59
Gramada 53
grana 53
granica (krajina) 53
granica (quercus) 53
granuti 72
grašak 62
grašti 63
grba 61
grbati se 61
grbina 61
gȑcati 54
gȓcati 54
grč 54
grčica 72
grčina 54
grčiti 54
grd 60
grdan 60
grditi 60
greb 61
greben 61
grebeško 62
grebeštak 62
greda 60
gredelj 60
grepsti (grebem) 61
gresti (gredem) 60
grez 58
greznuti 58
grgati 58
grgutati 58
grib 61
gribiti 61
grič 55
grijati 73
grijeh 76
griješiti 75
grimica 55
grinja 55
grïnja 55
grinuti 55
gristi 58
griva 55
grivna 55
griz 58
griža 58
grk 72
grkljan 54
grknuti 72
grlica 54
grliti 54
grljat 54
grlo 54
grm 73
grmjeti 79
[illegible] 73
grnac 72
grnuti 59
grob 61
[illegible] 54
[illegible] 54
[illegible] 54
[illegible] 63
[illegible] 63
[illegible] 76
[illegible] 63
[illegible] 76
[illegible] 76
[illegible] 59
[illegible]
grom 79
gromila 54
gromoradan 54
gromoran 54
gromotan 79
gromula 54
gronik 54
gronica 54
gronja 54
grontulja 54
gronuti 54
grot 54
grotlo 54
grotulja 54
groza 58
grozd 57
Grozda 58
groziti se (horrere) 58 (minari) 58
grozna 57
groznica 58
grožnja 58
grst 59
grstiti se 76
grša 54
gršiti se 76
grtati 59
grub 62
Grubac 62
gruda 79
grudi 60
grudnjača 79
grubati 60
grubnuti 60
Grujica 62
Grujo 62
grum 79
grumen 79
[illegible] 60
[illegible] 60
[illegible] 60
[illegible] 60
[illegible] 60
[illegible] 60
[illegible] 54
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

gŭkati se 57
guliti 65
gumati 65
gumno 65
gundelj 48
gundo 48
gundoriti 48
gungjati 48
gunuti 57
gura 65
gurati 65
gurikati 67
gurit 67
guritati 67
guriti se 65
gusak 70
Gusinje 77
gusjenica 77
guska 70
gusle 48
gusli 48
gusomača 77
gust 69
guša 67
gušiti 67
gušta 69
gušter 68
guta (otok) 57
gutati 57
gutav 57
gutljaj 57
gutoljiti 57
guviti se 65
gužva 52
gužvati 52
gviriti 64
gvozd 77
gvozden 77
gvožgje 77

habati 313
haben 313
hajati 212
hala (sordes) 316
halav (sordidus) 316
halja 316
haljak 316
haljina 316
haluga 315
hiljav 315
himba 308
hiska 206
hit 308
hitac 308
hitan 308
hitar 308
hitati (capere) 308
hitati (properare) 308
hitimice (vrzimice) 308
hitimice (properatim) 308
hititi 308
hitjeti 308
hitnja 308
hlače 219
hlad 221
hladan 221
hlapiti 222
hlaptati 222
hmelj 314
hober 313
hobotnica (obodnica) 313
hod 214
hoditi 215
homuć 314
homut 314
Hotaš 212
hotjeti 212
hrabar 223
hrakati 317
hram 217
hramati 305
hrana 217
hraniti 217
hrapav 318
hrape 318
hrast 319
hrbat 223
hrčak 218
hreb 223
hrek 219
hren 218
Hrgud 220
hrid 222
hripati 318
hripavac 318
hrka 317
hrkati 317
hrkati se (rixari) 219
Hrmanj 305
hr-o 218
hrobar 223
hrom 305
hropac 318
hropitati 318
hropiti 318
hrsak 319
hrskati 319
hrskavac 319
hrstati 319
hrt 218
hrupiti 318
hruskati 319
hrušt 319
Hrvat 218
Hrvoje 218
htjeti 212
hubav 313
hučac 199
hud 310
hula 315
huliti 315
hum 218
hunjkati 310
hunjkav 311
hupnuti 222
hvala 315
hvaliti 315
hvat 308
hvatati 308
hvatiti 308
hvoja 308

i 27
icati se 2
ići 28
igla 5
igra 4
igrati 5
ii 27
ijed 7
ijediti 7
ikavka 2
ikra 173
ili 27 179
imati 11
ime 50
imela 11
imelaš 11
inako 27
inače 27
inje 29
inji 27
ino 27
inoča 27
Inogor 27
inokosan 27
iole 172
ipak 27 122
iscijeliti 244
isijevci 212
iskati 29
isklibiti 255
iskon 34
iskoriti (kora) 239 (koriti) 239
iskositi se 87
iskra 174
iskrnji 241
iskrsnuti 256
iskusiti (kusati) 232
isperiti se 284
ispirati 284
ispirlati 302
ispo 287
ispolac 287
ispovijed 209
ispovijest 209
ispovjediti 209
isprcati 291
ispriječiti 285

istakati 82
istančati 85
istaštiti 100
istegnuti 84
istezati 84
isti (ići) 28
ìsti 27
istina 27
istjecati 82
istok 82
istovetni 27
istrcati 88
iščašiti 87
išćućati 96
ištuvati 96
iti 28
iver 28
ivica 28
iz 5
izagnjiti 40
izasuti 312
izažimati 52
izbjeći 137
izbor 140
izbuditi 134
izdan 113
izdanak 113
izdirati 103
izješa 7
izlaz 18
izlišiti 24
izljeći 19
izljesti 18
izmagao 170
izmaglica 170
izmak 171
izmalati 162
izmeče 158
izmigoliti se 170
izmilati (mljeti) 162
izmilati (protendere) 162
izmoliti (protendere) 162
izmući 165
izmuknuti 164
iznemoriti se 160
izništati 39
izobila 10
izor 12
izrijekom 14
izručiti 15
izuti 25
izvaliti 196
izvan 8
izveštati 191
izvirati 195
izviskati 210
izvor 195
izvrstan 202
iždračiti 72
ižimati 52
iživati 53 66

ja (ego) 1
ja (at) 1 (aut) 1
ja (ita) 173
jablan 10
Jabučilo 10
jabuka 10
jačati 28
jačmen 3
jačmičak 3
jad 7
jadati 7
jadikovati 7
jaditi 7
jagla 4
jaglac 4
jaglika 4
jagnje 4
jagnjed 4
jagnjeda 4
jagočevina 4
jagoda 4
jagorčevina 4
jagovčina 4
jahati 29
jaje 25
jak 28
jaka 28
jàko 173
jakošnji 173
jali 1
jalov 13
jama 173
jamac 11
jamati 11
jamatva 11
jamčiti 11
jamiti 10
jamiti 173
jänj 4
jänj 26
jan e 4
japad 9
japiti 9
japno 9
jar 173
jara 28
jarac 11
jarak 11
jaram 11
jare 11
jareb 11
jarebica 11
jarenica 11
jari (vernus) 173
jarica (capella) 1
jarica (vernus) 173
jarič 28
jarik 173
jarina (fruges vernae) 173
jarina (lana agnina) 11
jariti se 28
jarka (copia) 28
jarko 28
jarmac 11
jarmak 11
jarost 28
jaruga 11
jas 28
jasan 28
jasen 26
jasika 26
jasli 7
jastrijeb 3
jastroka 3
jašterica 29
jatka 7
jato 9
jatoran 28
jav 25
java 25
javiti 25
jaz 5
jazavac 4
jazbina 5
jaziti 5
jaža 5
jecati 2
ječam 3
ječati 2
jèčmen 3
jȅčmên 3
ječmičak 3
jed 7
jèdan 27 101 172
jedar 7
jedin 27 101 172
jéditi 7
jediti (jedan) 27
jedivo 6
jedljiv 6
jednak 27
jednjak 6
jednoničiti 27 121
jednouditi 27 193
jedogonja 209
jedriti 7
jedro 7
jedva 101 172 188
jegja 6
jegulja 6
jek 2
jeka 2
jeknuti 2
jektati 2
jel 172
jela 13
jelaš 13
Jelašin 29

jelasje 13
jelen 13
jelo 7
jelonja 13
jelša 13
jemac 11
jemač 11
jemati 11
jematva 11
jemčiti 11
jemješ 177
jemlješ 177
jemuža 165 173
jer 68 172
jera 69 172
jerbo 135 172
jere 68 172
jerebica 12
jerište 12
jesam 27
jësên (f.) 27
jèsên (m.) 27
jesènas 43
jesetra 27
jesti (jeden) 6
jestiva 7
Jestrak 27
jestvina 7
ješa 7
jetra 8
jetrva 173
jeza 5
jeza (jezik) 102
Jezava 4
jezbina 7
jezda 29
Jezdimir 29 161
jezditi 29
jezero 4
jezgarica 27
jezgra 27
jezik 102
jeziv 5
jež 5
ježiti se 5
ježnja 5
joha 13
jomuža 165 173
još 29
Jošanica 13
Joševica 13
jošić 13
jošik 13
jošje 13
jošljak 13
jošte 29
jova 13
jovljak 13
juče, jučer 206
jug 190
juha 174
Juhor 319
junac 174
junak 174
junoš 174
jur 173
Juriša 196
Juroš 196
jurve 173 188
jutro 205
jutros 43 205
južina 190
južiti 190

k (praep.) 31
-k 31
-ka 31
kabao 236
kackati 233
kačati 228
kačka 228
kačkati 228
kaćipera 231 284
kaćun 231
käd 31
kåd 232
kàda 31
kaditi 232
kajati 32
Kajica 230
kakav 31
kaki 31
kako 31
kakodakati 32
kakotati 32
kakov 31
kal 242
kalac 242
kalaš 242
kalašiti 242
kalati 241
kalenica 242
kalilo 242
kalina 242
kaliti 42
kaližiti se 242
kalja 242
kaljac 242
kaljak 241
kaljati 242
kaljav 242
kaljuga 242
kaljuža 242
kalogaža 69 242
kalotine 241
kaluža 242
kam 3
kamčiti 237
kamen 3
kami 3
kamikati 237
kamivao 197
kamkati 237
kamo 31
kamtiti 237
kančelo 227
kanica 82
kaniti se 34
kanje 227
kantati (sukati) 227
kanura 227
kanuti 233
kao (kal) 242
kao (adv.) 31
kap 233
kapati 233
kaplja 233
kar 239
karati 239
kas 35
kasati 35
kasniti 32
kasno 32
kaša 37
kašalj 37
kašljati 37
kaštar 37
katun 231
kazati 230
Kazimir 161 230
kaža 230
Kćerana 112
kći 112
-ke 31
kicoš 33
kičeljati se 33
kičeljiv 33
kičica 263
kičma 33
kidati 40
kibati 270
kijača 40
kijak 40
kika 33
kikati se 33
kikilo 33
kikonja 33
kikotati se 263
kila 45
kinjba 309
kinjiti 309
kinuti se 40
kipjeti 36
kisati 270
kiseo 270
kisiti 270
kisnuti 270
kíša 270
kïša 270
kiščica 263

kita 263
kitina 263
kititi 263
klačkaonica 248
klada 251
kladenac 221
kladiti se 251
kladnja 251
klamitati 242
klanac 242
klancati 242
klanjati 243
klapa 253
klapavica 253
klápiti 253
kläpiti 253
klaprnjati 253
klas 242
klasti (poncre) 251
klasti (manare) 251
klašnja 256
klašnjavica 256
klašnje 256
klatariti se 251
klati 242
klatno 251
klato 242
klecati 248
klečak 248
klečan 248
klečati 248
klečka 248
kleći 248
kleka 248
kleknuti 248
klempav 254
klempe 254
klen 244
klepa 254
klepac 254
klepati 254
klepet 254
klepetati 254
kleti 245
klica 267
kličav 267
Kličevac 248
klići 248
klijati 267
klijen 244
klijen (adj.) 244
klijenit 244
klijet 244
kliješta 257
kliješte 257
klik 248
kliknuti 248
klikovati 248
kliktati 248
klilo 267
klimati 267
klin 267
klinčiti 267
kliniti 267
-klinjati 245
klinovit 267
klip 254
klipati 254
klipiti 254
klis 257
kliza 250
klizak 250
klizati se 250
klizav 250
kliziti 250
kljakav 248
kljast 256
kljen 244
kljepac 254
kljucati 268
ključ 268
ključati 268
ključiti 268
kljuk 268
kljuka 268
kljukati 268
kljun 268
kljuna 268
kljunuti 268
kljusa 268
kljuse 268
kljuvati 268
kljuverina 268
klòbûk 255
klöbûk 255
klocati 248
kloce 248
klokoč 248
klokočica 248
klokočika 248
klokot 248
klokotati 248
klompav 253
kloniti se 243
klonja 243
klopac 253
kloparati 253
klopast 253
klopav 253
-klopiti 253
klopka 253
klopot 253
klopotati 253
klubarak 255
kluko 255
klupa 254
klupče 255
klupko 255
kluvko 255
kmeziti se 287
knjeziti se 237
knjiga 265
ko 31
ko- 31
kob 236
kóba 236
kóba (kobila) 236
köba 236
kobac 236
kobacati se 236
kobača 236
kobačiti 236
kobasiça 255
kobeljati 236
kobila 236
kobiti 236
kocelj 228
kocka 37
kočak 231
kočan 228
kočanj 228
kočet 228
kočina (kostrijet) 228
kočina (stabulum) 231
kočit se 228
koćoperan 228 284
kod 34
kojasiti se 174
kojasnuti se 174
koji 31
koka 32
kokalo 31
Kokan 228
kokati 228
kokica 32
kokice 228
Kokirna 32
kokorajka 241
kokorav 241
kokoruša 241
kokoš 32
kokoške (adv.) 228
kokot 32
kokotac 32
kokotati 32
kokotinja 32
kokotiti se 32
kokotuša 32
kokša 31
kol 243
kóla 243
köla 243
kolac 242
kolač 243
kolast 243
kolebati se 243
kolečke 243
kolenika 242
koli 31
kolijevka 243

kolik 31
kôlje 242
kölje 31
koljeno 242
kolo 243
kolomat 157 243
kolomija 153 243
koloter 88 243
koloture 243
Kolubara 243
kolut 243
kolutati se 243
kom 36
Kom 36
komac 36
komar 237
komati 36
komešati se 36
komice 36
komičiti se 36
komina 36
kominati 36
kominjati 36
komišati 36
komiškati 36
komiti 36
komnuti 36
komračiti 237
komušati 36
komušina 36
komušje 36
komuškina 36
kon 34
konac (filum) 34
konac (finis) 34
končati 34
konj 236
konjštak 236
kopan 234
kopanja 234
kopar 35
koparati 234
kopati 234
kopča 236
kopile 234
kopirati 234
kopito 234
koplje 234
kopnjeti 234
koprcati se 234
koprena 234
kopriva 234
kora 239
korab 240
korabalj 240
koračiti 248
korak 248
Korava 239
koravica 239
Koravljica 239
korba 239
korijen 240
korist 240
koriti 239
korito 239
kornjača 239
korov 245
korubati 239
kos 38
kosa (falx) 37
kosa (coma) 37
kosa (mons) 37
Kósa 37
Kosajnica 37
Kosana 37
kosanjica 37
kosijer 37
kositi 37
kositi se 37
Kosmaj 37
kosmat 37
kosmov 37
kosmura 37
kosnat 37
kosnik 37
koso 37
kosor 37
kost 37
kostilo 37
kostreš 37
kostriješiti se 37
kostrijet 37
kostrika 37
koš 38
koščica 37
košćela 37
koškati se 37
košlje 37
košljiv (vrijeme) 37
košljiv (riba) 37
košnica 38
koštac 37
koštan 37
koštanj 37
koštica 37
koštreba 37
koštrika 37
koštunj 37
koštunjav 37
košturnica 37
košulja 38
košuta 28
kot (progenies) 227
kot (stabulum) 231
kotac 231
kotač 231
kotalac 231
kotali 231
kotar 231
kotarača 231
kotarica 231
kotiti 227
kotla 231
kotlac 231
kotlja 231
Kotor 231
kotrljan 231
kotrljati 231
kotrškati 231
kotuljač 231
kotur 231
koturašan 231
koturati 231
kov 39
Kovana 261
kovaran 39
kovarstvo 39
kovati 39
kovča 236
kovčeg 261
kovilje 261
kovitlac 31 207
kovrcan 199
kovrčast 31 199
kovrčica 31 199
kovrčiti 31 199
kovrdžak 199
kovrdžik 199
kovrljak 31 195
kovrljati 31 195
kovrtač 31 202
kovrtanj 31 202
koza 230
koža 230
kračati 250
kraćati 250
kragja 251
kraguj 249
kraj 266
Kraja 266
Krajčin 266
Krajišav 46 266
krak 246
krakati 246
kraljušt 239
kraosica 42 309
krasa 256
krasan 256
krasiti 256
krasta 256
krastavac 256
krasti (kradem) 251
kratak 250
kratelj 250
kratiti 250
krava 42
kravačac 42
kravajnoša 239
kravalj 239
kraviti 267

kravosica 42 309
krbanj 255
krbulja 255
krcan 247
krcati 247
krckalo 247
krčag 247
krčalo 247
krčanik 247
krčati 247
Krčava 247
krčele 247
krčiti 247
krčma 247
krčmiti 247
krčumati se 247
krd 252
krdža 249
krecav 247
krečati 247
kreja 257
kreka 247
kreketati 247
kreknuti 247
krelja 241
kreljušt 241
krem 241
kremen 241
krenuti 251
krepak 253
kresati 256
kresiti se 256
kreševo 256
kreštati 257
kreštelica 257
kretati 251
kreveljiti se 241
krezo 249
krezub 51 249
krezun 249
krga 240
krhati 269
kričati 248
kridimice 267
-krijepiti 253
krijes 256
krijumčariti 267
kriknuti 248
krilo 266
krimice 267
krinčica 266
kriška 250
kriti 267
kriv 266
križati 260
krka 247
Krka 247
krkača 247
krkljati 247
krknuti 247
krkoriti 247
krktati 247
krkuša 247
krletka 240
krliješi 240
krlj 240
krlja 240
krljad 240
krljušt 240
krma (gubernaculum) 240 (pabulum) 240
krmača 240
krmak 240
krmelj 68
krmiti 240
krnuti 269
krnj 240
krnjača 240
krnjiti 240
kročiti 246
kroj 266
krojiti 266
kropiti 252
krosna 256
krošnja 256
krošnjat 256
krošnje 256
krotak 250
krov 267
krovina 240
krovnat 240
krovnjača 240
krovuljina 240
kroz 249
krpa 253
krpele 253
krpelj 253
krpeta 253
krpijel 258
krpiti 253
krplje 253
krpulja 253
-krsnuti 256
krš 269
kršan 269
kršiti 269
kršljav 269
krt 269
krtan 269
krtica 250
krtina (talpa) 250 (krto meso) 269
krtog 240
krućina 251
krug 250
kruh 269
kruniti 267
krupa 269
krupan 253
krupatica 269
krupatka 269
krupica 269
krušac 269
Krušedol 109 269
Kruševac 269
Krušica 269
krušik 269
krušiti 269
kruška 269
krut 251
krutuljav 251
kružat 250
krv 268
krvosalija 268 309
krzati 249
krža 249
kržak 249
kržav 249
kržljav 249
kržulja 249
kucati 39
kúcati se 263
kucov 263
Kuč 33
Kučaja 33
kuče 263
kučen 33
Kučevo 33
kučine 248
kučka 263
kuća 231
kud 31
kuda, kudar 31
kude 31
kudecati 31
kudije, kudijen, kudijer 31
kuditi 40
kudjelja 232
kudrav 232
kuga 261
kugj 31
kuj 31
kuja 263
kuk 248
kuka 33
kukati 39
kukavica 39
kukinja 33
kukljati 261
kukma 33
kuknjava 39
kukolj 34
kukovina 33
kukurijek 39
kukurijekati 39
kukurjak 39
kukutati 39
kulen 265
kuliješ 265

kulja 265
kuljar 265
kuljati 261
kuljav 265
kulje 265
kuljen 265
kun 243
kuna 261
kunadra 243
kundrov 232
kunica (trava) 243
kunina 243
kunjati 261
Kunor 243
Kunovica 243
kunovina 243
kup 35
kúpa 35
kupac 36
kupati 36
Kupić 35
kupina 235
küpiti 35
kúpiti 36
kupovati 36
kurdelj 264
kurelj 264
kuretati 39
kurikov 39
kurkov 39
kurnjaviti 264
kus (m.) 232
kus (adj.) 232
kusatak 232
kusati 232
kusiti 232
kušati (kusati) 232
kušati (tentare) 265
kušlja 265
kušljati 265
kušljav 265
kuštrav 265
kut 231
kutao 39
kutlača 39
kutnjak (zub) 231
kuveo 31 810
kuzolica 40
kuždrav 265
kvaka 33
kvar 239
kvas 269
kvasiti 369
kvečati 32
kveka 32
kveknuti 32
kvocati 32
kvočka 32
kvrčati 247
kvrga 240
kvrka 247
kvrknuti 247

Lab 177
labav 177
labrcnuti 143
labud 23
labudina 23
lackati 178
lačan 15
laćati 13
lagan 19
lagati 184
lagja 13
lagun 19
lahoriti (lavoriti) 24
lajati 174
lak 19
laka (vallis) 197
lakat 15
lakom 15
laloka 174
Lamenka 177
landarati 175
landati 175
landav 175
landište 105 287
läne 13
lani 175
lànuti 174
lánuti 19
lap 176
lapacke 176
lapatke 176
lapatljiv 176
lapavica 222
lápiti 222
laptati 222
lasa 24
lasan 178
lasica 24
laskati 178
last 178
lasta 24
lastac 178
lastan 178
lastavica 24
lastavičiti 24
lastavičnjak 24
lastisati 24
lastovati 178
lastovica 24
latica 13
latiti 13
lav 183
lavež 174
lavoriti 24
laz 18
lazila 18
lazina 18
laziti 18
laznuti 180
laž 184
laža 184
lažak 185
lažica 184
lažičica 184
lebditi 176
lecati se 16
lećanik 16
lèći 18
léći 19
led 20
ledina 22
ledojka 20
legja 22
leglo 19
leinjati 178
lele 174
lelejati se 179
lelek 174
lelijati se 179
lemeš 177
Lepenac 176
leper 176
lepetati 176
lepir 176
lepršati se 176
leptir 176
lepunuti 176
let 16
letjeti 16
letka 16
letnjak 16
lèto 16
letva 13
ležaje 18
ležati 18
li 179
libati 177
libiti se 177
lice 180
ličina 183
ličiti (decere) 180 (nunciare) 180
lih 24
lihati se 24
liho 24
lihoper 24 284
lij 176
lija 176
lijati 176
liječiti 15
lijegati 18
lijeha 24
lijek 15
lijemati 178
lijen 175
lijenka 175
lijep (m.) 180

lijep (adj.) 180
lijepit 180
lijes (silva) 24 (tect. contignatio, aratrum cum jugo) 24
lijeska 24
liješće 24
lijetati 16
lijev (infundibulum) 179
Lijevač 179
lijevak 179
lijevča 179
lijevi 179
lȉk (nunciatio) 180
lȉk (facies) 180
lȉk 183
liko 183
lila 183
linjak 175
linjati 175
lipa 181
lipanj 181
lipen 181
Lipljan 181
lis 176
lisa 187
lísac 176
lȉsac 187
lisast 187
lisen 24
lisica 176
Lisina 187
liska (folium) 24
liska (fulica) 187
lȉst (folium) 24
lȉst (sura) 185
lȉst (celer) 24
lišaj 24
lišiti 24
lišma 24
lit 179
litati 178
liti 178
litica 179
litnuti 179
litonja 179
lizati 180
ližba 180
lje 179
-lječi 19
ljeljen 13
ljemeš 177
ljemez 178
ljepota 180
ljesa 24
ljeskov 24
-ljesti (-ljezem) 18
ljestve 19
lješnik 24
lještarka 24
ljetnik 16
ljeto 179
ljetos 43 179
ljevati 179
ljohav 24
ljok 15
ljokač 15
ljokati 15
ljoknuti 15
ljopiti 176
ljoskac 178
ljosnuti 178
ljubav 187
ljubi 187
Ljubinje 187
Ljubišnja 188
ljubiti 187
Ljubivoje 188 207
ljubljaj 187
Ljubočki 188
Ljubomir 161 187
Ljubosav 46 187
Ljubostinja 188
Ljuboški 188
Ljubotinje 188
Ljubovigja 188
ljuda 186
ljudi 186
ljuljati 182
ljumati 185
Ljupča 188
ljupine 187
ljuska 188
ljusnuti 178
ljuštika 188
ljuštiti 188
ljut 182
ljutiti 182
loboda 177
log 18
loj 179
lokati 15
lokva 15
lokvanj 15
lom 177
lomiti 177
lonac 13
lopar 176
lopata 176
lopiti 222
lopuh 176
lopušac 176
loš 24
lov 182
loviti 182
lòvnica 182
lóvnica 182
loza 18
ložica 184
ložičica 184
ložiti 18
lub 187
lubenica 187
lubina 187
lubnjača 187
lubura 187
luč 184
luča 184
lučac 15
lúčiti 16
lud 185
lug (nemus) 19
lûk 15
lŭk 183
luka 16
lukav 16
lunja 185
lunjati 185
lunjav 185
lupa 186
lupar 186
luparati 186
lupatak 186
lupati 186
lupež 186
lupija 186
lupiti 186
Lupoglav 56 186
Luštica 19
lutati 175
lutav 151
lutka 175
lužanj 19

mač 156
mačic 156
maćaha 152
maćeha 152
maći 181
madež 159
madunica 159
maginja 156
magla 170
Maglaj 170
mah 167
mah (muscus) 172
mahati 167
mahnuti 167
mahovina 172
mahuna 168
maja 152
Majda 152
mak 155
makalj 156
makinja 154
maklja 156
makljati 156
makljiti 156
maknuti 171
malenica (mlinica) 162

mali 161
màlina 161
Malinka 161
malj 161
maljav 161
malje 161
maljica 161
maljuga 161
maloprešnji 186
máma 154
mäma (furor) 155
mâma (esca) 154
mamac 154
mamak 154
mamiti 154 155
mamlaz 155
manić 154
manji 154
manjičav 154
manjkati 154
mar 160
Marica 160
máriti 160
-märiti 160
marljiv 160
masak 168
maska 168
maslačak 169
maslina 169
maslo 169
masnica 169
mâst (adeps) 169 (color) 169
mäst 172
mastika 172
mastilo 169
maša 168
mašak 172
mašati se 168
mašče 108
mašina 172
mašiti 163
maška 168
mašljika 169
mašuta 154
materica 152
mati 152
matica 152
mator 152
matuzica 157
maza 156
mazati 169
mazga 169
maziti 156
me 151
mecati 156
mečati 155
meče 155
mečiti 156
mĕčka 155
mêčka 156
meća 158
mećajica 158
mećava 157
mećavica 158
med 159
medica 159
medljika 159
medvjed 6 159
megja 159
megju 159
mehuna 168
mek 156
mëka 155
méka 156
mekinje 156
mekna 156
méknuti 155
mëknuti 156
mekoput 156 287
mela 11
melica 11
meljati 162
meljava 162
meljivo 162
menovati se 154
mentovati 154
mërati 161
mérati 161
meredov 119
merkati 153
meska 168
meso 168
mèsti 157
mésti 158
meškoljiti se 170
met 158
meta 158
metalje 157
metaljka 158
metanj 158
metati 158
metež 158
metilj 158
metla 157
metnica 158
metnuti 157
metopir 158 302
mezga 169
mezgati 169
mezgra 169
mezgrati 169
mezimac 157
meždenik 169
mi 152
micati 171
mice 171
micina 121
mig 170
migavac 170
migoljiti se 170
Mijana 163
Mijat 163
mijena 153
mijeniti se 153
mijenjati 153
mijeh 168
mijesiti 169
miješati 169
Mijo 163
milati 162
Milisav 46 163
militi se 163
Milivoje 207
Milj 163
Milja 163
Miljacka 163
miljeti 52
Milosav 46 163
milost 162
milovati 163
mimo 153
mimogred 60 153
minuti 153
mio 162
mir 153
-mir 161
miriti 153
Mirosav 46 153
mirucati 161
misao 159
misliti 159
miš 172
mišica 172
miška 172
Miško 153
mit 171
mitariti se 171
miti 171
mititi 171
mito 171
Miza 52
mižati 170
mjed 303
mjehir 168
mjehur 168
mjera 153
mjeriti 153
mjesec 153
mjesto 170
mješina 168
mlačiti 164
mlaćve 122
mlad 166
mlädêž 159
mladokosan 37 166
mlagj 166
mlak 164
mlaka 164
mlakav 164

mlakva 164
mlat 161
mlatati 161
mlatiti 161
Mlav 161
Mlava 161
mlaviti 161
mlaz 165
mlećak 166
mledan 166
mlevo 162
mliječ 162
mliječac 162
mlijeko 162
mlin 163
mlitav 166
mlitonja 166
mlivo 163
mlječika 162
mljeskati 167
mljeti 162
mljezinac 157
mnada 154
mniti 154
mnivati 154
mnjavati 154
mnogi 153
množiti 154
moba 162
moča 155
močar 155
močati 155
močiti 155
moć 156
moći (mogu) 156
modar 159
mohuna 168
moj 152
mokar 155
moliti 162
-moliti 162
molitva 162
moljac 162
moljak 162
moma 155
momak 155
Momčilo 155
Momir 155
mor 160
mora 160
Morača 160
morati 163
Morava 160
more 160
moreša 163
moriti 160
most 157
Mostar 157
mošnje 168
moštanica 157
Motajica 157
motati 157
motika 157
motka 157
motoruga 157
motovilo 157 207
motriti 157
mozak 168
moždani 168
moždanik 168
moždina 168
možditi 168
mračan 164
mračiti se 164
mrak 164
mramor 163
mramoriti 163
mrasav 166
mrase 166
mrav 172
mraz 165
mraziti 165
mražnja 165
mrcina 164
mrčan 164
mrčati (na koga) 164
mrčati (mrči glava) 164
mrčava 164
mrčiti 164
mrčiti (ubiti) 164
mrdan 166
mrdati 166
mrdeljača 166
mreža 165
Mrgjen 166
mrgoditi se 165
Mrgud 165
mrijest 119
mrijestiti se 119
mriještiti se 119
mrijeti 161
Mriježnica 165
mȑk 164
mȓk 164
mȑkati se 164
mrknuti 164
Mrkša 164
mrledina 161
mrljati 160
mrlutina 161
mrmak 163
mrmlati 163
mrmljati 163
mrmoljak 163
mrndžati 160
Mrnjaš 160
Mrnjavčević 160
mrnjkati 160
mrs 167
mrsiti (petak) 167 (konce) 167
mrska 167
mrša 167
mršav 167
mrštalica 167
mrštati 167
mrštiti se 167
mrtav 161
mrva 161
Mrvalj 161
Mrveta 161
mrviti 161
mrzak 165
mrziti 165
mrznuti 165
mrzost 165
mržnja 165
mucati 165
mucav 165
Mučanj 156
mučati 165
mučiti 156
mučnjak 156
mućak 158
mućkati 158
mućnuti 158
mudar 159
muha 172
muhar 172
muk 165
múka 156
müka 156
mukao 165
mukati 171
mukavica 165
mukinja 156
mukljiv 156
muknuti 171
mulj 171
mulj 171
muljati 171
mumlati 171
mumonja 171
mumonjiti 171
munitva 162
munja 162
munuti 162
musti 165
mušica 172
Mušicki 158
Mušika 158
muški 157
muškobana 135 157
Mušo 158
mutan 158
mutav 171
mutiti 158
mutljag 158
mutljati 158

mutljiv 158
mutvica 158
muza 165
muzga 165
muž 157
muža 165

na (praep.) 8
na (interj.) 116
-na 116
nabahivati 148
nabahnuti 148
nabor 140
nabrčati 143
nabrčica 143
nabrčko 143
nabubriti 133
nabućiti se 134
nabuhnuti 148
nabusit 148
nabusivati 148
nabušiti se 148
nacmakati 303
načečiti se 33
načelnik 34
načeti 34
načetiti se 41
način 258
naćve 122
nad (praep.) 8
näd (spes) 101
náda 101
näda 154
nadam 109
nadáriti 101
nàdariti 103
nádati se 101
nàdati se 101
nadekati se 108
nadimak 50
nadimati se 109
nadirati 103
naditi 154
nadjeti 107
nadnica 105
nado 154
nadoljeti 109
nadostačiti 270
nadstrešnica 274
naduti se 109
nag 117
nagao 4
naginjati 67
naglavak 56
nagnjesti 68
nagnuti 67
nagoda 69
nagovijestiti 48 209
nagrabusiti 61
nagraisati 76
nagrcati se 54
nagrda 60
nagrijebati 61
nagvaždati 80
nahiljivati 315
nahumoriti se 314
naijest 7
naimati 11
naj 116
najam 10
najamiti 10
najmiti 10
nakan 34
nakanjiti se 227
nakaz 230
nakaza 230
nakaziti 230
naklapati 258
naklopiti 253
naknada 265
naknaditi 265
nakojegja 7 118
nakomice 36
nakon 34
nakonče 35
nakonjče 35
nakovanj 39
nakričiti 248
nakrmiti 240
nalik 180
naljeći 19
naljesti 19
nalježba 19
nalježe 19
naljoskati se 178
namagnuti 170
namarica 163
namečiti 156
namežurati se 170
namigivati 170
namignuti 170
namijenica 154
namijeniti 154
namilati se 162
namjer 153
namjera 153
namjestiti 170
namoliti se (prominere) 162
nana 116
naočit 2
naoklis 257
naopak 122
naoposlen 44
naoposlom 44
naovrljce 195
naovrljke 195
naper 284
naperak 284
naperiti 284
naplatak 295
napon 281
naprasan 283
naprasit 283
naprčiti se 291
napreći se 294
napređak 286
napregnuti se 294
naprijed 286
naprženica 293
napržica 293
napržit 293
naptati 125
napučati se 279
napučiti se 279
naradati 21
narast 119
narastiti 119
naraštaj 21
narav 119
naricati 14
narikača 14
narnuti 181
naročito 14
narok 14
narozati se 17
naruč 15
naručaj 15
naručan 15
naručiti 15
naručje 15
naruka 15
narukvica 15
nasap 311
nasip 311
nasjenica 45
naskvariti 237
naslijediti 221
naslon 41
nasloniti 41
naspjeti 278
nasporiti 278
nasrnuti 216
nasrtati 216
nastrešnica 274
nastrijeti 274
nasumce 158
nasumoriti se 314
nasuti 312
naš 116
naština 100
natakati 82
nategnuti 84
natezati 84
natikača 83
natkačiti 33
natkučiti 33
natmuriti se 87
natmušiti se 87
natnuti 82

natoč 82
natra 116
natrag 97
natrenik 89
natucati 91
natuknuti 91
natuštiti se 95
nauk 189
nauka 189
naumiti 25
nauznak 117
navada 191
navadan 191
navaditi (assuefacere) 191
naval 197
navala 197
navalice 315
navaliti 196
navće 122
navičaj 189
navići 189
navidjeti se 208
navijestiti 209
navika 189
naviknuti 189
naviljak 106
navirati (navrijeti) 195
navirati (navreti) 195
navjesiti 209
navlast 203
navlastito 203
navlaš 203
navo 315
navraniti (navaditi) 195
navranjati 195
navranjiti 195
navrijeti 196
navrlje 195
nazad 48
nazimac 78
nazirati 72
nazočan 2
nazor 72
nazorce 72
nazorice 72
nazreti 73
nazubak 25
nazuti 25
nazuvak 25
našanj 70
ne 115
-ne 116
neatan 212
nebo 118
nebog 137
nebore 137
nebuh 148
nebušica 148
Neco 101
Nečaja 32
nećak 118
nedoskudica 260
nedoskutica 260
nedostatak 270
nefalj 315
negda 31
negdje 68
nego 68 115
Negoda 69
Negotin 121
Negovan 121
nek 116
nĕka 116
néka 192
nekada 31
neki 31 115
nekmoli 31
neko 31
nelagod 18
nelagodan 18
Nemanja 153
nemoj 156
nena 116
Nenad 101
nenadan 101
nenavidjeti 208
nenavidnik 208
nenavidost 208
nenuti se 70
neobika 189
nepce 118
nepodoba 108
nerast 119
neredov 119
Neretva 119
nesklapan 253
nestašan 271
nesti 117
Nešo 101
nešto 39
netko 31 115
netom 81
neva 192
nevesilj 44 120
nevjesta 192
nevjestica (lasica) 193
nevrat 201
nezgrapan 61
ni 115
nicati 120
nicina 121
ničice 120
nići 120
nigda 31
nihati 122
nijem 116
-nijeti (-nesem) 117
nik 120
Nikac 116
nikada 31
Nikašin 116
niknuti 120
niko 31
Nina 116
ninati 121
nini 121
Ninko 116
Nino 116
-nirati 119
ništ 120
ništa 39 115
ništav 39
ništiti se 120
nit 116
niti (neque) 81 115
nititi 116
nitko 31 115
niz (praep.) 120
niz 118
nizak 120
nizati 118
njedra 7
njega 121
njegov 172
njegovati 121
Njeguš 121
njen 172
njetko 21 115
njezin 172
njiban 172
njihati 122
njihov 172
njin 172
njiriti 79
njisak 122
njiska 122
njištati 122
njiva 121
njiviti 121
njoriti 119
njušiti 8
njuška 8
no 115
-no 116
noć 117
noćas 43 117
nodje 9
noga 118
nokat 118
nokilj 118
nokilja 118
noktilja 118
nona 118
norac 119
noriti 119
nos 120
nositi 117
nostvica 120
nosvica 120
Noščica 121

nov 121
novac 121
nozdra 120
nozdrva 120
nož 118
nu 116
nude, nuder 107 116
nuditi 118
nugao 5
nukati 116
nutarnji 8
nuti 81 116
nutkati 118
nuto 81 116
nutrak 8
nutrast 8

o (praep.) 10
o (interj.) 1
oavijestiti 209
ob 10
oba 10
obad 192
obagnjiti 40
obala 197
obáliti 196
obamirati 161
obao 198
obara 194
obarati 12
obariti 194
obastrijeti 274
obasuti 312
obavijestiti 209
obavit 207
obazreti se 73
obećati 206
obeušiti 25
obicati se 189
običaj 189
običan 189
obići se 189
obidivati 28
obidovati 28
obijesan 149
obijest 138
obiknuti se 189
obil 10
obinja 308
obískati 210
obisnuti 210
obitelj 207
objed 6
objesiti 209
objesnuti 210
oblačiti 200
obladati 203
oblak 200
oblaka 200
oblaporan 222
oblast 203
oblaznica 18
oblica 198
obličiti 180
obličke 198
oblik 180
obližnji 145
oblućе 198
obluk 15
oblutak 198
obod 192
obodac 192
obodnica 313
obogje 192
obojak 207
obor 195
oboriti 12
Obrad 20
obramnica 12
obratiti 201
obravnica 12
obraz 17
obresti se 19
obreti se 20
obricati 14
obrljuga 140
obrnuti 202
obrok 14
obršiti 204
obrtan 202
obrtanj 202
obrtati 202
obruč 15
obrusiti 151
obrva 150
obrvka 204
obuća 25
obući 199
obujmiti 10
obumjera 153
oburiti 150
obušica 25
obušica 148
obušiti 25
obuška 25
obuti 25
obzirati se 72
ocijepiti 235
ocrviti 268
òčajati se 32
očàjati 32
očajnik 32
očehnuti 38
očemeriti se 36
očenuti 38
očinci 258
očit 2
očitovati 2
očuh 6
od 6
odagnuti 67
odakle 31
odande 9
odanle 9
odaprijeti 285
odar 104
odastrijeti 274
odasuti 312
odatle 81
odavde 26
odavle 26
odbjeći 137
odbor 140
odbuciti 134
odbučiti 134
odgoja 63
odijelo 107
odik 26 31
odir 103
odiva 214
odjeća 107
odjelo 107
odjeti 107
odlahnuti 19
odlaknuti 19
odlibati 177
odličiti 180
odlika 180
odljusnuti se 188
odlučiti 16
odluka 16
odmastiti 160
odmirati 161
odmor 160
òdmoriti 160
odolen 9
odoljeti 109
odor 103
odora 103
odovalja 197
odovle 26
odovud 26
odricati 14
odrina 104
odrpaviti 105
odsele 44
odsleka 219
odstružiti 276
odsuti 312
odud 26
odujmiti 10
odvala 197
odvaliti 196
odvarakati 200
odvići 189
odviknuti 189
odvojak 207
odvrakati 199
odvugnuti 201
oganj 4

oglav 56
ogloblje 62
oglušiti se 80
ogoće 5
ogoja 63
ogoluzniti 74
ogota 5
ogotan 5
ograda 59
ograisati 76
ogranak (sunca) 12
ogranak (grana) 53
ograšiti 76
ograšje 76
ogrebati 61
ogrica 54
ogrjev 73
ogrončati se 54
oguglati 48
ogumak 65
ohći 3
ohol 27
ohronuti 305
oj 1
ojaričati se 28
ojca 28
oje 28
okačiti 33
okančine 227
okapina 233
okašati se 37
oklad 251
oklada 251
oklapiti 222
okle 31
oklepati se 253
oklijevati 31
okljusiti 268
oklop 253
Oknadnica 265
okno 2
ȍko (n.) 2
òkó 243
oko (okolo) 243
okolina 243
okoliš 243
okolišiti 243
okoliti 243
okolo 243
okolomatiti 157 243
okomak 36
okomice 36
okominja 36
okomiti 36
okomito 36
okopirkati se 234
okositi se 37
okošt 37
okrezati se 249
okrijek 247
okrljati 269
okrom 256
okrš 269
okrugao 250
okrznuti 249
okuć 33
okusiti (kusati) 232
oli 1 170
oljvina 13
ološ 13
olovo 13
omaja 152
omam 154
omara 160
omće 171
omći 171
omelo 157
omet 157
ometa 157
ometati se 158
omilati se 162
omiljeti 163
omjera 153
omlednjeti 166
omraza 165
omrcati 164
omrznuti 165
omučiti se 156
omućine 158
on 1 9 116
onada 9
onade 9
onaj 9 116
onaki 9
onamo 9
oněas 9
onda, ondaj 9 173
ondale 9
ondan 9
ondar 9 69
ondje 9
ondole 9
ongjen 9 116
onjen 9
onoditi 118
onoliki 9
onomadne 9 105
onomlani 9
onud, onuda, onudije 9
opačiti 122
opah 128
opajediti se 7
opak 122
opakliti 124
opanak 281
opaučiti 286
opaz 280
opći 10
općina 10
opeka 123
operak 284
opet 122
opiljci 130
opirati 284
opirnjača 284
opjen 10
opklada 251
opkoliti 243
oplačine 291
oplata 295
oplatiti 295
oplaza 293
oplazina 293
oplaznuti 293
opljen 10
opna 281
opona 281
opoplastiti se 295
opor 283
oporaviti 283
oporaviti se 283
opornjak 283
opovidjeti 209
opraštiti 299
ȍprcati 291
opŕcati 291
oprčiti se 291
oprčito 291
oprdica 296
oprdine 296
opremiti 285
opretlj·ti 95
oprez 294
oprha 298
oprhnuti 298
oprijeti 285
oprljuša (oprhljuša) 298
oprnatiti 284
opršati 298
Opsenica 25
opsjena 44
opstrzati se 221
opsuti 312
opšti 10
opština 10
optakati 82
optati 125
optjecati 82
optok 82
ȍpucân 279
opuckati 279
opućiti 279
opuljiti 302
oputa
opuznuti 293
opuznuti se 293
oránica 12
orao 12
orati 12
oricák 12

oritak 12
oriti se (corruere) 12 (resonare) 12
Orljava 12
oružati 17
oružje 17
orvati 182
os (axis) 4
os (vespa) 193
osa 193
osam 4
osavnuti 47
osem 311
osijevci 212
osim 311
osin 44
osip 311
osje 3
osjeka 213
osjetiti 213
osjetiti se (contristari) 45
osjevine 212
oskoruša 238
oskvrniti 238
oskudan 231
oskudica 231
osláviti 46
osled 221
osloniti se 41
osluhivati 47
osluškivati 47
osmakati se 303
osmočiti se 303
osmoljiti 304
osnivati 278
osnutak 278
osobina 307
osobnica 307
osobiti 307
osoje 45
osoka 309
osopština 307
osoran 41
osorljiv 41
osovina 4
osovštiv 45
ospa 311
ostan 3
osti 3
Osto 271
Ostoja 271
ostrag 97
ostrica 3
ostrice 3
ostrmiti 216
Ostrog 221
ostroga 3
ostroška 3
Ostrovica (glavica) 3
Ostrožac 221
ostručati 275
ostruga 3
ostružiti 276
ostrva 3
Ostrvica 306
os'rviti se 275
ostrvo 306
ostve 3
osuti 312
osvaditi 191
osvem 311
osveta 47
osvrtati se 202
ošće 3
ošći 3
ošice 225
ošijati 308
ošijavica 308
ošklopčati se 252
oškrinuti 252
oškrt 238
ošmrk 305
oštar 3
oštrljat 3
ošvanjiti se 311
ošve 225
otac 6
otak 82
otakati 82
otale 81
otančati 85
otarak 87
otarasiti 94
otava 95
otegnuti 84
otes 83
oteti 10
otezati 84
otik 83
otikač 83
otimati 11
otirati 88
otjecati 82
otkale 31
otkaviti 32
otkle 31
otklopiti 253
otkup 35
otle, otlen 81 116
otmica 10
otoboliti 86
Otočac 82
otoič 81
otok 82
otoka 82
otole, otolem, otolen 81 116
otolič 81
ototanjiti 85
ototoliti 85
otparkivati 282
otpírati 284
òtpirati 284
òtpirati se 284
otpirlati 302
otponac 281
otpor 283
otpučiti 281
otražbine 97
otrcati 88
otrijeskati 94
otrov 98
otrušnica 99
otud, otuda 81
otužan 84
ovadar 26
ovaj 2 26 188
ovaki 26
ovamo 26
ovan 25
ovarisati 198
ovas 25
ovca 25
ovda 26
ovdje, ovdjen, ovdjena 26 116
ovejci 188
oveljača 198
ovetšati 191
ovidati 209
ovlaš 203
ovoliki 26
ovrlj 195
ovrljina 195
ovuda 26
ovudije 26
ovzovina 137
ozad 48
ozdo 109
ozgar, ozgara 53
ozgo, ozgor 53
ozib 67
ozim 78
ozimi 78
ozlojediti 7 57
ozlovijediti 7 57
ožagriti 75
oždrijelje 55
ožeg 50
ožica 184
ožiljak 63
ožimati 52
ožujak 185

pa 122
pačiti 122
padati 126
páhati 300
pähati 300
pahulj 300

pahulja 300
pajednica 7
pajiti 311
pak 122
paka 122
pakao 124
pake 122
paklina 124
pakoleč 16 122
pakost 122
Pakovraće 122 201
pala 286
palac 286
palacati 286
palacka 286
palačnik 286
palica 286
paligorka 72
palijer 286
palik 180
paliti 286
palj 286
palja 286
palje 286
paljetak 122 179
paljika 286
paljka 300
palok 286
paloš 286
palucati 286
pamet 154
pamrak 119
pamtiti 154
pan 123
panj 281
panjkati 126
panjuga 281
paočiti 286
papa 123
papak 127
papar 289
papati 123
paponjak 127
papoš 127
paprac 288
Paprаća 288
papradnik 288
paprat 288
papratnja 288
paprčak 288
paprčina 288
paprica 288
paprika 289
papula 127
par 282
para 282
parac 285
paraknuti 283
parati 283
parba 285
pariti 282
parlog 19 286
parložiti 19 286
parnica 285
parog 282
parožak 17
päs 286
pås (naraštaj) 128
pås (pojas) 124
pasati 124
pasidrenovina 280
paskvica 128
pasma 128
pasmena 128
pasmina 128
pasmo 124
pasovni 129
pasti (padoh) 126
pasti (pasem) 280
pasti se 128
pastir 280
pastorak 128
pastorka 128
pastrma 129
pastruga 129
pastrva 129
pastuh 128
pastulja 89 126
pasvica 128
paša 280
pašanac 128
pašenog 128
pašiti 300
paštiti se 128
Paštrovići 129
patak 125
patalica 125
patinuti 100
patisak 100
patisati 100
patiti 125
patka 125
patoka 82 122
patrgati 125
patriti 125
patrlj 125
pauk 2 122
paulj (pahulj) 300
pauznica 6
pavetina 207
pavit 122 207
paziti 280
pazmati 124
pazuho 124
pčela 136
peca 279
pecati 124
pecivo 124
peča 279
pečak 123
pečat 279
pěčiti 124
péčiti 280
pečurka 279
peć 124
Peć 279
peći 123
pećina 279
ped 281
pedaj 281
pěka (briga) 280
pěka (vas pistorium) 123
péka (maza) 280
pekar 123
pekna 123
pelen 288
pelena 288
peleš 288
pelin 288
pelunija 288
penjati 281
pentrati se 281
pepeo 289
peraja 284
perajica 284
perilja 284
perjanica 284
perjatan 284
perjati 284
perni 284
pero 284
peronjika 284
peruljati 284
perunika 284
perušati 284
perut 284
perutac 284
perutati 284
pesnica 128
pest 128
pet 127
peta 281
petar 281
pete 281
peteljka 281
peterogub 66
peti (pjeti) 126
peti (pnem) 281
petlja 281
Petoje 127
Petoš 127
pića 125
pijan 123
pijehati 300
pijehnja 300
pijehnuti 300
pijesak 128
pijetao 127
pijuk (harpago) 130
pijuk (pipitus) 129

pijukati 129
pila (lima) 130
pile 129
piliti 130
piljak 302
piljiti 302
pilo 123
-pinjati 281
pinjav 279
pipac 129
pipak 130
pȉpati 130
pípati 130
pipkoliti 130
piple 129
pȉr 123
pȉr 302
-pȉrati (prijeti) 284
-pírati (prati) 284
piriti 302
pirkati 284
pirlitati 302
pisak 130
pisati 129
piska 130
piska (drvo) 131
piskavica 130
piskor 130
pismo 129
pisnik 130
pisnuti 130
pisnuti (mori) 300
pištati 130
pítati 125
pȉtati 125
piti 123
pitije 123
pitom 125
Piva 123
pivo 123
pizdriti 280
pizma 129
pizdriti 280
pjan 123
pjaštanica 298
pjega 129
pjena 278
pjesma 126
pješac 126
pješak 126
pješe 126
pješke 126
pjevak 302
pjevati 126
plač 291
plaća 295
pladne 105 287
plah 298
plahir 298
plahta 298
plӓkati 291
plákati 291
plam 287
plamati 287
plamen 287
Plana 287
plandište 105 287
plandovati 105 287
planika 287
planina 287
planuti 287
plasa 298
plast 295
plašiti 298
plašt 298
plӓta 299
pláta 295
platina 295
platiti 295
platno (linteum) 295
(moenia) 295
Plav 132
plav 287
plavetan 287
pláviti 287
plӓviti 132
plaz 293
plazati se 293
plazina 293
plaziti 293
pleć 291
plećaš 291
pleće 291
pleme 288
plesmo 296
plesti 295
Pleševica 299
pleter 296
pličina 132
plijesan 288
plijeviti 288
plijevor 288
plijen 288
plima 132
plinuti 132
pliska 300
plitak 132
plitarica 132
pliti 132
plitica 132
Plitvica 132
plivati 132
pljasnuti 300
pljenuti 299
pljes! 299
pljesak 300
pljeskac! 300
pljeskati 300
pljesnuti 300
Plješevica 299
pljeti 288
pljetva 288
pljeva 288
pljosan 300
pljoska 300
pljošta 300
pljuca 302
pljucati 302
pljunuti 301
pljusak 132
pljuskača 132
pljúskati 132
pljӥskati 132
pljuskavice 132
pljuske 132
pljusnuti 132
pljušt 132
pljuštati 132
pljuvati 301
ploča 291
plod 297
plosan 300
ploska 300
plosnat 300
plošta 300
plot 296
plovac 131
ploviti 131
plovka 131
pluća 131
plug 131
plut 131
pluta 131
plutati 131
pluto 131
plužina 131
po (praep.) 122
po (pola) 287
pobaučke 148
pobiskati 210
pobjeći 137
pobjeda 138
pobasati 148
počelak 244
početak 34
početi 34
počinak (requies) 258
počinak (konjski klinac) 35
pȍčinjati 35
počínjati 35
počinuti 258
počivati 258
počkati 224
pod (m.) 122
pod (praep.) 122
podadirati 104
podanak 113
podasuti 312
podbuhnuti 148

podirati 104
podjabuka 10
podjariti 28
podlažanj 18
podlimača 11
podlupiti se 186
podmètati 158
podmétati 158
podmostiti 157
podmukao 165
podne 105 287
podnimiti se 11
podoban 108
podoplata 295
podrig 184
podrijetlo 14
podrimunak 105
područje 15
poduplata 295
poduporanj 283
poduvirati 195
poduvrijeti 196
podvala 197
podvalak 197
podvaliti 196
podvoljak 197
podvorac 195
podvore 195
podžaveljati se 65
pogibao 67
poginjati se 67
poglejati 75
pognjurce 79
pognuti se 67
pogrda 60
pogreb 61
pogrijevci 73
pohlapan 222
pohlepa 222
poholiti se 27
pohvi 225
poimati 11
poimiti 11
poískati 210
pojas 173
pojata 173
pojati 127
Pojezda 29
pojiti 123
-pojiti 279
pojma 10
pojmiti se 10
pokašati 37
poklade 251
pokladi 251
poklapan 222
poklem 31
poklič 248
pokljuniti se 268
poklon 243
poklopiti 253
pokoj 258
pokolj 242
pokon 34
pokonj 34
pokorušiti se 239
pokrklja 247
pokrop 252
pokučiti 33
pokuda 40
pokunjiti se 261
pola 287
polak 31 287
pòlica 287
pölica 287
polijevka 179
polje 287
poljeno 287
polojito 179
polučak 287
polučiti 16
polumotak 157
polunjiti se 185
polutkinja 287
poluvača 287
pomaljati 162
pomama 155
pomeljar 162
pomen 154
pomenuti 154
pomilar 162
pomilati 162
pominjati 154
pomirati 161
pomjeriti 153
pomjestiti 170
pomlinar 163
pomlja 154
pomnja 154
pomoć 156
pomol 162
pomoliti 162
pomor 160
pomrčati 164
pomrčina 164
pomrkivati 164
pomrknuti (pomrčati) 164
pomrknuti (očima) 164
pomrzao 165
poneviditi se 209
Ponikva 120
ponirati 119
ponizan 120
ponjava 281
ponor 119
ponude 118
popašan 280
poperiti 284
popirati 284
poplat 295
popljužnuti se 293
poponac 281
poprd 296
poprdica 296
poprijeti 285
popršati 298
poprug 294
poput 125
popuznuti 293
porašati 23
poraziti 17
porduti 222
Poreč 179
poredan 22
poremetiti 177
poreklo 14
poricati 14
porijevati 178
poriti 283
poron 119
poronuti 119
poručiti 15
poruk 15
poruka 15
posao 217
posebni 306
poseći 213
posele 44
posije 211
poskorupiti 238
poskupac 35
poskupak 35
poslije 44
poslijed 44
poslovica 46
posluga 45
posluh 46
posmuk 303
posobac 307
posobak 307
pospa 311
pospješiti 278
posrnuti 216
posrtati 216
postat 270
postelja 275
posto 89 126
postojan 271
postola 89 126
postraviti se 98
postrešiti 274
postrešje 274
postrnak 274
posuda 215
posuditi 215
posugje 215
posuti 312
pošalina 215
poševica 262
pošik 308

poškrbiti 254
pošljedak 44
pošljednji 44
pošta 258
pošten 258
poštiti 258
poštovati 258
poštrkuša 219
pošunjiti se 262
pošurice 316
pot 279
potaja 272
potapsati 86
potéći 84
potèći 82
potegnuti 84
potes 83
potezati 84
potijati 100
potiljak 95
potirati 88
potjecati 82
potle, potlje 81
potmuran 87
potoč 82
potok 82
potomak 81
potonji 81
potplata 295
potplatiti 295
potpor 283
potpora 283
potporanj 283
potprdač 296
potprdica 296
potprug 294
potra 89
potreba 93
potrica 89
potrusiti 94
potucati se 91
potucnja 91
potuk 91
potukač 91
potutkač 96
poučati 191
poučica 82
pouliti se 315
pouz 6
pouzdan 101
pouzdati se 101
povala 197
povaliti 196
poveštati 191
povi (pohvi) 225
povidjeti 209
povije 207
povijedati 209
povitica 207
povjediti 209
povjesmo 209
povoj 207
povorka 195
povrat 201
povraz 201
povraziti 201
povrće 202
povrijediti 203
povrijeslo 2 1
povrzmati se 201
pozan 127
pozder 124
poziv 78
Poznan 50
pozor 72
Pozvizd 80
poždıti 50
požiljak 63
požnjaka 128
požuda 60
pra 286
praćevina 292
praća 283
praćati se 283
prag 283
prah 297
prahati 298
praljak 283
pram (pramen) 282
pram (praep.) 288
pram (lagjica) 282
prama (praep.) 283
pramati 282
pramče 282
pramen 282
prana 298
praporac 289
prasac 292
prase 292
praska 299
praskati 299
praskoč 299
praskozorje 72 299
prasnuti 299
prašiti 298
praštati 294
praštiti 299
prati 285
pratiti 294
pratljača 294
prav 282
pravda 282
pravedan 282
praviti 282
praz 292
prazan 292
praznoslov 46 293
pražiti 292
prcati se 291
prcvariti 239
prč 291
prčica 291
prčor 291
prćeusnat 205 295
prćiti 295
prdačina 296
prdavac 296
prdelj 296
prdeljuska 296
prdjeti 296
prdlati 296
pre 286
prebjeci 137
preciknuti 224
prečac 285
prečaga 285
-prééi 294
pred 286
preda 297
prëdati 297
predirati 103
predjeti 107
prednji 286
pregača 294
pregalac 67
pregalj 294
preginjati 67
pregja 297
pregje 286
pregjica (fibula) 297
pregljača 294
pregljica 294
pregnuće 67
prègnuti 67
-prégnuti 294
pregrijebati 61
pregršti 59
prehronuti 305
preispodnji 122
prekaja 285
prekleĉić 244
preklopiti 253
preko 285
prekojasiti se 174
prelastiti 24
prelibati 177
prelo 297
prem da 285
prema 285
premaljeće 179
premankati 154
premeljati 162
premilak 162
premitača 158
premizgivati 169
premjestiti 170
premostiti 157
prenuti se 297
preo 285
preorica 12

23
289
84
284
e 284
81
90
285
i 285
79
5
158
13
26
97
i 303
303
303
16
98
276
2
95
233
82
5
84
84
8
82
91
9
96
194
95
210
01
se 200
4
4
72
3
4
52
4
1
66
8

prianjati 180
Pribić 149 286
Pribisav 149 286
pribjeći 137
približiti 145
prica 285
pricijepiti 235
pricvrljiti 241
priča 83
pričanik 82
pričati 83
pričest 260
pričestiti 260
pričeti 34
prid 101 286
pridanak 118
pridjeti 107
pridruga 110
pridžgati 50
prigati 293
priginjati 67
prignuti 67
prigoda 69
prigrevica 73
priguta 57
prijariti 28
prijatan 131
prijatelj 131
prijati 131
prijazan 131
pribjeći 137
prije 286
priječac 285
priječati 285
-priječiti 285
priječnjak 285
prijed 286
Prijedor 103
prijek 285
prijeklad 251
prijeklet 244
prijeko 285
prijelaz 18
prijesan 285
prijeslo 271
priješnji 286
priještak 300
prijet 285
-prijeti 285
prijetiti 285
prijetran 87
prijevara 194
prijevjes 209
prijevornica 195
Prijezda 29
prikala 42
prikaz 230
prikaza 230
prikladan 251
priklapati 253

priklopiti 253
prikojasiti se 174
prikotnjeti 231
prikričiti 248
prikrmiti 240
prikučiti 33
prilika 180
priljubak 187
primariti 160
primati 11
primijeniti 154
primiti 10
primjer 153
primrcati 164
prionuti 180
pripeka 123
pripetiti 125
pripoj 278
pripojiti 278
pripon 281
pripovijest 209
pripovijetka 209
pripovjediti 209
priprdjeti 296
pripremiti 285
pripriјeti 285
pripušiti 128
pripuz 293
prisleći (recedere) 219
prisloniti 41
prisluškivati 47
prismakati 303
prisoje 45
prispjeti 278
pristor 274
prisuti 312
prisvijegjeti 310
prišikivati 309
prišt 132
prištunuti 233
pritegnuti 84
pritezati 84
pritjecati 82
pritka 82
privaliti 196
privići se 189
priviknuti se 189
prizdreti 73
prizirati 72
prizreti 73
prižditi 50
prižgati 50
prkonjiti se 291
prkos 291
prlac 283
prli (prhli) 298
prlina 283
prljača 283
prljaga 288
prljak 283

pȉljati 283
přljati 283
prljav 283
prljiti 283
prljkati 283
prljuša (prhljuša) 298
prljuža 283
prljužati se 283
prndelj 297
prnja 298
prnjad 298
prnjati se 283
prnjic 283
prnjicati se 283
pŕnuti (prhnuti) 298
pro (praef.) 286
pro (preko) 285
probitačan 149
procaptjeti 259
procvasti 259
proči 286
pročka 286
proću 286
Prodan 101
prodirati 103
progja 215
proha 298
prokaza 230
Proko 101
prokola 242
prokolati 242
prolijet 16
proljeće 179
promaha 167
promaja 152
promalati 162
promariti 160
promći 171
promećuran 158
promoliti 162
promući 165
promukao 165
promuknuti 164
proparak 283
proplanak 287
propućkati 301
prorašće 21
prorašljika 21
proricati 14
prorijediti 12
prorok 14
prosac 292
prosinac 44
prositi 292
prosjesti se 214
prosloviti 46
proso 298
prost 294
prostiti 294
prostorija 274
prostran 274
prostreo 274
prostrijeti 274
prosuti 312
prošasti 215
prošnja 292
proštac 299
protak 82
protakati 82
protegnuti 84
protezati 84
protiv 286
protjecati 82
protoč 82
protuha 286
protuljeće 179
proučati 30
provaliti 196
provodadžija 193
provogjač 193
provogjadžija 193
provor 195
provrijeti 196
proz 286
prozirati 72
prozor 72
prozřeti 73
prozuknuti 78
proždirati 55
proždrijeti 55
prpa 289
prpac 289
prpolj 289
prpoljak 289
pŕpor 289
pȓpor 289
prporak 289
prporiti se 289
prporuše 289
prpoška 289
prpuškati se 289
prsak 299
prsi 292
prskati 299
pŕsnuti 299
pȓsnuti 299
prst 298
prsten 298
-pršati 298
pršljen 295
pršljiv 298
prštati 299
prštiti 299
prt 294
prtača 294
prten 295
prtilica 294
prtina 294
prtište 295
pȉtiti 294
pȓtiti 294
prtljag 294
prtljaš 294
prtljati (nositi) 295 (govoriti koje šta) 295
prućati se 295
prućiti se 295
prud 297
prudika 297
prug 294
pruga 294
prugao 294
Pruginja 294
pruglo 294
prut 295
prutak (adj.) 295
prutarast 295
prutast 295
prutilo 295
prutovača 295
prutulja 295
pružalo 294
pružiti 294
prvi 283
przni 293
prznitі 293
prženica (prznica) 293
prženica (pržiti) 293
pržina 293
pržiti 293
psovati 128
pšenica 128 (vidi dalj megju popravcima)
ptica 130
pucar 279
pucati 279
puce 281
pučanin 288
pučice 279
pučina 279
pučiti 279
pući 279
pućiti se 301
pućkati 301
pudar 280
puditi 280
pudljiv 280
puha 301
puhara 301
puhati 300
puica 301
puk (pucati) 279
puk (populus) 288
puki 279
puknuti 279
puktati 301
pulak 130
pule 130
Puljo 130
pun 287

računiti se 14
račve 14
râd 20
räd (adj.) 20
radi (praep.) 20
Radisav 20 46
raditi 20
Radivoje 207
Radman 20 153
Radmir 20 161
Radobud 150
Radoina, Radoinja, 20
Radomir 20 161
Radosav 20 46
radost 20
radoš 22
radovati 20
radovati se 20
ragja 20
ragjati 21
ragjevina 20
Ragjevina 20
Raič 20
raj 174
rajdati se 20
Rajka 20
Rajko 20
Rajo 20
rak 246
rakač 14
rakita 14
raklje 14
rakno 14
Rako 20
rakoliti se 14
ral 12
Ralen 20
ralica 12
ralo 12
rame 12
ramo 12
rana (vulnus) 12
rani 17
raniti (vulnerare) 12
raniti (rano) 17
Ranitovača 217
Ranko 217
rano 17
raonik 12
Raosav 20 46
Raovina 20
rasap 311
rascijepiti 235
rascvasti se 259
rascvjesti se 259
rasjelina 214
rasjesti se 214
raskalašan 242
raskariti se 239
rasklamati 242
rasklopiti 253
raskoliti 242
raskoš 38
raskovnik 39
raskrečiti 247
raskučiti 33
raskukoren 33
raso 217
rasohe 43
rasovast 43
raspečiti 280
raspirati 284
rasplamtjeti se 287
rasplastiti 295
raspojiti 279
raspon 281
raspor 283
raspra 285
rasprdjeti 296
raspremiti 285
raspršati 298
rasprškati 298
rasprštati se 299
raspučiti 279 281
rast (statura) 21
rastakati 82
raste 21
rastegnuti 84
rastezati 84
rasti 21
rastirati 88
rastiti 21 119
rastjecati 82
rastrviti 275
rastubiti se 276
rasuti 312
Raša 20
rašak 205
rašće(h)nuti 38
rašlje 14
Rašo 20
rašt 205
raštan 205
raštika 205
rat 12
Rat 12
rataj 12
ratar 12
Ratko 20
Ratnja 12
ravan 182
Ravan 182
Ravanica 182
ravnati 182
ravniti 182
raz (m.) 17
raz (praef.) 17
razastrijeti 274
razasuti 312
razati 17

razbjeći se 137
razboj 136
razbor 140
razbuciti 134
razbučiti 134
razdor 103
razdrozgati 111
razdruzgati 111
razgaliti 73
razglabati 62
razglobiti 62
razgovijetan 48 206
razjagliti se 4
razlaz 18
različak 180
razlika 180
razlit 17
razlučiti 16
razma 17
razmak 171
razmariti 160
razmrskati 167
razodnik 192
razonoditi 118
rázor 12
ràzor 12
razoriti 12
razrijediti 12
razrogačiti 17
razrok 72
razum 25
razumiti 26
razumjeti 26
razurati 13
razuriti 13
razvaditi 191
razvagja 191
razvaline 197
razvaliti 196
razvijevati 188
razvitati 207
razvodnik 192
raž 185
ražanj 17
ražnjati 17
rbina 223
rčmanica 199
rčmati 199
Rćanin 12
rdati 222
rdoroga 222
rdut 222
-re 68
rebriti 22
rebro 22
reći 14
red 22
rediti 22
rega 175
regjati 22
regnuti 175
reha 23
rehav 23
rehulja 23
remen 12
remežiti se 177
rep 176
repa 176
repuh 176
resa 23
resati 23
resica 23
resiti 23
reskati 17
rešetka 23
rešeto 23
revati (clamare) 181
revati (prorumpere) 182
Revenica 182
revka 183
revkast 183
rezati 17
reziti 17
režanj 17
režati 175
rgati 220
rgja 186
riba 187
ridati 185
ridovka 186
rigati 184
rigj 186
riječ 14
riječati se 14
riječi 14
rijedak 12
rijek 14
rijeka 179
rijeslo 201
rijeti 14
rika 181
rikati 181
riljati 181
rilo 181
rinuti 178
ris 184
risulja 184
rita 178
ritati se 178
riti 181
rivača 181
rivati 178
riza 17
riznica 17
rječit 14
rka 317
rkati 317
rknuti 317
rnjaga 218
Rnjak 218
rnjati se 218
rnjav 218
Rnjavina 218
Rnjetina 218
Rnjica 218
rnjkovit 218
rnjo 218
rob 22
robiti 22
ročiti 14
rod 21
roda 20
roditi 21
rog 17
rogač 17
rogalj 17
rogjaj 21
rogjak 21
rogljac 17
rogobatan 17 135
rogoljača 17
rogoša 17
rogoz 17
rogulja 17
roguša 17
rogušica 17
rogušiti 17
rohav 23
roj 178
rok 14
roktati 14
rominjati 177
romoriti 174
ronac 119
roniti (devolvere) 175
roniti (urinari) 119
rosa 23
rositi 23
rotiti se 174
rov 182
rovac 182
rovaš 182
roviti 182
rovo 23
rozga 17
rozgva 17
Rožaj 17
rožiti 17
rpa 176
rt 12
Rtanj 12
rtenica 223
rtmača 12
rtnica 12
rtnik 12
rub 23
rubac 23
rubačina 23
rubina 23
rubiti 23

rubište 23
rublje 23
rucelj 15
ručak 15
ručati 15
ručiti 15
rũda 21
rúda (temo) 182
rúda (metallum) 186
rudača 21
Rudajica 186
rudast 21
Rudašnica 186
rũdica 21
rudina 21
ruditi (mlijeko) 21
rudjeti 186
rudnjača 21
rudonja 21
rug 175
rugati se 175
ruho 188
uj 183
ujan 181
ujno 183
úka 15
ũka 181
ukačica 15
ukati 181
ukatka 15
ukav 15
kavac 15
kavica 15
kavina 15
kovati 15
koved 10 15
kovet 10 15
unica 15
ja 181
jati 181
en 186
iti 181
e 181
181
186
aga 186
i 318
86
186
ir 161 186
183
175
175
eniti) 182 (luctari)
34
. cum. instr.) 211
. cum. gen.) 211

-s (jutro-s) 43
sablazan 145
sabor 140
sač 224
sačeliti se 244
Saća 46
saće 224
sȁd 214
sãd, sada, sade (adv.) 44
saditi 214
sadjeti 107
sadno 214
sag 67
sagnjiti 40
sagnuti 67
sagrinjati 55
sahnuti 226
sajam 10
salinac 217
salo 217
salutak 217
sam 211
samnuti 47
Samodreža 110 210
sampas 211 280
san 311
sanjati 311
sanjkati se 212
saoni 217
sap 317
sapi 312
sapírati 284
sàpirati 284
saplahati 298
saplaisati 298
saplak 291
sapon 281
sprijezati 17
sasma 208
sastrica 89
sasuti 312
sat 224
satariti 87
sati 309
satirati 88
satrica 89
sav, svega 208
-sav 46
savirati (vreti) 195
savirati se (vrijeti) 195
savjet 206
Savka 46
savrijeti 196
sazdati 49
Sazdana 49
sažditi 50
sažimati 52
saživati 53 66
scipati se 235
se 306

sebar 211
sebe 306
sebica 307
sebice 307
sebičan 307
sebičiti 307
-seći 213
sedam 216
sedlo 214
sedra 224
segnuti se 213
sěka 224
Sekana 307
sekati 224
sekuna 307
sela 307
Selak 214
seliti 214
selo 214
sen 45
sestra 307
seša 307
sevaljka 212
sezati se 213
sežanj 213
si 306
si- (si-noć) 43
siba 313
sìjati 44
sĩjati (seminare) 212 (cribare) 212
sijavica 44
siječanj 213
sijed 44
sijedjeti 44
sijelo 214
sijeno 44
sijer 44
sijerak 44
sijeri 44
sijevati 44
sijevnuti 44
sila 44
silacati se 44
silati 217
silesija 44
siliti se 44
silodrcan 44 103
sin 225
Sinjac 44
Sinjajevina 44
sinjast 44
sinjav 44
sinjgav 44
sinji 44
sinoć 43 117
sinuti 44
sipati 311
sipiti 312
sipljajiv 312

sipljiv 312
sipnja 312
sir 216
sirak 44
siroće 44
siromah 44
sirota 44
sirotinja 44
sirov 216
sisa 309
sisak 309
sisati 309
sit 212
sita (scirpus) 224
sita (mel sponte fluens) 2.2
sitan 212
sito 212
siv 44
sjajan 44
sjajati 44
sjakati 44
sjahtiti se 44
sjariti 28
sjati 44
sječa 213
sječiva 213
sjećati se 213
sjeći 213
sjedati 214
sjedba 112
sjedjeti 214
sjek 213
sjekira 213
sjeknuti 213
sjem 311
sjeme 212
sjen 44
sjènica 45
sjēnica 44
sjenit 45
sjeniti se 44
sjenjaj 44
sjenovit 44
sjera 44
sjerčani 44
sjesti 214
sjeta 45
sjetan 45
sjetiti se 213
sjetva 211
sjever 262
sjutra 205
skačiti 33
skakati 227
skalje 238
skapati 233
skičati 263
skika 263
skiknuti 263
skinuti 40
skitati se 260
sklad 251
sklata 251
skleptati 254
sklibiti se 255
sklizak 249
sklizavica 249
skljuniti se 268
sklopiti 153
sknaditi 265
skoba 236
skobla 236
skocati se 228
skočiti 227
skok 227
skolijeriti 243
skoliti 243
skomračiti 237
skor 238
skorak 238
skoro 238
Skorosav 46 238
skorup 238
skorušiti se 239
skot 226
skotan 227
skovrljati se 195
skramica 256
Skrapež 252
skrb 254
skrbiti 254
skrbotati 254
skrinja 266
skriška 249
skrižalina 249
skrkljušiti 247
skrknuti se 247
skrnavan 238
skrnaviti 238
skrob 254
skrobut 254
skromut 256
skroz 249
skucati se 33
skučiti 33
skunjiti se 261
skûp 33
skupsti (skubem) 264
skut 260
skutati 260
skutražan 262
skvara 237
skvorac 238
skvrčiti 247
slab 223
slačica 221
sladak 221
slahak 19
slak 200
slama 41
slan 217
slana 41
slandariti 175
slanina 217
slap*222
slapiti 222
slaptati se 222
slast 221
slati 217
slatina 217
slatkovina 221
-slav 46
slava 46
Slavica 46
slavić 315
slavina 46
slaviti 46
Slavko 46
Slavoljub 46 187
slavuj 315
sleka 219
slez 220
slezina 293
slijed 221
slijediti 221
slijep 222
slijez 220
slika 180
slindariti 175
sline 306
sliniti 306
slinkati 306
slipariti 181
slipiti 181
slišati 47
sloboda 307
-sloniti 41
slòta 41
slöta 41
slovo 46
slucati 46
slučaj 16
slučiti se 16
sluga 45
sluhtiti 47
sluktiti 47
slušati 47
sluta 46
slutiti 46
sluz 220
služiti 45
smagnuti 303
smak 171
smaniškati 154
smegj 302
smet 157
smétati 158
smetlište 157
smetljika 158

smetnja 158
smežurati se 170
smijati se 302
smijeh 303
smilj 304
Smilja 304
smjeran 153
smjeren 153
smjesa 169
smjestiti 170
smjeti 153
smlednjeti 166
smok 303
smokva 303
smola 304
Smolja 304
smotak 157
smotuljak 157
smoždíti 168
smrad 305
smrcati se 164
smrč 305
smrčak 305
smrdjeti 305
smrdljika 305
smreka 305
smreskati 167
smŕskati 167
smȑskati 167
smrt 161
smrzao 165
smucaljka 303
smucati se 303
smuditi 304
smuk 303
smuknuti 303
smukulja 303
smušen 172
smušiti se 172
smuta 158
smuždíti 169
snaga 277
snaha 225
snažiti 277
snebiti se 149
snijeg 278
snijet 277
snimati 11
snimiti 11
sniti 311
snop 278
snovati 278
so 217
sočiti 213
sočivica 309
sočivo 309
sodžbina 213
soha 43
sojka 45
sôk 309
sӧk 213
soko 41
solika 41
soliti 217
solja 41
som 314
sӧmić (fumarii genus) 314
sopilka 312
sopiti 312
Sopot 312
sorcati 12
soriti 12
soriti se (resonare) 12
sova 225
sovilja 225
sovjelo 225
sovuljaga 225
spapuljati 127
sparan 282
spasti (spasem) 280
spati 311
spavati 311
spazmati 124
spečaliti 280
spinjatak 281
spirati 284
spirine 284
spiskati 300
spješati 300
-spjeti 278
splačine 291
splahati 298
splahtati 298
splaka 291
splasnuti 300
splata 295
splav 132
splavati 298
spojiti 279
spol 287
spoljašnji 287
spona 281
spor (uber) 278
spor (tardus) 282
spor (achillea) 22
sporečkati se 14
sporiječiti se 142
sporiš 282
sporiti 278
sprama 283
spraskati 299
spratiti 294
sprcati 291
sprčiti 291
sprdati 296
Spreča 285
sprečica 285
sprega 294
sprema 285
spremiti 285
spretan 295
sprez 294
spučiti 281
spuriti 302
spuž 292
srab 318
srabac 318
sračak 317
sračka 317
sram 43
sramiti se 43
sramota 43
srašljika 21
Srbin 223
srbjeti 318
srce 42
srč (quercus) 219
srč (medulla) 219
sȑčan 42
sŕčan 42
srčanica 42
srčanik 42
srčika 219
srčiti 42
srda 42
srdačka 42
srdit 42
srditi 42
srdnja 42
srdobolja 42
srdomasi 42
srdost 42
srdžba 42
sreća 19
sredokraća 250
sredorusa 186
sresti 19
sretati 19
srg 220
srgati se 220
sricati 14
srijeda 42
srijegj 42
srijemuš 43
srijemuša 43
srijemuž 43
srijemuža 43
sriješ 224
srijetati 19
srkati 219
srljati 216
srna 216
srnadica 275
sročan 14
sročit 14
srok 14
srozati se 17
srp 222
srš 224
sršljen 43

srznuti 221
srž 220
sržba 42
stabadljika 274
stabaljika 274
stabaljka 274
stabar 274
stabarka 274
stablo 274
stado 270
staja 270
stàjati 271
stäjati 270
stakati se 82
Stako 271
staman 270
Stamat 270
stamen 270
stan 270
Stanimir 161 271
Stanisav 46 271
stap 273
stapajica 273
stapka 273
star 271
starati se 271
starodrevan 106 271
staroslavne 271
starostavne 271
stas 271
stasati 271
stati 271
stativa 270
statva 270
staviti 270
staza 272
stećak 271
stegno 272
stegnuti 84
stelja 275
steljka 275
stenja 257
stenjati 273
stèrati 274
stezati 84
steža 84
stežajica 272
stežer 272
stići 272
stid 277
stidjeti se 277
Stig 272
stignuti 272
stijati se 100
stijena 271
stijenj 257
stijenjak 257
stijènje 257
stinuti se 277
-stirati 274
stiž 272
stizati 272
stjecati se 82
stjenica 271
sto (centum) 102
sto (stola) 271
stobor 273
stog 272
stojalo 271
Stojisava 46 271
stoka 82
stopa 273
stotina 102
stožer 272
strać 97
straćiti 97
stradati 276
strah 43
stramota 43
strana 274
strašan 43
strašiti 43
strašljika 21
Stratimir 161
strator 275
strava 43 98
stravičan 98
straviti se 98
straža 220
stražnji 97
strcaljica 219
strcaljka 219
strcati 219
strecati 219
streha 274
streka 219
Strekanica 219
stremen 216
strepiti 276
streva 274
stric 277
strići 275
striga 276
strijeka 219
strijela 274
strijeljati 274
striješ 224
-strijeti 274
strina 277
striza 276
strkač 275
strm 216
strmašce 216
strmeknuti 216
strmen (strm) 216
strmen (stapia) 216
strmke 275
strmogred 60
strmorom 216
strmuljika 275
strnadica 275
strni 274
strnjika 275
strnjina 275
strojiti 277
stroka 218
str-onica 275
stropoštati se 92
strovaliti 277
strovo 277
stršiti 43
stršljen 43
stručati 275
strug 276
struga 276
strugati 276
Struja 306
strujati 306
struk 275
struka 275
struna 41
struniti se 97
strunja 41
strup 276
strv 275
strviti 275
strvni (strni) 274
stȓž (f.) 220
stȑž (m.) 220
stržaja 220
stub 276
stuba 276
stublina 274
stubokom 274
stud 277
studan 277
Studba 277
studen 277
studjeti 277
stuga 272
stuglina 272
stup 276
stupa 273
stúpati 273
stüpati 273
stupiti 273
stuštiti se 95
stuž 84
stužiti se 84
stvar 99
su 211
sučedavati se 232
sučediti se 232
sučeliti se 244
sud (judicium) 215
sud (vas) 215
suditi 215
sudrnut 115
sugare 71
suh 226

sukati (torquere) 309
(provolvi) 309
suklata 251
sukljati 309
suknja 309
sukno 309
suknuti 309
sukobica 236
suktati 309
sulitnja 179
suljati 225
sumankati 154
sumarak 314
sumati 26
sumice 158
sumit 158
sumiti 26
sumitice 158
sumjesa 169
sumlja 154
sumnja 154
sumoran 314
sumrak 164
sunce 315
sunica 315
sunovrat 201 225
sunovrat (narcissus) 201 315
sunuti (sipati) 312
sunuti (ruere) 225
suočiti 2
sup 312
suparnik 285
suproć 286
suprot 286
supruga 294
sur 315
surla 314
surli 315
surma 314
suručica 315
surutka 216
survati se 182
susremčina 43
sustremina 43
sustrimak 43
sušiti 226
-suti (-spem) 312
sutika 83
Sutjeska 84
suton 85
sutra (sjutra) 205
sutrusan 94
sutuka 91
suvat 225
suvatovati 225
suvrljav 226
suvrst 202
suza 220
suznik 6
sužanj 5
sužbati 220
sužbina 220
svačiji 208
svaća 307
svadba 307
svaditi 191
svadljiv 191
svadnja 191
svagda, svagdar 31 69 208
svagdje 208
svagja 191
svaja 307
sväk 208
svåk 307
svakad 31 208
svaki 208
svakle 31
svakud 31 208
svaliti 196
svanuti 47
svast 307
svastika 307
svat 307
svatko 208
svečar 47
svegj, svegje, svegjer 208
svekar 45 307
svekrva 45 307
svet 47
svetiti 47
sviba 313
svibanj 313
svička 207
svići 189
svigjati 208
svijeća 47
svijest 209
svijet 47
svijetao 47
svijetliti 47
sviknuti 189
svila 315
svinja 226
svirati 314
svirjeti 314
svisnuti 320
svita 308
svitac 47
svitaljka 47
svitati 47
svite 308
svitnjak 308
svjedok 209
svjedžbati 209
svjet 206
svjetlomrcati 47 164
svoj (m.) 207
svoj (suus) 307
svojak 307
svojat 307
svojbina 307
svojdba 307
svojta 307
svojiti 307
svornica 195
svrab 318
svračak (ptica) 317
svračak (klin) 317
svračine 317
svraka 317
svrbjeti 318
svrčak 202
svići 189
svrdao 317
svrha 204
svrstvovati 202
svrzlati 201
svud, svuda 208
svugj, svugje 208
skukud 208

šaka 308
šala 316
Šaleta 316
šaliti se 316
šanuti 313
-šao 215
šapa 312
šapac 312
šapat 313
šaptati 313
šapurina 312
šaput 313
šara 316
šaran 316
šarati 316
šaren 316
šarometan 158 316
šarulja 316
šarunica 316
-šast 215
šav 225
ščeliti se 244
ščepati 234
ščinjati se 35
ščučunjiti se 261
ščunjiti se 261
šći 112
šćućuriti se 96
šćuhati se 96
še- 211
šenuti 312
šepav 312
šepeljica 312
šepeljiti 312
šeper 312
šepica 312
šepiriti se 312

šeprtlja 211 295
šeprtljiti 295
šepurika 312
šepurina 312
šepuriti se 312
šeput 312
šeputka 312
šest 310
šestar 320
šestati 320
šestilo 320
šeta 213
šetati 214
ševa 262
ševar 262
ševeljajka 262
ševeljiti 262
ševrdati 203 211
ševrdnuti 203 211
ševrljuga 195 211
šiba 313
šibak 313
šibati 313
šibut 313
šija 308
šika (kolijevka) 308
šika (sibilus) 309
šikariti 309
šikati 308 309
šikati se 308-9
šiklja 308
šikljati 308
šiknuti 308
šiktati 308
šiljak 225
šiljati 217
šiljeg 316
šilo 225
šip 312
šipak 216
šipak 312
šipar 312
šipčani 216
šipčanica 216
šipiliti 313
šipilo 313
šipka 313
šiprag 312
šipraška 312
šipurak 312
šipurina 312
širaj 316
širajast 316
širiti 316
širok 316
širvolja 316
šišak 320
šišati 320
šiše 320
šišiti 320
šiškati 320
šišnjati 320
šišnjavac 320
šišulja 320
šišuljati 320
šiti 225
škakljati 227
škakljiti 227
škakljiv 227
škalja 238
škamut 237
škanj 226
škanjac 226
škiljav 260
škiljiti 260
škljaka 246
škloca 246
šklocati 246
škloce 246
šklopac 252
škoba 236
Škobaljuša 236
škokci 227
školjci 238
školjka 238
škopac 232
škopiti 232
škorav 238
škornjav 238
škrabija 254
škramica 256
škrapa 252
škrapljiv 252
škrb 254
škrbav 254
škrbina 254
škrbiti 254
škrbotina 254
škrga (branchia) 249
škrga (jareb) 249
škrgut 249
škrgutati 249
škrinja 266
škrip 252
škripa 252
škripac 252
škripati 252
škripiti 252
škrkotati 246
škrljetka 238
Škrnja 238
Škrnjeta 238
škrnjetica 238
Škrnjo 238
škrob 254
škrok 246
škrokati 246
škroknuti 246
škropiti 252
škulj 264
škuljati se 264
šljaka 246
šljapati 222
šljapiti 222
šljeme 42
šljez 220
šljunak 306
šmignuti 303
šmitati 304
šmrk 305
šmrkati 305
šmrljika 305
šmuknuti 303
šmurnuti 304
šobonjiti 313
šobot 313
šopiti 312
Šopot 312
špag 235
špagarica 235
špug 292
šta 39
štagalj 230
štaka 228
štap 273
štapac 233
štapi (zvijezde) 233
štava 261
štavalj 261
štavelj 261
štaviti 261
štavlje 261
štedjeti 232
Štedrina 231
štehta 228
štehtati 228
štekavica 228
štektati 228
štene 227
šteta 100
štica 257
štičiti 257
štilja 257
štiljega 257
štipati 233
štir 257
štirkinja 257
štit 260
štiti 258
štitovit 257
što 39
štovati 258
štraptati 252
štrbekati 255
Štrbina 255
štrcalica 219
štrcaljka 219
štrk (obad) 219
štrk (roda) 275
štrkalj 219

štrkati se 219
štrkljast 219
štrkljati se 219
štrocati 217
štrojiti 277
štroka 218
štròknuti 218
štucati se 228
štuka 260
štukavica 228
štuknuti 228
štuktati se 228
štule 260
štur 260
šuga 310
Šujica 262
Šujo 262
šuka 262
šukundeka 108
Šule 262
šulj 262
šuljak 262
šuljkara 262
šuma 263
šumati se 262
šumke 262
šumnat 263
šünjati 311
šúnjati se 262
šunjav 311
šunjka 311
šupalj 264
šura 307
šurak 307
šuriti 316
šurjak 307
šurka 316
šurnaja 307
šurovati 316
šuša 262
šušanj 262
šušica 262
šuškati 319
šuškavac 262
šušketati 319
šuškor 262
šušljajica 262
šušlje 262
šušljetati 319
šušnjat 262
Šušo 262
šuštati 319
šut 262
šutjeti 312
šutkati 312
šuvak 263
švalja 225
švanja 311
švanjiti se 311
švračice 317
švraka (svraka) 317 (u vratilu) 317
švrćo 202 211
švrljati 195 211
švrndati 195 211

ta (pron.) 81
ta (adv.) 81
tabati 86
tačka 82
tada, tadaj, tadar, 69 81 173
tadbina 272
tade, tader, tadijer, 69 81
taj 81 173
tájati 272
tȁjati 272
tajiti 272
tajko 81
tajna 272
tâk 82
täk 82
-takati 82
takati se 82
takav 81
taki (pron.) 81
taki (adv.) 82
taklja 82
taknuti 82
tàkô 81
tâko 82
takogjer 69 81
takovi 81
talac 89
tale 81
taljige 89
taljizgati 89
talog 89
taložina 89
tama 87
taman 87
-tamaniti 86
Tamnava 87
tamo 81
tanak 85
-tančati 85
tančiti 85
tandrk 273
tanjiti 85
Tankosava 46
tapkati 86
tar 87
tara 87
tarak 87
taranj 87
tarigora 88
tarikamen 88
tarkati 87
tarnuti 87
tast 83
tašt 100
tašta 83
tašun 100
tašunati 100
tata 81
Tatomir 161
Tavna 87
Tavnava 87
tavnik 87
tavoriti 95
tazbina 83
te (adv.) 81
Teca 100
tecivo 82
tečan 82
tečevina 82
tèći 81
-téći 81
teg 84
teglica 84
tegliti 84
-tegnuti 84
tegoba 84
tegota 84
tek, tekar 83
teke, teker 83
teknuti 83
tekovina 82
tekun 82
tekunica 82
tele 89
teljig 89
teljiga 89
teluće 96
Temnić 87
tenac 85
tenjac 85
tentati 85
tepati 86
tepav 86
tepka 86
tepsti se 86
ter 81
terba 88
tere, terem, terno 81
tesati 83
tesla 83
Tešan 100
tešnjak 83
Tešo 100
teta 81
tetak 81
tetiva 86
tetivika 86
tetivo 86
tetka 81
tetošiti 85
tetrijeb 90
tetrljan 90

teturati 85
tevati 212
-tezati 84
tezmati 84
teža 84
téžak 84
tèžâk 84
težatak 84
težatan 84
tèžina 84
težìna 84
téžiti 84
tĕžiti 84
ti (adv.) 81
ti (pron.) 95
ticati 83
tić (stolo) 95
tićiti se 95
tih 100
tijek 82
tijelo 257
tijesak 84
tijesan 83
tijesniti 83
tijest 83
tijesto 83
tiještiti 84
tik 83
tikač 83
tikva 95
tilut 95
tin 95
tiniti 95
tinj 95
tinjati 100
tinji 81
tinjiti 95
tipav 86
tir 90
-tirati 88
tis 83
tisa 95
tiskati 83
tisnuti 84
tisuća 95
tiškati 100
tišma 84
tišnja 83
tištati 84
titi 95
titnjati 96
titoriti 85
titra 90
titrati se 90
titreike 90
-tjecati 82
tjeme 272
tjena 257
tjerati 88
tjeskoba 84
tjeskota 84
tješiti 100
tještan 83
tkati 82
tko 31
tlačiti 91
tlaka 91
tlapa 92
tlapiti 92
tlapnja 92
tle 89
tli 89
tljenica 257
tlo 89
tma 87
tmora 87
tmuša 87
tobalica 86
tobolac 86
tobože 81
tobožnji 81 135
tocilj 82
tociljati se 82
tociljiti 82
tocio 82
tocokljun 82 268
točac 82
točak 82
točiti 82
tojaga 85
-tok 82
tokorse 31 44 69 81
tokoršnji 31 44 69 81
tolaš 89
tolava 89
toli 81
tolič 81
toliki 81
toliti 89
tolja 85
toljaga 85
toljati 85
tomačiti 90
tomiti 86
ton 86
tonj 85
tonja 85
tonjati 85
tonuti 86
topal 86
topiti 86
topliti 86
topola 127
topot 85
topotati 85
toprv 81 283
toptati 85
tor 87
toriti 87
torlak 90
torlati 90
torna 87
tornjati se 87
torogonja 87
torokati 87
totrkati 89
tov 95
toviti 95
trabun 93
trabuniti 93
trag 97
traga 97
trajati 97
trak 90
trakalica 90
trakanac 90
trakatnica 90
traljav 87
tralje 87
tranjav 87
tranje 87
trâp 92
träp 92
trapati 92
trapava 92
trapiti (trap) 92
trapiti (petak) 92
trapovijesan 92 209
traskati 94
tratina 97
tratiti 97
trator 90
trava 98
travinjati 98
tražiti 97
trbuh 88
trbulja 88
trbuljika 88
trcalo 250
trčati 90
trćiti se 90
trćka 90
trebati 93
trebežina 93
Trebinje 93
treći 97
tren 92
trenica 89
trenuti 92
trepača 92
trepavica 92
trepčani 92
trepeljka 92
treperiti 92
trepet 92
trepetati 92
treptati 92
treptjeti 92
treset 94
tres 94

tresavica 94
treska 94
tresti 93
trešljen 94
trešten 94
Treštenik 94
treština 94
trg 91
trgati 92
trgnuti 91
trgovati 91
tri 97
trice 89
trijeba 93
trijebiti 93
trijes 94
trijesak 94
Trijeska 94
triješće 94
trijeti 88
trijezan 91
trina 89
triniti 89
triputac 97 125
trk 90
trka 90
trkati 91
trklja 90
trlačiti 90
trlica 88
trličati 88
trliti 88
trlja 88
tȑljati 88
tŕljati 88
trlo 88
trmizati 97
trmka 97
trmunjina 97
trn 88
Trnava 88
tȑnuti 88
tȑnuti 92
tŕnuti 92
trogoče 69
troha 93
trolijeska 24
trom 97
trop 92
troska 94
troskot 94
trošak 93
trošica 93
trošiti 93
trov 98
trovati 98
trpati 92
trpjeti 92
trs 93
trsati se 93
trsiti 93
trska 93
trsnat 93
trst 93
trstika 93
tršljika 93
trti 88
trtica 90
trto 90
trtositi 90
truckati se 94
trućati 98
trućiti 98
trud (labor) 98
trud (boletus igniarius) 97
trudan 98
truditi 98
trudna 97
truh 99
truhladak 99
ruhlina 99
truhliti 99
truhlja 99
truhljar 99
truhnuti 99
trulja (truhlja) 99
truljar (truhljar) 99
trun 98
truniti 98
trunja 98
truntaš 97
trunuti (truhnuti) 99
truo 99
trup 98
trupac 98
trupačke 98
trupica 98
trupka 98
trupkalica 98
Trusina 94
-trusiti 94
trusovina 94
trušni 99
trušnica 99
trut 97
trzati 92
trzmati se 92
tržiti 91
tu 81
tubiti 95
tucak 91
tucanj 91
tucati 91
tucin 91
tuckati 91
tuča 83
tučin 91
tučiti se 91
tučnica 91
tučvati se 91
tući 91
tuda, tudar 69 81
tudijer 69 81
tuga 84
tugaljiv 84
tugj 261
tugjer 81
tuj, tujke 81 173
tuk 91
tuk (kut) 281
tuknuti 91
tulac 89
tulajica 89
tuliti 89
tuljac 89
tuljak 89
tuljiti se 89
tumač 89
tuna, tune, 81 116
tunjati 96
tunjav 96
tup 86
tupkati 86
turati 88
turica 271
turiti 88
turkati 88
turnuti 88
Turo 271
Turoman 153 271
turovet 10 271
tuska 95
tust 93
tušac 95
tušika 96
tušiti 96
tuškinja 84
tušnuti 96
tušt 95
tušta 93
tušte 93
tutanj 273
tute 81
tutilo 81
tutkati 96
tutljav 96
tutnjiti 273
tutnuti 96
tutoljiti 96
tuviti 95
tužan 84
tužiti 84
tvar 99
tvarizati 99
tvoj 95
tvor 99
tvor (mustela) 114
tvorac 99
tvorilo 99
tvoriti 99

tvrd 99
tvrditi 99

u (praep. cum acc., loc.) 8
u (praep. cum gen.) 8
u (praef.) 26
Ub 10
uba 149
ubah 148
ubao 10
ubavijestiti 135 209
ubjeći 137
Ubli 10
ubog 137
ubrus 151
ucvasti 259
učac 199
učajnik 32
učašiti 37
učin 258
učiti 189
učka 30
učmanuti 237
učmasti 237
ud 193
udaljiti 104
udar 103
udariti 103
udati 101
udes 102
udesan 102
udesiti 102
udica 7
udika 193
úditi 191
üditi (dispertire) 193 (nocere) 193
udljika 193
udo 193
udorac 103
udov 209
udunuti 109
ufal 315
ufati se 130
ugalj 5
uganuti 67
ugao 5
ugar 53
ugarak 71
ugáriti 53
ugasit 63
uginjati se 67
uglačati 73
ugljen 5
Uglješa 5
uglobiti 62
ugnjivati 40
ugnuti se 67
ugodan 69
ugon 70
ugor 5
ugoveti 66
Ugrinja 6
ugrk 72
uhiliti 315
uho 25
uhoda 214
uholača 18 25
uholaža 18 25
uhor 319
uinjiti se 308
üja 189
ujac 26
ujak 26
ujam 10
ujamak 11
új̈ati 30
ùjati 189
ujkati 30
ujmiti 10
ujna 26
ujnuti 30
uk 30
uka 30
ukahnuti se 50
ukapiti 233
ukašati 37
ukati 30
uklada 251
uklatiti se 251
uklepati 254
uklin 245
uklopiti 253
ukoljica 242
ukopistiti se 234
ukorijepiti se 239
ukosnik 37
ukovitlac 31 207
ukrotiti 250
ula 315
ulati se 189
ulav 315
uleći se (deprimi) 16
uleći se (nidificare) 19
uleknuti se 16
ulibati se 177
ulica 189
ulište 30
ulja 315
uljanik 30
uljeći 19
uljesti 19
uljevi 30
uljez 19
uljuditi 186
uljuniti se 185
ulopati se 222
ulupiti 186
um 25
umakati 155
umanika 314
umeta 157
umina 314
umirati 161
ümiti 25
umjestiti 170
umjeti 26
Umnjaci 218
umor 160
umostiti 157
umuknuti 164
unijeti 117
unirati 119
uništavati 39 120
uništiti 39
uništiti se 120
unuk 9
unutar 8
unutra 8
uočiti 2
uostriti se 3
upanjiti se 218
uparožiti 282
uperak 284
upijati (vikati) 193
upirati 284
upiti (vikati) 193
uplahiriti 298
uplákati se 291
uplejati 299
uplitke 296
upljehati 299
upljevak 302
upoćak 125
upor 283
upora 283
uporan 283
uporaviti 283
upotan 125
upotesiti 83
upotica 125
upotljiv 125
uprcati 291
uprdjeti 296
uprijeti 285
upropnice 281
uproštiti se 299
uprt 294
uput 125
uravljati 182
ures 23
Urica 196
urijezan 17
urivak 178
urlakati 30
urlati 30
urlikati 30
uroci 14
Uroš 196
urvati 182

urvina 182
uscikati se 229
usekač 224
usekati se 224
useknuti 224
usisati (exarescere) 226
usjati 44
usjelina 214
usjev 212
uskošen 37
uskrs 256
uskrsnuti 256
usližiti 47
usmina 205
usna 205
usnuti 311
usov 225
usovan 225
uspairiti 298
usperak 284
usperica 284
usplahiriti 298
uspor 283
usprema 285
uspremiti 285
uspropnice 281
usrdan 42
usta 205
ustegnuti 84
ustezati 84
ustisati 83
ustoka 82
ustrojiti 277
ustručavati se 275
ustuk 91
usuditi se 215
usumit 158
usuti 312
usvista 209
uš 189
ušće 205
ušikati 309
ušišikati 320
uškrljak 238
uštap 233
uštapiti se 233
uštrknuti 219
utakmice 82
utaložiti 89
utamaniti 86
utecište 81
utegnuti 84
utezati 84
uticati 82
utina 8
utirati 88
utjecati 82
utjeha 100
utočište 82
utok 82
utoka 82
utoliti 89
utoma 81
utopac 85
utopak 85
utor 87
utorak 9
utore 87
utorni 87
utornik 9
utornjak 87
utrenik 89
utrina 89
utrkmiti 91
utroba 8
utrs 93
utuk 91
utva 8
Utvija 8
uvala 197
uvaliti 196
uvardati 198
uvarisati 198
uvečaditi 191
uvelak 310
uvesti (uvedem) 192
uvesti (uvezem) 191
uvirati 195
uvirati se 195
uvitliti 207
uvjedžbati 209
uvjet 206
uvojak 207
uvolež 18 25
uvoljez 19 25
uvraziti 201
uvrijediti 203
uvrijeti se 196
uz (praep.) 190
uzak 6
uzamance 153
uzan 6
uzao 6
uzasebice 306
uzavnica 78
uzažditi 50
uzbjeći 137
uzbučati 134
uzda 193
uzdan 101
uzdati se 101
uzeti 10
uzgred 60
uzica 6
uzimati 11
uzina 6
uziti 6
uzma 10
uzmak 171
uznijeti 117
uzorit 72
uzov 78
uzrese 23
uzrok 14
uzvištati 210
užba 233
užditi 50
uže 5
užgati 50
Užice 6
užìna 6
ûžina 63
užiti 63
uživati 63

va 8
vab 194
vabiti 194
vada 191
váditi 192
väditi 192
vaj 189
vajkada 189
vajkati se 189
val 197
vala 197
valica 197
-valiti 196
valj 197
valjak 197
valjan 197
valjast 197
valjatan 197
váljati 196
vàljati 197
valje 315
valjevica 197
valjuga 197
valjuška 197
valovlje 197
valut 197
van 8
vap 9
Vapa 9
vapa 9
vapiti 193
vapno 9
var 194
varakati 194
varati 194
vârdati 198
vàrdati 198
variti 194
varnica 104
vas, svega 208
vasioni 44 208
vâš 189
väš 95
vašac 189
vašica 189

vaštica 189
vatra 188
vavijest 209
vavoljak 198
vavoljiti 198
vaz- 190
vazam 10
vazda 208
večati 189
veče, večer 206
večerati 206
već 190
veće 190
veći 190
većma 190
vedar 192
vedrica 192
vèdro 192
vegd 191
vek 189
veka 189
vekavica 189
veketati 189
veknuti 189
vekšinja 190
vele 197
velik 197
velim (1 sng.) 198
Velimir 161 197
Velimlje 197
Veljača 197
velji 197
Veljko 197
Veljo 197
venuti 310
veoma 197
vepar 9
vera (annulus) 196
verati 196
veriga 196
verkati se 196
verugati se 196
Veruša 196
vesak 206
veseliti 190
vesco 190
veslo 191
vesnuti se (apparere) 206
vesnuti se (movere se) 206
-vesti (-vedem) 192
-vesti (vezem) 191
vésti (vézêm) 6
vet 191
vetah 191
vêz, vèza 6
vêz, vèza 6
vezati 6
vi 95
Vice 209
vickast 207 210
vičan 189
vid 208
Vida 209
vidac 208
Vidač 209
Vidak 209
vidati 208
vidičak 208
vidjeti 208
Vidna 209
Vidoje 209
Vidojka 209
Vidosav 209
vidra 192
Vidrak 192
vigjati 208
vihar 210
vihor 210
vijača 188
víjati (torquere) 207
víjati (agitare) 207
vìjati (ventilare) 188
vìjati (ululare) 30
vijavica 188
viјećati 206
vijeće 206
vijedro 192
vijek 208
vijenac 207
vijetati 206
vijor 210
vijoriti se 210
vijugati se 207
vijuknuti 30
vik 30
vika 30
vikati 30
vila 207
vile 106
vilica 106
viljuške 106
vime 30
vînâ 207
vinjaga 207
vino 207
vinograd 207 60
Vinoš 207
vloka 184
vir 195
-virati 195
viriti 64
vis 190
visak 206
vìsiti 209
visjeti 209
viska 206
visnuti 206
visok 190
visuljak 209
viš 210
višanj 210
više 190
višnja 210
višnji 190
višt 210
vištati 206
vit (flexilis) 207
vit (vito rebro) 208
vitak 207
vitalac 207
vitao 207
vitez 208
viti (viere) 207
viti (ululare) 30
vitica 207
Vitko 208 209
vitlati 207
Vitomir 161 208
vitoperiti se 284 208
vitor 208
Vitor 208
vižao 190
vižlast 190
vižle 190
vižlin 190
vižliti 190
vječan 208
vjedogonja 209
vjedro 192
vjegja 209
vjera 196
vjeran 196
vjeriti 196
vjerovati 196
vješati 210
vješt 209
vještac 209
vještica 209
vjetar 188
vjeverica 198
vlača 200
vlačiti 200
Vlać 203
vlada 203
vladati 203
vladika 203
Vladimir 161 203
Vladisav 46 203
vlaga 200
Vlaisav 203
vlak 200
vláka 200
vlâka 197
vlakno 200
vlas 204
vlasac 204
vlasnik 203
vlast 203
vlastelin 203
vlašići 205

Vlaško 203
vlat 197
Vlatko 203
vlažan 200
vlažiti 200
vo 13
voće 191
voćkoša 193
voda 191
vodijer 192
voditi 193
vodje 26
vodnica 192
vodojaža 5 191
vogj 192
vogja 192
vogjica 193
voj 207
vojak 207
Vojdrug 207
vojevati 207
vojevoda 192 207
Vojin 207
Vojisav 207
vojka 191
vojnik 207
vojno 207
Vojo 207
vojska 207
vojvoda 192 207
volaš 13
volikac 13
volja (voluntas) 197
volja (guttur) 197
Voljavča 197
voljeti 197
vonj 8
vonja 9
vonjati 8
vosak 206
voša 192
voštiti 206
voz 191
voziti 191
vrabac 318
vrač 194
vračar 194
vračati 194
vraća 201
vraćati 201
vrag 200
vran (corvus) 195
vran (ater) 194
vrana 195
vranac 194
Vraneš 194
vraneša 194
vranilov 194
vraniti 194
vranjak 195
vranoka 194
vranota 194
vranj 194
vrašt 205
vrat (collum) 201
vrat (lolium) 201
vrata 194
vratič 201
vratilo 201
vratiti 201
vratlo 194
Vratna 194
Vratnik 194
Vratno 194
vražati 200
vražda 200
vrba 195
Vrbas 195
vrcati 199
vrcati se 199
vrckati se 199
vrčak 199
vrčanci 199
vȑčati 199
vŕčati 199
vrčica 199
vrčmanica 199
vrčmati (mrmlati) 199
(opanke) 199
vrći 200
vrćkati 202
vrdati 203
vrebati 203
vreća 202
vredovac 203
vrelo 196
vreo 196
vreteno 202
vreti 196
vreva 196
vreznuti 201
vrg 220
vrgnuti 200
Vrgorac 53 204
vrh 204
vrijeći 204
vrijed 203
vrijedan 203
vrijediti 203
vrijegjati 203
vrijeme 196
vrijes 204
vrijesac 204
vrijesak 204
-vrijeti 196
vriježa 200
vrisak 205
vriska 205
vrisnuti 205
vrištati 205
vrištika 204
vriština 204
vrka 199
vrkati 199
vrknuti 199
vrkoč 199
vrkočiti 199
vrlet 195
vrli 195
vrlina 195
vrljati 195
vrljav 195
vrljika 195
vrljiti 195
vrljo 195
vrlo 195
vrloća 195
vrludati 195
vrnčati (opanke) 195
(mrmlati) 195
vrndati (presti na veliko vreteno) 195 (brbljati) 195
Vrnjci 195
Vrnjika 195
vrnuti 202
vr-o 195
vrpoljiti se 203
vrsnik 202
vrsnoća 202
vrsta 202
vrstan 202
vrsti se 201
vrša 204
vršaj 204
vršidba 204
vršiti 204
vršljati 204
vršnjak 202
vršva 204
vrt 202
vrtati 202
vrteno 202
vrteška 202
vrtjeti 202
vrtljati 202
vrtlog 202
vruć 196
vrulja 210
vrutak 210
vrvca 204
vrvjeti 204
vrzati 201
vrzati se 201
vrzimice 200
vrzina 201
vrzino 201
vrž 200
vržnovit 200
vucinjati se 199

Vuča 199
vučac 199
vući 199
vuga 201
vugast 201
Vujana 199
Vujo 199
vuk 199
Vukman 153 199
Vukmilj 163 199
Vukmir 161 199
vukodlak 104 199
Vukoman 153 199
Vukosav 46 199
Vukovoje 199 207
Vule 199
vuna 197
Vunko 197
Vuzman 153

za 48
zabaglati 138
zabašuriti 149
zabava 149
zabjeći 137
zablehnuti se 147
zablešiti se 147
zaborav 149
zabreći 143
zabregjati 146
zabreknuti 143
zabuna 134
zabusati 148
zabušiti 148
zacenuti se 235
zacrtnjak 250
zacrvoljčiti 241
zacucukati 262
začeliti 244
začepica 234
začestiti 38
začeti 34
začeviljiti 261
začina 258
začkoljina 238
zaćelak 96
zad (zid) 49
zad (nazad) 48
zàdajati 114
zadijati se 107
zadirati 103
zadjeva 107
zadnji 48
zadno 113
zadorica 103
zadovoljan 197
zadrigao 110
zadrizgati 111
Zadvarje 115
zagalaćiti 73
zagaliti 73
zagasit 63
zagatiti 69
zaglavak 56
zaglibiti se 62
zaglušati 80
zaglušiti 80
zagnjuriti se 79
zagonetati 70
zagonetka 70
zagrada 59
zagrcnuti se 51
zahiljiti 315
zaik 102
zaimati 11
zajac 64
zajadnji 7
zajam 10
zajapriti se 9
Zaječar 64
zajmiti 10
zakačiti 33
zakačka 33
zaklad 251
zaklatiti 251
zaklipiti 254
zaklon 243
zaklopiti 253
zakoliti (paxillo figere) 242 (circumvenire) 248
zakolj 242
zakon 34
zakopititi 234
zakovrnuti 31 195
zakrcka 247
zakrič 248
zakrktati 247
zakrknuti 247
zakrlještiti 240
zakršljati 269
zakržaviti 249
zakržljati 249
zakržljaviti 249
zakučiti 33
zakup 35
zakusiti (kusati) 232
zakušljati 265
zakušljaviti 265
zalaz 18
zaligivati 185
zalistavac 24
zališan 24
zalúčiti 16
zalud 185
zamakati 155
zaman 153
zamanica 153
zamanice 153
zamaštati 155
zamći 171
zamijetiti 158
zamjera 153
zamjeriti 153
zamjestiti 170
zamka 171
zamknuti 171
zamotuljati 157
zamrcati 164
zamrsiti 167
zamući 164
zamuknuti 164
zanago 117
zanovijet 121
zanovijetati 121
zao 56
zaoblica 198
zaogumčiti se 65
zaošinuti 308
zaova 57
zapaha 300
zapatak 125
zaperak 284
zàpirati 284
zapírati 284
zaplamtjeti se 287
zaplehati 299
zapljehati 299
zapon 281
zaponac 281
zaporanj 283
zapovijed 209
zapovijest 209
zapovjediti 209
zapraći 292
zapragnuti 292
zaprčiti 291
zaprdica 296
zaprdjeti 296
zapreka 285
zapremiti 285
zapriječiti 285
zaprijeti 285
zaprkenjati se 291
zaprška 293
zapt 126
zàptiti 125
zäptiti 126
zaptivati 125
zapučak 281
zapučiti 281
zapupati 193
zapuriti se 302
zapušač 128
zapušiti (obturare) 128
zarajdovati se 20
zarđtiti 12
zarok 14
zarozati 17
zarubast 23
zaručan 15

zaručiti 15
zaručnik 15
zaručnica 15
zasjeda 214
zasjena 44
zaslon 41
zasloniti 41
zasluga 45
zasmakati 303
zasopce 307
žastiljati 275
zastorak 274
zastrijeti 274
zastružiti 276
zasuti 312
zatamaniti 86
zategnuti 84
zatezati 84
zatilak 95
zatiljak 95
zatirati 88
zatka 82
zatljati 95
zatoć 82
zatočnik 82
zaton 85
zatonj 85
zatore 49
zatrijeti 88
zatrudnjeti 97
zatubast 86
zatuljiti 89
zaučati 30
zauš 205
zaušiti 205
zauzi 6
zava 57
zavada 191
zavaditi 191
Zavala 197
zavaliti 196
zavarčiti 194
zavičaj 189
zavidjeti 208
zavidljiv 208
zavijevati 207
zavirati se 195
zavist 208
zavitliti 207
zavjes 209
zavjesiti 210
zavjet 206
zavoj 207
zavojica 207
zavojit 207
zavoranj 195
zavornica 195
zavrat 201
zavratati 201
zavrijeti 196
zavrljivati 195
zavrzača 201
zavrzalo 201
zavrzan 201
zazdreti 73
zazirati 72
zazor 72
zazreti 73
zažagriti 75
zažanj 70
zažditi 50
zažimati 52
zbilja 149
zbjeći se 137
zbôr 140
zbör 140
zboriti 140
zdendast 108
zdepast 108
zdepati 108
zdjela 104
zdraka 72
zdrav 7
zdreti 55
zdrozgati 111
zdrpiti se 105
zdruzgati 111
zduha 113
zduhač 114
zeba 51
zec 64
zečak 64
zejo 64
zekalj 74
zekast 74
zeko 74
zelembać 74
zelen 74
zelja 74
zelje 74
zeljo 74
zeljug 74
zemlja 71
zemunica 71
zenuti (oscitari) 69
zenuti (germinare) 51
zepsti (zebem) 51
zet 49
zglavak 56
zglob 62
zglobiti 62
zgoda 69
zgolja 74
zgrada 59
zgranuti se 53
zi 68
zibati 67
zid 49
zidati 49
zijati 69
zijehati 69
zijev 69
zijevati 69
zima 77
zimus 43 78
zinuti 69
zipa 71
ziparati 71
Zir 72
-zirati 72
-ziv 78
zivkati 78
zivnuti 78
zjati 69
zjenica 49
zlamenje 49
Zlata 74
Zlatibor 73
zlatiti 74
Zlatko 74
zlato 73
Zlatoje 74
zleuduo 57 310
zličica 184
zlijediti 56
zloba 56
zločest 56 260
zlopak 56 122
Zlota 56
zlotrbica 57 88
zlovaran 57 194
zmaj 52
zmija 52
znak 49
znamenit 49
znamenje 49
znati 49
znoj 50
znojiti se 50
zob 51
zoba 137
zobati 51
zobiti 51
zobovina 137
zolja 56
zora 72
zoren 54
zoriti (zora) 72
Zorka 72
zova 137
zovnuti 78
zrak 72
zraka 72
zrcalo 73
zrenuti 55
zreo 55
-zreti (vidjeti) 73
zreti (maturescere) 55
zrijavac 68
zrijevati 55

zrikavac 68
Zrna 55
zrnjkati 55
zrno 55
zrok 14
zub 51
zubača 51
zublja 67
zucnuti 78
zučati 78
zujati 78
zuk 78
zuka 78
zuknuti 78
zukva 78
zukvan 78
zundarača 48
zuriti 67
zurla 67
zurna 316
zvati 78
zveckati 80
zvecnuti 80
Zvečan 80
zvečati 80
zvek 80
zveka 80
zvijer 64
zvijezda 50
zvijuk 78
zvizda 80
zvizga 80
zviznuti 80
Zvižd 80
zviždati 80
zvjerati 64
zvocati 78
zvocnuti 78
zvoncati 78
Zvonimir 161
zvoniti 78
zvono 78
zvrcati 59
zvrčak 58
zvrčati 59
zvrčina 58
zvrčka 58
zvrka 57
zvrkctnuti 58
zvrknuti 58
zvrst 76

žaba 51
žabokrečina 51 247
žabokrek 247
žacati 71
žacati se 77
žacnuti 71
žalac 71
žalica 73
žaliti 73
žalost 73
žamor 47
žao 73
žaoka 71
žapa 51
žapati se 51
žar 71
žara 71
žariti 71
žarko 71
Žarko 71
žas 77
žažalica 71
žavka 66
žban 236
žbanj 236
žbun 264
žderati 55
ždlijeb 62
ždrak 72
ždraka 72
ždraknuti 72
ždral 53
ždralj 53
ždraljika 53
ždrao 53
ždrebati 62
ždrijeb 62
ždrijebe 62
ždrijelo 55
-ždrijeti 55
ždrkljaj 54
ždrknuti 54
ždrlo 54
ždrmnji 55
žeći 50
žedan 70
žega 50
Žegara 50
žegj 70
žegja 70
želja 74
Željava 74
željeti 74
željezo 75
Željin 74
željud 57
želka 74
želud 57
želudac 57
žena 49
žeratak 72
žerav 55
žerava 72
Žeravija 55
Žeravinja 55
žesta 77
žestika 77
žestiti se 77
žestok 77
žeti (metere) 70
žeti (constringere) 52
žetva 70
ževkariti 65
ževkati 65
žežak 50
žeželj 52
žganci 50
žganica 50
žgarica 27
žica 63
Žica 64
žicnuti 50
Žiča 63
žičina 63
žiće 63
židak 63
židina 63
žig 50
žigati 50
Žika 64
Žiko 64
žila 63
žiliti 63
žilj 63
žiočiti 63
žioka 63
žir 63
žiriti 63
žitak 63
žito 63
Žitomišljić 63 159
živ 64
živa 64
živina (animal) 64
živina (bolest) 66
živjeti 64
živsti 64
žiža 50
žižak 50
ždlijeb 62
žlica 184
žlijeb 62
žlijezda 58
žljeudno 310
žlob 62
žmirati 52
žmire 52
žmiriti 52
žmura 52
žmuriti 52
žnijevati 71
žnjeti 71
žrak 72
žraka 72
žrebati 62
Žrnovnica 55
žrvanj 55
žrvnjati 55

žuber 66
žubor 66
žuč 74
žudan 60
žudjeti 60
žudnja 60
žúja 74
žȕja 74
žujce 74
žujo 74
žuliti 65
žulj 66
žúljati 66
žȕljati 65
žuljiti 66
žumance 74
žumanjak 74
žunja 74
žura 65
žurav 65
žurba 65
žurica 65
žuriti se 65
žustar 67
žut 74
žutočak 2 74
žutoka 2 74
žutovoljka 74 197
žuvance 74
žvale 66
žvalo 66
žvakati 66
žvatati 66
žvrk 59

POPRAVCI.

Str. 4, vr. 15 pazjagliti *popravi* razjagliti.
Str. 5, vr. 40 uzar *popravi* užar.
Str. 13, vr. 30 Josanica *popravi* Jošanica.
Str. 20, vr. 35 Rajdojka *popravi* Radojka.
Str. 24, vr. 6-7 lastavicnjak *popravi* lastavičnjak.
Str. 26, vr. 28 ustajati se *popravi* ustȁjati se.
Str. 53, vr. 8 iza ugariti *dodaj* ugárnica.
Str. 62, vr. 23 z *popravi* ž.
Str. 70, vr. 29 gȕsân *popravi* gȕsân.
Str. 71, vr. 14 glasi *popravi* slabi.
Str. 71, vr. 18 slabi *popravi* glasi.
Str. 77, vr. 10 džȁs *popravi* džäs.
Str. 80, vr. 17 krajevina *popravi* krajevima.
Str. 97, vr. 5 trȃga *popravi* träga.
Str. 115, vr. 15 iza dulji *stavi* [2].
Str. 121, vr. 23 njȉviti *izbriši*.
Str. 128, vr. 16 pred s *izostalo je: značenje trti, satirati:* pšéna, pšȅnica, pšeničíca, pšȅničīšte, pšȅničan. *i s promjenom glasa* p *pred* š *na* v: všȅnica, *i odbacivši* p: šȅnica.
Str. 137, vr. 30 bjezan *popravi* bježan.
Str. 137, vr. 34 pred pribjegavati *dodaj* bjëgati.
Str. 142, vr. 12 suglasno *popravi* samoglasno.
Str. 168, vr. 18 mašće *popravi* mašće.
Str. 169, vr. 17 namaz *izbriši*.
Str. 190, vr. 17 pridijeda *popravi* pridijeva.
Str. 207, vr. 5 pȏvíljeti *popravi* povíljeti.
Str. 243, vr. 6 iza okolo *dodaj* oko (praep.).
Str. 246, vr. 33 krakrač *popravi* krakač.
Str. 251, vr. 16 s *popravi* se.
Str. 254, vr. 30 škrobut *popravi* skrobut
Str. 262, vr. 25 sušnjat *popravi* šušnjat.
Str. 280, vr. 24 paspečiti *popravi* raspečiti.
Str. 281, vr. 14 dodaj ȍputa.
Str. 294, vr. 37 prtlag *popravi* prtljag.
Str. 304, vr. 35 cmiljeti *popravi* cmiljiti.
Str. 307, vr. 35 sazimaju *popravi* sažimaju.
Str. 308, vr. 21 hȉtȏšt *popravi* hítȏšt.
Str. 312, vr. 38 iza prelazeći *treba* u *mjesto* i.
Str. 313, vr. 11 pred sa *dodaj* se.

